

ICSSCA

International Congress on Social Sciences, China to Adriatic

6. ULUSLARARASI

ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

29-31 Mart 2018

Ankara

ÖZET KİTABI

Editörler

Dr. Mehibe ŞAHBAZ

Arş. Gör. Bauyrzhan BOTAKARAYEV

ISBN 978-605-9885-64-5

KONGRE ÖZET KİTABI

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ 29-31 Mart 2018 ANKARA

Editör
Dr. Mehibe ŞAHBAZ
Arş. Gör. Bauyrzhan BOTAKARAYEV

Institution Of Economic Development And Social Researches Publications ®

(The Licence Number of Publisher: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Kitap yayın tarihi: 1 Nisan 2018

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz
Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara aittir

Iksad Publications - 2018©

ISBN 978-605-9885-64-5

KONGRE KÜNYESİ

KONGRENİN ADI

6. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E
SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

KATILIM TÜRÜ

Çağrılı ve Davetli

TARİHİ VE YERİ

29 – 31 Mart 2018 – ANKARA

ORGANİZATÖR

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KATILIMCI KURUM

Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi
Atlas Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Mustafa TALAS

DAVETLİ KONUŞMACI

Prof. Dr. Mustafa ÜNAL

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Mustafa Latif EMEK

GENEL KOORDİNATÖR

Kaldygül ADİLBEKOVA

KONGRE DİLİ

Türkçe (tüm lehçeler), Arapça ve İngilizce

YURT DIŞI KATILIM

Azerbaycan, Rusya, İran, Çin, Kazakistan, Afganistan

KONGRE FOTOĞRAFLARI

FACEBOOK İKSAD KONGRE TOPLULUĞU SAYFASINDA YAYINLANMIŞTIR

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. A.S. KİSTAUBAYEVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Abdikalık KUNİMJAN
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Abdigappar MAVLYANOV
Kyrgyzstan National Üniversitesi

Dr. Adil AKINCI
Kırklareli Üniversitesi

Dr. Akira HIBIKI
Tohoku Üniversitesi

Dr. Alma T. AKAJANOVA
Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Alla A. TIMOFEVA
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Ali Rıza GÜL
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Dr. Aiomi KITAGAVA
Tohoku Üniversitesi

Dr. Alia R. MASALİMOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDİBAEV
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Ahmet KULAŞ
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Ahmet ULUSOY
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Akmaral S. SYRGAKBAYEVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Armağan KONAK
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Anatoliy LOGİNOV
Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi

Dr. A.S. KIDIRŞAYEV
Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Bahıt KULBAEVA
S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi

Dr. Bakıt OSPANOVA
H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi

Dr. Bayram BOLAT
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA
K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Barış YILDIZ
Gümüşhane Üniversitesi

Dr. Bekzhan B. MEYRBAEV
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Berrin GÜZEL
Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Bigamila TORSIKBAYEVA
Astana tıp Üniversitesi

Dr. B.K.ZAYADAN
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Caner KARAVİT
Mimar Sinan Üniversitesi

Dr. Cemal İNCE
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. D.K.TÖLEGENOVA
Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Dursun KÖSE
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Dzhakıpbek A. ALTAEV
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Elbeyi PELİT
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Elena Belik VENIAMINOVNA
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Engin KANBUR
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Erkan ALSU
Gaziantep Üniversitesi

Dr. F. Zişan KARA
Aksaray Üniversitesi

Dr. Fethi DEMİR
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Fujimaki HARUYUKI
Tottori University

Dr. George RUDIC
Montreal Pedagoji Enstitüsü

Dr. Gönül ERDEM NAS
Bartın Üniversitesi

Dr. Guzel SADYKOVA
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA
Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. G.I. ERNAZAROVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Hacer ARSLAN KALAY
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Hacer MUTLU DANACI
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Hakan CANDAN
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Dr Halil AKMEŞE
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dr. Hasan COŞKUN
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Hasan TUTAR
Sakarya Üniversitesi

Dr. Hiroshi NAKAHARA
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Hüseyin ÇETİN
Selçuk Üniversitesi

Dr. İbrahim BOZACI
Kırıkkale Üniversitesi

Dr. İbrahim KILIÇ
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. İbrahim TÜRKOĞLU
Fırat Üniversitesi

Dr. İlker YAKIN
Mersin Üniversitesi

Dr. İsaevna URKİMBAEVA
Abılay Han Uluslararası İlişkiler Üniversitesi

Dr. Jun NAGAYASU
Tohoku Üniversitesi

Dr. Kalemkas KALIBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kasım KARAMAN
Erciyes Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. K.A.TLEUBERGENOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kemal EROL
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Kenjehan MEDEUBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kenan İLARSLAN
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Kenes JUSUPOV
M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim Akademisi

Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kulaş MAMİROVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Latkin A. PAVLOVIC
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Mahabbat OSPANBAEVA
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ
Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Malik YILMAZ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Masaya SAITO
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR
Kırgızistan Elaralık Üniversitesi

Dr. Maira ESİMBOLOVA
Kazakistan Narkhoz Üniversitesi

Dr. Maira MURZAHMEDOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Mehmet AVCI
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dr. Mehmet AKSARAYLI
Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Mehmet GÜNGÖR
Mersin Üniversitesi

Dr. Mehmet Recep TAŞ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Merina B. VLADIMIROVNA
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Mehmet GÜLLÜ
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Miraç EREN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Michio SUZUKI
Tohoku Üniversitesi

Dr. Mustafa GÜLEÇ
Ankara Üniversitesi

Dr. Mustafa ÜNAL
Erciyes Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Nadejda HAN
E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Necati DEMİR
Gazi Üniversitesi

Dr. Nihan BİRİNCİOĞLU
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Nobuaki TAKEDA
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Nuran AKŞİT AŞIK
Balıkesir Üniversitesi

Dr. N.N. KERMANOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Orhan ELMACI
Dumlupınar Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr.Ömer Okan FETTAHLIOĞLU
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Dr. Ömer UĞUR
Gümüşhane Üniversitesi

Dr. Özlem GÜZEL
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Özkan AYDOĞDU
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. P.S. PANKOV
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Rustem KOZBAGAROV
M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim Akademisi

Dr. Ryo YAMADA
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Sarash KONYRBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Salima N. KAİRJANOVA
Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. Selahattin KAYNAK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Seden DOĞAN
Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Shigeko KAMISHIMA
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Sibel BAYRAM
Düzce Üniversitesi

Dr. Sibel Mehter AYKIN
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Suat KOLUKIRIK
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Sevcan YILDIZ
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Şara MAJITAYEVA
E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Takashi HASUNI
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Türkmen Taşer AKBAŞ
Pamukkale Üniversitesi

Dr. Tsendiin BATTULGA
Moğolistan Devlet Üniversitesi

Dr. T.O. ABISEVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Ulbosın KIYAKBAEVA
Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. ÜMRAN TÜRKYILMAZ
Gazi Üniversitesi

Dr. Wakako SADAHIRO
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Vecihi SÖNMEZ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Veysel ÇAKMAK
Aksaray Üniversitesi

Dr. Vera ABRAMENKOVA
Rusya Aile ve Eğitim Çalışmaları Enstitüsü

Dr. Vlademir VISLIVİY
Ukrayna Milli Teknik Üniversitesi

Dr. Yasin DÖNMEZ
Karabük Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG
Wuhan Üniversitesi

Dr. Yoshio KANAZAKI
Tohoku University

Dr. Zekeriya NAS
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Zeynep KARAÇOR
Selçuk Üniversitesi

Dr. Zeynullina AYMAN
S. Toraygırov Pavlodar Devlet Üniversitesi

Dr. Zharkyn BALTABAEVA
Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Zhaparkwlova N. İKSANOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Zongxian FENG
Xi'an Jiatong Üniversitesi

Dr. Zuhale ÖNEZ ÇETİN
Uşak Üniversitesi

Dr. Zübeyir BAĞCI
Pamukkale Üniversitesi

ICSSCA

International Congress on Social Sciences, China to Adriatic

6. ULUSLARARASI

ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

29-31 Mart 2018

Ankara

KONGRE PROGRAMI

Prof. Dr. Mustafa TALAS
Kongre Başkanı

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

Değerli kongre katılımcılarımız,

Beşincisini 20-25 Eylül 2017 tarihleri arasında Japonya'nın başkenti Tokyo'da düzenlediğimiz Uluslararası Çin'den Adriyatik'e Sosyal Bilimler Kongremizin altıncısını sizlerin katılımı ile başkentimizde düzenleyecek olmanın heyecanı ve mutluluğu içerisindeyiz. Kongremize başvurusu yapılan 391 çalışmayı bilim kurulu üyelerimiz titizlikle inceleyerek, içerisinde sizlerin de değerli çalışmalarının olduğu 315 seçkin eseri kabul etmişlerdir.

Kongremizin hepimizin istifade edebileceği bir bilim şöleni şeklinde geçmesi için tüm kurullarımız yoğun bir gayret içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu aşamada kongremizle ilgili olarak aşağıdaki hususları sizlere hatırlatmak isterim:

- Sunum süresi 10 dk.ile sınırlıdır. Bu sebeple sunumlarınızda teorik çerçevelerden çok çalışmanızın özüne odaklanmanız daha yararlı olacaktır.
- Kongre düzenleme kurulunu temsilen oturumların yönetimi oturum başkanları tarafından yürütülecektir. Sunum süreleri, kahve arası verilmesi, soru cevap alınması ve diğer hususlarda oturum başkanları yetkilidir.
- Öğle yemekleri Otel Restaurantı'nda 13:00 – 14:00 saatleri arasında servis edilecektir.
- Kayıt masası kongre süresince 09:00 – 18:00 saatleri arasında açık olacaktır. Sunum gününüzde oturum öncesi kaydınızı yaptırabilirsiniz.
- Yayın danışma masası kongre süresince 09:00 – 18:00 saatleri arasında hizmet verecektir. Kongre sonrası yayın süreci ile ilgili merak ettiğiniz hususlarda yayın danışma masasına başvurabilirsiniz.

Kongre süresince ben ve düzenleme kurulu başkanımız ile düzenleme kurulu üyelerimiz ve koordinatörlerimiz Alba Otel'de bulunacağız. Kongre sırasında ve kongre sonrası yayın sürecinde sizlerin hizmetinizde olmaktan kıvanç duyacağımızı özellikle belirtmek isterim.

Çok değerli çalışmanızla kongremize katılımınızdan dolayı yürekten teşekkür eder,

Saygılar sunarım

Prof. Dr. Mustafa TALAS
Kongre Başkanı

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

Kayıt masası gün boyu hizmet verecektir. Oturumunuzdan yarım saat önce kayıt yaptırabilirsiniz

AÇILIŞ KONUŞMASI

Yusuf ÖZDEMİR- Gölbasi Belediye Başkanı
Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ – Davetli Konuşmacı

09:30-11:30

1 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : PROF. DR. GÖNÜL İÇLİ

PROF. DR. GÖNÜL İÇLİ	KENTSEL DÖNÜŞÜM VE MODERNİTE
YRD. DOÇ. DR. YUSUF BİLGİN	SOSYAL MEDYADA TÜKETİMİN GÖRÜNÜRLÜĞÜNÜN TÜKETİCİLERİN AĞIZDAN AĞIZA İLETİŞİMLERİNE VE SATIN ALMA DAVRANIŞLARINA ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. CELAL KIZILDERE	DOĞAL KAYNAKLAR: AVANTAJ MI - LANET Mİ?
ÖGR. GÖR. ÖMER FARUK ÖZGÜR	KRİZ İLETİŞİMİ VE YÖNETİMİ: SOMA MADEN FACIASI ÖRNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. CUMHUR ŞAHİN	İHRACATÇI KOBİ'LERDE FİNANSAL ETKİNLİK BAĞLAMINDA DIŞ TİCARET TEŞVİKLERİNDEN YARARLANMA: ESKİŞEHİR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ ÖRNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. TEKİN AVANER GÖKÇEN ÖZLÜ	ÇİN'DE İDARİ YAPI VE KALKINMA İLİŞKİSİ: ANAHTAR MI- KATALİZÖR MÜ?
ARŞ. GÖR. SERAP AĞAYA	ÜLKEMİZDE E-FATURA KONUSUNDA GELİNEREN NOKTA VE NİHAİ TÜKETİCİLERİN BİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR
ARŞ. GÖR. ARZU POLAT ARŞ. GÖR. YASİN ERTÜRK	TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ KAMU ALIM SİSTEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

11:30-13:00

1 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : PROF. DR. GÖNÜL İÇLİ

YRD. DOÇ. DR. YUSUF BİLGİN	SOSYAL MEDYADA ARKADAŞLIĞIN MARKADAŞLIĞA ETKİSİ: GENÇ YETİŞKİN TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
PROF. DR. GÖNÜL İÇLİ	ŞÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMADA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
ARŞ. GÖR. YASİN ERTÜRK ARŞ. GÖR. ARZU POLAT	TÜRKİYE'DE VERGİ AF SÜRECİ VE DEĞERLENDİRMELER TAX AMNESTY PROCESS AND EVALUATION IN TURKEY
YRD. DOÇ. DR. MELTEM KESKİN KÖYLÜ	TÜRKİYE KAZAKİSTAN TİCARİ İLİŞKİLERİ VE GELİŞTİRİLMESİ
YRD. DOÇ. DR. CELAL KIZILDERE	DÜNYA EKONOMİK FORUMU TOPLANTILARI: ELEŞTİREL BİR BAKIŞ VE 2018 DAVOS ZİRVESİ DEĞERLENDİRMESİ
ARŞ. GÖR. SITKICAN SARAÇOĞLU	DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ VE PAYLAŞIM EKONOMİSİ
ÖGR.GÖR. DR. DEMET GÜNAL ERTAŞ	KULLANICI SOSYOKÜLTÜRÜNÜN VE ALGILARININ ENDÜSTRİYEL TASARIMDA MALZEME SEÇİMİNE ETKİSİ

14:00-16:00

1 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : DOÇ. DR. MUSTAFA GÜLEÇ

DOÇ.DR. FULYA AKYILDIZ	YÖNETİŞİM VE ŞÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA BAĞLAMINDA TR33 BÖLGESİ
YRD. DOÇ. DR. UTKU ŞENDURUR	MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDE MUHASEBE EĞİTİMİ, MUHASEBE EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLER VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR: AĞRI VE ERZURUM İLLERİNDE BİR ARAŞTIRMA
YRD. DOÇ. DR. MELTEM KESKİN KÖYLÜ	FİNANSAL RİSKLERDEN KORUNMA YOLU OLARAK TÜREV FİNANSAL VARLIK KULLANIMI
ARŞ. GÖR. SERKAN SAMUT PROF. DR. NEBİYE YAMAK PROF. DR. RAHMİ YAMAK	KAPASİTE KULLANIM ORANI İLE ENFLASYON ARASINDAKİ DOĞRUSAL OLMAYAN GRANGER NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
DOÇ.DR. FULYA AKYILDIZ	AKILLI KENT VE İNOVASYON BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELEERİ
DOÇ. DR. MUSTAFA GÜLEÇ	GÖÇ RUHBİLİMİ: HOLLANDA'DA GÖÇMENLERİN TOPLUMA UYUMU SORUNSALI BAĞLAMA GÖRE DEĞİŞİR Mİ?

16:00-18:00

1 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : DOÇ. DR. MUSTAFA GÜLEÇ

DOÇ. DR. İHSAN ÇAPCIOĞLU DR. MEHMET AKIN	'CIHAT' SÖZCÜĞÜNÜN DİNİ MOTİFLİ ŞİDDETİN MEŞRUIYET ARACI OLARAK KULLANILMASI: SAF SURESİ 61/11 ÖRNEĞİ
ARŞ. GÖR. SITKICAN SARAÇOĞLU	TÜRKİYE'DE İL DÜZEYİNDE SAĞLIK HİZMETLERİNİN ETKİNLİĞİ
ARŞ. GÖR. SERKAN SAMUT PROF. DR. RAHMİ YAMAK PROF. DR. NEBİYE YAMAK	MIDAS GRANGER NEDENSELLİK TESTİ (MF-VAR): GSYİH VE İŞSİZLİK ORANI
DOÇ. DR. İHSAN ÇAPCIOĞLU DR. MEHMET AKIN	ETKİLİ İLETİŞİMİN DİNSEL VE DİLSEL KODLARI: İSRA SURESİ 17/53. ÖRNEĞİ
DOÇ. DR. MUSTAFA GÜLEÇ	KÖY ENSTİTÜLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR İNCELEME
DR. BETÜL ŞEYMA ALKAN	TÜRKİYE MUHASEBE VE RAPORLAMA STANDARTLARININ FİNANSAL ANALİZE ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. SEHER GÜLŞAH TOPUZ YRD. DOÇ. DR. TANER SEKMEN	TÜRKİYE'DE CARİ AÇIK VE EKONOMİK BÜYÜME: ASİMETRİK NEDENSELLİK YAKLAŞIMI
YRD. DOÇ. DR. TANER SEKMEN YRD. DOÇ. DR. SEHER GÜLŞAH TOPUZ	ENFLASYONUN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ DOĞRUSAL OLMAYAN ETKİLERİ

29 MART 2018

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

09:30-11:30

2 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : YRD. DOÇ. DR. GÜL SEDA ACET

YRD. DOÇ. DR. GÜL SEDA ACET	TÜRKİYE SİYASİ KONJONKTÜRÜ VE AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTI
YRD. DOÇ. DR. ATIL CEM ÇİÇEK ARŞ. GRV. MELİH ÇAĞATAY ARTUNAY	TÜRK SİYASAL HAYATINDA 12 EYLÜL DARBESİ SONRASINDAKİ DEMOKRASIYE "SINIRLI" DÖNÜŞTE ANAVATAN PARTİSİNİN ROLÜ
YRD. DOÇ. DR. LATİF PINAR ARŞ. GÖR. MEHMET ARİF TÜRKDOĞAN	ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE VEKALET SAVAŞLARI VE ORTADOĞU
ÖĞR. GÖR. FEVZİ YAHŞI ÖĞR. GÖR. FATİH ERARSLAN	YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞININ YEREL YÖNETİMLER ÜZERİNE YANSIMALARI: 6360 SAYILI KANUN ÖRNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. MEHMET ŞENGÜR	TÜRKİYE'DE BÖLGESEL YOKSULLUK VE ZAMAN KULLANIMI İLİŞKİSİ
ARŞ. GÖR. DR. ELİF YILMAZ FURTUNA	VERGİ HUKUKU AÇISINDAN ARSA PAYI KARŞILIĞI İNŞAAT SÖZLEŞMESİ

11:30:13:00

2 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : PROF. DR. MURAT ATAN

PROF. DR. MURAT ATAN DOÇ. DR. SİBEL ATAN BURCU HALICI	PORTFÖY SEÇİMİ PROBLEMİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR
DOÇ. DR. HÜSEYİN DOĞRAMACIOĞLU	ATATÜRK'ÜN KALEMİNDEN SURİYE-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ VE KİLİS
YRD. DOÇ. DR. GÜL SEDA ACET	ULUSLARARASI HUKUKTA KUVVET KULLANMA YASAĞI VE İSTİSNALARI BAĞLAMINDA ZEYTİN DALI OPERASYONU
DOÇ. DR. ZAFER KANBEROĞLU DOÇ. DR. M. AKİF ARVAS ARAŞ. GÖR. MUSTAFA TORUSDAĞ	SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK KALKINMA ÜZERİNDEKİ ROLÜ
ÖĞR. GÖR. İRFAN YURT DOÇ. DR. ÖZNUR BOZKURT ÖĞR. GÖR. MEHMET KADİR TORUN	OTEL, LOKANTA VE İKRAM HİZMETLERİ PROGRAMI ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN OTEL İŞLETMELERİNİN YİYECEK-İÇECEK BÖLÜMÜNE YÖNELİK TUTUMLARI: SAFRANBOLU MYO ÖRNEĞİ
ARŞ. GÖR. DR. ELİF YILMAZ FURTUNA	OLAĞANÜSTÜ YÖNETİM USULLERİNDE KONULAN VERGİLERİN HUKUKİLİĞİNE İLİŞKİN BİR TARTIŞMA
YRD. DOÇ. DR. MEHMET ŞENGÜR	GELİR EŞİTSİZLİĞİ VE TEKNOLOJİ İLİŞKİSİ

14:00-16:00

2 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : PROF. DR. MURAT ATAN

ÖĞR. GÖR. VEYSEL TATAR MERİÇ B. ÖZER	ERGONOMİNİN İŞÇİ VERİMLİLİĞİ, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ
YRD. DOÇ. DR. FATMA FEHİME AYDIN ARŞ. GÖR. MUSTAFA TORUSDAĞ	BİR ÜRETİM FAKTÖRÜ OLARAK BİYOKÜTLE ENERJİSİNİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: OECD ÜLKELERİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA
PROF. DR. MURAT ATAN DOÇ. DR. SİBEL ATAN NESLİHAN HALİS	BULANIK MANTIK YAKLAŞIMI İLE PORTFÖY OPTİMİZASYONU
YRD. DOÇ. DR. GÜLŞEN TORUSDAĞ	BİÇEMSEL BİR ÇÖZÜMLEME ÖRNEĞİ OLARAK FURUZAN'IN ÖZGÜRLÜK ATLARI
DOÇ. DR. HÜSEYİN DOĞRAMACIOĞLU	ATATÜRK'ÜN HÂKİMİYET-İ MİLLİYE'DEKİ KÖŞE YAZILARI
ÖĞR. GÖR. FATİH ERARSLAN ÖĞR. GÖR. FEVZİ YAHŞI	KAMU YÖNETİMİNDE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ KAVRAMI
PROF. DR. MEHMET AKİF ÖZER ARŞ. GÖR. ÖZGE DİDAR TEPELİ	TÜRKİYE'DEKİ BAZI YÖNETİŞİM UYGULAMALARINDAN BİR YÖNETİŞİM POLİTİĞİ
YRD. DOÇ. DR. ÜMMÜGÜLSÜM CANDEĞER	ATATÜRK DÖNEMİ TÜRKİYE CUMHURİYETİ SAĞLIK BAKANLARI VE UYGULADIKLARI SAĞLIK POLİTİKALARI

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

16:00-18:00

2 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI : PROF. DR. MEHMET AKİF ÖZER

ÖĞR. GÖR. VEYSEL TATAR MERİÇ B. ÖZER	TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI LOJİSTİK MERKEZİ: HOPA LİMANI SERBEST BÖLGE PROJESİ
PROF. DR. MEHMET AKİF ÖZER ARŞ. GÖR. ÖZGE DİDAR TEPELİ	İKNA EDİCİ SİYASAL İLETİŞİM İÇİN ETKİNLİK ARAYIŞLARI
ÖĞR. GÖR. AHMET ÖZKAN	2002'DEN GÜNÜMÜZE GENEL SEÇİMLERİN ANTALYA ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ
ÖĞR. GÖR. İRFAN YURT DOÇ. DR. ÖZNUR BOZKURT ÖĞR. GÖR. MEHMET KADİR TORUN	YEŞİL PAZARLAMA UYGULAMALARINDA AKADEMİSYENLERİN TEPKİSEL DURUMU
YRD. DOÇ. DR. SALİH POLATER	TÜRK, İSVİÇRE VE ALMAN HUKUKUNDA BOŞANMA SEBEPLERİ
ÖĞR. GÖR. AHMET ÖZKAN	2007 VE 2010 ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ REFERANDUMU IŞIĞINDA 2017 REFERANDUMU ANALİZİ
YRD. DOÇ. DR. FARUK MANAV	TÜRK ATASÖZLERİNDE "BİREY": VAROLUŞÇU BİR OKUMA
YRD. DOÇ. DR. ÜMMÜGÜLSÜM CANDEĞER	CUMHURİYET SENATOSUNDA KADINLAR

29 MART 2018

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

09:30-11:30

3 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. FATİH SAKALLI

YRD. DOÇ. DR. AYHAN BABAROĞLU ARŞ. GÖR. EMEL OKUR METWALLY	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN FEN EĞİTİMİNE KARŞI TUTUMLARI
DR. ONUR HAYIRLI	AKADEMİSYENLER ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN EVLİLİK UYUMU VE İŞ TÜKENMİŞLİĞİ BAĞLANTISININ İNCELENMESİ
ÖĞR.GÖR.DR. MERYEM VURAL BATIK ÖĞR.GÖR. UYGAR BAYRAKDAR	YASAL HAKLAR EĞİTİMİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN EBEVEYNLERİNİN BİLGİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ
HASAN GÖKÇE DOÇ. DR. OKTAY BEKTAŞ YRD. DOÇ. DR. FULYA ÖNER ARMAĞAN	8. SINIF ÖĞRENCİLERİN AKILLI TAHTA KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ
YRD. DOÇ. DR. ERDOĞAN KUL	MİLLİ EDEBİYAT HAREKETİNİN DİL PROGRAMI
ARŞ. GÖR. VAHDEDDİN ŞİMŞEK	İNGİLİZ DİN EĞİTİMİ FELSEFESİNE ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME
DOÇ. DR. ABDÜLMECİT İSLAMOĞLU	ÂDİLE SULTAN DİVÂNI'NDA YER ALAN TEVHİDLER VE MÜNÂCÂTLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME
DR. VİLDAN BAĞCI	AKYURT İLÇESİ EL ÖRGÜSÜ PATİKLERİN TEKNİK VE MOTİF ÖZELLİKLERİ
YRD. DOÇ. DR. FULYA ÖNER ARMAĞAN HASAN GÖKÇE DOÇ. DR. OKTAY BEKTAŞ	FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

11:30-13:00

3 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI PROF. DR. YASEMİN AYDOĞAN

PROF. DR. YASEMİN AYDOĞAN DOÇ. DR. GÜLÜMSER GÜLTEKİN AKDUMAN	TÜRKİYE, ÇİN VE RUSYA'DA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİM SİSTEMİ
ÖĞR.GÖR.DR. MERYEM VURAL BATIK ÖĞR.GÖR. UYGAR BAYRAKDAR	AİLE EĞİTİMİ VE PSİKOLOJİK DESTEK PROGRAMININ AİLE KATILIMINA VE EBEVEYN ÖZ YETERLİĞİNE ETKİSİ
DOÇ. DR. BANU HATİCE GÜRCÜM ARŞ. GÖR. RABİHA YILDIRIM	ADİYAMAN İLİ GELENEKSEL EL ÖRGÜSÜ PATİKLER ÜZERİNE ETNOGRAFİK BİR ARAŞTIRMA
EDA ÇARIKCI PROF. DR. NECATİ CEMALOĞLU	OKUL YÖNETİCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ YETERLİKLERİNİ İŞ YAŞAMINDA KULLANMA DÜZEYLERİ İLE DUYGUSAL EMEK VE ÇATIŞMAYI ÇÖZME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ (BİLECİK İLİ ÖRNEĞİ)
ARŞ. GÖR. SALİH ACAR	KÜLTÜRDİLBİLİMSSEL BİR ANALİZ: ANNA AHMATOVA VE ŞAİR NİĞÂR HANIM'IN ŞİİRLERİNDE "AŞK"
ARŞ. GÖR. AYŞE İSPİR KURUN	"ŞEHİT" TERİMİNİN KUR'AN'I BAĞLAMDAKİ ANLAMSAL ÇAĞRIŞIMLARI
YRD. DOÇ. DR. MURAT ÖZCAN YRD. DOÇ. DR. MURAT DEMİR YRD. DOÇ. DR. GÜRKAN DAĞBAŞI	NECİP MAHFUZ'UN EL-KAHİRE EL-CEDİDE ADLI ROMANININ ARAPÇA ASLINDAN VE İNGİLİZCEDEN YAPILAN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİNİN EŞDEĞERLİK AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
DR. VİLDAN BAĞCI	ÖRME TASARIMINDA EL ÖRGÜSÜ ÇORAP MOTİFLERİNİNİN UYGULANMASI
OKT. ZEYNEP KİŞİ	ELİF ŞAFAK'IN BİT PALAS ROMANINDA İSTANBUL

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

14:00-16:30

3 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. ÜMRAN TÜRKİYILMAZ

DOÇ. DR. FATMA ZEHRA TAN ÖĞR. GÖR. SELİHA SEÇİL BAYRAM ÖĞR. GÖR. İRFAN YURT	KURUMSAL ÖĞRENMENİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ; TIBBİ MÜMESSİLLER ÜZERİNE BİR UYGULAMA
DOÇ. DR. ÜMRAN TÜRKİYILMAZ	MARGUERITE DURAS'NIN PASİFİK'E KARŞI BİR BENT ADLI ROMANININ ANNE İMGESİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ
PROF. DR. ÇETİN SEMERCİ DR. ÖĞR. ÖZLEM YAVUZ PROF. DR. NURİYE SEMERCİ	SOSYAL ARAŞTIRMALARDA "NİTEL DENEY" YÖNTEMİ
DOÇ. DR. BANU HATİCE GÜRCÜM ARŞ. GÖR. RABİHA YILDIRIM	YEŞİL PAZARLAMA VE DÜNYADAN BİR YEŞİL TEKSTİL İŞLETMESİ: ECOALF
ARŞ. GÖR. AYŞE İSPİR KURUN	ARAP DİLİ ALANINDA TARİHSEL ANLAMBİLİMİNDE CAHİLİYE ŞİİRLERİNİN KAYNAK OLARAK KULLANIMININ ELEŞTİRİSİ
DOÇ. DR. FATİH SAKALLI	BİR MİZAH HİKÂYESİ MEHMET SEMİH
DOÇ. DR. GÜLÜMSER GÜLTEKİN AKDUMAN PROF. DR. YASEMİN AYDOĞAN	DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ: 54 ÜLKENİN ANALİZİ
YRD. DOÇ. DR. AYLİN MENTİŞ KÖKSOY	SINIF ÖĞRETMENLİĞİ 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRK HALK MÜZİĞİ İLE İLGİLİ ALGILARININ İNCELENMESİ
ARŞ. GÖR. VAHDEDDİN ŞİMŞEK ARŞ. GÖR. HASAN SÖZEN	İSLAMCILIK VE BATICILIK FİKİR AKIMLARININ DİN EĞİTİMİ GÖRÜŞLERİNE KARŞILAŞTIRMA BİR BAKIŞ
PROF. DR. ÇETİN SEMERCİ DR. ÖĞR. ÖZLEM YAVUZ PROF. DR. NURİYE SEMERCİ	EĞİTİM 4.0'IN TÜRKİYE'YE YANSIMASI
DOÇ. DR. ABDÜLMECİT İSLAMOĞLU	OSMANLI TARİH VE EDEBİYAT MECMÜASI'NDA YER ALAN NA'TLAR ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER
YRD. DOÇ. DR. ŞERİFE SEHER EROL ÇALIŞKAN OKT. TUĞBA TEKE Siti KARADENİZ	TÜRKMEN EFSANELERİNDE ÖNEMLİ BİR KARAKTER: NEDİR ŞAH ULUS, SINIR, NAMUS: GEÇİRGENLİKLER/KESİŞİMLER

16:30-18:30

3 NOLU SALON OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. ÜMRAN TÜRKİYILMAZ

DOÇ. DR. FATMA ZEHRA TAN ÖĞR. GÖR. İRFAN YURT ÖĞR. GÖR. SELİHA SEÇİL BAYRAM	ÖĞRENEN ORGANİZASYON İÇİNDE TIBBİ MÜMESSİLLER
OKT. TUĞBA TEKE YRD. DOÇ. DR. ŞERİFE SEHER EROL ÇALIŞKAN	EFRÂSİYÂB'IN HİKÂYELERİNDE HALKBİLİMSSEL UNSURLAR
DOÇ. DR. FATİH SAKALLI	ŞAİR 'YAŞAR NABİ NAYIR'
DOÇ. DR. ÜMRAN TÜRKİYILMAZ	SOFYA KURBAN'IN GÖÇ ÖYKÜSÜ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
ARŞ. GÖR. KADİRHAN ÖZDEMİR ARŞ. GÖR. BÜLENT SAYAK	YAŞAR KEMAL'İN BINBOĞALAR İSİMLİ ESERİ ÜZERİNE ARKETİPSEL BİR OKUMA
YRD. DOÇ. DR. MURAT ÖZCAN YRD. DOÇ. DR. GÜRKAHN DAĞBAŞI YRD. DOÇ. DR. MURAT DEMİR	İMAM HATİP LİSELERİ 10. SINIF ARAPÇA DERS KİTABINDA BULUNAN ETKİNLİKLERİN İLETİŞİMSSEL YAKLAŞIMA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ
YRD. DOÇ. DR. AYLİN MENTİŞ KÖKSOY	MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNE YENİ BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DİNLEME TERCİHLERİ
EBRU GÜLENC PROF. DR. NECATİ CEMALOĞLU	ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ALGILARINA GÖRE OKULLARDA YAŞANAN MOBBİNG İLE ÖRGÜTSEL SİNİZM ARASINDAKİ İLİŞKİ
ARŞ. GÖR. BÜLENT SAYAK ARŞ. GÖR. KADİRHAN ÖZDEMİR OKT. ZEYNEP KİŞİ	EDEBİ TEMSİL VE İDEOLOJİ BAĞLAMINDA GELENEKTEN MODERNLİĞE KARAGÖZ'ÜN DEĞİŞİMİ AHMET TELLİ ŞİİRİNDE KENT İMGESİ

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

Kayıt masası gün boyu hizmet verecektir. Oturumunuzdan yarım saat önce kayıt yaptırabilirsiniz

09:30-11:30

SALON 1 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. PINAR AKARÇAY - DOÇ. DR. GÖKHAN AK

ÖĞR. GÖR. FERİT USLU YRD. DOÇ. DR. ZELİHA TEKİN	ÖRGÜTSEL BAĞLILIKTA NEGATİF ETKİ: TÜKENMİŞLİK SENDROMU
YRD. DOÇ. DR. İLKUT ELİF KANDİL GÖKER	TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE KREDİ RİSKİ İLE KARLILIK İLİŞKİSİ
YRD. DOÇ. DR. KEREM ÖZBEY	GÖÇ, SINIR VE EKONOMİ: KÜRESELLEŞME ÇAĞINDA ULUS-DEVLET EGEMENLİĞİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK
YRD. DOÇ.DR. TUBA DERYA BASKAN	BÜYÜK VE ORTA BOY İŞLETMELER İÇİN (BOBİ FR5) MUHASEBE STANDARDINA GÖRE KAR ZARAR DURUMU
DOÇ. DR. PINAR AKARÇAY DOÇ. DR. GÖKHAN AK	SENKAKU/DİAOYU ADALARININ EGEMENLİĞİ ÜZERİNDE ÇİN-JAPON ANLAŞMAZLIĞI
ÖĞR. GÖR. DR. YAVUZ SELİM DÜGER	İNTERNET BANKACILIĞI UYGULAMALARINDA İLİŞKİSEL KALİTE ALGISININ MÜŞTERİ SADAKATİNE OLAN ETKİSİ: Y KUŞAĞI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
YRD. DOÇ. DR. İBRAHİM BOZACI DOÇ. DR., YUNUS BAHADIR GÜLER	MÜŞTERİYE UYGULANAN CEZALAR VE SONUÇLARI: LİMİT AŞIM ÜCRETİNE YÖNELİK GENÇ TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
YRD. DOÇ.DR. TUBA DERYA BASKAN	TMS-12 GELİR VERGİSİ KAPSAMINDA ERTELENMİŞ VERGİ VARLIĞINI/YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE SİGORTA SEKTÖRÜNDE İNCELEME
YRD. DOÇ. DR. AYDIN ÇELİK	ANONİM VE LİMİTED ŞİRKET ORTAK VE YÖNETİCİLERİNİN KAMU BORÇLARINDAN DOLAYI SORUMLULUKLARININ NİTELİĞİ VE BU SORUMLULUĞUN BAŞLANGIÇ VE SONA ERME ZAMANI
DR. SİNEM EYÜBOĞLU DR. KEMAL EYÜBOĞLU	HİZMET GÜVEN ENDEKSİ İLE HİZMET SEKTÖR ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN TEST EDİLMESİ

11:30-13:00

SALON 1 OTURUM BAŞKANI YRD. DOÇ. DR. İLKUT ELİF KANDİL GÖKER

DOÇ. DR. AYKUT GÖKSEL DAMLA GÖRGÜLÜ	“THE INTER-GENERATIONS ACCUMULATION AND TRANSFER PROCESS OF TACIT KNOWLEDGE IN FAMILY BUSINESSES: A RESEARCH NOTE”
YRD. DOÇ. DR. İLKUT ELİF KANDİL GÖKER	YEŞİL FİNANSMAN
YRD. DOÇ. DR. ZELİHA TEKİN ÖĞR. GÖR. FERİT USLU	İŞLETMELERDE ZAMAN YÖNETİMİ: ENDÜSTRİ 4.0 İLE ÖLÜ ZAMANI SIFIRLAMAK
YRD. DOÇ. DR. HAKİM AZİZ	TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİ İŞİĞİNDE ACENTENİN TEMSİL YETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. ZİŞAN KORKMAZ ÖZCAN	KAMU POLİTİKALARI ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DE GÖÇ YÖNETİŞİMİ: MERKEZ-TAŞRA YAPILANMASI

14:00-16:00

SALON 1 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. KASIM KARAMAN

PROF. DR. SELÇUK PERÇİN YRD. DOÇ. DR. AYKUT KARAKAYA	BÜTÜNLEŞİK KARAR VERME YÖNTEMLERİYLE TÜRKİYE'DEKİ DÖRT BÜYÜK FUTBOL KULÜBÜNÜN FİNANSAL PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
YRD. DOÇ. DR. HAKİM AZİZ	ADİ ORTAKLIKTA ORTAKLARIN SERMAYE KOYMA BORÇLARI VE BU BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİNİN HUKUKİ SONUÇLARI
DOÇ. DR. AYKUT GÖKSEL DAMLA GÖRGÜLÜ	A RESEARCH ON THE METHODS AND STRATEGIES PREFERRED FOR TRAINING AND DEVELOPMENT OF NEW GENERATION IN FAMILY BUSINESSES AND THE ANALYSIS OF VARIABLES AFFECTING THEM
ARŞ. GÖR. SÜLEYMAN BAYRAKÇIOĞLU DOÇ. DR. VESİLE ÖMÜRBEK	REKABET STRATEJİLERİ KAPSAMINDA KRİZ DÖNEMİ MALİYET STRATEJİLERİ
DOÇ. DR. GÜLCAN SARP DOÇ. DR. ARZU ERENER	GÖRÜNTÜ İYİLEŞTİRME TEKNİKLERİ KULLANARAK MOLOZ AKMA HARİTALAMASI İÇİN YAKLAŞIMLAR
YRD. DOÇ. DR. PARİSA GÖKER	RESEARCH ON CHARACTERİSTİC FEATURES OF LANDSCAPE DESIGN OF CHINESE GARDENS
PROF. DR. NURAY GİRGİNER HÜLYA SAOTAY	ÇALIŞANLARIN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Doç.Dr. Kasım KARAMAN - Bir Tüketim Nesnesi Olarak Kadın Bedeni ve Güzellik İmgesi

Doç. Dr. Recep ÖZKAN - Doç.Dr. Elvan YALÇINKAYA - Prof.Dr. Mustafa TALAS - Dr. Bayram POLAT
TEMEL İNSANİ DEĞERLERE İLİŞKİN PEDAGOJİK FORMASYONÖĞRENCİLERİNİN ALGILARININ İNCELENMESİ

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

16:00-18:00

SALON 1 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. ÜNAL ŞENTÜRK

PROF. DR. NURAY GİRGİNER HÜLYA SAOTAY	BANKA ÇALIŞANLARININ SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA
YRD. DOÇ. DR. AYKUT KARAKAYA PROF. DR. SELÇUK PERÇİN	TÜRKİYE'DEKİ KALKINMA VE YATIRIM BANKALARI KÂRLİLİĞİNİN KALICILIĞI
YRD. DOÇ. DR. HÜSEYİN TEZER	21. YÜZYILDA BİLGİ EKONOMİSİNİN, GELİŞMİŞ, GELİŞEN VE AZ GELİŞMİŞ EKONOMİLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
ARŞ. GÖR. SÜLEYMAN BAYRAKCIOĞLU PROF. DR. OSMAN BAYRİ	MUHASEBENİN TEMEL KAVRAMLARI AÇISINDAN NAKİT ESASLI VE TAHAKKUK ESASLI KAYIT SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI UYGULAMA VE ANALİZİ
DOÇ. DR. GÜLCAN SARP DOÇ. DR. ARZU ERENER	UZAKTAN ALGILAMA TEKNOLOJİLERİNİ KULLANARAK ARAZİ YÜZEY SICAKLIĞININ BİTKİ ÖRTÜSÜNE VE TOPRAK NEMİNE ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ
YRD. DOÇ. DR. PARİSA GÖKER	A STUDY OF HISTORICAL URBAN PARKS IN TERMS OF USAGE AND FUNCTION; EXAMPLE OF VILLA BORGHESE, ITALY
DR. SİNEM EYÜBOĞLU DR. KEMAL EYÜBOĞLU	FİNANSAL HİZMETLER GÜVEN ENDEKSİ İLE MALİ SEKTÖR ALT ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
PROF. DR. ÜNAL ŞENTÜRK	
PROF. DR. HİKMET KORAS	ÇAĞDAŞ UYGUR ŞİİRİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
DR. ÖLEM KAYA - DR. AHMET FAHRİ ÖK	ERGONOMIC DESIGN IN UNIVERSITY CLASSROOMS: AN APPLICATION
PROF. DR. AKBAR VALADBİGİ	

30 MART 2025

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

09:30-11:30

SALON 2 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. İŞTAR CENGİZ

DOÇ. DR. SALİH YEŞİL MİHRİBAN HATUNOĞLU	ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN SOSYAL KAYTARMAYA ETKİSİ ÜZERİNE BİR ALAN ÇALIŞMASI
DOÇ. DR. İBRAHİM MAZMAN LALE İZCİ	ULUSAL VE ULUSLARARASI ÖRGÜTLER TARAFINDAN DESTEKLENEN SURİYELİ GÖÇMENLER
DR. İŞİL FULYA ORKUNOĞLU ŞAHİN	GENÇ İŞSİZLİĞİ SORUNU VE MÜCADELE YÖNTEMLERİ
ENVER AYDOĞAN ARŞ. GÖR. EMRE BURAK EKMEKÇİOĞLU	ALGILANAN YÖNETİCİ DESTEĞİNİN MESLEKİ TÜKENMİŞLİK ÜZERİNE ETKİSİ
İSMAİL KARAAHMETOĞLU DOÇ. DR. FATMA TAŞDEMİR	DAVETLE MÜDAHALE DOKTRİNİ: RUSYA'NIN SURİYE'YE ASKERİ MÜDAHALESİ
YRD. DOÇ. DR. ABDULLAH KARATAŞ GÜLDEREN KARATAŞ	STOCKHOLM ÇEVRE KONFERANSI SONRASI KÜRESEL ÇEVRE POLİTİKALARI VE TÜRKİYE
DOÇ. DR. FAİK AHMET SESLİ DOÇ. DR. EROL YAVUZ YRD. DOÇ. DR. MAHİR SERHAN TEMİZ YRD. DOÇ. DR. FATİH TAKTAK	KIYI ALANLARINDAKİ MÜLKİYET PROBLEMLERİNİN İNCELENMESİ: SAMSUN, ATAKUM İLÇESİ ÖRNEĞİ
DOÇ. DR. İŞTAR CENGİZ	İŞ SÖZLEŞMESİ İLE ÇALIŞAN HEKİMİN TIBBİ MALPRAKTİSTEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUĞU
YRD. DOÇ. DR. POLAT CAN	YEREL İŞLETMELERDE MARKA KİŞİLİĞİ BOYUTLARI
ÖGR. GÖR. CEYLAN SÜLÜ AKGÜL	MEDYANIN KULLANIM AMAÇLARINA GÖRE BİREYLER VE TOPLUMLAR ÜZERİNDEKİ ROLÜ
ARŞ. GÖR. FATMA HIZIR	MURİS MUVAZAASI

11:30-13:00

SALON 2 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. İŞTAR CENGİZ

DOÇ. DR. FATMA TAŞDEMİR İSMAİL KARAAHMETOĞLU	SURİYE İÇ SAVAŞININ KÜRESEL VE BÖLGESEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
YRD. DOÇ. DR. POLAT CAN	İDOLLEŞTİRMENİN KİŞİ MARKA BAĞLILIĞINA ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. ABDULLAH KARATAŞ GÜLDEREN KARATAŞ	KENTSEL YEŞİL ALANLAR VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
LALE İZCİ HATİCE UĞURLU	KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARIN MEKAN DEĞİŞİKLİĞİ KOĞUŞLARDAN EVLERE
YRD. DOÇ. DR. GÜL AKTAŞ	DEĞİŞEN TOPLUMDA AİLE İÇİ İLİŞKİLERİN GÜNCEL VE KÜLTÜREL YAŞAMA ETKİLERİ
ENVER AYDOĞAN ARŞ. GÖR. EMRE BURAK EKMEKÇİOĞLU	ALGILANAN İŞ ARKADAŞLARI DESTEĞİ VE YÖNETİCİ DESTEĞİNİN İŞTEN AYRILMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. ÖMER FARUK DEMİRKOL	MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MUHASEBE MESLEĞİ AÇISINDAN ÖN LİSANS MEZUNLARINDAN BEKLENTİLERİ
DOÇ. DR. İŞTAR CENGİZ	ÇALIŞMA HAYATINDA ENGELLİLERE YÖNELİK YASAL DÜZENLEMELER
YRD. DOÇ. DR. NURCAN AVŞIN	BUZULLAŞMA SONRASI HOLOSEN DÖNEMİ ALT DEVİRLERİNİN GENEL NİTELİĞİ VE SINIFLANDIRILMASI
ÖGR. GÖR. CEYLAN SÜLÜ AKGÜL	HAK KAVRAMININ DOĞUŞ FELSEFESİNDEN HAREKETLE İNSAN HAKLARI
ARŞ. GÖR. FATMA HIZIR	MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA
ARŞ. GÖR. ZEYNEP ÇELİK	LEİBNİZ'İN MANTIKSAL HESAPLAMASININ(CALCULI-ANALİZ) YORUMU

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

14:00-16:00

SALON 2 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. NURAN AKŞİT AŞIK

DOÇ. DR. NURAN AKŞİT AŞIK	ÖRGÜT İKLİMİ VE İŞE YABANCILAŞMA İLİŞKİSİNE YÖNELİK GÖRGÜL BİR ARAŞTIRMA
DR. İŞİL FULYA ORKUNOĞLU ŞAHİN	TÜRK VERGİ SİSTEMİNDE GİDER PUSULASI DÜZENLEMESİ
YRD. DOÇ. DR. ŞEBNEM UDUM	DECONSTRUCTING THE TRUMP ADMINISTRATION'S POLICY ON THE IRAN NUCLEAR DEAL
PROF. DR. HİLMİ ÜNSAL ARŞ. GÖR. AYŞE HONDUR	VERGİ HUKUKUNDA CEZA EHLİYETİ
DOÇ. DR. OĞUZ İŞİK ARŞ. GÖR. SEVİLAY KARAMAN	TÜRKİYE İLE ŞANGAY İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ÜYE ÜLKELERİNİN SAĞLIK GÖSTERGELERİ VE SAĞLIK HARCAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI
YRD. DOÇ. DR. ÖMER FARUK DEMİRKOL	ENTEĞRE RAPORLAMA SÜRECİ
YRD. DOÇ. DR. GÜL AKTAŞ	SOSYAL MEDYADA GENÇLERİN EVLİLİK KONUSUNDAKİ PAYLAŞIMLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA
DOÇ. DR. FAİK AHMET SESLİ DOÇ. DR. EROL YAVUZ YRD. DOÇ. DR. MAHİR SERHAN TEMİZ YRD. DOÇ. DR. FATİH TAKTAK	TARIM ARAZİLERİNİN PARÇALILIĞININ İNCELENMESİ: SAMSUN ÖRNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. AHMET KESER	AN INVESTIGATION ON THE TURKISH EDUCATION SYSTEM THROUGH PUBLIC POLICY TRANSFER

16:00-18:00

SALON 2 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. NURAN AKŞİT AŞIK

PROF. DR. KAMİL KAYA GÜLSEN ÇİMEN	SİYASAL SOSYALLEŞMEDE AİLENİN ETKİSİ
DOÇ. DR. İNCİ PARLAKTUNA PROF. DR. İNCİ SARIÇİÇEK	DÜZEY 1 BÖLGELERİNİN SANAYİ SEKTÖRÜNDEKİ İŞSİZLİĞİ AZALTMA POTANSİYELİ AÇISINDAN ÇOK ÖLÇÜTLÜ KARAR VERME TEKNİĞİYLE SIRALANMASI
DOÇ. DR. NURAN AKŞİT AŞIK	PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE UMUTSUZLUĞUN YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ: OTEL ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA
YRD. DOÇ. DR. NURCAN AVŞİN	FİZİKİ COĞRAFYADA OSİ TARİHLENDİRME ANALİZİNİN KULLANIMI: AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI
YRD. DOÇ. DR. ÖZLEM DENLİ	KÜRESEL YOKSULLUĞU DÜŞÜNMEK: THOMAS POGGE'NİN VE KOZMOPOLİT ADALET KURAMI
ARŞ. GÖR. ZEYNEP ÇELİK	TAM TÜMEVARIMIN BİLİMSEL TÜMEVARIMDAN FARKI NEDİR?
LİKA ÇERKEZİŞVİLİ	SOĞUK SAVAŞ SONRASI GÜRCİSTAN-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

09:30-11:30

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. MEHMET OKUR

PROF. DR. MEHMET OKUR	SAMAKOV MİSYONER OKULLARI VE BULGAR MİLLİ DÜŞÜNÇESİNİN OLUŞUMU
YRD. DOÇ. DR. ELÇİN YAZICI PROF. DR. ADALET KANDIR	ERKEN OKURYAZARLIK BECERİLERİNE İLİŞKİN YAPILAN BİLİMSEL MAKALELERİN İNCELENMESİ
DOÇ. DR. MİNE GÖZÜBÜYÜK TAMER	TRABZON'DA FAALİYET GÖSTEREN EĞİTİM SENDİKALARININ İŞLEYİŞLERİNE İLİŞKİN SORUNLAR VE EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ
DOÇ. DR. HANDE ŞAHİN ÖĞR. GÖR. BARIŞ DEMİREL	YAŞLIYA BAKIM VEREN KADIN AİLE ÜYELERİNİN YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER
ARŞ. GÖR. TOLGA SEKİ ARŞ. GÖR. ZEYNEP ŞİMŞİR PROF. DR. BÜLENT DİLMAÇ	ÜNİVERSİTELERE YERLEŞTİRMEDE YGS-LYS'DEN YKS'YE GEÇİŞ SÜRECİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ
AYLİN AĞCA	HENRI BERGSON'DA DİNAMİZM BAĞLAMINDA BİLİM VE METAFİZİK AYRIMI
DOÇ. DR. VELİ TOPTAŞ YRD. DOÇ. DR. EMİNE GÖZEL	VELİLERİN "MATEMATİK" KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ
YRD. DOÇ. DR. MUHAMMED ALİ YAZIBAŞI	II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ İLK VE ORTAOKULLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ
YRD. DOÇ. DR. HALUK ÖNER	SADIK HİDAYET'İN KÖR BAYKUŞ ROMANINA FARKLI OKUMA BİÇİMLERİYLE YAKLAŞIM
ARŞ. GÖR. GÜLFEM KURT	ÇEVİRİDE KAYIPLAR SORUNU: NECİB MAHFUZ'UN YEYME KUTİLE'Z-ZA'İM ADLI ESERİNİN İNGİLİZCE'DEN TÜRKÇE'YE ÇEVİRİSİ İLE ARAPÇA KAYNAK METNİNİN KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEMESİ

11:30-13:00

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. MEHMET OKUR

DOÇ. DR. HANDE ŞAHİN ÖĞR. GÖR. BARIŞ DEMİREL	SOSYAL HİZMET BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILIK VE YAŞLANMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ
PROF. DR. MEHMET OKUR	XIX. YÜZYILDA AMERİCAN BOARD'UN SURIYE'DEKİ FAALİYETLERİ
DOÇ. DR. ARMAĞAN ÖZTÜRK	MACHIAVELLİ'NİN SAVAŞ AHLAKI
YRD. DOÇ. DR. DİDEM DEMİRALP	ANTİK KAYNAKLAR IŞIĞINDA BİR ADRIYATİK EFSANESİ GÜNEŞ TANRISININ OĞLU VE HAZİN SONU
ÖĞR. GÖR. DİCLE ÖZCAN ELÇİ YRD. DOÇ. DR. EMİNE GÖZEL	ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI
DOÇ. DR. VEŞİLE OKTAN YRD. DOÇ. DR. MEHMET PALANCI	ERGENLERDE KENDİNE ZARAR VERME DAVRANIŞI VE DUYGULARI DÜZENLEME
DOÇ. DR. ARZU ÖZYÜREK	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE İÇİ ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMU
DOÇ. DR. BANU HATİCE GÜRCÜM YRD. DOÇ. DR. NURSEL BAYKASOĞLU ARŞ. GÖR. ASSEL YERDENOVA	BİR SUZENİ SANATÇISI: ZEYNELKHAN MUKHAMEDCANOĞLU
YRD. DOÇ. DR. MUHAMMED ALİ YAZIBAŞI	KLASİK İSLAM EĞİTİMCİLERİNE GÖRE ROL-MODEL OLARAK ÖĞRETMENLERDE BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER
BETÜL ÖZEN	ORTOPEDİ ALANINDA YAZILMIŞ TARİHİ BİR TIP METNİ: RİSÂLE-İ TİBB
FİRUZ FEVZİ	A CULTURAL OVEWIEV OF THE CHILDREN'S GAMES AMONGAFGHANISTAN ETHNIC GROUPS
EŞQANE BABAYEVA	BAHTİYAR VAHABZADE AZERBAYCAN-TÜRKİYE EDEBİ İLİŞKİLER KONTEKSİNDE

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

14:00-16:00

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. AYLAKAŞOĞLU

DOÇ. DR. ARZU ÖZYÜREK	ANNE-BABA ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMLARI VE ÜÇ FARKLI ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI
DOÇ. DR. MİNE GÖZÜBÜYÜK TAMER	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
ARŞ. GÖR. TOLGA SEKİ ARŞ. GÖR. ZEYNEP ŞİMŞİR PROF. DR. BÜLENT DİLMAÇ	ÜNİVERSİTELERE YERLEŞTİRMEDE YGS-LYS'DEN YKS'YE GEÇİŞ SÜRECİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
PROF. DR. AYLAKAŞOĞLU	ÇEHOV'DAN TOPLUMSAL ELEŞTİRİ BAĞLAMINDA BİR ÖYKÜ: 6 NUMARALI KOĞUŞ
YRD. DOÇ. DR. MEHMET PALANCI DOÇ. DR. VESİLE OKTAN	ERGENLERDE KENDİNE ZARAR VERME DAVRANIŞININ BENLİK SAYGISI VE STRESLE BAŞAÇIKMA BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ
ÖĞR. GÖR. KAMİL ATEŞ ÖĞR. GÖR. SERVET TÜRKAN	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MADDE BAĞIMLILIĞI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ
DOÇ. DR. ASSİYE AKA MUSTAFA BURAK KELEŞ	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI: ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİNDE
ARŞ. GÖR. GÜLFEM KURT	NOBEL ÖDÜLLÜ MİSİRLİ YAZAR NECİB MAHFUZ'UN TÜRKİYE'DE ÇEVİRİ YOLUYLA ALIMLANMASI

16:00-18:00

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. AYLAKAŞOĞLU

PROF. DR. AYLAKAŞOĞLU	AYTMATOV'UN CENGİZ HAN'A KÜSEN BULUT ADLI ESERİNDE BİREYİN YERİ
ÖĞR. GÖR. SERVET TÜRKAN ÖĞR. GÖR. KAMİL ATEŞ	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK BEKLENTİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
DOÇ. DR. BANU HATİCE GÜRCÜM YRD. DOÇ. DR. NURSEL BAYKASOĞLU ARŞ. GÖR. ASSEL YERDENOVA	"EL SANATININ SÜRDÜRÜLEBİLMESİNDE TASARIMCININ SORUMLULUĞU"
YRD. DOÇ. DR. HALUK ÖNER	LATİFE TEKİN'İN ROMANLARINDA KİŞİ KADROSU
ÖĞR. GÖR. GÜLDEN ÖZTÜRK SERTER PROF. DR. SEHER BALCI ÇELİK	ÇOCUĞUN YARATICILIĞI VE MIŞ GİBİ OYUN
YRD. DOÇ. DR. MUSTAFA NACİ KULA	ÖLÜM, UYKU, UYANIŞ/DİRİLİŞ İLİŞKİSİNDE HAYATIN ANLAMINI KEŞFETMEK
DOÇ. DR. ASSİYE AKA	NEOLİBERALİZMİ HAYEK VE BOURDIEU ÜZERİNDEN OKUMAK: EKONOMİ/POLİTİK VE KÜLTÜREL BİÇİMLER
DOÇ. DR. ARMAĞAN ÖZTÜRK	TARİHSEL SOSYOLOJİ LİTERATÜRÜNDE SAVAŞIN VE ŞİDDETİN ROLÜ ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

Kayıt masası gün boyu hizmet verecektir. Oturumunuzdan yarım saat önce kayıt yaptırabilirsiniz

09:30-11:30

SALON 1 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. NEVİN AYDIN

DOÇ. DR. NEVİN AYDIN	ENDÜSTRİ 4.0: AKILLI FABRİKA
YRD. DOÇ. DR. İBRAHİM GÖKHAN CEYLAN ÖĞR. GÖR. HATİCE BAHATTİN CEYLAN	AMBALAJ TASARIMLARINDA TÜKETİCİNİN SATIN ALMA KARARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE ÖNERİLER
YRD. DOÇ. DR. HATİCE NUR GERMİR	ÇİN'İN AFRİKA'YA YÖNELİK YATIRIM POLİTİKALARI
OKT. KORAY ERGİN	TANZİMAT'DAN II. MEŞRUTİYET'E OSMANLI'DA BASIN
DOÇ. DR. BURCU ERŞAHAN PROF. DR. İSMAİL BAKAN DOÇ. DR. TUBA BÜYÜKBEŞE ABDULLAH ÖZDEMİR	DUYGUSAL EMEĞİN İŞ TATMİNİ VE ÇALIŞAN YARATICILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE İLİŞKİN BİR ALAN ARAŞTIRMASI
YRD. DOÇ. DR. ŞEKİP YAZGAN YRD. DOÇ. DR. ÖMER YALÇINKAYA	TÜRKİYE' DE SAVUNMA HARCAMALARI VE EKONOMİK BÜYÜME
ÖĞR. GÖR. HATİCE BAHATTİN CEYLAN YRD. DOÇ. DR. İBRAHİM GÖKHAN CEYLAN	REKLAM TASARIMLARINDAKİ MARKA SAVAŞLARI
ARŞ. GÖR. DR. ESRA DOĞAN	BİLGİ-BİLİM İLİŞKİSİNE YÖNELİK EKONOMİ POLİTİK BAĞLAMDA TEKNİĞE İLİŞKİN SORUŞTURMA

11:30-13:00

SALON 1 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. NEVİN AYDIN

DOÇ. DR. SİNEM SOMUNOĞLU İKİNCİ	SAĞLIK TURİZMİ KAVRAMI VE ÖNEMİ
YRD. DOÇ. DR. HATİCE NUR GERMİR	İZMİR VE MANİSA İLLERİ BAZINDA BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ KATILIMCILARININ KARŞILAŞTIRILMASI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA
DOÇ. DR. NEVİN AYDIN	LOJİSTİK ENDÜSTRİSİNİN GELECEĞİ
ÖĞR. GÖR. DR. SUZAN URGAN PROF. DR. ŞERAFETTİN SEVİM DR. BÜNYAMİN ÖZGÜLEŞ	ORGANİZASYONLARDA GÖRÜLEN DEĞİŞİME DİRENÇ, YABANCIlaşMA VE DEĞERSİZLİK HİSSİ: BİR KAMU HASTANESİNDE ARAŞTIRMA
DR. EROL TEKİN	GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
OKT. PELİN DOĞAN DOÇ. DR. ÖZLEM ÇAKIR	İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE KİŞİSELLEŞTİRMENİN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARILARINA ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. ÖMER YALÇINKAYA YRD. DOÇ. DR. ŞEKİP YAZGAN	CARİ İŞLEMLER AÇIĞININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (1992Q1-2017Q4)
DOÇ. DR. SİNEM SOMUNOĞLU İKİNCİ	SAĞLIK SEKTÖRÜNDE GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI
MEHMET AYDINER	YAYGIN VE YOĞUN TİCARET : TÜRKİYE ÜZERİNE BİR ANALİZ

14:00-16:00

SALON 1 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAFAK KAYPAK

İLYAS ERTUĞRUL İNAN ERDOĞAN ÇELİK	ALGILANAN ÖRGÜTSEL GÜVEN VE İŞ TATMİNİ: KASTAMONU İLİ ÖZEL VE KAMU BANKALARINDA BİR UYGULAMA
YRD. DOÇ. DR. SEÇİL MİNE TÜRK	BİR DİYALOG İMKANI İÇİN GENEL BİR ÇERÇEVE: EKOLOJİK DÜŞÜNCE VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER
DR. EROL TEKİN	LİDER-ÜYE ETKİLEŞİMİNİN ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
DOÇ. DR. ŞAFAK KAYPAK	SAVURGANLIK VE DOĞAYA YANSIMASI
ARŞ. GÖR. MÜGE SAĞLAM ARŞ. GÖR. EMİNE KARAÇAYIR	FİNANSAL SEKTÖR VE REEL SEKTÖR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. MEHMET SAMİ BAYRAKTAR	BORÇKA'DA CAMİLİ VE DÜZENLİ KÖYLERİNDE GELENEKSEL İKİ AHŞAP KÖPRÜ
DOÇ. DR. BÜLENT C. TANRITANIR ARŞ. GÖR. ÖMER AYTAÇ AYKAÇ	PSYCHOLOGICAL DISTRUCTION IN THE BLINDFOLD BY SIRI HUSTVEDT
ÖĞR. GÖR. ESRA UYGUN	ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN VERGİ ALGISI VE BİLİNCİNİN ÖLÇÜMÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ZİLE MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ
ARŞ. GÖR. ERKAN NUR YRD. DOÇ. DR. BARAN ARSLAN	ETİK LİDERLİĞİN ÇALIŞANLARIN İŞ TATMİNİNE ETKİSİ

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

16:00-18:00

SALON 1 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAFAK KAYPAK

DOÇ. DR. BÜLENT C. TANRITANIR ARŞ. GÖR. ÖMER AYTAÇ AYKAÇ	LEGITIMATE DOCUMENTS OF THE HORRORS OF SLAVE WOMEN: HARRIET JACOBS' AUTOBIOGRAPHY, INCIDENTS IN THE LIFE OF A SLAVE GIRL
DOÇ. DR. ŞAFAK KAYPAK	İNSAN KİRLİLİĞİ VE KENTSEL ÇEVRE
PROF. DR. FATMA ÖZTÜRK UZM. SEDA ÇOTUK	GİYİM SEKTÖRÜNDE KİŞİYE ÖZEL ÖLÇÜLENDİRME TEKNOLOJİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
YRD. DOÇ. DR. KAYHAN ATİK	KÂTİP ÇELEBİ'DE KARŞILAŞTIRMALI TARİH
ÖĞR. GÖR. ESRA UYGUN	VERGİ KABAHATLERİ, VERGİ SUÇLARI VE CEZALARININ ANAYASAL İLKELER YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ
ARŞ. GÖR. AYHAN GÜNEŞ	ONLINE ÇEVİRİ ARAÇLARININ FRANSIZCA-TÜRKÇE YÖNÜNDE KARŞILAŞTIRILMASI
ARŞ. GÖR. AYHAN GÜNEŞ	ÇEVİRİ MESLEĞİNİN TÜRKİYE'DEKİ ÇEVİRİ İŞ İLANLARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ
YRD. DOÇ. DR. BARAN ARSLAN ARŞ. GÖR. ERKAN NUR	DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA İŞ AHLAKI DÜZEYİNDEKİ FARKLILIKLAR

31 MART 2018

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

09:30-11:30

SALON 2 OTURUM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞABAN ESEN

YRD. DOÇ. DR. CENGİZ ARIKAN	TÜRKİYE'DE SEÇİM SİSTEMİ ARAYIŞLARI
DOÇ. DR. ŞABAN ESEN BAHAR İŞİK	YÖNETİM DANIŞMANLIĞI VE FİRMALARIN YÖNETİM DANIŞMANLIĞINA KARŞI TUTUMLARININ İNCELENMESİ: BARTIN İLİ ÖRNEĞİ
DR. İBRAHİM GÜL	YENİDEN KİRALAMA YASAĞINA AYKIRILIK NEDENİYLE TAZMİNAT VE HUKUKİ NİTELİĞİ
ÖĞR. GÖR. SADIK KOCABAŞ	KİTLESEL AKINLARDA DEVLETLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ: ULUSLARARASI HUKUK VE TÜRKİYE
DOÇ. DR. ŞABAN ESEN TUĞBA SARAMAN	LİDERLİK YAKLAŞIMLARI KAPSAMINDA DOUGLAS MCGREGOR'UN X VE Y TEORİSİ: BARTIN ÜNİVERSİTESİ İDARI PERSONEL ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA
ÖĞR. GÖR. SADIK KOCABAŞ	TANZİMAT DÖNEMİ İLE OLUŞTURULAN İSTİŞARİ KURULLARIN GÜNÜMÜZE YANSIMALARI
YRD. DOÇ. DR. BİLGE GÖZENER MELEK YÜKSEL	ÇİFTÇİNİN TARIMA BAKIŞI: TOKAT İLİ ÖRNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. ENGİN KANBUR	ALGILANAN ÖRGÜTSEL PRESTİJİN İŞE ADANMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
DR. İSMAİL EFE	DAMAT FERİT HÜKÜMETİNİN ANADOLU'DA ETKİN OLMA SİYASETİNİN BİR UNSURU OLARAK ANADOLU NASİHAT HEYETİ

11:30-13:00

SALON 2 OTURUM BAŞKANI YRD. DOÇ. DR. ZHALA BABASHOVA KASTRATİ

HALİSE ÇEVİK ARŞ. GÖR. GÜLNUR İLGÜN PROF. DR. BAYRAM ŞAHİN	RADYOLOJİ DEPARTMANI ÇALIŞANLARININ RADYASYONDAN KORUNMA DÜZEYLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR İNCELEME
YRD. DOÇ. DR. ENGİN KANBUR	BİREY-ÖRGÜT UYUMUNUN İŞE YABANCILAŞMA ÜZERİNE ETKİSİNİ İNCELEMeye YÖNELİK AMPİRİK BİR ARAŞTIRMA
YRD. DOÇ. DR. ELİF ŞEŞEN PROF. DR. K. ÖZKAN ERTÜRK	ÇİZGİ FİLMERDE ŞİDDET GÖSTERİMİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. FERHUNDE KÜÇÜKŞEN ÖNER	RENKLERİN PSİKOLOJİK BOYUTU: KIRMIZI ÖRNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. ZHALA BABASHOVA KASTRATİ	AZERBAJYANDA MİLLİ KİMLİĞİN VE MİLLİ BİLİNCİN OLUŞUMUNDA AYDINLARIN VE BASININ ROLÜ
DR. İŞİL AYDIN ÖZKAN	TÜRKÇEDE EYLEM+{-A} EYLEM+{-A} ŞEKLİNDE KURULAN İKİLEMELERİN İSTEM YAPILARI
YRD. DOÇ. DR. HALİME GÖKTAŞ KULUALP ÖMER SARI	KIRSAL TURİZME YÖNELİK TUTUMU ETKİLEYEN UNSURLARIN BELİRLENMESİ
YRD. DOÇ. DR. ZÜMRÜT HATİCE ŞEKKELİ PROF. DR. İSMAİL BAKAN	AKILLI TEDARİK ZİNCİRİ (TEDARİK ZİNCİRİ 4.0)

14:00-16:00

SALON 2 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. ESİN CAN

PROF. DR. ESİN CAN ARŞ. GÖR. AYŞE MERVE URFA	TÜRKİYE'DEKİ Y KUŞAĞI KADIN AKADEMİSYENLERDE CAM TAVAN SENDROMU: NİTEL BİR ÇALIŞMA
ŞEYDA ÖZUSTA ARŞ. GÖR. GÜLNUR İLGÜN PROF. DR. BAYRAM ŞAHİN	BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNİN ÇOCUK GÖZ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN HASTA YAKINLARININ TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR
YRD. DOÇ. DR. FERHUNDE KÜÇÜKŞEN ÖNER	RENKLERİN TOPLUMSAL BOYUTU: KIRMIZI ÖRNEĞİ
ARŞ. GÖR. YASİN ÇİLHORUZ İLKNUR ARSLAN	SAĞLIKTA YALIN YÖNETİM YAKLAŞIMI: BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZ
DR. İSMAİL EFE	OSMANLI DEVLETİ'NİN I. DÜNYA SAVAŞI'NA GİRİŞ SERÜVENİ
YRD. DOÇ. DR. ÖMER FARUK ERDOĞAN	FELSEFİ DÜŞÜNCENİN SEYRİ ÜZERİNE ÜÇ ARGÜMAN
YRD. DOÇ. DR. HALİME GÖKTAŞ KULUALP ÖMER SARI	ÇALIŞMA HAYATINDA TÜKENMİŞLİK SENDROMU ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI
PROF. DR. İSMAİL BAKAN YRD. DOÇ. DR. ZÜMRÜT HATİCE ŞEKKELİ	AKILLI DEPOLAMA SİSTEMLERİ

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

16:00-18:00

SALON 2 OTURUM BAŞKANI YRD. DOÇ. DR. MACİT BALIK

ARŞ. GÖR. YASİN ÇİLHORUZ İLKNUR ARSLAN	SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA
ARŞ. GÖR. NADİDE ŞAHİN	KATOLİK KİLİSESİNE GÖRE RUHBANLIK ANLAYIŞININ KÖKENİ VE KADINLARIN RUHBANLIĞI KONUSUNA BAKIŞ
DOÇ. DR. ELBEYİ PELİT MERVE GÜLEN	OTEL İŞLETMELERİ İŞGÖRENLERİNİN KURUMA GÜVEN DÜZEYLERİ: AFYONKARAHİSAR'DAKİ BEŞ YILDIZLI OTEL İŞLETMLERİNDE BİR ARAŞTIRMA
YRD. DOÇ. DR. MACİT BALIK	HULKİ AKTUNÇ'UN BİR ÇAĞ YANGINI'NDA DÜŞ VE GERÇEĞİN BULUŞMA MEKÂNI: EV
YRD. DOÇ. DR. MACİT BALIK	TARİHİ BİR VAKA OLARAK MÜBADELENİN SÜREYYA BERFE ŞİİRİNE YANSIMALARI
YERMUKHMET MARALBEK	THE CONCEPT OF «MOLSHER» (MEASURE) THROUGH THE PARAPHRASE IN POETIC LANGUAGE

31 MART 2018

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

09:30-11:30

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. MUSTAFA ÜNAL

YRD. DOÇ. DR. MURAT AKKUŞ YRD. DOÇ. DR. SÜLEYMAN KOYUNCU	KIRAAT-KELÂM İLİŞKİSİNE DAİR BİR DENEME
DOÇ. DR. GEMER C. MÜRŞÜDLÜ	20. YÜZYIL AZERBAJCAN FELSEFESİ TARİHİ ARAŞTIRMA KONUSU OLARAK
DOÇ. DR. SEMRA GÜVEN EDA CEREN EREL	ORTAOKUL 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ DEYİMLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
YRD. DOÇ. DR. MEHMET BAKIR ŞENGÜL	TÜRK ROMANINDA HUKUK KARŞISINDA KADIN
YRD. DOÇ. DR. BAHADIR GÜLBAHAR YRD. DOÇ. DR. SADIK YÜKSEL SIVACI	ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN SINIF İÇİ LİDER ÖĞRETMENLİK BECERİLERİ ALGILARIYLA SINIF İÇİ ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİ ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
YRD. DOÇ. DR. MEHMET BAKIR ŞENGÜL	TÜRK HİKÂYESİNDE SAVAŞ MAĞDURLARI
DOÇ. DR. ALİ RIZA TERZİ ARŞ. GÖR. HANDE ÇELİK	NECATİBEY EĞİTİM FAKÜLTESİ SON SINIFLARINDA OKUYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK GÜDÜLENME VE AKADEMİK ÖZYETERLİK İLİŞKİSİ
DR. BANU ANTAKYALI	BİR ADANMIŞLIĞIN ANLATISI: BIYIK SÖYLENCESİ
BAŞAK ÖNER	PSİKANALİTİK EDEBİYAT KURAMI YOLUYLA BİR İNCELEME ÖRNEĞİ: 'İNTİBAH' VE 'ANAHTAR' ROMANLARININ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMASI
DOÇ. DR. MEHMET DEMİRTAŞ	WILFRED CANTWELL SMITH'E GÖRE İMAN VE İNANCIN MAHİYETİ
YRD. DOÇ. DR. BİLGE BAĞCI AYRANCI DOÇ. DR. FİLİZ METE	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ HEDEF KİTLEYE YÖNELİK MASAL YAZMA BECERİLERİ
DOÇ. DR. FİLİZ METE DOÇ. DR. OZLEM ÇAKIR DR. ZÜLEYHA KANTOS	İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ TÜRKÇE METİNLERİN OKUMA ANLAMAYA ETKİSİ

11:30-13:00

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. MUSTAFA ÜNAL

PROF. DR. ALİ EROL	A.ŞAIK TALIBZADE'NİN ESERLERİNDE MİLLİ KÜLTÜR KAYNAKLARI
YRD. DOÇ. DR. BİLGE BAĞCI AYRANCI	TÜRKÇE EĞİTİMİNDE DİL BECERİSİ OYUNLARININ EĞİTİM MATERYALİ OLARAK KULLANIMI
YRD. DOÇ. DR. BAHADIR GÜLBAHAR ERGİN EKİCİ	RESMİ ÜNİVERSİTELERE BAĞLI TÜRKÇE ÖĞRETİM MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETİM ELEMANLARININ OLUMLU SINIF İKLİMİ SAĞLAMA YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ
YRD. DOÇ. DR. MURAT AKKUŞ PROF. DR. MUSTAFA ÜNAL	HURUF-İ MUKATTA' LARDAKİ KIRAAT FARKLILIKLARI YESEVİ'DE TÜRK KİMLİĞİ
PHD. GOZALOV ARİZ AVAZ OGLU	THE MAIN APPROACHES TO THE ANALYSIS OF MULTICULTURALISM AS A POLITICAL AND CULTURAL CONCEPT
HASSAN R. H. ELKHDR ASSC. PROF. AYSUN KANBUR	EXAMINING ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF LECTURERS WORKING AT LIBYAN UNIVERSITIES IN TERMS OF THEIR DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS
ÖMER ALİ YILDIRIM	İSLAM DÜŞÜNCESİNDE NEFİSLERİN BİREYSELLEŞMESİ PROBLEMİ
DR. EMİNE GÜZEL	OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞLARINDA KULLANILAN AKANTUS YAPRAĞI
HASSAN R. H. ELKHDR ASSC. PROF. AYSUN KANBUR	EXPLORING PROSOCIAL ORGANIZATIONAL BEHAVIOR: A LITERATURE REVIEW
YURDAGÜL DOĞUŞ PROF. DR. NECATİ CEMALOĞLU	İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU İLE ÖĞRENİLMİŞ GÜÇLÜLÜK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
YRD. DOÇ. DR. HATİCE KARAKUŞ ÖZTÜRK	ÇOCUKLUĞA BAKIŞ: ANTİK ÇAĞ
YRD. DOÇ. DR. CAFER GARİPER YRD. DOÇ. DR. YASEMİN BAYRAKTAR	OĞUZ KAĞAN DESTANI'NDA VARLIK VE MEKÂN ALGISİ
YRD. DOÇ. DR. HATİCE KARAKUŞ ÖZTÜRK	ÇOCUKLUĞA BAKIŞ: ORTA ÇAĞ
ZHI HUANG	中国与“一带一路”沿线国家 伊斯兰银行合作研究

VI. ULUSLARARASI ÇİN'DEN ADRIYATİK'E SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

14:00-16:30

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. ALİ EROL

PROF. DR. ALİ EROL	NİGAR REFİBEYLİ'NİN ESERLERİNDE BİREYSEL VE TOPLUMSAL KİMLİĞİ İLE KADIN
YRD. DOÇ. DR. RAİLE KAŞGARLI	UYGUR YAZAR MEMTİMİN HOŞUR'UN "BIYIK MACERASI" ADLI HİKÂYESİNDE SOSYAL SORUNLAR
YRD. DOÇ. DR. ABDUSSAMED YEŞİLDAĞ	PSİKOLOJİNİN ŞİİRE YANSIMASI: EBU'L-KÂSİM EŞ-ŞABBİ'NİN ŞİİRLERİNDE HASTALIK İSİMLERİNİN TEŞBİH VE TEŞHİSDE KULLANILMASI
YRD. DOÇ. DR. MUSTAFA ÖZGENEL GÜLŞEN RABİA ÇATAK BAY	DOĞA DENEYİMİNE DAYALI ÇEVRE EĞİTİMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK BİLİŞSEL VE DUYUSAL ALANLARINA ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. FATİH ŞANTAŞ ARŞ. GÖR. GÜLCAN ŞANTAŞ DOÇ. DR. GÜLSÜN ERİGÜÇ	ÖZEL HASTANELERE YÖNELİK E-ŞİKÂyetlerin İncelenmesi
DOÇ. DR. CEMİL ÖRGEV	ÖĞRETİM ELEMANLARI-ÖĞRENCİ ETKİLEŞİMİNİN ÖĞRETİM ELEMANLARI PERSPEKTİFİNDEN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: BİR DEVLET ÜNİVERSİTESİ ARAŞTIRMASI
DOÇ. DR. ŞABAN ÇETİN ÖĞR. GÖR. DR. FİLİZ ÇETİN	PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ PROGRAMININ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ
YRD. DOÇ. DR. CAFER GARİPER YRD. DOÇ. DR. YASEMİN BAYRAKTAR	MODERN ÇAĞDA DESTANSI BİR ANLATI: AHMET ÜMİT'İN NİNATTA'NIN BİLEZİĞİ
ARŞ. GÖR. MURAT AYDIN PROF. DR. FATMA AÇIK	YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETİMSEL STRATEJİLERE YÖNELİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ
YRD. DOÇ. DR. FAHRİ DAĞI DOÇ. DR. TAŞKIN DENİZ YRD. DOÇ. DR. NURETTİN AYAZ	YENİ İPEK YOLU PROJESİ KAPSAMINDA TÜRK DÜNYASI İÇİN YENİ BİR DESTİNASYON: KIRGIZİSTAN
DR. ŞEVKET ÖZCAN	GÜNAY TÜMER'DE DİN KAVRAMI

16:30-18:30

SALON 3 OTURUM BAŞKANI PROF. DR. MUSTAFA TALAS

ARŞ. GÖR. GÜLCAN ŞANTAŞ YRD. DOÇ. DR. ÖZLEM ÖZER YRD. DOÇ. DR. FATİH ŞANTAŞ	BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ ÇALIŞANLARININ ÖRGÜT KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ
DR. ŞEVKET ÖZCAN	DİNLERİ ANLAMADA FENOMENOLOJİK YÖNTEM SORUNU: EMİR KUŞCU ÖRNEĞİ
DOÇ. DR. CEMİL ÖRGEV PROF. DR. BAYRAM TOPAL MUSTAFA ERDOĞAN	ÖĞRETİM ELEMANLARININ HİZMETKAR LİDERLİK DÜZEYLERİNİN ÖĞRENCİLERİN PERSPEKTİFİNDEN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: BİR KAMU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ
DOÇ. DR. SEMRA GÜVEN NİLAY YILDIRIM	ORTAOKUL 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDAKİ OKUMA METİNLERİNİN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
DOÇ. DR. ELVAN YALÇINKAYA	JAPONYA'DA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ÜZERİNE NOTLAR
ÖĞR. GÖR. DR. FİLİZ ÇETİN DOÇ. DR. ŞABAN ÇETİN	ÖĞRETMEN ADAYLARININ "MİLLİ DEĞER" KAVRAMINA YÖNELİK GELİŞTİRİLMİŞ OLDUKLARI METAFORİK İMGELERİN ANALİZİ
YRD. DOÇ. DR. FAHRİ DAĞI DOÇ. DR. TAŞKIN DENİZ YRD. DOÇ. DR. NURETTİN AYAZ	SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA TÜRK DESTANLARINDA KURT ATA KÜLTÜNÜN ANADOLU YANSIMASI: SAFRANBOLU ÖRNEĞİ
EMİNE DOĞAN PROF. DR. NECATİ CEMALOĞLU	ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ VE BİREYSEL DEĞERLER İLE ÖRGÜTSEL İKİYÜZLÜLÜK ARASINDAKİ İLİŞKİ
ARŞ. GÖR. KUBİLAY YILMAZ	AREL-EZGİ-UZDİLEK SES SİSTEMİ ÜZERİNE
YERMUKHAMET MARALBEK	THE CONCEPT OF «MOLSHER» (MEASURE) THROUGH THE METAPHOR IN POETIC LANGUAGE
ÖĞR. GÖR. DR. SEMA ÇELEM	KUR'AN'A GÖRE ŞEYTANIN İNSAN FİİLLERİNE ETKİSİ

31 MART 2018

Kongre fotoğraflarının tamamına ulaşmak için lütfen Facebook sayfamızı ziyaret ediniz
İKSAD KONGRE TOPLULUĞU (<https://www.facebook.com/groups/518107318534159/>)

ÖNSÖZ

Adıyaman'ın Doğa Harikası İlçesi Gölbaşı'nda başlatmış olduğumuz Çin'den Adriyatik'e Serüvenimiz'in altıncısını Başkent Ankara'da gerçekleştirmiş olmanın mutluluğunu yaşamaktayız.

Bu serüvenin kutlu bir serüven olduğunu düşünmekteyiz. Bütün İKSAD Ailesi'nin en eski kongresi ve kurumsal kimliğinin zirvesini yaşayan bu kongre, her geçen gün daha büyük bir ivm yakalamayı başarmaktadır.

İsminin gereği olarak Avrasya'nın doğusunda ve batısında hemen her yerde icra edilmesi planlanan bu kongre serisinin ayrıcalıklı yönlerinden birini de bir rüyanın ürünü olması teşkil etmektedir. Çin'den Adriyatik'e serisinin bundan sonraki serüveninde, yurt içi ve yurt dışı ayırım yapılmaksızın, bir Avrupa bir Asya şehrinin merkez alınması planlanmaktadır.

İKSAD Başkanı Sayın Mustafa Latif Emek, İKSAD Başkanışmanı Sayın Sefa Salih Bildirici ve bendenizin serüven başlamadan gördüğü rüyanın artık gerçek olduğuna tanık olmanın bahtiyarlığı içerisindeyim. Rüyaların her zaman gerçekleşmesi mümkün olmasa da, gerçekleşebilenlerinin olduğunun da bu sayede canlı tanıkları olmuş durumdayız.

6. Kongremize birbirinden kıymetli iki yüz elli biliminsanı bildirileriyle iştirak etmiştir. Felsefemizin, icra ettiğimiz etkinliklere iştirak eden insanların da artık bir İKSAD Ailesi üyesi olduğunun bilinciyle, bütün katılımcılarımıza bize vermiş oldukları güçlü omuzdan dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

6. Çin'den Adriyatik'e Sosyal Bilimler Kongresi'nin de konukları arasında yer alan Adıyaman'ın Gölbaşı İlçesi'nin Kıymetli Başkanı Saygıdeğer Yusuf Özdemir Beyefendi'ye de yoğun mesaisi arasında etkinliğimize katılıp açılış törenine katılımının bizim için çok önemli manevi bir anlamı olduğunu ifade etmek isterim. Çünkü, Sayın Özdemir, bu kongrenin birincisinde verdiği anlamlı destekle, bizler için, bu serüvenin başlaması konusunda itici güç olmuştur.

Disiplinlerarası sosyal bilimler kongresi sıfatıyla çeşitli bilim alanlarından gelen bildiri metinlerinin nitelik düzeyi de çok önemli bir meseledir. Alanlarında her kademede bulunan çeşitli biliminsanlarının katkısı, bu kongrenin yedincisinin yapılacağı Azerbaycan'ın Başkenti Bakü için bize bir enerji kaynağı olmuştur. Katılımcılarımızın Bakü'de, Sidney'de, Paris'te, Yeni Delhi'de, Batum'da, Kiev'de ve daha açıklanmamış pek çok Avrasya diyarında İKSAD Ailesi'nin anlamlı çabalarına daha güçlü desteklerinin habercisi olan bu başarılı organizasyonda çok önemli emekleri olan kadroya içtenlikle teşekkür ediyorum. Müşvik yapısıyla her katılımcıyı koruyucu şemsiyesine alarak bayraklaşan Önder İsim İKSAD Başkanı Sayın Mustafa Latif Emek ve stratejik hamleleriyle hepimize güzel yollar açan İKSAD Başkanışmanı Sayın Sefa Salih Bildirici, organizasyonlarımızın simgesel çözüm odaklı koordinatörü Bauyrzhan Botakarayev ve bütün mesai arkadaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Ankara, 31.03.2018

Prof. Dr. Mustafa TALAS

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
KONGRE PROGRAMI	iii
FOTOĞRAF GALERİSİ	iv
BAŞKANIN MESAJI	v
İÇİNDEKİLER	Vi

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Gönül İÇLİ <i>KENTSEL DÖNÜŞÜM VE MODERNİTE</i>	1
Yusuf BİLGİN <i>SOSYAL MEDYADA TÜKETİMİN GÖRÜNÜRLÜĞÜNÜN TÜKETİCİLERİN AĞIZDAN AĞIZA İLETİŞİMLERİNE VE SATIN ALMA DAVRANIŞLARINA ETKİSİ</i>	2
Celal KIZILDERE <i>DOĞAL KAYNAKLAR: AVANTAJ MI-LANET Mİ?</i>	3
Ömer Faruk ÖZGÜR <i>KRİZ İLETİŞİMİ VE YÖNETİMİ: SOMA MADEN FACIASI ÖRNEĞİ</i>	4
Cumhur ŞAHİN <i>İHRACATÇI KOBİ'LERDE FİNANSAL ETKİNLİK BAĞLAMINDA DIŞ TİCARET TEŞVİKLERİNDEN YARARLANMA: ESKİŞEHİR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ ÖRNEĞİ</i>	5
Tekin AVANER & Gökçen ÖZLÜ <i>ÇİN'DE İDARİ YAPI VE KALKINMA İLİŞKİSİ: ANAHTAR MI- KATALİZÖR MÜ?</i>	6
Serap AĞAYA <i>ÜLKEMİZDE E-FATURA KONUSUNDA GELİNEREN NOKTA VE NİHAİ TÜKETİCİLERİN BİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR</i>	7
Arzu POLAT & Yasin ERTÜRK <i>TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ KAMU ALIM SİSTEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	8
Yusuf BİLGİN <i>SOSYAL MEDYADA ARKADAŞLIĞIN MARKADAŞLIĞA ETKİSİ: GENÇ YETİŞKİN TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	9
Gönül İÇLİ <i>SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMADA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ</i>	10
Yasin ERTÜRK & Arzu POLAT <i>TÜRKİYE'DE VERGİ AF SÜRECİ VE DEĞERLENDİRMELER</i>	11
Meltem KESKİN KÖYLÜ <i>TÜRKİYE KAZAKİSTAN TİCARİ İLİŞKİLERİ VE GELİŞTİRİLMESİ</i>	12
Celal KIZILDERE <i>DÜNYA EKONOMİK FORUMU TOPLANTILARI: ELEŞTİREL BİR BAKIŞ VE 2018 DAVOS ZİRVESİ DEĞERLENDİRMESİ</i>	13
Sıtkıcan SARAÇOĞLU <i>DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ VE PAYLAŞIM EKONOMİSİ</i>	14

Demet GÜNAL ERTAŞ <i>KULLANICI SOSYOKÜLTÜRÜNÜN VE ALGILARININ ENDÜSTRİYEL TASARIMDA MALZEME SEÇİMİNE ETKİSİ</i>	15
Fulya AKYILDIZ <i>YÖNETİŞİM VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA BAĞLAMINDA TR33 BÖLGESİ</i>	16
Utku ŞENDURUR <i>MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDE MUHASEBE EĞİTİMİ, MUHASEBE EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLER VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR: AĞRI VE ERZURUM İLLERİNDE BİR ARAŞTIRMA</i>	17
Meltem KESKİN KÖYLÜ <i>FİNANSAL RİSKLERDEN KORUNMA YOLU OLARAK TÜREV FİNANSAL VARLIK KULLANIMI</i>	18
Serkan SAMUT & Nebiye YAMAK & Rahmi YAMAK <i>KAPASİTE KULLANIM ORANI İLE ENFLASYON ARASINDAKİ DOĞRUSAL OLMAYAN GRANGER NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ</i>	19
Fulya AKYILDIZ <i>AKILLI KENT VE İNOVASYON BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ</i>	20
Mustafa GÜLEÇ <i>GÖÇ RUHBİLİMİ: HOLLANDA'DA GÖÇMENLERİN TOPLUMA UYUMU SORUNLARI BAĞLAMA GÖRE DEĞİŞİR Mİ?</i>	21
İhsan ÇAPCIOĞLU & Mehmet AKIN <i>'CİHAT' SÖZCÜĞÜNÜN DİNİ MOTİFLİ ŞİDDETİN MEŞRUIYET ARACI OLARAK KULLANILMASI: SAF SURESİ 61/11 ÖRNEĞİ</i>	22
Sıtkıcan SARAÇOĞLU <i>TÜRKİYE'DE İL DÜZEYİNDE SAĞLIK HİZMETLERİNİN ETKİNLİĞİ</i>	23
Serkan SAMUT & Rahmi YAMAK & Nebiye YAMAK <i>MIDAS GRANGER NEDENSELLİK TESTİ (MF-VAR): GSYİH VE İŞSİZLİK ORANI</i>	24
İhsan ÇAPCIOĞLU & Mehmet AKIN <i>ETKİLİ İLETİŞİMİN DİNSEL VE DİLSEL KODLARI: İSRA SURESİ 17/53. ÖRNEĞİ</i>	25
Mustafa GÜLEÇ <i>KÖY ENSTİTÜLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR İNCELEME</i>	26
Betül Şeyma ALKAN <i>TÜRKİYE MUHASEBE VE RAPORLAMA STANDARTLARININ FİNANSAL ANALİZE ETKİSİ</i>	28
Seher Gülşah TOPUZ & Taner SEKMEN <i>TÜRKİYE'DE CARİ AÇIK VE EKONOMİK BÜYÜME: ASİMETRİK NEDENSELLİK YAKLAŞIMI</i>	29
Taner SEKMEN & Seher Gülşah TOPUZ <i>ENFLASYONUN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ DOĞRUSAL OLMAYAN ETKİLERİ</i>	30
Gül Seda ACET <i>TÜRKİYE SİYASİ KONJONKTÜRÜ VE AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTI</i>	31
Atıl Cem ÇİÇEK & Melih Çağatay ARTUNAY <i>TÜRK SİYASAL HAYATINDA 12 EYLÜL DARBESİ SONRASINDAKİ</i>	32

<i>DEMOKRASIYE "SINIRLI" DÖNÜŞTE ANAVATAN PARTİSİ'NİN ROLÜ</i>	
Latif PINAR & Mehmet Arif TÜRKDOĞAN	
<i>ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE VEKALET SAVAŞLARI VE ORTADOĞU</i>	33
Fevzi YAHŞİ & Fatih ERARSLAN	
<i>YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞININ YEREL YÖNETİMLER ÜZERİNE YANSIMALARI: 6360 SAYILI KANUN ÖRNEĞİ</i>	34
Mehmet ŞENGÜR	
<i>TÜRKİYE'DE BÖLGESEL YOKSULLUK VE ZAMAN KULLANIMI İLİŞKİSİ</i>	35
Elif YILMAZ FURTUNA	
<i>VERGİ HUKUKU AÇISINDAN ARSA PAYI KARŞILIĞI İNŞAAT SÖZLEŞMESİ</i>	36
Murat ATAN & Sibel ATAN & Burcu HALICI	
<i>PORTFÖY SEÇİMİ PROBLEMİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR</i>	37
Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU	
<i>ATATÜRK'ÜN KALEMİNDEN SURİYE-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ VE KİLİS</i>	38
Gül Seda ACET	
<i>ULUSLARARASI HUKUKTA KUVVET KULLANMA YASAĞI VE İSTİSNALARI BAĞLAMINDA ZEYTİN DALI OPERASYONU</i>	39
Zafer KANBEROĞLU & M. Akif ARVAS & Mustafa TORUSDAĞ	
<i>SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK KALKINMA ÜZERİNDEKİ ROLÜ</i>	40
İrfan YURT & Öznur BOZKURT & Mehmet Kadir TORUN	
<i>OTEL, LOKANTA VE İKRAM HİZMETLERİ PROGRAMI ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN OTEL İŞLETMELERİNİN YIYECEK-İÇECEK BÖLÜMÜNE YÖNELİK TUTUMLARI: SAFRANBOLU MYO ÖRNEĞİ</i>	41
Elif YILMAZ FURTUNA	
<i>OLAĞANÜSTÜ YÖNETİM USULLERİNDE KONULAN VERGİLERİN HUKUKİLİĞİNE İLİŞKİN BİR TARTIŞMA</i>	42
Mehmet ŞENGÜR	
<i>GELİR EŞİTSİZLİĞİ VE TEKNOLOJİ İLİŞKİSİ</i>	43
Veysel TATAR & Meriç B. ÖZER	
<i>ERGONOMİNİN İŞÇİ VERİMLİLİĞİ, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ</i>	44
Fatma Fehime AYDIN & Mustafa TORUSDAĞ	
<i>BİR ÜRETİM FAKTÖRÜ OLARAK BİYOKÜTLE ENERJİSİNİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: OECD ÜLKELERİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA</i>	45
Murat ATAN & Sibel ATAN & Neslihan HALİS	
<i>BULANIK MANTIK YAKLAŞIMI İLE PORTFÖY OPTİMİZASYONU</i>	46
Gülşen TORUSDAĞ	
<i>BİÇEMSEL BİR ÇÖZÜMLEME ÖRNEĞİ OLARAK FÜRÜZAN'IN ÖZGÜRLÜK ATLARI</i>	47
Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU	
<i>ATATÜRK'ÜN HAKİMİYET-İ MİLLİYE'DEKİ KÖŞE YAZILARI</i>	48
Fatih ERARSLAN & Fevzi YAHŞİ	
<i>KAMU YÖNETİMİNDE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ KAVRAMI</i>	49
Mehmet Akif ÖZER & Özge Didar TEPELİ	
<i>TÜRKİYE'DEKİ BAZI YÖNETİŞİM UYGULAMALARINDAN BİR YÖNETİŞİM POLİTİĞİ</i>	50
Ümmügülsüm CANDEĞER	51

<i>ATATÜRK DÖNEMİ TÜRKİYE CUMHURİYETİ SAĞLIK BAKANLARI VE UYGULADIKLARI SAĞLIK POLİTİKALARI</i>	
Veysel TATAR & Meriç B. ÖZER <i>TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI LOJİSTİK MERKEZİ: HOPA LİMANI SERBEST BÖLGE PROJESİ</i>	52
Mehmet Akif ÖZER & Özge Didar TEPELİ <i>İKNA EDİCİ SİYASAL İLETİŞİM İÇİN ETKİNLİK ARAYIŞLARI</i>	53
Ahmet ÖZKAN <i>2002'DEN GÜNÜMÜZE GENEL SEÇİMLERİN ANTALYA ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	54
İrfan YURT & Öznur BOZKURT & Mehmet Kadir TORUN <i>YEŞİL PAZARLAMA UYGULAMALARINDA AKADEMİSYENLERİN TEPKİSEL DURUMU</i>	55
Salih POLATER <i>TÜRK, İSVİÇRE VE ALMAN HUKUKUNDA BOŞANMA SEBEPLERİ</i>	56
Ahmet ÖZKAN <i>2007 VE 2010 ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ REFERANDUMU IŞIĞINDA 2017 REFERANDUMU ANALİZİ</i>	58
Faruk MANAV <i>TÜRK ATASÖZLERİNDE "BİREY": VAROLUŞÇU BİR OKUMA</i>	59
Ümmügülsüm CANDEĞER <i>CUMHURİYET SENATOSUNDA KADINLAR</i>	60
Ayhan BABAROĞLU & Emel OKUR METWALLY <i>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN FEN EĞİTİMİNE KARŞI TUTUMLARI</i>	61
Onur HAYIRLI <i>AKADEMİSYENLER ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN EVLİLİK UYUMU VE İŞ TÜKENMİŞLİĞİ BAĞLANTISININ İNCELENMESİ</i>	62
Meryem VURAL BATIK & Uygur BAYRAKDAR <i>YASAL HAKLAR EĞİTİMİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN EBEVEYNLERİNİN BİLGİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ</i>	63
Hasan GÖKÇE & Oktay BEKTAŞ & Fulya Öner ARMAĞAN <i>8. SINIF ÖĞRENCİLERİN AKILLI TAHTA KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ</i>	64
Erdoğan KUL <i>MİLLÎ EDEBİYAT HAREKETİNİN DİL PROGRAMI</i>	65
Vahdeddin ŞİMŞEK <i>İNGİLİZ DİN EĞİTİMİ FELSEFESİNE ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME</i>	66
Abdülmecit İSLAMOĞLU <i>ÂDİLE SULTAN DİVÂNI'NDA YER ALAN TEVHİDLER VE MÜNACÂTLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME</i>	68
Vildan BAĞCI <i>AKYURT İLÇESİ EL ÖRGÜSÜ PATİKLERİN TEKNİK VE MOTİF ÖZELLİKLERİ</i>	70
Fulya Öner ARMAĞAN & Hasan GÖKÇE & Oktay BEKTAŞ <i>FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</i>	71
Yasemin AYDOĞAN & Gülümser GÜLTEKİN AKDUMAN <i>TÜRKİYE, ÇİN VE RUSYA'DA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİM SİSTEMİ</i>	72

Meryem VURAL BATIK & Uygur BAYRAKDAR <i>AİLE EĞİTİMİ VE PSİKOLOJİK DESTEK PROGRAMININ AİLE KATILIMINA VE EBEVEYN ÖZ YETERLİĞİNE ETKİSİ</i>	73
Banu Hatice GÜRCÜM & Rabiha YILDIRIM <i>ADİYAMAN İLİ GELENEKSEL EL ÖRGÜSÜ PATİKLER ÜZERİNE ETNOGRAFİK BİR ARAŞTIRMA</i>	74
Eda ÇARIKCI & Necati CEMALOĞLU <i>OKUL YÖNETİCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ YETERLİKLERİNİ İŞ YAŞAMINDA KULLANMA DÜZEYLERİ İLE DUYGUSAL EMEK VE ÇATIŞMAYI ÇÖZME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ (BİLECİK İLİ ÖRNEĞİ)</i>	75
Salih ACAR <i>KÜLTÜRDİLBİLİMSEL BİR ANALİZ: ANNA AHMATOVA VE ŞAİR NİGÂR HANIM'IN ŞİİRLERİNDE "AŞK"</i>	77
Ayşe İSPİR KURUN <i>"ŞEHİT" TERİMİNİN KUR'ANİ BAĞLAMDAKİ ANLAMSAL ÇAĞRIŞIMLARI</i>	78
Murat ÖZCAN & Murat DEMİR & Gürkan DAĞBAŞI <i>NECİP MAHFUZ'UN EL-KAHİRE EL-CEDİDE ADLI ROMANININ ARAPÇA ASLINDAN VE İNGİLİZCEDEN YAPILAN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİNİN EŞDEĞERLİK AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	79
Vildan BAĞCI <i>ÖRME TASARIMINDA EL ÖRGÜSÜ ÇORAP MOTİFLERİNİNİN UYGULANMASI</i>	80
Zeynep KİŞİ <i>ELİF ŞAFAK'IN BİT PALAS ROMANINDA İSTANBUL</i>	81
Fatma Zehra TAN & İrfan YURT & Seliha Seçil BAYRAM <i>KURUMSAL ÖĞRENMENİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ; TIBBİ MÜMESSİLLER ÜZERİNE BİR UYGULAMA</i>	82
Ümran TÜRKYILMAZ <i>MARGUERITE DURAS'NİN PASİFİK'E KARŞI BİR BENT ADLI ROMANININ ANNE İMGESİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	84
Çetin SEMERCİ & Özlem YAVUZ & Nuriye SEMERCİ <i>SOSYAL ARAŞTIRMALARDA "NİTEL DENEY" YÖNTEMİ</i>	85
Banu Hatice GÜRCÜM & Rabiha YILDIRIM <i>YEŞİL PAZARLAMA VE DÜNYADAN BİR YEŞİL TEKSTİL İŞLETMESİ: ECOALF</i>	86
Ayşe İSPİR KURUN <i>ARAP DİLİ ALANINDA TARİHSEL ANLAMBİLİMİNDE CAHİLİYE ŞİİRLERİNİN KAYNAK OLARAK KULLANIMININ ELEŞTİRİSİ</i>	87
Fatih SAKALLI <i>BİR MİZAH HİKÂYESİ MEHMET SEMİH</i>	88
Gülümser GÜLTEKİN AKDUMAN & Yasemin AYDOĞAN <i>DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ: 54 ÜLKENİN ANALİZİ</i>	89
Aylin MENTİŞ KÖKSOY <i>SINIF ÖĞRETMENLİĞİ 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRK HALK MÜZİĞİ İLE İLGİLİ ALGILARININ İNCELENMESİ</i>	90
Vahdeddin ŞİMŞEK & Hasan SÖZEN <i>İSLAMCILIK VE BATICILIK FİKİR AKIMLARININ DİN EĞİTİMİ</i>	91

GÖRÜŞLERİNE KARŞILAŞTIRMA BİR BAKIŞ	
Çetin SEMERCİ & Özlem YAVUZ & Nuriye SEMERCİ <i>EĞİTİM 4.0'IN TÜRKİYE'YE YANSIMASI</i>	93
Abdülmecit İSLAMOĞLU <i>OSMANLI TARİH VE EDEBİYAT MECMÛASI'NDA YER ALAN NA'TLAR ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER</i>	94
Şerife Seher EROL ÇALIŞKAN & Tuğba TEKE <i>TÜRKMEN EFSANELERİNDE ÖNEMLİ BİR KARAKTER: NEDİR ŞAH</i>	95
Fatma Zehra TAN & Seliha Seçil BAYRAM & İrfan YURT <i>ÖĞRENEN ORGANİZASYON İÇİNDE TIBBİ MÜMESSİLLER</i>	96
Tuğba TEKE & Şerife Seher EROL ÇALIŞKAN <i>EFRÂSİYÂB'IN HİKÂYELERİNDE HALKBİLİMSEL UNSURLAR</i>	97
Fatih SAKALLI <i>ŞAİR 'YAŞAR NABİ NAYIR'</i>	98
Ümran TÜRKYILMAZ <i>SOFYA KURBAN'IN GÖÇ ÖYKÜSÜ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	99
Kadirhan ÖZDEMİR & Bülent SAYAK <i>YAŞAR KEMAL'İN BİNBOĞALAR İSİMLİ ESERİ ÜZERİNE ARKETİPSEL BİR OKUMA</i>	100
Murat ÖZCAN & Gürkan DAĞBAŞI & Murat DEMİR <i>İMAM HATİP LİSELERİ 10. SINIF ARAPÇA DERS KİTABINDA BULUNAN ETKİNLİKLERİN İLETİŞİMSEL YAKLAŞIMA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	101
Aylin MENTİŞ KÖKSOY <i>MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNE YENİ BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DİNLEME TERCİHLERİ</i>	102
Ebru GÜLENC & Necati CEMALOĞLU <i>ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ALGILARINA GÖRE OKULLARDA YAŞANAN MOBBİNG İLE ÖRGÜTSEL SİNİZM ARASINDAKİ İLİŞKİ</i>	103
Bülent SAYAK & Kadirhan ÖZDEMİR <i>EDEBİ TEMSİL VE İDEOLOJİ BAĞLAMINDA GELENEKTEN MODERNLİĞE KARAGÖZ'ÜN DEĞİŞİMİ</i>	104
Zeynep Kişi <i>AHMET TELLİ ŞİİRİNDE KENT İMGESİ</i>	105
Ferit USLU & Zeliha TEKİN <i>ÖRGÜTSEL BAĞLILIKTA NEGATİF ETKİ: TÜKENMİŞLİK SENDROMU</i>	106
İlkut Elif Kandil Göker <i>TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE KREDİ RİSKİ İLE KARLILIK İLİŞKİSİ</i>	107
Kerem ÖZBEY <i>GÖÇ, SINIR VE EKONOMİ: KÜRESELLEŞME ÇAĞINDA ULUS-DEVLET EGEMENLİĞİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK</i>	108
Tuba DERYA BASKAN <i>BÜYÜK VE ORTA BOY İŞLETMELER İÇİN (BOBİ FRS) MUHASEBE STANDARDINA GÖRE KAR ZARAR DURUMU</i>	109
Pınar AKARÇAY & Gökhan AK <i>CHİNA-JAPAN DISPUTE OVER THE SOVEREİGNTY OF SENKAKU/DİAOYU ISLANDS</i>	110
Yavuz Selim DÜGER <i>İNTERNET BANKACILIĞI UYGULAMALARINDA İLİŞKİSEL KALİTE ALGISININ MÜŞTERİ SADAKATİNE OLAN ETKİSİ: Y KUŞAĞI ÜZERİNE BİR</i>	111

ARAŞTIRMA	
İbrahim BOZACI & Yunus Bahadır GÜLER <i>MÜŞTERİYE UYGULANAN CEZALAR VE SONUÇLARI: LİMİT AŞIM ÜCRETİNE YÖNELİK GENÇ TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	112
Tuba DERYA BASKAN <i>TMS-12 GELİR VERGİSİ KAPSAMINDA ERTELENMİŞ VERGİ VARLIĞINI/YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE SİGORTA SEKTÖRÜNDE İNCELEME</i>	113
Aydın ÇELİK <i>ANONİM VE LİMİTED ŞİRKET ORTAK VE YÖNETİCİLERİNİN KAMU BORÇLARINDAN DOLAYI SORUMLULUKLARININ NİTELİĞİ VE BU SORUMLULUĞUN BAŞLANGIÇ VE SONA ERME ZAMANI</i>	114
Sinem EYÜBOĞLU & Kemal EYÜBOĞLU <i>HİZMET GÜVEN ENDEKSİ İLE HİZMET SEKTÖR ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN TEST EDİLMESİ</i>	115
Aykut GÖKSEL & Damla GÖRGÜLÜ <i>THE INTER-GENERATIONS ACCUMULATION AND TRANSFER PROCESS OF TACIT KNOWLEDGE IN FAMILY BUSINESSES: A RESEARCH NOTE</i>	116
İlkut Elif KANDİL GÖKER <i>YEŞİL FİNANSMAN</i>	117
Zeliha TEKİN Ferit USLU <i>İŞLETMELERDE ZAMAN YÖNETİMİ: ENDÜSTRİ 4.0 İLE ÖLÜ ZAMANI SIFIRLAMAK</i>	118
Hakim AZİZ <i>TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİ İŞİĞİNDA ACENTENİN TEMSİL YETKİSİ</i>	119
Zişan KORKMAZ ÖZCAN <i>KAMU POLİTİKALARI ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DE GÖÇ YÖNETİŞİMİ: MERKEZ-TAŞRA YAPILANMASI</i>	120
Selçuk PERÇİN & Aykut KARAKAYA <i>BÜTÜNLEŞİK KARAR VERME YÖNTEMLERİYLE TÜRKİYE'DEKİ DÖRT BÜYÜK FUTBOL KULÜBÜNÜN FİNANSAL PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	121
Hakim AZİZ <i>ADİ ORTAKLIKTA ORTAKLARIN SERMAYE KOYMA BORÇLARI VE BU BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİNİN HUKUKİ SONUÇLARI</i>	122
Aykut GÖKSEL & Damla GÖRGÜLÜ <i>A RESEARCH ON THE METHODS AND STRATEGIES PREFERRED FOR TRAINING AND DEVELOPMENT OF NEW GENERATION IN FAMILY BUSINESSES AND THE ANALYSIS OF VARIABLES AFFECTING THEM</i>	123
Süleyman BAYRAKÇIOĞLU & Vesile ÖMÜRBEK <i>REKABET STRATEJİLERİ KAPSAMINDA KRİZ DÖNEMİ MALİYET STRATEJİLERİ</i>	124
Gülcan SARP & Arzu ERENER <i>GÖRÜNTÜ İYİLEŞTİRME TEKNİKLERİ KULLANARAK MOLOZ AKMA HARİTALAMASI İÇİN YAKLAŞIMLAR</i>	125
Parisa GÖKER <i>RESEARCH ON CHARACTERISTIC FEATURES OF LANDSCAPE DESIGN OF CHINESE GARDENS</i>	126

Nuray GİRGINER & Hülya SAOTAY <i>ÇALIŞANLARIN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA</i>	127
Nuray GİRGINER & Hülya SAOTAY <i>BANKA ÇALIŞANLARININ SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA</i>	128
Aykut KARAKAYA & Selçuk PERÇİN <i>TÜRKİYE'DEKİ KALKIMA VE YATIRIM BANKALARI KÂRLİLİĞİNİN KALICILIĞI</i>	129
Hüseyin TEZER <i>21. YÜZYILDA BİLGİ EKONOMİSİNİN, GELİŞMİŞ, GELİŞEN VE AZ GELİŞMİŞ EKONOMİLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	130
Süleyman BAYRAKÇIOĞLU & Osman BAYRİ <i>MUHASEBENİN TEMEL KAVRAMLARI AÇISINDAN NAKİT ESASLI VE TAHAKKUK ESASLI KAYIT SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI UYGULAMA VE ANALİZİ</i>	131
Gülcan SARP & Arzu ERENER <i>UZAKTAN ALGILAMA TEKNOLOJİLERİNİ KULLANARAK ARAZİ YÜZEY SICAKLIĞININ BİTKİ ÖRTÜSÜNE VE TOPRAK NEMİNE ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ</i>	132
Parisa GÖKER <i>A STUDY OF HISTORICAL URBAN PARKS IN TERMS OF USAGE AND FUNCTION; EXAMPLE OF VILLA BORGHESE, ITALY</i>	133
Sinem EYÜBOĞLU & Kemal EYÜBOĞLU <i>FİNANSAL HİZMETLER GÜVEN ENDEKSİ İLE MALİ SEKTÖR ALT ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</i>	134
Ünal ŞENTÜRK <i>YAŞLILIĞI TOPLUMSAL KILAN UNSURLAR</i>	135
Hikmet KORAS <i>ÇAĞDAŞ UYGUR ŞİİRİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	136
Özlem KAYA & Ahmet Fahri ÖZOK <i>ERGONOMIC DESIGN IN UNIVERSITY CLASSROOMS: AN APPLICATION</i>	137
Salih YEŞİL & Mihriban HATUNOĞLU <i>ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN SOSYAL KAYTARMAYA ETKİSİ ÜZERİNE BİR ALAN ÇALIŞMASI</i>	138
İbrahim MAZMAN & Lale İZCİ <i>ULUSAL VE ULUSLARARASI ÖRGÜTLER TARAFINDAN DESTEKLENEN SURİYELİ GÖÇMENLER</i>	139
Işıl Fulya ORKUNOĞLU ŞAHİN <i>GENÇ İŞSİZLİĞİ SORUNU VE MÜCADELE YÖNTEMLERİ</i>	140
Enver AYDOĞAN & Emre Burak EKMEKÇIOĞLU <i>ALGILANAN YÖNETİCİ DESTEĞİNİN MESLEKİ TÜKENMİŞLİK ÜZERİNE ETKİSİ</i>	141
İsmail KARAAHMETOĞLU & Fatma TAŞDEMİR <i>DAVETLE MÜDAHALE DOKTRİNİ: RUSYA'NIN SURİYE'YE ASKERİ MÜDAHALESİ</i>	142
Abdullah KARATAŞ & Gülderen KARATAŞ <i>STOCKHOLM ÇEVRE KONFERANSI SONRASI KÜRESEL ÇEVRE POLİTİKALARI VE TÜRKİYE</i>	143

Faik Ahmet SESLİ & Erol YAVUZ & Mahir Serhan TEMİZ & Fatih TAKTAK	
<i>KIYI ALANLARINDAKİ MÜLKİYET PROBLEMLERİNİN İNCELENMESİ: SAMSUN, ATA KUM İLÇESİ ÖRNEĞİ</i>	144
İştar CENGİZ	
<i>İŞ SÖZLEŞMESİ İLE ÇALIŞAN HEKİMİN TIBBİ MALPRAKTİSTEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUĞU</i>	146
Polat CAN	
<i>YEREL İŞLETMELERDE MARKA KİŞİLİĞİ BOYUTLARI</i>	147
Ceylan SÜLÜ AKGÜL	
<i>MEDYANIN KULLANIM AMAÇLARINA GÖRE BİREYLER VE TOPLUMLAR ÜZERİNDEKİ ROLÜ</i>	148
Fatma HIZIR	
<i>MURİS MUVAZAASI</i>	149
Fatma TAŞDEMİR & İsmail KARAAHMETOĞLU	
<i>SURİYE İÇ SAVAŞININ KÜRESEL VE BÖLGESEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	150
Polat CAN	
<i>İDOLLEŞTİRMENİN KİŞİ MARKA BAĞLİLİĞİNE ETKİŐİ</i>	151
Abdullah KARATAŞ & Gülderen KARATAŞ	
<i>KENTSEL YEŞİL ALANLAR VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ</i>	152
Lale İZCİ & Hatice UĞURLU	
<i>KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARIN MEKAN DEĞİŞİKLİĞİ KOĞUŞLARDAN EVLERE</i>	153
Gül AKTAŞ	
<i>DEĞİŞEN TOPLUMDA AİLE İÇİ İLİŞKİLERİN GÜNCEL VE KÜLTÜREL YAŞAMA ETKİLERİ</i>	154
Enver AYDOĞAN & Emre Burak EKMEKÇİOĞLU	
<i>ALGILANAN İŞ ARKADAŞLARI DESTEĞİ VE YÖNETİCİ DESTEĞİNİN İŞTEN AYRILMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİŐİ</i>	155
Ömer Faruk DEMİRKOL	
<i>MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MUHASEBE MESLEĞİ AÇISINDAN ÖN LİSANS MEZUNLARINDAN BEKLENTİLERİ</i>	156
İştar CENGİZ	
<i>ÇALIŞMA HAYATINDA ENGELLİLERE YÖNELİK YASAL DÜZENLEMELER</i>	157
Nurcan AVŞIN	
<i>BUZULLAŞMA SONRASI HOLOSEN DÖNEMİ ALT DEVİRLERİNİN GENEL NİTELİĞİ VE SINIFLANDIRILMASI</i>	159
Ceylan SÜLÜ AKGÜL	
<i>HAK KAVRAMININ DOĞUŞ FELSEFESİNDEN HAREKETLE İNSAN HAKLARI</i>	160
Fatma HIZIR	
<i>MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA</i>	161
Zeynep ÇELİK	
<i>LEİBNİZ'İN MANTIKSAL HESAPLAMASININ(CALCULI-ANALİZ) YORUMU</i>	162
Nuran AKŞİT AŞIK	
<i>ÖRGÜT İKLİMİ VE İŞE YABANCILAŞMA İLİŐKİŐİNE YÖNELİK GÖRGÜL BİR ARAŞTIRMA</i>	163
İŐıl Fulya ORKUNOĞLU ŞAHİN	164

<i>TÜRK VERGİ SİSTEMİNDE GİDER PUSULASI DÜZENLEMESİ</i>	
Şebnem UDUM <i>DECONSTRUCTING THE TRUMP ADMINISTRATION'S POLICY ON THE IRAN NUCLEAR DEAL</i>	165
Hilmi ÜNSAL & Ayşe HONDUR <i>VERGİ HUKUKUNDA CEZA EHLİYETİ</i>	166
Oğuz IŞIK & Sevilay KARAMAN <i>TÜRKİYE İLE ŞANGAY İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ÜYE ÜLKELERİNİN SAĞLIK GÖSTERGELERİ VE SAĞLIK HARCAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI</i>	167
Ömer Faruk DEMİRKOL <i>ENTEGRE RAPORLAMA SÜRECİ</i>	168
Gül AKTAŞ <i>SOSYAL MEDYADA GENÇLERİN EVLİLİK KONUSUNDAKİ PAYLAŞIMLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA</i>	169
Faik Ahmet SESLİ & Erol YAVUZ & Mahir Serhan TEMİZ & Fatih TAKTAK <i>TARIM ARAZİLERİNİN PARÇALILIĞININ İNCELENMESİ: SAMSUN, ATAKUM İLÇESİ ÖRNEĞİ</i>	170
Ahmet KESER <i>AN INVESTIGATION ON THE TURKISH EDUCATION SYSTEM THROUGH PUBLIC POLICY TRANSFER</i>	171
Kamil KAYA & Gülsen ÇİMEN <i>SİYASAL SOSYALLEŞMEDE AİLENİN ETKİSİ</i>	172
İnci PARLAKTUNA & İnci SARIÇİÇEK <i>DÜZEY 1 GÖRE SINIFLANMIŞ BAZI BÖLGELERİN İŞSİZLİĞİ AZALTMA POTANSİYELİ AÇISINDAN ÇOK ÖLÇÜTLÜ KARAR VERME TEKNİĞİYLE SIRALANMASI</i>	173
Nuran AKŞİT AŞIK <i>PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE UMUTSUZLUĞUN YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ: OTEL ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA</i>	174
Nurcan AVŞİN <i>FİZİKİ COĞRAFYADA OSL TARİHLENDİRME ANALİZİNİN KULLANIMI: AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI</i>	175
Özlem DENLİ <i>KÜRESEL YOKSULLUĞU DÜŞÜNMEK: THOMAS POGGE'NİN VE KOZMOPOLİT ADALET KURAMI</i>	176
Zeynep ÇELİK <i>TAM TÜMEVARIMIN BİLİMSEL TÜMEVARIMDAN FARKI NEDİR?</i>	177
Lika CHERKEZİSHVİLİ <i>SOĞUK SAVAŞ SONRASI GÜRCİSTAN – TÜRKİYE İLİŞKİLERİ</i>	178
Mehmet OKUR <i>SAMAKOV MİSYONER OKULLARI VE BULGAR MİLLİ DÜŞÜNCESİNİN OLUŞUMU</i>	179
Elçin YAZICI & Adalet KANDIR <i>ERKEN OKURYAZARLIK BECERİLERİNE İLİŞKİN YAPILAN BİLİMSEL MAKALELERİN İNCELENMESİ</i>	180
Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER <i>TRABZON'DA FAALİYET GÖSTEREN EĞİTİM SENDİKALARININ İŞLEYİŞLERİNE İLİŞKİN SORUNLAR VE EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLER</i>	181

Hande ŞAHİN & Barış DEMİREL <i>YAŞLIYA BAKIM VEREN KADIN AİLE ÜYELERİNİN YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER</i>	182
Tolga SEKİ & Zeynep ŞİMŞİR & Bülent DİLMAÇ <i>ÜNİVERSİTELERE YERLEŞTİRMEDE YGS-LYS'DEN YKS'YE GEÇİŞ SÜRECİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ</i>	183
Aylin AĞCA <i>HENRİ BERGSON'DA DİNAMİZM BAĞLAMINDA BİLİM VE METAFİZİK AYRIMI</i>	184
Veli TOPTAŞ & Emine GÖZEL <i>VELİLERİN "MATEMATİK" KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ</i>	185
Muhammed Ali YAZIBAŞI <i>II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ İLK VE ORTAOKULLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ</i>	186
Haluk ÖNER <i>SADIK HİDAYET'İN KÖR BAYKUŞ ROMANINA FARKLI OKUMA BİÇİMLERİYLE YAKLAŞIM</i>	187
Gülfem KURT <i>ÇEVİRİDE KAYIPLAR SORUNU: NECİB MAHFÛZ'UN YEVMİ KUTİLE'Z-ZA 'İM ADLI ESERİNİN İNGİLİZCE'DEN TÜRKÇE'YE ÇEVİRİSİ İLE ARAPÇA KAYNAK METNİNİN KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEMESİ</i>	188
Hande ŞAHİN & Barış DEMİREL <i>SOSYAL HİZMET BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILIK VE YAŞLANMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ</i>	189
Mehmet OKUR <i>XIX. YÜZYILDA AMERİCAN BOARD'UN SURİYE'DEKİ FAALİYETLERİ</i>	190
Armağan ÖZTÜRK <i>MACHİAVELLİ'NİN SAVAŞ AHLAKI</i>	191
Didem DEMİRALP <i>ANTİK KAYNAKLAR IŞIĞINDA BİR ADRIYATİK EFSA NESİ GÜNEŞ TANRISININ OĞLU VE HAZİN SONU</i>	192
Dicle ÖZCAN ELÇİ & Emine GÖZEL <i>ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI</i>	193
Vesile OKTAN & Mehmet PALANCI <i>ERGENLERDE KENDİNE ZARAR VERME DAVRANIŞI VE DUYGULARI DÜZENLEME</i>	194
Arzu Özyürek <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE İÇİ ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMU</i>	195
Banu Hatice GÜRCÜM & Nursel BAYKASOĞLU & Assel YERDENOVA <i>BİR SUZENİ SANATÇISI: ZEYNELKHAN MUKHAMEDCANOĞLU</i>	196
Muhammed Ali YAZIBAŞI <i>KLASİK İSLAM EĞİTİMCİLERİNE GÖRE ROL-MODEL OLARAK ÖĞRETMENLERDE BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER. -Burhaneddin Zernuci, Hüseyin el-Amâsi ve İbn Cema-</i>	197
Betül ÖZEN <i>ORTOPEDİ ALANINDA YAZILMIŞ TARİHİ BİR TIP METNİ: RİSÂLE-İ TİBB</i>	198
Arzu ÖZYÜREK <i>ANNE-BABA ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMLARI ve ÜÇ FARKLI ÖLÇEK</i>	199

GELİŞTİRME ÇALIŞMASI	
Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER <i>KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER</i>	200
Tolga SEKİ & Zeynep ŞİMŞİR & Bülent DİLMAÇ <i>ÜNİVERSİTELERE YERLEŞTİRMEDE YGS-LYS'DEN YKS'YE GEÇİŞ SÜRECİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ</i>	201
Ayla KAŞOĞLU <i>ÇEHOV'DAN TOPLUMSAL ELEŞTİRİ BAĞLAMINDA BİR ÖYKÜ: 6 NUMARALI KOĞUŞ</i>	202
Mehmet PALANCI & Vesile OKTAN <i>ERGENLERDE KENDINE ZARAR VERME DAVRANIŞININ BENLİK SAYGISI VE STRESLE BAŞAÇIKMA BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	203
Kamil ATEŞ & Servet TÜRKAN <i>İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MADDE BAĞIMLILIĞI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ</i>	204
Assiye AKA & Mustafa Burak KELEŞ <i>LİBERAL VE KÜLTÜREL FEMİNİST PERSPEKTİFTEN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISININ ANALİZİ</i>	205
Gülfem KURT <i>NOBEL ÖDÜLLÜ MİSİRLİ YAZAR NECİB MAHFUZ'UN TÜRKİYE'DE ÇEVİRİ YOLUYLA ALIMLANMASI</i>	206
Ayla KAŞOĞLU <i>AYTMATOV'UN CENGİZ HAN'A KÜSEN BULUT ADLI ESERİNDE BİREYİN YERİ</i>	207
Servet TÜRKAN & Kamil ATEŞ <i>İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK BEKLENTİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	208
Banu Hatice GÜRCÜM & Nursel BAYKASOĞLU & Assel YERDENOVA <i>EL SANATININ SÜRDÜRÜLEBİLMESİNDE TASARIMCININ SORUMLULUĞU</i>	209
Haluk ÖNER <i>LATİFE TEKİN'İN ROMANLARINDA KİŞİ KADROSU</i>	210
Gülden ÖZTÜRK SERTER & Seher BALCI ÇELİK <i>ÇOCUĞUN YARATICILIĞI VE MIŞ GİBİ OYUN</i>	211
Mustafa Naci Kula <i>ÖLÜM, UYKU, UYANIŞ/DİRİLİŞ İLİŞKİSİNDE HAYATIN ANLAMINI KEŞFETMEK</i>	212
Sıtkı KARADENİZ <i>ULUS, SINIR, NAMUS: GEÇİRGENLİKLER/KESİŞİMLER</i>	213
Assiye AKA <i>NEOLİBERALİZMİ HAYEK VE BOURDIEU ÜZERİNDEN OKUMAK: EKONOMİ/POLİTİK VE KÜLTÜREL BİÇİMLER</i>	214
Armağan ÖZTÜRK <i>TARİHSEL SOSYOLOJİ LİTERATÜRÜNDE SAVAŞIN VE ŞİDDETİN ROLÜ ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER</i>	215
Nevin AYDIN <i>ENDÜSTRİ 4.0 : AKILLI FABRİKA</i>	216

İbrahim Gökhan CEYLAN & Hatice BAHATTİN CEYLAN <i>AMBALAJ TASARIMLARINDA TÜKETİCİNİN SATIN ALMA KARARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER ve ÖNERİLER</i>	217
Hatice Nur GERMİR <i>ÇİN'İN AFRİKA'YA YÖNELİK YATIRIM POLİTİKALARI</i>	218
Koray ERGİN <i>TANZİMAT'DAN II. MEŞRUTİYET'E OSMANLI'DA BASIN</i>	219
Burcu ERŞAHAN & İsmail BAKAN & Tuba BÜYÜKBEŞE & Abdullah ÖZDEMİR <i>DUYGUSAL EMEĞİN İŞ TATMİNİ VE ÇALIŞAN YARATICILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE İLİŞKİN BİR ALAN ARAŞTIRMASI</i>	220
Şekip YAZGAN & Ömer YALÇINKAYA <i>SAVUNMA HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TÜRKİYE EKONOMİSİNDEN KANITLAR (1960-2016)</i>	222
Hatice BAHATTİN CEYLAN & İbrahim Gökhan CEYLAN <i>REKLAM TASARIMLARINDAKİ MARKA SAVAŞLARI</i>	223
Esra DOĞAN <i>BİLGİ-BİLİM İLİŞKİSİNE YÖNELİK EKONOMİ POLİTİK BAĞLAMDA TEKNİĞE İLİŞKİN SORUŞTURMA</i>	224
Sinem SOMUNOĞLU İKİNCİ <i>SAĞLIK TURİZMİ KAVRAMI VE ÖNEMİ</i>	225
Hatice Nur GERMİR <i>İZMİR ve MANİSA İLLERİ BAZINDA BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ KATILIMCILARININ KARŞILAŞTIRILMASI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA</i>	226
Nevin AYDIN <i>LOJİSTİK ENDÜSTRİSİNİN GELECEĞİ</i>	228
Suzan URGAN & Şerafettin SEVİM & Bünyamin ÖZGÜLEŞ <i>ORGANİZASYONLARDA GÖRÜLEN DEĞİŞİME DİRENÇ, YABANCILAŞMA VE DEĞERSİZLİK HİSSİ: BİR KAMU HASTANESİNDE ARAŞTIRMA</i>	229
Erol TEKİN <i>GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	230
Pelin DOĞAN & Özlem ÇAKIR <i>İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE KİŞİSELLEŞTİRMENİN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARILARINA ETKİSİ</i>	231
Ömer YALÇINKAYA & Şekip YAZGAN <i>CARİ İŞLEMLER AÇIĞININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (1992Q1-2017Q4)</i>	232
Sinem SOMUNOĞLU İKİNCİ <i>SAĞLIK SEKTÖRÜNDE GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI</i>	233
Mehmet AYDINER <i>YAYGIN VE YOĞUN TİCARET: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR ANALİZ</i>	234
İlyas Ertuğrul İNAN & Erdoğan ÇELİK <i>ALGILANAN ÖRGÜTSEL GÜVEN VE İŞ TATMİNİ: KASTAMONU İLİ ÖZEL VE KAMU BANKALARINDA BİR UYGULAMA</i>	235
Seçil Mine Türk <i>BİR DİYALOG İMKÂNI İÇİN GENEL BİR ÇERÇEVE: EKOLOJİK DÜŞÜNCE VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER</i>	236
Erol TEKİN <i>LİDER-ÜYE ETKİLEŞİMİNİN ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞI</i>	237

<i>ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	
Şafak KAYPAK <i>SAVURGANLIK VE DOĞAYA YANSIMASI</i>	238
Müge SAĞLAM & Emine KARAÇAYIR <i>FİNANSAL SEKTÖR VE REEL SEKTÖR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ</i>	239
Mehmet Sami BAYRAKTAR <i>ARTVİN BORÇKA CAMİLİ VE DÜZENLİ KÖYLERİNDE GELENEKSEL İKİ AHŞAP KÖPRÜ</i>	240
Bülent C. TANRITANIR & Ömer Aytaç AYKAÇ <i>PSYCHOLOGICAL DISTRUCTION IN THE BLINDFOLD BY SIRI HUSTVEDT</i>	241
Esra UYGUN <i>ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN VERGİ ALGISI VE BİLİNCİNİN ÖLÇÜMÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ZİLE MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ</i>	242
Erkan NUR & Baran ARSLAN <i>ETİK LİDERLİĞİN ÇALIŞANLARIN İŞ TATMİNİNE ETKİSİ</i>	243
Bülent C. TANRITANIR & Ömer Aytaç AYKAÇ <i>LEGITIMATE DOCUMENTS OF THE HORRORS OF SLAVE WOMEN: HARRIET JACOBS' AUTOBIOGRAPHY, INCIDENTS IN THE LIFE OF A SLAVE GIRL</i>	244
Şafak KAYPAK <i>İNSAN KİRLİLİĞİ VE KENTSEL ÇEVRE</i>	245
Fatma ÖZTÜRK & Seda ÇOTUK <i>GİYİM SEKTÖRÜNDE KİŞİYE ÖZEL ÖLÇÜLENDİRME TEKNOLOJİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	246
Kayhan ATİK <i>KÂTİP ÇELEBİ'DE KARŞILAŞTIRMALI TARİH</i>	247
Esra UYGUN <i>VERGİ KABAHAHLERİ, VERGİ SUÇLARI VE CEZALARININ ANAYASAL İLKELER YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	248
Ayhan GÜNEŞ <i>ONLINE ÇEVİRİ ARAÇLARININ FRANSIZCA-TÜRKÇE YÖNÜNDE KARŞILAŞTIRILMASI</i>	249
Ayhan GÜNEŞ <i>ÇEVİRİ MESLEĞİNİN TÜRKİYE'DEKİ ÇEVİRİ İŞ İLANLARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ</i>	250
Baran ARSLAN & Erkan NUR <i>DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA İŞ AHLAKI DÜZEYİNDEKİ FARKLILIKLAR</i>	251
Cengiz ARIKAN <i>TÜRKİYE'DE SEÇİM SİSTEMİ ARAYIŞLARI</i>	252
Şaban ESEN & Bahar IŞIK <i>YÖNETİM DANIŞMANLIĞI VE FİRMALARIN YÖNETİM DANIŞMANLIĞINA KARŞI TUTUMLARININ İNCELENMESİ: BARTIN İLİ ÖRNEĞİ</i>	253
İbrahim GÜL <i>YENİDEN KİRALAMA YASAĞINA AYKIRILIK NEDENİYLE TAZMİNAT VE HUKUKİ NİTELİĞİ</i>	254
Sadık KOCABAŞ <i>KİTLESEL AKINLARDA DEVLETLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:</i>	255

<i>ULUSLARARASI HUKUK VE TÜRKİYE</i>	
Şaban ESEN & Tuğba SARAMAN <i>LİDERLİK YAKLAŞIMLARI KAPSAMINDA DOUGLAS MCGREGOR'UN X VE Y TEORİSİ: BARTIN ÜNİVERSİTESİ İDARİ PERSONEL ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA</i>	256
Sadık KOCABAŞ <i>TANZİMAT DÖNEMİ İLE OLUŞTURULAN İSTİŞARİ KURULLARIN GÜNÜMÜZE YANSIMALARI</i>	257
Bilge GÖZENER & Melek YÜKSEL <i>ÇİFTÇİNİN TARIMA BAKIŞI: TOKAT İLİ ÖRNEĞİ</i>	258
Engin KANBUR <i>ALGILANAN ÖRGÜTSEL PRESTİJİN İŞE ADANMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	259
İsmail EFE <i>DAMAT FERİT HÜKÜMETİNİN ANADOLU'DA ETKİN OLMA SİYASETİNİN BİR UNSURU OLARAK ANADOLU NASİHAT HEYETİ</i>	260
Halise ÇEVİK & Gülnur İLGÜN & Bayram ŞAHİN <i>RADYOLOJİ DEPARTMANI ÇALIŞANLARININ RADYASYONDAN KORUNMA DÜZEYLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR İNCELEME</i>	261
Engin KANBUR <i>BİREY-ÖRGÜT UYUMUNUN İŞE YABANCILAŞMA ÜZERİNE ETKİSİNİ İNCELEMeye YÖNELİK AMPİRİK BİR ARAŞTIRMA</i>	262
Elif ŞEŞEN & Özkan ERTÜRK <i>ÇİZGİ FİLMLEDE ŞİDDET GÖSTERİMİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	263
Ferhunde KÜÇÜKŞEN ÖNER <i>RENKLERİN PSİKOLOJİK BOYUTU: KIRMIZI ÖRNEĞİ</i>	264
Zhala BABASHOVA KASTRATİ <i>AZERBAYCANDA MİLLİ KİMLİĞİN VE MİLLİ BİLİNCİN OLUŞUMUNDA AYDINLARIN VE BASININ ROLU</i>	265
Işıl AYDIN ÖZKAN <i>TÜRKÇEDE EYLEM+{-A} EYLEM+{-A} ŞEKLİNDE KURULAN İKİLEMELERİN İSTEM YAPILARI</i>	266
Halime GÖKTAŞ KULUALP & Ömer SARI <i>TURİZME YÖNELİK TUTUMU ETKİLEYEN UNSURLARIN BELİRLENMESİ</i>	267
Zümrüt Hatice ŞEKKELİ & İsmail BAKAN <i>AKILLI TEDARİK ZİNCİRİ (Tedarik Zinciri 4.0)</i>	268
Esin CAN & Ayşe Merve URFA <i>TÜRKİYE'DEKİ Y KUŞAĞI KADIN AKADEMİSYENLERDE CAM TAVAN SENDROMU: NİTEL BİR ÇALIŞMA</i>	270
Şeyda ÖZUSTA & Gülnur İLGÜN & Bayram ŞAHİN <i>BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNİN ÇOCUK GÖZ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN HASTA YAKINLARININ TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR</i>	271
Ferhunde KÜÇÜKŞEN ÖNER <i>RENKLERİN TOPLUMSAL BOYUTU: KIRMIZI ÖRNEĞİ</i>	272
Yasin ÇİLHORUZ & İlknur ARSLAN <i>SAGLIKTA YALIN YÖNETİM YAKLAŞIMI: BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZ</i>	273
İsmail EFE <i>OSMANLI DEVLETİ'NİN I. DÜNYA SAVAŞI'NA GİRİŞ SERÜVENİ</i>	274

Ömer Faruk ERDOĞAN <i>FELSEFİ DÜŞÜNCENİN SEYRİ ÜZERİNE ÜÇ ARGÜMAN</i>	275
Halime GÖKTAŞ KULUALP & Ömer SARI <i>ÇALIŞMA HAYATINDA TÜKENMİŞLİK SENDROMU ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI</i>	277
İsmail BAKAN & Zümrüt Hatice ŞEKKELİ <i>AKILLI DEPOLAMA SİSTEMLERİ</i>	278
Yasin ÇİLHORUZ & İlknur ARSLAN <i>SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA</i>	280
Nadide ŞAHİN <i>KATOLİK KİLİSESİNE GÖRE RUHBANLIK ANLAYIŞININ KÖKENİ VE KADINLARIN RUHBANLIĞI KONUSUNA BAKIŞ</i>	281
Elbeyi PELİT & Merve GÜLEN <i>OTEL İŞLETMELERİ İŞGÖRENLERİNİN KURUMA GÜVEN DÜZEYLERİ: AFYONKARAHİSAR'DAKİ BEŞ YILDIZLI OTEL İŞLETMLERİNDE BİR ARAŞTIRMA</i>	282
Macit BALIK <i>HULKİ AKTUNÇ'UN BİR ÇAĞ YANGINI'NDA DÜŞ VE GERÇEĞİN BULUŞMA MEKANI: EV</i>	283
Macit BALIK <i>TARİHİ BİR VAKA OLARAK MÜBADELENİN SÜREYYA BERFE ŞİİRİNE YANSIMALARI</i>	284
Yermukhamet MARALBEK <i>THE CONCEPT OF «MOLSHER» (MEASURE) THROUGH THE PARAPHRASE IN POETIC LANGUAGE</i>	285
Murat AKKUŞ & Süleyman KOYUNCU <i>KIRAAT-KELÂM İLİŞKİSİNE DAİR BİR DENEME</i>	286
Gemer C. MÜRŞÜDLÜ <i>20. YÜZYIL AZERBAYCAN FELSEFESİ TARİHİ ARAŞTIRMA KONUSU OLARAK</i>	287
Semra GÜVEN & Eda Ceren EREL <i>ORTAOKUL 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ DEYİMLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	288
Mehmet Bakır ŞENGÜL <i>TÜRK ROMANINDA HUKUK KARŞISINDA KADIN</i>	289
Bahadır GÜLBAHAR & Sadık Yüksel SIVACI <i>ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN SINIF İÇİ LİDER ÖĞRETMENLİK BECERİLERİ ALGILARIYLA SINIF İÇİ ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİ ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</i>	290
Mehmet Bakır ŞENGÜL <i>TÜRK HİKÂYESİNDE SAVAŞ MAĞDURLARI</i>	291
Ali Rıza TERZİ & Hande ÇELİK <i>NECATİBEY EĞİTİM FAKÜLTESİ SON SINIFLARINDA OKUYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK GÜDÜLENME VE AKADEMİK ÖZYETERLİK İLİŞKİSİ</i>	292
Banu ANTAKYALI <i>BİR ADANMIŞLIĞIN ANLATISI: BIYIK SÖYLENCESİ</i>	293
Başak ÖNER	294

<i>PSİKANALİTİK EDEBİYAT KURAMI YOLUYLA BİR İNCELEME ÖRNEĞİ: 'İNTİBAH' VE 'ANAHTAR' ROMANLARININ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMASI</i>	
Mehmet DEMIRTAŞ <i>WILFRED CANTWELL SMITH'E GÖRE İMAN VE İNANCIN MAHİYETİ</i>	295
Bilge BAĞCI AYRANCI & Filiz METE <i>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ HEDEF KİTLEYE YÖNELİK MASAL YAZMA BECERİLERİ</i>	296
Filiz METE & Ozlem ÇAKIR & Züleyha KANTOS <i>İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ TÜRKÇE METİNLERİN OKUMA ANLAMAYA ETKİSİ</i>	297
Ali EROL <i>A. ŞAİK TALIBZADE'NİN ESERLERİNDE MİLLİ KÜLTÜR KAYNAKLARI</i>	298
Bilge BAĞCI AYRANCI <i>TÜRKÇE EĞİTİMİNDE DİL BECERİSİ OYUNLARININ EĞİTİM MATERYALİ OLARAK KULLANIMI</i>	299
Bahadır GÜLBAHAR & Engin EKICI <i>RESMİ ÜNİVERSİTELERE BAĞLI TÜRKÇE ÖĞRETİM MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETİM ELEMANLARININ OLUMLU SINIF İKLİMİ SAĞLAMA YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ</i>	300
Murat AKKUŞ <i>HURÛF-İ MUKATTA' LARDAKİ KIRAAT FARKLILIKLARI</i>	301
Mustafa ÜNAL <i>YESEVİ'DE TÜRK KİMLİĞİ</i>	302
Ariz GOZALOV AVAZ OGLU <i>THE MAIN APPROACHES TO THE ANALYSIS OF MULTICULTURALISM AS A POLITICAL AND CULTURAL CONCEPT</i>	303
Hassan R. H. ELKHDR & Aysun KANBUR <i>EXAMINING ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF LECTURERS WORKING AT LIBYAN UNIVERSITIES IN TERMS OF THEIR DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS</i>	304
Ömer Ali YILDIRIM <i>İSLAM DÜŞÜNÇESİNDE NEFİSLERİN BİREYSELLEŞMESİ PROBLEMİ</i>	305
Emine GÜZEL <i>OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞLARINDA KULLANILAN AKANTUS YAPRAĞI</i>	306
Hassan R. H. ELKHDR & Aysun KANBUR <i>EXPLORING PROSOCIAL ORGANIZATIONAL BEHAVIOR: A LITERATURE REVIEW</i>	307
Yurdagül DOĞUŞ & Necati CEMALOĞLU <i>İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU İLE ÖĞRENİLMİŞ GÜÇLÜLÜK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ</i>	308
Hatice KARAKUŞ ÖZTÜRK <i>ÇOCUKLUĞA BAKIŞ: ANTİK ÇAĞ</i>	309
Cafer GARİPER & Yasemin BAYRAKTAR <i>OĞUZ KAĞAN DESTANI'NDA VARLIK VE MEKÂN ALGISİ</i>	310
Hatice KARAKUŞ ÖZTÜRK <i>ÇOCUKLUĞA BAKIŞ: ORTA ÇAĞ</i>	311
Ali EROL <i>NİGAR REFİBEYLİ'NİN ESERLERİNDE BİREYSEL VE TOPLUMSAL</i>	312

<i>KİMLİĞİ İLE KADIN</i>	
Reyila KAŞGARLI <i>UYGUR YAZAR MEMTİMİN HOŞUR'UN "BIYIK MACERASI" ADLI HİKÂYESİNDE SOSYAL SORUNLAR</i>	313
Abdussamed YEŞİLDAĞ <i>PSİKOLOJİNİN ŞİİRE YANSIMASI: EBU'L-KÂSİM EŞ-ŞÂBBÎ'NİN ŞİİRLERİNDE HASTALIK İSİMLERİNİN TEŞBİH VE TEŞHİSDE KULLANILMASI</i>	314
Mustafa ÖZGENEL & Gülşen Rabia ÇATAK BAY <i>DOĞA DENEYİMİNE DAYALI ÇEVRE EĞİTİMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK BİLİŞSEL VE DUYUŞSAL ALANLARINA ETKİSİ</i>	315
Fatih ŞANTAŞ & Gülcan ŞANTAŞ & Gülsün ERİĞÜÇ <i>ÖZEL HASTANELERE YÖNELİK E-ŞİKÂYETLERİN İNCELENMESİ</i>	316
Cemil ÖRGEV <i>ÖĞRETİM ELEMANLARI-ÖĞRENCİ ETKİLEŞİMİNİN ÖĞRETİM ELEMANLARI PERSPEKTİFİNDEN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: BİR DEVLET ÜNİVERSİTESİ ARAŞTIRMASI</i>	318
Şaban ÇETİN & Filiz ÇETİN <i>PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ PROGRAMININ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ</i>	319
Cafer GARİPER & Yasemin BAYRAKTAR <i>MODERN ÇAĞDA DESTANSI BİR ANLATI: AHMET ÜMİT'İN NİNATTA'NIN BİLEZİĞİ</i>	320
Murat AYDIN & Fatma AÇIK <i>YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETİMSEL STRATEJİLERE YÖNELİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ</i>	321
Taşkın DENİZ & Fahri DAĞI & Nurettin AYAZ <i>YENİ İPEK YOLU PROJESİ KAPSAMINDA TÜRK DÜNYASI İÇİN YENİ BİR DESTİNASYON: KIRGIZİSTAN</i>	322
Şevket ÖZCAN <i>GÜNAY TÜMER'DE DİN KAVRAMI</i>	323
Gülcan ŞANTAŞ & Özlem ÖZER & Fatih ŞANTAŞ <i>BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ ÇALIŞANLARININ ÖRGÜT KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ</i>	324
Şevket ÖZCAN <i>DİNLERİ ANLAMADA FENOMENOLOJİK YÖNTEM SORUNU: EMİR KUŞCU ÖRNEĞİ</i>	325
Cemil ÖRGEV & Bayram TOPAL & Mustafa ERDOĞAN <i>ÖĞRETİM ELEMANLARININ HİZMETKAR LİDERLİK DÜZEYLERİNİN ÖĞRENCİLERİN PERSPEKTİFİNDEN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: BİR KAMU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ</i>	326
Semra GÜVEN & Nilay YILDIRIM <i>ORTAOKUL 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDAKİ OKUMA METİNLERİNİN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	327
ZHI Huang <i>中国与“一带一路”沿线国家 伊斯兰银行合作研究</i>	328

Filiz ÇETİN & Şaban ÇETİN <i>ÖĞRETMEN ADAYLARININ “MİLLİ DEĞER” KAVRAMINA YÖNELİK GELİŞTİRİLMİŞ OLDUKLARI METAFORİK İMGELERİN ANALİZİ</i>	329
Fahri DAĞI & Taşkın DENİZ & Nurettin AYAZ <i>SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA TÜRK DESTANLARINDA KURT ATA KÜLTÜNÜN ANADOLU YANSIMASI: SAFRANBOLU ÖRNEĞİ</i>	330
Emine DOĞAN & Necati CEMALOĞLU <i>ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ VE BİREYSEL DEĞERLER İLE ÖRGÜTSEL İKİYÜZLÜLÜK ARASINDAKİ İLİŞKİ</i>	331
Yermukhamet MARALBEK <i>THE CONCEPT OF «MOLSHER» (MEASURE) THROUGH THE METAPHOR IN POETIC LANGUAGE</i>	333
Sema ÇELEM <i>KUR’AN’A GÖRE ŞEYTANIN İNSAN FİİLLERİNE ETKİSİ</i>	334
Recep ÖZKAN, Elvan YALÇINKAYA, Mustafa TALAS, Bayram POLAT <i>TEMEL İNSANİ DEĞERLERE İLİŞKİN PEDAGOJİK FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN ALGILARININ İNCELENMESİ</i>	335
Kasım KARAMAN <i>BİR TÜKETİM NESNESİ OLARAK KADIN BEDENİ VE GÜZELLİK İMGESİ</i>	336
Firuz FAVZI <i>A CULTURAL OVERVIEW OF THE CHILDREN'S GAMES AMONG AFGHANISTAN</i>	337
Gülnur HUSAINOVA <i>TÜRK SOYLU HALKLARIN MASALLARINDA KADIN GÜZELLİĞİNİ TASVİR EDEN FORMÜLLER</i>	338
Eşqanə BABAYEVA <i>BAHTGYAR VAHABZADE AZERBAYCAN-TÜRKİYE EDEBİ İLİŞKİLER KONTEKSİNDE14</i>	339
Elvan YALÇINKAYA <i>JAPONYA’DA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ÜZERİNE NOTLAR</i>	340

KENTSEL DÖNÜŞÜM VE MODERNİTE

Prof. Dr. Gönül İÇLİ

Pamukkale Üniversitesi, gicli@pau.edu.tr

ÖZET

Doğada var olmaya çalışan insanın coğrafyayı mekana dönüştürmesi sonucu kurulan kentler moderniteyle birlikte sürekli olarak dönüştürülmüştür. Kentsel mekan farklı dönemlerde sivil ya da kamusal aktörler arasındaki güç ilişkileri ve bu aktörlerin siyasi ve ideolojik tercihlerine bağlı olarak değişmiştir. Bu dönüşümler kentlere göre farklılık gösterse de temel ilkelerinin fazla değişmediği, kentlerin dönüşüm biçimlerinde birtakım ortak özelliklerin, ortak söylem ve uygulamaların ortaya çıktığı görülmektedir. Bu söylem ve uygulamalar aynı zamanda hakim aktörlerin kent tasavvurlarını, aralarındaki uzlaşma ve çatışmaları da ortaya koyabilmektedir. Günümüzde farklı isimlerle anılan kentleri modernleştirme çabaları mekanın sürekli olarak yeniden düzenlenmesine yöneliktir ve bu düzenlemeler insan/mekan ve birey/toplum ilişkileri üzerinde etkilidir. Tarihsel olarak bakıldığında üretim ve emek örgütlenmelerinde değişimin arttığı, ekonomik ve siyasi yeniden yapılanmanın hızlandığı nüfus artışlarının yaşandığı dönemlerde kentlerdeki dönüşümler çok daha belirgin bir biçimde yaşanmaktadır. Bu dönemler kentlerde barınma, konut, mekânsal ve sosyal ayrışma, gelir ve meslek dağılımının değişmesi, işsizlik gibi birçok sorunun ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Dönüşümle ortaya çıkan yeni tipolojiler kentlerin bütünlüğünü olumsuz bir biçimde etkilemekte ve parçalı bir kente dönüşmesine yol açmaktadır.

Kapitalist dünyanın gelişmiş Batı ülkelerinde yaşanan kent deneyimleri benzerlik göstermektedir. Ancak gelişmekte olan doğu ülkelerinde kent deneyimleri arasında belirgin farklılıklar görülmektedir. Kentleşmeye ilişkin sorunlar ve bunları ortadan kaldırmaya yönelik olarak uygulanabilecek politikalar ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle doğrudan ilgilidir. Batı'dan daha geç bir dönemde kapitalizmi yaşamaya başlayan az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin özel koşulları Batı'dakinden daha farklı bir kentsel dönüşümüne yol açmaktadır. Batı kentleri ile doğu kentleri arasında ortaya çıkan bu farklılıklar özellikle büyük ölçekli projeler söz konusu olduğunda daha da belirginleşmektedir. Devletin, sivil toplumun aktörlerinin tutumları, kullanılan rızaya ya da zora dayalı araçlar, formel, enformel karar alma süreçleri bu farklılıkların ortaya çıkmasında etkili olmaktadır. Dolayısıyla da kentsel dönüşüm çalışmalarında modernlikle ilişkisine bakılması gerekmektedir. Kentsel dönüşüm çalışmaları kenti doğrudan modern Batılı değerleriyle dönüştürmekte ve var olan toplumsal değerleri de değiştirebilmektedir.

Türkiye'de de metropol kentlerde 1980 sonrası başlayan kentsel dönüşüm sürekliliklerle, kırılmalarla devam etmektedir. Çalışmada kentsel dönüşümün temel ilkelerine yer verilmekte, kentsel dönüşüm projelerinin uygulanması sürecine dahil olan farklı aktörlerin benimsediği çeşitli stratejiler, ortaklaşan ve farklılaşan dinamiklerle ele alınmakta ve Türkiye'de dahil olmak üzere dünyanın farklı ülkelerindeki kentsel dönüşüm örnekleri üzerinden değerlendirme yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel dönüşüm, kentsel mekan, modernite.

SOSYAL MEDYADA TÜKETİMİN GÖRÜNÜRLÜĞÜNÜN TÜKETİCİLERİN AĞIZDAN AĞIZA İLETİŞİMLERİNE VE SATIN ALMA DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf BİLGİN
Bartın Üniversitesi, yusufbilgin@bartin.edu.tr

ÖZET

Günümüzde sosyal medya kullanımının yaygınlaşmasıyla tüketiciler arasındaki etkileşim düzeyi artmakta ve ürün ve hizmetlerin tercih edilebilirliğinde diğer tüketiciler tarafından yapılan görsel paylaşımlar önemli bir rol oynamaktadır. Bu araştırmanın amacı, sosyal medyada yiyecek-içecek hizmetleri özelinde tüketimin görünürliğünün tüketicilerin ağızdan ağıza iletişimlerine ve satın alma davranışlarına etkisini incelemektir. Nicel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmanın evrenini, facebook ve instagram sosyal medya araçlarını aktif olarak kullanan ev hanımları oluşturmaktadır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve araştırma verileri, 403 ev hanımından sosyal medyada paylaşılan anketler yoluyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler, SPSS 18.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, sosyal medyada yiyecek-içecek hizmetlerinde tüketimin görünürliğünün ev hanımlarının ağızdan ağıza iletişimlerine ve satın alma davranışlarına pozitif yönlü etki ettiği belirlenmiştir. Buna ek olarak, yiyecek- içecek hizmetlerinde ev hanımlarının ağızdan ağıza iletişimlerinin satın alma davranışlarını pozitif etkilediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, ağızdan ağıza pazarlama, yiyecek içecek hizmetleri, ev hanımları.

DOĞAL KAYNAKLAR: AVANTAJ MI-LANET Mİ?**Dr. Öğr. Üyesi Celal KIZILDERE**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, celalkzldere@gmail.com

ÖZET

Uluslararası mücadelenin ekonomik arenada devam ettiği günümüzde, doğal kaynaklar ile belirli bir refah seviyesine ulaşmış ülkelerin, son dönemde düşen ham petrol fiyatları sebebiyle ekonomik problemler ve risklerle karşı karşıya kaldıkları görülmektedir. Doğal kaynaktan elde edilen rant, hem milli geliri ve istihdamı hem de sermaye birikimini etkilemektedir. Çünkü doğal kaynaklar, tarih boyunca birçok ülkenin zenginliğinin temel kaynağını oluşturmuştur. Ancak, son elli yıllık dönemde, doğal kaynak gelirleri genellikle otoriter sistemlere ve fakir halk kitlelerine neden olmaktadır. Bu nedenlerden dolayı, oluşan etkilere literatürde “kaynak laneti” de denilmektedir.

Kalkınma açısından, devletin otoriterleşmesi söz konusudur. Doğal kaynağa sahip olan eğer devlet ise, oligarşik bir yapı ortaya çıkar. Toplumda yeterli veya verimli başka herhangi bir üretim faktörü olmadığından bireylerin geliri doğrudan devletin karar mekanizmasına bağlı hale gelir ve devlet yavaş yavaş otoriterleşir. Bu otoriterleşme, doğal olarak toplumun dinamizmini azaltır. Çünkü artık kendilerine yeterli parayı veren ve ne yapacaklarını söyleyen bir otorite vardır. İşte bu çalışmada da, bu denli grift olan Doğal Kaynakların Laneti olgusu, teorik çerçevede ele alınarak, doğal kaynaklara sahip olmanın avantaj mı yoksa dezavantaj mı olduğu tartışılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğal Kaynak, Lanet, Zenginlik

KRİZ İLETİŞİMİ VE YÖNETİMİ: SOMA MADEN FACIASI ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Ömer Faruk ÖZGÜR

Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, omerfarukozgur@duzce.edu.tr

ÖZET

Kriz kavramı işletme literatüründe önemli kavramlardan biridir. İşletmelerin veya kurumların başarılı olabilmelerinin altında yatan faktörlerden biri de krizlerde mücadele etme becerileridir. Kriz; beklenilmeyen, önceden sezilmeyen, çabuk ve acele cevap verilmesi gereken, örgütün önleme ve uyum mekanizmalarını yetersiz hale getirerek; mevcut değerlerini, amaçlarını ve iş görme usullerini tehdit eden gerilim durumudur(Dinçer,1991). Kriz genel anlamda düzgün olmayan, reform gerektiren istikrarsız bir durumdur. Bir örgütün rutin sistemini bozan ve aniden ortaya çıkan herhangi bir acil durum olarak tanımlanabilir. Yöneticinin yakın dikkatini gerektirir. Sadece devam eden faaliyetleri değil aynı zamanda işletmenin yaşamını tehdit eder, üretim kapasitesini kullanılamaz bir duruma getirir ve rekabeti sarsar(Vergiliel,1996).

Kriz süreçleri ile ilgili bilinmesi gereken en önemli hususlardan biri de krizlerin yönetilebilir olduğudur. Krizler her ne kadar bilinmeyen bir zamanda kurumların ve işletmelerin karşısına çıksa da kurumların yaptıkları planlar doğrultusunda krizlere daha hazırlıklı olma imkânları ve krizin zararını aza indirme imkânları mevcuttur. Bu çalışmamızda kriz yönetimi ve iletişimi ile ilgili teorik çerçevede literatürde yapılmış çalışmalara değinilerek kriz anı, öncesi ve sonrasında yapılması gerekenlere dikkat çekilmiş ve bir örnek kriz olayı üzerinden teorik çerçevenin pratik olaylarda uygulanıp uygulanmadığı analiz edilmiştir.

Çalışmamızda case study “vaka incelemesi/olay analizi” diye adlandırılan niteliksel araştırma tekniği kullanılmıştır. Bu kapsamda 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa İli Soma İlçesi’nde Soma Kömür İşletmeleri A.Ş tarafından işletilen maden ocağında gerçekleşen ve 301 kişinin hayatını kaybetmesi ile sonuçlanan facia kriz yönetimi açısından halkla ilişkiler disiplini çerçevesinde analiz edilmiştir.

Çalışmada maden faciasının sorumlu işletmesi Soma Maden A.Ş yetkililerinin gerçekleştirdikleri basın toplantısı ve diğer eylemleri analiz edilerek, işletmenin kriz iletişim ve yönetimi açısından eksiklikleri analiz edilmiştir.

Yaptığımız analizler neticesinde Soma Maden A.Ş’nin olayla ilgili yapmış olduğu basın toplantısı ve kriz sürecinde yaptığı diğer eylemlerinin kriz yönetimi ve iletişimi ilkeleri açısından son derece sorunlu ve hatalı olduğu görülmüştür.

Çalışmamız sonucunda ülkemizde ve dünyamızda bu gibi acı olayların yaşanmamasını temenni etmekle birlikte krizlerle muhatap olan işletme ve kurumların kriz öncesi, sonrası ve kriz anında yapılması gereken ilkeleri uygulamalarının krizin yönetilmesi aşamasında şeffaflık, hedef kitle ile iki yönlü simetrik iletişim, kamu yararı ve kazan kazan yaklaşımları gibi ilkelerle desteklendiğinde krizlerin daha iyi yönetilebileceği kanaatine varılmıştır. Aynı şekilde kriz yönetimi ve iletişimi ilkelerine uyulmadığında ise krizin işletme açısından daha da büyüdüğü kanaatine varılmıştır.

Çalışmamızın kriz iletişimi ve yönetimi bağlamında halkla ilişkiler literatürüne katkı sağlayacağı ümit edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kriz İletişimi, Kriz Yönetimi, Soma Maden Faciası

İHRACATÇI KOBİ'LERDE FİNANSAL ETKİNLİK BAĞLAMINDA DIŞ TİCARET TEŞVİKLERİNDEN YARARLANMA: ESKİŞEHİR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Cumhuri ŞAHİN

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Bozüyük MYO, cumhur.sahin@bilecik.edu.tr

ÖZET

Modern zamanlar itibariyle devletlerin iktisadi varoluşları açısından ihracat son derece hayati bir öneme sahiptir. Küreselleşmenin bir sonucu olarak günümüzde dünyanın bir ucunda üretilen mal ve hizmet diğer ucuna satılabilmekte ve buna teknolojiye dayalı ilerlemeler de hız kazandırmaktadır. Bilgi işlem teknolojilerinde gelişmeler ve değişimler 1970'li yıllardan beri dünyanın tek pazar olgusuna doğru gitmesine yol açarken Türkiye ise bu değişim sürecine ancak 24 Ocak 1980 kararları ile katılabilmektedir. Bu süreçte gelişen teknoloji ve hızlanan ticaret, işletmelerin rakipsizliğini ortadan kaldırmış ve rekabet ortamını arttırmıştır. Bu nedenle gelişmekte olan ülkelerde ihracatın teşviki, ihraç edilen malların çeşit ve miktarının artırılması önemini korumuştur. İhracata yönelik devlet yardımlarının uygulanmasındaki bir diğer amaç ise toplumsal ve ekonomik hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak faaliyetlerin, uluslararası kuruluşlara verilecek taahhütlere ters düşmeyecek araçlar ile desteklenmesidir. Devletler ihracatlarının büyümesi ve çeşitlenmesi için ihracatçı firmalara bir takım teşvik ve krediler sunmaktadır. Türkiye'de on dört farklı teşvik ve kredi desteği bulunmaktadır. Türkiye de bu sebeple özellikle ihracatı geliştirmeye ve ihracat hedefinde olan işletmeleri desteklemeye yönelik destek paketleri oluşturmuştur. Türkiye'de verilen desteklerin başlıcaları; Araştırma Geliştirme Destekleri, Uluslararası Nitelikteki Yurtiçi İhtisas Fuarları Destekleri, Yurtdışı Fuar Desteği, Pazar Araştırması Desteği, Eğitim ve Danışmanlık Desteği, Yurtdışı Ofis ve Mağaza Açma Desteği, Çevre Maliyetlerinin Desteği, İstihdam Yardımı Desteği, Türk Malı İmajı ve Turquality Desteği, Tarım Destekleri, KDV Desteği, Yatırım Teşvik Belgesi Desteği, Dâhilde İşleme Rejimi Desteği, Türk Eximbank kredileri ve Yatırım teşvik Belgesidir. Desteklerden biri olarak gösterilen Türk Eximbank kredileri özünde faizli bir borç verme de olsa uygulanan düşük faiz ve kapsamı da destek niteliği kazanmasına yol açmaktadır.

Ülke ihracatının gelişmesini temin etmeye yönelik bu teşviklerin yararlanılan bölgelerde ekonomik büyümeyi, canlanmayı ve istihdamı da arttırması beklenmektedir.

Türkiye'nin 2016 yılı sonu itibariyle toplam ihracatının 131676179000 \$ yani yaklaşık 131 Milyar \$ olduğu kabul edilirse 2016 yılı sonunda Eskişehir ilinin ihracatının yaklaşık 2.45 Milyar \$ olmasından hareketle Eskişehir ilinin ülke ihracatındaki payının %1.5 olduğu dikkate alınarak yapılan bu çalışmamıza katılan ve Eskişehir ilinde faaliyette bulunan Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı ihracatçı KOBİ firmalarının çoğunun teşvik ve kredilerden haberdar oldukları, haberdar oldukları halde yararlanmayan firmaların gerekçelerini ise sırasıyla en çok bilgi yetersizliği, desteğin sektöre yönelik olmayışı, bürokratik engeller ve destek şartlarının ağırlığı oluştururken desteklerden yararlanan firmaların en çok yararlandıkları destekler ise sırasıyla; yurt dışı fuar desteği, dâhilde işleme rejimi, Eximbank kredileri ve yatırım teşvik belgesi destekleri olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret, Teşvik, Eskişehir, Kredi, Bölgesel Kalkınma, Teşvik ve Kredi.

ÇİN'DE İDARİ YAPI VE KALKINMA İLİŞKİSİ: ANAHTAR MI- KATALİZÖR MÜ?

Dr. Öğr. Üyesi Tekin AVANER

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, tekinavaner@hotmail.com

Gökçen ÖZLÜ

Ankara Üniversitesi, gokcenozlu@gmail.com

ÖZET

Çin üzerine yapılan çalışmaların başlangıç motivasyonu Çin ekonomisidir. Çin ekonomisi göz ardı edilemeyecek büyüklüğe ulaşmış ve araştırmacıların bu süreci anlamaya dair merak ve sorgulamaları onları muazzam bir öyküyle karşı karşıya bırakmıştır. En sade haliyle temel müfredatın bileşeni içerisinden çıkmış Türk okurlar Çin'in tarihler boyunca varlığını hatırlar. Ancak bu tarihler ötesi hâl öykünecek noktaya pek ulaşmaz. Çoğu zaman çatışmalı, stratejilerle dolu, gergin ve uzun bir dönemdir. Kimi seyyahlar eşliğinde, mistik ve mitolojik anlatımlarla süslü devlet ve toplum hayatı yayılırken, bazen de bilimsel bazı buluşların atası olarak ifade edilegelen bilgiler pelesenleşmiştir. Günümüzde bütün bunları değiştiren gelişmeler karşısındayız. Yeni Çin, sade ülkemizde değil, dünyada da dikkatlerin yoğunlaştığı bir ülkedir artık. Çin günümüzde uzun tarihiyle, dünyanın en büyük ekonomisiyle, dinamik sanayisiyle, karmaşık siyasi ve idari yapılanmasıyla daha da önemlisi gelecekte vaad ettikleri ya da fırsat ve tehditleriyle dünyanın hemen her şeyini merak ettiği biraz da kaygılandığı bir ülke haline gelmiştir.

Bu durumda ekonomi ve idarenin sinerjik, entropik hasılı çevresel etkileşimleri betimsel anlama çabasıyla bu yazının konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çin, ekonomi, kamu yönetimi, kalkınma, karşılaştırmalı kamu yönetimi.

ÜLKEMİZDE E-FATURA KONUSUNDA GELİNER NOKTA VE NİHAİ TÜKETİCİLERİN BİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Arş. Gör. Serap AĞAYA

Erciyes Üniversitesi, serap@erciyes.edu.tr

ÖZET

e-Fatura uygulaması, e-devlet ve e-dönüşüm projeleri kapsamında yürürlüğe koyulan; kağıt ortamında düzenlenen, muhafaza ve ibraz edilen faturaların, elektronik ortamda düzenlenmesine ve saklanmasına imkan veren bir uygulamadır. E-fatura ve devamında gelen e-arşiv uygulamalarıyla mükelleflerin birbirlerine ve vergi mükellefi olmayan nihai tüketicilere kağıt olarak düzenledikleri ve ikinci nüshasını yine kağıt ortamında saklamak zorunda oldukları faturalar elektronik ortamda düzenlenebilmektedir. Bu uygulama sayesinde mali satan taraf düzenlemiş olduğu faturanın ikinci nüshasını kağıt ortamında saklama külfetinden kurtulmakta, faturaların muhafaza ve gerektiği zaman ibrazı elektronik ortamda yapılabilmektedir.

Vergilendirme işlemi esas itibarıyla mükellef ve devlet arasında olan iki taraflı bir işlemdir. Ancak konu belge düzeni olunca, mal alan ya da hizmetten yararlanan taraf olan nihai tüketicinin de vergi hukuku kapsamında bazı kurallara uyması gerekmektedir. Dolayısıyla mal ve hizmet alımı sonucunda düzenlenmesi gerekli olan belgeyi istemek ya da almak zorundadır. Satıcının e-fatura kullanıcısı olması nihai tüketicinin fatura alma yükümlülüğünü ortadan kaldırmamaktadır. Bu bağlamda nihai tüketiciye verilecek faturalar için (daha doğru bir ifadeyle, faturanın nihai tüketiciye verilecek nüshası için) farklı uygulamalar geliştirilmiştir.

e-Fatura Uygulaması, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standartlara uygun mesajların, taraflar arasında güvenli bir şekilde aktarılması imkanını sunan uygulamaların genel adıdır. e-Fatura Uygulamasından yararlanan kullanıcılar;

- Sistemde kayıtlı kullanıcılara e-Fatura gönderebilir,
- Sistemde kayıtlı kullanıcılardan e-Fatura alabilir,
- Gönderilen veya alınan e-Faturalarını bilgisayarlarına indirerek elektronik ortamda muhafaza ve istendiğinde ibraz edebilirler.

33 Seri Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yürürlüğe giren e-Arşiv Uygulaması ise, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standartlara uygun olarak faturanın elektronik ortamda oluşturulması, elektronik ortamda muhafazası, ibrazı ve raporlamasını kapsayan bir uygulamadır.

Çalışma kapsamında hem e-fatura uygulaması hem de e-arşiv uygulaması ele alınacaktır. Bu bağlamda, ilk olarak EFKS (Elektronik Fatura Kayıt Sistemi) uygulamasıyla mevzuatta yer alan elektronik fatura ve devamında gelen e-arşiv uygulaması hakkında genel açıklamalar yapılacaktır. Bu açıklamalar kapsamında kanuni bilgi ve ilgili mevzuatın yanı sıra e-fatura uygulamasından beklentilere yönelik bilgiler verilecektir. Daha sonra e-fatura uygulamasında gelinen nokta ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Bu çerçevede e-fatura kullanıcı sayısı, düzenlenen e-fatura sayısı, e-fatura uygulamasını kullanan mükellefler ve e-fatura kullanımı sayesinde fatura maliyetlerinde ortaya çıkan azalma oranı gibi konular açıklanacaktır. Son olarak da nihai tüketiciler olarak hepimizin bilmesi gereken hususlardan ve belirlenen kurallara uymadığımız takdirde karşımıza çıkacak ceza ve yaptırımlardan bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vergilemede Elektronik Uygulamalar, e-Fatura, e-Arşiv Fatura.

TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ KAMU ALIM SİSTEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Arzu POLAT

Gazi Üniversitesi, arzuakyildiz@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Yasin ERTÜRK

Gazi Üniversitesi, yasinerturk@gazi.edu.tr

ÖZET

Kamu alımı, kamu idarelerinin faaliyetlerini yürütmeleri için ihtiyaç duydukları yapım işleri ile mal ve hizmetleri temin etme sürecidir. Bu süreç temel olarak ihtiyaçların tespiti ve gerekli kaynağın sağlanması ile başlar, ihtiyacın tanımlanması, ihtiyacın temininde uygulanacak usulün seçilmesi ile devam eder. Alım işleminin sözleşmeye bağlanması ve usulüne uygun olarak teslim edilmesiyle son bulur. Gerek kamu hizmeti anlayışındaki değişimler ve gerekse daha önce kamu kurumlarınca üretilen pek çok mal ve hizmetin özel sektörden temin edilmesi yönündeki eğilimler kamu alımlarının hacim olarak büyümesi sonucunu doğurmuştur. Bunun sonucu olarak kamu alımları ekonomik ve sosyal politikaların en önemli araçlarından biri haline gelmiştir.

Kamu alımlarında müşteri devlet kuruluşları; bakanlıklar, belediyeler, kamu okulları, sağlık kuruluşları vb. kamu kurum ve kuruluşlarıdır. Kamu sektörü iyi ve istikrarlı bir müşteridir, ödemeleri zamanında ve tam olarak yapar. Ayrıca, kamu sektörü, mal ve hizmet satın alırken tedarikçilerini seçme şeklinde adil ve profesyonel olmak zorundadır.

Tedarikçilerin seçiminde adil ve profesyonel olma zorunluluğu, tüm kamu kurumlarının uygulayacağı rekabeti ve şeffaflığı ön plana çıkaran alım usullerini ortaya çıkarmıştır. Kamunun yaptığı tüm alımların, ortak bir usul çerçevesinde yapılması yeknesaklık sağlayacak ve sistemin dışına çıkılamaması ile birlikte denetimler de kolaylaşacak ve daha etkin bir şekilde yapılacaktır.

Ülkemizde kamu alımlarını düzenleyen kanunlar gelişen koşullar nedeniyle sürekli değişime uğramış, yolsuzluğu önleme amacı ve AB'ye üyelik süreci değişimlerin odak noktası olmuştur. Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde, AB müktesebatına uyum çerçevesinde olumlu gelişmeler izlenmiştir. Bu anlamda 2003 yılında yürürlüğe konulan 4734 sayılı Kanun ile önemli bir reforma imza atılmıştır. Rekabet, şeffaflık ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı temel hedef ilkeler olarak belirlenmiştir.

Avrupa Birliği'ndeki kamu alımlarına baktığımızda ise, tüm birliğin benimsediği ve uyguladığı bir sistem üzerinde çalışılmakta ve Birliği tek bir pazar, sistemi de tek bir kanun çerçevesinde şekillendirme çabaları görülmektedir. Bu kapsamda, gerek üye ülkelerin gerekse aday ülkelerin mevzuatlarını bu ekseninde oluşturmaları için direktifler çıkarılmakta ve bu doğrultuda teknik destek verilmektedir.

AB kamu alımları direktifleri rekabeti artırabilmek amacıyla; devletlerin kamu alımlarını Topluluk genelinde ilan etmesini, bu ilanlarda yapılacak alımlarla ilgili mümkün olduğunca ayrıntılı bilgi sağlanmasını, idarelerin Topluluk genelindeki tedarikçi veya müteahhitlere eşit davranmasını istemekte, bu konularda Topluluk genelinde ortak kurallar oluşturmayı hedeflemektedir.

Çalışmada kamu harcaması kavramından yola çıkarak Türkiye'deki ihale sistemi ile ilgili genel bilgiler ve AB'deki ihale sistemi genel hatlarıyla incelenecektir. Ayrıca, Türkiye'deki ihale mevzuatının aksayan yönleri, yani AB tarafından eleştirilen yönleri Türk kamu alım sisteminin AB kamu alım sisteminden temel farkları ele alınacaktır. Alım sistemlerindeki bu temel farkların yanında, AB ülkelerinin içinde bile büyük farklılık gösteren Merkezi Satınalma Kurumları ile Türkiye'deki uygulamaları da ayrıca karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Harcaması, Kamu Alımları, Kamu İhale Yöntemleri.

SOSYAL MEDYADA ARKADAŞLIĞIN MARKADAŞLIĞA ETKİSİ: GENÇ YETİŞKİN TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf BİLGİN

Bartın Üniversitesi, yusufbilgin@bartin.edu.tr

ÖZET

Referans gruplarının tüketici davranışları üzerindeki etkisi pazarlama uygulayıcıları ve akademisyenleri tarafından bilinen ve üzerinde araştırmaların yapıldığı konulardan birisidir. Son yıllarda, internet kullanımındaki artışa paralel olarak, referans gruplarının tüketici davranışları üzerinde belirgin bir etki oluşturduğu mecraların başında sosyal medya gelmektedir. Genç yetişkin tüketicilerin sosyal medyadaki arkadaşları/arkadaş grupları tarafından bir markaya ilişkin yapılan paylaşım ve değerlendirmelerin o markaya yaklaşımlarına etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada üç amaç belirlenmiştir. Bunlar; 1) genç yetişkin tüketiciler arasında sosyal medya arkadaşlıklarının marka bilinirliğine, marka imajına, markaya güvene ve marka sadakatine etkisini incelemek, 2) marka bilinirliğinin marka değeri, markaya güven ve marka sadakatine etkisi test etmek, 3) marka değerinin ve markaya güvenin marka sadakatine etkisini analiz etmektir. Nicel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmanın evrenini, Bartın Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada, kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve araştırma verileri, 441 genç yetişkinden twitter, facebook ve instagram'da paylaşılan çevrimiçi anketler yoluyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler, yapısal eşitlik modellemesi (YEM) analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, genç yetişkin tüketiciler arasında sosyal medya arkadaşlıklarının marka bilinirliğini, marka imajını, markaya güveni ve marka sadakatini pozitif yönde etkilediği saptanmıştır. Buna ek olarak, genç yetişkin tüketiciler arasında marka bilinirliğinin markaya güveni ve marka sadakatini pozitif yönlü etkilediği belirlenmiştir. Son olarak, marka imajının marka sadakatini markaya güvenden daha fazla etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sosyal medya, marka bilinirliği, markaya güven, marka imajı, marka sadakati.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMADA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Prof. Dr. Gönül İÇLİ

Pamukkale Üniversitesi, gicli@pau.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada kadının (toplumsal cinsiyetin) kalkınma ile ilişkilendirilişi üzerinden toplumsal cinsiyet eşitliğinin niçin önemli olduğu sorusuna cevap aranmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliği kavramı bir toplumda kadın ve erkeklerin cinsiyetleri, cinsel kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa maruz kalmadan eşit hak ve fırsatlara, olanaklara sahip olması anlamına gelmektedir. Bunun yanı sıra kavram bireylerin haklarını bilmesi ve kullanabilmesi ile yakından ilişkilidir. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksullukla mücadelede hedeflenen gelişmişlik düzeyini yakalayabilmek için çalışabilir nüfusun tamamının ya da tamamına yakın bir kısmının ekonomik ve sosyal kalkınma süreçlerine dahil edilmesi zorunludur. Dünyada ve Türkiye’de kadının konumuna ilişkin sorunların tümüyle çözüldüğünü söylemek mümkün değildir. Kadın hakları kadınların mücadelesiyle devletlerin anayasalarına girdikçe kadınların kalkınmada, üretim ve yönetime katılımında etkili oldukları görülmektedir. Çalışabilir nüfusun yarısını oluşturan kadınları devre dışı bırakarak kalkınmayı sağlamak mümkün görünmemektedir. İşgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması her ne kadar kadınların konumunu güçlendirecek ve ekonomik anlamda rahatlatacak gibi görünse de kadınların eğitim ve siyaset alanlarına eşit katılımlarının sağlanması, cinsiyete dayalı işbölümünün ortadan kaldırılmasına önem verilmesi gerekmektedir.

Kalkınma kavramı bazı belirsizlikleri taşımasına rağmen temelde insanların ve toplumların refah düzeylerini yükseltmeye işaret etmektedir. Kalkınma sadece ekonomik yönden değil, toplumsal nitelikler yönünden de ilerlemeyi kapsayan bir kavramdır. Bu nedenle de farklı göstergeler kullanılarak ölçülmektedir. Bu kapsamda insan hakları, adalet konuları da kalkınma ve toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında önemlidir. Diğer taraftan toplumsal cinsiyet, kadınlık ve erkekliğin sosyal inşası ile ilgili olup yalnızca kadının değil erkeğin de konumunu ifade eden bir kavramdır. Bu kapsam çerçevesinde kalkınma ile toplumsal cinsiyet eşitliği konuları birbiriyle kesişmektedir. Kadın konusu 1980’lerde toplumsal cinsiyet açısından değerlendirilmeye başlanmış ve toplumsal cinsiyet ve kalkınma yaklaşımı devreye girmiştir. Bu yaklaşım, kadın ve erkek arasındaki toplumsal davranış örüntülerinin toplumsal olarak inşa edilmiş oldukları için istenildiğinde değiştirilebileceğine odaklanmıştır. Amartya Sen’in “yapılabilirlik yaklaşımı”da kalkınmanın sağlanması açısından önemli bir yaklaşımdır. Bireylerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması için toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin politikaların uygulanması, ekonominin yanı sıra sosyal, siyasi, beşeri yönlerinin birlikte ele alınması son derece önemlidir.

Sonuç olarak, Türkiye’de de birçok ülkede olduğu gibi toplumsal cinsiyet eşitsizliği yaşamın her alanında kendini göstermektedir. Bu eşitsizlik, yalnızca kadınları ve kız çocuklarını etkilemekle kalmayıp, kalkınmanın önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır. Bu nedenle insan kaynaklarına yatırım yapılmalı, ülke refahının sağlanması bakımından toplumsal cinsiyet eşitsizliği giderilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, çalışabilir nüfus.

TÜRKİYE'DE VERGİ AF SÜRECİ VE DEĞERLENDİRMELER

Arş. Gör. Yasin ERTÜRK

Gazi Üniversitesi, yasinerturk@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Arzu POLAT

Gazi Üniversitesi, arzuakyldz@gmail.com

ÖZET

Kamusal hizmetlerin finansmanı için ihtiyaç duyulan kamusal gelirler içerisinde şüphesiz ki vergiler en önemli gelir kalemini oluşturmaktadır. Bir ülkenin vergi yapısı, vergi sistemi içerisinde dolaylı ve dolaysız vergilerin dağılımı ile vergi bilinci ve vergi ahlakı konusunda bulunduğu nokta bize o ülkenin gelişmişlik seviyesi hakkında bilgi verir. Gelişmiş ülkeler grubunda yer alan ülkelerin ekonomik yapıları vergiler özelinde incelendiğinde vergilemenin kanuni çerçevesi çizilmiş, karmaşık yapıdan uzak bir vergi sistemine sahip olduğu, vergi kanunlarının sıklıkla değişmediği, mükelleflerin vergiden kaçınma ve vergi kaçakçılığına başvurmak yerine vergisel yükümlülüklerini zamanında ve etkin bir biçimde yerine getirdiği görülmektedir. Gelişmekte olan ülkelerdeki vergi yapısı incelendiğinde ise tam tersi bir durum söz konusudur. Karmaşık vergi sistemi, sıklıkla değişen vergi kanunları, vergiden kaçınma ve vergi kaçakçılığının yüksek olduğu vergi bilincinden uzak bir toplum yapısı görülmektedir.

Ülkelerin vergi sistemleri içerisinde vergilendirme sürecine ilişkin olarak süreci etkileyen birçok etken söz konusudur. Devletin egemenlik gücüne bağlı olarak elde etmeye hak kazandığı vergilerden yine aynı şekilde egemenlik gücüne bağlı olarak almaktan vazgeçmesi anlamına gelen vergi afları bu etkenlerden biridir. Vergi af uygulamalarının temelinde de birçok faktör yer almaktadır. Vergi literatüründe vergi af uygulamaları yanlısı ve vergi af uygulamalarının karşıtı olan iki farklı görüş vardır. Söz konusu görüşler kendi içerisinde aflara ilişkin tutarlı gerekçeler sunmakla birlikte af uygulamalarının etkinliği konusunda ortak bir yargı söz konusu değildir. Genel çerçeve içerisinde af uygulamaları değerlendirildiğinde gelişmiş ülkelerde gelişmekte olan ülkelere oranla daha az sayıda af uygulamasına gidildiği görülmektedir. Bu noktada ilgili çalışmada: vergi af uygulamaları etkin midir? Etkin değilse afların etkinliği için neler yapılmalıdır? Vergi afları ile ilgili olarak yasal bir sınır çizmek mümkün müdür? Vergi aflarının kanuni çerçevesinin çizilmesi uygulamaların etkinliğini artırır mı? Vergi aflarının altında yatan nedenler nelerdir? Bugüne kadar yapılan uygulamalarda ne tür sonuçlar elde edilmiştir? Vergi afları mükelleflerin vergiye uyumunu nasıl etkiler? Aflar vergi gelirlerini artırmak yerine uzun vadede vergi gelirlerini azaltan uygulamalar mıdır? Siyasi süreç içerisinde afların yeri nedir? Ülkemiz özelinde diğer ülkelere kıyasla neden çok fazla sayıda af uygulamasına gidilmiştir? Söz konusu af uygulamaları neden zaman zaman “vergi affı” başlığından ziyade “yapılandırma”, “vergi barışı”, “varlık barışı” gibi başlıklar altında çıkarılmıştır? Çok fazla sayıda af uygulamasına gidilmesinde vergi sisteminin karmaşık yapısı etkili midir? Vergi sisteminde yapılacak revizyon ve reformlar vergi aflarını nasıl etkileyecektir gibi sorular çerçevesinde ülkemizdeki vergi af sürecinin değerlendirilmesi yapılacak olup, af uygulamalarının ne kadar etkin olduğu ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: kamu gelirleri, vergi sistemi, vergi afları.

TÜRKİYE KAZAKİSTAN TİCARİ İLİŞKİLERİ VE GELİŞTİRİLMESİ

Doç. Dr. Meltem KESKİN KÖYLÜ

Aksaray Üniversitesi, meltemkeskin@aksaray.edu.tr

ÖZET

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Özbekistan, Türkiye ve Türkmenistan bağımsız Türk devletleridir. Kazakistan, 2.724.900 km² yüzölçümü ile dünyanın dokuzuncu sırasında yer alır. Ülkenin doğusundan batısına iki saat kırk dört dakikalık saat farkı oluşan ülke, sahip olduğu toprak büyüklüğü ve doğal kaynakları ile Türk devletlerinin en büyüğüdür. Kazakistan, 1993 yılında kabul edilen anayasa ile birlikte demokratik, laik ve üniter devlet niteliğine kavuşmuştur. Kazakistan on dört eyalet ve üç eyalet statüsündeki şehrin birlikteliğinden oluşmuştur. Ülkenin petrol, doğal gaz gibi enerji kaynaklarının yanı sıra uranyum, krom, kurşun, çinko, kömür, demir ve altın rezervlerinde dünya sıralamasında ön sıralarda yerini almaktadır. Ayrıca uçsuz bucaksız otlakları ile hayvancılık da gelişmiştir.

Türkiye, toprakları iki kıtada ve Türki Cumhuriyetler içinde en batıda yer alır. Anadolu toprakları diye adlandırılan bu topraklarda; ilk çağlardan bu yana medeniyetlere, beyliklere, imparatorluklara ve devletlere ev sahipliği yapmıştır. Bu topraklar insanlık tarih boyunca önemli ola gelmiş ve modern dünyanın da dikkatini çekmeye devam etmektedir. Üç taraftan denize ulaşımı olan ülke deniz yolu ile de tüm dünyaya bağlanma imkânına sahiptir. Bunlarla birlikte Türkiye sahip olduğu insani, coğrafi, kültürel, derin tarihi tecrübe, dinamik ekonomisi, politik birikimi ile köklü bir devlet ve demokrasi deneyimine sahiptir. Ülke, dünya ekonomik kategorisinde gelişmekte olan memleketler gruplamasında yer almaktadır. Türkiye ayrıca merkezi coğrafi konumu ile enerji hatlarının transiti bağlamında da özellikle Avrupa'nın enerji güvenliğinde hayati rolü gibi sahip olduğu ekonomik potansiyel ile de yabancı yatırımcılar içinde cazip imkânlarla sunmaktadır.

Türk Devletleri arasında Türkiye ve Kazakistan ellerinde bulundurdukları güçleri ve sahip oldukları potansiyelleri ile öne çıkmaktadırlar. Ayrıca bu ülkelerin ekonomik, kültürel ve siyasi olarak Türk Dünyasında öncü rolleri ve yükümlülükleri vardır. Türkiye ve Kazakistan aynı milletten doğan ortak kültür ve tarihi içinde barındırırlar. Ancak bu beraberliği ticari olarak da desteklemek gerekir. Eğer ticaret boyutu zayıf olur ise tüm diğer bağlarında zaman içinde gevşemesine neden olur. Ticaret bağlamında iki ülke işbirliğinin artmasıyla ekonomik katkının yansırı iki milletin bağlarının da güçleneceği ön görülmektedir. Türkiye ve Kazakistan Türki Cumhuriyetleri arasında en büyük ekonomiye sahiplerdir.

Bu çalışmada, iki ülke arasındaki ticari ilişkiler 1992 yılından başlayarak günümüze kadar incelenmiş ayrıca özellikle Türk iş insanlarının Kazakistan'a yaptıkları doğrudan yatırımlar değerlendirilerek yeni yatırım yapılabilir potansiyeli olan alanlar belirlenerek bu ilişkilerin gelişimini sağlayacak unsurlar tartışılmaktadır. Bu amaçla ikincil verilerin ışığında ampirik çalışma yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret, Türkiye, Kazakistan, Finansal Yapı.

DÜNYA EKONOMİK FORUMU TOPLANTILARI: ELEŞTİREL BİR BAKIŞ VE 2018 DAVOS ZİRVESİ DEĞERLENDİRMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Celal KIZILDERE

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, celalkzldere@gmail.com

ÖZET

Dünyada ekonomik faaliyetlerin yönünü belirleyen, küresel boyutta ekonomik sorunlara çözüm arayan çeşitli kurum, kuruluş, dernek ve forumlar vardır. Örneğin Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Dünya Ticaret Örgütü, G-20 vb. Dünya Ekonomik Forumu da bunlardan biridir. Uluslararası bir vakıf olan ve dünyadaki önemli işadamları ile siyasetçilerini buluşturan Dünya Ekonomik Forumu, küresel sorunların tartışıldığı yer olarak bilinir. Ancak konuşulan bu sorunlara ne derece çözüm bulunduğu konusunda tam bir iyimserliğin olduğu söylenemez. Çünkü Dura'ya (2009) göre bütün dünyadan, en tanınmış siyasetçi ve işadamlarının davet edildiği forum, küresel kapitalizmin pazarlandığı yerdir. Bunun da temel amacı, Amerikan tekeli sermayesinin dünya egemenliğini sürdürmesinin sağlanmasıdır.

Bu durum, Forumun ilgilendiği küresel ekonomik sorunların yanı sıra artık güncel ve ivedi çözüm bekleyen, siyasi ve sosyal sorunlarla da ilgilenmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Kısaca bütün dünyayı ilgilendiren konuların büyüteç altına alındığı bir platform olma yolunda ilerlemektedir, Dünya Ekonomik Forumu. İşte bu çalışmada önce Dünya Ekonomik Forumu tanıtılacak, daha sonra ise yapılmış olan zirvelere değinilecektir. Özellikle 2018 Davos Zirvesine ayrı bir önem verilecektir. Çünkü bu zirvede "Parçalanan Dünyada Ortak Gelecek Oluşturmak" ana teması ile günümüzde yaşanan ve genellikle ekonomik kaynaklı olan küresel boyuttaki sorunlar ele alınmıştır. Örneğin Uluslararası güvenlik, çevre ve küresel ekonomi gibi çok önemli ve paylaşılan ilgileri (çıkarları) yeniden onaylamak için yollar aranacağı belirtilmiştir. Ayrıca zirvede öncelikli olarak ele alınan ülkeler arasındaki bölünmelerin üstesinden nasıl gelineceği ve bu bağlamda küreselleşmeyle, sosyal medyanın etkileriyle 4. Sanayi Devrimi'yle gelen şoklar konuları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dünya Ekonomik Forumu, Davos Zirvesi, Ekonomik Sorun, İstihdam Politikaları.

DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ VE PAYLAŞIM EKONOMİSİ

Arş. Gör. Sıtkıcan SARAÇOĞLU
Gazi Üniversitesi, sitkicansaracoglu@gazi.edu.tr

ÖZET

Birinci Sanayi Devrimi demiryollarının inşası ve buhar makinesinin devreye girmesiyle mekanik üretimi; İkinci Sanayi Devrimi elektriğin ve montaj hattının devreye girmesiyle birlikte seri üretimi beraberinde getirmiş, 1960'lı yıllarda başlayan Üçüncü Sanayi Devrimi ise yarı iletkenlerin, bilgisayarların ve internetin geliştirilmesine öncülük etmiştir. Günümüzde, nesnelerin interneti, büyük veri, bulut bilişim, üç boyutlu yazıcılar, paylaşım ekonomisi vb. gelişmeleri içerisinde barındıran Dördüncü Sanayi Devrimi çağındayız. Süregelen finansal krizler sonrasında artık bireyler tüketim kalıplarını yeniden gözden geçirirken “sahiplik” ve “erişim” kavramlarını sorgular hale gelmiştir. Bu noktada, genel itibarıyla “sahiplik” temelinde faaliyet gösteren geleneksel ekonomik sisteme alternatif bir yapı gösteren ve bireylerin atıl durumdaki eşyalarını diğer bireylerle paylaştığı, “erişim” olgusunun daha ön plana çıktığı “paylaşım ekonomisi” kavramı ortaya çıkmıştır. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı öncelikle Dördüncü Sanayi Devrimi'ne ilişkin genel bir değerlendirme yapmak ve sonrasında alt bileşenlerinden biri olan “Paylaşım Ekonomisi” kavramını yaygın örnekleri yardımıyla incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Sanayi Devrimi, Dördüncü Sanayi Devrimi, Paylaşım Ekonomisi.

KULLANICI SOSYOKÜLTÜRÜNÜN VE ALGILARININ ENDÜSTRİYEL TASARIMDA MALZEME SEÇİMİNE ETKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Demet GÜNAL ERTAŞ
İstanbul Teknik Üniversitesi, ertas@itu.edu.tr

ÖZET

Endüstri ürünleri tasarımı gündelik hayatta kullanılan ürünleri kapsayan geniş bir alandır. Kaşıktan arabaya mobilyadan elektrikli aletlere kadar geniş bir ürün yelpazesini içermektedir. Endüstriyel tasarım teknik ve estetiği birarada barındıran kullanıcı odaklı bir alandır. Tasarım alanında biçim, işlev, kullanım ömrü, kullanıcı kitlesi, kullanım alanı, pazarlama, üretim yöntemi, maliyet, moda, kültür, malzeme gibi çeşitli kavramlar etkilidir. Bunlar arasında malzeme endüstriyel tasarımda en etkili öğelerden biridir.

Malzeme tasarlanan ürünlerin üretilmesini ve işlevlerini yerine getirmelerini sağlayan, onları ayağa kaldıran, tasarımlara görsel etkisini veren önemli bir teknik öğedir. Malzeme tasarımı üretim yöntemini, maliyetini, üretim sürecini ve süresini etkilemektedir. Malzeme tasarlanan ürünlerde hedeflenen özellikleri sağlamada çok etkindir. Malzemelerin sahip olduğu fiziksel, kimyasal, ısı, optik, mekanik özellikler gibi çeşitli özellikleri tasarımın özelliklerini belirleyici olmaktadır.

Malzeme endüstriyel tasarımda gerek teknik olan fiziksel yönleriyle, gerekse teknik olmayan metafiziksel yönleriyle etkilidir. Malzemenin metafiziksel özellikleri fiziksel özellikleri kadar önemlidir. Endüstriyel tasarımda malzemenin metafiziksel özelliklerinin etkisini araştıran çeşitli çalışmalar ve araştırmalar yer almaktadır. Tasarımların kullanılacağı ortama uygun olmasını sağlayan, ürünlerin kullanım ömrünü belirleyen malzemenin teknik (fiziksel) özellikleridir. Öte yandan tasarımda malzemenin duyularla algılanan, kullanıcı kitlesine, kullanıcı beğenilerine ve algılarına hitap eden teknik olmayan (metafiziksel) bir yönü de vardır. Malzemenin ısı yalıtımı, basınç dayanımı, elektrik iletkenliği gibi çok çeşitli fiziksel özellikleri vardır. Diğer yandan malzemenin soğuk veya sıcak hissettirmesi, modern ya da doğal algılanması, sağlam ya da zayıf, pahalı ya da ucuz hissettirmesi gibi metafiziksel özellikleri de vardır. Malzeme tasarlanan ürünlerin pazarlamasını etkileyen, tasarımın görsel kimliğini ve kullanıcıdaki etkisini belirleyen, tasarımların pazarlamada yer aldıkları segmenti belirleyen bir bileşendir.

Rekabet ortamının arttığı günümüzde tasarımların daha çok satılmasında ve kullanıcı memnuniyetinin sağlanmasında ürünlerin sahip olduğu diğer özellikler kadar ürünlerin üretildiği malzeme de etkilidir. Malzemenin tasarımda etkili metafiziksel özellikleri belirli kalıplara oturtulamayan ve doğrudan ölçülemeyen özelliklerdir. Bunla beraber tasarım ve pazarlama bölümlerinde görev alanların malzemenin fiziksel ve metafiziksel tüm özelliklerini bilmeleri faydalı olacaktır. Daha yüksek sayıda kullanıcıya ulaşacak, kullanıcı ihtiyaç ve beğenilerine hitap eden tasarımlar yapılması açısından tasarımcıların malzemelerin metafiziksel özelliklerinin farkında olmaları önemlidir. Bunu bilmek ve değerlendirmek tasarımcıların lehine olacaktır.

Bu bildiride endüstriyel tasarımda etkili öğelerden biri olan malzeme, malzemenin önemi, malzemenin teknik olan ve olmayan yönlerinin tasarıma etkileri, kullanıcı algılarının malzeme seçimine etkileri anlatılacaktır. Malzeme vasıtasıyla endüstriyel tasarıma katılabilecek özellikler ele alınacaktır. Konu örnekler üzerinde irdelenecektir. Aslen teknik bir konu olan tasarımda malzeme seçiminde, malzemenin insani duyulara hitap eden metafiziksel yönlerinin etkileri anlatılacaktır. Endüstri ürünleri tasarımda malzeme konusu kullanıcı beğenisi ve algısı yönünden irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Endüstriyel tasarım (product design), malzemenin metafiziksel özellikleri, kullanıcı algısı.

YÖNETİŞİM VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA BAĞLAMINDA TR33 BÖLGESİ

Doç. Dr. Fulya AKYILDIZ

Uşak Üniversitesi, fulya.akyildiz@usak.edu.tr

ÖZET

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Türkiye toprakları 2002 yılında NUTS (İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması)'a göre Düzey-1 (12 bölge), Düzey-2 (26 bölge) ve Düzey-3 (81 il) olarak üç ölçekte istatistikî parçalara ayrıldı. Bu çalışmada, Düzey-2 ölçeğindeki 26 bölgeden biri olan ve Uşak, Afyon, Kütahya ve Manisa illerini kapsayan TR33 bölgesinde kurulan Zafer Kalkınma Ajansı, Sürdürülebilir Kalkınma ve yönetim bağlamında incelenmektedir. Çalışmada, bu amaçla Zafer Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TR33 Bölge Planı (2014-2023) Sürdürülebilir Kalkınmanın çevre, ekonomi ve toplum boyutları ve yönetim çerçevesinde (kamu, özel ve sivil aktörler temelinde) analiz edilmektedir.

Gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin günümüz kuşaklarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir kalkınma modeli olarak tanımlanan "Sürdürülebilir Kalkınma", 20. yüzyılın sonlarına doğru dünya gündemine girmiş ve 1990'lı yıllarda imzalanan uluslararası antlaşmalarla küresel bir uygulama planı haline gelmiştir. Birleşmiş Milletler öncülüğünde uluslararası toplum, 2000-2015 gündemi olan Binyıl Kalkınma Hedefleri'nden sonra 2015-2030 gündemi olarak Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ni belirlemiştir. 193 devlet tarafından kabul edilen ve 17 hedeften oluşan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin Türkiye'de bölge ölçeğinde ele alınması ve yerleştirilmesinde Kalkınma Ajansları önemli bir misyona sahiptir. Kuruluş amaçları, bölgelerarası gelişmişlik farklılığını gidermek olan Kalkınma Ajansları, Türkiye'nin 2030 yılına kadar 17 hedefe ulaşmasında yoğun bir gündeme sahip olmak durumundadır. Yönetişimci bir zihniyetle oluşturulan ve bölge ölçeğindeki aktörleri bir araya getiren Kalkınma Ajansları, söz konusu hedeflerin bölge ölçeğinde bilinirliğinde, yaygınlaştırılmasında ve yönetim çerçevesinde planlanmasında ve hayata geçirilmesinde kilit konuma sahiptir. Ajanslar görevlerini yerine getirirken katılımcı, paylaşımcı, tutarlı, sorumlu, şeffaf, hesap verebilir ve adil bir yaklaşımla karşılıklı etkileşime dayalı bir yönetim olarak tanımlanan yönetim yaklaşımını da hayata geçirmek durumundadırlar. Bu yönüyle, Kalkınma Ajansları Türk kamu yönetiminde yönetim yaklaşımının uygulanmasında da önemli bir fonksiyona sahiptir. Merkezi yönetim kuruluşlarının yanı sıra yerel yönetim, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını bir araya getiren ajanslar, bölge ölçeğinde yoksulluğun azaltılması, sosyo-ekonomik kalkınmanın sağlanması ve çevre sorunlarının azaltılmasına yönelik projelerin geliştirilmesinde ve bölgenin tanıtımını yaparak yatırımcının bölgeye çekilmesini sağlamada temel aktör durumundadır.

Bu bağlamda, çalışmada ilk olarak Sürdürülebilir Kalkınma kavramı ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri hakkındaki literatür özetlenmekte, daha sonra TR33 Bölgesi ve Zafer Kalkınma Ajansı'nın kısa bir tanıtımı yapılarak TR33 Bölgesi'nin 2014-2023 Bölge Planı Sürdürülebilir Kalkınmanın çevre, ekonomi ve sosyal boyutları ve yönetişimin aktörleri (kamu, özel ve sivil) çerçevesinde analiz edilmektedir. Çalışmada, ikincil kaynaklardan elde edilen veriler kullanılmakta olup, Bölge Planı'nın analizinde içerik analizi yönteminden yararlanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, TR33 Bölgesi, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Zafer Kalkınma Ajansı, Yönetişim.

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDE MUHASEBE EĞİTİMİ, MUHASEBE EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLER VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR: AĞRI VE ERZURUM İLLERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Utku ŞENDURUR

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, usendurur@agri.edu.tr

ÖZET

Günümüzde hızla gelişen ve değişen teknoloji, sanayi ve ticaret, piyasalarda gereksinim duyulan nitelikli insan gücü ihtiyacını da arttırmıştır. Bu iş gücü ihtiyacını karşılamaya çalışan yegane eğitim kurumları ise, mesleki ve teknik eğitim kurumları olmaktadır. Teknoloji, sanayi ve ticaretteki bu hızlı değişime Türkiye'deki mevcut eğitim kurumları gerektiği kadar hızlı cevap verememektedir. Bu konuda öncelikli olarak yapılması gereken eğitim ve öğretimin işlerliğini aksatan mevcut olumsuzlukların tespiti ve çözümüne yönelik önlemler alınmalıdır.

Ticari hayatta tüm işletmelerin ortak ihtiyacı konumunda olan ve yasal bir zorunluluk arz eden bilimsel metotlardan birisi de muhasebedir. Muhasebe, hem eğitim sistemi, hem de işletmeler için büyük bir önem ve ihtiyaç arz etmektedir. Dolayısıyla muhasebe eğitimi veren mesleki ve teknik anadolu liselerindeki eğitim de bu ihtiyacı karşılayabilecek nitelikte olmalıdır.

Bu çalışmada, Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde verilen muhasebe eğitimi incelenmiş, muhasebe eğitiminden beklentiler ve karşılaşılan sorunlar ele alınarak sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, öğrenci görüşlerine göre mesleki ve teknik anadolu liselerinde verilen muhasebe eğitiminin, öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerinin gelişiminde yeterli olup olmadığını tespit etmek ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirmektir. Muhasebe eğitiminden beklentileri ve karşılaşılan sorunları belirlemek için, mesleki ve teknik anadolu liselerinde işletmelerde beceri eğitimi gören muhasebe bölümü son sınıf öğrencilerine yönelik anketler hazırlanmıştır. Araştırmanın anakütlesini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Ağrı ve Erzurum illerinde bulunan mesleki ve teknik anadolu liselerinde beceri eğitimi gören muhasebe bölümü son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Hazırlanan anketler, farklı liselerden rasgele seçilen 252 öğrenciye uygulanmıştır. Anketler vasıtasıyla elde edilen veriler, SPSS 22 programında işlenerek, verilen cevaplara ilişkin frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur. Elde edilen bulgulara dayalı olarak öneriler getirilmeye çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, mesleki ve teknik anadolu liselerindeki muhasebe eğitimine ilişkin olarak, hala birçok konuda sorunlar yaşandığı tespit edilmiş, bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Mesleki Eğitim, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri.

FİNANSAL RİSKLERDEN KORUNMA YOLU OLARAK TÜREV FİNANSAL VARLIK KULLANIMI

Dr. Öğr. Üyesi Meltem KESKİN KÖYLÜ
Aksaray Üniversitesi, meltemkeskin@aksaray.edu.tr

ÖZET

Finansal teknolojilerin gelişimi ve küreselleşmenin de etkisi ile piyasalarda değişim ve farklılaşma rüzgârlarından kendilerine düşen payı almaktadırlar. Finansal teknolojilerin gelişimi ve küreselleşmenin de etkisi ile oluşan değişim ve farklılaşma rüzgârlarından piyasalarda kendilerine düşen payı almaktadırlar. Finansal piyasalarda baş döndürecek kadar hızlı değişimler ve gelişmeler sonucunda ortaya çıkan geniş ürün yelpazesi yatırımcılar için çoklu seçenek sağlayıp cazip imkânlar sunabilmektedir. Farklı beklenti ve risk alma düzeylerine sahip yatırımcıya imkân sağlayan sermaye piyasası ürünleri çeşitlendikçe, yatırımcı sayısı ve yatırım miktarları büyüyerek piyasalar daha derinleşmekte ve ekonomik dalgalanmalar karşısında kırılmalardan kurtulmaktadır.

Sermaye piyasasında işlem yapan yatırımcı, yatırımlarını risklerden korumak için çeşitli yöntemler kullanmaktadır. Finansal piyasalarda oluşan her türlü risk ve fiyat dalgalanmalarına karşı koruyucu önlem alabilmek amacıyla türev piyasalar, türev ürünler kullanılmaktadır. Getiri elde edebilmek için farklı finansal ürünlerin getirisine bağlanarak türetilen araçlar türev ürünleridir. Spot piyasası olan tüm malların; enerji, finansal ve hatta sanal ürünlerin dâhil türevleri olabilmektedir. Finansal teknoloji ve inovasyon sayesinde ortaya çıkan geniş finansal ürün yelpazesi, sermaye piyasalarını faydalanıcılar için cazip hale getirmektedir. Yine tüm dünyada yatırımcıların, finansal piyasalarda ortaya çıkan yeni fırsatlardan faydalanma istekleri de türev piyasaların işlemlerini artırmaktadır. Faiz oranları, döviz kurlarındaki oynaklıklar, finansal piyasalarda belirsizliklere ve fiyat dalgalanmalarına neden olurken riskten korunma ihtiyacının ortaya çıkması da türev piyasaları ve türev ürünlerine önem kazandırmaktadır. Bu türev ürünleri bir parçası da opsiyonlardır. Aslında opsiyon sözleşmeler Finikeliler ve Romalılar arasında yapılan ticaretlerde kullanılmış, tarihi oldukça eskiye dayanan geçmişleri olmasına karşın son yıllarda yaygın kullanılmaya başlamış ve ilgi kazanmışlardır. Opsiyonlar, döviz, pay senetleri, pay senedi endeksleri, hisse senedi gibi belirli dayanak varlıklarının üzerine yapılan sözleşmelerdir. Türev ürününün kullanımında dayanak varlığı hakkının kullanımının alınıp satılması söz konusudur. Sözleşme ile alıcı ve satıcı arasında yapılan ve alıcıya, ödeyeceği opsiyon primi karşılığında, belirlenmiş vadeye kadar bugünden belirlenmiş bir fiyat üzerinden opsiyona dayanak teşkil eden finansal değer satın alma veya satma hakkı tanımaktadır. Satıcıya da alıcının bu sözleşmeden doğan hakkını kullanması durumunda sözleşmeye dayanak teşkil eden finansal değer satma veya alma yükümlülüğü doğmaktadır.

Bu çalışmada, türev piyasaların gelişimi, türev ürünlerinin çeşitleri, finansal risklerden koruma yöntemi finansal piyasalar içerisinde opsiyonların yeri, yerli ve yabancı yatırımcıların risklerinin azaltılması açısından sağladığı faydaları doğru bir şekilde kullanılabilmesi için opsiyon sözleşmelerinden doğan sorumlulukların finansal boyutu incelenmekte ve böylece sözleşmelerin yanlış uygulanmasından doğacak zararları giderebilmek için gerekli önlem öneriler yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türev Araçları, Finansal İnovasyon, Opsiyon Sözleşmeleri, Finansal Riskler.

KAPASİTE KULLANIM ORANI İLE ENFLASYON ARASINDAKİ DOĞRUSAL OLMAYAN GRANGER NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Serkan SAMUT

Karadeniz Teknik Üniversitesi, serkan.samut@ktu.edu.tr

Prof. Dr. Nebiye YAMAK

Karadeniz Teknik Üniversitesi, nyamak@ktu.edu.tr

Prof. Dr. Rahmi YAMAK

Karadeniz Teknik Üniversitesi, yamak@ktu.edu.tr

ÖZET

Bilindiği üzere zaman serileri arasındaki doğrusal nedensellik ilişkisi genellikle Granger, Sims, Todo-Yomamoto nedensellik testleri ile gerçekleştirilmektedir. Ancak bu testler zaman serileri arasındaki doğrusal olmayan nedenselliği araştırmaya imkân vermemektedir. Hiemstra ve Jones (1994), geliştirmiş oldukları parametrik olmayan test yöntemi ile zaman serileri arasındaki doğrusal olmayan nedenselliğin tespitini mümkün kılmışlardır. Fakat bu testin nedensellik ilişkisinin bulunmadığını ifade eden sıfır hipotezinin doğru olsa bile reddedilebileceği Diks ve Panchenko (2005) tarafından göstermiştir. Diks ve Panchenko (2006) bu sorunu ortadan kaldıracak parametrik olmayan bir test istatistiği geliştirmişlerdir. Geliştirilen bu teste Y_t , X_t 'in Granger nedeni olmadığını ima eden sıfır hipotezi aşağıdaki gibi kurulmaktadır:

(1) numaralı eşitlikte X_t ve Y_t ; durağan zaman serilerini, $Z_t = Y_{t+1}$ ifade etmektedir. (1) numaralı eşitlikte gösterilen sıfır hipotezin test istatistiği aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır:

(2) numaralı eşitlikte β ; bant genişliğini, σ^2 , test istatistiğini göstermektedir. Herhangi pozitif sabit C ve β için bant genişliği β 'nin seçimi örneklem büyüklüğüne bağlı β olarak test istatistiğinin için tutarlı olduğu Diks ve Panchenko (2006) tarafından gösterilmiştir.

Eğer β ile bant genişliği olarak hesaplanırsa, (2) numaralı eşitlikteki test istatistiği aşağıdaki koşulu sağlamaktadır.

Burada, dağılımdaki yakınsaklığı, σ^2 , 'nin asimptotik varyansının tahmincisini ifade etmektedir. Diks ve Panchenko (2006), testin tek yönlü uygulanmasını önermektedirler. Eşitlik (3)'ün sol tarafı büyük olduğunda sıfır hipotezi ret edilmektedir.

Bu çalışmada 2007:1 – 2018:1 dönemi aylık veriler altında Türkiye ekonomisine ilişkin imalat sanayi kapasite kullanım oranı ile aylık enflasyon oranı arasındaki olası nedensellik ilişkisi araştırılmıştır. Analizlerde Diks ve Panchenko (2006) tarafından geliştirilen parametrik olmayan Granger nedensellik testi kullanılmıştır. Çalışmada Diks ve Panchenko Granger nedenselliğinin yanı sıra Todo-Yomamoto ve doğrusal Granger nedensellik testleri de uygulanmıştır. Analizler neticesinde enflasyon oranı ile imalat sanayi kapasite kullanım oranı arasında doğrusal nedensellik ilişkisi bulunmazken; enflasyon oranından imalat sanayi kapasite kullanım oranına doğru tek yönlü doğrusal olmayan Granger nedensellik tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Parametrik Olmayan Granger Nedensellik, Enflasyon ve Kapasite Kullanım Oranı.

AKILLI KENT VE İNOVASYON BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ

Doç. Dr. Fulya AKYILDIZ

Uşak Üniversitesi, fulya.akyildiz@usak.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin akıllı kentler (smart city) yaratma potansiyeli ve inovasyon uygulamaları incelenmektedir. İşlevselliğe ve süreçlerin akışına farklı bakabilenlerin geliştirdiği yenilikçi fikirlerin uygulamaya sokulması olarak tanımlanan inovasyon, kaynakların sınırlı olduğu bir ortamda, yerel yönetimler de dahil olmak üzere, idarenin bir bütün olarak tüm düzeylerinde dikkate alınması gereken bir yaklaşımın adıdır. Kullanıcılara daha iyi hizmet sunmanın yollarını aramaya çalışan inovasyon, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması ve toplumsal refah ve yaşam kalitesinin yükseltilmesinin de önemli bir aracı konumundadır. Gereksinimlere cevap verebilen, yapılabilir, sürdürülebilir ve kamu değeri yaratma potansiyeli yüksek yenilikçi yaklaşımlar ekonomik büyüme ve kalkınmaya da katkı sunmaktadır. Günümüzün kalkınma modeli olan sürdürülebilir kalkınmayı, geleneksel kalkınma modellerinden farklı kılan da inovasyondur. Yerel ölçekte bu sürecin geldiği son aşama ise, inovatif bir yönetim anlayışına sahip akıllı kentlerin inşa edilmesidir. Dolayısıyla, yerel yönetimler sınırlı kaynakları ile hem yerel hedeflerine hem de küresel hedeflere katkı sunmak için strateji geliştirmek durumundadır.

Çalışmada esas olarak büyükşehir belediyelerine yoğunlaşılmasının nedeni, Türkiye'de özellikle 2000 sonrası dönemde yerel yönetim yasalarında yapılan değişiklikler ile başta büyükşehir belediyeleri olmak üzere yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve özerkliklerinin artırılması yönünde önemli adımlar atıldı. 2012 yılında (ve sonrasında 2013 yılında) 6360 sayılı Kanun'la da Türkiye'deki büyükşehir belediye sayısı 16'dan 30'a çıkartıldı ve büyükşehir belediyelerinin yetki alanı, ilin mülki yönetim sınırları olarak belirlendi. Dolayısıyla, Türkiye'de bugün, metropolitan kentsel alan olarak kabul edilen 30 ilde, büyükşehir belediyeleri kentsel ve kırsal alanın tamamında hizmet sunmaktan sorumludur. Büyükşehir belediyelerinin sundukları hizmetlerin boyutu ve niteliği dikkate alındığında, akıllı kentlere dönüşmelerinin sağlayacağı toplumsal, ekonomik ve çevresel sonuçlar oldukça büyük olacaktır. Büyükşehir belediyelerinin hizmet sundukları nüfusun büyüklüğü ve yerel kalkınmayı sağlama ve yatırım için kaynakları harekete geçirmede sahip oldukları potansiyel rekabet durumları oldukça önemlidir.

Ürün, süreç ve bağımlı/işbirlikçi olmak üzere literatürde üç tür inovasyondan söz edilmektedir. Çalışma kapsamında, büyükşehir belediyelerinin stratejik planları bu üç tür inovasyon dikkate alınarak incelenecektir. Başarılı uygulamaların ortaya çıkmasını sağlayacak bu çaba, diğer yerel yönetimler için de örnek olacaktır. İnovasyon hakkında bilgi yaymak ve daha da önemlisi, bu bilgiyi, kalkınma ve yönetim sorunlarına etkili çözümler arayan yerel yönetimler için fayda sağlayacak bilgiye dönüştürmek, BM'nin de çok ciddiye aldığı bir husustur. Başarılı deneyimleri paylaşmak, yönetim ve kamu yönetiminde inovasyon için fırsat sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, Yerel Yönetimler, Büyükşehir Belediyeleri, Akıllı Kent.

GÖÇ RUHBİLİMİ: HOLLANDA'DA GÖÇMENLERİN TOPLUMA UYUMU SORUNSALI BAĞLAMA GÖRE DEĞİŞİR Mİ?

Doç. Dr. Mustafa GÜLEÇ

Ankara Üniversitesi, mustafagulec@hotmail.com

ÖZET

Avrupalı Müslüman Türkler'de kimlik olgusunu inceleyen Çınar, yabancı işçilerin devamlı olarak çalıştıkları ülkede kalma niyetini taşımadıklarından, içinde yaşadıkları toplumla tam bir bütünleşmeye gayret etmediklerini ve kendilerini toplumun dışında tuttuklarını; ancak, bu saptamanın Hollanda'da yaşayan Türkler için isabetli olmadığını öne sürüyor (Çınar, 2017:174-179). Çınar'a göre, Hollanda'daki Türklerin büyük çoğunluğu, dönüşün olanaksız olduğu ruh halini ve bu nedenle iki ülkelilik veya arada kalmışlık durumunu deneyimlemektedir. Ancak, ne olursa olsun tam bir bütünleşme mümkün değildir. Kültürel mesafe buna direnç göstermektedir. Göçmelerden yana böyle bir istek gelse de, baskın kültürün bütünleşme yolunda engeller koyduğu da görülmektedir. Çınar bu saptamaları yaptıktan sonra; uyum, eritme, bütünleşme olgularını, yabancıların karıştığı suç oranlarına bağlamaktadır. Yabancı suçluluğunu açıklamak bakımından kültür çatışması kuramının genelleştirilemeyeceğini belirttikten sonra, bazı suçlarda, tıpkı Türk toplumsal örgüsünün belirlediği suçlarda olduğu gibi, örneğin kasten adam öldürme, bilerek ve kasıtlı olarak müessir fiil, ırza geçme ve belirli bazı trafik suçları gibi durumlarda, memleket kültürü tarafından biçimlenmiş hareketlerin görüldüğünü öne sürüyor. Kan davası ve namus cinayetleri örneklerinde olduğu gibi, Türkler tarafından işlenen suçlarda, diğer yabancı işçi gruplarına göre kültür çatışmasının etkisinin daha büyük olduğunu da ekliyor. Dikkat edilirse, Çınar, yaptığı çözümlemelerde, Hollanda'daki göçmenlerin topluma uyumu ve katılımı sorunsalını, sürekli yerlilerin bakış açısından ve uyumun iki yönlü bir süreç olduğunu göz ardı ederek, yalnızca göçmenlerin üzerinde olan bir sorumlulukmuş gibi göstermekte, bunu da göçmenlerin işlediği suç türleri ve oranlarına bağlamaktadır.

Gezici-Yalçın ise konuya toplumsal ruhbilimi bakış açısından yaklaşır Verkuyten v.d.'den alıntılanarak, yerlilerin göçmenlere kıyasla daha az çok-kültürlülük taraftarı olduğunu, özellikle etnik özdeşimi yüksek olan Hollandalılar arasında bu eğilimin daha güçlü olduğunu; çoğunluk grubundan kişilerin (yani yerlilerin) azınlık grubundan kişilerin (yani göçmenlerin) kendi kültürünü sürdürme isteğini, çoğunluk kültürünü reddetme olarak gördüğünü belirtiyor (Gezici-Yalçın, 2017: 82-83). Gezici-Yalçın'a göre, göçmenler entegrasyonu benimserken, Hollandalı 'yerliler' asimilasyonu talep ediyor. Başka bir anlatımla, Hollandalılar, göçmenlerin kendi kültürünü terk etmesini ve tamamen ve yalnızca 'yerli' kültürü benimsemesini talep ederken, göçmenler, hem kendi kültürlerini sürdürmek hem de 'yerlilerle' ilişki kurmak ve onların kültürüne uyum sağlamak istemektedir.

Yukarıdaki iki farklı kuramsal yaklaşımı, Hollanda'daki gerçek göçmen yaşamından bir örnekle karşı karşıya getirdiğimizde, iki yaklaşımında eksik yönleri olduğunu gözlemliyoruz. "Ezra'nın hayatını hesapladılar" başlıklı haber metninde, Hollanda mahkemesinin bir göçmen hakkındaki kararı şöyle aktarılıyor:

..Hollanda mahkemesi geçirdiği kazada beyninde hasar oluşan 20 yaşındaki Türk kökenli Hollanda vatandaşı genç kız Ezra Coşkun için nasılsa evde oturacak çocuk doğurup bakacaktı diye az tazminatı uygun gördü. Coşkun'a çarpan motosikletlinin sigorta şirketi, Ezra'nın Türk olduğu için muhtemelen erken evleneceğini ve çalışmayacağını öne sürerek hesaplanan 430 bin Avro'luk tazminatın 70 bine düşürülmesini istedi ve haklı bulundu

(http://www.bbc.com/turkce/haberler/2013/12/131226_hollanda_ayrimcilik).

Bu çalışmanın amacı, Çınar ve Gezici-Yalçın'ın kuramsal çözümlemelerinin gerçek yaşamdaki göç ve uyum sorunsalını tek yönlü olarak ele aldığını, uygulama aşamasında göç ve uyum sürecinin tek yönlü değil çift yönlü bir devinim olduğunu, göçmenlere olduğu kadar, baskın topluma da görev ve sorumluluklar yüklediğini göstermek; bu alanda yapılacak çalışmaların, göç olgusunun tüm yön ve paydaşlarını hesaba katarak, kuram ve uygulamaya dönük çözümleme yapması gerektiğini tartışmaya açmaktır.

Anahtar Kelimeler: Hollanda, göç, uyum, eritme, bağlam, çokkültürcülük, toplumsal ruhbilim, kültür ve ekonomi.

‘CİHAT’ SÖZCÜĞÜNÜN DİNİ MOTİFLİ ŞİDDETİN MEŞRUIYET ARACI OLARAK KULLANILMASI: SAF SURESİ 61/11 ÖRNEĞİ

Doç. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU

Ankara Üniversitesi, ih sancapcioglu@yahoo.com

Dr. Mehmet AKIN

Ankara Üniversitesi, akinmehmet55@hotmail.com

ÖZET

Kur'an, insanların dünya ve ahiret mutluluğunu esas alan ilkeler içerir. Başlangıçtan itibaren bu ilkeler, Müslüman bireyler açısından insanlar arası ilişkilerin yanı sıra, insanın Tanrı ve evren ile kurduğu barışçıl ilişkilerin temel meşruiyet çerçevesini oluşturmuştur. Bununla birlikte, günümüzde bazı kişi ve grupların Kur'an'ın söz konusu ilkelerine temel oluşturarak ayetlerini kendi tahripkâr ideolojilerini meşrulaştırmak için kullandıkları görülmektedir. Bu çerçevede, özellikle ‘cihat ayetleri’ olarak nitelenen altmışa yakın ayetin özgün tarihsel-sosyolojik bağlamından kopartılarak araçsallaştırıldığı tespit edilmiştir. Esasen bu ayetlerden her biri kendi başına bir çalışmanın konusu olarak ele alınmayı gerektirecek anlam zenginliğine sahiptir. Bu nedenle, özellikle doğrudan ‘cihat’ sözcüğünün geçtiği ayetlerin müstakil başlıklarla sonraki çalışmalarda ele alınması planlanmaktadır. Tebliğimizde ise, bu ayetler arasından seçtiğimiz, konumuz bakımından sıkça atıfta bulunulan ve “Allah’a ve peygamberine inanır, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda ‘cihat’ edersiniz. Eğer bilerseniz, bu sizin için çok hayırlıdır” anlamına gelen Saf suresinin 11. ayetini, tefsir ve sosyoloji biliminin imkânlarını kullanarak disiplinler arası bir yaklaşımla inceleyeceğiz. Bu bağlamda, ayette geçen ‘cihat’ sözcüğünden hareketle, Kur'an ayetlerini, indirildiği dönemdeki tarihsel-sosyolojik koşullardan bağımsız olarak anlayıp içeriklendirmenin ortaya çıkardığı sorunlar/riskler üzerinde duracağız. Bilindiği gibi günümüzde çeşitli dini-politik ideolojiler tarafından zihnen devşirilen bazı kişi ve gruplar, ayetleri tarihsel-sosyolojik bağlamının dışında yorumlayarak sloganlaştırmakta, bu yolla etki alanına giren kişi ve grupları şiddet yönelimli gündemleri istikametinde harekete geçirmektedir. İslam'ın kök/temel ilkelerinin çarpıtılarak aktarılmasıyla gittikçe radikalleştirilen ve şiddet yanlısı tutum ve davranışlar sergileyen kişi ve gruplar, bir taraftan İslam'ın söz konusu ilkeleriyle hedeflediği insani/ahlaki çerçeveyi göz ardı ederken, diğer taraftan ayetlerin literal anlamlarına sığınmaktadır. Bu yolla inşa edilen dini-politik söylem, bir taraftan ayetin literal anlamını mutlaklaştırarak Kur'an mesajının insani/ahlaki içeriğini yoksunlaştırırken, diğer taraftan onu, ilk muhataplarının yüklediği anlamın ürettiği tarihsel-kültürel tecrübe, birikim ve zenginlikten uzak, köksüz ve yıkıcı bir gündemin parçası haline getirmektedir. Sonuçta bu kişi ve grupların dini-politik arenadaki görünürlükleri arttıkça, İslam toplumları ve Müslümanlar her geçen gün yeni bir şiddet sarmalının içine çekilmektedir. Nihayet bugün, tarihte ve günümüzde İslam medeniyetinin ayrılmaz bir parçası olduğu için Müslüman toplumların kültürlerinde kökleşerek yapılaşan evrensel insani değerler yerine, bu yapıyla asla bağdaşmayan olumsuz bir İslam ve Müslüman imajını pekiştiren gelişmeler gündemin ilk sıralarındaki yerini almış bulunmaktadır. Tebliğimizde, insani/ahlaki değerlerin toplumsal zeminini sağlamlaştırmak yerine, bizatihi şiddete meşruiyet sağlamaya çalışan bu tablo karşısında, sadece Müslümanların değil, tüm insanlığın geleceği adına zaman kaybetmeksizin barışçıl adımların atılması gerektiği vurgulanmakta ve söz konusu adımların niteliğine ilişkin önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslam, Cihat, Meşruiyet, Şiddet.

TÜRKİYE'DE İL DÜZEYİNDE SAĞLIK HİZMETLERİNİN ETKİNLİĞİ

Arş. Gör. Sıtkıcan SARAÇOĞLU
Gazi Üniversitesi, sitkicansaracoglu@gazi.edu.tr

ÖZET

Sağlık girdilerini sağlık çıktılarına dönüştürebilme yeteneği biçiminde ifade edilen sağlık hizmetlerinin etkinliği, sağlık sistemlerinin temel politika hedefleri arasında yer almaktadır. İl ve/veya bölge düzeyinde sağlık hizmetlerinin etkinliğinin belirlenmesi ise sağlık politikalarının ülke düzeyinde uygulanması sürecinde önemli rol oynamaktadır. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin sağlık hizmetlerinin etkinliğini 81 ile ilişkin 2013 yılı TÜİK verileri ve Veri Zarflama Analizi yöntemi ile belirlemektir. Hekim sayısı, hemşire sayısı ve hastane yatak sayısı değişkenlerinin girdi; bebek ölüm oranı (tersi) ve yaşam beklentisi değişkenlerinin çıktı olarak kullanıldığı bu çalışmada, sağlık sistemlerinin sağlık çıktıları üzerinde kontrol ve değişiklik yapma güçlerinin sağlık girdilerine oranla daha kısıtlı olması nedeniyle girdi-odaklı yaklaşım tercih edilmiştir. Analiz sonucunda, sağlık hizmetleri açısından etkin olan ve olmayan iller belirlenerek genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Etkinlik, Sağlık Hizmetlerinin Etkinliği, Veri Zarflama Analizi.

MIDAS GRANGER NEDENSELLİK TESTİ (MF-VAR): GSYİH VE İŞSİZLİK ORANI

Arş. Gör. Serkan SAMUT

Karadeniz Teknik Üniversitesi, serkan.samut@ktu.edu.tr

Prof. Dr. Rahmi YAMAK

Karadeniz Teknik Üniversitesi, yamak@ktu.edu.tr

Prof. Dr. Nebiye YAMAK

Karadeniz Teknik Üniversitesi, nyamak@ktu.edu.tr

ÖZET

Geleneksel zaman serileri analizinde ele alınan makro iktisadi değişkenlerin aynı frekansta bulunmaları gerekmektedir. Ancak birçok ülkede makro iktisadi değişkenler farklı frekanslarda yayınlanmaktadır. Örneğin GSYİH üçer aylık periyodlar halinde yayınlanırken; enflasyon, sanayi üretim endeksi, işsizlik oranı aylık periyodlarda yayınlanmaktadır. Değişkenlerin farklı frekanslarda yayınlanmalarından ötürü zaman serileri analizlerine geçmeden önce yüksek frekanslı değişkenler toplulaştırma yöntemi ile düşük frekanslı değişkenlere dönüştürülmektedir. Fakat bu dönüştürme sonucunda yüksek frekanslı değişkenlerde bilgi kaybı söz konusu olabilmektedir. Ghysels, Santa-Clara ve Valkanov (2004), çalışmalarında Mixed-Data Sampling (MIDAS) yaklaşımını geliştirerek, toplulaştırma ile ortaya çıkan bu sorunu ortadan kaldırmışlardır. MIDAS yaklaşımında, bağımlı değişken ve bağımsız değişken veya değişkenler farklı frekanslarda olabilmektedirler. MIDAS yaklaşımının geliştirilmesiyle beraber Ghysels, Hill ve Motegi (2015), Mixed-Frequency VAR (MF-VAR) yöntemini geliştirerek farklı frekanslı veriler arasında Granger nedensellik testinin gerçekleştirilmesine olanak sağlamışlardır.

(1)

Yukarıdaki (1) numaralı eşitlikte ; hem yüksek frekanslı değişkenini hem de düşük frekanslı değişkenini içeren zaman sürecini, ; düşük frekanslı zaman periyodunu, m; düşük frekanslı değişkeninin bir zaman birimine denk gelen yüksek frekanslı zaman periyodu sayımı göstermektedirler. MF-VAR modelinde olmak üzere 'nin MF-VAR(P) süreci izlediği varsayılmaktadır.

(2)

Yukarıdaki MF-VAR(P) modelinde ; $k=1, \dots, p$ için $k \times k$ boyutlu katsayılar matrisini temsil etmektedir. $K \times 1$ boyutlu hata vektörü durağan bir süreç izlediği varsayımı bulunmaktadır. MF-VAR modeli, $m=3$ ve $p=1$ olmak üzere matris cinsinden aşağıdaki gibi gösterilebilir.

(3)

Bu modelde , yüksek frekansta d katsayısıyla ve , düşük frekansta katsayısıyla AR(1) süreci izledikleri varsayılmaktadır. (3) numaralı modelin her iki tarafı ile çarptığımızda modelin indirgenmiş formu elde ederiz.

(4)

Burada; ve Mixed frekansta , olduğunda 'nin Granger nedeni değildir. Benzer şekilde , için olması durumunda 'nin Granger nedeni değildir.

Bu çalışmada Türkiye ekonomisine ilişkin aylık işsizlik oranıyla üçer aylık GSYİH arasındaki nedensellik ilişkisi değişkenlerin orijinal frekanslarında incelenmiştir. Çalışmada işsizlik oranı 2005:1 – 2017:10 dönemini kapsarken; GSYİH 2005:1 – 2017:3 dönemini kapsamaktadır. Analizlere geçmeden önce değişkenler mevsimlikten arındırılmışlar ve GSYİH'ye logaritmik dönüşüm uygulanmıştır. Ardından birim kök testleriyle değişkenlerin durağanlık dereceleri belirlenmiştir. Birim kök testleri sonucunda hem işsizlik oranının hem de GSYİH'nin birinci devresel farklarında durağan oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle analizlerde değişkenlerin birinci devresel farkları kullanılmıştır. 1 gecikmeli MF-VAR modelinin kullanıldığı çalışmada aylık işsizlik oranıyla GSYİH arasında çift yönlü nedenselliğin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: MF-VAR, MIDAS, Granger Nedensellik, GSYİH ve İşsizlik Oranı.

ETKİLİ İLETİŞİMİN DİNSEL VE DİLSEL KODLARI: İSRA SURESİ 17/53. ÖRNEĞİ

Doç. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU

Ankara Üniversitesi, ih sancapcioglu@yahoo.com

Dr. Mehmet AKIN

Ankara Üniversitesi, akinmehmet55@hotmail.com

ÖZET

Varlıklar arasındaki ayrıcalıklı konumu sayesinde insan, başlangıçtan itibaren evrende olup bitenleri anlama ve anlatma çabası içinde olmuştur. Esasen bu çaba, insanı insan yapan ve onun varlıklar arasındaki konumunu belirleyen yeryüzü serüveninin de başlangıcını oluşturur. İlk insanın aynı zamanda bir peygamber oluşuyla birlikte, öncelikle dinsel bir içerikle anlamlandırılan bu serüven, insanın kendini anlatma çabasıyla birlikte dilsel bir boyut kazanarak söze ve sözcüklere aktarılmaya başlamıştır. Bu iki boyut, insanın kendisi, Yaratıcısı ve evrenle kurduğu bağlantıyla birlikte, yakın ve uzak çevresindeki hemcinsleriyle kurduğu iletişimin de ana eksenini oluşturur. Bu çerçevede, insanın kendisi, Yaratıcısı ve evrenle kurduğu ilişkide olup bitenleri anlama çabası ön plana çıkarken, hemcinsleriyle kurduğu ilişkide daha çok kendisini anlatma ve tanıtmaya boyutunun öne çıktığı söylenebilir. Bu özelliğinden dolayı, birinci ilişkinin niteliği dinsel içerikli bir çabaya konu olurken, ikincisi dilsel kodlar üzerine kurulu iletişimsel bir niteliğe sahiptir. Bununla birlikte, her iki iletişim tarzında da insan, evrendeki ayrıcalıklı konumunu anlamaya ve anlamlandırmaya yönelik derin bir sorgulamanın öznesi olmaktadır. Esasen, burada insanın varlıklar arasındaki özne konumu önemlidir. Çünkü bu konumu sayesinde o, kendisi dışındaki her şeyin hayatındaki yerini tayin etmek ve onunla bir şekilde iletişim kurmak durumundadır. Ancak insanın varlıklar arasındaki konumunu herhangi bir yol gösterici olmaksızın tek başına tayin etmesi mümkün olmadığı için Yüce Yaratıcı ona rehberlik edecek bazı bilgiler (vahiy) ve bilginler (peygamberler) göndermiştir. Böylece O, insanı kendine muhatap kabul ederek, onunla kendi içlerinden seçtiği peygamberler yoluyla konuşmayı/iletişim kurmayı tercih etmiştir. Bu muhataplık ilişkisi, öncelikle, Yüce Yaratıcı'nın insana verdiği değeri ve ona evrende yalnız olmadığını göstermesi bakımından önemlidir. Esasen bu, aynı zamanda insana sunulan büyük bir imkândır. Çünkü Yaratıcısıyla iletişim kurabilme imkânı sayesinde insan, tarihin öznesi olarak kendisini, çevresini ve yaşadıklarını anlamlandırma, onları her açıdan imar edebilme fırsatı yakalamıştır. İnsanın bu eşsiz konumu, Yaratıcısı tarafından kendisine verilen yetileri özgürce kullanımına da kapı açmaktadır. Böylece o, tercih hakkına sahip tek varlık olarak, kendisine bahşedilen imkânları istediği doğrultuda kullanarak hayatını devam ettirmektedir. Ancak kendisine bahşedilen bu imkânlarla insan, başıboş bırakılmamış ve kendisine emanet edilerek kullanımına sunulan varlıklarla birlikte, ondan; Yüce Yaratıcısıyla ve çevresindeki insanlarla sağlıklı/nitelikli bir iletişim kurması istenmiştir. Esasen insanın dünyadaki varlığını anlamlı kılabilmesinin ve kendisini ifade edebilmesinin yolu, sağlıklı iletişim ve etkileşim süreçlerinin işletilmesinden ve sürekli açık tutulmasından geçmektedir. Zira duygu, düşünce ve sözcüklerin kaynağından alıcıya aktarılması olarak iletişim, taşıdığı önem dolayısıyla insanların ve toplumların kaderini doğrudan etkilemektedir. Tarih boyunca olduğu gibi günümüz dünyasında da var olan pek çok sorunun nedeni, insanlar arasında arzu edilen ölçüde etkili iletişimin kurulamamasıdır. Bu durum, peygamberler tarihinde insanın Yaratıcısıyla kurduğu etkili iletişiminin en son örneği olarak Hz. Peygamber'in getirdiği mesajın da önemle üzerinde durduğu bir husustur. Nitekim İsrâ suresi 53. ayette Yüce Allah "Kullarıma söyle: sözün en güzelini söylesinler. Zira şeytan aralarını bozacaktır. Çünkü o insanın apaçık düşmanıdır." buyurarak, iletişimin temel aracı olan "söz"ün niteliğine vurgu yapmakta ve dili, dini, ırkı, rengi, cinsiyeti ne olursa olsun hiçbir ayırım yapılmaksızın muhataba "sözün en güzelini"yle hitap edilmesini tavsiye etmektedir. İnsanların birbirini dinlemeye ve anlamaya olduğu kadar, kendisini anlatmaya da giderek daha fazla ihtiyaç duyduğu günümüz dünyasında, bu ayetin anlaşılmasına, anlatılmasına ve etkili iletişim diline aktarılmasına her zamankinden daha çok ihtiyaç vardır. Bu çerçevede tebliğimizde, söz konusu ayetin etkili iletişimin söz dağarcığı içindeki anlamının çözümlenmesi ve sosyo-kültürel yansımalarına ilişkin çeşitli boyutlarının açıklanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din, Dil, İletişim, İslam.

KÖY ENSTİTÜLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR İNCELEME

Doç. Dr. Mustafa GÜLEÇ

Ankara Üniversitesi, mustafagulec@hotmail.com

ÖZET

Kültürel ve ekonomik kalkınma, yerelden ve tikel boyuttan başlarsa, sağlam, bilinçli ve kalıcı bir temele dayanarak gerçekleşebilir. Bu bağlamda, Köy Enstitüleri, ülkemiz eğitim tarihinin en özgün kurumlarından biridir. 1930'lu yılların ikinci yarısında nüfusun yaklaşık % 80'ini oluşturan köylerin öğretmen sorununu çözmek, okullaşma oranını yükseltmek, eğitim yoluyla toplumu canlandırmak için yeni bir eğitim dizgesine başvurulur (Gazalıcı, 2016: 17). Cumhuriyetin yerel kalkınma hamlesi olarak görülen bu okullar, 1937 – 1948 yılları arasında ülkenin tüm bölgelerine yayılmış 21 eğitim kurumu biçiminde hizmet verir. Enstitüler, bir bakıma yararcılık (pragmatism) ve ilerlemecilik (progressivism) anlayışının egemenlik kazandığı eğitim kurumlarıdır (Erkılıç, 2015). Köy Enstitüleri'nin çok tartışılıyor olmasının ana nedeni olarak, Erkılıç, Enstitülerin ilk çıkış noktasından itibaren toplumun siyasi olarak kutuplaşmasını gösteriyor. Yarı feodal imparatorluğun (ya da uygulamada yani de facto sömürgeleşmiş bir coğrafya) üzerine çağdaş uygarlığı ve demokratik kalkınmayı amaçlamış bir yapının egemenlik kurmaya çalıştığı dönemden bahsediyoruz. Çağdaş uygarlığa yükselme (ya da sömürge konumundan kurtulup tam bağımsızlığa erişme) ülküsü, en azından yönetici kadroların arzu ettiği bir hedeftir. Ancak, Osmanlı yönetiminden devir alınan ülkeye bakıldığında, bu ülküyü gerçekleştirip geliştirecek ekonomik, bilimsel, teknolojik, toplumsal ve insan kaynağı yok denebilecek düzeydedir. Kaynaklar, yarın olmayacakmış ya da gelecek nesiller gelmeyecekmiş gibi tüketilmiştir. Geçmişin kötü deneyimlerine karşıt olarak ve kaynakların kısıtlı olduğu ve dolayısıyla akılcı kullanılmalarının zorunluluk yarattığı durumlarda, Enstitü uygulamaları, iş içinde üretim odaklı eğitim izlek ve çalışmaları aracılığıyla sorunu yerinde çözüme anlayışını getirmiştir.

Bazı yönleri benzerlik gösteren kalkınma örnekçesini, Japon modernleşme sürecinde de gözlemliyoruz. 1853 yılındaki Meiji Yönetimi ile birlikte çağdaşlaşma yoluna giren Japonya, 1858 yılında Batılıların zoruyla kapitülasyonları imzalar (Esenbel, 2015: 137). Japon hükümeti karşı koymak istese de, güç olarak dengede olmadığı için, duruma gerçekçi yaklaşır ve antlaşmalarda değişiklik yapılmasının uzun dönemde çözülecek bir sorun olduğunu kabul eder. Antlaşmanın “alt edilmesi” için, Japonya dış ticareti geliştirmelidir, çünkü “zengin bir ülke askeri gücün temelidir”. Ancak bu yolla “barbar” yabancıların “egoist emelleri” uzun vadede paramparça edilecektir. Japonya'da zengin ülke, güçlü orduya denk gelirken, aynı dönemde Osmanlı yönetiminde, silahı ve askeri bol ülke güçlü ordu anlamına geliyordu.

Japonya'da dikkate değer bu ulusal bilinç, özellikle 1868-1899 yılları arasında, mümkün olduğu kadar dış borca gitmeden ülke kalkınmasının iç olanaklarla sağlanmasında kendini belli eder. Bu durum, ekonomik verilerde kendini çok belirgin bir biçimde gösterir. Örneğin, 1885 yılında, iç borçlanma 223 milyon yen iken, dış borçlanma 16 milyon yende kalır (Esenbel, 2015: 143). Dolayısıyla, Japonya olanak ve kaynakların kısıtlı olduğu durumlarda nasıl sürdürülebilir kalkınma yapılacağına örnek oluşturmuştur.

Köy Enstitüleri, kaynakların kısıtlı olduğu bir bağlamda, nasıl bir çalışma zihniyeti ve kaynak üretimi gösterilmesini Japonya'ya koşut olarak örneklemiştir denebilir. Bu çok iyi düşünülmüş, hazırlanmış ve başarıyla uygulamaya alınmış dizgenin özgünlüğü, Gazalıcı'ya göre, özellikle üç noktada kendini göstermektedir: öncelikle bu okullar, yeni bir kurumsallaşma modeli üzerine yapılmış; köydeki çocukları, köyde görev yapabilecek, köye yarayan öğretmenler olarak yetiştirmeyi amaçlamıştır. Daha sonra, bu okullardan mezun olanların köylerde, her yönüyle örnek, çok farklı alanlardaki bilgi ve donanımları sayesinde köyün dönüşümüne ve gelişmesine öncülük eden insan niteliğiyle öğretmenlik yapımları

hedeflenmiştir. Üçüncü özgünlük noktası ise, kurumlarda sunulan farklı eğitimin niteliğine bağlı olarak, mezunlarına kültür, sanat, yazın ve bilim alanlarında üretkenlik olanağı sunmasıdır. Köyler için seçilecek öğretmen adaylarının köy çocuklarından seçilmesinin nedeni, köy kökenli öğretmenlerin köy gerçeklerini bilmeleri, köye daha kolay uyum sağlayacakları, köyün ve köylünün sorunlarını daha kolay çözebilecekleriyle ilişkilidir (Saral, 2013: 267).

Bu çalışma, kuram ve uygulama aşamasında özgünlüğünü ve etkinliğini açık biçimde kanıtlayan bu okulların sürdürülebilirliğinin sağlanamamasındaki içe ve dışa dönük etkenlerin neler olabileceğini alanyazındaki görüşlere başvurarak tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Köy Enstitüleri, kırsal kalkınma, eğitim dizgesi, toplumsal dönüşüm, eğitim/kültür/ekonomi.

TÜRKİYE MUHASEBE VE RAPORLAMA STANDARTLARININ FİNANSAL ANALİZE ETKİSİ

Dr. Betül Şeyma Alkan

Bahçeşehir Üniversitesi, betulalkann@gmail.com

ÖZET

Sermaye piyasalarının küreselleşmesi ve sermaye hareketlerinin hızlanmasıyla birlikte ülkelerarası finansal raporlama uygulamalarında tekdüzen ve ortak bir dil oluşturma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Uluslararası düzenlemelerdeki farklılıkları ortadan kaldırmak ve tüm bilgi kullanıcılarının ihtiyacını karşılamak amacıyla Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları yayınlanmıştır. Türkiye’de muhasebe ve finansal raporlama standartlarına göre hazırlanan finansal tablolar, vergi mevzuatına göre düzenlenen finansal tablolardan farklılık göstermektedir. Finansal raporlamanın çerçevesini oluşturan her iki düzenlemedeki değerlendirme ve sınıflandırma farkı şüphesiz ki finansal tabloların analizinde de önemli etkilere yol açacaktır. Bu çalışmada, Tek Düzen Hesap Planı’na (TDHP) göre düzenlenen finansal tablolar, düzeltme ve sınıflandırma kayıtları yapılarak, Türkiye Muhasebe ve Raporlama Standartlarına (TMS/IFRS) uygun hale getirilmiştir. TMS/IFRS’ye uyumlu finansal tablolara geçişin finansal analize etkisini tespit etmek amacıyla oran analizi yöntemi kullanılarak örnek bir uygulama sunulmuş ve farklılıklar karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Oranların, standart uygulamaları kapsamında yapılan hangi düzeltme kayıtları neticesinde farklılık gösterdiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Tablolar, TMS/IFRS, Oran Analizi.

TÜRKİYE'DE CARİ AÇIK VE EKONOMİK BÜYÜME: ASİMETRİK NEDENSELLİK YAKLAŞIMI

Dr. Öğr. Üyesi Seher Gülşah Topuz

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, stopuz@ogu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Taner Sekmen

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, tsekmen@ogu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma literatürde uzun zamandır tartışılan cari açık ve ekonomik büyüme arasındaki nedensellik ilişkisini asimetrikleri dikkate alarak tekrar sorgulamayı amaçlamaktadır. Ekonomik büyüme ve cari açık ilişkisinde asimetriklerin varlığını ortaya çıkarabilmek için 1974-2016 yılları arası Türkiye'ye ait yıllık veriler Hatemi-J (2012) tarafından geliştirilen asimetrik nedensellik testi ve asimetrik etki-tepki fonksiyonları ile analiz edilmektedir. Cari açık ve ekonomik büyüme arasında iki yönlü nedenselliğin de sınanması sonucu elde edilen bulgular bu ilişkide asimetriklerin varlığına işaret etmektedir. Analiz sonuçları cari açıktan ekonomik büyümeye doğru test edilen nedensellik ilişkisinde pozitif şoklar için nedensellik varken negatif şoklar için nedensellik ilişkisinin olmadığını göstermektedir. Diğer taraftan ekonomik büyümeden cari açığa doğru nedensellik ilişkisi sorgulandığında ise ekonomik büyümeden cari açığa doğru pozitif bir nedensellik olmadığı; ancak negatif şoklar için ise nedensellik ilişkisinin var olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar ayrıca asimetrik genelleştirilmiş etki-tepki fonksiyonları tarafından da desteklenmektedir. Geleneksel Granger (1969) nedensellik testinde pozitif ve negatif şokların etkisi ayrılmadığından ve her ikisi de aynı kabul edildiğinden cari açık ve ekonomik büyüme ilişkisinde yanıltıcı sonuçların elde edilmesine neden olabilmektedir; bu nedenle bu çalışmada Hatemi-J (2012) yöntemi ile şokların ayrılması daha tutarlı sonuçlar elde edebilmek açısından avantaj sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cari Açık, Ekonomik Büyüme, Asimetrik Nedensellik

ENFLASYONUN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ DOĞRUSAL OLMAYAN ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Taner SEKMEN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, tsekmen@ogu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Seher Gülşah TOPUZ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, stopuz@ogu.edu.tr

ÖZET

Sürdürülebilir ekonomik büyüme ve düşük enflasyon düzeyi çoğu ülkenin temel makroekonomik politika amaçları arasında sayılmaktadır. Ancak makroekonomi politikasının bu iki temel amacı arasındaki ilişki hala belirgin değildir. Önceki çalışmalar enflasyonun büyüme üzerindeki etkisinin her iki yönde de olabileceği yönünde kanıtlar sunmaktadır. Son dönem çalışmalar ise genellikle enflasyon ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin doğrusal olmadığı yönünde sonuçlara sahiptir. Bu tartışmalar hala devam etmesine rağmen politika yapıcılar tarafından genellikle enflasyonun orta ve uzun dönemde ekonomik büyümeyi negatif etkilediği kabul edilmektedir. Bu nedenle bu çalışma enflasyon ve ekonomik büyüme ilişkisini OECD ülkeleri için enflasyonun doğrusal olmayan etkileri olabileceğini hesaba katarak araştırmayı amaçlamaktadır. Enflasyon ve büyüme arasındaki bu ilişkiyi ortaya çıkarabilmek amacıyla 32 OECD ülkesi için 1996-2016 dönemine ait veriler panel regresyon yöntemi kullanılarak analiz edilmektedir. Çalışmanın bulguları enflasyonun ekonomik büyüme üzerindeki etkilerinin doğrusal olmadığını göstermektedir. Ayrıca doğrusal olmayan bu kanıtlar enflasyon oranının belirli bir eşik değerin altında iken enflasyonun ekonomik büyümeyi pozitif etkilediği ve enflasyon oranının belirli bir eşik değerin üzerinde iken ise enflasyonun ekonomik büyümeyi negatif etkilediği yönündedir. Bu kanıtlar enflasyon ve ekonomik büyüme ilişkisinin ters-U şeklinde olabileceğine işaret etmektedir. Bu çalışma bu konuda yapılacak diğer çalışmalara temel oluşturmaktadır. Böyle bir ilişkinin varlığı tespit edildiği için gelecek çalışmalar enflasyon ve ekonomik büyüme ilişkisinde böyle bir eşik değerin nokta tahminine odaklanabilir. Dolayısıyla gelecek çalışmalar enflasyon hedeflemesi rejimi uygulayan merkez bankalarına enflasyon hedefini belirlemede yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Ekonomik Büyüme, Panel Veri, Doğrusal Olmama

TÜRKİYE SİYASİ KONJONKTÜRÜ VE AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTI

Dr. Öğr. Üyesi Gül Seda ACET
Gaziosmanpaşa Üniversitesi, sedaacet@hotmail.com

ÖZET

Halka en yakın yönetim ve hizmet birimleri olan yerel yönetimlerin günümüz modern devletler sisteminde önemli işlevleri vardır. Yerel yönetimler, sadece halka kolay ve hızlı hizmet vermek açısından değil aynı zamanda demokratikleşme noktasında da oldukça değerlidir. Bu yönetim birimlerinin önemi ulusal olduğu kadar uluslararası anlamda da dikkate alınmaktadır. Bu bağlamda, 1985 yılında imzaya açılan ve 1993'te onaylanarak yürürlüğe giren Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı (AYYÖŞ) ile yerel yönetimlerin temel değerleri olan demokrasi, özerklik, katılım ve etkinlik ilkeleri gibi önemli parametrelerde düzenlemeler getirilmiştir. Temelde yerel yönetimleri özerk kılmayı amaçlayan ve Türkiye'nin de 1988'de imzaladığı AYYÖŞ kapsamında ülkemizde yerel yönetimlerde önemli değişim ve dönüşümler meydana gelmiştir.

AYYÖŞ'te tarafların siyasi yapıları, yerel yönetimlerinin özerkliği ile sınırları hesaba katılarak devletlerin bazı maddelere çekince koyabilecekleri belirtilmiştir. Bu bağlamda Türkiye şartta yer alan birtakım maddelere çekince koyma hakkını kullanmıştır. Türkiye'nin çekince koyduğu maddeler, genel anlamıyla yerel yönetimlere birçok görev ve yetki kullanımında oldukça fazla özerklik içeren maddelerdir. Özellikle son zamanlarda Türkiye konjonktüründe, bazı belediyelerin özerklik ilan etme, öz yönetim kurma (!) hevesinin olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu maddelerin kabul edilmesi ülkede bazı anayasal sorunları da beraberinde getirebileceği oldukça güçlü bir olasılıktır. Bazı kesimler hala Türkiye'nin AYYÖŞ'te çekince koyduğu maddeleri kabul etmesi yönünde taleplerini dile getirmektedir. Ancak bu durumda bazı yerel idarelerin süratle kendi özerkliklerini ilan edeceği ve ülke bütünlüğünü tehdit edecek seviyelere varan sorunları da beraberinde getireceği açıktır. Bu çalışma, AYYÖŞ'ü imzalayarak dahil olan Türkiye'nin Şart'ta çekince koyduğu maddelerin hangileri olduğunu belirterek bu maddelere çekince koyma sebepleri ve bu maddelerin kabul edildiği taktirde neler olabileceğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, AYYÖŞ, Özerklik, Öz Yönetim.

TÜRK SİYASAL HAYATINDA 12 EYLÜL DARBESİ SONRASINDAKİ DEMOKRASİYE “SINIRLI” DÖNÜŞTE ANAVATAN PARTİSİ’NİN ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Atıl Cem ÇİÇEK

Kafkas Üniversitesi, atilcemcicek@yahoo.com

Arş. Grv. Melih Çağatay ARTUNAY

Kafkas Üniversitesi, m.artunay@tika.gov.tr

ÖZET

12 Eylül Darbesi, Türk siyasal hayatının seyrini etkileyen önemli olaylardan biridir. 27 Mayıs 1960 ve 12 Mart 1971 dönemleriyle beraber ordunun siyasal alana müdahale etmesi, 12 Eylül Darbesi ile birlikte durumun, adeta 10 yılda bir tekrarlanan bir “gelenek” halini alması sonucunu doğurmuştur. Demokratikleşme anlamında kayıp dönemler olarak nitelendirilebilecek bu dönemlerden, en kalıcı ve derin izler bırakanı şüphesiz ki 12 Eylül Darbesi’dir. 12 Eylül günü yönetime el koyan ordu, tüm siyasal partileri kapatarak, faaliyetlerine son vermiş, bir takım siyasal parti liderleri de önce gözaltına alınmış, sonrasında ise siyaset yapma yasaklarına tabi tutulmuşlardır. Böylelikle siyasal hayatımıza Milli Güvenlik Konseyi dönemi olarak giren dönem başlamış ve demokratik yaşam ağır yara almıştır. İç ve dış konjonktürün etkisiyle yeni bir anayasa yaparak, iktidarı sivillere devretme durumunda kalan cunta yönetimi, bu bağlamda 1982 Anayasası’nın hazırlanarak kabul edilmesini sağlamıştır. İlgili Anayasanın halkoylaması ile kabul edilmesiyle beraber Milli Güvenlik Konseyi Başkanı Kenan Evren de cumhurbaşkanı olmuş ve 1983 yılında gerçekleştirilen genel seçimlere “sınırlı” siyasal hayata geçilmiştir. Siyasal partilerin kurularak örgütlenmelerine izin verilmeleri, sivilleşmeye yönelik önemli bir adım gibi görülse de kurulan siyasi partilerin kurucularının Milli Güvenlik Konseyi tarafında veto edilebilmesi, asker vesayetinde bir demokratikleşme durumunun göstergesi olarak değerlendirilebilir. İşte böyle bir atmosferde kurulan partilerden birisi de Turgut Özal liderliğindeki Anavatan Partisi’dir. Bizzat Milli Güvenlik Konseyi’nin telkinleriyle kurulan ve asker kökenli genel başkanlara sahip Milliyetçi Demokrasi Partisi ile Halkçı Parti’nin karşına çıkan Anavatan Partisi, 12 Eylül öncesi dönemin baskın siyasal eğilimlerini bünyesinde toplama iddiasıyla kurulmuş, dönemin zor şartlarında sivilleşme yönünde önemli katkılarda bulunmuştur. Sivil toplumun gelişmesi, askerlerin kışlarına çekilmesi, yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılması, liberal değerlere yapılan vurgular ve özellikle de Özal’ın sivil kişiliği ile yola koyulan Anavatan Partisi, askerle çok da karşı karşıya gelmeden “sınırlı” da olsa demokrasiye dönüş sürecinin önemli aktörlerinden birisi olarak değerlendirilebilir. Zira darbelerin hemen sonrasındaki dönemlerin, demokratik ortam anlamında bir takım sıkıntılar içerdiği bilinmektedir. Bu çalışmada da Anavatan Partisi’nin bu “sınırlı” demokratik ortama geçiş aşamasında yapmış olduğu katkılar ele alınacaktır. İlgili döneme yönelik olarak Anavatan Partisi’nin program, tüzük ve seçim beyannameleri genel başkan Turgut Özal’ın konuşmaları, incelenecek, dönemin periyodik ve gazeteleri taranarak, bir takım çözümler yapılmaya çalışılacaktır. Bu bağlamda dönemin gelişmelerine yönelik betimsel ve tarihsel bir çözümleme yapılması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: 12 Eylül Darbesi; Anavatan Partisi; Demokrasi; Turgut Özal; Türk Siyasal Hayatı.

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE VEKALET SAVAŞLARI VE ORTADOĞU

Dr. Öğr. Üyesi Latif PINAR

Karabük Üniversitesi, latifpinar@karabuk.edu.tr

Arş. Gör. Mehmet Arif TÜRKDOĞAN

Karabük Üniversitesi, mehmetaturkdogan@karabuk.edu.tr

ÖZET

Genel bir ifadeyle uluslararası politikanın en önemli aktörleri konumunda bulunan devletlerin, ulusal çıkarlarını elde etmek amacıyla kendi askeri unsurlarından ziyade müttefiklerini, hedef ülkelerde bulunan muhalif kesimleri ve diğer pasif aktörleri cepheye sürmek suretiyle gerçekleştirdikleri savaflara uluslararası ilişkiler literatüründe vekalet savafları denilmektedir. Soğuk Savaş mücadelesi döneminde, bloklar arasında gerçekleşebilecek bir nükleer savaşın, telafisi mümkün olmayan ölçüde büyük bir tahribata neden olabileceğinden endişe eden süper güçler tarafından uygulamaya konulan ve söz konusu mücadele döneminin sona ermesinin ardından uluslararası sistem içerisinde yer alan küresel ve bölgesel güçler tarafından geliştirilerek tatbik edilmeye devam edilen vekalet savafları, son yıllarda bütün boyutları ve tüm özellikleriyle, Asya ve Avrupa kıtalarına yönelik bütün stratejik planların merkezini oluşturan Ortadoğu'da yaşanmaktadır.

Bu çalışma, Ortadoğu'da cereyan eden vekalet savaflarını ve bu savafların bölge ülkeleri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, küresel ve bölgesel güçler tarafından Ortadoğu'da gerçekleştirilmekte olan vekalet savaflarının bölge ülkeleri üzerinde meydana getirdiği olumsuz etkiler nelerdir, sorusuna cevap aranmaktadır. Çalışmanın hipotezi ise şu şekilde formüle edilmiştir: Dile getirilen güçler tarafından Ortadoğu bölgesinde yürütülmekte olan vekalet savafları, bu kadim topraklarda bulunan ülkelerin ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, askeri ve dini açılardan istikrarsızlaşmalarına sebebiyet vermektedir. İfade edilen soruya cevap verebilmek için aşağıdaki yol haritası izlenecektir.

Ele alınan konunun tahlil edilmesini kolaylaştırmak adına ilk olarak vekalet savafları kavramı üzerinde durulacaktır. Daha sonra Ortadoğu bölgesinde cereyan eden vekalet savafları tespit ve tahlil edilecektir. Son olarak Ortadoğu bölgesinde yaşanan vekalet savaflarının bölge ülkeleri üzerindeki etkileri analiz edilecektir. Çalışmanın oluşturulmasında tamamen literatür taramasından yararlanılmıştır. Bu doğrultuda ele alınan konuya ilişkin derinlemesine çözümlenelerde bulunan birincil kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Ancak belli başlı hususlarda birincil kaynakların tamamına ulaşmak mümkün olmamıştır. Mevcut uluslararası ilişkiler yazınında vekalet savaflarının Ortadoğulu ülkeler üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik geniş kapsamlı analizlerde bulunan yeterli sayıda bilimsel eser olmadığından, bu çalışma alandaki boşluğu doldurmaya yönelik özgün bir araştırma olarak tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Küresel ve Bölgesel Güçler, Vekalet Savafları ve Ortadoğu.

YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞININ YEREL YÖNETİMLER ÜZERİNE YANSIMALARI: 6360 SAYILI KANUN ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Fevzi YAHSİ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fevzi.yahsi@gop.edu.tr

Öğr. Gör. Fatih ERARSLAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fatih.eraslan@gop.edu.tr

ÖZET

Yerel halkın yerel nitelikteki kamusal ihtiyaçlarını en iyi biçimde karşılayan Yerel Yönetimler günümüzde demokrasiyle yönetilen ülkelerin en önemli kurumlarıdır. Bu açıdan yerelleşmenin, yerelliğin, yerel hizmetlerin etkin ve verimli yürütülmesinde birincil kuruluşlar olan yerel yönetimler günümüzde halen devam eden küreselleşme süreciyle birlikte Yeni Kamu Yönetimi anlayışının ilkeleri ve değerlerine en uygun yönetsel birimler olarak karşımızda çıkmaktadır.

Yerel yönetimler yerel halkın kamusal ihtiyaçlarını en etkin ve verimli şekilde karşılayan demokratik, özerk, yönetsel birimlerden biridir. Geleneksel kamu yönetimi anlayışının yerine özellikle 1980'lerden sonra hızla küresel anlamda Kamu Yönetimlerini etkileyen Yeni Kamu yönetimi anlayışı ise esnek yapılı, Adem-i merkeziyetçi, vatandaş ve performans odaklı, devleti küçültme ve sınırlandırma düşüncesine dayalı yeni bir değişim düşüncesi içeren bir yaklaşımdır.

Özerklik, katılım, desantralizasyon (yerelleşme, merkezden yerele yetki aktarımı, merkezin küçülmesi), etkinlik ve verimlilik gibi Yerel Yönetim değerleri ve ilkeleri ile 1980'lerden sonra önem kazanan Yeni Kamu Yönetimi anlayışının savunduğu demokratiklik, şeffaflık, minimal devlet anlayışı, desantralizasyon vatandaş ve sonuç odaklılık, katılım, performansa dayalı yönetim, etkinlik ve verimlilik gibi değerler ve ilkeler bu bağlamda bağlantılı ve ilintili kavramlar olarak birbirini destekler niteliktedir. Dolayısıyla 20. Yüzyılın son çeyreğinde önem kazanan bu Yeni Kamu yönetimi düşüncesinin Yerel Yönetimler üzerinde de etkilerinin ve yansımalarının olması da kaçınılmaz bir hale gelmektedir.

Küreselleşme ve Yerelleşme bağlamında Yerel Yönetimler ve Yeni Kamu yönetimi anlayışı arasındaki ilkeler ve değerlerdeki sıkı ilişkiden dolayı konu derinlemesine incelenmesi gereken bir hale gelmiştir. Bu bağlamda bu makalenin hazırlanışının temel amacını oluşturan Türk Kamu Yönetimi düzeni içerisinde yer alan Yerel Yönetimler alanındaki reformlardan biri olan 6360 sayılı Kanun Yeni Kamu yönetimi anlayışının yerel yönetimler üzerindeki yansımaları konusu incelenmesi gereken bir alan olmuştur.

Ülkemiz açısından Kamu Yönetimi reformlarına yönelik değişimlerden etkilenen Yerel Yönetimler üzerine yapılan son değişikliklerden olan 6360 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun da Yeni Kamu Yönetimi anlayışı çerçevesinde oluşturulmuş ve bu anlayışla çalışmanın temel konusunu oluşturmuştur. Bu minvalde ortaya çıkan kanunun, Yeni Kamu Yönetimi anlayışının niteliklerinin Yerel Yönetim kuruluşlarımız üzerine yansması durumu yadsınamaz bir gerçektir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Yeni Kamu Yönetimi, 6360 Sayılı Kanun

TÜRKİYE'DE BÖLGESEL YOKSULLUK VE ZAMAN KULLANIMI İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ŞENGÜR

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, msengur@ogu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada medeni durum, yaş, eğitim seviyesi, gelir, kişilerin çalışma durumu, sağlıklı olup olmamak gibi faktörlerin Türkiye'de bireylerin zaman kullanımı üzerindeki etkileri TÜİK zaman kullanım araştırması verileri ile incelenmiştir. Bireylerin yapmak istedikleri faaliyetlere zaman ayırabiliyor olup olmamasının bağımlı değişken olarak seçildiği model lojistik regresyon ile analiz edilmiştir. Modelin ve analizin güvenilirliği lojistik regresyonun anlamlılığını sınavan sınıflandırma tablosu ve ROC analizi gibi testler kullanılarak sağlanmıştır. Modelde yer alan diğer tüm bağımsız değişkenlere ikili değerler başta olmak üzere kategorik olarak farklı değerler verilmiştir.

Modelde yer alan dokuz bağımsız değişken %1 düzeyinde istatistiki olarak anlamlıdır. Yaş, eğitim ve cinsiyet değişkenlerinin zaman kullanımı üzerindeki etkisi negatif iken diğer değişkenlerin etkisinin pozitif olduğu görülmüştür. Artan yaşın bireylerin yapmak istedikleri faaliyetlere zaman ayırabilmeleri olasılığını 0.87 kat, cinsiyetin erkek olmasının bireylerin yapmak istedikleri faaliyetlere zaman ayırabilmeleri olasılığını 0.62 kat ve yüksek eğitim seviyesine sahip olmanın da bireylerin yapmak istedikleri faaliyetlere zaman ayırabilmeleri olasılığını 0.57 kat azalttığı saptanmıştır.

Evli olmanın bireylerin yapmak istedikleri faaliyetlere zaman ayırabilmeleri olasılığını 1.75 kat, aylık hane gelirinin asgari ücretten yüksek olmasının 1.6 kat, bireylerin bir işte çalışıyor olmalarının 5 kat, sağlık durumdaki hiçbir olumsuzluğunun olmamasının 1.5 kat ve kentte yaşıyor olmanın da 2.3 kat artırdığı tespit edilmiştir. Ayrıca kente yaşayan bireylerin %35'i asgari ücretten daha düşük gelire sahip iken kırsal alanlarda yaşayanlarınsa %55'i asgari ücretten daha düşük seviyede bir gelire sahiptirler. Kentte yaşayanların gelirden bölgesel olarak kırsal alanlarda yaşayanlara göre daha fazla pay aldığı görülmektedir. Kentte yaşamının kırsal alanda yaşamaya göre zaman kullanımı üzerindeki pozitif etkisinin 2.5 kat daha fazla olduğu da düşünüldüğü zaman bölgesel gelir dağılımı bakımından kırsal alanlarda yaşayan kimselere zaman kullanımı açısından da negatif yönde etkilendiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gelir Dağılımı, Yoksulluk, Zaman Kullanımı.

VERGİ HUKUKU AÇISINDAN ARSA PAYI KARŞILIĞI İNŞAAT SÖZLEŞMESİ

Arş. Gör. Dr. Elif YILMAZ FURTUNA
Gazi Üniversitesi, elifyilmaz@gazi.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de 1970’lerden itibaren hızlı nüfus artışı, iç ve dış göç olayları ve sanayi alanındaki gelişmeler, kentlerin büyümesi sonucunu doğurmuş, kentlerin ve kentleşmenin hızla gelişmesi ise artan konut ihtiyacını çağdaş toplumun en önemli gündem maddelerinden biri haline getirmiştir.

Günümüzde konut ihtiyacını karşılayabilmek adına, müteahhitlerin başvurdukları en yaygın inşaat yöntemi konut ya da işyeri karşılığı başkalarının arsası üzerine inşaat yapılmasıdır. Halk arasında “kat karşılığı inşaat sözleşmesi” olarak bilinen bu yöntemde, müteahhitler arsa sahibine arsanın karşılığı olarak inşa ettikleri konut veya işyerlerinden bir bölümünü vermekte, kalan bölümlerin ise maliki olmaktadır.

Hukuki açıdan irdelendiğinde, arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesi, arsa sahibi veya sahipleri ile arsa payı karşılığı inşaatı yapmayı taahhüt eden yüklenici arasında imzalanan bir sözleşmedir. Kat karşılığı inşaat ya da arsa karşılığı inşaat; yapılan inşaatın bedelinin ya da devredilen arsanın bedelinin inşaatı bağımsız bölüm olarak verildiği inşaatlara denmektedir.

Katma Değer Vergisi yönünden Konut ya da işyeri karşılığı başkalarının arsasına inşaat yapılması işleminin vergilendirilmesi sürecinde bazı sıkıntılar bulunmaktadır. Zira vergi idaresi olayı bir trampa olarak değerlendirerek her iki teslimi Katma Değer Vergisine tabi tutmaktadır. Ancak; yargı kararlarında olay, arsanın değerlendirilmesine yönelik, Kat Mülkiyeti Kanunu hükümlerinin uygulanmasını da gerektiren, tamamen kendine özgü bir hukuki muamele olarak nitelendirilmekte ve her iki teslim halinde de vergilendirilmeden söz edilemeyeceği belirtilmektedir.

Ayrıca arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesiyle ilgili mahkeme kararlarına bakıldığı zaman özellikle Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi açısından ilginç değerlendirmeler yapıldığı görülmektedir. Bu açıdan arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesinin vergilendirme karşısındaki durumunu analiz etmek önem arz etmektedir.

Bu yazıda arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesinin genel hukuktaki görünümü hakkında bir çerçeve çizildikten sonra söz konusu sözleşme vergi hukuku boyutuyla ele alınacaktır. Bu kapsamda arsa payı inşaat sözleşmesinin Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi açısından bir değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Vergilendirme, arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesi, kat karşılığı inşaat, Katma Değer Vergisi.

PORTFÖY SEÇİMİ PROBLEMİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR

Prof. Dr. Murat ATAN

Gazi Üniversitesi, atan@gazi.edu.tr

Doç. Dr. Sibel ATAN

Gazi Üniversitesi, sduman@gazi.edu.tr

Burcu HALICI

Gazi Üniversitesi, bhalici@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma 84 aylık dönem için BIST 30 endeksinde yer alan şirketlerin hisse senetleri verilerine matematiksel programlama yöntemlerinden karesel programlama, hedef programlama ve doğrusal programlama modelleri ile optimal portföy bulunmaya çalışılmıştır. Sonuçlar değerlendirilerek yatırım yapmak isteyen bir yatırımcının stratejilerine göre hangi alternatif yatırım modelinin daha karlı bir sonuç doğuracağı önerilmiştir.

Matematiksel programlama tabanlı üç farklı alternatif portföy modeli sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; ister getiri en büyüklemesi isterse de risk en küçüklemesi şeklinde modellenen tek amaçlı modellerin çok amaçlı modellere göre daha olumlu sonuçlar ortaya çıkardığı bulunmuştur. Çok amaçlı modeller daha yüksek getiri sağlayabilmektedir ama eğer model çok iyi tanımlanmaz ise ya da amaçlar doğru şekilde belirlenemez ise getiri (kazanç) yerine götürü (kayıp) ile karşılaşılabilir. Yatırımcının davranış yapısı, oluşturacağı portföy için hangi alternatif yaklaşımı benimsemesi gerektiği konusunda belirleyicidir. Riski seven ve risk üstlenmeyi göze alan yatırımcı tipi için doğrusal programlama tabanlı modeller uygun iken, bütçe kısıtı olmayan ve getiri artışı hedefleyen yatırımcı tipi için hedef programlama tabanlı modeller daha uygundur. Riskten kaçınan, en az risk üstlenerek elde edebileceği en yüksek getiriyi kabul edebilecek yatırımcı tipi için ise karesel programlama tabanlı modeller daha uygun olacaktır. Görüldüğü gibi farklı imkanlara sahip, farklı kısıtlar ve amaçlar altında portföy yatırımında bulunan yatırımcılar için hazır (kalıp) bir portföy modeli oluşturulması mümkün olmamaktadır. Sonuç olarak her yatırımcının kendi durumlarına (olanakları) bakarak kendisi için en uygun matematiksel programlama tabanlı modeli seçmesi amaçlarına ulaşmasında yatırımcıya yol gösterecektir sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel Modelleme, Karesel Programlama, Hedef Programlama, Doğrusal Programlama, Optimal Portföy Analizi.

ATATÜRK'ÜN KALEMİNDEN SURİYE-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ VE KİLİS

Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dogramacioglu@kilis.edu.tr

ÖZET

Millî Mücadele yıllarında Atatürk bir yandan ülkeyi işgallerden kurtarmaya çalışırken diğer yandan da Hâkimiyet-i Milliye gazetesinde çeşitli konularda yazılar kaleme alıyordu. 1920-1922 yılları arasında bizzat Atatürk tarafından kaleme alınan köşe yazılarında günümüzde büyük bir problem olarak ortaya çıkan Suriye'deki siyasi ve sosyal durumun ipuçları verilmiştir. Atatürk ileri görüşlülükle Suriye'deki gelişmelerle yakından ilgilenmiş ve Suriye'ye özel bir ilgi göstermiştir. Suriye ile Türkiye'nin sınır noktasında bulunan Kilis ve Kilis'teki Fransız işgali, sınırların çizilmesi ve Suriye'nin aslında bir Türk toprağı olduğu gibi konularda Atatürk'ün kaleme aldığı yazılar günümüzde maalesef gün ışığına çıkarılmamış yazılar olarak arşivlerde beklemektedir. Atatürk, günümüzde müzmin bir problem olan Suriye'deki iç savaş ve bu bağlamda Kilis'in coğrafi ve askerî yeri konusunda günümüzü aydınlatan görüşler öne sürmüştür. Atatürk'ün bu yazılarının günümüzde bilinmesi, okunması ve üzerinde analizler yapılması elzem görünmektedir. Bu yazılar üzerine hazırlanmış olduğumuz doktora tezimiz hâlâ alanında yapılmış tek çalışma olarak durmaktadır. Ancak bu çalışmanın ilerletilmesi, Atatürk'ün bilinmeyen yazılarının ortaya çıkarılması günümüz için bir zaruret ve yapılması gereken bir görev olarak durmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Millî Mücadele yıllarında Türkiye-Suriye ilişkileri, Atatürk, Hâkimiyet-i Milliye gazetesi, Kilis.

ULUSLARARASI HUKUKTA KUVVET KULLANMA YASAĞI VE İSTİSNALARI BAĞLAMINDA ZEYTİN DALI OPERASYONU

Dr. Öğr. Üyesi Gül Seda ACET
Gaziosmanpaşa Üniversitesi, sedaacet@hotmail.com

ÖZET

Kuvvet kullanma yasağı uluslararası hukukta jus cogens yani emredici kuralıdır. Bu yasak uluslararası hukukun temel ilkelerindedir. Çünkü, devletlerarasında barış ortamı sağlanamazsa diğer bütün ilkeler anlamını yitirecektir. Bu manada kuvvet kullanma yasağına uluslararası hukukun Grand Norm'u (büyük ilkesi) de denilebilir. Uluslararası hukukun temel metinlerinden olan Birleşmiş Milletler (BM) Şartı'nın 2/4. Maddesinde de kuvvet kullanma açık bir şekilde yasaklanmıştır. Ancak yine aynı şartta kuvvet kullanma yasağına dair bir takım istisnalar getirilmiştir. Bunlardan biri Şart'ın 51. Maddesinde belirtilen meşru müdafaa hakkının kullanılması diğeri ise yine aynı Şart'ın 7. Bölümü uyarınca kuvvet kullanılmasıdır. Bu bölüm kapsamında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) Şart'ın 39. Maddesi gereğince uluslararası barışın bozulduğu veya tehdit edildiği ya da bir saldırı fiilinin varlığı konusunda durum tespiti yapar. İlerleyen süreçte 40. Madde uyarınca durumun daha kötüye gitmesinin önlenmesi için geçici önlemler alabilir. Ancak barış ve güvenlik tehdidinin devam ettiği durumlarda 41. Madde de yer alan ekonomik ve diplomatik nitelikte zorlayıcı tedbirler alabilir. Bu tedbirlerin yetersiz kaldığı noktada ise 42. maddede düzenlenen kuvvet kullanmayı da içeren askeri tedbirlerin alınmasına karar verebilir.

Devletler tarafından kuvvet kullanma yasağının istisnaları uyarınca birçok defa kuvvet kullanma yöntemine başvurulmuştur. Türkiye tarafından Suriye'nin kuzeyinde yer alan ve sınır komşuluğu bulunan Afrin'e yönelik başlatılan "Zeytin Dalı Operasyonu" da bu kapsamda değerlendirilebilir. Suriye'deki otorite boşluğundan yararlanan terör örgütleri Türkiye'deki uzantılarıyla beraber ülkeye yönelik saldırılarda bulunmuştur. Bu saldırılarda birçok sivil ve sivil yerleşim alanı zarar görmüş aynı zamanda ülkenin sınır güvenliği de tehlikeye düşmüştür. Bu durum karşısında Türkiye, Genelkurmay Başkanlığı'nın da belirttiği üzere BM Şartı'nın 51. Maddesinden kaynaklanan "...doğal olan bireysel ya da ortak meşru savunma..." hakkını kullanarak vatandaşlarının ve sınırlarının güvenliğini sağlama amacıyla harekete geçmiştir. Uluslararası kamuoyundaki inanın aksine Türkiye'nin başlattığı Zeytin Dalı Operasyonu Suriye topraklarından pay almak ve bölgedeki sivillere zarar vermek değil aksine kendi vatandaş ve sınırını korurken bölgedeki sivillerin de terör örgütlerinden korunmasını amaçlamaktadır.

Bu çalışma, Türkiye'nin 20 Ocak 2017'de başlattığı Zeytin Dalı Operasyonunun asıl amacının kendi vatandaş ve sınırlarını korumak olduğunu, ayrıca bu operasyonun BM Şartı 51. Madde uyarınca gerçekleştirildiğini aynı şekilde amaç, kapsam ve yöntem bakımından uluslararası hukuka uygun olduğunu belirtmek amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuvvet Kullanma Yasağı, BM Şartı, Afrin, Meşru Müdafaa.

SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK KALKINMA ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Doç. Dr. Zafer KANBEROĞLU

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zkanberoglu@yyu.edu.tr

Doç. Dr. M. Akif ARVAS

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aarvas@yyu.edu.tr

Arş. Gör. Mustafa TORUSDAĞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mustafatorusdag@yyu.edu.tr

ÖZET

Ekonomik yapının değiştirilmesini hedefleyen ekonomik kalkınmanın temel belirleyicilerinden birisi sağlıktır. Özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin önlerinde temel engel, etkin sağlık politikalarının olmayışı ve buna bağlı olarak yeteri kadar sağlık harcaması yapmaması olarak görülmektedir. Söz konusu ilişkinin önemini Birleşmiş Milletler Milenyum kalkınma hedeflerinin önemli bir kısmını sağlığa ayırmasından görülebilmektedir. Bu kapsamda çalışmada sağlık harcamalarının ekonomik kalkınma üzerindeki rolü incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık harcamaları, Ekonomik kalkınma, Gelişmekte olan ülkeler.

OTEL, LOKANTA VE İKRAM HİZMETLERİ PROGRAMI ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN OTEL İŞLETMELERİNİN YIYECEK-İÇECEK BÖLÜMÜNE YÖNELİK TUTUMLARI: SAFRANBOLU MYO ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. İrfan YURT

Karabük Üniversitesi, irfanyurt@karabuk.edu.tr

Doç. Dr. Öznur BOZKURT

Düzce Üniversitesi, oznurbozkurt@duzce.edu.tr

Öğr. Gör. Mehmet Kadir TORUN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, mkttic@gmail.com

ÖZET

İnsanoğlunun var oluşu kadar geçmişi olan beslenme, oldukça önemli ve araştırılan bir konu olarak toplumlar da değişik yiyecek içecek mutfak kültürü anlayışları ile varlığını sürdürmektedir. Bireyler her ne kadar teknolojinin gelişmesi ile birlikte yiyecek-içecek kültürünü daha yakından tanıma imkânı bulsalar da bu eksik kalmaktadır. Bu eksiklikleri gidermek adına eğitim kurumlarında yiyecek-içecek bölümüne yönelik programlar açılarak bu eksiklikler giderilmeye çalışılmaktadır. Hizmet faaliyetinin yoğun olduğu konaklama işletmelerinde oda gelirinin ardından en fazla gelir getirisi olan yiyecek-içecek bölümünün olması otellerde yiyecek-içecek yiyecek-içecek endüstrisinin önemini artırarak eğitilmiş, üretim evrelerinde görev alabilecek birikim ve yeteneklerle donanmış ara kademe elemanlarına ve yönetici adaylarına olan ihtiyacı dahada gerekli hale getirmiştir. Bu ihtiyacın farkında olarak ya da bilinçsizce Otel, Lokanta ve İkrım programına kayıt olan öğrencilerin zamanla yiyecek-içecek bölümüne olan tutumları olumlu yada olumsuz yönde değişiklik gösterebilmektedir. Yiyecek-içecek bölüm dersi eğitimi almış olan öğrencilerin, yiyecek- içecek sektöründe çalışmadıkları ya da çalışmaya başladıktan belli bir müddet sonra sektörden ayrıldıkları incelenen araştırmalarda görülmüştür. Bireylerin mesleki tutumlarının oluşumunda birçok faktör etki alanı oluşturmaktadır. Yetiştiriliş tarzı, kişilik, ilgi alanları, mesleğin zorluğu, mesleğin getirisi, geleceği, mesleğin sağlayacağı tatmin ve sosyal statüsü gibi birçok faktör meslek tercihini veya o mesleği sürdürme kararını etkileyebilmektedir. Gelişen teknoloji ile mesleklerin yapısı değişmekte ve buda aranan nitelikleri farklılaştırmaktadır. İşte bu niteliklere sahip olup olmamak kişinin mesleki eğilimine tesir etmektedir. Bunun dışında önderlik eden ve rehberliği ile tercihleri etkileyen kişilerin varlığında mesleki tutumlar üzerinde etki oluşturabilmektedir.

Müşterilerine misafir gözüyle bakılan, hizmet faaliyetinin yoğun olduğu konaklama işletmelerinde, daha kaliteli hizmet sunabilmek kapsamında her zaman eğitilmiş, kalifiye işgücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışma 'Otel, Lokanta ve İkrım Hizmetleri' programı öğrencilerinin Konaklama işletmelerinin en önemli departmanlarından biri olan yiyecek- içecek bölümlerine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Eğitim ile bağlantılı işlerde çalışan ve eğitimde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulan çalışan sayısı her geçen gün azalmakta ve insanlar artık eğitim ile paralel olmayan işlerde çalışmaya başlamaktadırlar. Bu durum öğrencilerin eğitim hayatlarına odaklanma ve öğrenme odaklı olma güdülerini de etkilemektedir. Gerek eğitim kurumlarında alınan eğitimler ve gerekse staj imkânları ile sektör hakkında bilgi edinen öğrencilerin eğitim almakta oldukları alan ile ilgili sektöre yönelik düşüncelerini belirlemek üzere yapılan bu çalışma, Safranbolu Meslek Yüksekokulu Otel Lokanta ve İkrım hizmetleri Programı'nda eğitimine devam eden 100 öğrenci kapsamında yapılmıştır. Birinci veriler anket tekniği ile ve ta sayım yöntemi ile elde edilmiştir. Toplanan veriler SPSS 18 programı ile analiz edilerek öğrencilerin konaklama işletmelerinin yiyecek-içecek bölümlerine karşı tutumlarının olumlu yöndemi yoksa tam tersi yönde mi olduğu belirlenecek ve bunun sebepleri araştırılacaktır. Öğrencilerin olumlu ya da olumsuz tutumlarının belirlenmesi neticesinde bu tutumlara sebep olan forktörler üzerinde daha sağlıklı durulabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Yiyecek-İçecek, Mesleki tutum, Öğrenci, Safranbolu.

OLAĞANÜSTÜ YÖNETİM USULLERİNDE KONULAN VERGİLERİN HUKUKİLİĞİNE İLİŞKİN BİR TARTIŞMA

Arş. Gör. Elif YILMAZ FURTUNA
Gazi Üniversitesi, elifyilmaz@gazi.edu.tr

ÖZET

Devlet; egemenliğinin mali alandaki yansıması olan vergilendirme yetkisini kamu hizmetlerini finanse etmek adına çeşitli mali külfetler ihdas etmek suretiyle kullanmaktadır. Hukuki anlamda bir siyasi hak ve ödev olarak anayasal dayanağı olan vergi, gerek olağan gerekse olağanüstü dönemlerde sıklıkla başvuru alan ve kamu gelirleri arasında en büyük paya sahip olan mali külfettir. Bir vergi sisteminin başarısı yahut devletin mali alandaki başarısı ise; toplanan verginin miktarı veya kamusal ihtiyaçları karşılamadaki etkinliği kadar vergilendirme yetkisinin hukuki kullanımına da bağlıdır.

Vergilendirme yetkisinin hukuki kullanımı, vergilendirme ilişkisinde taraf menfaatlerinin dengelenmesi suretiyle Devlet karşısında zayıf konumda olan vergi borçlusunun korunması bakımından önemlidir. Bunun ötesinde, gerek olağan gerekse olağanüstü dönemlerde temel hak ve özgürlüklerin korunması bakımından ise ayrı bir önem taşımaktadır. Öte yandan, devletin kendi varlığını, bekasını ve kamu düzenini korumak adına mevcut anayasal sistemin dışına çıkması, olağanüstü yönetim usulleri olarak adlandırılan özel yönetim usullerine geçmesi kaçınılmazdır. Ancak elbette ki olağanüstü dönemlerde dahi vergilendirme yetkisinin kullanımı bakımından uyulması icap eden hukuki sınırlar mevcuttur.

Buradan hareketle, çalışma konumuz olan olağanüstü yönetim usullerinde konulan vergilerin hukukiliği; esasen vergilendirme yetkisinin olağanüstü dönemlerde kullanımının hukukiliği ekseninde ele alınacaktır. Öncelikle Türkiye Cumhuriyeti mevcut Anayasası'ndaki olağanüstü yönetim usullerine kısaca değinilecek ve vergilendirme yetkisinin hukuk devleti açısından sınırları açıklanacaktır. Bu kapsamda, olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelelerinin değerlendirilmesi yapılarak bunların vergi hukuku açısından önemi vurgulanacaktır. Bu çalışma genel bir değerlendirme ve sonuç bölümü ile sona erecektir.

Anahtar Kelimeler: Olağanüstü hal, Olağanüstü yönetim usulleri, Vergilendirme yetkisinin hukuki sınırları, Olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamesi.

GELİR EŞİTSİZLİĞİ VE TEKNOLOJİ İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ŞENGÜR

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, msengur@ogu.edu.tr

ÖZET

Gelir en basit anlamı ile herhangi bir çaba sonucu elde edilen reel getiridir. Gelir dağılımı ise ülke ekonomilerinde meydana getirilen toplam hâsılanın o ülke içerisinde yaşayan nüfusa paylaştırılmasıdır. Eğer gelir ülkedeki bireyler arasında eşit bölüşülmemiş ise gelir eşitsizliği söz konusudur. Eşitsizlik sadece salt gelirin azlığı ya da çokluğunun yanı sıra bir takım sosyo-ekonomik göstergeleri etkilemektedir. Bu göstergelerin negatif yönde etkilenmesi beraberinde görece yoksulluk kavramını ortaya çıkaracaktır. Sağlık hizmetlerine erişim, yeterli eğitim imkânlarına sahip olmak gibi temel göstergelerin yanında teknolojiye erişim gibi toplumun ortalama refah seviyesine olan uzaklığı işaret eden faktörler de önemlidir.

Bu çalışmada gelir, yaş, eğitim seviyesi, işteki durum gibi faktörlerin Türkiye'de bireylerin internet erişimi üzerindeki etkileri TÜİK bilişim teknolojileri kullanım araştırması verileri yardımı ile araştırılmıştır. Yöntem olarak da lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Model sonucunda analizin geçerliliği ve güvenilirliği lojistik regresyonun anlamlılığını sınavan istatistik testler sorgulanarak sağlanmıştır. Modelde bağımlı değişken olarak internet erişimine sahip olmak ve erişime sahip olmamak halleri seçilmiş olup buna göre değişkenlere ikili değerler verilmiştir. Analizde kullanılan değişkenlerin hepsi istatistik olarak anlamlı çıkmıştır. Ancak her değişkenin etkisi pozitif olmayıp bazı değişkenleri internet erişimi ya da kullanımı üzerindeki etkisi negatiftir.

Hanehalkı gelirin 1.500 ₺ ve üzeri olması daha düşük bir gelir seviyesine göre internet erişimi olasılığını 4,7 kat artırmaktadır. Okuma yazma biliyor olmak okuma yazma bilmemeye göre internet erişimi olasılığını 1,92 kat artırmaktadır. Lise ve üzeri bir eğitim kurumundan mezun olmak daha düşük seviyedeki bir eğitim kurumundan mezun olmaya göre internet erişimi olasılığını 1,13 kat artırmaktadır. Artan yaşın internet erişimi olasılığını yaklaşık olarak 1 kat azalttığı görülmüştür. Ayrıca erkeklerin kadınlara göre internete erişim olasılığı 0,98 kat daha azdır. Hanede yaşayan sayısı arttıkça internet erişim olasılığının 0,94 kat azalmakta olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışılan işte ücretli veya yevmiyeli olarak çalışmanın da internet erişim olasılığını 0,57 kat azalttığı saptanmıştır.

Sonuç olarak analizde kullanılan değişkenlerden yüksek gelir, üniversite mezunu olmak ve okuma yazma bilmenin internet erişim olasılığını artırdığı görülürken cinsiyet, aile büyüklüğü ve kendi işini yapıyor olmanın internet erişim olasılığını azalttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Gelir Eşitsizliği, Lojistik Regresyon.

ERGONOMİNİN İŞÇİ VERİMLİLİĞİ, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Öğr. Gör. Veysel TATAR

Artvin Çoruh Üniversitesi Hopa MYO, vtatar@artvin.edu.tr

Meriç B. ÖZER

Avrasya Üniversitesi, meric.ozar@hopaport.com.tr

ÖZET

Ergonomi, insan biyolojisi ve teknik bilimler esas alınarak, insanın işe ve işin insana en iyi biçimde uydurulmasını amaçlayan bir bilim dalıdır. Günümüzde ergonomi biliminin temel amacı, işyerlerinde, mesleğin doğasına bağlı olarak gelişebilen ve fiziksel ya da kronik psikolojik baskılar neticesinde, iş sağlığı ve güvenliğini tehdit eden yaralanmaları en az seviyeye indirirken, iş verimliliği ve etkinliğini yükseltebilmektir. Ergonomi multidisipliner olarak geniş bir uygulama alanını kapsamaktadır.

Bu çalışmada ergonominin iş sağlığı ve güvenliği açısından çalışanlar üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi ve iş verimliliğine olan katkısı hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ergonomi, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, Verimlilik.

BİR ÜRETİM FAKTÖRÜ OLARAK BİYOKÜTLE ENERJİSİNİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: OECD ÜLKELERİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA**Dr. Öğr. Üyesi Fatma Fehime AYDIN**Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, fehimegul@yahoo.com**Arş. Gör. Mustafa TORUSDAĞ**Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mustafatorusdag@yyu.edu.tr**ÖZET**

Çalışmada biyokütle enerji tüketimi ile ekonomik büyüme ilişkisi OECD ülkeleri için panel nedensellik, birim kök ve eşbütünleşme analizi, klasik OLS yöntemi, homojen ve heterojen dinamik OLS yöntemleriyle incelenmektedir. Analiz sonuçlarına göre; biyokütle enerjisi tüketimi ile ekonomik büyüme arasında çift yönlü bir nedensellik mevcuttur. Eşbütünleşme analizine göre; değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisi mevcuttur. OLS (dinamik homojen ve heterojen) analizlerine göre, değişkenler arasında uzun dönem elastikiyeti anlamlı ve pozitif bir değere sahiptir. Mevcut ülkelerde biyokütle tüketiminin ekonomik büyüme üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğu hipotezini doğrulamakta, bu ülkelerde hükümetlerin biyokütle arzının ve talebinin artırılması yönünde çalışmalar yapması ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Biyokütle, ekonomik büyüme, panel dinamik OLS, panel nedensellik testi, panel koentegrasyon analizi.

BULANIK MANTIK YAKLAŞIMI İLE PORTFÖY OPTİMİZASYONU**Prof. Dr. Murat ATAN**Gazi Üniversitesi, atan@gazi.edu.tr**Doç. Dr. Sibel ATAN**Gazi Üniversitesi, sduman@gazi.edu.tr**Neslihan HALİS**Gazi Üniversitesi, nslhnhalis@gmail.com**ÖZET**

Bu çalışma ile yatırımcılar için optimal portföy oluşturulmaya çalışılmıştır. Optimal portföy, beklenen getiri seviyesinde riski en düşük veya belli bir risk altında beklenen getirisi en yüksek olan portföydür. Portföy oluşturmada risk ve beklenen getiri birbirini zıt yönde etkiler. Yani risk düştükçe beklenen getiri düşer veya beklenen getiri yükseldikçe risk yükselir. Bu çalışmada da çeşitli risk düzeylerinde seçilebilecek optimal portföyler oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada, BİST 30'da Ağustos 2016 - Kasım 2016 döneminde işlem gören 30 hisse senedine ait günlük veriler kullanılarak, bulanık matematiksel programlama yaklaşımları ile optimal portföy oluşturulmaya çalışılmıştır. Bunun için ilk olarak 2016'nın Ağustos ayının 2. günü başlangıç alınarak hisse senetlerinin günlük artım oranları bulunmuş ve her bir hisse senedinin 77 günlük ortalama getirisi hesaplanmıştır. Elde edilen verilerle model kurulup çözümlenmiştir. Çözümlemede ilk olarak Verdegay (1984) yaklaşımı ile sağ taraf sabiti bulanık olan bir bulanık doğrusal programlama modeli kullanılmıştır. İkinci olarak ise Werners (1987) hem sınırın hem de amaç fonksiyonunun birlikte doyumunu sağlayan en yüksek üyelik dereceli elemanın bulunmasını sağlayan bir bulanık doğrusal programlama modeli yaklaşımı ile çözümleme yapılmıştır.

Verdegay yaklaşımı sonucu $\alpha = 0.8$ seviyesine karşılık gelen % 25,404 beklenen getiri değeri ve % 3.25 risk değeri optimal olarak alınmıştır. Oluşturulacak portföy için KOZAL hisse senedine % 18.96, OTKAR hisse senedine % 52,78, TTKOM hisse senedine % 7.34 ve EKGYO hisse senedine % 20.92, oranında yatırım yapılması gerektiği sonucu çıkmıştır. Werners yaklaşımı sonucu $\alpha = 0.91$ üyelik derecesi ile % 68.39'dur. Bu çözüm değerindeki portföyü oluşturmak için KOZAL hisse senedine % 26,60, OTKAR hisse senedine % 56.53 ve EKGYO hisse senedine % 16.86 oranında yatırım yapılması gerekmektedir. Sonuç olarak portföy seçiminde yatırımcıların riske karşı olan duyarlılığı, belirleyici bir rol oynamaktadır. Yüksek getiri elde etmek isteyen yatırımcılar bundan kaynaklanan riske de katlanmak zorundadır. Riske karşı duyarlı olan yatırımcılar beklenen getirinin altında bir getiri kabul ederek katlanacakları risk oranını da azaltmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Bulanık Mantık, Portföy Optimizasyonu, WinQSB.

BİÇEMSEL BİR ÇÖZÜMLEME ÖRNEĞİ OLARAK FÜRÜZAN'IN ÖZGÜRLÜK ATLARI

Dr. Öğr. Üyesi Gülşen TORUSDAĞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, gtorosdag24@hotmail.com

ÖZET

Yazınsal metinler dilin estetik ve çok anlamlı kullanımını örneklendiren, biçemsel ve içeriksel yapılarının çözümleme gerektirdiği metinlerdir. Bu çözümleme sırasında yazarın biçemsel özellikleri metnin anlamlandırılmasına önemli katkılar sağlar. Yazar okuyucusu ile iletişim sağlamak için zihinsel tasarımlarını somutlaştırırken dilin bütün olanaklarından yararlanır, kendini en iyi şekilde ifade etmeye çalışır. Sözcük, sözcük öbeği, tümce gibi dilsel yapıları farklı şekillerde kullanarak kendine özgü dil kullanım biçimleri geliştirir.

Biçemsel özellikler, metin ve metin türlerine yönelik çözümlemelerde hem anlama hem de anlatma aşamasında önemli veriler sunan öğelerdir. Metinlerin farklı biçemsel özellikler taşımasını sağlayan yapılar, sözdizimsel düzlemle ilgili biçemsel yapılar, anlamsal düzlemle ilgili biçemsel yapılar, kullanılan dil ve anlatıcı bakış açısı ve tutumu olarak sayılabilir (Dilidüzgün, 2008: 99). Çağdaş biçembilim yazarın özgün dil kullanımlarını incelerken anlam dizgelerine ve kavramsal yapılara ulaşmaya çalışır. Böylece hem yazarın değer yargıları, hayata bakışı ve ideolojisini hem de toplumu etkileyen düşünce akımlarını keşfetmeye çalışır. Bu çalışmada Füzüzan'ın Parasız Yatılı adlı öykü kitabında yer alan Özgürlük Atları öyküsünün biçemsel özellikleri üzerine bir çözümleme örneği gerçekleştirilecek, yazarın biçemiyle ilgili farklı dil kullanımlarının ayırdına varılarak metnin daha iyi anlamlandırılmasına çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Metin çözümleme, biçem, Füzüzan, Özgürlük Atları.

ATATÜRK'ÜN HÂKİMİYET-İ MİLLİYE'DEKİ KÖŞE YAZILARI**Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU**

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dogramacioglu@kilis.edu.tr

ÖZET

Anadolu'nun işgali devam ederken 10 Ocak 1920'de Hâkimiyet-i Milliye gazetesi Atatürk tarafından bizzat çıkarılmış ve yazıların büyük bölümü kendisi tarafından kaleme alınmıştır. Atatürk, bu gazetede Millî Mücadele yılları boyunca makaleler yazmıştır. Bu makalelerde hemen her konudaki görüşlerini belirtmiştir. Şimdiye kadar bu yazıların büyük bir bölümü hiçbir eserde yayımlanmamıştır. Hâkimiyet-i Milliye üzerinde daha önce yapılan çalışmalar Atatürk'ün beş on yazısının yayımlanmasından ibaret kalmıştır. Ancak Hâkimiyet-i Milliye'de Atatürk'ün bin sekiz yüze yakın yazısının bulunduğu tarafımızdan tespit edilmiş ve bu yazılar tek tek incelenmiştir. Hâkimiyet-i Milliye'deki Atatürk'ün köşe yazılarını askerî, siyâsî, sosyal ve kültürel yazılar olmak üzere dört ana başlıkta toplayabiliriz. Hâkimiyet-i Milliye'de hemen her sayıda işgallerin sürmesi, muharebeler ve Yunan vahşetleri ele alınmıştır. Atatürk, özellikle Yunanlıların Anadolu'da yaptıkları zulümleri Türk ve dünya kamuoyuna duyurarak işgallerin iç yüzünü gözler önüne sermek ve halkı işgale karşı uyarmak istemiştir. İşgaller devam ederken Batılı ülkeler, işgalin meşruluğunu savunan ve halka medeniyet getireceklerini va'd eden yazıları uçaklarla Anadolu'nun hemen her yerine dağıtmaya başlamışlardır. İşgallerin böylesine sistematik ve programlı yürütüldüğü yıllarda Atatürk, Hâkimiyet-i Milliye'de İngiltere, Fransa gibi ülkelerin asıl amaçlarının ne olduğunu ve Türk milletinin oyuna gelmemesi gerektiğini gazetede makaleleri vasıtasıyla halka anlatma ihtiyacı duymuştur. İngilizlerin âdil oldukları ve eğer İngiliz mandası altına girersek bize adaletle muamele edecekleri şeklinde işgalcilerin yaptıkları propagandalara Türk halkının aldanmaması için Atatürk, gazetede Millî Mücadele hakkında yazılar kaleme almıştır.

Anahtar Kelimeler: İşgal yılları, Millî Mücadele, Hâkimiyet-i Milliye gazetesi.

KAMU YÖNETİMİNDE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ KAVRAMI

Öğr. Gör. Fatih ERARSLAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fatih.erarслан@gop.edu.tr

Öğr. Gör. Fevzi YAŞI

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fevzi.yahsi@gop.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda kamu yönetiminde yaşanan değişim ve yenilikler incelendiğinde işletme yönetimi uygulamalarının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu yeni yönetim uygulamaları ile kamu yönetimine kurumsal kimlik ve örgüt kültürü kavramlarını kazandırılmıştır. Örgüt kültürü kavramı incelenmeden önce örgüt ve kültür kavramları kamu yönetimi açısından açıklanmalıdır.

Örgüt kavramı toplumsal açıdan en basit açıklaması ile belirli aynı alanda birden çok insanın aynı hedeflere ulaşmak için benzer davranış kurallarının görüldüğü bir yapı olarak tanımlanabilir. Kültür kavramının tanımı ise insanların toplum içerisinde yaşamlarını devam ettiren sergiledikleri davranış ve tutumlar ile beraber yaşamlarında kazandıkları değerler ve alışkanlıkların tamamı olarak açıklanabilir. Kültür, örgüt üyelerinin davranışlarının oluşmasını sağlamakla beraber benzer davranış şekillerini göstermesi yönünde de etkilidir. Güçlü bir kültür yapısı örgüt içerisindeki bireylerin performansına olumlu katkı sağlamaktadır.

Örgüt kültürü kavramının ortaya çıkışını tarihsel süreç içerisinde incelediğimizde, konunun en çok 1980'li yıllardan itibaren dikkat çekmeye başladığını ve değişik boyutları ile tartışıldığı söylenebilir. Fakat 1930 ve 40'lı yıllarda Bernard ve Mayo biçimsel olmayan örgütleri ele alarak grup kültürü kavramıyla ilgilenmişlerdir. Örgüt kültürü kavramı için birçok tanımlama yapılabilir. Temel nitelikleri ile incelendiğinde ise örgüt yapısının düzenli kurallar ile devam etmesini sağlayan, çalışma tarzına hiyerarşik bir sistem kazandıran, örgüt yapısı içerisindeki bireylerin aidiyet duygusunu gelişmesine katkıda bulunan soyut bir gerçeklik olarak açıklayabiliriz. Örgüt kültürü bu soyut gerçeklik ile bir örgütü diğer örgütlerden ayıran, örgüt üyeleri tarafından paylaşılan bir değer sistemidir.

Örgüt kültürü hakkında yapılan çalışmalar incelendiğinde belirlenen temel ortak özellikler; Örgüt kültürünün ayırt edici bir niteliği olduğu, sembolik bir değeri temsil ettiği, örgüt kültürünün öğrenilmiş ya da sonradan kazanılmış bir olgu olarak karşımıza çıktığı, bütüncül olduğu, örgüt kültürünün yazılı bir metin halinde bulunmadığı, bütün örgüt içerisinde bulunan bireyler tarafından kabul edildiği ve örgüt içerisinde dengeli bir yapı sağladığı şeklinde sıralanmaktadır. Örgüt kültürü kavramının temel fonksiyonları; çalışanlar ile yöneticiler arasında tam bir uyum içerisinde çalışma ortamı oluşturmak, yeni katılan yönetici ve çalışanların bilgi beceri ve davranış kazanmalarına yardımcı olmak, örgüt içerisinde meydana gelebilecek çatışma ve uyumsuzlukların çözülerek giderilmesini sağlamaktır.

Kamu yönetiminde kullanılmaya çalışılan işletme yönetimi çizgisinde gözle görülmeyen ama çalışanlar tarafından kabul edilen örgüte ait kültürün kabullenilmesi başarı için önemli bir faktördür. Örgütlerde kurumsallaşma verimli bir iş ortamının oluşturulmasını sağlayacaktır. Kamu yönetiminde bulunan kurumların, örgüt kültürü kavramıyla kazanacağı değerlerin kurumsal bir yapı niteliğini tam manasıyla oluşturacağı ve hizmet kalitesini artırması ile başarı oranını yükseleceği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgüt Kültürü, Kamu Yönetimi, Kurumsallaşma

TÜRKİYE'DEKİ BAZI YÖNETİŞİM UYGULAMALARINDAN BİR YÖNETİŞİM POLİTİĞİ

Prof. Dr. Mehmet Akif ÖZER
Gazi Üniversitesi, akifozer@yahoo.com

Arş. Gör. Özge Didar TEPELİ
Gazi Üniversitesi, ozgedidar@gmail.com

ÖZET

Yönetişim Birleşmiş Milletler tarafından; “Bir ülkedeki ekonomik, siyasal ve idari otoritenin her düzeydeki işlemleri yürütmesidir” biçiminde ifade edilmektedir. Terim; yönetimin monolitik yapıdan birçok aktörün bulunduğu katılımın kurumsallaştığı bir yapıya evrilmesini öngörmektedir. Yeni bir kavram olmakla birlikte, pek çok ülkede genel kabul gören yönetim kavramı, günümüzde merkezi otoritenin yukarıdan aşağıya doğru hâkimiyet alanı oluşturduğu, klasik hiyerarşik yönetim anlayışı yerine, tüm toplumsal aktörlerin karşılıklı işbirliği ve uzlaşmasına dayanan, katılımcı ve sivil toplum kuruluşlarını ön plana çıkaran; saydamlığı, açıklığı, hesap verme sorumluluğunu, yetki devri ve yerindenliği esas alan bir anlayışı ifade etmek için kullanılmaktadır.

Böylesine olumlu unsurlar son yıllarda yönetim anlayışının popülerliğini artırmış ve hakim yönetim paradigmasında yönetişime doğru dönüşümlere yol açmaya başlamıştır. Ancak uygulamada teorik bu hususların öngörüldüğü şekliyle hayata geçmediğine tanık olunmakta, bir çok uygulamada yönetim anlayışı hararetli bir şekilde eleştirilmektedir.

Bu çalışmada söz konusu teorik çerçeve analiz edilip, özellikle Türkiye görülen yönetim uygulamaları üzerinden bir yönetim politikası yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yönetişim, Politik, Ulus Devlet, Etkinlik, Küreselleşme.

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRKİYE CUMHURİYETİ SAĞLIK BAKANLARI VE UYGULADIKLARI SAĞLIK POLİTİKALARI

Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülsüm CANDEĞER

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, ummugulsumcandeger@osmaniye.edu.tr

ÖZET

Sağlık bireyin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik durumunda olması, vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet şeklinde tanımlanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımı ise, Sağlık sadece hastalık ve sakatlığın olmayışı değil, bedence, ruhça ve sosyal yönden tam iyilik halidir şeklindedir. Osmanlı Devleti döneminde hekimbaşılık saray halkının sağlık hizmetlerinin görüldüğü ve aynı zamanda halkın da sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi, doktorların atanması vb. gibi görevlerin yapıldığı en üst seviyedeki kurum olmuştur. Darüşşifalar da halkın sağlık hizmetine ulaşabildiği kurumlar olarak var olmuşlardır. Darüşşifalarda aynı zamanda usta-çırak ilişkisi halinde hekimlerin yetiştirildiği de bilinmektedir.

Osmanlı Devleti'nde yenileşmelerin olduğu XIX. yüzyılda tıp eğitimi, sağlık personelinin yetiştirilmesi, hastane ve benzeri sağlık kurumlarının kurulması, tıpta modernleşme ve hastanelerin teşkilatlanmasında değişiklikler olmuş ve merkezden hastanelere hekimler atanmıştır. 1839'da Mekteb-i Tıbbiye Nezareti kurulmuştur. Bakanlık 1850'den sonra Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane ve Umur-ı Tıbbiye-i Mülkiye Nezareti olarak isim değiştirmiştir. 1914'te Sıhhiye Müdüriyet-i Umumiyesi kurulmuştur. 1914'te kurulan müdüriyet Dâhiliye Nezareti'ne bağlı olarak hizmet vermiştir. Bu müdürlükte Dr. Besim Ömer Paşa, Dr. Esat Paşa, Dr. Adnan Adıvar ve Abdullah Cevdet gibi hekimler genel müdürlük görevi yapmışlardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de açılışından sonra sağlık konusu önemli bir konu olarak gündeme gelmiş ve sağlık ile ilgili bir bakanlık kurulmuştur. Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti adı ile kurulan Bakanlık, tüm ülkede sivil sağlık örgütlenmesinden sorumlu tutulmuştur.

1923'te Cumhuriyet'in ilanından sonra Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti yeniden yapılandırılmıştır. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk Sağlık Bakanı olan Doktor Refik Saydam döneminde sağlık alanında birçok yasal düzenleme yapılmış ve birçok yeni sağlık kurumu kurulmuştur.

Bu çalışmada yeni kurulmuş olan Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti'nin teşkilatlanması ve ilk 18 yılında uygulanan sağlık politikaları ortaya konmaya çalışılacaktır. Çalışma iki bölüm olarak planlanmıştır. Birinci bölümde 1920-1938 yılları arasında görev yapan sağlık bakanlarının biyografileri verilmiştir. İkinci bölümde ise bu dönemde uygulanan sağlık politikaları ve bu politikaların uygulanma gerekçeleri ile sonuçları ortaya konmuştur.

Sonuç olarak Atatürk döneminde beş farklı sağlık bakanı görev yapmıştır. Aralıklı olarak Refik Saydam üç kez görev yapmıştır. Bu dönemde uygulanan sağlık politikalarının daha çok var olan sorunları ortadan kaldırmaya yönelik olduğu görülmüştür. Cumhuriyet'in ilk yıllarında en büyük sorun bulaşıcı hastalıklardır. Aynı zamanda hastalıklara bağlı olarak nüfusun artmaması da yine önemli bir sorundur. Savaşlara bağlı olarak sosyo-ekonomik yetersizlikler sağlık problemlerinin çözümünü de güçleştirmiştir. Bu dönemde kurulan hükümetler, halk sağlığını sağlayabilmek için koruyucu sağlık hizmetlerine ağırlık vermişlerdir. Bulaşıcı ve salgın hastalıkları koruyucu sağlık uygulamaları ile önlemek tedaviden daha kolay ve ucuz bir yöntemdir. Bulaşıcı hastalıklara karşı Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü aşısı üreterek hizmet verirken, bir yandan da sağlık personeli yetiştirmiştir. Bu çalışmalardaki başarılar sayesinde 1940'lara gelindiğinde bulaşıcı hastalıklara karşı mücadelede büyük başarılar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Politikaları, Atatürk Dönemi, Sağlık Bakanları.

TÜRKİYE’NİN ULUSLARARASI LOJİSTİK MERKEZİ: HOPA LİMANI SERBEST BÖLGE PROJESİ

Öğr. Gör. Veysel TATAR

Artvin Çoruh Üniversitesi, vtatar@artvin.edu.tr

Meriç B. ÖZER

Avrasya Üniversitesi, meric.ozar@hopaport.com.tr

ÖZET

Serbest bölgeler, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kuruldukları bölgelere birçok fayda sağlamaktadır. Ülkemizde 1980’li yıllarda gelişen dış ticaret aynı zamanda bazı problemleri de gündeme getirmiştir. Bundan dolayı 6.6.1985 tarihinde 3218 sayılı “Serbest Bölgeler Kanunu” kabul edilmiştir. Bu günlerde, ekonomilerin yakınlaşması, imalat ve pazarlamanın uluslararası seviyelere taşınması serbest bölgelerin kuruldukları bölgelere çok önemli değerler sağlayacağına açık bir garantisidir. Bu faaliyetin ekonomik olarak en önemli katkıları; dış ticaret hacmi, yabancı sermaye girişi ve istihdam artışının sağlanmasıdır.

Türkiye, Karadeniz’e sınırı olan ülkelerle ticaret hacminin artmasına önem vermiş ve bu yönlü ekonomik politikaları geliştirmiştir. Rusya en önemli ticaret ortağımız haline gelmiş, aynı zamanda, Gürcistan, Bulgaristan, Ukrayna ve Romanya ile kayda değer ticaret rakamlarına ulaşılmıştır. Türkiye’de kurulan serbest bölgelerin üç tanesi Karadeniz bölgesinde olup, Samsun, Trabzon ve Rize illerinde faaliyet vermektedir. Ancak bölge ekonomisinin daha da güçlenmesi için bu sayı yeterli değildir. Artvin ili, Hopa bölgesi lojistik potansiyeli ve sağladığı lojistik hizmetleri ile hem uluslararası ticarete hem de Türkiye’nin iç pazarına değerli katkılar sağlamaktadır. Bu katkıların başında ise en önemli tesis olan Hopa Limanı gelmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’nin önemli bir limanı olarak görülen Hopa’nın, serbest bölge ve lojistik üs olma potansiyelini analiz etmek ve mevcut durumu incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Serbest Bölgeler, Dış Ticaret, Hopa Limanı.

İKNA EDİCİ SİYASAL İLETİŞİM İÇİN ETKİNLİK ARAYIŞLARI

Prof. Dr. Mehmet Akif ÖZER
Gazi Üniversitesi, akifozer@yahoo.com

Arş. Gör. Özge Didar TEPELİ
Gazi Üniversitesi, ozgedidar@gmail.com

ÖZET

İletişim duygu, düşünce veya bilgilerin çeşitli yollarla başkalarına aktarılması sürecidir. Hayatımızın her sürecinde iletişim yer alır. İnsan hayatı iletişim ile anlam kazanır. İnsan iletişim ile sosyal varlık olur. Konusu siyaset olan her türlü iletişim ise siyasal iletişim kapsamında incelenir. Bazen siyaset ile ilgili hedefe dönük bir iletişim olarak görülürken, sadece sözlü ve yazılı ifadeleri değil aynı zamanda beden dili, giyim tarzı gibi politik amaçlı tüm görsel sunumları da kapsar. Siyasal iletişimde amaç; siyasal yapıyı biçimlendirecek olan, tanıtıma dönük her türlü eylem, strateji, teknik ve uygulamaları gerçekleştirmektir. Günümüzde siyasal iletişim sürecinde rasyonel hareket edenler, bu amaca daha kolay ulaşmaktadır.

Bu çalışmada; siyasal iletişimin etkinlik kazanmasında en etkili faktör olan iletişim ve iletişim süreci incelenecek, iletişimin özellikleri ve fonksiyonları ortaya konacak, etkili ve empatik iletişim analiz edilecektir. Tüm bu teorik çerçeve kapsamında siyasal iletişim değerlendirilecek ve sonuç kısmında ikna edici siyasal iletişim için gerekenler ve imaj hususu çalışmada ortaya konan tezler kapsamında sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Siyasal İletişim, Empati, İkna, İmaj

2002'DEN GÜNÜMÜZE GENEL SEÇİMLERİN ANTALYA ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr. Gör. Ahmet ÖZKAN

Dumlupınar Üniversitesi, ozkan_a6@hotmail.com

ÖZET

Antalya, tarihi ve kültürel olarak Anadolu'nun kadim şehirlerinden birisidir. Tarihte pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış pek çok medeniyetin doğuşuna ve gelişimine tanıklık etmiştir. Osmanlı bakiyesinden Türkiye Cumhuriyeti'ne kalan bu kadim şehir, siyasal olarak farklı yönelimler göstermiştir. 1923 – 1950 arası tek Parti döneminde demokratik olmayan – açık oy, gizli sayım – seçimler dolayısıyla siyasal eğilimini gösterememiş, akabindeki yıllarda ise on yılda yapılan darbeler neticesinde demokrasiyi tüm Türkiye'de olduğu gibi doyasıya yaşayamamıştır. Türkiye için büyük bir değişimin ve dönüşümün yaşandığı 3 Kasım 2002 Seçimleri ile birlikte günümüze kadar 22 Temmuz 2007, 12 Haziran 2011, 7 Haziran 2015 ve 1 Kasım 2015 genel seçimleri Antalya şehri için partiler arasında ciddi çekişmelere sahne olmuştur. Antalya yıllarca solun kalesi olarak nitelenmiş ve bu yönde özellikle medya yoluyla belirli bir çerçeveye oturtulmaya çalışılmıştır. Özellikle 3 Kasım 2002 Seçimleri ile birlikte Türkiye'de hiçbir ilin hiçbir siyasal ideolojinin kalesi olmadığı ayyuka çıkmıştır. Türkiye'deki siyasal dönüşüm ve demokrasiyi doyasıya yaşama arzusu Türkiye genelinde olduğu gibi Antalya ili üzerinde de kendisini göstermiştir. Ak Parti tüm Türkiye'de olduğu gibi Antalya'da da varlığını ciddi bir şekilde hissettirmiş fakat on üç milletvekili kontenjanından sadece beş milletvekili çıkartabilmiştir. 2007 yılında yapılan genel seçimlerde ise yüzde yirmi yedi oy alarak Antalya'da birinci parti olarak beş milletvekili çıkarmıştır. 2011 yılında yapılan genel seçimlerde ise yine Antalya'da birinci parti olarak altı milletvekili çıkarmıştır. 7 Haziran 2015 genel seçimlerine baktığımızda ise özellikle çözüm sürecinin ülke politikalarını akamete uğratması ve siyasal iktidara karşı duyulan güven bunalımı – ülke genelindeki siyasetin Antalya'da da kendisini derinden hissettirmesi – Ak Parti'nin oy oranını %49'dan %35'lere düşürmüştür. Doğu ve Güneydoğu'da başlayan ve hendek operasyonları olarak hafızalara kazınan terörle mücadelenin tekrar etkin bir şekilde hayata geçirilmesi tüm Türkiye'de olduğu gibi Antalya'da da hemen etkisini göstermiş ve yaşanan güven bunalımı Kasım 2015 Genel seçimleriyle giderilmiştir. Bu çalışmada istikrarlı bir ülke olma yolunda önemli bir dönüm noktası olan 3 Kasım 2002 seçimlerinden günümüze genel seçimlerin Antalya özelinde siyasal partiler bazında ve milletvekili sayılarındaki değişimi analiz edilerek farklı bir bakış açısı kazandırmak olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Antalya, Genel Seçimler, Siyasi Partiler

YEŞİL PAZARLAMA UYGULAMALARINDA AKADEMİSYENLERİN TEPKİSEL DURUMU

Öğr. Gör. İrfan YURT

Karabük Üniversitesi, irfanyurt@karabuk.edu.tr

Doç. Dr. Öznur BOZKURT

Düzce Üniversitesi, oznurbozkurt@duzce.edu.tr

Öğr. Gör. Mehmet Kadir TORUN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, mkttic@gmail.com

ÖZET

20.yy'dan itibaren yeşil pazarlama kavramının ürünün imalatı, kullanımı ve sonra yok olana kadar ki aşamada etkili bir rol üstlendiği görülmektedir. İşletmeler hedeflerine ulaşmak, kazanç elde etmek, tüketicilerin ihtiyaç ve isteklerini yerine getirecek ürünleri pazarlamak için çevreye olan duyarlılığı göz ardı ederek çevre sorunlarına yol açmışlardır. Günümüzde çevreye olan duyarlılığın gelişmesiyle birlikte yeşil tüketici sayısında artışlar olmuş, yeşil pazarlama eğilimleri de dikkate değer bir şekilde hız kazanmıştır. Tüketici ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik faaliyetlerde çevre dostu pazarlama faaliyetlerini içeren süreçlerin tamamına karşılık gelen yeşil pazarlamaya olan ilgi her alanda artmaktadır. Hem çevreyi korumak hemde işletmelerin karlılıklarına katkı sağlamak olarak iki hedefi birleştiren bir kavramdır. Çecrenin kirlenmesi, doğa olaylarındaki değişim, ilkim değişimleri gibi birçok faktör çeşitli çevre sorunlarına sebebiyet vermekte buda işletme faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir. Sadece yeşil üretmek elbetteki yetmiyor. Tüm faaliyetlerde ve süreçlerde çevre dostu olabilmek önemlidir. Ürünlerin reklamında ve tüketiciye verilecek mesajda yeşil pazarlamanın etikleri mutlaka gözlenmelidir. Dünya genelinde üreticiden tüketiciye kadar birçok çevrede yeşil üretmek ve kullanmak odaklı bir bilinç oluşmaktadır.

Bu ilginin yeşil ürün satın alma tutumlarına etki edip etmediğini saptamak amacıyla Karabük Üniversitesi Safranbolu Meslek Yüksek Okulu akademisyenlerine yönelik anket çalışması yapılarak, akademisyenlerin satın alma, çevreyle dost ürünleri kullanma eğilimleri ve çevreye karşı tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çevreci düşünceye sahip olup olmak ile çevre dostu ürün satın almak, çevreci işletmeyi tercih etmek ve geri dönüşüm ürün kullanmak arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Anket çalışması ile elde edilen veriler Frekans analizi, ANOVA, T-Testi, Korelasyon analizleri ile test edilerek değerlendirilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre akademisyenlerin çevreyle dost ürünleri kullanma eğilimleri ve çevreye karşı tutumlarının olumlu yönde olduğu görülmüştür. Geri dönüşümlü ürün kullanma eğilimlerinin ise diğer değişkenlere oran ile daha düşük olduğu görülmüştür. Yani örneklem yeşil işletmeye ve yeşil ürünlere yönelmekte ancak geri dönüşümlü ürün kullanma boyutunda bie okadar eğilim sergilememektedir. Çevreye karşı tutumlarının demografik faktörlerden yalnızca kurumda çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. Akademisyenlerin üniversitede çalışma süresi arttıkça çevreye karşı duyarlılıklarında artmaktadır. Ayrıca yeşil pazarlama uygulamalarında akademisyenlerin çevreye karşı tepkisel durumlarını temsil eden değişkenler arasında kuvvetli bir ilişki tespit edilmiştir. Çevreye duyarlılık arttıkça çevre dostu işletme tercihi ve çevre dostu ürün tercihi de artmaktadır. Bireylerin çevreye karşı duyarlılığının artırılması için yeşil pazarlama uygulamalarının daha yaygın bir şekilde bireylere ulaştırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Pazarlama, Yeşil Ürün, Çevreye Duyarlılık, Tüketici davranışları

TÜRK, İSVİÇRE VE ALMAN HUKUKUNDA BOŞANMA SEBEPLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Salih POLATER
Erzincan Üniversitesi, spolater@erzincan.edu.tr

ÖZET

Evlilik, eşlerin hayat boyu sürdürme niyetiyle kurdukları hukuki bir birlikteliktir. Bu birliktelikle eşler hem karşılıklı olarak belirli haklara sahip olmakta ve hem de bu haklar karşılığında belirli yükümlülükler altına girmektedirler. Buna göre eşler, bu birlikteki mutluluğu elbirliğiyle sağlamakla ve çocukların bakımına, eğitim ve gözetimine beraberce özen göstermekle ve birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmakla yükümlüdürler (Türk Medeni Kanunu – TMK m. 185). Ancak eşlerin bu yükümlülükleri yerine getirmemesi veya diğer sebepler, eşlerin evlilik hayatında huzursuzluklar yaşamalarına sebep olmakta; evlilik kendileri için üzüntü ve huzursuzluk kaynağı haline gelmektedir. Bu durumda eşler evlilik birliğini, boşanma yolu ile sonlandırmak isteyebilmektedirler.

Türk, İsviçre ve Alman hukukuna göre boşanmanın belirli sebeplere ve hâkimin hükmüne dayanması gereklidir. Sözü geçen hukuk sistemlerinde boşanma sebepleri sınırlayıcı olarak sayılmıştır. Bu sebeple eşler, sadece kanunda düzenlenmiş bir sebepten ötürü boşanma talebinde bulunabilecekler aksi takdirde hâkim boşanmaya hükmetmeyecektir.

Türk, İsviçre ve Alman hukukunda boşanma sebepleri farklı şekillerde düzenlenmiştir:

Türk hukukunda boşanma sebepleri TMK'nın 161. ila 166. maddeleri arasında sınırlı olarak düzenlenmiştir. Türk boşanma hukukunda boşanma sebepleri, 1988 yılında çıkarılan 3444 sayılı Kanun ile TMK'ya eklenen anlaşmalı boşanmaya ve ortak hayatın kurulamaması sebebiyle boşanmaya imkân veren hükümler hariç tutulursa ana hatlarıyla 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun'daki varlığını korumaktadır. Hâlbuki aşağıda değinileceği üzere, Alman ve İsviçre hukukunda bu hususta köklü reformlar yapılmıştır.

Türk hukukunda boşanma sebepleri, “özel ve genel boşanma sebepleri; mutlak ve nispi boşanma sebepleri” şeklinde bir ayrıma tabi tutulmaktadır. Kanun'un boşanmanın sebebini oluşturan olguları ve bunların şartlarını somut olarak düzenlemesi durumu “özel boşanma sebepleri” olarak adlandırılır. Özel boşanma sebepleri TMK'da sınırlı şekilde sayılmıştır. Bunlar zina, hayata kast, pek kötü veya onur kırıcı davranış, suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme, terk ve akıl hastalığıdır. Genel boşanma sebepleri ise belli olgulara değil önceden belirlenmesi ve saptanması mümkün olmayan çok çeşitli olguların varlığı halinde ortaya çıkan boşanma sebepleridir. Bunlar, evlilik birliğinin temelinden sarsılması, anlaşmalı boşanma ve ortak hayatın kurulamamasıdır.

Mutlak boşanma sebeplerinin varlığı halinde boşanmaya karar verebilmesi için TMK'da düzenlenen olay veya olguların gerçekleşmesi yeterli olup ayrıca diğer eş için ortak hayatın çekilmez hale gelmesine gerek yoktur. Örneğin hayata kast sebebi ile boşanmaya karar verilebilmesi için eşlerden her birinin diğerinin hayatına kast etmesi yeterli olup ortak hayatın bu sebeple çekilmez hale gelmesi gerekli değildir.

Nispi boşanma sebeplerinden bahsedilebilmesi için Kanun'da öngörülmüş olan olay veya olgunun gerçekleşmiş olması boşanma sebebi olarak yeterli olmayıp bu sebeplere ilaveten ortak hayatın diğer eş için çekilmez hâle gelmesi de gerekir. Örneğin akıl hastalığı sebebi ile boşanma davası açılabilmesi için eşlerden birinin akıl hastası olması yeterli olmayıp ortak hayat diğer eş için çekilmez hâle gelmelidir.

TMK'nın mehazı olan İsviçre Medeni Kanunu'nda (ZGB) boşanma sebepleri Türk hukukunda olduğu gibi bir ayrıma tabi tutulmaktayken, 01.01.2000 tarihinde yapılan reform sonrasında Türk hukukundan farklı olarak özel boşanma sebepleri kaldırılarak sadece genel boşanma sebeplerine yer verilmiştir. İsviçre hukukunda boşanma sebepleri anlaşmalı boşanma, ortak hayatın kurulamaması ve evlilik birliğinin temelinden sarsılmasıdır. Yapılan bu değişikliklerin sebebi, boşanmaların ortalama %98,9'unda geçimsizliğe dayalı genel boşanma sebebine dayanması ve bu sebeple açılan boşanma davalarının %90'ında da eşlerin yargı sürecinde boşanma konusunda anlaşmalarıdır. Ayrıca kusur esasına dayanan boşanma sistemi terk edilmiştir. Böylece eşlerden hangisinin kusurlu olduğunu ispat etme zorunluluğu kaldırılarak evlilik süresince yaşanan hoş olmayan olayların mümkün olduğunca ifşa edilmemesi amaçlanmıştır.

Alman Medeni Kanunu'nda da (BGB) 01.07.1977 tarihinde yapılan reform sonucunda İsviçre hukukuna benzer şekilde boşanmanın özel sebepleri kaldırılmış ve boşanma için sadece genel sebepler öngörülmüştür. Bunlar evliliğin akamete uğraması, ortak yaşamın kurulamaması ve anlaşmalı boşanmadır. Boşanmaya hükmedilebilmesi için kusur şartının varlığı gerekli değildir.

Bu çalışmanın amacı, boşanma hukuku alanında Alman ve İsviçre hukukunda yapılan bu değişiklikler ile Türk hukukundaki düzenlemelerin karşılaştırılması ve Alman ve İsviçre hukukundaki düzenlemelerin Türk hukukunda uygulanabilirliğinin tartışılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Boşanma, Genel ve Özel Boşanma Sebepleri, Türk, İsviçre ve Alman Hukuku

2007 VE 2010 ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ REFERANDUMU IŞIĞINDA 2017 REFERANDUMU ANALİZİ

Öğr. Gör. Ahmet ÖZKAN

Dumlupınar Üniversitesi, ozkan_a6@hotmail.com

ÖZET

16 Nisan 2017 yılında yapılmış olan anayasa değişikliği referandumunu 2007'de ve 2010'da gerçekleştirilen referandumların bir sonraki adımı olarak nitelendirebiliriz. 2007 yılında referandumun yapılmasını zorunlu kılan birtakım gelişmeler yaşanmıştır. Dönemin iktidar partisinden gösterilen bir cumhurbaşkanı adayının oligarşik bürokrasi ve askeri vesayetin engelleme çabalarıyla birlikte 367 garabetinin yaşanması neticesinde mecliste yapılan cumhurbaşkanlığı seçimleri kilitlenmiştir. Buna müteakip seçimlerin yenilenmesi ve 367 krizinin aşılması için referandumun yapılmasına karar verilmiştir. Bu problemin 2007 referandumuyla aşılması bir başka değişikliği de zaruri hale getirmiştir. Bu zaruret hali ise 2007 yılında cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini öngören anayasa değişikliğinin referandumdan kabul görerek çıkmasıyla birlikte yürütme erkinde halk tarafından seçilmiş ikili bir yapı karşımıza çıkarmıştır. Halk tarafından seçilmiş bir Cumhurbaşkanı ve yine halk tarafından seçilerek meclise gönderilen bir vekilin - parti genel başkanının – Başbakan olması ciddi manada bir çatışma ortamının da zeminini oluşturmuştur. Ülkenin istikrarı ve kazanımları açısından ortaya çıkan bu çetrefilli durum yürütme erki içerisinde çatışmayı ve uyuşmazlığı ortaya çıkarmıştır. Nihayetinde yapılan bu referandumla birlikte ortaya böyle bir problemin çıkacağı aşikârdı, fakat konjonktürel açıdan doğrudan doğruya başbakanlık makamının lağvedilerek saf dışı bırakılmasının mümkün olmaması, en azından bir aşama kaydedilmesi açısından, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini sağlamak adına önemli bir gelişme olarak tarihe geçti. Yaşanan bu gelişmeler 16 Nisan 2017 Referandumuna giden süreçte önemli bir adım ve gerekçe teşkil etmiştir. 2017 yılında yapılmış olan Referandumun yukarıda bahsettiğimiz problemlere bağlı olarak zaruri bir hal arz ettiği kampanya süreçlerinde sıkça dile getirilmiştir. 16 Nisan 2017 Referandumunu gerekli kılan 2007 Referandumunun yanı sıra, özellikle 2010 yılında yapılan referandumla birlikte yargı alanında yapılan değişiklikler beraberinde 17-25 Aralık 2013 yılında gerçekleşen darbe girişimini beraberinde getirmiş, 15 Temmuz 2016 tarihinde ise kalkışmayla ayyuka çıkmıştır. Yaşanan bu problemlerin giderilmesi ve Türk Devlet geleneklerine uygun bir yönetim sistemine kavuşulması için 16 Nisan Referandumu gerçekleştirilmiş, %85 in üzerinde bir katılım oranı ile Referanduma %51,41 Evet denmiştir. Bu çerçevede 2007 ve 2010 Anayasa Değişikliği Referandumu ışığında 16 Nisan 2017 Anayasa Değişikliği Referandumu ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Referandum, Anayasa Yapımı, Demokrasi, Türk Siyasal Hayatı, Siyasal Kurumu

TÜRK ATASÖZLERİNDE “BİREY”: VAROLUŞÇU BİR OKUMA

Dr. Öğr. Üyesi Faruk MANAV

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, faruk-manav@hotmail.com

ÖZET

Birey kavramı, çeşitli disiplinler kapsamında farklı tanımlamaları ile karşılaşımla potansiyeline sahip olan bir kavramdır. Felsefe literatüründe de birey kavramının farklı tanımlamalarının olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada ise çağdaş felsefenin insan merkezli bir akımı olarak varoluşçu felsefenin ya da varoluşçuluğun belki de en temel problematik konusu olarak gösterilebilecek olan ‘birey olma’ ya da ‘kendi olma’ anlayışından hareketle, Türk kültürünün önemli unsurlarından birisi olarak Türk atasözlerini varoluşçu tarzda ‘birey olma’ açısından mercek altına alarak, atasözlerinde nasıl bir birey portresinin olduğunu gözler önüne sermek amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, çalışmanın probleminin daha net anlaşılması adına, öncelikle varoluşçu felsefede birey olmanın ne anlama geldiği; özgürlük, sorumluluk, seçimler ve kararlar, başkası gibi temel temalardan hareketle gözler önüne serilerek, Türk atasözleri ‘birey olma’ ekseninde analiz edilecek ve atasözlerinde yer alan birey algısı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır. Bu sayede, Türk atasözleri bağlamında, Türk kültürünün birey anlayışı da irdelenmeye çalışılacak ve birey olmanın mı yoksa birey olmamanın mı baskın olduğu hakkında çıkarımda bulunma olanağı elde edilecektir. Çalışma henüz tamamlanmadığından bulgular, yorum ve sonuç sunum sırasında paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk atasözleri, varoluşçuluk, birey.

CUMHURİYET SENATOSUNDA KADINLAR

Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülsüm CANDEĞER

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, ummugulsumcandeger@osmaniye.edu.tr

ÖZET

Fransızca *démocratie* kelimesinden dilimize geçmiş olan demokrasi kelime anlamı olarak, halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimidir. Kelimenin aslı ise Yunanca *demos* (halk) ve *kratia* (iktidar) sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuş olan *demokratia* (demokrasi) halkın yönetimi, iktidarı anlamına gelir.

Dünyada demokrasi M.Ö. 5. yüzyıldaki Perikles'in Atina'sına dayandırılır. Atina şehir devletinin en önemli siyasal kurumu beş- altı bin kişilik erkek vatandaştan oluşan meclisidir. Burada uygulanan yöntem bütün erkek yurttaşlara açık olmasıyla doğrudan demokrasiye örnek gösterilebilir. Günümüzde uygulanan meclisin olduğu devlet yönetimlerini ise temsili demokrasi olarak nitelemek mümkündür.

Daha sonraki dönemde 1215'te İngiliz kralı John tarafından imzalanan Magna Carta demokrasi ile ilgili ilk belge olma özelliği taşımaktadır. Bu belgeyle kral ve halk arasındaki hak ve hukuk ayrılmıştır. 1808 tarihli Sened-i İttifak II. Mahmut ile ayanlar arasında yapılan bir tür sözleşme olup, Osmanlı dönemindeki ilk demokrasi hareketi olarak nitelendirilir. Osmanlı Devleti'nde daha önceki dönemlerde bir danışma meclisinin olması, divanın olması meclis olarak nitelendirilebilecek kurumlar olsa da 1876'da Meşrutiyet'in ilanı ile yönetimde resmi olarak ilk kez meclis gündeme gelmiştir. I. ve II. Meşrutiyet dönemlerinde iki meclisli bir sistemin uygulandığı Osmanlı Devleti'nden sonra 23 Nisan 1920'de TBMM açılmış ve tek meclisli yönetim hâkim olmuştur.

1961 Anayasası ile birlikte parlamentoda bazı değişiklikler olmuştur. TBMM'de iki meclisli bir yapı öngörülmüştür. Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu şeklinde oluşturulan yeni parlamentoda yasama yetkisi iki meclise bölüştürülmüştür.

Millet Meclisi üyeleri dört yılda bir yapılan genel oyla seçilen milletvekillerinden oluşmaktadır. Cumhuriyet Senatosu üyeleri ise genel oyla altı yıllığına seçilmektedir. Ancak seçilen üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Seçimle iş başına gelen kişi sayısı 150 kişiden oluşmaktadır. Bu 150 kişiye ek olarak Cumhurbaşkanı tarafından seçilen 15 üye ve tabii üyeler de bulunmaktadır.

Bu çalışmada 1961–1980 yılları arasında TBMM'de Cumhuriyet Senatosu'nda görev yapmış olan kadın üyeler ve bu üyelerin siyasi faaliyetleri üzerinde durulacaktır. Çalışmanın ana kaynağı TBMM Zabıt Cerideleri ve yine TBMM'de bulunan milletvekillerinin kişisel verilerinin bulunduğu Tercüme-i Hâlleri olmuştur. Ayrıca kişilerin biyografileri ile ilgili yapılmış olan diğer çalışmalardan da yararlanılmıştır. Çalışma iki bölüm halinde düşünülmüş birinci bölümde senato ve kadın üyelerin biyografileri ikinci bölümde ise bu üyelerin siyasi faaliyetleri ele alınmıştır.

Sonuç olarak, yapılan araştırmada Cumhuriyet Senatosu'nda görev almış olan 10 adet kadın üye tespit edilmiştir. Bu üyelerden altı tanesi seçimle dört tanesi ise cumhurbaşkanınca görevlendirilmişlerdir. 1935'te kadınlara seçme seçilme hakkı verilerek kadınlar da yönetimde söz sahibi olmaya başlamışlardır. Bu haliyle Cumhuriyet Senatosu'nda da kadınlar yönetimde yer almışlar ve ülke ile ilgili kararlarında alınmasında biz de varız demişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet Senatosu, Yönetim, İktidar, Kadın, 1961 Anayasası.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN FEN EĞİTİMİNE KARŞI TUTUMLARI

Dr. Öğr. Üyesi Ayhan BABAROĞLU

Hitit Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, ayhanbabaroglu@hitit.edu.tr

Arş. Gör. Emel OKUR METWALLY

Hitit Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, emelokur@hitit.edu.tr

ÖZET

Okul öncesi dönemde çocukların bilime yakınlık düzeylerinin artırılması ve fen eğitimine ilişkin tutumların gelişimi için olumlu temellerin atılması konusunda öğretmenlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Tutum, insanların olay ya da fikirler hakkındaki değerlendirmelerdir. Tutum, bir davranış göstergesi değildir ancak tutum ve davranış arasındaki uyum oldukça yüksektir. Tutumlar; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğelerin tutarlılığı, ortam, hedef öğesinin ve kaynağın özellikleri gibi farklı etkenlerin etkisi bağlamında davranışa dönüşmektedir. Bu nedenle öğretimde bireyin sahip olduğu olumlu tutumların davranışa dönüşme olasılığı, birey ve topluma ait özellikler düzenlenerek artırılabilir. Bu da tutumun kişisel deneyim ve koşullarla değişebileceğini temellendirmektedir. Öğretmenlerin tutumları, konu alanı ile ilgili inançları, alanla ilgili öğretebilme yeteneğine ilişkin inançları ve çocukların öğrenme sürecindeki etkilerine dair inançlarından oluşmaktadır. Bilime karşı olumlu tutum geliştirilmesi için en uygun zaman erken çocukluk dönemidir ve bu yüzden çocukları mümkün olan en erken dönemde fen ile tanıştırmak gerekir. Çünkü okul öncesi, beyin gelişiminin en hızlı olduğu dönemdir. Zengin deneyimlerin ise beyin gelişimine büyük etkisi vardır ve fen etkinlikleri de beyin gelişimi için önemli fırsatlar sağlar ve ayrıca fen eğitimi, çocukların bütün gelişim alanlarını destekler. Bu dönemde çocuklar meraklı, hayal güçleri kuvvetli, araştırmacı ve sorgulayıcıdır. Çocukların fen'e karşı tutumları, bilim etkinliklerinde bulunmalarıyla ilgilidir. Eğer çocukların bilim etkinliklerine katılmasına izin verilirse, çocuklarda var olan bu doğal merak duygusu pekiştirilir ve yeni bilgiler öğrenen çocukta, doğaya, bilime ve çevresine karşı farklı bir bakış açısı gelişir. İşte tam da bu aşamada okul öncesi öğretmenleri anahtar rol oynar. Çünkü çocuklar feni sevmeyi veya sevmemeyi okulda öğretmenlerinden öğrenmektedirler. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin fen eğitimine ilişkin tutumlarının ve tutumlarını etkileyen faktörlerin saptanması amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma, Çorum ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleriyle birlikte yürütülmüştür. Çalışma betimsel araştırma türlerinden tarama modelinde gerçekleştirilmiştir ve veriler Fen Eğitimine Karşı Tutum Ölçeği ve Genel Bilgi Formu kullanılarak elde edilmiştir. Çalışma sonucunda; okul öncesi öğretmenlerinin fen eğitimine yönelik tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin, fen eğitimine yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılaştığı ve kadın okul öncesi öğretmenlerin fen eğitimine, erkek okul öncesi öğretmenlerinden daha olumlu tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin görev yaptıkları okul türünün, eğitim düzeylerinin, çalıştıkları yaş grubunun, sınıfında yardımcı öğretmen bulunmasının, çalışma saatinin ve medeni durumlarının öğretmenlerin fen eğitimine karşı tutumlarında fark oluşturmadığı saptanmıştır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin yaşları ile ölçeğin sadece gelişimsel uygunluk alt boyutunda pozitif yönlü ama zayıf bir ilişkinin var olduğu; yani öğretmenlerin yaşları arttıkça, gelişimsel uygunluk alt boyutundaki tutumlarının olumlu yönde ilerlemiş olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çocuk sahibi olmaları ile fen eğitimine karşı tutumları arasında fark saptanmamakla birlikte, çocuk sahibi olan öğretmenlerin tutumlarının daha olumlu olması dikkati çeken bir başka sonuçtur. Hizmet yılı ve sınıftaki çocuk sayısı ile öğretmenlerin fen eğitimine karşı tutumları arasında bir ilişkinin olmamasının tespiti de elde edilen bulgular arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Okul Öncesi Öğretmeni, Fen Eğitimi, Öğretmen Tutumu.

AKADEMİSYENLER ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN EVLİLİK UYUMU VE İŞ TÜKENMİŞLİĞİ BAĞLANTISININ İNCELENMESİ

Dr. Onur HAYIRLI

Hacettepe Üniversitesi, hayirli@yahoo.com

ÖZET

This is the presentation of my just completed thesis work which intends to determine the correlation of academicians' marriage adjustment with their burn-out (syndrome) in the workplace. The aim is to examine the subject with its social, economic and cultural aspects.

According to the results, it can be said that Turkish academicians' families show usually traditional and extended family characteristics instead of industrial family characteristics. It is found out that the Emotional exhaustion is less in people with high Marital adjustment, the significant negative correlation is seen between Marital adjustment and depersonalization. There is no correlation between marital adjustment and personal accomplishment subscale.

The Method Used; the correlations between two variants of this study, which are academic study and marital adjustment, and whether and to what extent they correlate with and complete one another are explained with the help of the survey conducted among an exemplary group and field data gained by the remarks during the interviews. In four universities of Turkey, Maslach Burnout Inventory (MBI), Marital Adjustment Test (MAT) and the survey containing open ended questions and prepared only for this study were used in this research with face to face interviews. This study was conducted in four Turkish University around Turkey; Hacettepe and Başkent Universities (Ankara), Adıyaman University (Adıyaman) and Ahi Evran University (Kırşehir) in seven months starting from November, 2014.

In the detailed version of this study, marital adjustment and job burnout subscales, together with demographic and cultural elements (for instance type of marriage, cohabitation, flirting, the duration of flirting, family approval, number of children, level of income, working spouses, choice of spouse, attitude towards sexual matters and adultery, elements that make marriage a happy one) can be found in detail. Full results are being planned to be published in journal KEFAD in English.

The writer is also conducting a project on 'marriage traditions of different cultures' which describe marriage traditions from the perspective of international colleagues around the world (usually by cultural anthropologist). Similar cultural book-projects which compares different marriage traditions around the world are being planned. It is intended that it will be done at near future. The books will be in English and will be published internationally. So if you work on culture and want to be part of those projects and want to spread, write about your own culture or has an idea about it, please don't hesitate to contact with writer.

Keywords: Family, Marriage, Marital Adjustment, Job Burnout, Academic Profession

YASAL HAKLAR EĞİTİMİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN EBEVEYNLERİNİN BİLGİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Meryem VURAL BATIK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, meryem.vural@omu.edu.tr

Öğr. Gör. Uygur BAYRAKDAR

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, uygur.bayrakdar@omu.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de özel gereksinimli bireylerin ailelerine yönelik çeşitli aile eğitim programları uygulanmaktadır. Bu aile eğitim programlarının yetersizlik alanı ve gelişim özellikleri hakkında bilgilendirmeyi içerdiği gibi, ebeveynlere bazı becerilerin öğretilmesine, davranış problemleriyle baş edebilmelerini geliştirmelerine yönelik olduğu da görülmektedir. Bunlarla birlikte ebeveynlerin özel gereksinimli çocuklarının ve kendilerinin yasal hakları hakkında bilgi sahibi olmalarına yönelik eğitimlerin sayılı olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin yasal haklarını bilmeleri, kendilerine sunulan imkanları kullanabilmeleri için önem taşımaktadır.

Bu araştırmada özel gereksinimli bireylerin ebeveynlerine verilen “Engelliler İçin Yasal Haklar” eğitiminin ebeveynlerin yasal haklar konusundaki bilgi düzeylerine etkisi incelenmiştir. Yarı deneysel desenlerden kontrol grupsuz ön test- son test modeli kullanılan araştırmada, katılımcılara ilk olarak “Engellilerin Yasal Hakları Bilgi Testi” uygulanmıştır. Ardından araştırmacılar tarafından geliştirilen Engelliler İçin Yasal Haklar eğitimi gerçekleştirilmiş ve son test olarak “Engellilerin Yasal Hakları Bilgi Testi” tekrar uygulanmıştır.

Araştırma, çocuğu özel gereksinimli olan ve Samsun il merkezindeki özel eğitim okullarında öğrenim görmekte olan 73 ebeveyn ile gerçekleştirilmiştir. Engelliler İçin Yasal Haklar Eğitim Programının genel amacı özel gereksinimli çocuğa sahip anne ve babaların yasal hakları konusunda bilgilendirmektir. Engelliler İçin Yasal Haklar eğitiminin içeriği oluşturulmadan önce, çok sayıda kurum ve kuruluş ile bağlantı kurulmuş, en güncel hukuksal düzenlemeler hakkında bilgi toplanmıştır. Programda ele alınan yasal haklar “Sosyal Güvenlik Hizmetleri, Engelli Bakım Hizmetleri, İstihdam Hizmetleri, Sağlık ve Koruyucu Hizmetler ve Eğitim Hizmetleri”dir”. Bu bilgileri içeren “Engelliler İçin Yasal Haklar Rehberi” ve broşürler hazırlanmıştır. Çalışmaya katılmak isteyen ebeveynlere bireysel olarak eğitim verilmiş ve her bir eğitim yaklaşık 1 saat sürmüştür.

Araştırmanın sonucunda yapılan analizler doğrultusunda, ebeveynlerin Engellilerin Yasal Hakları Bilgi Testinden aldıkları ön test puan ortalaması $X= 4.52$ iken, son test ortalaması $X= 7.26$ olduğu görülmüştür. Ebeveynlerin ön test ve son test puanları arasındaki farkı test etmek için bağımlı gruplarda t testi uygulanmış; ön test ve son test puanları arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur ($t(72) = -8.469, p < .001$). Diğer bir ifadeyle özel gereksinimli çocukların ebeveynlerine verilen Engelliler İçin Yasal Haklar eğitimi ebeveynlerin bilgi düzeylerini anlamlı düzeyde artırmıştır. Özel gereksinimli çocukların ebeveynlerinin yasal haklar konusunda bilgilendirilmeleri, sağlık, sosyal, istihdam, eğitim gibi alanlarda kendilerine sunulan imkânları kullanabilmeleri açısından önemli ve gereklidir. Elde edilen bulgular bu doğrultuda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yasal haklar, engelliler için yasal haklar, özel gereksinimli bireyler.

8. SINIF ÖĞRENCİLERİN AKILLI TAHTA KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Hasan GÖKÇE

Milli Eğitim Bakanlığı, hasangokce38@hotmail.com

Doç. Dr. Oktay BEKTAŞ

Erciyes University, obektas@erciyes.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Fulya Öner ARMAĞAN

Erciyes University, onerf@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, Kayseri İli Melikgazi ilçesindeki üç farklı ortaokulda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerinin, fen bilimleri dersinde kullanılan akıllı tahtaya yönelik tutumlarını tespit etmek ve tutumlarının cinsiyet, akıllı tahta kullanma deneyimi ve bilgisayar kullanma düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada tarama deseni kullanılmıştır. Araştırma verileri 2017-2018 eğitim öğretim yılının güz yarıyılında Kayseri İli Melikgazi İlçesinde eğitim-öğretim faaliyetlerinde akıllı tahtayı aktif olarak üç yıldır kullanan, iki yıldır kullanan ve bir yıldır kullanan devlet ortaokullarının 8. Sınıfında öğrenim gören 438 katılımcıdan toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak Arslan (2014) tarafından geliştirilen “Akıllı Tahtaların Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde t testi ve ANOVA kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; 8. sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersinde akıllı tahta kullanımına yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin fen bilimleri dersinde akıllı tahta kullanımına yönelik tutumlarının cinsiyet, yıllara göre akıllı tahta kullanma deneyimi ve bilgisayar kullanma düzeyi gibi değişkenlere göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Akıllı tahta kullanımına yönelik yapılacak diğer çalışmaların; farklı ders ve farklı öğrenim seviyelerinde yapılması ve ayrıca mülakatlar ile de desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı tahta, Tutum, Nicel Araştırma.

MİLLÎ EDEBİYAT HAREKETİNİN DİL PROGRAMI

Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan KUL
Ankara Üniversitesi, ekul@ankara.edu.tr

ÖZET

Millî Edebiyat Döneminde (1911-1923); Türk edebiyatının başka edebiyatların taklidinden uzak, bütünüyle özgün bir niteliğe kavuşması için sarf edilen çabaların zeminini “millî bir dil” endişesi oluşturur. Aslında kökleri Tanzimat Dönemine kadar uzanan ve Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa, Ahmet Mithat Efendi, Beşir Fuat, Ahmet Vefik Paşa, Süleyman Paşa, Şemsettin Sami gibi pek çok ismin üzerinde durduğu “edebiyatta yeni dil” ihtiyacı; Millî Edebiyat Dönemine doğru daha da yoğun bir biçimde Rıza Tevfik, Necip Asım, Mehmet Necip Bey, Mehmet Şeref Aykut, Tevfik Nevzat tarafından da ısrarla vurgulanmıştır. Bu arayış ve hedeflerin planlı, programlı olarak bir harekete dönüşmesi ise Ömer Seyfettin’in 11 Nisan 1911 tarihli Genç Kalemler dergisinde yayımlanan “Yeni Lisan” başlıklı makalesi ile gerçekleşmiştir. Eski edebiyatı bütünüyle bir taklit olarak gören Ömer Seyfettin; o edebiyatın Arapça, Farsça ve Türkçenin karışımından oluşan dilini de yapay ve gayr-i millî bulur. Edebiyatın millîleşmesini ancak dilin millîleşmesi ile mümkün gören Ömer Seyfettin, bu yönde izlenmesi gereken yolları şöyle sıralar: 1) Arapça ve Farsça kurallara göre tamlama yapılmamalı, dile yerleşmiş birkaç istisna dışında bu özellikteki tamlamalar terk edilmelidir. 2) Türkçe çoğul ekleri dışında çoğul ekleri kullanılmamalıdır. 3) Arapça ve Farsça edatlar da dilden atılmalıdır. 4) İstanbul Türkçesi, yazı dilinin de esasını oluşturmalıdır. 5) Farsça sözcükler, Arapça mastarlar, Türkçedeki anlamlarına göre sınıflandırılmalı ve türleri de buna göre belirlenmelidir. 6) Yeni dil için eski Türkçeden ve öbür Türk lehçelerinden sözcük almaya kalkışılmamalıdır. Millî Edebiyat hareketinin izlediği dil programının temelini oluşturan bu yaklaşımlar, hareketin en önemli teorisyeni sayabileceğimiz Ziya Gökalp tarafından “Lisanî Türkçülüğün Umdeleri” başlığıyla daha sistemli bir hâle getirilerek ortaya konulmuştur. Gökalp’ın bu bağlamda belirlediği esasları da şu şekilde sıralayabiliriz: 1) Osmanlı yazı dilini bir yana bırakıp halk edebiyatının temelini oluşturan Türkçe, özellikle İstanbul hanımlarının konuştuğu Türkçe yazı dili hâline getirilmelidir. 2) Halk dilinde eş anlamlısı bulunan Arapça ve Farsça sözcükler terk edilmeli, tam eş anlamlısı bulunmayan ya da kendi içinde nüans taşıyanlar kullanılmalıdır. 3) Halk dilinde anlamı ve biçimi bozulmuş, değiştirilmiş olan Arapça ve Farsça sözcüklerin bu galatları korunmalıdır. 4) Yeni bir terim ihtiyacı doğduğunda önce halkın dilinde aranmalı, bulunamazsa kuralla uygun biçimde türetilmeli, bu da yapılamazsa son çare olarak yabancı dillerden alınmalıdır. 5) Eski Türkçenin ölü sözcüklerini diriltilmeye çalışılmamalıdır. 6) Arapça ve Farsçanın Türkçe üzerindeki etkisini kaldırmak için bu dillerin tamlama kuralları, edatları ve sigaraları dile sokulmamalıdır. 7) Türk halkının kolaylıkla anlamını bilip kullandığı sözcükler Türkçe sayılmalıdır. 8) Başka Türk lehçelerinden sözcük ve kural alınmamalıdır. 9) Yeni Türkçenin bu esaslara göre bir sözlüğü ve grameri hazırlanmalıdır. Millî Edebiyat hareketinin ortak dil programı olan bu maddeler, Cumhuriyet Döneminde Türk Dil Kurumunun çalışmalarına da hem başlangıç teşkil etmiş hem de yön vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Millî Edebiyat, Yeni Lisan, özleşme, sadeleşme.

İNGİLİZ DİN EĞİTİMİ FELSEFESİNE ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME

Arş. Gör. Vahdeddin ŞİMŞEK

Kırıkkale Üniversitesi, wahsim2012@gmail.com

ÖZET

Felsefe; varlık, bilgi, gerçek, adalet, güzellik, doğruluk, akıl ve dil gibi konularla ilgili genel ve temel sorunlarla ilgili yapılan çalışmalardır. Felsefe “düşünce etkinliği” olarak tanımlamak mümkündür. Felsefe içerisinden barındırdığı “düşünce etkinliği” ile hemen hemen tüm sosyal alanların şekillenmesinde, yol haritalarını belirlemede, olaylara bakış açılarına, olayları değerlendirmesinde ve sayamadığımız tüm diğer eylemler üzerinde oldukça etkilidir. Söz konusu alanların başında eğitim alanının geldiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Eğitim ve felsefe hem birbirlerinin konusu olmakta hem de bir birlerini etkileyen önemli düşünce ve uygulama alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer bir ifadeyle eğitim ve felsefe birbirlerinin hem girdisi hem de çıktısı olma özelliği göstermektedir. Bu iki temel alanın kesişme noktası ise eğitim felsefesidir.

Okur-yazar oranının %99'lara ulaştığı, Cambridge ve Oxford gibi ünlü ve eski üniversitelerin bulunduğu, eğitimi endüstri haline getirmiş bir ülke olan İngiltere, köklü bir din eğitimi geleneğine de sahiptir. Söz konusu bu özelliklerin yanında coğrafyası içerisinde bireylerin dini ihtiyaçlarına en üst düzeyde karşılamaya çalışmaktadır.

“Çocuklar ve gençler için mutlu bir çocukluğu, gençliği ve çocukların hayata daha iyi bir başlangıcı teminat altına almak, gençler için fırsat eşitliğini sağlamak, gençlerin çeşitli alanlarda becerilerini geliştirerek ülkelerine zengin bir miras bırakılacak gelir temini hazırlamak” şeklinde tanımlanan İngiliz din eğitimi amaçları ülkenin sahip olduğu yönetim geleneği ve bu geleneğin şekillendiricisi olan felsefesinin büyük etkisi bulunmaktadır.

İngiliz Din Eğitimi Felsefesine Üzerine Genel Bir Değerlendirme başlıklı bu çalışmamızda İngiliz eğitim felsefesinin temel özelliklerine değinilmiş, İngiliz eğitiminin tarihi gelişim tecrübesine, yasal temellendirme süreçlerine, krallığın sahip olduğu eğitim felsefesinin eğitimin hedefleri, amaçları, kazanımları, din eğitimi derslerine yansımaları hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın devamında ülke felsefesinin eğitim çıktıları üzerindeki etkisi konusunda değerlendirme yapılmıştır.

Amaç

İngiliz Din Eğitimi Felsefesine Üzerine Genel Bir Değerlendirme başlıklı bu çalışmanın amacı İngiliz devlet okullarında zorunlu olarak okutulan din eğitimi derslerinin hedefleri, amaçları ve kazanımlarının temelinde yatan felsefeyi tüm yönleriyle incelemek ve yansımalarını değerlendirmektir. Söz konusu felsefenin din eğitimin niteliğine ve kalitesine hangi yönleriyle katkı sağladığını belirlemek suretiyle ülkemizde din öğretiminin bakış açısına ve etkinliklerinin niteliğinin artırılmasına katkı sunmak çalışmamızın bir diğer amacıdır.

Yöntem

“İngiliz Din Eğitimi Felsefesine Üzerine Genel Bir Değerlendirme” başlıklı çalışmamızda, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesine dayalı olarak ilgili literatür taranmış, tümevarım yöntemi kullanılarak metin analizi yapılmıştır. Yine verilerden elde edilen çıkarımlar benzer ve farklı yönlerini belirlemeye yönelik var olan bir durumu olduğu gibi ortaya koyma amacı güdüldüğünden tarama modelinden yararlanılarak bir betimlemeye gidilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler yorumlanmış, uygulamaya ve bundan sonra yapılacak çalışmalara ilişkin öneriler sunulmuştur.

Bulgular

İngiltere'de Türkiye'den farklı olarak eğitim işleri yerel eğitim otoriteleri tarafından yürütülmektedir. Eğitim bakanlığının hazırladığı Ulusal Çerçeve Din Eğitimi müfredatında yer alan genel amaçlar doğrultusunda yerel din eğitimi müfredat komisyonu bölgesel ihtiyaçları göz önüne alarak programa yapabilmektedir. Çerçeve Din Eğitimi müfredatında din eğitiminin genel amaçları:

- Hıristiyanlık ve Büyük Britanya'da temsil edilen diğer dinleri anlamak ve bilmek,
- Öğretilen dinlere referans yaparak dini ve ahlaki konularda bilgi ve akıl yürütme dayalı hüküm verme yetisini geliştirmek,
- Farklı inanç sahibi olmaya ve bir toplumda farklı dine inananların varlığına saygı

göstererek diğer insanlara karşı olumlu tutum geliştirmeye yardımcı olmaktadır. İngiliz din eğitimi müfredat programı içerisinde tüm dinlere, hatta dini olmayan inançlara/görüşlere de yer verilmektedir. Dinler/ Dini olmayan dünya görüşleri müfredat içerisinde nüfus yoğunluklarına göre müfredat içerisinde yer almaktadır.

Dinler veya Dini olmayan dünya görüşleri bütün öğrencilere fenomenolojik bir bakış açısıyla sunulmaya çalışılmaktadır. Bu bakış açısına göre dinlere tarafsız yaklaşabilme, dinleri kendi inanırı gözüyle anlatabilme ve doğruluk-yanlışlık ve üstünlük-daha üstünlük tartışmalarına girmeden anlatılması amaçlanmaktadır.

Söz konusu bulgular, İngiliz eğitim felsefesi, İngiliz okullarında vatandaşlık eğitiminin hedefi, katılımlı demokrasinin uygulamaları ve doğasıyla ilgili bilgi, değerler ve becerileri sağlamak ve artırmak; aktif vatandaşlar olarak, öğrencilerin gelişimlerinde gereksinim duyulan sorumluluk bilinci ve hakların-görevlerin farkındalığını geliştirmek; yerel ve geniş toplumda bireylerin, okulların ve toplumun katılımının önemini göstermektedir.

Sonuç

İngiltere'de bilimsel anlamda din eğitimi yaklaşık 200 yıl öncesinde şekillenmeye başlamıştır. Din eğitimi denildiğinde Hıristiyanlık veya Hıristiyanlık mezhepleri olan Katolik, Protestanlık eğitimleri akla gelmekte idi. II. dünya savaşından son demografik yapısında değişimler ülkenin, farklı dinlere mensup insanların din eğitimi ihtiyaçlarını karşılayabilme, onları barış içerisinde yaşatabilme ve insanların birbirlerine saygılı ve hoş görülü bireyler yetiştirme ülke eğitimin en önemli amaçları başında gelmektedir. Eğitim ve din eğitimin üzerinde hiç şüphesiz ülkenin tarihi tecrübeleriyle elde edilen felsefenin önemi oldukça etkilidir.

İngiliz eğitim felsefesi, İngiliz okullarında vatandaşlık eğitiminin hedefi, katılımlı demokrasinin uygulamaları ve doğasıyla ilgili bilgi, değerler ve becerileri sağlamak ve artırmak; aktif vatandaşlar olarak, öğrencilerin gelişimlerinde gereksinim duyulan sorumluluk bilinci ve hakların-görevlerin farkındalığını geliştirmek; yerel ve geniş toplumda bireylerin, okulların ve toplumun katılımının önemini göstermektedir. İngiliz felsefesinin yansımaları kendini din eğitiminde kendini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İngiltere, Din Eğitimi, Felsefe

ÂDİLE SULTAN DÎVÂNINDA YER ALAN TEVHİDLER VE MÜNÂCÂTLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Doç. Dr. Abdülmecit İSLAMOĞLU
Ankara Üniversitesi, islamoglua@gmail.com

ÖZET

1826'da İstanbul'da Topkapı Sarayı'nda doğan Âdile Sultan, II. Mahmud'un kızıdır. Annesini küçük yaşta kaybeden Âdile Sultan, II. Mahmud'un zevcelerinden Nevfidan Kadın tarafından büyütülmüş; babasının ölümünden sonra ağabeyi Sultan Abdülmecid'in gözetiminde yetişmiştir. Kaynaklarda “âbid, zâhid, sahî, kerîm, hayrat ve hasenât sahibi” olarak nitelenen Âdile Sultan; eli açıklığı, iyilikseverliği ve hayır eserleri ile tanınmıştır. Fındıklı'daki sarayı âlimlerin, şeyhlerin, hâfızların, yetimlerin ve dul kadınların uğrak yeri haline gelen şair, ömrünü ibadet, hayır ve hasenât işlerine adanmıştır. Âdile Sultan, 1899'da vefat etmiştir.

Âdile Sultan, Osmanlı hanedanına mensup dîvân sahibi tek kadın şairdir. Dîvân'ında tevhid, münâcât, na't, mersiye gibi türlerin yanında ehl-i beyt, ashâb-ı kirâm, Şâh-ı Nakşibend ve şeyhi Ali Efendi gibi bazı tasavvuf büyükleri için yazılmış medhiyeler ile babası, kocası, kızı ve kardeşleri için yazdığı manzûmeler bulunmaktadır.

Âdile Sultan Dîvânı'nda yer alan şiirlerin önemli bir kısmı dinî muthevaya sahiptir. Bunlar arasında Cenâb-ı Hakla ilgili yazılmış şiirlerin ise ayrı ve özel bir yeri bulunmaktadır. Dindar bir şair olan Âdile Sultan'ın Dîvân'ına, -aynı zamanda edebî geleneğin de bir gereği olarak- İslâmî Türk Edebiyatı'nda Yüce Allah ile ilgili yazılmış türler kategorisinde ilk iki sırada yer alan tevhidler ve münâcâtlar ile başladığı görülür.

Âdile Sultan Dîvânı'nda Cenâb-ı Hakk'ın varlığından ve birliğinden, kudretinden, isim ve sıfatları ile bunların kâinâtta tezâhürlerinden bahseden tevhid türünde yazılmış yedi adet şiir bulunmaktadır. Âdile Sultan bu şiirlerde Yüce Yaratıcıya “Allah, Rahîm, Azîm, Hayy, Kayyûm, Kerîm, Gaffâr, Ahad, Samed, Bâkî, Hâlık, Zü'l-Celâl, Hakk, Mâlikü'l-mülk, Kahhâr” isimlerinin yanında “Rabb, Rabbu'l-âlemîn, Kadîm, Kibriyâ, Bî-nihâyet, Bî-şerîk, Bî-nazîr, Bî-eb ü ümm ü veled, Hudâ” ifadeleriyle de seslenmiştir. Tevhidlerin karakteristik özelliklerinden birisi de âyet iktibaslarına yer verilmesidir. Dîvân'da yer alan tevhidler bu açıdan ele alındığında “Semme vechu'llâh”, “kul huva'llâhu ahad”, “Allâhu's-Samed”, “seb'a'l-mesânî”, “yevmi'd-dîn”, “iyyâke na'budu”, “iyyâke nesta'in”, “ihdina's-sırât”, “fa'lem ennehu lâ-ilâhe illa'llâh” âyetlerinin yanında, mutasavvıfların aşkın kaynağı olarak kabul ettikleri “küntü kenz” rivayetinin iktibas edilerek kullanıldığı görülür.

Dîvân'da yer alan tevhidlerde üzerinde durulan başlıca hususlar ise şu şekildedir:

Cenâb-ı Hakk'ın var ve bir olduğu, noksan sıfatlardan münezze, kemâl sıfatlarla muttasıf bulunduğu, insan aklının O'nu idrâk edemeyeceği, herkesin ve herşeyin O'na muhtaç olduğu, O'nun ise hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç olmadığı, Allah'a hamd ve şükr edilmesi gerektiği, bununla beraber bu şükrün hiçbir zaman lâyıkiyle edâ edilemeyeceği, daima O'nu zikretmek gerektiği, ihlâsla yalvaran kulu Cenâb-ı Hakk'ın affedeceği, mutluluğun kesret tuzağından kurtulup tevhîde ermekle gerçekleşeceği, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in varlığın övünç kaynağı olduğu ve gelmiş geçmiş hiçbir insana nasip olmamış yüce bir mertebenin kendisine lutf edildiği.

Dîvân'da Yüce Allah'a yalvarıp yakarmak amacıyla münâcât türünde yazılmış şiirlerin sayısı ise on üçtür. Bu münâcâtlar sanat kaygısından uzak, duygulu ve hassas bir kalbin ürünüdür. Âdile Sultan'ın günâhkârlık ve pişmanlık duygularıyla kaleme aldığı bu şiirlerde ön plana çıkan husus, Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz kerem ve lutfu ile bağışlayıcılığıdır. Şair, herşeyden haberdâr olan Allah'ın kendi günahlarını da bildiğini; bununla beraber Fahr-Âlem'in hürmetine kendisini affetmesini dilemektedir. Yüce Yaratıcı'ya günahlarını bağışlaması için “Allah, Hâfız, Nâsır, Hayy, Bâkî, Evvel, Âhir, Zâhir, Bâtın, Kâdir, Cevâd,

Kerîm, Rahîm, Azîm, Zü'l-Celâl, Settâr” isimleriyle yalvaran Âdile Sultan, “Hudâ, Hudâ-yı bî-zevâl, Kibriyâ, İlâh, Pâdişâh-ı bî-zevâl, Rabb, Perverdigâr, Gâlib-i Mutlak, Şeh, Mevlâ, Pâdişâh, Ma'bûd, İlâh” hitaplarını da yine Cenâb-ı Hak için kullanır. Âdile Sultan'ın münâcâtlarında tevhîdlerinden farklı olarak âyet ve hadis iktibaslarından çok telmihlerine rastlanır. “Huve'l-Evvelu ve'l-Âhiru ve'z-Zâhiru ve'l-Bâtın”, “...illâ men eta'llâhe bi-kalbin selfîm”, “ihdina's-sırâta'l- müstakîm” âyetlerinin yanında “inne rahmetî sebakat 'alâ gadabî” rivâyeti, münâcâtlarda yer alan telmihlere örnek gösterilebilir.

Anahtar Kelimeler: Âdile Sultan, Dîvân, Tevhîd, Münâcât.

AKYURT İLÇESİ EL ÖRGÜSÜ PATİKLERİN TEKNİK VE MOTİF ÖZELLİKLERİ

Dr. Vildan BAĞCI

Gazi Üniversitesi, vildanbacan@gmail.com

ÖZET

Barınmak, beslenmek ve giyinmek insanların temel ihtiyacıdır. Dış etkenlere karşı korunma ve örtünme amacıyla insanlar, giysilerden yararlanmışlar ve giyimden bir parçası olan patikleri soğuk hava koşullarından korunmak için kullanmışlardır. Büyük Hun Devleti zamanına tarihlenen Altaylar'daki Pazırık kurganında bulunan keçe çoraplar, günümüze değin çürümeden gelen Türkler'e özgü kültürel örneklerdendir.

Giyimin bir parçası ve Türk el sanatları içinde kendine özgü bir yeri olan el örgüsü patikler, günlük giyimde kullanıldığı için eskimekte ve zamanla kaybolmaktadır.

Patik; çorap veya çıplak ayak üzerine giyilebilen ayak bileğine kadar ayağı saran, konçsuz, soğuktan koruyan ayak giyimi eşyası olarak tanımlanabilir. Çetlik olarak ta adlandırılmaktadır. Köylerimizde üretilen patikler, sadece soğuktan korumak ve ayağı örtmenin ötesinde taşıdıkları anlam yüklü motifleriyle de birer iletişim aracı olmuşlardır.

El örücülüğü tekniklerinden olan şiş örücülüğüyle oluşturulan patikler, bölgeden bölgeye farklılıklar göstermekte ve her yörenin kendine özgü renk, motif ve iplik türü kullanılmaktadır. Ankara ili Akyurt ilçe köyleri de kendine özgü motiflerle üretilen patiklere ulaşılan bir yöremizdir. Yörede yapılan el örgüsü patikler küçük şişlerle ve çok renkli akrilik ipliklerle örülmektedir. Örülen patikler motifli olup daha çok bitkisel ve geometrik bezemelidir. Günümüzde patikler, günlük kullanım, hediyelik ve çeyiz amacıyla örülmekte ve çeyiz olarak hazırlanan damat bohçasında patik ve çoraplar vazgeçilmez bir gelenek halindedir. Bu bildiride, Akyurt el örgüsü patiklerde kullanılan araç- gereç, renk, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri belirlenerek örnek resimlerle sunulacaktır. İncelenen örneklerin gelecek kuşaklara aktarılmasında bir arşiv niteliğinde olması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Patik, örgü, Akyurt, motif.

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Fulya Öner ARMAĞAN
Erciyes University, onerf@erciyes.edu.tr

Hasan GÖKÇE
Milli Eğitim Bakanlığı, hasangokce38@hotmail.com

Doç. Dr. Oktay BEKTAŞ
Erciyes University, obektas@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, TÜBİTAK 2229 Bilim İnsanı Destekleme Programı kapsamında Kayseri'de yürütülen “Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Yeni Yaklaşımlar İle Buluşuyor” projesine katılan fen bilgisi öğretmen adaylarının proje programının öncesinde ve sonrasındaki öğretim strateji, yöntem ve tekniklerine yönelik görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yönteminin bir deseni olan fenomenoloji kullanılmıştır. Bu kapsamda fen bilgisi öğretmen adaylarının proje eğitimi öncesi ve sonrasında, bildikleri öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin neler olduğu, bu strateji, yöntem ve tekniklerin ne amaçla ve dersin hangi aşamasında kullanıldığı ve bunları kullanabilme becerilerindeki değişim belirlenmiştir. Veriler, proje katılımcısı 49 öğretmen adayının görüşlerinden açık uçlu sorulardan oluşan doküman kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda; öğretmen adaylarının projede ele alınan öğretim strateji, yöntem ve tekniklerindeki bilgi ve uygulama beceri düzeylerinde önemli oranda artış olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının, özellikle uygulamaya yönelik ve aktif katılım sağlanan öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinde anlamlı öğrenmeler gerçekleştirdiklerini belirttikleri tespit edilmiştir. Çalışma sonuçları doğrultusunda bireylerin öğretim sürecine aktif olarak katılımlarının sağlandığı bu tarz uygulamalı etkinliklerin öğrenci, öğretmen adayı ve öğretmenler için yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Yöntem ve Teknikleri, Fen Bilgisi Öğretmen Adayı, Nitel Araştırma

TÜRKİYE, ÇİN VE RUSYA'DA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİM SİSTEMİ

Prof. Dr. Yasemin AYDOĞAN

Gazi Üniversitesi, yaseminaydogan@yahoo.com

Doç. Dr. Gülümser GÜLTEKİN AKDUMAN

Gazi Üniversitesi, gulumsergultekin@yahoo.com

ÖZET

Pestalozzi'nin kendi çocuğu üzerindeki gözlemlerine dayanarak yaptığı çalışmalar, erken çocukluk eğitimi ile ilgili ilk bilimsel kayıtlardır. 1700'lü yılların sonunda yapılan bu çalışmadan günümüze değin her ülkede, pek çok çalışma yapılmış ve önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu süreçte erken çocukluk eğitimi gerekli kılan nedenler ve uygulamaların, ülkeden ülkeye önemli farklılıklar gösterdiği bilinmektedir. Son yıllarda konuya ilişkin olarak yapılan araştırmalar, farklı ülkelerin eğitim sistemlerinde kurum-öğrenci- aile-eğitimci ilişkilerinde etkili olan kültürel faktörleri ve benimsenen yaklaşımları ortaya koymaktadır. Ancak mevcut çalışmalardaki sınırlılıklar, farklı ülkelerdeki eğitim sistemlerinin erken çocukluk eğitimi açısından ayrıntılı şekilde ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda dünyanın en büyük ülkelerinden olan ve eğitim sistemlerini geleneksel kültürleriyle pekiştiren Çin ve Rusya'nın, erken çocukluk eğitim uygulamaları açısından incelenmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmada, erken çocukluk eğitimine ilişkin farklı uygulamaları olan Çin ve Rusya ile Türkiye'deki erken çocukluk eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde erken çocukluk eğitimi; ülkelerin erken çocukluk eğitim hedefleri, eğitim planlamaları, eğitim bütçeleri, öğretmen yetiştirme süreçleri, eğitim programları, uygulamaları ve ailenin eğitime dahil edilmesi başlıkları altında incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda ülkemizde öne çıkan eğitim uygulamaları vurgulanarak, erken çocukluk eğitiminin geliştirilmesi konusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye'de erken çocukluk eğitimi, Çin'de erken çocukluk eğitimi, Rusya'da erken çocukluk eğitimi, eğitim programları, öğretmen yetiştirme, aile eğitimi.

AİLE EĞİTİMİ VE PSİKOLOJİK DESTEK PROGRAMININ AİLE KATILIMINA VE

EBEVEYN ÖZ YETERLİĞİNE ETKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Meryem VURAL BATIK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, meryem.vural@omu.edu.tr

Öğr. Gör. Uygur BAYRAKDAR

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, uygur.bayrakdar@omu.edu.tr

ÖZET

Aile katılımı ev ve okul ortamında, anne babaların çocuklarının gelişim ve eğitimlerine katkıda bulunmaları için düzenlenmiş etkinliklerin bütünüdür. Aile faktörünün çocuğun eğitimindeki etkisi dikkate alındığında, ailelerin eğitim sürecine katılımının sağlanması ve ailelerle işbirliği yapılması konusunda eğitimcilere önemli görevler düşmektedir. Özel gereksinimli çocukların eğitiminde aile katılımının önemi dikkate alındığında aile katılımının artırılması gerekmektedir. Bu amaçla yapılacak çalışmalardan bir tanesi aile eğitimleridir. Grup olarak düzenlenen aile eğitim programlarının özel gereksinimli çocuğu olan ebeveynlerin birbirleriyle kaynaşmalarına ve birbirlerinden destek almalarına yardımcı olduğu bilinmektedir. Ayrıca ailelerin düzenli olarak okula gelmelerinin okul ile iletişimlerini güçlendireceği ve öğretmenle işbirliğini artıracacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmada Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocukların ebeveynlerine yönelik düzenlenen aile eğitim programının katılımcıların aile katılım düzeylerine ve ebeveyn öz yeterliğine etkisi incelenmiştir. Yarı deneysel desenlerden kontrol grupsuz ön test- son test modeline göre yürütülen araştırmada, katılımcılara ilk önce “Aile Katılım Ölçeği ve “Ebeveyn Öz Yeterlik Ölçeği” uygulanmıştır. Ardından araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan “Aile Eğitimi ve Psikolojik Destek Programı” gerçekleştirilmiş ve eğitimin sonunda ölçekler tekrar uygulanmıştır.

Araştırmaya, çocuğu özel alt sınıfta öğrenim görmekte olan 6’sı anne ve 2’si baba olmak üzere 8 ebeveyn katılmıştır. Aile eğitim programının içeriği oluşturulmadan önce, okul yönetimi, öğretmenler ve ebeveynlerle görüşülmüş ve en çok ihtiyaç duyulan konular belirlenmiştir. Bu doğrultuda 7 oturumluk bir Aile Eğitimi ve Psikolojik Destek Programı hazırlanmıştır. Bu programda diğer aile eğitim programlarından farklı olarak interdisipliner yaklaşım doğrultusunda birçok konu ele alınmıştır. Davranış sorunlarıyla baş etme, eğitime aile katılımı, ebeveynlerin geçirdikleri duygusal tepkiler, çocuklarına uyum süreci, sosyal desteği artırma, pozitif düşünmeyi geliştirme, çocuklarla eğitici oyun oynama gibi konular yer almıştır. Her oturumda ilk önce grup eğitimi, ardından bireysel görüşmeler yapılmıştır. Her bir oturum yaklaşık 3 saat sürmüştür.

Araştırma da elde edilen ön test ve son test puanları Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi ile analiz edilmiştir. Katılımcıların aile katılımı ön test puan ortalaması $X = 86.75$ ($SS = 16.525$) iken, son test ortalaması $X = 94.88$ ($SS = 18.581$)’dir. Katılımcıların ebeveyn öz yeterlik ön test puan ortalaması $X = 64.25$ ($SS = 18.046$) iken, son test ortalaması $X = 78.38$ ($SS = 9.257$)’dir. Bulgulara bakıldığında ebeveynlerin aile katılım düzeyleri aile eğitim öncesi ve sonrasında anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($z = -2.524$, $p < .05$). Diğer bir ifadeyle, aile eğitimi ebeveynlerin aile katılım düzeylerini anlamlı ölçüde artırmıştır. Aynı şekilde ebeveynlerin ebeveyn öz yeterlik düzeyleri aile eğitim öncesi ve sonrasında anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($z = -2.524$, $p < .05$). Diğer bir ifadeyle, aile eğitimi ebeveynlerin ebeveyn öz yeterlik düzeylerini anlamlı ölçüde artırmıştır. Elde edilen sonuçlar ilgili alanyazın ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: aile eğitimi, aile katılımı, ebeveyn öz yeterliği, psikolojik destek.

ADİYAMAN İLİ GELENEKSEL EL ÖRGÜSÜ PATİKLER ÜZERİNE ETNOGRAFİK BİR ARAŞTIRMA

Arş. Gör. Rabiha YILDIRIM

Gazi Üniversitesi, rabihayildirim@gmail.com

Doç. Dr. Banu Hatice GÜRCÜM

Gazi Üniversitesi, banugurcum@gmail.com

ÖZET

Kültür, toplumun düşünce, inanç ve değerleri ile birlikte her dönem gelişen, değişen yapısıyla bir yaşam biçimidir. Geleneksel kültürümüzün en eski ve önemli parçası olan örücülük sanatının bir dalı da el örücülüğüdür. Kullanılan malzemenin kolay sağlanabilmesi ve ucuz olması, örücülüğün her yerde rahatlıkla yapılabilmesi nedeniyle daha çok kırsal kesimde yaşayan kadınlarımızın el örücülüğü ile ilgilendiği görülmektedir. Boş zaman değerlendirme ve aileye ekonomik katkı sağlamak amacıyla örülen ev eşyaları, çeyiz eşyaları ve giyim eşyaları arasında kadınlarımız genellikle patik örmeyi tercih etmektedirler. Bir başka deyişle yaşam kültürünün bir parçası olan el örgüsü patikler Anadolu da daha çok genç kızların çeyizleri, hediye ve gündelik kullanım için yapılan ürünlerdir ve toplumun kültürel yapısını ve estetik beğenisini yansıtmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Adıyaman yöresi merkez ilçesine bağlı köylerde yürütülen etnografik araştırmada tespit edilen 30 adet şiş örgü patik üzerinde bulunan motif özellikleri açısından incelenerek örneklerle sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültür, el örücülüğü, patik, Adıyaman.

OKUL YÖNETİCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ YETERLİKLERİNİ İŞ YAŞAMINDA KULLANMA DÜZEYLERİ İLE DUYGUSAL EMEK VE ÇATIŞMAYI ÇÖZME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ (BİLECİK İLİ ÖRNEĞİ)

Eda ÇARIKCI

Gazi Üniversitesi, crkceda@gmail.com

Prof. Dr. Necati CEMALOĞLU

Gazi Üniversitesi, necem@gazi.edu.tr

ÖZET

Sosyal bir varlık olarak insanın ihtiyaçlarının çeşitliliği ve bu ihtiyaçlarının büyük bir kısmını tek başına karşılayamaması, toplumsal hayatta örgüt içindeki yaşamı zorunlu hale getirmektedir (Arslantaş ve Özkan, 2012). Toplumsal sistem içerisinde diğer bütün örgütleri doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen eğitim örgütleri, formal ve informal yapıları içinde bulunduran bir iletişim ağı olarak düşünüldüğünde, örgütün informal yapısını bu iletişim ağı ve kişiler arası etkileşim oluşturmaktadır (Bursalıoğlu, 2015, s. 23-24).

İnsanların birbirleriyle etkileşimde bulunduğu, iletişim halinde olduğu ortamlarda kimi zaman fikir ayrılıkları, farklılıklar ve uyuşmazlıkların neticesinde birtakım sorunlar da ortaya çıkmaktadır. Örgütlerde sık rastlanan ve bir arada yaşanan problemlerden birisi de çatışmadır (Aydın, 2005, s. 339). Çatışmalar, grupların amaçlarına karşı bir tehdit algılamasından kaynaklandığı için, fonksiyonel olsun ya da olmasın, özünde duygusaldır (Jordan ve Troth, 2004). Duyguları yönetme hareketi olarak duygusal emek, çalışanların örgütsel hedeflere ulaşmasında önemli bir yere sahiptir ve özellikle de hizmet veren örgütler için gereklidir (Grandey, 2000). Duygularının kontrolü ve yönetimini sağlayamayan bir yöneticinin doğru işler yapması zordur. Okul yöneticilerinin, mesleki tecrübesini, kişisel niteliklerini yönetim bilgisi ve kavrayışını okul yönetiminde kullanma şekli duygusal zekâyâ dayanmaktadır (Duncan, 2002).

Bu araştırmanın amacı, öğretmen görüşlerine göre, okul yöneticilerinin duygusal zekâ yeterliklerini iş yaşamında kullanma düzeyleri ile duygusal emek ve çatışmayı çözme stratejileri arasındaki ilişkiyi saptamaktır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin duygusal zekâ yeterliklerini iş yaşamında kullanma düzeyleri ve duygusal emek düzeyleri ile çatışmayı çözme stratejilerine ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Öğretmen görüşlerine göre, okul yöneticilerinin duygusal zekâ yeterliklerini iş yaşamında kullanma düzeyi, duygusal emek ve çatışmayı çözme stratejilerini hangi düzeyde ve ne yönde etkilemektedir?

Bilecik ilinde gerçekleştirilen, örneklemini Merkez, Bozüyük, Osmaneli ve Söğüt ilçelerindeki 22 ilköğretim kurumunda görev yapan 313 öğretmenin oluşturduğu bu araştırma, ilişkisel tarama modelindedir. Tarama araştırmaları, genellikle araştırılan konuya ilişkin bir tasvir yapmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012, s. 177).

Araştırmada veri toplama araçları olarak “Duygusal Zekâ Yeterliklerini İş Yaşamında Kullanma Düzeyi Ölçeği”, “Duygusal Emek Ölçeği” ve “Rahim Örgütsel Çatışma Envanteri (ROCI-II)” kullanılmıştır. Değişkenlere ilişkin betimsel istatistikler SPSS 21 programında yapılmış olup, duygusal emek ile çatışmayı çözme stratejileri üzerinde okul yöneticilerinin duygusal zekâ yeterliklerini iş yaşamında kullanma düzeylerinin etkisinin araştırıldığı modelin test edilmesi ise LISREL 8.80 programında path analizi (yol analizi) tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Path analizi, karmaşık nedensel ilişkileri içeren değişkenlerden oluşan sistemleri açıklayabilmek ve daha kolay yorumlayabilmek amacıyla yapısal eşitlik sistemleri için kullanılan bir yöntemdir (Yılmaz ve Çelik, 2016, s. 8).

Araştırmaya göre okul yöneticileri, duygusal zekâ yeterlikleri kapsamında en fazla duyguları yönetme ve öz bilinç, en az empati ve duyguları güdüleme yeterliğine sahiptir. Okul yöneticileri, duygusal emek davranışlarını da çoğu zaman sergilemektedirler. Çatışmayı çözme stratejileri üzerinde duygusal zekâ yeterliklerini iş yaşamında kullanmanın doğrudan etkisi ve aynı zamanda duygusal emek aracılığıyla da dolaylı etkisi söz konusudur. Duygusal zekâ yeterliklerinin artması duygusal emek gösterimini de artırmakta ve çatışma yönetiminde çoğunlukla tümleştirici ve uzlaşmacı stratejilerin tercihini artırmakta; duygusal emek arttıkça da daha çok tümleştirici ve uzlaşmacı çatışma çözme stratejileri kullanılmaktadır. Okul yöneticilerinin duygusal zekâ yeterliklerini iş yaşamında kullanmaları hem duygusal emek gösterimini hem de çatışmaları çözme stratejilerini etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Duygu, Duygusal Zekâ, Duygusal Emek, Çatışma, Çatışmayı Çözme Stratejisi

KÜLTÜRDİLBİLİMSEL BİR ANALİZ: ANNA AHMATOVA VE ŞAİR NİGÂR HANIM'IN ŞİİRLERİNDE “AŞK”

Arş. Gör. Salih ACAR

Gazi Üniversitesi, salihacar@gazi.edu.tr

ÖZET

Edebi yapıtlarda, her dönem ve dünyanın her yerinde evrensel ve değişmez temalar vardır. Ölüm, yalnızlık, doğa, arkadaşlık, gurur, hüzn gibi konular şiir sanatında en çok kullanılan izleklerdir. “Aşk” ise edebi ürünlerde ön ya da arka planda neredeyse daima hazır bulunan bir konudur. Yoğun hüzn içeren aşk şiirleriyle Sovyet Rusya'nın en büyük kadın şairlerinden sayılan Anna Ahmatova (1889-1966), XX. yüzyıl Rus edebi sürecinde fenomen bir şair olmuştur. Anna Ahmatova şiirlerinde aşk, hayal kırıklığı ve melankolik bir hava oluşturur. Şair Nigâr Hanım (1856-1918) ise Servet-i Fünun ve Tanzimat arasında kalmış ara kuşak bir şair olmasına rağmen eserleriyle son derece dikkat çeken bir isimdir. Şair Nigâr Hanım için aşk, dönemi itibariyle yaşamaya çalıştığı en kutsal hazinesidir. Ele alınan aşk konusu, iki farklı ulusun edebiyatlarında büyük önem taşıyan şairleri aynı noktada birleştiren temalar olması bakımından önem taşımaktadır. Bu bildiride, kültürel benzerlik ve farklılıkları ortaya çıkarmak, ayrıca aşk duygusuna ulaşmak için her iki şairin izledikleri yolu göstermeye çalıştık. Bununla birlikte “aşk” teması, iki kültürde aşkı anlatmak için kullanılan sözcükler karşılaştırılarak kültürelbilim bağlamında irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Aşk, Anna Ahmatova, Nigâr Hanım, kültürelbilim.

“ŞEHİT” TERİMİNİN KUR’ANÎ BAĞLAMDAKİ ANLAMSAL ÇAĞRIŞIMLARI

Arş. Gör. Ayşe İSPİR KURUN
Gazi Üniversitesi, aispir.ayse@gmail.com

ÖZET

İslam öncesi dönemde Araplar tarafından kullanılan bazı kelimeler Kur’anî bağlamda yer alarak İslami terim olma sürecine girmişlerdir. Kur’an, mesajını iletmekle mükellef olduğu yeni dinin, yani İslam’ın kavramlarını inşa ederken bu kelimeleri kullanmış ve bu süreçte bu kelimelerin genel anlam alanında bazı değişiklikler meydana getirmiştir. Kelime, Kur’anî bağlamda, sahip olduğu mevcut anlamlardan biriyle yer almış olsa da herhangi bir anlamsal değişiklik olmadığını ileri sürmek güçtür, çünkü bu kelimeler artık yeni bir bağlamın ve yeni bir kavramlar dünyasının içerisinde yer almaktadırlar. Kur’an sadece inançla alakalı konular içermemekte, aynı zamanda toplumsal yaşama, yani siyaset, hukuk, iktisat vb. alanlara dair öğretiler de içermektedir. Bu nedenle Kur’an’ın içerdiği bu terimleri tematik olarak sınıflandırmak mümkündür. Bazı terimler farklı anlamsal çağrışımlarıyla, birden çok temanın altında yer almaktadır. “Şehit” kelimesi ise itikadî, siyasî ve hukukî bir terim olarak ele alınabilir.

Bu çalışmanın amacı “İslami bir terim olarak “şehit” kelimesi Kur’anî bağlamda hangi anlamlarda kullanılmıştır?” sorusuna yanıt aramaktır. “Şehit” kelimesi Arapça şe-he- de kökünden türemiştir ve Kur’an’da aynı kökten türemiş şehit, şüheda, şehadet vb. diğer müştak kelimeler de yer almaktadır. Bu kelimeler her ne kadar kök anlamı itibarıyla birbirleriyle ilişkili olsa da bu çalışmada “şehit” çekimi üzerine odaklanılacaktır.

Çalışmada ilk olarak Kitabu’l-Ayn, Kitabu’l-Cemhera, Makâyîsu’l-Luga, es-Sıhah, el-Kâmûsu’l-Muhît, Tacu’l-Arûs ve Lisanu’l-Arab isimli Arap dilinin farklı dönemlerine ait çeşitli klasik sözlükler taranarak “şehit” kelimesinin etimolojik kökenine dair veri toplanacaktır. Bu sayede kelimenin genel semantik içeriğinin bir çerçevesi çizilecektir. Bahsi geçen sözlüklerden Kitabu’l-Ayn Arap dilinin ilk sözlüğüdür ve yazımı Emevi dönemine uzanmaktadır. Fakat hem bu sözlükte hem diğer bazılarında, kelimelerin Arap dilinin daha eski dönemlerindeki anlamsal içeriklerine veya kullanıldığı farklı bağlamlara dair rivayetlere rastlanmaktadır. Çalışmanın bir sonraki aşamasında İslami bir terim olarak “şehit” kelimesinin Kur’anî bağlamda hangi anlamsal çağrışımları içerdiği bilgisine ulaşmak için Taberi ve İbn-i Kesir tefsirleri ile Zemahşeri’nin el-Keşşâf isimli tefsiri taranacaktır. Elde edilen bilgiler sentezlenerek araştırmaya dair sonuçlara ulaşılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: şehit, İslami terim, Kur’anî bağlam, anlamsal çağrışım.

**NECİP MAHFUZ'UN EL-KAHİRE EL-CEDİDE ADLI ROMANININ ARAPÇA
ASLINDAN VE İNGİLİZCEDEN YAPILAN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİNİN
EŞDEĞERLİK AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI**

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÖZCAN
Gazi Üniversitesi, mozcan58@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Murat DEMİR
Gazi Üniversitesi, yasinmuratdemir@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Gürkan DAĞBAŞI
Çankırı Karatekin Üniversitesi, gurkandagbasi@hotmail.com

ÖZET

Eşdeğerlik kavramı çeviri sürecinde kaynak metin ile hedef metin arasındaki ilişkileri ifade etmektedir. Aynı zamanda kaynak metinde anlatılanın en yakın eşdeğerini hedef metinde bulmak olarak da tanımlanabilmektedir. Çevrilen metnin hedef dilde aynı tadı verebilmesi için iki dil arasındaki eşdeğerliğin iyi olması gerekmektedir. Arap edebiyatından Türkçeye birçok roman çevrilmiştir. Türk okuyucular Arap edebiyatının birçok eserini Arapça aslından değil, ara dil olan İngilizceden çevrildiği şekillerini okumuşlardır. Necip Mahfuz'un 1988 yılında Nobel Edebiyat ödülünü almasından sonra Türkiye'de onun eserlerini okumak isteyen meraklıların sayısı oldukça artmıştır. Mısır halkının o zamanki durumunu gözler önüne seren toplumsal gerçekçi romanlarından birisi olan el-Kahiretu'l- Cedide romanı Türkçeye ilk olarak Arapça aslından "Savrulan Kahire" başlığıyla çevrilmiştir. Daha sonra romanın İngilizce çevirisinden ara dil kullanılarak "Kahire Modern" adı ile tekrar çevrilmiş ve okuyucuların beğenisine sunulmuştur. Bu çalışmada el-Kahiretu'l- Cedide isimli romanın ana dil ve ara dilden Türkçeye yapılan çevirilerinin eşdeğerlik açısından incelenmesi yapılmıştır. Anlamsal, söz dizimsel, dilsel ve üslup boyutunun yanında, metinleri biçimsel olarak etkileyen ve süslü bir dilin ana malzemesi olan atasözü, deyim, mecaz, kişileştirme, karşılaştırma gibi dil oyunlarının her iki metinde bulunan çevirisi üzerinde durulmuş ve çeviri eşdeğerliği açısından yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Necip Mahfuz, el-Kahiretu'l- Cedide, Çeviride Eşdeğerlik

ÖRME TASARIMINDA EL ÖRGÜSÜ ÇORAP MOTİFLERİNİN UYGULANMASI

Dr. Vildan BAĞCI

Gazi Üniversitesi, vildanbacan@gmail.com

ÖZET

Milli kültür ve kişiliğin en önemli belgeleri olarak bilinen el sanatlarımızdan biri olarak kabul edilen el örgüsü çoraplar, asırlar boyu toplumun yaşayışı, zevk, sanat anlayışı ve el becerisi ile bütünleşerek önemli bir yer tutmaktadır. Zengin motif ve renkleriyle bize çok şey anlatan çorapların birçok özelliği bulunmaktadır. Gün geçtikçe bu sanat yok olmakta ve bu sanatla uğraşan kişiler azalmaktadır. Bu nedenle, el örgüsü çorapların, üzerinde bulunan motif ve renklerinden esinlenerek, çorap dışında değişik alanlarda da kullanmak, yaşamasını sağlamak ve el örgüsü çorapları gelişen teknoloji sayesinde çağdaş yorumla birlikte sunmak amacıyla çeşitli yörelerden elde edilen çoraplardan esinlenilerek çorap şekil ve motiflerinden 5 adet çanta aksesuarı tasarlanmış bir tanesi örme makinası (Silver) kartlı sistemde uygulanmıştır. Kullanılan iplik türü ve kartlı sistem özelliğinden kaynaklı motif aktarımında ürün üzerinde işleme ve diğer süsleme teknikleri kullanılarak bir bütün oluşturulmuştur. Aksesuar, kadın giyiminde, kıyafeti tamamlayan ve bütünleyen, rengi ya da malzemesi ile bir uyum ya da karşıtlık etkisi yaratan öğelerdir. Giyimde aksesuar seçimi, giyim seçimi kadar önem arz etmektedir. Çantalar, kösele, deri, kumaş, meşin, örme gibi çeşitli materyallerden elde edilebilmekte ve kadınların vazgeçilmez aksesuarlarından biri durumundadır.

Bildiride, farklı yörelere ait çoraplardan tasarlanan 5 adet çanta modeli içinden Sivas yöresine ait el örgüsü gelin çorabı motiflerinden esinlenilen örme çanta tasarımının uygulama aşamalarına yer verilmiştir. Çanta tasarımında motif ve renk özelliklerinin esin kaynağına yakın olmasına özen gösterilmiştir. Uygulanan çanta malzemesinde doğal iplik olan jüt tercih edilmiş, esin kaynağı çorabın renklerine uygun olarak boyanmıştır. Çanta tasarım ve uygulama aşamaları fotoğraflarla desteklenmiştir. Bu çalışma ile kültürümüzde önemli yer teşkil eden ve yok olmaya yüz tutmuş el örgüsü çorap motiflerinden oluşturulan tasarımlarla günümüzde de yaşatmaya yönelik farkındalık sağlanmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra örme çanta üretim aşamalarının bu tür uygulama yapmak isteyenlere kaynak olması bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, çorap, örme, çanta, motif.

ELİF ŞAFAK'IN BİT PALAS ROMANINDA İSTANBUL

Okt. Zeynep KİŞİ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zeynepkisi@yyu.edu.tr

ÖZET

Şehirlerin insan psikolojisi üzerindeki etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Bu gerçek insan-mekân uyumu dâhilinde üzerine çok şey yazdıracak güçtedir. Şehirler mekânlarla birleştirilip betimlenirken birbirinden farklı yaklaşımlar oluşur. Her insanın mekândan kavradığı, hissettiği farklıdır.

İstanbul, dünyanın gözbebeği olarak nitelenen, Avrupa ve Asya kıtalarının bağlantısı halinde, yüzyıllardır birçok yazara esin kaynağı olmuştur. Dünyanın en eski şehirlerinden olan İstanbul, tarihin karanlık çağlarından itibaren değişik adlara bürünmüş, farklı milletlerin sığınağı olmuştur. Coğrafi konumu sebebiyle el üstünde tutulan şehirde nüfus yoğunluğunun hızlı artışı insanları bir araya getirerek düşüncelerin geniş bir yelpazeye yayılmasını sağlamıştır. Farklı düşünce topluluklarının varlığı, İstanbul'un konu edildiği yapıtlarda değişik yönleriyle ele alınmıştır. Bu farklılık kimi yazarlar tarafından zenginlik, kimisi tarafından karmaşa olarak kabul edilmiştir. Ama değişmeyen bir gerçek vardır ki o da İstanbul tozu bulaşan yapıtlar şehrin debdebeli sesini yansıtır.

Büyük şehirlerin kalabalığıyla insanların yalnızlaşması, gelir dağılımındaki dalgalanmaların yaşamlar üzerinde etkisi, etkileyici güzelliğinin arkasına saklanmış insanların yaşantısı, tarihsel dokuyu bozarak geçen günler... İçinde bunca zıtlığı barındıran bu kentin kaderi, iç dünyası, ruhsal zenginliği... Her yazar tarafından farklı bir kalemle ele alınan, bunca duyguyu içinde besleyen İstanbul Bit Palas'ta kalabalığın şehir üzerinde bıraktığı olumsuz etkileri gözler önüne serer. Yaşamla renkler arasından roman kahramanı Agripina üzerinden bağıntı kurulur. Kahraman İstanbul'u sislerin arkasında, gri bir gökyüzü ile çöp kokularıyla yaşayan insanların bulunduğu bulanık bir şehir olarak yansıtır. Romanda bahsedilen İstanbul'dan akan su neden bulanıktır sorusu üzerine bir çalışma gerçekleştirmeye çalıştık. Başka bir açıdan "arayış şehri" olarak nitelendirilebilecek İstanbul, kimliklerinin, düşlerinin peşine düşmüş insanların yollarını kesiştiren bir merkezdir. Benliğini arayan Bit Palas bunca insanı kaynaştırmasına ise kendi kayıp ruhu neden olmuştur. Özünü yakalamaya kayıp ruhuna ulaşmaya çalışan şehir, bu arayış içinde bulunan herkese kapısını açmış, yaşamın her anına ortak ederek buluşu kolaylaştırmak istemiştir. İnsanları ve şehri bu pencerede buluşturan farklı kalemler, sahiplenen öz ile aranan öz arasında ki ince çizgiyi belirlemiş arayışın güçlenmesini sağlamıştır. Son olarak kentin kayıp ruhu üzerinde durulur.

Genel olarak İstanbul içinde sakladığı hayatlarla kendi rengini oluşturur. Bu renk her bireyin İstanbul'a bakışındaki incelikleri gösterir.

Anahtar Kelimeler: Elif Şafak, İstanbul, roman.

KURUMSAL ÖĞRENMENİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ; TIBBİ MÜMESSİLLER ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Doç. Dr. Fatma Zehra TAN

Karabük Üniversitesi, fatmazehra@karabuk.edu.tr

Öğr. Gör. İrfan YURT

Karabük Üniversitesi, irfanyurt@karabuk.edu.tr

Öğr. Gör. Seliha Seçil BAYRAM

Karabük Üniversitesi, secilbayram@karabuk.edu.tr

ÖZET

Günümüz küresel rekabetinin hızlı bir şekilde işletmelerde değişimlerin yaşanmasına sebep olması örgütlerin gerçekleşen değişime uyum göstermenin ötesinde yenilikçi bir davranış göstermeye zorlamıştır. İşletmeler varlıklarını devam ettirebilmek için insan gereksinimlerini geçmişin gölgesinde kalarak değil, yarının gereksinimlerine göre değişimlere uyum sağlayarak oluşturmaktadır. Örgütler arasındaki bilgi akışı bilgi toplumu ortaya çıkartarak nitelikli iş görenlerin değerinin artmasına katkıda bulunarak örgüt bireylerinin sürekli öğrenmesinde rol almaktadır.

İlaç sektöründe mevcut yasal düzenlenmeler nedeniyle ilaç tanıtımı ürün tanıtım sertifikasına sahip tıbbi mümessiller tarafından sadece sağlık çalışanlarına gerçekleştirilebilmektedir. Sağlık önemli bir parçası olan ilacın hekimlere tanıtılması için tek yol olan mümessiller iyi bir eğitim ve donanıma sahip olmalıdırlar. Bu durum hem rekabetin yoğun olduğu pazarlarda etkin pazarlamanın bir gereksinimi hem de firma karlılığının vazgeçilmez bir parçasıdır. Örgüt değerlerini benimsemiş, öğrenmenin teşvik edildiği, deneyimi ve gelişimi sağlanan örgüte bağlı bir çalışan işletmenin başarısına katkı sağlayacaktır. Örgüt çalışanları farklı faktörlerin etkisinde kalarak örgüt hakkındaki tutumlarında olumlu ya da olumsuz yönde eğilimler olabilmektedir. Her işletmede olduğu gibi sağlık sektöründe de örgütsel bağlılığın artan rekabet ortamında sağlanabilmesinin koşulu işletmelerin taşıdıkları değerleri en iyi biçimde yönetmelerinden geçmektedir. İşletmelerin varlıklarını sürdürmelerinde sermayenin yanında emeğinde önemli bir yeri vardır. İlaç işletmelerinin başarısında pazarlama bölümünde, emek faktörünün bir parçası olan nitelikli tıbbi mümessilleri işletmeye kazandırmak, mümessillerin gerekli deneyim ve gelişimini sağlamak için her türlü uygun ortam oluşturmak önemli olmakla birlikte çalışanların örgütsel bağlılıklarının sağlanarak bireyleri kurumda tutabilmek de işletmeler için önemli bir işlemdir.

Bu çalışmanın amacı; tıbbi mümessillerin öğrenen organizasyon algısının örgütsel bağlılıkları üzerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırma evrenini Türkiye’de yerli ve yabancı firmalarda çalışan tüm mümessiller oluşturmuştur. Türkiye’de çalışan mümessil sayıları için bir kayıt tutulmadığından araştırma evreni hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Tahmini “Mümessil Dayanışma Derneği” sosyal ağına kayıtlı yaklaşık 7000 kişiden yarısının aktif çalışan olduğu düşünülmektedir. Evren hakkında net bir sayı belirlenemediğinden kolayda örnekleme yöntemi sosyal medya ile ulaşılabilir durumda olan 232 kişiye online anket uygulanmıştır. Üç bölümden oluşan anketin birinci bölümünde Watkins ve Morgick tarafından geliştirilen 21 sorudan oluşan “Öğrenen Organizasyonun boyutlarına yönelik ölçek” (Dimensions of Learning Organization Questionnaire -DLOQ) kullanılmıştır. İkinci bölümde ise Allen ve Meyer (1990) tarafından geliştirilen 19 sorudan oluşan “Örgütsel bağlılık ölçeği” kullanılmıştır. Üçüncü bölümde demografik verilere yer verilmiştir. Anket sorularına verilen yanıtlara göre yapılan analizlerle mümessillerin kurumsal öğrenme ve örgütsel bağlılıklarının alt boyutları incelenmiş ve birbiri ile ilişkilendirilmiştir.

Ölçeklerin toplam skor ve güvenilirlik analizi sonuçlarına göre; öğrenen organizasyon ölçeğinin ortalama skoru 3,51, cronbach's alpha değeri 0,963, örgütsel bağlılık ölçeğinin ortalama skoru 3,42 cronbach's alpha değeri 0,912 olarak bulunmuştur. Ölçeklerin güvenilirliği oldukça yüksektir. Öğrenen organizasyon ölçeğinin yedi alt boyutu vardır. Bunlar sürekli öğrenme, diyalog ve sorgulama, takım halinde öğrenme, paylaşımcı sistemler, güçlendirilmiş çalışanlar, sistemler arası bağlantılar ve destekleyici liderliktir. Örgütsel bağlılık ölçeğinin üç alt boyutu vardır. Bunlar duygusal bağlılık, devam bağlılığı ve normatif bağlılıktır. Toplam ölçek skorları ve alt boyutlara ait ortalama skorlar hesaplanmış ve kurumsal öğrenme alt boyutları bağımsız değişken olmak üzere her bir örgütsel bağlılık boyutu bağımlı değişken olarak değerlendirilerek doğrusal regresyon modeli kurulmuş ve aralarındaki ilişkinin gücü incelenmiştir.

İki ölçek arasındaki ve alt boyutlara ilişkin korelasyonlar anlamlı ve pozitif yönlü bulunmuştur. Örgütsel öğrenmenin, örgütsel bağlılıkla ilişkili olduğu hipotezi her alt boyut için kurulan modellerle anlamlı görülmüştür. Örgütsel öğrenme alt boyutlarının toplam örgütsel bağlılığı açıklayıcılığı %51 dir (düzeltilmiş R^2 : 0,51, p :0,00). Sistemler arası bağlantılar modeli anlamlı olarak açıklamaktadır. Başka bir deyişle sistemler arası öğrenme arttıkça bağlılık anlamlı olarak artacağından söz edilmektedir. Sistemler arası bağlılık, duygusal bağlılık ve normatif bağlılığı anlamlı olarak açıklarken, devam bağlılığını açıklamamaktadır. Ayrıca kurumun öğrenme artırma amaçlı sistemsel paylaşımları duygusal bağlılığı anlamlı düzeyde artırdığı tespit edilmiş ancak genel bağlılık üzerine etkisi görülmemiştir.

Tıbbi mümessillerde örgütsel bağlılığın ve kurumsal öğrenme düzeyleri yüksek olarak bulunmuştur. Kurumsal öğrenme ile örgütsel bağlılık ilişkisinin varlığı korelasyon analizine göre anlamlı ve pozitif olsa da, kurumsal bağlılığı açıklayan farklı değişkenlerin de olduğundan söz edilebilir. Modele örgütsel bağlılığı açıklayıcı olduğu düşünülen gelir düzeyi ve çocuk sayısı eklendiğinde, model yine anlamlı bulunmasına rağmen değişkenlerin modele katkılarının olmadığı görülmüştür. Tıbbi mümessillerde örgütsel bağlılığı artırmada hangi örgütsel öğrenme kavramları üzerinde hareket edileceği farklı modellerle test edilebileceği gibi, örgütsel bağlılığı artırıcı diğer başka değişkenlerde araştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenen Organizasyonlar, Örgütsel Bağlılık, Tıbbi Mümessil.

MARGUERITE DURAS'NIN PASİFİK'E KARŞI BİR BENT ADLI ROMANININ ANNE İMGESİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Ümran TÜRKYILMAZ
Gazi Üniversitesi, uturkyilmaz@gazi.edu.tr

ÖZET

Yirminci yüzyılın Fransız yazarlarından Marguerite Duras Pasifik'e Karşı Bir Bent adlı romanında kin ve eşitsizlik sarmalının odağında yer alan Çinhindi'nde yalnızca medeniyeti değil tüm kıtayı da yok eden sömürgecilerin yürüttüğü uygulamalara, yoksulluğa, kuraklığa, salgın hastalıklara ve bentlere karşı bir ailenin özellikle de bir annenin verdiği savaşımlı öznal bir bakış aracılığıyla aktarır. Sömürgeci yerlilerle aynı zor yaşamın paylaşıldığı Çinhindi'nde, babanın ani ölümüyle birlikte Joseph ve Suzanne adlı çocuklarıyla yaşamaya başlayan annenin yüreği, acı, bekleyiş, korku, yokluk, yalnızlık, sabır ve dirençle yoğrulmuş güçlü bir yaşamdan kesitler sunar. Yazar, sömürgeci yerli halk arasında izleri kaybolmayacak olan işbirliği ve gerginlikler arasında var olmaya çalışan anne imgesini serimler.

Duras, romanının her satırında yansıtacağı gerçekliğin duyumsanır kılmasını sağlamak için tüm varlığıyla çaba harcar. Bundan dolayıdır ki yazar, kaybolup gitmiş olan bir babanın iz bırakan hatırasıyla, gün geçtikçe temelinden sarsılan çocukluğunu, bilinçlenmeye başladığı yaşlardan itibaren yaşamında çok önemli bir yer tutan gençlik yıllarının deneyimlerini, ailesini özellikle de annesini ve kişiliğini oluşturan uzamı en sıcak duygularla yoğurur. Çoğu zaman kendi gerçekliklerini sorgulayan Duras, egzotizmin ardındaki güçlükler ve yabancı olduğu sömürge yaşamına meydan okuyarak sürdürdükleri yaşamı, gerçeğe yakın çizgilerle yansıtır. Böylece yazar, yoğun bir şekilde yaşamının belirleyici olaylarına ve iç dünyasına dolaysız bir dokunuş katar.

Pasifik'e Karşı Bir Bent'te, annelik içgüdüyle çocuklarını korumaya çalışan ve dünyasını onların üzerine kuran annenin, sabır ve dirençle ailesi için savaştığı ve tüm ailenin geleceğini etkilediği görülür. İki çocuğuyla tek başına kalan annenin on yıldır biriktirdiği parayla deniz kıyısında ekime elverişsiz toprak parçasını alması, sömürgeci tarafından bu arazinin ellerinden her an alınma tehlikesinin olmasının yarattığı korkuyla anne, toprağı verimli kılmak için umutla çalışır ve evlatlarına iyi bir gelecek hazırlamayı arzular. Öyle ki tüm enerjisiyle Pasifik'e karşı bir bent kurmaya girişir. Ancak yükselen sular, bentleri yıkar. Bu noktadan itibaren geleceğinin ve umutlarının yok olduğunu düşünen anne, en çok da çocuklarının kendisini terk etmesinden kaygılanır. Tinsel ve uzamsal bir içe kapanma duygusu yaşayan annenin bedenindeki çöküş, yüzünde okunan bezginlik ve yaşamı devam ettirme arzusuyla uyuşmayan kaygısı, aile bireylerine ortak bir kabusu yaşatır.

Anne-çocuk ilişkisinde çocuğa verilen sevginin yapıtta her zaman olumlu sonuçlara yol açmadığına tanık oluruz. Çocukları için savaştığı annenin, denediği her şeyin sular ülkesinde kaybolduğu anlaşılır. Ailesini denetim altında tutmak ve evlatlarının yaşamlarını güvence altına alma isteyen anne, yeni baştan başlamayı ister ancak bu sömürge uzamında geçirdiği zor koşullar ve yıllar, tüm enerjisini tüketir. Bu andan itibaren çocuklarının düşünce ve karşıt oluşlarına karşı baskıcı, hoşgörüsüz ve son derece acımasız bir tutum sergileyen anne imgesi söz konusu olur. Özellikle kızı Suzanne, az seven ve sevilen bir çocuk olmasının verdiği hüznle, annesinden tümüyle uzaklaşır. Annenin fiziksel olarak varlığı eksik olmamasına karşın, ikili arasında empati ve doyum eksikliği karşımıza çıkar. Çocuklar üzerinde olumsuz etki yaratan bu durum, onların güvensiz, muhtaç ve bağımlı birer insan olmalarına yol açar.

Pasifik'e Karşı Bir Bent'te bir annenin hem idealleştirilmesi hem de ona karşı olumsuz bir bakışın sergilenmesi açıklanır. Yazarın annesine, annenin de özellikle genç kızına karşı sevgi-nefret ilişkisine dayalı hissettiği farklı duygular açığa çıkar. Sevginin yetersizliği ya da yokluğu, yadsıma kuralına dayalı olarak çocuğun annesiyle özdeşleşmemesine neden olur. Çalışmamızda annenin çocuklarına, çocukların da annelerine karşı hissettiği olumlu / olumsuz duygu ve tutumlarını, Freud'ün psikanalitik yaklaşımı ışığında değerlendirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Marguerite Duras, Pasifik'e Karşı Bir Bent, anne imgesi, Freud.

SOSYAL ARAŞTIRMALARDA “NİTEL DENEY” YÖNTEMİ**Prof. Dr. Çetin SEMERCİ**Bartın Üniversitesi, ctnsem@gmail.com**Dr. Öğr. Özlem YAVUZ**Bartın Üniversitesi, yavuzkuukozlem@gmail.com**Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ**Bartın Üniversitesi, nsemerci@bartin.edu.tr**ÖZET**

Sosyal bilimlerde özellikle sosyolojide ve eğitimde nicel araştırma yöntemlerine sık sık eleştiriler yapılmaktadır. Eleştiriler daha çok araştırmaların sadece testlerle, ölçeklerle ve anketlerle analiz yapıp sonuçlar verilirse yanılma payı yüksek olacağı şeklindedir. Bu araştırmalarda söz konusu kişilere söz hakkı verilmesi gerekir. Bilimsel araştırmalarda, bağımsız değişken olarak yeni yöntem, teknik veya teknolojinin başarı ve tutum gibi bağımlı değişkenler üzerine etkisini belirlemenin en doğru yolu deneysel yöntem kullanmaktır. Deneysel yöntem, daha çok nicel bir yöntem olarak bilinmektedir. Ancak, deneysel yöntem nitel bir yöntem olarak da kullanılabilir. Bu çalışmanın amacı, sosyal araştırmalarda “nitel deney” yöntemini açıklamaktır. Bu çalışmada, nitel deneyin ana düşüncesi nedir? Nitel deneyin mantığı ve felsefesi nereye dayanmaktadır? Nitel deneyle ilgili örnekler nelerdir? Nitel deneyin deneysel yöntemden farkı nedir? Nitel deneyde, deneye müdahale teknikleri nelerdir? Nitel deneyin aşamaları nelerdir? Nitel deney ile deneysel yöntem birlikte kullanılabilir mi? Gibi sorulara cevap aranmıştır. Nitel deney, “denetim altında ve olgunun doğasına uygun bir şekilde deneyin inceleme alanına müdahale ederek, mümkün olduğu kadar olguları doğal ortamları içinde olgu yapısındaki değişimleri görmek ve rapor etmektir”. Nitel deney yöntemi Kleining’e (1986) göre, sözkonusu bir olgunun yapısını anlayabilmek için bilimsel olarak deneye müdahale edilmesidir. Newton’un sarkaç araştırması, çocukların bilişsel gelişimini araştıran Piaget’in çalışmaları nitel deney yöntemine örnek olabilir. Nitel deney, mevcut ortaya konmuş varsayımların test edilmesi değil, ilgili olgunun yapısının ortaya çıkarılmasıdır. Nitel deneyde, araştırmaya müdahalelerde ayırma-kesimleme, hangi yeni etkilerin ortaya çıkaran kombinasyon, aşamalı bir şekilde azaltma-zayıflatma, eklem-pekiştirme, olguların bazı parçalarının yerine ona eş bir başkasının konması veya yenisiyle değiştirme anlamında yerine geçirme ve dönüştürme teknikleri kullanılmaktadır. Nitel deneyde dönüştürme tekniğinde bir olgu bir bütün olarak değişime tabi tutulur. Buradan az veya çok hangi eski göstergelerin süreklilik gösterdiği veya hangilerinin göstermediğine bakılır. Diğer taraftan nitel deney, olguyu betimleme, deneysel müdahale, olguyu tekrar betimleme ve olgu yapısı ile ilgili sonuçlar çıkarma gibi dört aşamadan oluşmaktadır. Deneysel müdahale ve olguyu tekrar betimleme aşamaları, olgunun yapısıyla ilgili sonuçlara ulaşıncaya kadar devam eder. Nitel deney, planlamaların iyi yapılması ve varsayımların doğru hazırlanarak deneysel yöntemle birlikte karma desen olarak kullanılabilir. Ayrıca, nitel deney, eğitim başta olmak üzere tüm sosyal araştırmalarda kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Nitel deney yöntemi, sosyal araştırmalar, eğitim.

YEŞİL PAZARLAMA VE DÜNYADAN BİR YEŞİL TEKSTİL İŞLETMESİ: ECOALF

Doç. Dr. Banu Hatice GÜRCÜM
Gazi Üniversitesi, banugurcum@gmail.com

Arş. Gör. Rabiha YILDIRIM
Gazi Üniversitesi, rabihayildirim@gmail.com

ÖZET

21. yüzyılın beraberinde getirdiği yenilikler, teknolojik gelişmeler ve küreselleşme işletmelerin bu gelişmelerle uyumlu, çevresel sorumluluk gerektiren bir yapı içerisinde olmalarını gerektirmektedir. İşletmeler, son yıllarda tüketicilerin artan çevresel duyarlılığı ve ekolojik talepleri karşısında sosyal sorumluluk çerçevesinde çevreye duyarlı üretim yapmayı hedeflemektedirler. Çevreyi koruma bilinci ve çevresel sorumlulukla yapılan üretim ile ilgilenen Yeşil pazarlama her alanda olduğu gibi tekstil işletmelerinde de uygulama alanı bulmaktadır. Yeşil pazarlama bilincine sahip tekstil firmaları üretimlerinde yeşil pazarlama stratejileri kullanmakta ve bu açıdan değerli sürdürülebilir tekstil ürünlerini piyasa sunmaktadır. Bu çalışmada, yeşil pazarlama, yeşil tüketici ve çevre bilinci ile yapılan yeşil üretim kavramları irdelenip, dünya kaynaklarının dikkatli kullanılması hususuna dikkat çekmek isteyen ve atıkların geri dönüştürülmesi ile giyilebilir atık stratejisi geliştirmiş olan tekstil işletmelerine örnek olan Ecoalf işletmesi örnek olarak ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tekstil, yeşil pazarlama, yeşil pazarlama stratejileri, Ecoalf.

ARAP DİLİ ALANINDA TARİHSEL ANLAMBİLİMİNDE CAHİLİYE ŞİİRLERİNİN KAYNAK OLARAK KULLANIMININ ELEŞTİRİSİ

Arş. Gör. Ayşe İSPİR KURUN
Gazi Üniversitesi, aispir.ayse@gmail.com

ÖZET

Anlambilimi anlamı inceleyen dilbilim dalıdır. Tarihsel anlambilimi ise anlam gelişimlerini ve değişimlerini ele alarak anlam değişiminin türlerini ve sebeplerini araştırır. Bir kelimenin anlamını belirli tarihi kesitler boyunca inceleyen tarihsel anlambilimi çalışmaları artsüremli (diakronik) niteliktedir. Ele alınacak tarihin başlangıcı antik dönem olabileceği gibi modern dönem de olabilir. Bu tarz çalışmalarda araştırmada ele alınacak kelimelerin izini sürmek için döneme ait metinler taranır ve metinlerin araştırmaya konu olan kelimeleri içerip içermedikleri, içeriyorlarsa hangi bağlamlarda ve ne sıklıkla içerdikleri araştırılır. Ardından diğer dönemleri temsil eden metinlerden elde edilen veriler arasında karşılaştırma yapılarak bazı sonuçlara varılır.

Arap dili alanında yapılan anlambilim ve etimoloji çalışmalarında genellikle kaynak olarak Cahiliye şiirleri kullanılmaktadır. Bu şiirlerin sözlü kültür yoluyla korunup aktararak ilk olarak Emevi Döneminde yazıya geçirildiği bilinmektedir. Arap edebiyatı dönemleri ayrımı temel alınarak Cahiliye yani İslam öncesi dönemin miladi yedinci yüzyılın başlarında sona erdiği, Emevi döneminin ise aynı yüzyılın ortalarından sonra başladığı dikkate alındığında aradaki yarım asırlık süre bu şiirlerin güvenilirliğine dair bazı soruları akla getirmektedir. Nitekim bazı dil ve edebiyat bilginlerince Cahiliye şiirlerinin güvenilirliği konusu tartışılmıştır.

Cahiliye şiirleri denildiğinde akla ilk gelen şair grubu Muallaka şairleridir. Muallaka şairleri İslam öncesi dönemde çeşitli panayırlarda hakemlerce seçilerek Kâbe'nin duvarlarına asılmaya hak kazanmış şiirlerin sahipleridir. Bazı eserlerde “yedi askı” adıyla ele alınan muallaka şiirlerinin sayısının bazı eserlerde daha fazla olduğu görülmektedir. Cahiliye dönemini temsil eden başka bir grup da Saalik şairleridir. Çalışmada bunlar hakkında daha detaylı bilgilere yer verilecektir. Bu dönem şairlerinin bir kısmı İslami dönemde de yaşamıştır. Cahiliye dönemine ait şiirler el-Mufaddaliyât, el-Asmaiyyat vb. şiir koleksiyonlarında derlenmiştir. Şairlerin münferit olarak divanlarını kapsayan eserler de bulunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı bahsi geçen İslam öncesi döneme ait şiirlerin tarihsel anlambilimi çalışmalarında kaynak olarak kullanımının kritik edilmesidir. Bu doğrultuda çeşitli dil bilginlerinin Cahiliye şiirlerine dair görüşleri incelenerek bazı sonuçlara ulaşılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cahiliye şiirleri, tarihsel anlambilim, artsüremli çalışma

BİR MİZAH HİKÂyecİSİ MEHMET SEMİH

Doç. Dr. Fatih SAKALLI
Gazi Üniversitesi, fsakalli@gazi.edu.tr

ÖZET

1952'de doğan ve 2013'te vefat eden Mehmet Semih, Türk Edebiyatı'nda mizah öyküleri ile tanınmıştır. 'Dünyanın En Haksız Yere Dayak Yiyen Adamı Selahattin Bey, Gözlüklü Beyefendi, Hurda Kralı, Umutla Yaşıyoruz Efendim gibi kitaplarının yanında Türk Mizah Hikâyeleri Antolojisi ve Türk Taşlama ve Hiciv Antolojisi, Türk Gülmece Öyküleri Antolojisi gibi antolojileri de vardır. Bu çalışmada Mehmet Semih'in Gözlüklü Beyefendi ve Hurda Kralı adlı kitaplarındaki hikâyelerden hareketle mizah unsurlarının hikâyelerde ne şekilde işlendiği üzerinde durulacaktır. Böylece Türk toplum yapısında yaşanan veya yaşanabilecek olayların hikâyelerde nasıl yansıtıldığı gösterilmeye çalışılacak ve Mehmet Semih'in bir mizah yazarı olarak Türk Edebiyatı'ndaki yeri ve önemi üzerinde bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mizah, Hikâye, Mehmet Semih

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ: 54 ÜLKENİN ANALİZİ

Doç. Dr. Gülümser GÜLTEKİN AKDUMAN
Gazi Üniversitesi, gulumsergultekin@yahoo.com

Prof. Dr. Yasemin AYDOĞAN
Gazi Üniversitesi, yaseminaydogan@yahoo.com

ÖZET

Erken çocukluk eğitimi, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların sonraki yaşamlarında önemli rol oynayan bedensel, psikomotor, sosyal, duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde şekillendiği, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitim sürecini kapsamaktadır. Bu önemli süreçte ülkemizde son yıllarda kaydedilen önemli gelişmelere rağmen, erken çocukluk eğitimindeki değişimlerin sürekli ve sık yapıyor olması önemli sorunlara neden olmaktadır. Oysa, gelişmiş ülkelerde erken çocukluk eğitimi de dahil olmak üzere genel eğitim sistemlerindeki değişimler planlı programlı ve sürdürülebilir bir şekilde gerçekleştirilmekte ve bu bakış açısı pek çok ülkede kabul görmektedir. Bu çalışmada farklı ülkelerde erken çocukluk eğitim sistemlerinin analizi kapsamında; eğitim hizmetleri, eğitim tarihi, eğitimde yönetim, finansman ve yasal düzenlemeler, öğretmen yetiştirme ve aile eğitimi konularının karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, çalışma grubuna amaçsal örneklem yöntemiyle belirlenen 54 ülke dahil edilmiştir. Yapılan içerik analizleri sonucunda Türkiye ve diğer 53 ülkede erken çocukluk eğitimine ilişkin elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak tablolar halinde verilmiştir. Çalışmada, okul öncesinde eğitime başlama yaşı, okullaşma oranı, öğretmen yetiştirme, bir öğretmene düşen öğrenci sayısı, aile eğitimi ve eğitim bütçesi gibi erken çocukluk eğitim sürecinde yer alan konularda elde edilen sonuçlar tartışılarak, öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk eğitimi, okul öncesi eğitim, öğretmen yetiştirme

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRK HALK MÜZİĞİ İLE İLGİLİ ALGILARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Aylin MENTİŞ KÖKSOY

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, aylinmentiskoksoy@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenliği adaylarının Türk Halk Müziği ile ilgili algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesidir.. Çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği 2. Sınıfta öğrenim görmekte olan 38 kişi oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri “Türk Halk Müziği.....gibidir. Çünkü” ifadelerini tamamlamaları yoluyla elde edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

Çalışmadan elde edilen veriler beş aşamada analiz edilmiştir. Bu aşamalar; geçerli metaforların kodlanması, örnek metafor ifadelerinin derlenmesi, temaların bulunması ve temalara göre kategori geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması ile nitel verilerin nicel verilere dönüştürülerek analiz edilmesi aşamalarıdır. Çalışma sonucunda Türk Halk Müziği ile ilgili üretilen metaforlar 8 adet kavramsal kategori altında toplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; “Yaşama Sevinci Veren bir müzik türü olarak Türk Halk Müziği” (f=8) kategorisinin en sık katılım gösterilen kategori olduğu tespit edilmiştir. Bu kategoriye “Huzur Veren, Dinlendiren ve Sakinleştiren” (f=6), “Muhtaç Olunan” (f=6), “Sonsuz”(f=6), “İyi ve Kötü Anıları Hatırlatan” (f=5), “Güzellikleri ve Acıları İçinde Barındıran” (f=4), “Saf Temiz Hissettiren” (f=2), “Bilinmeyen kategori” (f=1) bir müzik türü olarak Türk Halk Müziği kategorilerinin takip ettiği belirlenmiştir. Çalışma sonuçlarına göre, üretilen bu metaforların öğretmen adayları tarafından nasıl algılandığı ve Türk Halk Müziği kavramına yükledikleri anlamların bilinmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Türk Halk Müziği, Sınıf Öğretmeni Adayı.

İSLAMCILIK VE BATICILIK FİKİR AKIMLARININ DİN EĞİTİMİ GÖRÜŞLERİNE KARŞILAŞTIRMA BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Vahdeddin ŞİMŞEK

Kırıkkale Üniversitesi, wahsim2012@gmail.com

Arş. Gör. Hasan SÖZEN

Bayburt Üniversitesi, hasan-sozen@windowslive.com

ÖZET

Osmanlı döneminin son yılları özellikle Tanzimat'la başlayan dönem Türk tarihinde toplumu en fazla ilgilendiren, topluma en fazla dayanır gibi gözüken bir sancılı dönemdir. Bu dönemin propagandası halka dayanmak, halka mutluluk getirmek, kardeşçe yaşamak vs. şeklinde halka büyük bir ümit vererek yapılmıştır. Bu dönemdeki sosyal gelişmelerin en önemlisi, İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin bütün yurt çapında hızla örgütlenmesi ve halkın akın akın bu örgüte üye olmasıdır. Örgüt kamuoyuna böylece hâkim olmuş ve her yerde hükümet otoritesi yerine geçmiştir. Osmanlı aydınları arasında tâ Avrupa'da başlayan siyasî çekişmeler yurt içinde daha da artmıştı. Toplumda birçok siyasî düşünce akımları ortaya çıkmış ve aydınlar arasında birçok temsilci bulmuştu. Bu dönemde "Osmanlı toplumu" olma kavramı giderek zayıflamaya başlamış, önce gayrimüslim teba bu fikirden uzaklaşmış ve daha sonra Devlet içerisindeki diğer Müslüman topluluklar da kendi başının çaresine bakmak için kendi birlik ve yardımlaşma örgütlerini kurmaya başlamışlardır.

Osmanlı son döneminin başka bir önemli toplumsal gelişmesi, basın-yayın hareketlerinin gelişimiyle "kamuoyu oluşturma" çalışmalarının hızlanması ve toplumsal gruplaşmaların artmasıdır. Bu dönemde her türlü düşünce Doğu'dan Batı'dan kaynaklanan akımını yazıya dökülüp kamuoyuyla serbestçe sunulduğu bir dönem olmasıyla da dikkat çekici olmuştur. Osmanlı Devletinde içerisinde Batılılaşmanın etkisini artık kendisi iyice hissettirmeye başladı. II. Meşrutiyet dönemi amaç bakımından 'Bu devlet nasıl kurtarılabilir? sorusuna bir cevap arayan fikir akımları dönemi olmuştur. Özellikle bu dönemde batılılaşmanın gereği kendisi şiddetle hissettirmiş, Ancak Batılılaşmanın hangi yolla yapılacağını fikir ayrılıkları oluşturmuş ve Batı etkisiyle oluşan bu fikir oluşumların hepsi memleketi kurtaracak hareketin kendisi olduğu konusunda ısrar etmiştir. Bu dönemin en önemli fikir akımları şunlardır;

- 1-Osmanlıcılık
- 2-İslamcılık
- 3-Türkçülük
- 4-Garpcılık
- 5-Mesleki- İhtimai Akımı
- 6-Sosyalizm Akımı

İslamcılık ve Batıcılık Fikir Akımlarının Din Eğitimi Görüşlerine Karşılaştırma Bir Bakış başlıklı bu çalışmamızda Osmanlı'nın son döneminde eğitimin temel özelliklerine değinilmiş, gelişim ve değişim veya dönüşüm tecrübesine, bu değişim ve tecrübelerin din eğitimi üzerine yansımaları hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın devamında İslamcılık ve Batıcılık Fikir Akımlarının Din Eğitimi Görüşlerine Karşılaştırmalı bir yöntemle verilmiştir.

Amaç

İslamcılık ve Batıcılık Fikir Akımlarının Din Eğitimi Görüşlerine Karşılaştırma Bir Bakış başlıklı bu çalışmamızda dönemin din eğitimi derslerinin hedefleri, amaçları ve kazanımlarının temelinde yatan felsefeyi tüm yönleriyle incelemek ve yansımalarını değerlendirmektir. Söz konusu eğitimin ve din eğitimin niteliğine, kalitesine yönelik İslamcı

ve Batıcıların bakış açılarını ve yapılan tartışmaları ve eğitime yönelik getirdiği önermeleri ortaya koymak çalışmamızın temel amacını oluşturmaktadır.

Yöntem

İslamcılık ve Batıcılık Fikir Akımlarının Din Eğitimi Görüşlerine Karşılaştırma Bir Bakış başlıklı çalışmamızda, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesine dayalı olarak ilgili literatür taranmış, tümevarım yöntemi kullanılarak metin analizi yapılmıştır. Yine verilerden elde edilen çıkarımlar İslamcı ve Batıcıların eğitim konusundaki benzer ve farklı düşünceleri belirlemeye yönelik var olan bir durumu olduğu gibi ortaya koyma amacı güdüldüğünden tarama modelinden yararlanılarak bir betimlemeye gidilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler yorumlanmış, uygulamaya ve bundan sonra yapılacak çalışmalara ilişkin öneriler sunulmuştur.

Bulgular

Osmanlı'nın son dönemlerinde ortaya çıkan fikir akımların temel amacı ülkeyi bulunduğu durumdan kurtarmaktır. Yine bu dönemi Türk fikir hayatı içinde son derece özel kılan hiç kuşkusuz Cumhuriyet döneminin zihni alt yapısını oluşturmasıdır. Türk düşünce sistemi içinde en çok tartışılan konulardan biri olan “Batılılaşma”, genel olarak Batı dışı toplumlarda, özel olarak da Osmanlı İmparatorluğu ile Türkiye Cumhuriyeti’nde Batı’nın gelişmişlik düzeyine ulaşabilmek için gerçekleştirilen siyasi, sosyal ve kültürel faaliyetler için kullanılmaktadır.

İslamcılık, İslami bir bütün olarak (inanç, ibadet, ahlak, felsefe, siyaset ve eğitimde) “yeniden” hakim kılmak ve akılcı yöntemler ile Müslümanları ve İslam dünyası batının sömürge dünyasından, baskıdan, zulümden, esaretten, hurafeden kurtarmak, İslam dünyasını medenileştirmek ve kalkındırmak amacıyla yapılan siyasi, fikri ve ilmi çalışmaların bir bütün olarak ele alındığı hareket olarak tanımlanabilir.

Batıcılara göre eğitim alanındaki yetersizliklerin en bozuk tarafı, eğitimin batı usullerine göre yapılamamasıdır. Batıcılar; mevcut eğitimin mahiyetinde dinî unsurların bulunması, bu topluma faydadan çok zarar getirmektedir. Eğitim sistemimizde insanların düşünce melekelerini modernleştirici yönler bulunmamakta ve toplumun dinîleşmesini sağlayıcı zihniyet baskın şekilde görülmektedir.

İslamcılara göre ise; İslam dünyasının geri kalmasında iki önemli sebep vardır. İç Sebepler: Müslümanların tembellik ve gaflet içerisinde olmaları. Dış Sebepler: Batının tüm unsurları ile Osmanlı devleti üzerine baskısı.

Sonuç

Osmanlı'nın son dönemi her açıdan olduğu gibi, eğitim açısından da yeni gelişmelerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde yaşayan birçok entelektüel eğitimin nasıl düzeleceğine dair görüşler ileri sürerek, sorunların çözümü için katkıda bulunmaya çalışmışlardır. Dönemin siyasileri de halkta gördükleri şiddetli değişim arzusunu yerine getirmek için, önemli reformlar için öncü olmuşlardır.

I. Meşrutiyet döneminde “ulusal eğitim” düşüncesi güncellik kazanmış, yurt sevgisine önem veren ulusal eğitimin önemi sıklıkla vurgulanmıştır. Özgürlük, vatan, hak ve hukuk gibi kavramlar sık sık öğrencilere dikte edilmiş, yazdırılmıştır. Bu yönleriyle II. Meşrutiyet dönemi, daha önceki eğitim anlayışlarından farklılaşan bir göstermiştir. Bu farklılaşan eğitim anlayışı hiç şüphesiz ortaya çıkan fikri akımların bir yansımasıdır. Söz konusu fikir akımların eğitime ve din eğitiminin dair görüşlerinin günümüzde hala tartışma konusu olması nedeniyle dikkate alınmalı ve günümüz tartışmalarına bir olumlu katkı sağlayacağı kabulüyle değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: İslamcılık, Batıcılık, Din Eğitimi.

EĞİTİM 4.0'IN TÜRKİYE'YE YANSIMASI

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

Bartın Üniversitesi, ctnsem@gmail.com

Özlem YAVUZ

Bartın Üniversitesi, yavuzkuukozlem@gmail.com

Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ

Bartın Üniversitesi, nsemerci@bartin.edu.tr

ÖZET

Toplumsal aşamalar eğitimi etkiler ve her toplumsal aşama kendine has eğitim anlayışına sahiptir. Eğitim 1.0 tarım toplumun ihtiyaçlarına, Eğitim 2.0 sanayi toplumunun ihtiyaçlarına, Eğitim 3.0 teknoloji toplumunun ihtiyaçlarına, Eğitim 4.0 ise daha çok yenilikçi çağdaki toplumun ihtiyaçlarına cevap verir. Bu araştırmanın amacı, eğitim 4.0'ın Türkiye'ye yansımalarını ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde, Eğitim 1.0, 2.0, 3.0 ve 4.0 nedir ve ne anlaşılmaktadır? Bu konuda Türkiye'de neler yapılmaktadır? Geleceğe dönük neler yapılabilir? Eğitim öğretimde 4.0'ın yansıması olarak hangi yeni yöntemler kullanılması kaçınılmazdır? Eğitim 4.0 ile beraber öğrencilere hangi becerilerin kazandırılması ön plana çıkmaktadır? Gibi sorulara cevap aranmıştır. Eğitim 1.0 çoğunluklu tek yönlü bir süreç olup hatırlama ve ezber ağırlıklıdır. Öğretmen bilginin kaynağıdır. Öğrenme aktiviteleri geleneksel ödevlere, sınavlara, tekli çalışmalara ya da izole edilmiş grup çalışmalarına dayalıdır. Eğitim 2.0, Web 2.0 teknolojilerinin eğitimde kullanılmasıyla meydana gelmiştir. Blog, podcast gibi teknolojilerin kullanımını içerir. Öğretmen bilginin kaynağı olmasının yanı sıra rehberdir. Geleneksel ödev yaklaşımları kullanılır. Öğrenme aktivitelerinde işbirliğine dayalı çalışmalarda artış vardır. Öğrenci pasiften aktife geçiş sürecindedir. Eğitim 3.0, zengin, çok kültürlü eğitim olanakları barındırır. Öğrenci, bilginin yaratıcısı olarak önemli bir rol oynar. Öğrencide kendi eğitiminin sorumluluğu alma duygusu gelişmiştir. Yirmi birinci yüzyılda, bireyleri topluma kazandırmak için beyin tabanlı tekniklere ve bilgi iletişim teknolojileri ile ilişkili araştırma ve probleme dayalı öğrenme gibi çağdaş öğrenme stratejilerinin kullanımının yanı sıra, sosyal yeterliğin de etkili olduğu Eğitim 4.0 ortaya çıkmıştır. Eğitim 1.0, 2.0, 3.0 ve 4.0 süreçlerinin her biri birbiriyle etkileşim halindedir, ama oldukça birbirinden farklı olduğu söylenebilir. Eğitim 3.0'dan 4.0'a dönüşümü sağlamak için eğitim kademelerinin her seviyesindeki çocuk, genç ve yetişkin için birçok girişim bulunmaktadır. Türkiye'nin genel anlamda, eğitim 2.0 ile 3.0 arasında bulunduğu söylenebilir. Fakat, Türkiye'de 3.0 ve 4.0'a sıçramalar, okul öncesinden yüksek öğretim kurumlarına kadar birlikte başlatılması gerekmektedir. Eğitim 4.0'da yenilikçilik esastır. Bu amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak, öncelikle eğitim sistemine dahil edilmesi ve yeni nesillerin kazanması gereken özümsemek, tekrarlamak, yorumlamak, ilgi duymak ve yenilik yapmak gibi beceriler gereklidir. Eğitim kurumlarına bakıldığında, eğitim öğretim yöntemlerinde değişikliğe gidilmesi gereken birçok yöntem ve teknik bulunmaktadır. Bunlardan bazıları, stem, ters yüz eğitim ve kodlama eğitimidir. Eğitim 4.0 doğrultusunda ortaya çıkan ihtiyacı karşılamak ve çağın gerisinde kalmamak adına Türkiye, eğitim sistemlerini gözden geçirmekte ve teknolojik gelişmeleri programlarına entegre etmeye çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim 4.0, Eğitim 3.0, Türkiye'de eğitim.

OSMANLI TARİH VE EDEBİYAT MECMÛASI'NDA YER ALAN NA'TLAR ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Doç. Dr. Abdülmecit İSLAMOĞLU
Ankara Üniversitesi, islamoglu@gmail.com

ÖZET

Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmûası; Türk tarihi, kültürü ve edebiyatı sahalarında önemli hizmetlerde bulunmuş, şairliğinin yanında kütüphanecilik ve yayıncılık yönü de bulunan Ali Emîrî (v. 1924)'nin şahsî gayret ve çabaları neticesinde çıkarmış olduğu bir dergidir. 31 Mart 1334 (1918)'ten 30 Eylül 1336 (1920)'ya kadar otuz bir sayı hâlinde yayımlanan bu mecmuanın ilk sayısında derginin neşir gâyesi Ali Emîrî tarafından; farklı yerlerde yayımladığı makaleleri bir yerde toplamak, Osmanlı tarihi, edebiyatı ve sanatına dair yazılara yer vermek; böylece Osmanlı'ya ait bazı özel ve nâdir vesikaları gün yüzüne çıkarmak" şeklinde açıklanmıştır.

Mecmûada mensûr yazıların yanında, şiirler de önemli bir yer tutmaktadır. Dinî-edebî sahada yazılmış tevhîd ve münâcâtlardan medhiye ve mersiyele, hikemî ve âşikâne olanlardan hiciv içerikli manzûmelere kadar çeşitlilik arz eden bu şiirler arasında Hz. Muhammed (s.a.v.)'i övmek amacıyla yazılmış na'tlar Ali Emîrî için özel bir öneme sahiptir. Na't türünde yazılmış tek bir beyti dahi paha biçilemez bulan Ali Emîrî'nin mecmûada on adet na'ta yer verdiği görülür. Bu na'tlardan üçü Osmanlı padişahlarından III. Murat, III. Selim ve II. Mahmut'a aittir. Mecmûada II. Mahmut'un kızı Âdile Sultân, Giritli İsmail Nazmî ve Nâmık Kemâl'e ait birer na't bulunmaktadır. Emetullâh Sıdkî Hanım'ın ikişer na'tına yer verilen mecmuada Ali Emîrî'nin de Hz. Peygamber'i medh etmek amacıyla yazdığı iki şiiri bulunmaktadır.

III. Murat'ın na'tı 5 beyitlik bir gazeldir. III. Selim'in na'tı 15 beyitlik bir kasîdedir. II. Mahmut'un "Yâ Resûlallâh" redifli na'tı 5 beyitten oluşmaktadır. Âdile Sultan'ın na'tı, dört bendden oluşan bir murabba-ı mütekerrirdir. Giritli İsmail Nazmî, Nâbî'nin "Es-selâm ey server-i evlâd-ı Âdem es-selâm / Es-selâm ey bâdi-i îcâd-ı 'âlem es-selâm" matla'lı na'tını tahmîs etmiştir. Şiir, 7 bendden oluşmaktadır. Nâmık Kemâl'in na'tı Fehîm-i Kadîm'in "olmak bana" redifli şiirine nazîredir. Emetullâh Sıdkî Hanım'ın ilk na'tı üç bendlik bir murabba-ı mütekerrirdir. İkinci na'tı ise mesnevî nazım şekliyle yazılmış dört beyitlik bir parçadan oluşmaktadır. Ali Emîrî'nin "bulmuşum" redifli ilk na'tı 99 beyitten oluşan bir kasîdedir. İkincisi ise tercî-i bend nazım şekliyle ve noktasız harflerle kaleme alınmış olup 11 bendden oluşmaktadır.

Bu bildiride, Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmûası'nda yer alan söz konusu na'tların şekil ve muhteva hususiyetleri incelenmiş ve bunlar üzerinde değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bu çerçevede şiirlerin nazım şekilleri, beyit sayıları, aruz kalıplarının yanında, muhteva özellikleri ayrıntılı bir şekilde, alt başlıklar altında incelenmiştir. Na'tlarda ele alınan konular genel manada şu çerçevededir: Hz. Peygamber'in isim ve sıfatları, âlemlere rahmet oluşu, örnek ahlâkı, fiziki özellikleri, mucizeleri, diğer peygamberlerden üstünlüğü, ashâbı ve Âl-i beyti, salât u selâm, şairlerin günahkârlıklarını itiraf ederek Hz. Peygamber'den şefaahat dilemeleri, hadîs iktibasları ve telmihleri.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası, Ali Emîrî, Na't, Şiir.

TÜRKMEN EFSANELERİNDE ÖNEMLİ BİR KARAKTER: NEDİR ŞAH

Dr. Öğr. Üyesi Şerife Seher EROL ÇALIŞKAN
Bartın Üniversitesi, serol@bartin.edu.tr

Okt. Tuğba TEKE
Bülent Ecevit Üniversitesi, tugbateke@beun.edu.tr

ÖZET

Nedir Şah dört kıtayı işgal ettiği için dört tacı başına giyen önemli bir şahıdır. 18. Asrın birinci yarısında köle olup, Hive pazarında satıldıktan sonra şahların şahı adlı mertebeye ulaşan Nedir Şah üç asırdan beri dünyanın tarihçi âlimlerini şaşırtmaya devam etmektedir.

Nedir Şah hakkında İran'da, Arabistan'da, Hindistan'da, Avrupa ülkelerinde, Ermenistan'da, Azerbaycan'da, Dağıstan'da, Moskova'da, Petersburg'da pek çok ilmi kitaplar, edebi eserler basılmıştır ve basılmaya devam etmektedir. Lâkin onun doğduğu topraklar olan Türkmenistan'da kendisine yeterince önem verilmemiş, hakkında ilmi çalışmalar yapılmamıştır.

Nedir Şah Türkmenistan'ın bugünkü adıyla Kaka şehrinde 22 Ekim 1688'de doğmuştur. Ayrıca Nedir Şah her zaman kendisinin bir Türkmen olduğunu etrafındakilere büyük bir gururla söylemiştir. Nedir kendisinin Türkmen olduğunu birkaç fermanında özel olarak, altını çizerek yazmıştır. Aynı zamanda kendisiyle aynı tireden olan Avşarlardan Baba Ali Bey Köse'nin ilk olarak büyük kızıyla, o vefat ettikten sonra da küçük kızı Gövhersad'la evlenmiştir.

Bütün bunlardan yola çıkarak Türkmenlerde öne çıkan, ismi âleme duyulan padişah hakkında gerekli ilmi çalışmalar yapılmalıdır. Onun zalimliği göz önünde bulundurulup hakkında çalışma yapmaya önem verilmemiş olabilir. Ancak Nedir Şah hiçbir millete acımamıştır. Özellikle de Kafkas milletlerine hiç acımamıştır. Yine de Ermenilerde, Azerilerde "Nedirname"ler çoktur.

İlmi çalışmaların yeterli olmamasına rağmen Nedir Şah'ın hayatı, karakteri, cesareti, feraseti ve savaş çalışmaları hakkında halk arasında çok fazla efsane yayılmıştır. Bu efsanelerin çoğu doğrudan Türkmenlerle bağlantılıdır. Ne yazık ki bu efsaneler şu ana kadar ne folklorcular, ne de tarihçiler tarafından derlenip ilmi çalışma konusu haline getirilmemiştir.

Biz bu çalışmamızda Nedir Şah hakkında Türkmenler arasında anlatılan bazı efsane örneklerinden hareketle Nedir Şah'ın karakterini, yaptığı işleri, acımasızlığını, hırsını, aklının gücünü, inancını, dünya görüşünü ortaya koymaya çalıştık. Ayrıca söz konusu efsanelerdeki motiflerin tespiti ve incelenmesi çalışmasını da ihmal etmedik.

Anahtar Kelimeler: Türkmen, Efsane, Kültür, Motif, Nedir Şah

ÖĞRENEN ORGANİZASYON İÇİNDE TIBBİ MÜMESSİLLER

Doç. Dr. Fatma Zehra TAN

Karabük Üniversitesi, fatmazesra@karabuk.edu.tr

Öğr. Gör. Seliha Seçil BAYRAM

Karabük Üniversitesi, secilbayram@karabuk.edu.tr

Öğr. Gör. İrfan YURT

Karabük Üniversitesi, irfanyurt@karabuk.edu.tr

ÖZET

İlaç sektöründe örgütsel öğrenmenin kurumun iş görenlerine ulaşabilmesi için kurumun sahip olduğu değerlere uyum ile misyon ve vizyonlarında anlaşılabilir olarak örgütsel öğrenmeye yeterince yer vermeleri gerekmektedir. Ayrıca ilaç sektörü öğrenen organizasyon felsefesi olarak, bünyesinde sürekli gelişim ve öğrenme zorunluluğu barındıran, örgüt içi ve dışı rekabet edici üstünlük oluşturma imkânı sunan bir sektör olması “Öğrenen Organizasyon” ve “Öğrenme” hususlarının diğer kurumlardan daha dikkatli bir şekilde incelenmesini gerekli kılmaktadır.

İlaç sektöründe mevcut yasal düzenlenmeler nedeniyle ilaç tanıtımı ürün tanıtım sertifikasına sahip tıbbi mümessiller tarafından sadece sağlık çalışanlarına gerçekleştirilebilmektedir. Sağlık önemli bir parçası olan ilacın hekimlere tanıtılması için tek yol olan mümessiller iyi bir eğitim ve donanımına sahip olmalıdırlar. Bu durum hem rekabetin yoğun olduğu pazarlarda etkin pazarlamanın bir gereksinimi hem de firma karlılığının vazgeçilmez bir parçasıdır. Örgüt değerlerini benimsemiş, öğrenmenin teşvik edildiği, deneyimi ve gelişimi sağlanan örgüte bağlı bir çalışan işletmenin başarısına da katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmanın amacı öğrenen bir organizasyon içinde var olan tıbbi mümessillerin, örgütsel öğrenme düzeyini ve alt boyutlarını ölçerek elde edilen sonuçları demografik veriler ile karşılaştırmaktır. Bu amaçla Watkins ve Morgick tarafından geliştirilen Öğrenen Organizasyonun boyutlarına yönelik 21 sorudan oluşan ölçek (Dimensions of Learning Organization Questionnaire – DLOQ) uygulanmıştır. Araştırma evrenini Türkiye’de yabancı ve yerli ilaç işletmelerinde çalışan mümessiller oluşturmuştur. Türkiye’de çalışan aktif mümessil sayıları için bir kayıt tutulmadığından araştırma evreni hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Tahmini “Mümessil Dayanışma Derneği” sosyal ağına kayıtlı yaklaşık 7000 kişiden yarısının aktif çalışan olduğu varsayılmıştır. Evren hakkında net bir sayı belirlenemediğinden kolayda örnekleme yöntemi sosyal medya ile ulaşılabilir durumda olan 232 kişiye online anket uygulanmıştır.

Yapılan analiz sonucunda öğrenen organizasyon boyutları ölçeğinin güvenilirliği test edilmiş ve Cronbach’s Alfa: 0,963 ile oldukça yüksek güvenirlikte bulunmuştur. Ölçeğin yedi alt boyutu mevcuttur. Bunlar sürekli öğrenme, diyalog ve sorgulama, takım halinde öğrenme, paylaşımcı sistemler, güçlendirilmiş çalışanlar, sistemler arası bağlantılar ve destekleyici liderliktir. Her bir alt boyut için güvenirlik analizi sonuçları yeterli bulunmuştur. Yerli firmada çalışanların örgütsel öğrenme skoru 5 üzerinden 3,41, yabancı firmada çalışanların skoru 3,67’dir. Aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olmakla birlikte genel olarak ilaç sektörü çalışanlarının örgütsel öğrenme skorunun yüksek olduğundan söz edilebilir. Destekleyici liderlik kavramı hariç tüm alt boyutların ve toplam skorun yıllık gelirle ilişkisi olduğu saptanmıştır. Kişisel yıllık gelir ile yapılan karşılaştırma göstermiştir ki kurumsal öğrenme düzeyi arttıkça yıllık kazançta da istatistiksel olarak anlamlı bir artış gerçekleşmektedir. Belli bir çatı altında çalışmayan satış ekibinin kurumsal öğrenme düzeyinin örgütü bir araya getiren yıllık toplantı sıklığıyla da ilişkili olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak örgütsel öğrenmenin başarıyla sağlandığı örgütlerden biri olan ilaç firmaları hem çalışan motivasyonunu üst düzeyde tutarak örgütün öğrenmesine katkı sağladıkları gibi, hem de bireysel ve kurumsal karlılıklarını maksimize edebilmektedirler. Firma kültürünü benimsemiş ve tek dili konuşan saha gücü, ancak başarılı bir öğrenen örgütün parçası olabilir.

Anahtar Kelimeler: İlaç Sektörü, Öğrenen Organizasyonlar, Tıbbi Mümessil.

EFRÂSİYÂB'IN HİKÂYELERİNDE HALKBİLİMSEL UNSURLAR**Okt. Tuğba TEKE**Bülent Ecevit Üniversitesi, tugbateke@beun.edu.tr**Dr. Öğr. Üyesi Şerife Seher EROL ÇALIŞKAN**Bartın Üniversitesi, serol@bartin.edu.tr**ÖZET**

Güzel sanatların hemen hepsinde ifadesini bulan postmodernizm, modernist anlayışın etkisini kaybetmesinden sonra çeşitli üslup ve yönelişler biçiminde edebiyatta da etkili olmuştur. Bu bağlamda modernizmin değerlerini sorgulayan postmodern roman anlayışında dine karşı olumlu tavır alınmış; romancı farklı kültürlerden beslenmiş, geleneğe ve eski olana yer vermiştir. Postmodern çizgide eser veren yazarlardan biri de İhsan Oktay Anar'dır. Anar'ın üçüncü romanı olan ve çalışmamıza konu edindiğimiz Efrasiyab'ın Hikâyeleri ise postmodern bir anlatı olmasının yanı sıra geleneğin izleriyle yoğrulmuştur.

Postmodern roman anlayışıyla oluşturulmuş Efrasiyab'ın Hikâyeleri'nde tespitine ve değerlendirilmesine çalıştığımız masallar, halk hikâyeleri, inanç, âdet ve merasimler, halk arasında kullanılan argo ve deyimler gibi halkbilimsel unsurlar, romanın kurgusal yapısında oldukça önemli rol oynar.

Anahtar Kelimeler: Postmodern roman, İhsan Oktay Anar, Halkbilim, Efrasiyab'ın Hikâyeleri.

ŞAİR 'YAŞAR NABİ NAYIR'

Doç. Dr. Fatih SAKALLI
Gazi Üniversitesi, fsakalli@gazi.edu.tr

ÖZET

Varlık dergisinin kurucusu ve Türk Edebiyatının önemli isimlerinden birisi olan Yaşar Nabi Nayır'ın eser verdiği edebi türlerden birisi de şiidir. Türk Edebiyatı'nda Yedi Meşaleciler olarak bilinen grubun üyelerinden birisi de olan Yaşar Nabi Nayır, şiirlerini 'Kahramanlar' ve 'Onar Mısra' adını verdiği kitaplarda yayımlar. Bu iki kitaptaki şiirler 1969 yılında Kahramanlar adlı tek bir kitapta toplanır. Bu çalışmada yayıncı, çevirmen, hikâyeci, romancı, tiyatro yazarı kimlikleri de bulunan Yaşar Nabi Nayır'ın şiirleri üzerinde durulacaktır. Kişisel ve toplumsal içerikli şekilde ayırabileceğimiz Nayır'ın şiirleri; dil özellikleri, biçim, tema ve imge gibi unsurlar çevresinde değerlendirilerek edebiyat tarihimizin önemli isimlerinden birisi olan Yaşar Nabi Nayır'ın şair olarak kimliği ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şiir, Şair, Yaşar Nabi Nayır

SOFYA KURBAN'IN GÖÇ ÖYKÜSÜ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Ümran TÜRKYILMAZ
Gazi Üniversitesi, uturkyilmaz@gazi.edu.tr

ÖZET

Büyük Proleter Hareketi ya da bilinen adıyla Çin Kültür Devrimi'nin 1966'da ilan edilmesinden Mao'nun ölümüne kadar geçen süreçle birlikte pek çok insanın hapse atıldığını, birçok dini inancın yasaklandığını, gelenekler ve alışkanlıkların yok edilerek eskiye ilişkin ne varsa silindiğini görürüz. Kültür Devrimi'nde dış ülkeler tarafından gerçekleştirilen kışkırtma ve kıvılcımların büyük bir ateşe dönüştüğü dönemlerde, ülkeyi diktatörce yöneten yerel liderliğe karşı atılan ve özellikle de büyük bir iç savaşın habercisi olan ayaklanmaların arttığı anlaşılabilir. Tüm bu olayların yaşandığı dönemde, Çin'in İli bölgesindeki Sovyet sınırında bulunan Gulca'da doğar Sofya Kurban. Yazar, kendisini o uzama ait hissetmesine izin verilmediğini ve sınırların açılmasıyla birlikte Türkiye'ye göç edeceklerini anlatır.

Göç adlı yapıtında Kurban, göçmenlerin kendilerini ait hissettiği ne varsa arkalarında bırakarak yola çıktıklarını imler. Yazar, kuşakları içine alan büyük bir dalgayı da tetikleyen göç olgusunun, toplumsal boyutlarını yazın dünyasına yansıtır. Göç eden ilk kuşağın öldüğünü, ikinci kuşağın çok çalıştığını yalnızca üçüncü kuşağın kendisini o uzama ait hissedebileceğini net bir biçimde ortaya koyar.

Kurban, yirminci yüzyılda Rus Ekim Devrimi'yle Çin'e göç etmek zorunda kalan ve Çin Kültür Devrimi'yle de sürgünlüğü ve terk edilmişliği yaşadıkları Sincan'dan, sınırları aşarak Anadolu topraklarına göç eden bir ailenin öykülerini etkin bir biçimde açılar. Birbirine bağlı dokuz öyküde okur, kalıcı olarak köklerinden koparıldıkları, alışık olmadıkları bir topluluğun içinde çoğu kez yok olup gitme hissini yaşadıkları, tehdit, nefret, dışlanma, hak gaspı, önyargılar, düşmanca davranışlar ve ayrımcılığa maruz kaldıklarını serimler. Yol bulanların batıya, bulamayanların Sovyetler Birliği'ne geri dönüşü ve geri kalan küçük grubun ise hiç bir yere gidemeyişini gözler önüne serer. Sancılı olan bu coğrafyada giderek artan bir biçimde yaşanan savaş, sürgün, kopuş, şiddet ve ölüm, göç olgusunun başat sorunsallarındandır.

Rus Ekim Devrimi sonrası farklı uzamlara yayılan, tüm sıkıntılarına karşın kenetlenmenin ve pozitif bir bakış açısına sahip olmanın önemini algılayan göçmenler, çoğu kez yok sayılır ve görmezden gelinirler. Bu noktada göç edenler, Çin'in Shing Chan eyaletinin İli bölgesine yerleştikten sonra özne olma hallerinin askıya alındığını ve üçüncü neslin de Çin'de Kültür Devrimi'nin patlak vermesinin ardından göç etme serüvenini gerçekleştirdiklerini belirtebiliriz.

Çalışmamızda Sofya Kurban'ın Göç adlı yapıtında bir ailenin göç düşleri, göç ülkesine doğru gönüllü ya da zorunlu olarak yola çıkışları, bilinmeyen yeni bir coğrafyaya gidişlerinden kaynaklanan korku ve kaygıları, göç rotaları, göçebe ruhu, koşulları ve geride bıraktıkları geçmişleri metne bağlı inceleme yöntemi ışığında çözümlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sofya Kurban, Göç, gönüllü göç, zorunlu göç, göçmen.

YAŞAR KEMAL'İN BINBOĞALAR İSİMLİ ESERİ ÜZERİNE ARKETİPSEL BİR OKUMA

Arş. Gör. Kadirhan ÖZDEMİR

Gazi Üniversitesi, kadirhan_ozdemir@hotmail.com

Arş. Gör. Bülent SAYAK

Erciyes Üniversitesi, sayakbulent@gmail.com

ÖZET

Carl Gustav Jung tarafından kuramsallaştırılan ve 'ilk örnek', 'kök örnek', 'ilk model' gibi isimlerle anılan arketip kavramı, kolektif bilinçdışının çekirdek yapılarını ifade eder. Arketipler, mitik anlatıların kökeninde bulunan unsurlardır. Mitler ise, yaban toplumların kâinat, dünya, canlı-cansız varlıklar, afetler kısacası ilk(s)elin şahit olduğu durumları açıklayabilmek için yarattığı hayal gücü ürünleridir. Bunlar vasıtasıyla insanoğlu evrene, doğaya daha özeldir kendisine ve yaratıcıya anlam atfedebilmiş, doğada meydana gelen olaylar ve kendi mevcudiyeti arasında bir anlam bağı oluşturarak dünyayı açıklama yoluna gitmiştir. Kozmogoni, teogoni, antropogoni ve eskatoloji başlıklarıyla genelde dört ana başlıkta sınıflandırılan mitolojik anlatılar günümüz insanı tarafından yalan/kurmaca hikâyeler olarak görülse de bu metinler Mircea Eliade'nin de belirttiği üzere ilk(s)el insanın gerçeğidirler. Büyü ve ritüellerin bünyesinden doğan bu anlatılar kendisini inşa eden bilinç tarafından mukaddes kabul edilirler.

Mitler, insan yaşamında bir inanç olarak yer almakla beraber edebiyat aracılığıyla da kendine ayrı bir yer edinmektedir. Günümüzde metinlerarasılık, yapısalcılık, postmodernizm gibi yeni düşünme pratikleriyle birçok şair ve yazar eserlerinde mitolojik unsurları kullanmaktadır. Türk Edebiyatı'nın önde gelen isimlerinden Yaşar Kemal, Binboğalar Efsanesi isimli eserinde mitolojik pek çok simgeye/arketipe başvurur. Bu çalışmada; adı geçen eserde yer alan mitolojik unsurlar tespit edilecek, saptanan unsurlar Jung'un 'ortak bilinçdışı' kavramı rehberliğinde arketip eleştiri yöntemiyle ele alınacaktır. Yaşar Kemal'in metninden hareketle modern metinlerde tematik ve estetik olarak mitolojinin yeri değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mitoloji, arketip, Yaşar Kemal, Binboğalar Efsanesi.

İMAM HATİP LİSELERİ 10. SINIF ARAPÇA DERS KİTABINDA BULUNAN ETKİNLİKLERİN İLETİŞİMSEL YAKLAŞIMA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÖZCAN

Gazi Üniversitesi, mozcan58@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Gürkan DAĞBAŞI

Çankırı Karatekin Üniversitesi, gurkandagbasi@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Murat DEMİR

Gazi Üniversitesi, yasinmuratdemir@hotmail.com

ÖZET

Dünyada İletişimsel Yaklaşım geliştirilene kadar yabancı dil öğretimi için birçok yöntem uygulanmıştır. Dilbilimciler o zamana değin üzerinde fazlaca durulmayan dilin işlevsel ve iletişimsel gücünü vurgulamışlardır. Dil öğretiminde iletişim yetisi üzerinde durma gereğini görerek, dil görüşlerini toplum dilbilim çalışmalarıyla uzlaştırmışlardır. İletişimsel Yaklaşım da yaratıcılığı geliştiren, iletişime yönelik sınıf içi etkinlikler ve öğretim teknikleri ön plandadır. Bu yaklaşımda uygulanan teknikler, drama, rol oynama, benzetim, doğaçlama, sorun çözme, grup çalışması ikili çalışma ve iletişim oyunları ana başlıkları altında toplanabilir. Bu çalışmada İmam-Hatip Lisesi 10. Sınıf Arapça ders kitabında bulunan etkinliklerin iletişimsel yaklaşıma göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Kitapta bulunan etkinlikler Arapça temel dil becerilerine göre sınıflandırılmış ardından iletişimsel yaklaşımda uygulanan tekniklere göre sınıflandırılmıştır. Sonuçta bu ders kitabının iletişimsel yaklaşımı ne kadar kullandığı ortaya konulmuştur. Öneriler bölümünde Arapça program geliştirme uzmanlarına ve ders kitabı yazarlarına çeşitli fikirler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arapça dersi, ders kitabı, iletişimsel yaklaşım

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNE YENİ BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DİNLEME TERCİHLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Aylin MENTİŞ KÖKSOY

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, aylinmentiskoksoy@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın genel amacı, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi müzik öğretmenliği bölümüne yeni başlayan birinci sınıf öğretmen adaylarının müzik dinleme tercihlerine ilişkin görüşlerinin incelemesidir. Araştırmanın çalışma grubunu; 2017-2018 öğretim yılı ikinci yarıyılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi müzik öğretmenliği birinci sınıfta okuyan 32 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiş nitel bir çalışmadır. Araştırmada öğretmen adaylarına açık uçlu dört sorudan oluşan veri toplama aracı uygulanmıştır. Öğretmen adaylarına: Dinlemekten Hoşlandıkları Müzik Türü, Dinledikleri Müzik Türünü Tercih Sebepleri, Anne ve Babalarının Dinledikleri Müzik Türü ve Müzik Dinlemenin Üzerlerinde Bıraktığı Etki sorulmuştur. Bu araştırmada, öğretmen adaylarının görüşleri yazılı olarak alındığı için, verilerin analizinde araştırmacı tarafından bir nitel araştırma tekniği olan “betimsel analiz” yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmen adayları (n=8) pop ve (n=8) Türk Halk Müziğini en çok hoşlandıkları müzik türü olarak ifade ederken, bunları (n=6) Cazz, (n=5) Klasik Batı Müziği ve (n=5) Türk Sanat Müziği takip etmiştir. Öğretmen adaylarının bir kısmı hoşlandıkları müzik türünün kendi duygularına hitap ettiğini, dinlerken huzur bulduklarını, bazıları da çaldıkları enstrümandan dolayı etkilendiklerini, bazıları ise hoşlandıkları müzik türünü armonik yapısı ve ustalık derecesinden dolayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının büyük bir kısmı ise anne ve babalarının Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği dinlediklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Dinleme Tercihi, Öğretmen Adayı, Müzik Öğretmeni

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ALGILARINA GÖRE OKULLARDA YAŞANAN MOBBİNG İLE ÖRGÜTSEL SINIZM ARASINDAKİ İLİŞKİ

Ebru GÜLENC

Gazi Üniversitesi, ebru.gulenc@hotmail.com

Prof. Dr. Necati CEMALOĞLU

Gazi Üniversitesi, necaticemaloglu@hotmail.com

ÖZET

Eğitim kurumlarının başarılı olmasına etki eden en önemli faktörlerden biri öğretmenlerdir. Öğretmenler olumlu bir örgüt ikliminde maksimum düzeyde verimi sağlarlar. Olumsuz bir örgüt ikliminde ise huzursuzluk, sessizlik, kuruma bağlılığın azalması, mobbing ve sinizm davranışları görülür. Eğitim örgütlerinde olumsuz bir iş ve çalışma ortamının oluşmasında, verimin ve performansın düşmesinde mobbingin etkisi olduğu yapılan araştırmalarla saptanmıştır. Bunun yanında örgüt yönetimlerinin hatalı, başarısız ve yanlış uygulamaları çalışanlarda örgüte karşı güvensizlik, yılma, monotonluk, sessizlik, tedirginlik, kuşku, yabancılaşma gibi olumsuz düşünce ve davranışların gelişmesine neden olarak örgütsel sinizmi oluşturmuştur. Olumlu bir örgüt iklimi; verimlilik, başarı, üreticilik gibi önemli katkıları beraberinde getirdiğinden kurumlarda yaşanan mobbing ve sinizmi tespit ederek bu iklimi korumak gereklidir. Bu nedenle bu alanlarda yapılacak araştırmalar çok önemlidir.

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğretmenlerinin algılarına göre okullarda yaşanan mobbing ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Konya ili Kulu ilçesinde bulunan ortaokullarda görev yapan öğretmenler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, Güzeller ve Kalağan (2008) tarafından geliştirilmiş olan örgütsel sinizm ölçeği ile Einarsen ve Raknes'in olumsuz davranışlar ölçeği Negative Acts Questionnaire (NAQ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde korelasyon ve regresyon kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mobbing, Örgütsel Sinizm, Algı, Öğretmen.

EDEBÎ TEMSİL VE İDEOLOJİ BAĞLAMINDA GELENEKTEN MODERNLİĞE KARAGÖZ'ÜN DEĞİŞİMİ

Arş. Gör. Bülent SAYAK

Erciyes Üniversitesi, sayakbulent@gmail.com

Arş. Gör. Kadirhan ÖZDEMİR

Gazi Üniversitesi, Kadirhan_ozdemir@hotmail.com

ÖZET

Geleneksel Türk temaşa sanatları arasında yer alan Karagöz, 16. yüzyıldan 21. Yüzyıla sosyal, kültürel ve politik gelişmeler paralelinde zamanın şartlarına göre konumlanır. Hayal perdesi, ışığını aldığı toplumsal yapının tabii olarak hakikatini yansıtır. Osmanlı İmparatorluğu'nun modernleşme çabaları öncesine denk düşen Klasik-'Kâr- ı Kadîm' oyunlar; teolojik dünya anlayışı, tasavvuf, geleneksel topluluk ruhundan beslenen mahalle kültürü alegorilerine yaslanırlar.

2. Meşrutiyet'ten sonra 'Yeni-Nev- icad' oyunlarda Karagöz, siyasi hicve dönüşür. Oyunun bünyesindeki taşlama ve mizah unsurlarının 'yeni insan' bağlamında düşünülmesiyle Karagöz politize edilir, saraya karşı muhalefet sesi olur. Cumhuriyetten sonra ise kurucu iradenin 'ulus-devlet' prensibini sanat-kültür- eğitim alanında devlet eliyle düzenleme girişimlerinin uzantısı olarak gölge oyunu 'inkılâp edebiyatı' esaslarına uygun biçimde modernize edilir. Karagöz'ün dönüşümü, perdedeki dil, oyunun tekniğine ve materyallerine dair hususiyetler, oyun tipleri repertuarındaki tasarruflar yanında, esas itibarıyla kimlik ve temsil ilişkileri odaklıdır.

Bu çalışmada öncelikle folklor unsuru olarak Karagöz'ün geleneksel yapı ve işlevi, devamında ise bu gelenekli türü modernleştirme çabalarının yeni edebiyat içerisinde sebep, sonuç ve yansımaları değerlendirilmeye çalışılacaktır. Değişik dönemlerden Karagöz görünüşleri, oyunun tip ve temalarındaki farklılaşmayı saptama dikkatiyle ele alınacaktır. Karagöz'ün zaman içindeki seyrini takiple; devir-eser etkileşiminin izdüşümleri, gelenekli metinlere modern beklentilerle yaklaşım, gelenekli metni 'yeniden yazma/yazamama' sorununda temsil ilişkisi, kamu yaratma olanağı olarak edebiyat ve edebiyata müdahale gibi temel sorulara karşılık aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: kimlik, edebî kamu, temsil, işlevsel kuram, gölge oyunu.

AHMET TELLİ ŞİİRİNDE KENT İMGESİ

Okt. Zeynep KIŞI

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zeynepkisi@yyu.edu.tr

ÖZET

Ahmet Telli toplumun sesi olmayı hedefleyen, sanatını toplum için işleyen yazarlardan biridir. Şair, belirli coğrafyaların sancılarını o kadar onlardan biri gibi anlatır ki, şiirlerinde o coğrafyaya seyahat edersiniz. Ayrıca romantik şiirlerindeki dili kullanım gücü ve belirli imgeler üzerinden hareket edişi dikkate değerdir. Belirli imgelerin çağrışım gücünden faydalanan şair, okuyucuyu düşündüren bir üslup kullanır. Ahmet Telli'nin şiirini anlayabilmek, sözcüklerin altında yatan gizli manaları bulabilmekle mümkündür. Şiirlerinde kullandığı temalar hep 'biz' ifadesinin yansımalarını barındırır. Temalardaki hüznün, sevinç hep ortak bir sesin gürleşmesidir. Ahmet Telli'nin 12 Eylül darbesine paralel olarak yazılan şiirlerinde devrim temasının bütün şiirlerine yansıdığını, darbenin ardından yenilen ve ben-biz olarak yaşananların ortaya çıkardığı halleri şiirlerinde işlediğini görürüz. Darbenin kentlerdeki yansımaları ve şairin kentlere yüklediği boğucu, suçlayıcı ifadeler anlatılmak istenen dönem için dikkate değerdir. Kent, A.Telli'nin şiirlerinde olumlu bir sıfatla nitelenmez. Onun serüveninde kent kapitalizmin tohumlarının atıldığı yerdir. Kentler egemen güçler tarafından sürekli değişir bu yüzden şair kente güvenmez şiirlerinde. Darbe ve siyasi karışıkların en çok yaşandığı yerdir kentler, zorunlu göçlerin adresidir. Şair, 12 Eylül 1980 darbesinin kentlerde ve sokaklarında yansımalarını anlatırken kenti, bir özne gibi suçlar. Yitirilen dostlar, hep bu kentlerin sokaklarında son nefesini vermiştir. Bu yüzden suçludur kent. Zorunlu sürgünlerin ardından değişen kent tasvirleri hep karamsar bir dille aktarılır. Boğucudur kentin havası, çünkü burada yaşanan anılar, sancılı ve acıdır. Kentler, kapitalizmin etkisiyle özgürleşmemiş ve bireyliğini gerçekleştirememiş yığınların mahkûmiyet alanı olarak görülür. Yaşayan bir tarih vardır Ahmet Telli'nin şiirlerinde devrim ruhunu anlatmaya, yeniden uyandırmaya çalışır. Bu çaba uğruna kentlere yüklediği anlamlar değişir. Ama bunu ilk kitapları hariç hep gizli bir ütopyadan anlatır. Sözcüklerin çağrışım gücünü kullanırken okuyucunun anlam kazandırıp çıkarım sağlamasını amaçlar. Ahmet Telli'nin yakın tarihin yaşayan şairi olması sebebiyle kitapları incelenmiş, şiirlerindeki kent imgesi hakkında değerlendirme yapılmıştır. Çalışmada kent imgesinin şairin oluşturduğu ütopyadaki yansımaları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Telli, şiir, kent, imge.

ÖRGÜTSEL BAĞLILIKTA NEGATİF ETKİ: TÜKENMİŞLİK SENDROMU

Öğr. Gör. Ferit USLU

Muş Alparslan Üniversitesi, f.uslu@alparslan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha TEKİN

Muş Alparslan Üniversitesi, z.tekin@alparslan.edu.tr

ÖZET

İlk olarak 1956 yılında Whyte tarafından ele alınmış olan örgütsel bağlılık kavramı, daha sonraları Morris ve Sherman, Gouldner, Porter, Etzioni, Mowday, Allen, Meyer, Becker gibi pek çok araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Örgütsel bağlılık, bireyin çalıştığı örgüt ve örgütün diğer çalışanlarıyla kurduğu içsel yakınlıktır. Bu içsel yakınlık sayesinde birey, örgütün amaç ve hedefleriyle kendi amaç ve hedeflerini özdeşleştirdiğinden, örgütün değerlerine güçlü bir şekilde inanmakta ve örgütün kazanımları doğrultusunda işverenden gelen bütün emir ve talimatları gönüllü bir şekilde yerine getirmektedir. Varlığını koruma ve sürdürme çabası içindeki her örgüt, çalışanlarının kendilerinden beklenenden daha fazla çaba sarf etmesini istiyorsa; onların örgütsel bağlılık düzeylerini yüksek tutmak zorundadır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için çalışanlara gereğinden fazla yüklenmekten kaçınması gerektiği gibi, örgüte katkı sağlayan her çalışanın ödüllendirilmesi de gerekmektedir. Çünkü uzun süre yoğun iş yükü altında kalan ve bu çabasının karşılığını alamayan çalışanlar “tükenme” durumuyla karşı karşıya kalabilirler. İnsanların yapmak istedikleri ile yapmak zorunda bırakıldıkları şeyler arasındaki bozulmaların bir göstergesidir tükenmişlik. İş hayatında karşılaşılan güçlüklerle ilgili olan tükenmişlik, işi gereği insanlarla yoğun bir ilişki içinde yüz yüze çalışmak zorunda olanlarda daha fazla görülmekte ve bu yoğunluktan dolayı ilişkilerin aşırı derecede yıpranmasına da neden olmaktadır. Bunun sonucunda ise çalışan yaşadığı aşırı duygusal yorgunluk sebebiyle iş sorumluluklarını yerine getiremeyecek duruma gelebilmektedir. Tükenmişlikle baş edebilmede bireysel ve yönetsel/örgütsel düzeyde bir takım yöntemler mevcuttur. Özellikle yöneticilere bu konuda büyük sorumluluklar düşmektedir. Yöneticiler, çalışanlarının tükenmişliklerini fark edebilmeli, tükenmişliğe neden olan sorunların nasıl ortadan kaldırılabileceğine dair çözüm yolları bulabilmeli, çalışanlarına daha fazla hoşgörülü davranabilmeli ve tükenmişlik şayet çalışanın fazla iş yükünden kaynaklanıyorsa iş yükünü azaltıcı yollara başvurabilmelidir. Bireyler de işleriyle ilgili gerçekçi hedef ve beklenti içinde olarak ve yönetimle sıkıntılarını paylaşmak suretiyle ve de sosyal yönlerini geliştirici hobilere yönelerek tükenmişliği önleme yoluna gidebilirler.

Bu çalışmada öncelikle örgütsel bağlılık kavramına değinilmiş ardından da tükenmişlik sendromu kavramı açıklanmış ve tükenmişliğin mesleki/örgütsel etkileri üzerinde durulmuştur. Son olarak da başta Türkiye olmak üzere dünyadaki konuyla alakalı çalışmalar, alan yazın incelenmek kaydıyla bir araya getirilmiş ve literatüre katkı sağlaması hedeflenmiştir. Örgütsel bağlılık ve tükenmişlik arasındaki ilişkinin, örgütlerin amaç ve hedeflerine ulaşmalarında ne derece önemli olduğunun ortaya çıkarılması, bireysel ve örgütsel düzeyde tükenmişlik ile başa çıkma yöntemlerinin belirlenerek kavramsal bir çerçeve çizilmesi yapılan bu çalışmanın amacını ve kapsamını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Bağlılık, Tükenmişlik Sendromu, Literatür Tarama

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE KREDİ RİSKİ İLE KARLILIK İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi İlkut Elif Kandil Göker
Kırıkkale Üniversitesi, kandilelif@yahoo.com

ÖZET

Bankalar, finansal sistemde fon arz edenler ile fon talep edenleri bir araya getiren en temel finansal kuruluşlardır. Kredi mekanizması ise bankaların gelir unsurları içinde birinci sırada yer almaktadır. En genel anlamda bankanın kredi kullanmış müşterilerinin üstlenmiş oldukları yükümlülükleri yerine getirmeme olasılığı olarak ifade edilen kredi riskinin hem bankaların mali yapılarında hem de yer aldıkları ekonomilerde nasıl bir bozulmaya sebep olduğu geçmişte yaşanan uluslararası ölçekli pek çok finansal krizde tecrübe edilmiştir. Krizlerin merkezinde yer alan bankaların gerçekleştirmiş oldukları yapısal düzenlemelerde uzun dönemli istikrar sağlanabilmesi için kredi riski üzerinde önemle durulmuştur. Basel I kriterleri ile kredi riskine odaklanılmış ve bankaların aşırı risk almasını önlemek amacıyla bulundurulması gerekli minimum sermaye yeterliliği bir araç olarak kullanılmıştır. Basel II, III ile ilk aşamada göz önünde bulundurulmayan faktörler de değerlendirmeye alınarak bankalar için daha güçlü bir risk yönetim mekanizması oluşturulması amaçlanmıştır. Bununla beraber iyi bir kredi risk yönetimi ile banka karlılığının artırılıp artırılamayacağı sorusu ortaya çıkmıştır. Bu anlamda kar ve kredi riski arasındaki ilişkinin varlığı ve yönünü tespit etmeye üzere uluslararası literatürde pek çok çalışma yer almaktadır. Bu çalışma da Türk bankacılık sektöründe kredi riskinin bankaların karlılıkları üzerinde bir etkisi olup olmadığını araştırmak üzere ele alınmıştır. Değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişkinin incelenmesinde kullanılan eşbütünleşme testleri düzeyde durağan olmadığı tespit edilen iki değişkenin durağan bir bileşiminin olacağını vurgulayarak, bu testlerde değişkenlerin aynı dereceden bütünleşik olmasını gerektirmektedir. Analize konu olacak değişken serilerinde önemli bir kısıt olma özelliği taşıyan bu durum karşısında farklı dereceden bütünleşik değişkenler arasındaki ilişkinin ortaya konulmasını sağlayan ARDL yaklaşımı geliştirilmiştir. Bu çalışmada da ARDL Sınır Testi ile 2003-2017 dönemi bankacılık sektörü çeyrek dönem bilanço verileri kullanılarak değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. Literatüre paralel olarak kredi riski, Takipteki Kredi/Toplam Kredi oranı ile, karlılık ise Net Kar/Toplam Aktif oranı ile ifade edilmiştir. Elde edilen bulgular, Türk bankacılık sektöründe kredi riski ile karlılık arasında anlamlı ve pozitif bir ilişkinin olduğunu ortaya koymuştur. Kredi riski arttıkça karlılığın artması daha riskli varlıklar edinmenin daha yüksek bir faiz kazancı talebini beraberinde getirmesiyle açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kredi riski, Karlılık, Türk Bankacılık Sektörü, ARDL Sınır Testi.

GÖÇ, SINIR VE EKONOMİ: KÜRESELLEŞME ÇAĞINDA ULUS-DEVLET EGEMENLİĞİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

Dr. Öğr. Üyesi Kerem ÖZBEY

Artvin Çoruh Üniversitesi, ozbey-kerem@hotmail.com

ÖZET

Küreselleşme çağının en önemli özelliklerinden biri, sermayenin dünya ölçeğinde yayılması ve tüm ulus-devlet sınırlarını aşmasıdır. Sermayenin küresel hareketliliği karşısında işgücünün ulus-devlet sınırları içerisindeki hareketsizliği, küreselleşme ve göç arasındaki hâkim anlayışı temsil etmektedir. Ancak günümüz küreselleşme koşulları altında işgücü göçü, söz konusu anlayışın aksine, ulus-devlet sınırlarını aşan bir boyuta sahiptir. Geçmişle kıyaslandığında günümüzde ulus-devletler, göçmenler açısından hem kaynak hem de hedef bölge olarak görülmekte ve bu bölgelere yönelik küresel göç hareketleri yapılmaktadır. Söz konusu göçler, sosyal bilimler literatüründeki küreselleşme ve ulus-devlet tartışmalarının farklı bir şekilde ele alınmasını gerektirmektedir. Küresel ölçekteki göçler karşısında ulus-devletlerin egemenlikleri aşınıyor mu? Bu egemenliği temsil eden sınırlar işlevini yitiriyor mu? Ulus-devletlerin resmi prosedürleri küresel göç hareketlerini ne şekilde kontrol altına almaktadır? Ulus-devletler küresel göç hareketlerini engellemek yerine teşvik ediyor mu? Tüm bu sorular, bu çalışmanın temel sorunsalını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, çalışmada, küreselleşme ve ulus-devlet egemenliği arasındaki ilişki göç ve sınır olguları üzerinden analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Sınır, Küreselleşme, Ulus-Devlet Egemenliği

BÜYÜK VE ORTA BOY İŞLETMELER İÇİN (BOBİ FRS) MUHASEBE STANDARDINA GÖRE KAR ZARAR DURUMU

Yrd. Doç.Dr. Tuba DERYA BASKAN
Kırıkkale Üniversitesi, tdbaskan@gmail.com

ÖZET

Bağımsız denetime tabi olup Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TFRS) uygulamayan işletmeleri ilgilendiren Büyük ve Orta Boy İşletmeler Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) 29 Temmuz 2017 de 30138 Sayılı Mükerrer resmi gazetede yayınlanmıştır. Bağımsız denetime tabi olan işletmelerin finansal tablolarının TFRS kapsamında uygulanması bağımsız denetim kapsamıyla aynı olarak belirlenmesinden kaynaklı işletmelere yüklüce bir maliyet yükü getirecektir. Bu durumun Avrupa Birliği ülkeleri ve diğer gelişmiş ülkelerde de farkedilmesi neticesinde borsada işlem görmeyen farklı büyüklüklerdeki işletmeler için daha basit uygulamaya sahip olan BOBİ FRS standartlarına göre finansal raporlama çerçevesi oluşturulmuştur.

Çalışmada BOBİ FRS ile Türk Muhasebe Standartları çerçevesinde kapsamlı gelir tablosundaki değişiklikler karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. BOBİ FRS'de büyük işletmeler tarafından kullanılan kapsamlı kar hesaplaması yapılmamakta ve kapsamlı kar kalemleri gelir-gider tablosunda yer almaktadır. Dolayısı ile BOBİ FRS ticari karın tespitinde daha sade ve anlaşılır bir yöntem izlenerek hesaplanması yapılacaktır. Diğer taraftan bu kar tespiti Kar/Zarar tablosunun unsurlarını etkilemektedir. Kar/Zarar tablosunun unsurları gelirler ve giderler olduğuna göre bu konuda standart çerçevesinde yapılan tanımlamalara bakıldığında ayrı bir gelir ve gider tanımının yer almadığı belirlenmiştir. BOBİ FRS ye göre “Diğer Faaliyetlerden Gelir ve Giderler” içinde yer alan yatırım amaçlı gayrimenkul değer artış ve azalışları ile “Finansal Gelir/Giderler” içinde finansal yatırımlar değer artış ve azalışlarının yer aldığı tespit edilmiştir. Bu unsurlar göz önüne alınarak yeni geçen bu BOBİ FRS standardı kapsamında hesaplanan Kar Zarar Tablosu incelenerek yarattığı avantajlar ve dezavantajlar tespit edilerek literatüre katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: BOBİ FRS, Kar /Zarar Tablosu, Türk Muhasebe Standardı.

CHINA-JAPAN DISPUTE OVER THE SOVEREIGNTY OF SENKAKU/DIAOYU ISLANDS

Asst. Prof. Pınar AKARÇAY

Uppsala University, pinar.akarcay@ibf.uu.se

Asst. Prof. Gökhan AK

Nişantaşı University, gak2081@yahoo.co.uk

ABSTRACT

In the last century, there had been many disputes among States. A dispute is a sort of disagreement between two or more parties. Disputes can arguably arise over many various issues; however the most common forms of dispute in international relations concerning oceans and seas appertain sovereignty of territories as well as sharing and use of maritime jurisdiction areas. Naturally many disputes may require some form of legal action to resolve. Disputes among parties over sovereignty of territories such as islands are interconnected with the international maritime law. Thus these disputes mostly sour the relations and ties between States in various degrees. In this respect, one of these kinds of disputes on the sea is observed in the East China Sea of Asia since many decades. In fact ties between China and Japan have been strained by a territorial row over a group of islands, known as the Senkaku islands in Japan and the Diaoyu islands in China. While there are competing and conflicting sovereignty claims by China and Japan over islands, the islands are currently controlled by Japan. At the heart of the dispute are eight uninhabited islands, islets and rocks in the East China Sea. They have a total area of about 7 sq km and lie north-east of Taiwan, east of the Chinese mainland and south-west of Japan's southern-most prefecture, Okinawa. The dispute has rumbled relatively quietly for decades. But in April 2012, a fresh row ensued after outspoken right-wing Tokyo Governor Shintaro Ishihara said he would use public money to buy the islands from their private Japanese owner. The Japanese government then reached a deal to buy three of the islands from the owner in a move to block Mr Ishihara's more provocative plan. But this angered China, triggering public and diplomatic protests. These disputed islands matter since they offer rich fishing grounds and lie near potential oil and gas reserves. They are also in a strategically significant position, amid rising competition among the US, China and Japan for military primacy in the Asia-Pacific region. The main aim of this study is to explore how this dispute affects regional relations and balances while analyzing what sort of worrying questions it pose about regional security, regarding China-Japan claims over this dispute.

Key Words: China, Japan, Sovereignty, International Maritime Law, Senkaku/Diaoyu Islands.

İNTERNET BANKACILIĞI UYGULAMALARINDA İLİŞKİSEL KALİTE ALGISININ MÜŞTERİ SADAKATİNE OLAN ETKİSİ: Y KUŞAĞI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Dr. Yavuz Selim DÜĞER

Dumlupınar Üniversitesi, yselim.duger@dpu.edu.tr

ÖZET

İnternet bankacılığı sağladığı birçok avantaj ile günümüz modern dünyasında tüketicilerin vazgeçilmez bir aracı olmuştur. Kullanım kolaylığı, zaman tasarrufu, düşük işlem ücreti gibi avantajlar tüketicilerin internet bankacılığını daha da çok tercih etmesine sebep olmuştur. Bu durum sektördeki tüm bankaların internet bankacılığı hizmeti sunmalarını zorunlu kılmıştır. Böylelikle bu alanda rekabet gelişmiş ve tüketicilerin tercih edebileceği seçenekler artmıştır. Bunun sonucunda, bankaların uzun vadede kalıcı ve sadık müşteri kitlesi yaratması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Müşteriler ile işletmeler arasındaki ilişkinin müşteriler tarafında, bir bütün olarak değerlendirilmesinin bir sonucu olarak ifade edilen ilişkisel kalite kavramı; müşteriler ile işletmeler arasında uzun vadede güçlü ve kalıcı bir ilişkinin kurulmasına odaklanmaktadır. Bu noktada, bankaların müşterileri ile arasında güven, memnuniyet ve bağlılık kavramları çerçevesinde ilişkisel kalite anlayışını geliştirmesi gerekmektedir. Böylelikle müşterilerin bankaların sunduğu hizmetlere yönelik sadakat duyguları oluşabilir. Bu çalışmanın amacı Y kuşağı yaş aralığında yer alan ve aynı zamanda internet bankacılığı kullanıcısı olan kişilerin sunulan hizmete yönelik sadakatin oluşmasında ilişkisel kalite algısının etkisini ölçmektir. Bu doğrultuda ilişkisel kalite algısının alt faktörleri olan güven, memnuniyet ve bağlılığın müşteri sadakatine olan etkisini yansıtan model ve hipotezler geliştirilmiştir. Ayrıca demografik değişkenlerin etkisini ortaya koymaya yönelik de hipotezler geliştirilmiştir. Hipotezlerin test edilmesine için gerekli olan veriler Dumlupınar Üniversitesinde okuyan öğrencilerden elde edilecektir. Bu veriler SPSS 18.0 programı kullanılarak, aritmetik ortalama, tekyönlü varyans analizi (ANOVA), t testi, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılarak değerlendirilecektir. Bu çalışmanın sonucunda ilişkisel kalite algısının ve alt faktörlerinin müşteri sadakati yaratılmasında olumlu etkilerinin olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlişkisel Kalite Algısı, Müşteri Sadakati, İnternet Bankacılığı.

MÜŞTERİYE UYGULANAN CEZALAR VE SONUÇLARI: LİMİT AŞIM ÜCRETİNE YÖNELİK GENÇ TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi, İbrahim BOZACI

Kırıkkale Üniversitesi, iborganizer@gmail.com

Doç. Dr., Yunus Bahadır GÜLER

Kırıkkale Üniversitesi, ybguler@hotmail.com

ÖZET

Son zamanlarda işletmeler tarafından yaygınlıkla uygulanan müşteri cezaları ve bunların müşteriye etkileri incelenmesi gereken bir konudur. İşletmeler tarafından gelir getirici bir yöntem olarak görülebilen müşteriye uygulanan cezalar, müşteri memnuniyetini olumsuz etkileyebilmekte, müşterilerle ilişkilerin zarar görmesine ve müşteri kaybına neden olabilmektedir. Limit aşım ücreti, geç ödeme ücreti, rezervasyonu iptal ettirmeme ücreti gibi türlerde karşılaşılan müşteri cezalarının, müşteri ve işletmeler bakımından olumsuz sonuçları olabilmektedir. Müşterinin genellikle seçim yapma imkanının olmadığı ve tek taraflı katlanması gerektiği durumlar olarak müşteri cezaları, geleneksel olarak finans sektöründe erken çekim ücreti ve geç ödeme ücreti olarak uygulanmaktadır. Ancak günümüzde bankaların yanında müşteri cezalarına; mobil operatörler, perakendeciler, seyahat işletmeleri, hizmet işletmeleri gibi pek çok farklı sektörde karşılaşılmaktadır. Ancak müşteri cezaları ve sonuçlarının yerli pazarlama literatüründe dikkat çekmediği görülmektedir. Bu noktada özellikle müşteriye uygulanan ceza, müşteri tarafından haklı, doğru veya adil olarak algılanmadığında, müşterinin işletme ve ürünlerini olumsuz değerlendirmesi, işletme bakımından olumsuz tutum ve davranışlar sergilemesinin kaçınılmaz olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada öncelikle, müşteri cezaları, bunlara yönelik algı ve değerlendirmeler ve bunların sonuçlarıyla ilgili daha önce pazarlama literatüründe gerçekleştirilen çalışmalar incelenmektedir. Bu şekilde müşterinin ceza ile karşılaşması ve sonrasındaki olası algı, duygu, tutum ve davranışlar tespit edilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca, literatür incelemesi neticesinde belirlenen değişkenler ve bunlar arasındaki ilişkileri tespit etmek için genç tüketicilerinden elde edilen birinci verilerden yararlanılmaktadır. Buna göre müşteri cezalarına yönelik algılamalar, müşteri cezaları sonucunda oluşan olumsuz duygular, işletmenin müşteri sorununa yaklaşımı ve müşteri cezası sonrası tutum ve davranış değişkenleri arasındaki ilişkiler incelenmektedir. Bu kapsamda yükseköğretim öğrencilerinden anket çalışması ile birincil veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel paket programı ile analize tabi tutulmuş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Sonuç olarak, ceza sonrası olumsuz tüketici davranışlarının ve ceza sonrasında bu gibi durumlarla ilgili daha dikkatli davranış sergilemenin; cezadan dolayı yaşanan olumsuz duygular ve cezanın işletmeden kaynaklandığına yönelik algılamalar ile olumlu ilişkili olduğu görülmektedir. Ayrıca ceza sonrası olumsuz tüketici davranışlarını öngörmede; olumsuz duygular, cezaya ilişkin olumlu algılamalar ve cezanın işletmeden kaynaklandığına yönelik algılamaların etkili değişkenler olduğu tespit edilmektedir. Bunlarla birlikte, işletmelerin müşterinin cezayla ilgili iletişimlerinde başarısı hakkında çıkarımlarda bulunulmaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular yorumlanmakta ve işletmelere öneriler geliştirilmektedir. Araştırma sonuçlarının tüm müşterilere yönelik ve müşterilere uygulanan her tür ceza için genelleştirilmesi mümkün değildir. Ancak araştırmanın belirli müşteri cezası için ve öğrenci olan belirli nitelikteki müşterilerle ilgili yararlı bilgiler ürettiği ve bu müşterileri hedefleyen ve bu müşteri cezasına başvuran işletmelere fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müşteri Cezaları, Limit Aşım Ücreti, Ceza Algılamaları, Ceza Sonrası Müşteri.

TMS-12 GELİR VERGİSİ KAPSAMINDA ERTELENMİŞ VERGİ VARLIĞINI/YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE SİGORTA SEKTÖRÜNDE İNCELEME

Yrd. Doç.Dr. Tuba DERYA BASKAN
Kırıkkale Üniversitesi, tdbaskan@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde 2003 yılında Sermaye Piyasası Kuruluna tabi şirketlerin Uluslararası Muhasebe Standartları ile uyumlu finansal tablo hazırlaması amacı ile tebliğ yayınlanmıştır. Şuan Kamu Gözetim Kurumunun koordine kuruluşunda bulunan muhasebe standartları, ülkemizde halka açık firmalar ile uluslararası ithalat ve ihracat yapan firmaların kullanması zorunlu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Mevcut muhasebe uygulamalarına göre muhasebe standartlarının getirmiş olduğu en büyük farklılıklardan biri de TMS-12 Gelir Vergileri standardıdır. Standart gelir vergilerini “bir işletmenin finansal durum tablosunda yer alan varlıkların ve borçların defter değerlerinin ileride varlıklar için fayda elde etmesi, borçları için ise ödemenin ve cari dönemde oluşan ve sonuçları işletmenin finansal tablolarına yansıyan işlemler veya diğer olayların vergisel sonuçlarının tespit edilmesi” şeklinde belirlemiştir. Bu çerçevede standartlara uygun olarak hazırlanan finansal raporlamalara ilişkin ticari kar ve ödenecek vergi ile vergi mevzuatına göre hazırlanan finansal raporlamalar neticesinde elde edilen kar ve vergi değeri farklı olacaktır. Standarda göre, vergi mevzuatının kabul etmediği gelir ve giderler sürekli farkları oluşturur. Sürekli farklar ertelenmiş vergi varlığı ya da ertelenmiş vergi yükümlülüğü doğurmaz. Gelir veya gider unsurlarının ortaya çıkma zamanı ile vergi mevzuatı tarafından tanınma zamanı farklı ise ticari kar ile mali kar arasında geçici bir fark oluşur. Bilançoda ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü olarak gösterilen gelir tablosunda ertelenmiş vergi gider veya geliri olarak gösterilen bu verginin oluşumuna etki eden bazı bileşenler bulunmaktadır. Bunlar kıdem tazminatı karşılığı giderleri, diğer borç ve gider karşılığı gideri, alınan çekler reeskont gideri, vadesiz alacak reeskont gideri, fazla ayrılan veya geçmiş dönemlere ilişkin ayrılan amortisman giderleri gibi bazı faktörlerin geçici gider oluşturduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışma da TMS-12 standardının geleneksel uygulamamıza getirdiği yenilikler, değişiklikler, yarattığı avantaj ve dezavantajlara değinilerek sigorta firmalarında ertelenmiş net vergiyi etkileyen faktörlerin neler olduğu ve önemi tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: TMS-12 Gelir vergisi, Ertelenen Vergi Varlığı, Sigorta Sektörü.

ANONİM VE LİMİTED ŞİRKET ORTAK VE YÖNETİCİLERİNİN KAMU BORÇLARINDAN DOLAYI SORUMLULUKLARININ NİTELİĞİ VE BU SORUMLULUĞUN BAŞLANGIÇ VE SONA ERME ZAMANI

Dr. Öğr. Üyesi Aydın ÇELİK
Ticaret Hukuku, celik@celik-law.com

ÖZET

Yönetim kurulu üyelerinin şirketin kamu borçlarından doğan sorumluluğu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 10. maddesi ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun'un mükerrer 35. maddesinden doğmaktadır. Kanuni temsilcilerin kamu borçlarından sorumluluğunu düzenleyen 6183 sayılı AATUHK'nın mükerrer 35. maddesi ve VUK'nın 10. maddesi benzer olmakla birlikte bu düzenlemelerin kapsamı, koşulları, amaçları, nitelikleri ve dayanakları açısından aralarında çeşitli farklar bulunmaktadır. VUK. m. 10 hükmü, vergi ve vergiye bağlı borçlardan dolayı, kanuni temsilcinin kusura dayanan sorumluluğunu düzenlerken, AATUHK'nın mükerrer 35. maddesi, kanuni temsilcinin kamu alacakları için kusursuz sorumluluğunu, düzenler.

Anahtar Kelimeler: Vergi Borcu, Kamu Borcu, Sorumluluk, Yöneticilerin Sorumluluğu

HİZMET GÜVEN ENDEKSİ İLE HİZMET SEKTÖR ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN TEST EDİLMESİ

Dr. Sinem EYÜBOĞLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi, sinemyilmaz17@hotmail.com

Dr. Kemal EYÜBOĞLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi, keyuboglu@msn.com

ÖZET

Bir ülkenin büyümesi ve kalkınması açısından bazı sektörler diğer sektörlerle oranla daha büyük önem arz etmektedir. Bu sektörlerden biri ise hizmet sektörüdür. Türkiye’de hizmet sektörü hem GSYİH’nın hem de istihdamın %50’den fazlasını tek başına karşılamaktadır. Bu açıdan sektördeki herhangi bir olumlu veya olumsuz beklenti kendisine bağlı alt sektörleri ve şirketleri etkileyebilecektir. Olumsuz beklenti sektörde yer alan şirketlerin hisse senedi fiyatlarını da etkileyecektir. Hizmet sektörüne ilişkin beklentiler ise hizmet güven endeksi ile ölçülebilmektedir. Endeks 0-200 aralığında değer alabilmekte, endeksin 100’den büyük olması sektörün mevcut ve gelecek döneme ilişkin iyimserliğini, 100’den küçük olması ise kötümserliğini göstermektedir. Bu çalışmada Ocak 2011-Aralık 2017 dönemi için hizmet güven endeksi ile BİST Hizmetler sektörü alt endeksleri arasındaki eşbütünleşme ilişkisinin varlığı araştırılmıştır. Çalışmada BIST Elektrik, BIST Ulaştırma, BIST Turizm, BIST Ticaret, BIST İletişim endekslerine ilişkin aylık fiyat verileri kullanılmıştır. Çalışmada öncelikle sahte regresyon problemiyle karşılaşmamak için serilerin birim kök içermediği seviyeler, ADF ve PP birim kök testleri ile analiz edilmiş ve hizmet güven endeksinin seviyesinde, hizmet sektörü alt endekslerinin ise 1. farkında birim kök içermediği belirlenmiştir. Bu açıdan çalışmada Engle ve Granger (1987), Johansen (1988) ile Johansen ve Juselius (1990) tarafından geliştirilen eşbütünleşme testleri yerine serilerin I(0) veya I(1) olmalarına bakmaksızın seriler arasındaki eşbütünleşme ilişkisinin varlığı ölçebilen Pesaran ve diğerleri (2001) tarafından geliştirilen Sınır Testi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada yapılan Sınır testi sonucunda, hesaplanan F istatistiği Pesaran’ın üst kritik değerini aştığı için hizmet güven endeksi ile sadece BİST Turizm endeksi arasında eşbütünleşme ilişkisinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ardından seriler arasındaki kısa dönemli ilişkinin araştırılması için ARDL yaklaşımına dayalı hata düzeltme modeli kurulmuştur. Hata düzeltme modelinin katsayısı negatif ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Bu durum TÜFE ile endeks getirileri arasında kısa dönemde ilişki olduğunu göstermiştir. İlaveten hizmet güven endeksindeki artışın BIST Turizm endeksini pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir. Son olarak Toda-Yamamoto testi ile seriler arasındaki nedensellik ilişkisi araştırılmış hizmet güven endeksi ile BİST Turizm endeksi arasında çift yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Diğer sektör endeksleri ile hizmet güven endeksi arasında ise herhangi bir nedensellik ilişkisi belirlenmemiştir. Bu sonuçlar hizmet güven endeksinin BIST Elektrik, BIST Ulaştırma, BIST Ticaret ve BIST İletişim endeksleri üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını ortaya koymuştur. Diğer bir ifadeyle yatırımcıların bu endekslere yatırım yaparken hizmet güven endeksini dikkate almamaları gerektiği de söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Güven Endeksi, Hisse senedi piyasaları, Sınır Testi, Toda-Yamamoto Nedensellik Testi.

THE INTER-GENERATIONS ACCUMULATION AND TRANSFER PROCESS OF TACIT KNOWLEDGE IN FAMILY BUSINESSES: A RESEARCH NOTE

Asst. Prof. Aykut GÖKSEL
Gazi University, agoksel@gazi.edu.tr

Damla GÖRGÜLÜ
Gazi University, damlagorgulu@gmail.com

ABSTRACT

In today's knowledge-based economy, one of the most important sources of competitive advantage is the ability of businesses to have tacit knowledge and its effective transfer. Family businesses are the building blocks of national economies and must be sustained. Tacit knowledge has strategic importance for family businesses. In this study, we aimed to analyze the accumulation and transfer process of tacit knowledge between generations in family businesses and what the factors are affecting them. The preferred method for study is the semi-structured interview method, which is one of the qualitative research methods.

Keywords: Family businesses; tacit knowledge; knowledge transfer, knowledge accumulation

YEŞİL FİNANSMAN

Dr. Öğr. Üyesi İlkut Elif KANDİL GÖKER
Kırıkkale Üniversitesi, kandilelif@yahoo.com

ÖZET

Klasik mikro iktisat teorisi kar maksimizasyonu üzerine odaklanmıştır. Şirketler, mevcut satış fiyatları ve üretim maliyetlerini dikkate alarak en yüksek karı sağlayacak optimal üretim düzeyini yakalama amacındadır. Ancak bu noktada gözden kaçan en önemli husus birçok hammaddenin ya da üretilen malın piyasa fiyatının söz konusu varlıkların üretim ya da tüketim sürecinde yarattıkları dışsallığı tam olarak yansıtmıyor olmasıdır. Dolayısıyla şirketler için en yüksek faydayı sağlayan çıktı düzeyi, toplum için en yüksek faydayı sağlayan çıktı düzeyi ile uyuşmamaktadır. Yaratılan toplam faydayı her kesim için optimal düzeye getirme, ve bu faydanın sürdürülebilirliğini sağlama kaygısı son yıllarda bir çok dünya ülkesinde önemli bir sorunsal teşkil etmiştir. Bu anlamda birçok proje üretilmeye başlanmıştır. Projelerin hayata geçirilmesinde ihtiyaç duyulan fon kaynak temini hususunda yeni bir finansman anlayışı olan yeşil finansman kavramı ortaya çıkmıştır. Yeşil finansman en genel anlamda sürdürülebilir bir dünyanın finansmanı olarak tanımlanmaktadır. İklim değişikliğinin azaltılması ve/veya buna uyum sağlanması, doğal kaynakların korunması ve kaynak mobilizasyonu, enerji etkinliği, yenilebilir enerji kaynaklarının kullanımı, endüstriyel kirliliğin kontrol altına alınması, su sanitasyonu ve biyoçeşitliliğin korunmasında etkinliğin artırılması amacıyla yapılacak her türlü girişimin finansmanı olarak ifade edilmektedir. Yeşil finansman, gerek kamu kesimi gerekse özel kesimin sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen yeşil yatırım projeleri ve politikalarını desteklemek yoluyla global ekonomilerin sürdürülebilir ekonomilere dönüşümünde büyük rol oynamaktadır. Devletler, bankalar, kurumsal yatırımcılar, şirketler, çevre uzmanları, uluslararası finansal ve düzenleyici kuruluşlar tarafından yürütülen yeşil finansman, ekonomilerde önemli risk faktörlerini azaltmayı ve çevresel ve sosyal faydayı artırmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda finansal sistemde yeşil tahvil, yeşil banka, karbon finansmanı, yeşil sigorta, yeşil ilk halka arzlar, yeşil hisse senedi endeksleri, yeşil kredi, yeşil varlık menkul kıymetleştirilmesi gibi pek çok yeni kavram ortaya çıkmıştır. Birçok ülkede uygulamaya koyulan söz konusu yeni finansal araçlar ve uygulamalara ilişkin yol almıştır. Ancak bununla birlikte pek çok çalışma Çin'in bu husustaki lider konumunu dile getirmiştir. Türkiye'de de çevresel dışsallığın iyileştirilmesi adına projeler geliştirilmekte olup yeşil finansman kaynaklarına erişim söz konusu olmuştur. Toplumsal bilinç ve algı oluşturmanın da en az proje geliştirmek kadar önemli olduğu düşüncesi ile bu çalışma, yeşil finansman uygulamasında rol alan kuruluşları ve kullanılan finansal araçları ülkeler bazında tanıtmaya ve süregelen uygulamalardan Türkiye için bir yol haritası çıkarmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Finansman, Sürdürülebilir Finans, Yeşil Tahvil.

İŞLETMELERDE ZAMAN YÖNETİMİ: ENDÜSTRİ 4.0 İLE ÖLÜ ZAMANI SIFIRLAMAK

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha TEKİN

Muş Alparslan Üniversitesi, z.tekin@alparslan.edu.tr

Öğr. Gör. Ferit USLU

Muş Alparslan Üniversitesi, f.uslu@alparslan.edu.tr

ÖZET

Dijital dönüşümün en büyük dalgası olan Endüstri 4.0 sürecine girildiği günümüz bilgi ve teknoloji çağındaki baş döndürücü değişim/gelişmeler ve artan rekabet ile birlikte işletmelerde özellikle yöneticilerin sınırlı zaman dilimi içerisinde karar almak ve kontrol etmek durumunda kaldığı pek çok işletme faaliyeti/konusu ortaya çıkmıştır. Bundan dolayıdır ki işletmelerin artan ve karmaşık hale gelen işler ve faaliyetler için etkin zaman yönetimini uygulamaları gerekmektedir. Günlük işlerin planlanması, işlerin önem derecesine göre ayrıştırılması, beklenmedik veya istenmeyen durumlarla başa çıkabilme yollarının belirlenmesi, iyi bir takım oluşturulması, hareket, iş ve zaman etütlerinin yapılması, aşırı bürokratik ve kırtasiye işlerinden kaçınılması etkin bir zaman yönetiminin klasik uygulamalarındandır. İşletmelerde zaman yönetimindeki etkinliği artıracak yeni yöntemlerden biri de IoT Nesnelerin İnterneti, 3 Boyutlu 3D Yazıcılar, Büyük Veri, Otonom Robotlar, Simülasyon, Sistem Entegrasyonu, Bulut Bilişim Sistemi gibi Endüstri 4.0 uygulamalarıdır. Bu uygulamalarla birlikte akıllı üretim sistemleri kullanımı sayesinde değer zincirinin parçası olan insan, makine, araç, malzeme gibi unsurlar arasında entegrasyon sağlanarak çalışanlar rutin ve önemsiz sayılan işlerden kurtulacak, işyerlerinde yeni sosyal altyapılar oluşturulacak, kişisel farklılıklara duyarlı iş yapısı oluşturulabilecek ve böylece işletmelere enerji ve kaynak verimliliği sağlanabilecektir. Sensor ve bilişim teknolojilerindeki inovasyon sayesinde hammadde ve mamullerin üretim makineleriyle iletişimi sağlanarak kişiselleştirilmiş, katma değeri yüksek farklı ürünler kolaylıkla üretilebilecektir. İşletmelerdeki üretim birimleri, akıllı fabrikalardaki yapay zekâ uygulamalarıyla yeni üretim süreçlerine eklenebilecektir. Zamanın etkin kullanımıyla üretim süresi azalabilecek, daha az enerji ve maliyetle daha fazla üretim yapılabilir, siparişler zamanında yetişebilecek, yönetimde ve üretimde verimlilik artacaktır.

Bu çalışmada öncelikle zaman yönetimi kavramına değinilmiş, zaman tuzakları açıklanarak işletmelerde etkin zaman yönetimi için izlenmesi gereken adımlar sıralanarak zaman yönetiminde etkin olan verimliliği ve performansı artırıcı teknikler anlatılmıştır. İkinci olarak da Endüstri 4.0 uygulamalarının işletmelere başta zaman kazandırma, maliyeti düşürme gibi faydalarına değinilerek Türkiye ve dünyadaki Endüstri 4.0 uygulama örnekleri verilmiştir. İşletmelerdeki Endüstri 4.0 uygulamalarının işletmelerin zaman yönetimine etkilerinin araştırılması bu çalışmanın amacını ve kapsamını oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda IoT Nesnelerin İnterneti, 3 Boyutlu 3D Yazıcılar, Büyük Veri, Otonom Robotlar, Simülasyon, Sistem Entegrasyonu, Bulut Bilişim Sistemi gibi Endüstri 4.0 uygulamalarının optimal bir zaman yönetiminde verimlilik, etkinlik ve performansı artırıcı etkilerinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zaman Yönetimi, Teknoloji, Endüstri 4.0.

TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİ IŞIĞINDA ACENTENİN TEMSİL YETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Hakim AZİZ

Karabük Üniversitesi, hakimbey77@hotmail.com

ÖZET

Ticari hayatta tacirlerin, ticarî ilişkilerini geliştirmek, faaliyet alanlarını genişletmek, işlem hacmini ve müşterilerini arttırmak, ticarete konu ettikleri mal veya hizmetleri daha kolay şekilde tüketime sunmak amacıyla kendilerine yardımcı olacak kişi ya da kurum tayin etmeleri sıklıkla görülen usullerinden biridir. Bu yardımına çok sık ihtiyaç duyulan yardımcı kişilerden birisi de acentelerdir.

Acente, Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK.) 102 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Acente, bir sözleşmeye dayanarak, belirli bir yer veya bölge içinde sürekli olarak ticari bir işletmeyi ilgilendiren sözleşmelerde aracılık etmeyi veya bunları o tacir adına yapmayı meslek edinen kişidir. Acente tacirin bağımsız yardımcısıdır. Yani çalışma faaliyetine ilişkin düzenini, organizasyonunu, çalışma saatini serbestçe belirleyebilir ve bunlara ilişkin olarak müvekkil tacirden emir ve talimat almaz. Kısacası acente müvekkilinin doğrudan doğruya gözetimi ve denetimi altında olamayacak ve aralarındaki ilişkide bir altlık – üstlük ilişkisi olmayacaktır.

Acente bağımsız bir tacir yardımcısı olmasına rağmen, Türk Ticaret Kanunu madde 105 hükmü ile hem aktif hem de pasif anlamda çok ciddi müvekkilini temsil etme yetkisi verilmiştir. Temsil, bir kişinin hukuki bir işlemi başka bir kişinin ad ve hesabına yapması ve yapılan hukuki işlemin sonuçlarının temsil olunan kişi üzerinde doğmasının sağlanması olarak ifade edilebilir. Bu kapsamda acente, müvekkili adına sözleşme yapma, müvekkili adına hakkı koruyucu beyanlarda bulunma ve bu beyanlara muhatap olma teslim ettiği malların bedelini kabzetme ya da bedelini bizzat ödediği malları teslim alma ve müvekkili mahkemede temsil etme yetkileri ile donatılmıştır.

Acente sözleşmesi her geçen gün daha çok ihtiyaç duyulan bir sözleşme türü olarak hukuk dünyasında önemini artırmıştır. Acente sözleşmesinin uygulamada yaygınlaşması ile birlikte bu sözleşme türüne ilişkin hukuki sorunlar da artmaya başlamıştır.

Bilindiği üzere 6102 Sayılı TTK. Acentelik sözleşmesi ile ilgili önemli yenilikler getirmiştir. Bu yenilikler özellikle de acentenin yetkisini aşarak veya yetkisi olmadığı halde sözleşmenin kurulmasına bağlanan sonuçlar, ücretin doğum zamanı ve denkleştirme gibi hususlardır.

Bu çalışmada, acente sözleşmesine ilişkin temel problemlerden biri olan, acentenin müvekkil taciri temsil yetkisi ve bu yetkinin kullanılma koşulları üzerinde durulacaktır. Bu kapsamda Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri ve yargı kararları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Acente, Aracılık, temsil yetkisi, taraf sıfatı.

KAMU POLİTİKALARI ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DE GÖÇ YÖNETİŞİMİ: MERKEZ-TAŞRA YAPILANMASI

Dr. Öğr. Üyesi Zişan KORKMAZ ÖZCAN
Süleyman Demirel Üniversitesi, zisankorkmaz@sdu.edu.tr

ÖZET

Toplumsal sorunları tanımlama ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya koyma anlamına gelen kamu politikası tüm alanlar da olduğu gibi göç olgusu ile de ilgili uygulama alanına sahiptir. Özellikle günümüzde küresel düzeyde tartışma konusu olan göç olgusu, kamu politikalarının araştırma konularından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Artık uluslararası anlamda işbirliğinin ve eşgüdümün ilerlemesinde önemli bir araç olarak karşımıza çıkmakta olan göç, iç ve dış iki şekilde yaşanmakta olup, hem göç veren hem de göç alan ülkeler açısından politikaların uygulanma sürecinde oldukça önemlidir. Göç olgusu ve işbirliği konusu küresel, bölgesel ve yerel olmak üzere çok boyutlu bir çerçeve çizmektedir. Kamu yönetimi, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası birçok kuruluşu içine alan karmaşık bir sistemi ve bunların kendi aralarındaki ilişkileri ve karşılıklı etkileşimleri ifade etmekte kullanılan yönetim, göç yönetimi açısından ayrıca önem arz etmektedir. Zira göç eden yabancıların ülkemize geldikten veya tekrar ülkelerine geri döndüklerinde yaşamsal tüm becerilerini sergileyebilme kabiliyeti kazandırmak göç yönetimi açısından oldukça önemlidir. Zamanla göç yönetimi küselleşen dünyada yeniden şekillenmekte, göç yönetişimini karşımıza çıkarmakta ve konuya farklı bir boyut kazandırmaktadır. Türkiye göç yolları üzerinde yer alan, coğrafi yapısı, jeopolitik konumu ve kültürel özellikleri bakımından uygun şartlara sahip avantajlı bir ülke konumundadır. Bu durum Türkiye'nin göç alan ülke konumuna gelmesini sağlamakta; uluslararası ve sektörel anlamda birçok kurum, kuruluş ve devlet ile işbirliğini gerekli kılmaktadır. Böylece Türkiye, "hedef ülke" konumuna gelerek beraberinde etkin bir göç yönetim politikasının uygulanması ve gerekli teşkilat yapısının oluşturulmasını sağlamak yükümlülüğü altına girmektedir. Çalışmanın amacı son yıllarda Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı göç olgusu nedeniyle uygulamış olduğu kamu politikalarına göç yönetişimi çerçevesinde bakmaktır. Bu kapsamda döküman incelemesi yöntemiyle göç yönetişimi konusu merkez ve taşra teşkilat yapısı ele alınarak teorik olarak incelenmiş, göç ile ilgili birçok çalışmayı yürüten kamu politikası uygulayıcılarının aralarındaki işbirliğinin düzeyi kavramsal çerçevede ele alınmıştır. Ayrıca konumuza teşkilat yapısı içerisinde yer alan ve kuruluş çalışmaları halen devam eden yurt dışı teşkilatı ise dahil edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Kamu politikası, göç yönetişimi, merkezi ve taşra göç yönetişimi, Türkiye.

BÜTÜNLEŞİK KARAR VERME YÖNTEMLERİYLE TÜRKİYE'DEKİ DÖRT BÜYÜK FUTBOL KULÜBÜNÜN FİNANSAL PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Selçuk PERÇİN

Karadeniz Teknik Üniversitesi, spercin@ktu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Aykut KARAKAYA

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, aykut.karakaya@erdogan.edu.tr

ÖZET

Çalışmanın temel amacı, finansal oranlar yardımıyla Borsa İstanbul'da (BIST) hisse senetleri kote olan dört büyük futbol kulübünün (BJKAS, FENER, GSARAY ve TSPOR) performanslarını değerlendirmektir. İlaveten kulüplerin performansı ile sportif başarıları ve hisse senedi değerlerini karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bir diğer deyişle, yatırımcıların futbol kulüplerine yatırım kararı verirken kullanabilecekleri bir model önerisinde bulunmaktadır. Çalışmada bu amaçla finansal performans göstergelerini dikkate alan bütünlük bir bulanık çok kriterli performans ölçüm modeli ve istatistiksel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada bulanık karar verme yöntemlerinin tercih edilmesinin nedeni bu yöntemlerin belirsiz ve sübjektif ortamlarda çok daha tarafsız ve gerçekçi bilgi üretmelerinden kaynaklanmaktadır.

Bu doğrultuda ilk olarak performans değerlendirmesinde etkili olabilecek finansal oranlar araştırılmış ve Türkiye'deki futbol sektöründe çalışan yöneticilerin görüşleri ve literatürdeki çalışmalardan yararlanılarak finansal performans göstergeleri ana ve alt kriterler olarak belirlenmiştir. Futbol kulüplerinin finansal performanslarını değerlendirmede kullanılacak beş ana kriter likidite, varlık kullanımı, sermaye yapısı, karlılık ve büyüme olmak üzere belirlenmiş ve bu kriterlere ait on dört alt kriter BIST'de işlem gören dört büyük futbol kulübünün 2013-2016 yılı finansal tablolarından elde edilerek hesaplanmıştır. Daha sonra Bulanık Shannon Entropi ağırlık yöntemi yardımıyla finansal performansı etkileyen tüm kriterlerin ağırlıkları belirlenmiştir. Bu aşamada Bulanık Shannon Entropi ağırlık yönteminin tercih edilmesinin nedeni önerilen yöntemin tüm kriterlerin objektif olarak ağırlıklarının belirlenmesini sağlamasıdır. İkinci olarak, Bulanık TOPSIS yöntemi yardımıyla firmaların finansal performans skorları elde edilmiştir. Bulanık TOPSIS yöntemi finansal oranlar biçiminde tanımlanan tüm kriterlerin objektif ağırlıkları belirlendikten sonra futbol kulüplerinin finansal performans skorlarının belirlenmesini ve performansa göre sıralanmasını sağlamaktadır. Çalışmada son olarak futbol kulüplerinin finansal performans skorları ile sportif başarı ve hisse senedi fiyatları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı yardımıyla hesaplanmıştır.

Önerilen bütünlük karar verme modeline göre, dört büyük kulübün finansal performansları sırasıyla BJKAS, FENER, TSPOR ve GSARAY biçiminde bulunmuştur. Ayrıca futbol kulüplerinin finansal performansları ile sportif başarıları arasında güçlü ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ancak diğer yandan dört büyük kulübün hisse senedi fiyatları ile finansal performans skorları arasında düşük düzeyde korelasyon olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda önerilen bütünlük karar verme yöntemi, finansal performansın hisse senedi piyasa fiyatına nazaran sportif başarı ile daha yakın ilişkisinin olduğunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla 2013-2016 dönemindeki dört büyük futbol kulübünün finansal performansının yatırımcıların yatırım kararlarıyla ilişkisinin düşük, ancak sportif başarılarıyla yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Sonuçta yatırımcıların finansal tablolardan elde edilen bilgilere göre, bir başka deyişle temel analize göre yatırım kararı vermediklerini söylemek ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Futbol Kulüpleri, Bulanık karar verme, Finansal Performans

ADİ ORTAKLIKTA ORTAKLARIN SERMAYE KOYMA BORÇLARI VE BU BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİNİN HUKUKİ SONUÇLARI

Dr. Öğr. Üyesi Hakim AZİZ

Karabük Üniversitesi, hakimbey77@hotmail.com

ÖZET

Adi ortaklık çok önemlidir çünkü gündelik hayatımızda farkında olmadan adi ortaklıklar kurarız ve farkında olmadan tasfiye ederiz. Adi ortaklık uygulamada en yaygın ortaklık türü olduğundan dolayı çok önemlidir.

Türk Hukukunda adi ortaklıklar diğer ticaret ortaklıklarının aksine 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK.) 620 vd. maddelerinde düzenlenmiş bulunmaktadır. TBK. md. 620: "Adi ortaklık sözleşmesi, iki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri sözleşmedir." Adi ortaklığın en önemli özelliği tüzel kişiliğinin olmamasıdır. Adi ortaklığın tüzel kişiliğinin olmaması ona bazı avantaj ve dezavantajlar sağlamaktadır. Tüzel kişiliğinin olmaması adi ortaklığı esnek ve görünmez bir ortaklık olarak kullanılabilme olanağı sağlamaktadır. Tüzel kişiliğinin olmaması aynı zamanda adi ortaklığın tacir sıfatının da olmadığı anlamına gelmektedir. Adi ortaklıkların tüzel kişiliği bulunmaması dolayısıyla ticaret siciline tescil ettirilme zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Adi ortaklık sözleşmesi herhangi bir şekle bağlı değildir. Hatta yazılı olması dahi gerekmez. Ancak ortaklığa sermaye olarak getirilen değer, devri ve tasarrufu şekle bağlı ise, kanundaki bu şekil şartının yerine getirilmesi gerekmektedir. Örneğin, ortaklardan birisi sermaye olarak ortaklığa bir gayrimenkulün mülkiyetini taahhüt etmiş ise, Medeni Kanun uyarınca, taşınmazların devri tapu siciline tescil ile tamam olacağı için, gayrimenkulün tapuda adi ortaklık (yani tüm ortaklar adına) tescil edilmesi gerekmektedir. Aksi halde sermaye koyma borcu yerine getirilmiş sayılmaz.

TBK. m. 621/ II'ye göre, Sermaye koymak, her ortağın diğer ortaklara karşı olan borcudur. Her ortak sermaye getirme borcu altındadır. Getirilen sermaye, şirketin faaliyet konusunun gerektirdiği değer ve nitelikte olmak zorundadır. Şayet, şirket sözleşmesinde aksi bir hüküm yok ise, ortakların eşit değerinde sermaye getirmeleri gerekir. Dolayısıyla, adi ortaklıkta her bir ortak para, alacak, mal, emek vb. değerleri ortaklığa sermaye olarak koymak zorundadır. Ortaklar şirkete koydukları malvarlığı değerleri üzerinde, tek başlarına sahip oldukları mülkiyet gibi hakları yitirirler ve sermaye olarak konulan varlıklar tüm ortaklara ait olur. Bu elbirliği ortaklığıdır.

Bir ortak, sermaye borcunu ifa etmeyen diğer ortağa karşı dava açabilir. Bu dava, bir ortağın, şirkete karşı borçlarını ifa etmeyen diğer ortak veya ortaklara karşı, borçlunun şirkete karşı sorumluluğunu sağlamak amacıyla açtığı bir davadır.

Bu çalışmada, adi ortaklıkta ortakların sermaye koyma borçları ve bu borçlarını ifa etmedikleri takdirde başvurulacak hukuki yollar üzerinde durulacaktır. Bu kapsamda Türk Borçlar Kanunu'nun ilgili maddeleri ve yargı kararları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adi ortaklık, sözleşme, sermaye.

A RESEARCH ON THE METHODS AND STRATEGIES PREFERRED FOR TRAINING AND DEVELOPMENT OF NEW GENERATION IN FAMILY BUSINESSES AND THE ANALYSIS OF VARIABLES AFFECTING THEM

Asst. Prof. Aykut GÖKSEL
Gazi University, agoksel@gazi.edu.tr

Damla GÖRGÜLÜ
Gazi University, damlagorgulu@gmail.com

ABSTRACT

The integrate of a new generation into the management process in family businesses is a serious strategic matter in terms of the continuity of the company. For this reason, family businesses should incorporate new generation education and development into company policies. The purpose of this study is to analyze the methods to be used in the training and development of new generation in family businesses, how to decide on these methods and the variables that affect them. In addition, the study focuses on informal and formal education paths in family businesses, on-the- job training methods and whether the training methods differ according to gender. Semi-structured interview method was used as qualitative research methods in the research.

Keywords: Family businesses; new generations; training; development.

REKABET STRATEJİLERİ KAPSAMINDA KRİZ DÖNEMİ MALİYET STRATEJİLERİ

Arş. Gör. Süleyman BAYRAKÇIOĞLU

Süleyman Demirel Üniversitesi, suleymanbayrakcioglu@sdu.edu.tr

Doç. Dr. Vesile ÖMÜRBEK

Süleyman Demirel Üniversitesi, vesileomurbek@sdu.edu.tr

ÖZET

İşletmenin değerini maksimize ederek ortaklarının refahını artırmakla görevli olan yöneticilerin bu sorumluluklarını yerine getirmede maliyet unsuru ayrı bir öneme sahiptir. İşletmenin sürekliliği varsayımı gereği faaliyetlerini sonsuz bir şekilde devam ettireceği öngörülmektedir. Makroekonomik koşullar uzun vadede dönemsel olarak farklılıklar arz etmektedir. Yöneticilerin her zaman haiz olmaları gereken bir vasıf olmakla beraber özellikle kriz dönemlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmeleri ve bu doğrultuda işletmenin sürekliliğini sağlayacak kararlar almaları gerekmektedir. Bu bağlamda rekabet açısından kriz zamanlarında maliyet stratejilerini değerlendirerek yöneticilerin karar almalarına yardımcı olacak çözüm alternatiflerini ortaya koymak çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Literatürde kriz döneminde işletme yönetimi ve maliyet stratejilerine dair çalışmalar ayrı olarak geniş bir yer teşkil etmektedir. Bu çalışmada ise bu iki olguyu birleştirici bir çalışma ortaya koyabilmek için ilgili alanların literatürlerine değinilerek kriz dönemi maliyet stratejileri rekabet stratejileri kapsamında değerlendirilmiştir. Bu bağlamda ekonomik koşulların işletmeler ve dolayısıyla yöneticilerinin aleyhine olduğu dönemlerde yöneticilere yol gösterebilecek bir çalışmayı ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Maliyet Stratejileri, Rekabet Stratejileri, Kriz.

GÖRÜNTÜ İYİLEŞTİRME TEKNİKLERİ KULLANARAK MOLOZ AKMA HARİTALAMASI İÇİN YAKLAŞIMLAR

Assoc. Prof. Dr. Gülcan SARP

Süleyman Demirel University, gulcansarp@sdu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Arzu ERENER

Kocaeli University, arzu.erenner@kocaeli.edu.tr

ABSTRACT

Debris flows are geological phenomena in which water-laden masses of soil and fragmented rock rush down mountainsides, funnel into stream channels, entrain objects in their paths, and form thick, muddy deposits on valley floors, has attracted the attention of morphologist for more than a century. Monitoring and mapping mass movement systems typically require extensive networks of ground stations. This level of data collection and analysis is not available in most of the vulnerable regions of developing countries, although such systems are very useful and many people protect their property and save lives. Remote sensing data provide a regional view hence, areas vulnerable to debris flow activity can be delineated for further detailed field investigations. Moreover, remote sensing techniques are a more efficient way for debris flow mapping in rugged and inaccessible terrains where fieldwork is difficult, expensive, and time-consuming. A combination of intense rainfall, steep slopes, high relief, and active tectonics causes triggering effects for frequent and widespread debris flow events in the south-east of Turkey. The availability of digital elevation and the Advanced Spaceborne Thermal Emission and Reflectance Radiometer (ASTER), greatly helps to debris flow mapping and monitoring.

The debris flow extraction from the advanced ASTER images are done not only based on the spectral reflectance values of the bands, but also morphological characteristics of debris flow in 2D and 3D dimensions are taken into consideration. In this study, after geometric and radiometric corrections, debris flow areas cases are extracted from the ASTER data. Various single band and multiband image enhancement techniques including edge enhancement and texture filtering, contrast enhancement, colour composite, and principal component analysis (PCA) are used. Also, to assist debris flow mapping enhanced imageries are draped over the ASTER digital elevation models (DEM's) for 3D visualization.

This study reveals the accuracy of some methods used for debris flow mapping using satellite remote sensing. Although various methods have formerly been used in the literature, the work presented here shows that varying levels of accuracy are obtained with different image processing techniques.

Keywords: Debris Flow Mapping, Digital Image Processing, ASTER.

RESEARCH ON CHARACTERISTIC FEATURES OF LANDSCAPE DESIGN OF CHINESE GARDENS

Dr. Öğr. Üyesi Parisa GÖKER

Bilecik Şeyh Edebali University, parisa.goker@bilecik.edu.tr

ABSTRACT

Chinese garden culture is an unmatched case in the landscape architecture history as well as in human culture owing to its design form of longer than two thousand years. It is the world's primordial, ongoing garden and landscape concept since the Shang dynasty in the 2nd Century BC, when natural landscapes transformed and gardens were built for relish, amusement, festivity and laughter. Chinese classic landscape design is considered as the most characteristic and outstanding design systems in the world. It shows the union of Chinese opinions about nature, philosophy, and aesthetics. Its artistic conceptions have a significant role in classical Chinese landscape design world unlike the conceptual systems of other landscape designs.

In this study, history, philosophy, and design features of Chinese garden art, and landscape principles, space setup, and the utilized plant material that make up the garden design were emphasized.

Key Words: Garden desgin, Chinese Gardens, Historical garden

ÇALIŞANLARIN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Prof. Dr. Nuray GİRGİNER

Eskisehir Osmangazi University, ngirginer@gmail.com

Hülya SAOTAY

Eskisehir Osmangazi University, hlysty@hotmail.com

ÖZET

Örgütsel bağlılık, çalışanların kendilerini örgütün bir parçası olarak hissetmesi ve örgütün yararına olacak şekilde hareket etmeleridir. Kurumların başarısında çalışanlarının kuruma bağlılıkları pozitif yönde etkilidir. Bu bağlamda çalışanların örgütsel bağlılıklarının boyutlandırılması, çalışanlara yönelik performans yönlü politikaların oluşturulmasında kurumlara yardımcı olacak bilgiler sunarak önemli hale gelmektedir.

Bu çalışmanın amacı, çalışanların örgütsel bağlılık düzeylerini boyutlandırarak bazı demografik özelliklere göre farklılıklarını analiz etmektir. Çalışma kapsamında il belediye çalışanlarından 130 çalışana Örgütsel Bağlılık Ölçeği (ÖBÖ) uygulanmıştır. Ölçekteki örgütsel bağlılık boyutlarını belirlemek amacıyla 20 maddelik ÖBÖ'ye uygulanan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda 3 faktör elde edilmiştir. Çalışanların örgütsel bağlılık boyutları bakımından çeşitli demografik özelliklere göre yapılan farklılık analizleri sonucunda; kadın ve erkek çalışanların örgütsel bağlılıklarının devam bağlılığı boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği, başka bir ifadeyle buldukları kuruma zorunlu bir bağlılık gösterdikleri, buna karşılık, yaş ve iş tecrübesine göre anlamlı bir farklılık göstermedikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel bağlılık, Normatif bağlılık, Duygusal bağlılık, Devam bağlılığı.

BANKA ÇALIŞANLARININ SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Prof. Dr. Nuray Girginer

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, ngirginer@gmail.com

Hülya Saotay

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, hlysty@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, banka çalışanlarının sosyal medya bağımlılık düzeylerinin boyutlandırılması ve söz konusu boyutların çeşitli demografik özellikler açısından farklılıklarının incelenmesidir. Çalışma kapsamında 20 özel ve devlet bankası çalışanlarından oluşan 132 çalışana Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği (SMBÖ) uygulanmıştır. Ölçekteki sosyal medya bağımlılık düzeylerini belirlemeye yönelik 30 maddeye Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanarak 4 faktör elde edilmiştir. Banka çalışanlarının sosyal medya bağımlılık düzeylerine yönelik AFA ile elde edilen faktörler bakımından çeşitli demografik özelliklere göre farklılıkların analizinde bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Analizler sonucunda banka çalışanlarının sosyal medya bağımlılık düzeylerinin; cinsiyet, yaş ve sosyal medyada geçirilen süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Sosyal Medya Bağımlılık, Banka çalışanları, Açıklayıcı Faktör Analizi.

TÜRKİYE'DEKİ KALKIMA VE YATIRIM BANKALARI KÂRLİLİĞİNİN KALICILIĞI

Dr. Öğr. Üyesi Aykut KARAKAYA

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, aykut.karakaya@erdogan.edu.tr

Prof. Dr. Selçuk PERÇİN

Karadeniz Teknik Üniversitesi, spercinc@ktu.edu.tr

ÖZET

Literatürde kârın kalıcılığı iki görüşle ifade edilmiştir. İlki, pazara giriş engelleriyle oluşturulan bazı teknelci güçlere dayandırır. İkincisi ise, kâr motivasyonu ile girişimcilerin, yeniliklere girişip geçici tekeller yaratmasıdır. Bu ikinci görüş kârın Schumpeteryan bakışı olarak da nitelenir. Schumpeterci ekonomi yaklaşımına göre yenilikler yaratarak uzun dönemde kalıcı rekabet avantajı elde etmeyi amaçlayan şirketler, bu yolla monopol gücüne ulaşmakta ve böylece kârlarını uzun dönemde sektör ortalamasının üzerinde sürdürebilmektedir (Cable ve Mueller, 2008: 203). Schumpeter'in, "yaratıcı yıkıcılık" olarak adlandırdığı bu süreçte yenilikler monopol gücüne, monopol gücü aşırı kâra ve aşırı kâr da taklitçilerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Ancak bu geçici teknelci kârların sürekli devam etmesi beklenmemektedir (Mueller (1976, 1986 ve 2005). Uzun vadede ya tüm teknelci kârlar ortadan kalkıp normal kâra yakınsayacak ya da kârlar sürekli olacaktır. Dolayısıyla uzun dönemde normalin üstünde kâr olduğunda kârın sürekliliğinden bahsedilecektir. Kalkınma ve Yatırım Bankaları'nın Türkiye ekonomisi ve finansal sistem içerisindeki son dönemlerde rolü dikkate alındığında kârın kalıcılığının hem ülke ekonomisi hem de finansal sektör yönünden önem arz etmektedir. Böylece bu çalışmada Türkiye'deki Kalkınma ve Yatırım Bankaları kârının uzun dönem kalıcılığının incelenmesi amaçlanmıştır.

Kalıcı kâr, yüksek rekabette bir dönemdeki normalin üstündeki kârın sonraki dönemler devam etmesidir. Bu ekonometride kârın durağan olmayan bir süreç özelliği taşıyacağı anlamına gelir. Rekabet düşük ise, ortalamanın üstündeki kârın sonraki dönemlerde devam edebileceği ve kârın kalıcı (normalin üstünde) olacağı ifade edilir. Bu durumda da kâr durağan olmayacaktır. Türkiye'de durağanlık testleri ile kârın sürekliliğini araştıran çalışmalar arasında Yurtoğlu (2004), Bektaş (2007), Kaplan ve Çelik (2008), Aslan, Kula ve Kaplan (2010), Aslan ve İskenderoğlu (2012), Can ve Öztürk (2015) ve Karakaya (2017) tarafındanyapılan çalışmalar gösterilebilir.

Kalkınma ve Yatırım Bankalarının 2006-2016 dönemleri yıllık Aktif Karlılık Oranı ve Öz Sermaye Karlılık Oranının uzun dönem kalıcılığı panel birim kök testleriyle incelenmiştir. Bankaların karlılık oranlarında birimler arası korelasyon bulunmadığından, veri seti dengeli olduğundan ve $N > T$ koşulundan dolayı birinci kuşak panel birim kök testlerinin birinci grubundan Harris ve Tzavalis (HT) (1999) ve ikinci grubundan Im, Pesaran ve Shin (IPS) (2003) testleri yapılmıştır. Testler sonucunda karlılık oranları durağansa kârın uzun dönemde kalıcı olmadığı, durağan değilse kalıcı olduğu sonucuna varılır.

Kalkınma ve Yatırım Bankaları'nın 2006-2016 dönemleri yıllık Aktif Karlılık Oranı ve Öz Sermaye Karlılık Oranının panel birim kök testlerinden HT (1999) ve IPS (2003) testleri sonucunda durağan olduğu bulunmuştur. Bu bulgu Türkiye'deki Kalkınma ve Yatırım Bankaları'nın inceleme döneminde kârının kalıcı olmadığını göstermiştir. Türkiye'deki Kalkınma ve Yatırım Bankaları'nın uzun dönem kârının kalıcı olmaması kârın normalin üstünde olmadığı yani zaman içinde kârın ortalama seviyelerde gerçekleştiği ve rekabetçi olduğu anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle, uzun dönemde kârlar normal kâr düzeyindedir. Türkiye'deki Kalkınma ve Yatırım Bankaları'nın uzun dönemde kârın kalıcı olmadığı bulgusu Bektaş (2007), Kaplan ve Çelik (2008), Aslan, Kula ve Kaplan (2010), Aslan ve İskenderoğlu (2012), Can ve Öztürk (2015) ve Karakaya (2017) tarafından yapılan çalışmaların sonuçları desteklemektedir. Bankacılık Sistemi'nde yüksek rekabetin yanında rakiplerin yenilikçi faaliyetlere hızlı adaptasyonu, küresel kriz sonrası yapılan düzenlemeler ile sektöre özgü yasal kuralların rekabetçi kâra neden olduğunu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma ve Yatırım Bankaları, Kârın Kalıcılığı, Panel Birim Kök Testi.

21. YÜZYILDA BİLGİ EKONOMİSİNİN, GELİŞMİŞ, GELİŞEN VE AZ GELİŞMİŞ EKONOMİLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin TEZER
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, huseyin.tezer@bilecik.edu.tr

ÖZET

Dünya ekonomisinde çağımızın en önemli gelişmişlik seviyesini gösteren kriterlerden birisi de bilgi ekonomisine sahip olmaktır. Geçtiğimiz yüzyılın son çeyreğine kadar dünya ülkeleri içinde gelişmiş ekonomiler daha fazla gelişmek ve büyümek, gelişen ve azgelişmiş olan ekonomiler ise gelişmişlik düzeylerini artırabilmek ve kalkınmış ekonomiler seviyesine ulaşabilmek için bilgiye ve teknolojiye sahip olmak zorundaydılar. Fakat o yıllarda bilgiye ulaşmak ve bilgiden yeni bilgiler üretmek o kadar kolay değildi. Hatta bu yüzden geçtiğimiz yüzyıl istihbarat örgütlerinin en önemli görevleri arasında bilgi casusluğu vardı. Oysa geçtiğimiz yüzyılın son çeyreğinde ve içinde bulunduğumuz bu yüzyılın başından beri bilgiye ulaşmak ve o bilgiden yeni bilgiler üretmek çok daha kolay hale gelmiştir. Bu çalışmada içinde bulunduğumuz son yüzyılda bilgi ekonomisinin önemini ve dünya ekonomileri üzerindeki etkisini makroekonomik çerçevede sorgulanacaktır. Dünya ekonomilerinde gelişmişlik, gelişen ve az gelişmişlik kriterleri, bilgiye sahip olma, bilgiden yeni bilgiler üretebilme veya bilgiyi kullanma seviyeleri açısından kategorize edilerek incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Makroekonomi, Bilgi Ekonomisi, Ekonomik Büyüme.

MUHASEBENİN TEMEL KAVRAMLARI AÇISINDAN NAKİT ESASLI VE TAHAKKUK ESASLI KAYIT SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI UYGULAMA VE ANALİZİ

Arş. Gör. Süleyman BAYRAKÇIOĞLU

Süleyman Demirel Üniversitesi, suleymanbayrakcioglu@sdu.edu.tr

Prof. Dr. Osman BAYRI

Süleyman Demirel Üniversitesi, osmanbayri@sdu.edu.tr

ÖZET

Muhasebenin gelişim süreci ele alındığında bu bilimin geleneksel olarak nakit esaslı olduğu gözlemlenebilir. Nakit esaslı özü itibarıyla giderlerin ödenme anında kaydedilmesine ve gelirlerin de tahsil anında kaydedilmesine dayanmaktadır. Bunun sonucu olarak finansal sonuçlar gerçekleştirilen satışlar ve bu satışların maliyeti arasındaki farka göre saptanamamakta; Bunun yerine finansal sonuçlar tahsilatlar ile ödemeler arasındaki farka göre belirlenmektedir. Bir muhasebe sistemi belirli bir dönemi boyunca oluşan tüm mali nitelikli işlemleri doğru olarak yansıtılabilmelidir. Pek çok iş, bir muhasebe dönemi içinde başlanıp bitirilemez. Muhasebenin tahakkuk esaslı, birden fazla muhasebe dönemini etkileyen işlemlerin kaydedilmesi ve raporlanması için uygun bir ortam oluşturur. Tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde işlemler ve olaylar, nakit akışlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın ortaya çıktığı anda kaydedilmektedir.

Genel kabul görmüş muhasebe ilkelerinin ve muhasebe standartlarının dayanağını muhasebenin temel kavramları oluşturmaktadır. Muhasebe temel kavramları muhasebenin kuramsal temelini oluşturur. Bu kuramsal temel üzerine diğer ayrıntılı muhasebe düzenlemeleri ve standartları oturur. İşletme yönetimi açısından nakit akışlarına ilişkin bilgiler hayati öneme sahiptir. Söz konusu nakit akışlarına yönelik yapılan projeksiyonlara bağlı olarak yatırım kararları alınmakta, kredi verilmekte, şirket değerlemesi gibi birçok önemli kararlar alınmaktadır.

Nakit esaslı ve tahakkuk esaslı özündeki farklılıklar dolayısıyla bu sistemlerin ürettiği finansal raporlar da muhasebenin temel kavramları açısından farklılıklar arz etmektedir. Fakat her iki sistemin finansal tablo kullanıcıları açısından avantajlı ve deavantajlı yönleri bulunmaktadır. Bu çalışmada nakit esaslı ve tahakkuk esaslı muhasebe kayıt sistemleri ayrıntılı olarak ele alınıp muhasebenin temel kavramları açısından karşılaştırmalı analiz ve uygulamasına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nakit Esaslı, Tahakkuk Esaslı, Muhasebenin Temel Kavramları.

UZAKTAN ALGILAMA TEKNOLOJİLERİNİ KULLANARAK ARAZİ YÜZEY SICAKLIĞININ BİTKİ ÖRTÜSÜNE VE TOPRAK NEMİNE ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ

Assoc. Prof. Dr. Gülcan SARP

Süleyman Demirel University, gulcansarp@sdu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Arzu ERENER

Kocaeli University, arzu.erenner@kocaeli.edu.tr

ABSTRACT

Satellite-based observations have allowed climate change to be assessed temporally and spatially without prejudice. Satellite-based vegetation and Land Use Land Cover class (LULC) indicators, Land Surface Temperature (LST) maps can also be used as an effective indicator in desertification assessment and monitoring. Vegetation coverage and soil moisture have a significant influence on the LST distribution.

In this study, the environmental impacts of the LST on the vegetation cover and soil moisture is evaluated by using Landsat-4 TM and Landsat-8 OLI-TIRS satellite imagery belonging to 28 August 1992 and 06 August 2016 years, respectively. These data are freely downloaded from United States Geological Survey (USGS) web page. Vegetated areas and surface moisture were extracted from satellite images by using Soil Adjusted Vegetation Index (SAVI) and Normalized Difference Moisture Index (NDMI) respectively. The SAVI is developed as a modification of the NDVI to correct for the influence of soil brightness when vegetative cover is low. The SAVI uses the visible and near infrared bands of the electromagnetic spectrum to determine the content of the green vegetation cover of the observed target and it is structured similar to the NDVI but with the addition of a “soil brightness correction factor, (L)”. NDMI uses near infrared and shortwave infrared spectral bands of the electromagnetic spectrum to determine moisture content in vegetated areas and to drought monitoring. On the other hand, LST retrieval from TIR bands of the satellites by converting thermal brightness temperatures into thermodynamic temperatures. However, it is not possible to directly estimate the LST from the TIR region of the electromagnetic spectrum with high accuracy because the radiation measured by the sensors depends not only on the surface parameters (temperature and emissivity) but also on atmospheric effects. For these reasons, ground-based measurement was used to verify the derived LST. For that reasons, ground-based measurement is used for the validation of the derived LST.

Temporal effects of the LST on the SAVI and NDMI for the mentioned years are quantified using Multiple Linear Regression (MLR). This model is used to explain the linear relationship between a dependent variable (LST) and independent variables (SAVI and NDMI).

Keywords: Land Surface Temperature (LST), Soil Adjusted Vegetation Index (SAVI), Normalized Difference Moisture Index (NDMI).

A STUDY OF HISTORICAL URBAN PARKS IN TERMS OF USAGE AND FUNCTION; EXAMPLE OF VILLA BORGHESE, ITALY

Dr. Öğr. Üyesi Parisa GÖKER

Bilecik Şeyh Edebali University, parisa.goker@bilecik.edu.tr

ABSTRACT

Historical cities, like any organism living in nature, adapt to changing conditions of daily life and go through an urban development process by preserving the cultural values that make up the historical texture of the city as well as fulfilling the city's requirements. Historical urban parks reflect the socio-cultural structure, thought and life philosophy and space setup of the old society. These areas are assessed as vital city components today since their urban locations are valuable and suited to the new urban space needs.

Construction of Villa Borghese, one of the greatest historical parks of Rome, started as the residential building garden of Cardinal Scipione Borghese in 1605. Villa Borghese garden, covering an area of nearly 80 hectares, consists of historical structures as well as a lake, temples, fountains, and sculptures. The park is made of three major sections and went through numerous changes since its erection date and transformed into a historical urban park. Villa Borghese was purchased by Rome Municipality and opened to public use in 1903.

In this study, historical development of Villa Borghese and changes that it experienced during the process of its arrival to the present day and its current use and function by taking the form of a historical urban park were examined.

Key Words: Villa Borghese, Rome, historical gardens, Historical urban parks

FINANSAL HİZMETLER GÜVEN ENDEKSİ İLE MALİ SEKTÖR ALT ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Sinem EYÜBOĞLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi, sinemyilmaz17@hotmail.com

Dr. Kemal EYÜBOĞLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi, keyuboglu@msn.com

ÖZET

Finansal piyasalarda bilindiği üzere beklentiler satın alınmaktadır. Beklentilerin ölçülmesinde ise çeşitli güven endekslerinden yararlanılmaktadır. Güven endekslerinden bir tanesi ise 2013 yılından itibaren hesaplanmaya başlanmış olan Finansal Hizmetler Güven Endeksidir. Bu endeks ile Türkiye'deki finansal kuruluş yöneticilerinin, iş durumlarıyla ilgili olarak yakın geçmişe ilişkin değerlendirmeleri ve geleceğe yönelik beklentilerinin izlenerek, finansal hizmetler sektöründeki eğilimleri yansıtacak göstergelerin üretilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada ise Ocak 2013-Aralık 2017 dönemi ele alınarak finansal hizmetler güven endeksi ile mali sektör alt sektör endeksleri arasında uzun dönemli bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışmada BIST Banka, BIST Sigorta, BIST Finansal Kiralama, BIST Holding ve BIST GMYO endekslerine ilişkin aylık veriler kullanılmıştır.

Çalışmada öncelikle serilerin durağanlığı, ADF ve PP birim kök testleriyle sınanmış ve finansal hizmetler güven endeksinin seviyesinde, mali sektör alt endekslerinin ise 1. farkında durağan olduğu tespit edilmiştir. Bu açıdan Pesaran ve diğerleri (2001) tarafından farklı seviyelerde durağan olan seriler arasındaki ilişkinin ortaya konmasına olanak sağlayan Sınır Testi yöntemi çalışmada kullanılmıştır. Bu yöntemin bazı avantajları bulunmaktadır. Bunlardan ilki yukarıda ifade edildiği gibi yöntemde yer alan serilerin düzeyde veya 1. farkında durağan olmasının sınır testini uygulamaya engel olmamasıdır. Bu yöntemin ikinci avantajı ise kısıtsız hata düzeltme modelinin klasik eşbütünleşme testlerine göre istatistiksel olarak daha güvenilir sonuçlar verebilmesidir. Hata düzeltme modelinin en önemli özelliği ise aynı anda seriler arasındaki hem kısa ve hem de uzun dönem dinamikleri hakkında bilgi içermesidir. Sınır testinde ise test istatistiği üst kritik sınırı geçtiğinde kısa ve uzun dönem katsayıları tahmin edilebilmektedir. Çalışmada yapılan analizler sonucunda, finansal hizmetler güven endeksi ile çalışmada yer alan endeksler arasında uzun dönemli bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Son olarak ilgili seriler arasındaki nedensellik ilişkisi Toda ve Yamamoto tarafından geliştirilen nedensellik testi ile incelenmiştir. Temeli VAR sistemine dayanan bu nedensellik testinde ise, serilerin koentegre olması durumu önemli değildir. Bu durumun avantajı serilerin bütünleşme derecelerinin doğru belirlenmemesi durumu ile ilgili riskin en aza indirilmiş olmasıdır. Toda ve Yamamoto testleri entegre ve koentegre değişkenler için geçerlidir (Toda ve Yamamoto, 1995). İlgili yöntemde göre seriler durağan olmasalar da serilerin seviye değerlerini içeren VAR sistemi kurulumu ve görünürde ilişkisiz regresyon (SUR) yöntemi kullanılarak sistem tahmin edilir. Ardından standart WALD testi uygulanır. Buna göre Toda-Yamamoto nedensellik testi sonuçları Holding endeksi ile finansal hizmetler güven endeksi arasında çift yönlü, Bankacılık ve Finansal kiralama endekslerinden finansal hizmetler güven endeksine doğru tek yönlü ve finansal hizmetler güven endeksinden Sigortacılık endeksine doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Güven Endeksi, Hisse senedi piyasaları, Sınır Testi, Toda-Yamamoto Nedensellik Testi.

YAŞLILIĞI TOPLUMSAL KILAN UNSURLAR

Prof. Dr. Ünal ŞENTÜRK
İnönü Üniversitesi, unsenturk44@gmail.com

ÖZET

Dünyada yakın bir tarihten beri bir demografik dönüşüm yaşanmaktadır. Dünya nüfusunun yaklaşık dörtte biri yaşlı olarak kabul edilen altmış beş yaş üstü kişilerden oluşmaktadır. Tarihte ilk kez yer yüzünde yaşayan nüfus içerisinde yaşlı nüfus oranı çocuk ve gençlerinkine yaklaşmış bulunmaktadır. Bu demografik dönüşüm toplumların yaşlanması olarak okunmaktadır. Ancak, tüm toplumlar aynı hız ve oranda yaşlanmadığı gibi her toplum kendi yapısal özelliklerine göre bir yaşlı yaşam standardı oluşturmaktadır. Olaya tarihsel olarak da bakıldığında geçmişten günümüze yaşam sürelerin yanı sıra yaşlı tanımlarının ve yaşlı algısının topluma ve döneme göre farklılaştığı görülmektedir. Hem ekonomik ve sosyal değişimlere neden olan hem de bu değişimlerden etkilen toplumsal yapı, yeni bir kurumsal işleyiş, insan ilişkileri ve bunları dizayn eden bir değerler sistemini oluşturmaktadır. Geçmişten günümüze değişen yaşam süresi ve standartlarıyla birlikte yaşlı tanımlarının gerisinde bu gerçek bulunmaktadır. Çalışma bu gerçekten hareket ederek yaşlılığın toplumsal olduğu önermesini açıklamayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Yaşlılık, Demografik Dönüşüm, Toplumsal Yapı.

ÇAĞDAŞ UYGUR ŞİİRİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Hikmet KORAŞ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, hikmetkoras@ohu.edu.tr

ÖZET

Doğu Türkistan'daki edebiyat tarihlerine göre Çağdaş Uygur şiirinin ortaya çıkışı, zengin ağa ve zalim dere beylerleacımasız devlet adamlarının zulmünü dile getirmek için yazılmış destanlarla başlamıştır.

Bu tespit, bütün dünyayı Marksist felsefeyle gören, başka görüşlere hayat hakkı tanınmayan rejimlerde yapılabilecek, aksinin söylenmesi mümkün olmayan bir fikirdir. Doğu Türkistan'da yazılmış edebiyat tarihi kitaplarındaki bu tespit, Sovyetler Birliği döneminde devlet tarafından sanat için uygulanan Sosyalist Realizm Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki yansımasıdır.

Halbuki Doğu Türkistan'da yeni tarzda eğitim faaliyetleri, Kırım Bahçesaray'da İsmail Gaspıralı'nın başlattığı Cedit hareketi ile neredeyse eş zamanda başlamıştır. Bu hareket, Usul-i Kadim denen eski tarz eğitime karşı hareket olarak ortaya çıkmış, din dairesinin dışına çıkamayan eğitimin içine hayatı koymuş, toplumdaki her değer, her uygulama sorgulanmıştır. Bu sorgulama içinde yaşanan hayat, esaret, geri kalmışlık da vardır. İnsanlar dini kimliği yanında ilk defa etnik kimliğinin farkına varmış, dini kimlikle etnik kimliğin farklı olabileceğini anlamıştır. Bu değişme kısa sürede eşitlik, hürriyet, vatan, milli tarih gibi kavramların önce insan zihninde arkasından edebiyatta görülmeye başlanmasına sebep olmuştur.

Doğu Türkistan'daki Ceditçiler de kısa sürede matbaalar kurmuş, kitaplar, dergiler ve gazeteler neşretmeye başlamıştır. Bu bir taratan yeni fikirlerin daha geniş bir tabana yayılmasını sağlarken diğer taraftan sanata aksetmeye başlamıştır.

Çarlık Rusyası döneminde başlayıp 1917 yılında gerçekleşen ihtilalle iktidara gelen Bolşeviklerin ezilmiş insanları merkeze alarak veya bu söylemle ortaya attıkları düşünce Çin'de de Mao ile temsil olunmuş, doğu Türkistan'daki pek çok aydın da tıpkı çarlık Rusyasında olduğu gibi bu ham hayale kapılarak Bolşevik olmuştur. Bu akıma kapılan pek çok aydın sanatçı da bu konudaki görüş ve düşüncelerini sanata aksettirmiş, görüş ve düşüncelerini daha geniş bir tabana yayabilmek için kitap, gazete ve dergi neşretmiştir.

Bir taraftan Cedit hareketine katılanların, diğer taraftan Bolşeviklerle ortak hareket edenlerin diğer taraftan da eski usulü savunanların görüş ve düşünceleri sanatta karşılık bulmuştur. Bu görüş ve düşüncelerin farklı dillerdeki karşılığının ifade edildiği sanat eserleri ile yurt dışına gidenlerin gittikleri ülkelerin edebiyatlarında kullanılan şekiller, türler, ifade tarzları kısa sürede Çağdaş Uygur şiirinde de karşılık bulmuş, bir taraftan şiirin mazmunlarına yenileri ilave edilirken diğer taraftan yeni türler ortaya çıkmıştır. Bazıları yeni düşüncelerini esti nazım türleri ile ifade ederken bazıları bu görüş ve düşüncelerini yeni tür nazımla ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Uygur Şiiri, şiir, yeni şiir, Cedit Hareketi, Usul-i Cedit, Usul-i Kadim, neşriyat.

ERGONOMIC DESIGN IN UNIVERSITY CLASSROOMS: AN APPLICATION**Dr. Özlem KAYA**

Hitit University, dr.ozlemky@gmail.com

Prof. Dr. Ahmet Fahri ÖZOK

Okan University, fahri.ozok@okan.edu.tr

ABSTRACT

Ergonomics aiming at the continuous improvement of individuals' duties and responsibilities, environmental conditions, tools and materials they use, and systems they are involved in has the characteristics of a multidisciplinary approach and application.

Classrooms, equipment and products not specifically ergonomically designed in our country as in the majority of developing countries cause students to face with ergonomic problems in their classrooms due to their statutes that are physically incorrectly arranged to accommodate students' classroom furniture and are not aligned with students' physical structures.

Ergonomically designed classrooms and equipment, the designs compatible with students' needs and anthropometric characteristics provide students, who spend more than 30% of their time in school, with comfortable learning activities, and also significantly contribute to prevent especially musculoskeletal disorders in students.

In this study, the ergonomic design of university classrooms was observed especially within the programs with field of application, and evaluated from ergonomic point of view. In addition the contribution of ergonomic design to solutions for design-induced problems was explained by examining appropriate models, and then some solution proposals were presented.

Keywords: Ergonomic design, university classrooms, anthropometry

ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN SOSYAL KAYTARMAYA ETKİSİ ÜZERİNE BİR ALAN ÇALIŞMASI

Doç. Dr. Salih YEŞİL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, syes66@hotmail.com

Mihriban HATUNOĞLU

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, mihribanhatunoglu@hotmail.com

ÖZET

Son yıllarda, örgütlerin etkinliklerini ve verimliliklerini artırmaya yönelik yapılan çalışmaların çoğunluğunun örgüt çalışanlarının davranışlarını anlamaya yönelik olduğu görülmektedir. Günümüzde teknoloji başta olmak üzere birçok alanda yaşanan değişim ve gelişmelerin etkisiyle artık örgütler için sadece işini yapan iş görenler çalıştırmak tek başına yeterli olmamaktadır. Kendini çalıştığı örgüte ait hisseden örgütün amaç ve hedeflerini kendi amaç ve hedefleri gibi benimseyen yani örgütüne bağlı çalışanlara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Örgütsel bağlılık örgütler açısından oldukça önemli olup, çalışanların örgütlerin misyon, vizyon ve değerlerini özümseyerek, örgütün amaçlarına ulaşması için çaba harcamasıdır. Örgütsel aidiyet duygusu zayıf olan ya da taşımayan çalışanlar sosyal kaytarma davranışları gösterme eğiliminde olacaktırlar. Sosyal kaytarmanın olduğu yerde örgütsel bağlılıktan bahsetmek pek mümkün değildir. Sosyal kaytarma, bireylerin ortaklaşa çalıştıklarındaki motivasyon ve çabalarının, bireysel çalışmalarındakine göre azalması durumudur.

Bu çalışmada örgütsel bağlılık ve sosyal kaytarma konuları ele alınmıştır. Çalışmada örgütsel bağlılığın sosyal kaytarma davranışı üzerine etkisi ve örgütsel bağlılığın alt boyutları olan duygusal bağlılık, devamlılık bağlılığı ve normatif bağlılığın sosyal kaytarma ile ilişkisi araştırılmıştır. İlgili literatürden yararlanılarak çalışmanın hipotezleri oluşturulmuştur. Çalışma bir alan çalışmasıyla desteklenmiştir. Veriler Kahramanmaraş'ta bir holdingin idari çalışanlarından anket yardımıyla toplanmıştır. Çalışmamıza gönüllü olarak 91 çalışan katılmıştır. Toplanan veriler frekans, korelasyon ve regresyon yöntemleri kullanılarak analizleri yapıp elde edilen sonuçlar teorik ve uygulama perspektiflerinden tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Bağlılık, Sosyal Kaytarma, Tekstil Sektörü, Tekstil İşletmeleri.

ULUSAL VE ULUSLARARASI ÖRGÜTLER TARAFINDAN DESTEKLENEN SURIYELİ GÖÇMENLER

Doç. Dr. İbrahim MAZMAN

Kırıkkale Üniversitesi, ibrahimmazman5@yahoo.com

Lale İZCİ

Kırıkkale Üniversitesi, lale-izci@hotmail.com

ÖZET

Son yıllarda Türkiye'nin dış politikasını büyük ölçüde Ortadoğu ülkelerinin biçimlendirdiği açıktır. Özellikle 2011'den bu yana Suriye'den Türkiye'ye göç eden insanların ve Ortadoğu topraklarının geleceği Türkiye'nin bugüne dek gündeminden düşmeyen en önemli konulardır. Suriye de devam eden iç ve dış karışıklıklar nedeniyle Suriyeli göçmenlerin ülkelerine dönme ihtimalleri her geçen gün zayıflamış ve sayısal olarak göç verilerine bakıldığında Suriyelilere yönelik insani, toplumsal, ekonomik ve siyasi desteğin sağlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bugün kamplarda veya kamplar dışında yaşayan Suriyeli göçmenler ya sosyal yardımlarla ya düşük ücretli işlerde ya da dilenerek daha birçok riskle karşılaşarak hayatlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar.

Konuyla ilgili sürdürülen küresel politikalara bakıldığında diğer ulusların Suriyeli vatandaşlara yönelik açık kapı bırakmadıkları, Türkiye'nin ise bu vatandaşlar için adeta bir umut ışığı haline geldiğini görmekteyiz. Durum böyle olunca devam eden savaş ve kitlesel göç hareketleri neticesinde "Suriyeli vatandaşlar Türkiye'nin toplumsal kültür ve değerlerine nasıl uyum sağlayabilir?" sorusu gündeme gelmiştir.

Bu uyum sürecinde pek çok olumsuzlukla ve engellerle karşılaşan göçmenlere yönelik hem yerel kurum, kuruluş, sivil toplum örgütleri hem de uluslararası örgütler Suriyeli göçmenlerin sorunlarına yönelik çözüm arayışları içine girmişlerdir. Türkiye'nin yerel kuruluşları aracılığıyla yapmış oldukları yardımların yanı sıra uluslararası sivil toplum kuruluşları da maddi ve manevi olmak üzere pek çok konuda Suriyeli halkı Türkiye'de desteklemektedir. Bu kuruluşların, Suriyeli vatandaşları Türkiye'de destekleyerek Avrupa ülkelerine yayılmalarının önüne geçmek, İnsan Hakları kapsamında çalışmalarını sürdürmek, uluslararası alanda tanınmak, Suriyeliler hakkında araştırma projeleri yürütmek, bunların yanı sıra bilinen ve bilinmeyen daha pek çok amaçla çalışmalarını yürütüyor olabilirler.

Bu çalışmayla Türkiye'de Suriyeli vatandaşlara yönelik yapılan yardımların niteliğinin, ulusal kurumların yardımlarının ve uluslararası örgütlerin çalışmalarının neler olduğu detaylandırılacak olup, bu kuruluşların listesi çıkartılacaktır. Bu sayede ülkemizde bu konuda çalışma yürüten kuruluşlara genel bir çatı çizilmeye çalışılacaktır. Yine çalışma ülkemizde Suriyelilere yönelik yapılan yardımlarda aktif rol alan uluslar arası kaynaklardan haberdar olma, takip etme ve konuyla ilgili çalışmalara rehber olma niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Göçmenler, Ulusal ve Uluslararası Örgütler, Sosyal Yardımlar.

GENÇ İŞSİZLİĞİ SORUNU VE MÜCADELE YÖNTEMLERİ

Dr. Işıl Fulya ORKUNOĞLU ŞAHİN
Gazi Üniversitesi, iforkunoglu@[gazi.edu.tr](mailto:iforkunoglu@gazi.edu.tr)

ÖZET

Günümüzde 2008 küresel finansal krizi sonrası ekonomik gelişmelerin, savaşların, olağanüstü göçün ve terör vb. unsurların da etkisi ile işsizlik rakamlarındaki yükseliş trendi sürmektedir. Bu nedenle işsizlik sorunu hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin gündeminde olan sorunlardan biri olmaya devam etmektedir. Ancak özellikle son 20 yıldır genç işsizliği oranlarındaki artış dikkate değerdir. Örneğin, genç işsizlik oranı; işsiz olduklarını, çalışmaya hazır olduklarını ve son dört haftadır iş bulmak için aktif adım attıklarını bildiren işsiz, 15-24 yaş grubundaki gençlerin işsizlik oranının; işgücüne katılma oranının bir yüzdesi olarak ifade edildiği orandır. 2016'da genç işsizliği oranının en yüksek olduğu ülkeler arasında %24,6 oranı ile Fransa, %37,8 ile İtalya, %38,7 ile İspanya, %47,4 ile Yunanistan ve %53,3 oranı ile Güney Afrika yer almaktadır. Diğer yandan bu oran belirtilen yılda OECD ortalaması için %13 iken, AB (28 ülkede)'de %18,7, Türkiye'de %19,5'tir. Diğer yandan 2017 yılı Kasım ayı 15 yaş ve üzerine ilişkin Türkiye işgücü piyasası verilerine göre; Türkiye'de çalışan nüfus ile işsiz ve iş arar durumdaki nüfusun toplamını oluşturan aktif nüfusun işgücüne oranını ifade eden işgücüne katılma oranı; %52,8, istihdam oranı ise %47,3'tür. Buradan hareketle Türkiye'de 15-64 yaş aralığındaki çalışabilecek nüfus fazla olmasına karşılık, işgücüne katılma oranının ve istihdam oranının halen genç nüfusa sahip nitelikte bir ülke olan Türkiye için yetersiz olduğu söylenebilir. Örneğin 2013'te Türkiye'deki iller bazında iş gücüne katılım oranı en fazla %63 oranına erişmektedir. Bu nedenle genç işsizliği ile mücadele ve kadın istihdamı gibi öncelikli istihdam sorunlarına yönelik uzun vadeli çözüm arayışlarına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu doğrultuda çalışmada işsizliğin Türkiye'de ve seçilmiş Bazı AB ülkelerindeki gelişimine, Türkiye'deki işsizliğin cinsiyete göre işsizlik, yaşa göre işsizlik, eğitime göre işsizlik, uzun süreli işsizlik gibi bazı işsizlik türlerine göre analizine, işsizlikle mücadelede aktif ve pasif istihdam politikalarının ve maliye politikalarının gelişimine, AB İstihdam Stratejisinin Ulusal istihdam stratejisi ile karşılaştırılmasına ve genç işsizliği ile ilgili çeşitli çözüm önerilerine değinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Genç işsizliği, İşsizlikle Mücadelede İstihdam ve Maliye politikaları, Avrupa İstihdam Stratejisi, Ulusal İstihdam Stratejisi.

ALGILANAN YÖNETİCİ DESTEĞİNİN MESLEKİ TÜKENMİŞLİK ÜZERİNE ETKİSİ

Enver AYDOĞAN

Gazi Üniversitesi, aydogan@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Emre Burak EKMEKÇIOĞLU

Gazi Üniversitesi, emreburak.ekmekcioglu@gazi.edu.tr

ÖZET

Çalışanların iş performansı üzerinde yöneticilerin büyük bir etkisi bulunmaktadır. Çalışanlar tarafından yöneticilerinin kendilerine destek verdiği ve onların iyi halleriyle ilgilendiği algısı, çalışanların tutum ve davranışlarını etkileyerek pozitif örgütsel ve bireysel çıktılar sergilemelerini sağlayabilecektir. Çalışanların mesleki tükenmişlik düzeyleri de çalışan ve yönetici arasındaki ilişkinin kalitesini belirleyen değişkenlerden biridir. Yöneticiler tarafından desteklenen ve iyi halleriyle ilgilenilen çalışanların mesleki tükenmişlik düzeylerini azaltacağı düşünülmektedir. Buna göre bu çalışmanın amacı yönetici desteği algısının mesleki tükenmişlik üzerine etkisini incelemektir.

Araştırmanın verileri Ankara'da üç farklı finans kuruluşunda çalışan toplam 112 çalışandan elde edilmiştir. Araştırmada Babin ve Boles (1996)'un beş maddeden oluşan algılanan yönetici desteği ölçeği ve Pines (2005)'in on maddeden oluşan mesleki tükenmişlik ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Korelasyon ve regresyon analizleriyle değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre yönetici destek algısı çalışanların tükenmişlik düzeyini anlamlı ve negatif olarak etkilediği tespit edilmiştir.

Bu çalışma kesitsel bir nitelik taşımaktadır. Bu nedenle boylamsal çalışmaların yapılarak değişkenler arasında nedensel ilişkilerin incelenmesine ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Algılanan yönetici desteği, Mesleki Tükenmişlik, Finansal Kurumlar.

DAVETLE MÜDAHALE DOKTRİNİ: RUSYA'NIN SURİYE'YE ASKERİ MÜDAHALESİ

İsmail KARAAHMETOĞLU

Gazi Üniversitesi, ismailkaraahmet2017@gmail.com

Doç. Dr. Fatma TAŞDEMİR

Gazi Üniversitesi, tfatma@gazi.edu.tr

ÖZET

Suriye'de Mart 2011'de başlayan ve halen devam eden silahlı çatışmalara birçok devlet ve devlet-dışı silahlı aktör farklı amaçlarla müdahil olmuştur. Başarısız bir devlet haline gelen Suriye'de merkezi hükümet otoritesini yitirmiş; yönetilemeyen alanlar ortaya çıkmıştır. Bu alanlarda DEAŞ, PYD/YPG gibi devlet dışı silahlı aktörler de facto denetim kurmuşlardır. Bunun üzerine ABD liderliğindeki koalisyon devletleri 24 Eylül 2014 tarihli ve 2178 sayılı BM Güvenlik Konseyi kararına dayanarak Irak ve Suriye'de DEAŞ bağlantılı gruplara karşı askeri müdahalede başlamıştır. Bu noktada Rusya Federasyonu da 30 Eylül 2015 tarihinde merkezi Suriye hükümetini desteklemek ve güçlendirmek için DEAŞ, El Nusra Cephesi gibi devlet dışı silahlı aktörlere karşı askeri müdahale başlatmıştır. Rusya halen devam eden söz konusu askeri müdahalesini Esad rejiminin davetine dayanarak yaptığını ileri sürmüş ve müdahalesinin uluslararası hukuka uygun olduğunu iddia etmiştir. Rusya'nın beklenmeyen bu müdahalesi bazı devletler tarafından tepkiyle karşılanmış ve Birleşmiş Milletler Anlaşması madde 2/4 ve 2/7'de düzenlenen, kuvvet kullanmama ilkesi ve iç işlerine müdahale etmeme ilkesini ihlal ettiği esasında eleştirilmiştir. Rusya'nın askeri müdahalesini meşrulaştırmak için ileri sürdüğü Davetle müdahale(Rızaya Dayalı Müdahale Doktrini) davet eden hükümetin kendi ülkesi sınırları içinde gerçekleşen iç silahlı çatışmalara müdahale için bir başka devletten yardım istemesini ve yapılacak müdahaleye de rıza göstermesini ifade etmektedir. Günümüzde meşru hükümetin geçerli rızasına dayanarak bir başka devletin kuvvet kullanması veya karışmada bulunması uluslararası hukuka aykırı görülmemektedir. Rızaya binaen verilen davetin uluslararası hukuk bakımından geçerli olabilmesi için şekli ve maddi bazı şartları taşıması ve belirli sınırlar çerçevesinde yapılması gerekmektedir. Bu şartlardan herhangi birisinin gerçekleşmemesi durumunda davet işlemi geçersiz sayılmakta ve müdahale de uluslararası hukuka aykırı kabul edilmektedir. Bildiride, Rusya'nın Suriye'de gerçekleştirdiği askeri müdahalenin davetle müdahale doktrini esasında meşrulaştırılıp meşrulaştırılamayacağı doktrininin maddi ve şekli şartları göz önünde bulundurularak sorgulanacaktır. Rusya örneği özelinden devlet uygulamasının davetle müdahale doktrini üzerindeki yansımalarının neler olabileceği değerlendirilecektir.

Bu çalışmanın amacı, Rusya'nın Suriye'ye müdahalesini davetle müdahale esasında inceleyerek müdahalenin uluslararası hukuka uygunluğunu ele almaktır. Çalışmanın kapsamı, kuvvet kullanma hukuku çerçevesinde davetle müdahale doktrinine dayanmaktadır. Çalışma yöntemsel olarak uluslararası ilişkilerde neo-liberalist kuram esas alınarak incelenmiştir. Çalışma, literatür taramasına dayanmakta olup yerli ve yabancı kaynak ve materyallere başvurulmuştur. Çalışma sonucunda, Rusya'nın, Suriye'ye müdahalesinin davet içerisinde bulunan rızadan dolayı hukuka uygun olduğu sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: Davetle Müdahale, Rıza, Rusya, Suriye, Uluslararası Hukuk

STOCKHOLM ÇEVRE KONFERANSI SONRASI KÜRESEL ÇEVRE POLİTİKALARI VE TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah KARATAŞ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, akaratas@ohu.edu.tr

Gülderen KARATAŞ

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, gulderenkaratas@hotmail.com

ÖZET

Sanayi Devrimi ile birlikte doğanın insan amaçları doğrultusunda dönüştürülüp yok edilme serüveni hız kazanmıştır. Çevre sorunlarının ortaya çıkması ve insan yaşamını tehdit edecek boyutlara ulaşması da bu dönem ile birlikte olmuştur. Tarım ve hayvan yetiştiriciliğine dayalı üretim ilişkileri, yerini sanayi ve teknolojiye bıraktığında insan ve doğa arasındaki ilişkiler de tamamen insan merkezli olma yönünde değişmiştir. Bu değişimle birlikte, doğanın bir araca indirgenerek insan amaçları doğrultusunda kullanılmasının yolu da artık açılmıştır. Sürekli üretim ve tüketim döngüsü, doğayı hem tüketmekte hem de kirletmektedir. Bu iki yönlü olumsuz etki ise doğanın taşıma kapasitesini zorlamaktadır. Günümüzde küresel ısınma, ormansızlaşma, kirlilik, asit yağmurları, türlerin yok olması gibi baş edilemeyen çevre sorunları, açıkça gelecek nesilleri tehdit etmektedir. Çevre sorunları ile mücadelede insanlık sınıfı kalmış, geç kalmıştır. Yapılan çabalar, caydırıcı cezalar, denetleyici mekanizmalar, koruyucu kanunlar ile her ne kadar önlemler alınmaya çalışılsa da çevre sorunlarının bugünkü seviyeye gelmesinde insan birinci derecede sorumludur. Çevre konusunda uluslararası boyutta atılması gereken adımlar bağlamında, 1972 Stockholm Çevre Konferansı bir milat olarak kabul edilmektedir. Bu tarih, oldukça geç bir tarih olsa da çevre için somut adımların atılmasında önemli bir başlangıç sayılabilir. Daha sonraki çevreye ilişkin yapılan küresel konferanslar ve yapılacak çevre politikaları bu önemli konferansın izlerini taşımaktadır. Bu çalışmada, Stockholm Çevre Konferansı sonrası küresel çevre politikaları ele alındıktan sonra, bu politikaların Türkiye'ye etkileri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Stockholm Çevre Konferansı, Çevre Sorunları, Çevre Politikaları, Türkiye.

KIYI ALANLARINDAKİ MÜLKİYET PROBLEMLERİNİN İNCELENMESİ: SAMSUN, ATAKUM İLÇESİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Faik Ahmet SESLİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, fasesli@omu.edu.tr

Doç. Dr. Erol YAVUZ

Uşak Üniversitesi, erol.yavuz@usak.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Mahir Serhan TEMİZ

Uşak Üniversitesi, mahir.temiz@usak.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Fatih TAKTAK

Uşak Üniversitesi, erol.yavuz@usak.edu.tr

ÖZET

Anayasa ve Medeni Kanun başta olmak üzere, Belediye Kanunu, Kadastro Kanunu ve Kıyı Kanunu'nda kıyıların devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu bu yerlerden yararlanmada kamu yararı gözetilmesi gerektiği belirtilmektedir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 715. maddesi, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 16/c maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 79. maddesinde kıyılarda özel mülkiyetin söz konusu olamayacağı ve bu yerlerin tescil edilemeyeceği belirtilmiştir. Ayrıca, 3621/3830 sayılı Kıyı kanununun 5. maddesine göre de kıyıda ve sahil şeridinde planlama ve uygulama yapılabilmesi için kıyı kenar çizgisinin tespiti zorunludur. Kıyı alanlarında mevcut taşınmazların çok değerli ve kamu yararının ön planda tutulması gereken yerler olmasından dolayı kıyı kenar çizgisi tespiti ve planlamalarının çok dikkatli yapılması gerekir. Ancak plan yapımında acelecilik ve kıyı kenar çizgisi tespitinin olması gerektiği şekliyle ve zamanında belirlenmemiş olması nedeniyle kamu yararı dışında kullanımlar görülmektedir. Ülkemizin deniz, göl ve nehir kıyıları ile bunların devamı niteliğinde olan sahilleri korumanın ilk ve en önemli adımı kıyı kenar çizgisinin tespitidir.

Bu çalışmada, Samsun ili Atakum ilçesinde Çakırlar ve İncesu mahallelerini kapsayan yaklaşık 2 km'lik bir çalışma alanı belirlenmiştir. Çalışma alanı 1/1000 ölçekli ve F36-A- 09-C- 3-A, F36- A-09- C-3- C, F36-A- 09-C- 3-D, F36-A- 14-B- 2-B numaralı paftaları kapsayan alandır. Deniz kıyısına isabet eden çalışma alanında kıyı kenar çizgisi-mülkiyet ilişkileri irdelenmiştir. Bu alanlarda inceleme ve irdeleme yapabilmek için öncelikle; kadastro paftaları Kadastro Müdürlüğünden, taşınmazlara ilişkin mülkiyet bilgileri Tapu Sicil Müdürlüklerinden ve kıyı kenar çizgisi tespitleri de Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinden temin edilmiştir. ITRF 96 koordinat sisteminde temin edilen kadastro paftalarının koordinat sistemi WGS 84'e dönüştürülmüştür. Daha sonra WGS 84 koordinat sisteminde temin edilen onaylı kıyı kenar çizgisi paftaları ile kadastro paftaları Netcad5.1 GIS programı yardımıyla sayısal ortamda karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler sayısal hale getirilerek Coğrafi Bilgi Sistemleri yazılımları ile farklı katmanlarda tutulan verilerin karşılaştırılması sağlanmış, mülkiyet durumunun üzerine kıyı kenar çizgisi işlenmiş, gerekli konumsal analiz ve sorgulamalar yapılarak kıyı kenar çizgisi-mülkiyet ilişkileri irdelenmiştir. Yapılan incelemelerde; kıyı kenar çizgisinin mülkiyet sınırının içinden geçtiği parseller için kıyı kenar çizgisi ihlal miktarları hesaplanmıştır. Buna göre; Samsun ili, Atakum ilçesi, Çakırlar ve İncesu mahallelerini kapsayan yaklaşık 2 km'lik çalışma alanında parsel sınırları kıyı kenar çizgisinin kıyı ve deniz yönünde kalan yani kıyıda kalan ve dolayısıyla tapu iptali gereken 31 parsel bulunduğu ve bu parsellerin toplam 20.275,00 m² (yaklaşık 20 dönüm) alanı kıyı kenar çizgisi ihlali yaparak kullanmakta olduğu belirlenmiştir. Yine kıyı kenar çizgisi içersinde kalan bu taşınmazlar üzerinde inşa edilmiş olan ve kıyı ihlali yaparak kullanılan yapılara ilişkin yapı taşmaları da ayrıca belirlenmiştir. Buna göre; kıyı kenar çizgisinin kıyı tarafında kalan her bir yapı için kıyı kenar çizgisi ihlali

ayrı ayrı hesaplanmış, 33 adet binanın toplamda 2.035,00 m² (yaklaşık 2 dönüm) alanı kıyı kenar çizgisi ihlali yaparak kullandığı tespit edilmiştir. Samsun Defterdarlığı Milli Emlak Müdürlüğü'nden temin edilen bilgilere göre Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin KKÇ ihlalinden dolayı açılan tapu iptal davalarına ilişkin vermiş olduğu tazminat kararları nedeniyle 2014 yılından itibaren tapu iptal davası açılmadığı bilgisi verilmiştir. 2014 yılı öncesi açılmış bulunan tapu iptal davalarının ise halen devam ettiği ifade edilmiştir. Yapılması gereken iş kıyı kenar çizgisini ihlal ederek kıyıda kalan mülkiyetler için bu alanların tapu iptali işlemlerinin gerçekleştirilmesidir. Bunun yapılabilmesi için alternative yöntem arayışı tartışılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kıyı, Kıyı Kenar Çizgisi, Mülkiyet, Taşınmaz, Kadastro, Kıyı kenar çizgisi ihlali.

İŞ SÖZLEŞMESİ İLE ÇALIŞAN HEKİMİN TIBBİ MALPRAKTİSTEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUĞU

Doç. Dr. İstar CENGİZ

Kırıkkale Üniversitesi, istarcengiz@hotmail.com

ÖZET

Tıbbi malpraktis farklı kişilerce farklı anlamlarda tanımlanmıştır. Bir tanıma göre profesyoneller tarafından sergilenen özensiz ve ihmalkar bir davranış şeklidir. Profesyonel olarak görülen uzman kişiler (doktor, psikolog gibi), üst düzey bilgi ve becerilere sahip olduklarından buna göre davranışları, uygulamalarını da bu yüksek standartta yapmaları beklenmektedir. Amerikan Doktorlar Birliği'nin tanımında ise malpraktis; benzer koşullarda benzer seviyede bulunan doktor ya da cerrahların dikkati ve yeteneği baz alınarak bir doktorun uygulamasında meydana gelen hata olarak ifade edilmektedir. Doktorun dikkatsizliği ya da ihmali ile oluşan olumsuz bu tarz sonuçlar neticesinde sıklıkla hastanın durumu anlama konusunda kafa karışıklığı yaşadığı görülmektedir. Başka olumsuzlukların da devam etmesi ve hastanın doktora ulaşma imkanı bulamaması sonucunda da davaya varan süreçlerin yaşandığı görülmektedir. Hatalar, hasta üzerinde psikolojik ya da bedensel önemli zararlar bırakmaktadır ve sağlık hizmetlerinde sıkça görülmektedir. Bazı hatalar sonucunda oluşan zararlar ölümle dahi sonuçlanabilmektedir.

Hekimin tıbbi faaliyeti, hekimlik meslek ve sanatını yürütmeye yönelik olarak kişisel ve/veya maddi edimler niteliği taşıyan her türlü tıbbi eylem ve davranışı kapsamaktadır.

Tıbbi malpraktis davaları en spesifik ve zor davalar arasında yer alır. Çünkü avukat ve hâkimler sağlık uzmanı değildir ve tıbbi uzmanlık bilgilerine de bulunmamaktadır. Sağlık hukuku alanında verilen yargısal kararlar hem hasta hem de doktor ile yakından ilgilidir ve tıbbi uygulamalar ile hastaların geleceğini etkilemektedir. Bu konuda uygun ve hatasız yargısal kararların da tıbbi bilgiye dayalı olması gereklidir. Bu yüzden mahkemelerde uzman tanıkların görüşleri ve ifadelerinin alınması uygulanan yöntemlerden biridir. Japonya'da bu yöntem işlevsel bir şekilde kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra tıbbi dokümanlar, raporlar, hastane kayıtları, uzman raporları, hastanı gördüğü tedaviye ait dosyalar (X-ray, fMRI, tahliller vb.) gibi veriler mahkeme ve dava sürecine dâhil edilerek konunun netleşmesine, gerçeğin ortaya çıkmasına ve yargısal kararın oluşmasına yardımcı olmaktadır.

Doktor mesleğini ifa ederken iki kurala dikkat etmelidir. Bunlar, hastalarının sağlığı ve hastalarının irade hürriyetidir. Doktor bir taraftan hastanın iyileşme iradesini dikkate almalı diğer taraftan da aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmek suretiyle iki değer arasında denge kurarak uygulamalarını yapmalıdır.

Ayrıca sağlık (tıp) hukukunda malpraktis ile komplikasyonun ayrılması önemli bir noktadır. Çünkü sağlık çalışanları malpraktis nedeniyle sorumlu tutulurken, komplikasyonlar nedeniyle sorumlu olmayacakları kabul edilmektedir. Komplikasyon, tıbbi standarda uygun bir müdahale yapılmasına rağmen, ortaya çıkabileceği tıp çevreleri tarafından kabul edilen ve her türlü tedbir alınmasına rağmen kaçınılmaz olarak meydana gelen zararlar olarak tanımlanmaktadır. Tespiti güç ve önemli olan bu noktada tıp uzmanlarının değerlendirmeleri dikkate alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi malpraktis, hekimin hukuki sorumluluğu, tıp hukuku.

YEREL İŞLETMELERDE MARKA KİŞİLİĞİ BOYUTLARI

Dr. Öğr. Üyesi Polat CAN

Uşak Üniversitesi, polat.can@usak.edu.tr

ÖZET

Kişilik; dış görünüş, kimlik ve imaj kelimeleri ile eş anlamlı olmasına rağmen çoğunlukla bireyi diğerlerinden ayıran içsel özellikleri ifade etmekte kullanılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kişilik, öncelikle bireyin kendisine özgü özelliklere sahip olması ve diğer bireylerden ayıran bu özelliklerin tutarlı ve ölçülebilir farklılıkları sergilemesidir. Kısacası kişilik, bireyin sahip olduğu özelliklerin yansımaları ve diğerlerinden farkını ortaya koyan ruhsal, zihinsel ve biçimsel özellikler bütünüdür. Marka kişiliği de, bireye ait kişilik kavramından etkilenecek şekilde ortaya atılmıştır. Bireye ait kişilik özellikleri markalara yüklenerek marka kişiliği kavramı incelenmeye başlamıştır. Kısacası marka kişiliği, genel bir imaj ve insani karakter özellikleri bütünüdür.

Günümüzde pazarda çok fazla rakip ve ikame ürünlerin olması işletmeleri yeni farklılaşma ve rekabet stratejileri bulmaya yönlendirmektedir. İşletmelerin sahip oldukları markaları rekabet aracı kullanabilmeleri için farklılıkları olması gerekmektedir. Bu farklılıkları öne çıkarmak için kullanmaya başladıkları yöntemlerin başında marka kişiliği kavramı gelmektedir. Çünkü marka kişiliği, markalarında bireyler gibi kişilik özelliklerine sahip olduğu esasa dayandığı için tüketicinin kendi kişilik özelliklerini yansıtan markaları tercih etmesi kaçınılmazdır. Marka kişiliği, sadece işletmelerin markalarına yüklediği özellikler ile oluşturulmayıp, aynı zamanda tüketicilerinde markaya yükledikleri bazı özellikler ile de ifade edilmektedir. Bu yüzden marka kişiliği kısa sürede oluşturulamamaktadır. Uzun süreli ve bu zaman içerisinde çeşitli yöntemlerin izlenmesi gerekmektedir. Öncelikle tüketici ile karşılıklı ve etkili iletişim kurulmalı ve tüketicinin güveni sağlanmalıdır.

Marka kişiliği, rekabet avantajı yaratan önemli araçlardan biri olması nedeniyle son zamanlarda ilgi çeken konuların başında gelmektedir. Kavram özellikle uluslararası işletmeler için ele alınıp incelenmektedir. Ulusal özelliklerle yerel markalar üzerine yapılmış pek fazla çalışma ile karşılaşılmemiştir. Bu yüzden bu çalışma ile yerel işletmelerin sahip oldukları markaların tüketici gözündeki kişilik özelliklerini belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Uşak Ticaret Odası'na kayıtlı süt ve süt ürünleri işletmeleri ve bunların sahip oldukları markalar belirlenmiştir. Bu markalardan (Azizlerli, Çobanoğlu, Muratbey, Sofaş) tüketicinin en fazla tercih ettiği marka araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma marka kişilik özelliklerini belirlemek için Aaker (1997) tarafından geliştirilen marka kişilik ölçeği kullanılmıştır. Araştırma kapsamına, Uşak il merkezindeki 18 yaş üzeri ve belirlenen markayı kullanan tüketiciler alınmıştır. Araştırmanın ana kütlesi 385 olarak belirlenmiş, 400 tüketiciye anket uygulanmış ve 369 anket değerlendirme kapsamında yer almıştır. Verilerin analizinde; frekans dağılımları, standart sapma, güvenilirlik ve faktör analizleri uygulanmıştır. Elde edilen faktörlerden, samimiyet, coşku ve ustalık faktörleri Aaker (1997)'in kişilik özellikleri ile benzerlik göstermiştir. Ayrıca bu çalışmada yeni bir kişilik özelliği ortaya çıkmış ve bu özellik dürüstlük olarak isimlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Davranışı, Marka Kişiliği, Yerel İşletmeler

MEDYANIN KULLANIM AMAÇLARINA GÖRE BİREYLER VE TOPLUMLAR ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Ceylan SÜLÜ AKGÜL

Kırıkkale Üniversitesi Delice MYO, Ceylan.sl@hotmail.com, ceylansulu@kku.edu.tr

ÖZET

Algı yönetimi kavramı, verilmeye çalışılan mesajlarla ve doğru bilginin saptırılmasıyla ancak mümkün olabilmektedir. Uygulanılmaya çalışılan bu algı yönetiminde ise, medya en büyük aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilgi savaşı özellikle de küresel algı savaşları bağlamında medyanın ve medya organlarının rolü yadsınamayacak kadar büyüktür. İnsanların artık tek bir tuşla geniş halk kitlelerine kolayca ulaşabilir olması, medyanın en cazip gelen yöntemlerinden biridir. Dünya yönetilebilir ve yenilenebilir bir sistemdir. Bu yönetim esnasında birden çok model olması kaçınılmazdır. Bir toplumun sevk ve idaresi tamamen bu sistemler üzerine kuruludur.

Yapılan bu algı yönetimi durumlarında bireylerin düşüncelerinin sabitlenmeye ve yönlendirilmeye çalışıldığı gözden kaçırılmaması gereken önemli bir unsurdur. Algıları ve algılar vasıtasıyla dinamikler sabitlenmeye çalışılmaktadır. Şayet bu durumda bireyler bir teoriyi inşa edebiliyor ise, insanın sosyal ve biyolojik doğasına da müdahale edebiliyor demektir.

Bu güç karşılaşmasında bağlamsal aklın iç akla müdahale ederek bir iç akıl oluşturmaya çalışması da bu durumun temel bir parçasını teşkil etmektedir. Kullanılan bu algı yöntemleri büyük bir diyalektik tuzak içermektedir. Tez ve antitez bağlamında olayları düşünüp değerlendirmeye çalışmak oldukça büyük önem taşımaktadır.

Medyanın, internetin ve teknolojinin insanı değiştirmek, güncellemek ve ileri taşımak gibi olumlu yönleri bulunurken, kendisine bağımlı yapma ve uyarılma gibi olumsuz özellikleri de içinde barındırdığı görülmektedir. Özellikle bilinç düzeyinde insanların algılarına yön vermek ve onları kendisine inandırmak ve görmelerini istediği öğeleri ön plana taşımak gibi olumsuz özellikleri de vardır. Artık tek bir tuşla geniş halk kitlelerine ulaşmak oldukça kolay hale gelmiş durumdadır. Bu durum ise, medyanın adeta bir bilgi savaşı ilan ettiğini ve kullanım amacı dışına çıktığında çok büyük bir yanıltmayı ortaya çıkardığını gözler önüne sermektedir.

Çalışma kapsamında insanlara verilmeye çalışılan bilinçaltı mesajları sayesinde uygulanan algı yöntemleri sergilenmeye çalışılmaktadır. Bu bağlamda en büyük aktör ise medyanın bizzat kendisi olmaktadır. Medyanın uygulanmaya çalışılan algı oyunlarındaki küçük ama geniş çaplı etkisi çalışma kapsamında tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Medya, Algı, Algı Savaşları, Bilinçaltı Yöntemleri.

MURİS MUVAZAASI

Arş. Gör. Fatma HIZIR

Kırıkkale Üniversitesi, ftmhzr@hotmail.com

ÖZET

“Vaz” kökünden türemiş olan muvazaa kelimesi, gerçeğe aykırı hareket ve işlemlerde bulunmak anlamına gelmektedir. Kısaca irade ve beyan arasında meydana getirilen iki taraflı uygunsuzluk olarak tanımlanabilir. Geniş bir tanım vermek gerekirse; tarafların üçüncü kişileri aldatmak maksadıyla ve fakat gerçek iradelerine uymayan, aralarında hüküm ve sonuç doğurmayan gizli kalacak bir anlaşma yapma hususunda mutabakata varmaları muvazaayı (danişık) meydana getirmektedir. Bu sayede taraflar gerçekte yapmak istemedikleri bir sözleşmeyi, aralarında yaptıkları bir başka sözleşmeyle gizleyerek, üçüncü kişileri aldatmak konusunda işbirliği yapmaktadırlar. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunumuz’ un 19’nci maddesinde bilhassa sözleşmelerdeki muvazaaya değinilmiştir. Öğretide ve uygulamada üzerinde çokça durulan ve tartışılan bu konu her boyutuyla ele alınıp pozitif hukukumuzda yeterince yer bulamamıştır. Muvazaa mutlak (adi, yalın) muvazaa ve nispi (mevsuf, vasıflı) muvazaa olmak üzere iki türdür. Türk Borçlar Kanunu md. 19’da nispi muvazaa düzenlendiği halde mutlak muvazaadan bahsedilmemiştir. Ayrıca anılan bu hükümde muvazaaya ilişkin bir tanım da verilmemiştir. Ancak ihtiyaçlar doğrultusunda uygulama ve doktrinde muvazaa tanımlanarak hüküm ve sonuçları belirlenmiştir. Muris muvazaası ise, Türk Borçlar Kanunu’nun 19. Maddesi’nde düzenlenen bir nispi muvazaa çeşididir. Muvazaadavalarının büyük bir bölümünün muris muvazaasına ilişkin ihtilaflardan kaynaklanması sebebiyle, bu konu gerek uygulamada gerekse öğretide önemli bir yere sahiptir. Muris muvazaasının söz konusu olabilmesi için her şeyden evvel muris çeşitli sebeplerle gerçek iradesini yansıtmayan bir sözleşmeye taraf olmalıdır. Bu sözleşme murisin mirasçılarını yanıltmak, onlardan mal kaçırmak, itirazlarını ve açacakları davaları engellemek amacıyla, karşı taraf ile anlaşarak yaptığı bir sözleşmedir. Muvazaa tarafları, bilerek meydana getirdikleri uyumsuzlukla gerçek iradelerini hüküm ve sonuç doğurmayacak görünüşteki sözleşme ardına gizlemektedirler. Muris muvazaasının diğer bir unsuru ise üçüncü kişileri (mirasçılarını) aldatma kastıdır. Muris çeşitli sebeplerle gerçek iradesini yansıtmayan bir sözleşmeye taraf olmaktadır. Muris ile muvazaalı işlemin diğer tarafı, görünürdeki işlemin diğer mirasçılarını aldatmak amacıyla yapıldığı, hiçbir hüküm ve sonuç doğurmayacağı konusunda anlaşmışlardır. Burada görünüşteki işlem satış, arzu edilen ve gizlenen asıl işlem ise bağıştır. Muris, muvazaalı işlemi mirasçılardan biri veya bir kaç ile yapabileceği gibi, mirasçılar dışında üçüncü bir kişiyle de yapabilir. Gizli sözleşme yoksa muris muvazaasından bahsedilemez. Muris malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunurken gerek şekil koşullarına gerekse saklı pay sahiplerinin haklarına zarar vermeyecek temlikler yapmalıdır. Aksi halde mirasçılar, muris tarafından menfaatleri aleyhine yapılan tasarruf işlemlerinin geçersizliğini tespit ettirerek iptalini talep edebilir. Çünkü esas olan terekenin kanunda öngörülen şekilde mirasçılara geçmesidir.

Anahtar Kelimeleri: Muvazaa, muris muvazaası, mirasçılardan mal kaçırma kastı.

SURİYE İÇ SAVAŞININ KÜRESEL VE BÖLGESEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Fatma TAŞDEMİR

Gazi Üniversitesi, tfatma@gazi.edu.tr

İsmail KARAAHMETOĞLU

Gazi Üniversitesi, ismailkaraahmet2017@gmail.com

ÖZET

Arap “Baharı” olarak nitelendirilen Ortadoğu’daki halk ayaklanmaları bölgede büyük değişimlere neden olmuştur. Siyasi ve ekonomik sebeplerden dolayı ortaya çıkan bu ayaklanmalar birçok Arap ülkesinde hükümet ve rejim değişikliklerine neden olmuş, Suriye’de ise iç savaşa yol açmıştır.

Başarısız bir devlet haline gelen Suriye’de merkezi hükümet otoritesini kaybetmiş ve “yönetilemeyen” alanlar ortaya çıkmıştır. Bu alanlarda DEAŞ, PYD/YPG, El Nusra Cephesi (Fetih El Şam) gibi devlet dışı silahlı aktörler de facto denetim kurmuşlardır. Suriye’deki iç savaş yıkımı beraberinde getirmiş, olaya bölge ülkelerinin ve küresel güçlerinin de dâhil olmasıyla silahlı çatışmaların etki alanı genişlemiştir.

Suriye’de olayların başlangıcında ABD, AB ülkeleri, Türkiye ve Arap Birliği üyesi 114 ülke “Suriye Muhalif ve Devrimci Güçler Ulusal Koalisyonu’nu” 2012’de “Suriye halkının tek temsilcisi” olarak tanımışlar ve Esad rejimine karşı müşterek hareket etmişlerdir. Ne var ki ABD, Suriye muhalefetinin bölünmüş yapısı; muhalifler içerisindeki terör bağlantılı grupların varlığı; DEAŞ ile mücadelede isteksiz ve kapasitesiz olmaları gibi sebeplerle Suriye politikasını revize etmiştir. 2015’de Eğitim & Donat projesini askıya alan ABD, yerel güç olarak gördüğü PYD/YPG’yi kullanarak DEAŞ ile mücadeleye ağırlık vermiş; karşılığında ise PYD/YPG’nin Suriye’nin Kuzeyinde özerk/federe bir birim olarak güçlenmesine askeri, lojistik, silah ve eğitim dahil her türlü desteği vermiştir. Böylece DEAŞ ile mücadele kisvesi altında bölgedeki demografik yapının değişmesine göz yummuş ve Akdeniz’e bir koridor ile çıkışı olan bir Kürt Federe/özerk bölgesi ya da ilerleyen süreçte bağımsız bir “devletin” kurulması hedeflenmiştir. Türkiye’nin hayati çıkarlarını ve bekasını etkileyen bu sorun karşısında Türkiye, 20 Ocak 2018’de Afrin’e BM Antlaşması md. 51 çerçevesinde “Zeytin Dalı” isimli bir askeri harekât başlatmıştır.

Diğer taraftan Rusya ve İran’ın rejim tarafına verdikleri aktif destek dengeleri Esad rejimi lehine çevirmiş, rejimin yıkılmasını engellediği gibi etkinliğini ve toprak denetimini de her geçen gün arttıran Esad yönetiminin yeniden meşru hükümet olarak tanınmasına yol açmıştır. Suriye’de çözüme ulaşmak için Esad rejimi ile temas kurma ve masaya oturma seçeneği güçlendirilmiştir. Suriye’deki kazanımlarını daha da arttıran Rusya, bölgede büyük prestij kazanmıştır. Çözüm sürecinde başat rol oynayan Rusya dengeleri kendi lehine çevirmiştir. Benzer şekilde İran’da Hizbullah ve Hayat Tahrir-i Şam(HTŞ) vasıtası ile Suriye’deki varlığını ve etkinliğini korumayı başarmış; Suriye’de üsler elde ederek Akdeniz’e çıkış yapma imkânı elde etmiştir.

Hâlihazırda Suriye’de DEAŞ ile sürdürülen terörizmle mücadelede önemli mesafe kat edilmiştir. Bununla birlikte Suriye’nin geleceği konusunda izlenen politikadaki uyumsuzluklar ve çıkar çatışmaları, bölgesel barış ve istikrarın sağlanmasını engelleme devam etmektedir. Kısa vadede sona ermesi beklenmeyen Suriye iç savaşının uluslararası ilişkiler disiplini açısından küresel ve bölgesel düzlemde önemli yansımaları olmaya devam edecektir. Suriye’de iç savaşın uluslararasılaşması, vekâlet savaşları, yeni terörizm, ayaklanma, devlet inşası, insancıl hukuk ve insan hakları ihlalleri, devletlerin sorumluluğu gibi konular gündemde kalmaya devam edecektir.

Bu bağlamda Çalışmanın amacı, Suriye iç savaşının süreç içerisinde geldiği noktayı analiz etmektir. Suriye iç savaşının uluslararası ilişkiler disiplini çerçevesinde küresel ve bölgesel açıdan yansımalarını ele almaktır. Çalışmanın kapsamı, Suriye iç savaşını etkileyen aktörlerle sınırlıdır. Çalışma literatür taraması şeklinde yapılmış olup yerli ve yabancı kaynak ve materyallere başvurulmuştur. Çalışma sonucunda, halen devam eden savaşın küresel ve bölgesel etkileri ve siyasi sonuçları ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Vekâlet Savaşı, İç savaş, Devlet Dışı Silahlı Aktörler, ABD, Esad Rejimi.

İDOLLEŞTİRMENİN KİŞİ MARKA BAĞLILIĞINA ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Polat CAN

Uşak Üniversitesi, polat.can@usak.edu.tr

ÖZET

İdol, bireye yol gösteren, olumlu hedefler belirlemesine yardımcı olan ve bu hedeflere ulaşmak için cesaret alınan kişidir. İdol, bireyin içinde olan ve açığa çıkmayan potansiyeli hareket geçiren ve “en iyi” tarafını görmesini sağlamaktadır. Kısacası idol, hayran kalınan ve onun gibi olmaya çalışılan kişilerdir. İdol, bireyin mükemmelliği görmesine ve kişisel gelişimine katkı sağlayan yeteneklerinin ortaya çıkmasına yardımcı olmaktadır. Birey idol aldığı kişiyi takip ederek ondan aldığı yönlendirme ve tavsiyeler ile ulaşmakta zorlandığı hedeflere ulaşabilmektedir. Bu yüzden birçok birey film yıldızı, şarkıcı veya sporcu gibi kişileri kendine idol olarak seçmektedir.

İdol alınan ünlü kişiler, mükemmele yakın olarak algılanmakta ve hayranı tarafından ona farklı anlamlar yüklenip idolleştirilmektedir. Hayran, adeta idolu olarak gördüğü ünlünün hareketinden, kılık kıyafetine hatta performansına kadar onu taklit etmektedir. Ünlü, hayranların sadece giyim ve hareketlerini değil, aynı zamanda ne okuyacaklarını, nasıl konuşacaklarını ya da ahlak anlayışlarını bile belirlemektedir. Örneğin Amerika’lı şov programcısı Oprah Winfrey, insanlar üzerinde etki kurabilen yıldızlardan biri olarak anılmaktadır. Günümüzde, Amerika’da pek çok insan, karar verme aşamasında “Oprah olsa ne yapardı?” sorusunu adeta bir süzgeç olarak kullanmaktadır. Bu bağlamda, Oprah’nın, popüler, kabul gören, ahlaklı ve tutarlı duruşuyla, Amerika’nın vicdanı haline geldiği söylenebilmektedir. Bu hayranlığı kullanmak isteyen bazı ünlüler kendi adına markalar oluşturmaktadırlar. Örneğin, Jordan ayakkabıları, Triumph Otelleri, Tatlıses Çiğ köftesi gibi.

Bu çalışmanın amacı, kendini beğenmişliğin, başarı kibrinin, çeşitlilik arayışının idolleştirme üzerinde idolleştirmenin ise kişi marka bağlılığı üzerindeki etkisinin olup olmadığını bulmaya çalışmaktır. Araştırmanın kapsamını; üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Kapsama üniversite öğrencilerinin alınmasının nedeni; pazarın büyük bir kısmını ve geleceğin yetişkin pazarını bu gençlerin oluşturmasıdır. Araştırmanın ana kütesini Uşak Üniversite Bir Eylül Kampüsünde okuyan öğrenciler oluşturmuştur. 600 kişiye anket uygulanmış, yanlış ve eksik doldurulan anketler elenerek 500 anket değerlendirmeye alınmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23.0 ve LISREL 9.1 istatistik programı kullanılmıştır. Araştırmada ortalamalar, standart sapma, frekans dağılımları, doğrulayıcı faktör analizi ve yapısal eşitlik modeli analizleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kız öğrenciler için; başarı kibri ve değişiklik arayışı idolleştirmeyi, idolleştirme ise kişi marka bağlılığını etkiledi tespit edilmiştir. Erkek öğrenciler içinse, akran normları idolleştirmeyi, idolleştirmenin de kişi marka bağlılığını etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İdolleştirme, Değişiklik Arayışı, Kişi Marka Bağlılığı.

KENTSEL YEŞİL ALANLAR VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah KARATAŞ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, akaratas@ohu.edu.tr

Gülderen KARATAŞ

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, gulderenkaratas@hotmail.com

ÖZET

Kentsel alanlar yoğun iş temposunun yaşandığı mekanlar olarak her geçen gün daha da kalabalıklaşmakta, gittikçe daha fazla kirliliğe maruz kalmaktadır. Özellikle kış aylarında artan hava kirliliği, sağlık sorunları başta olmak üzere insanların yaşamını olumsuz yönde etkilemektedir. Bununla birlikte, artan yapılaşma faaliyetleri ise kentlerin adeta akciğerleri konumunda olan yeşil alanlar için çok önemli bir tehdit unsuru oluşturmaktadır. Kent yaşamının hızlı ve gürültülü atmosferi de stres seviyesini artırarak insan psikolojisini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Kent sakinlerinin bir anlık bu stres ortamından kaçıp dinlenebilecekleri ve rahatlayabilecekleri yeşil alanlar yerine, çok katlı binalar, devasa alışveriş merkezlerinin yapılandırılması kentleri daha sıkıcı mekanlar yaparken diğer yünden ihtiyaç dışı sürekli tüketimi de teşvik etmektedir. Ayrıca doğa ile zaten kopuk bir yaşam süren kent sakinlerinin, doğadan biraz daha fazla uzaklaşmalarına neden olmaktadır. Oysa oyun sahaları, bahçeler, parklar, korular, gezinti-piknik alanları kentlerin sıkıcı, gri atmosferini değiştirerek ziyaretçilerinin hoşça vakit geçirebilecekleri, dinlenebilecekleri alanlar olarak kent merkezlerinin daha yaşanabilir ve sağlıklı mekanlar olmalarının yolunu açmaktadır. Yeşil alanların görsel açıdan olumlu yönleri olduğu kadar kent sakinlerinin ruhsal ve fiziksel sağlığı üzerine de pek çok olumlu etkileri vardır. Ancak yararlarına rağmen, kentsel yeşil alanların sayısı her geçen gün azalmaktadır. Çünkü planlı ve düzenli bir şehirde olması gerekenler, daha fazla kazanç uğruna hiçe sayılmakta ve kentler beton bloklarıyla örülmeye tüm hızıyla devam etmektedir. Bu noktada, her canlı gibi insanın da doğanın bir parçası olduğu göz ardı edilmektedir. Onu doğaya bu kadar yabancılaştırmaya, koparmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Gelecek nesillere daha sağlıklı yarınlar bırakabilmek adına, kentsel yeşil alanların korunarak geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Aksi halde, zaten doğadan kopuk olan yoğun kent yaşamı içindeki yeşil alanları, gelecek nesiller sadece resimlerde görebilecek, anlatılanlardan öğrenebileceklerdir. Bu konuda yerel yöneticilere çok önemli görevler düşmektedir. Yeşil alanların imara açılarak birer birer yok edilmesinden ya da tam tersine geliştirilmesinden birinci derecede sorumlu olan yerel yöneticilerin, kent sağlığı konusunda duyarlı olması, bu konuda yeşil alanları koruması gerekmektedir. Bu çalışmada, yeşil alanlar ve yaşam kalitesi arasındaki ilişki, farklı ülkelerden de örnekler verilerek ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Alanlar, Kentler, Doğa, Yerel Yönetimler.

KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARIN MEKAN DEĞİŞİKLİĞİ KOĞUŞLARDAN EVLERE

Lale İZCİ

Kırıkkale Üniversitesi, lale-izci@hotmail.com

Hatice UĞURLU

Kırıkkale Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürü, hatice.ugurlu@aile.gov.tr

ÖZET

Her toplum kendi geleceklerini bir adım daha ileriye taşımak ve toplumsal huzuru sağlamak amacıyla çocukların korunmasına yönelik çeşitli politikalar geliştirir. Çocukların geleceği biçimlendirme potansiyelleri göz önünde bulundurulduğunda; çocuk demek ailenin devamı, ailenin devamı ise toplumun devamı demektir. İnsan hakları ve çocuk hakları kapsamında çocukların fiziksel ve sosyal ihtiyaçları en üst seviyede karşılanmalıdır. Bu gerekçeyle çocuğun eğitimi, bakımı, korunması, geleceğe hazırlanması, sağlığı ve bu alanlarda oluşturulacak tüm yatırımlar, devlet tarafından yürütülmesi gereken bir sosyal devlet sorumluluğudur.

Devletlerin yürüttüğü bu yatırımların pay edildiği en hassas çocuk grubu ise dezavantajlı gruplara dahil olan koruma ve bakım altındaki çocuklardır. Ülkemizde yıllar boyunca koruma ve bakım altındaki çocukların sosyalizasyon süreçlerinde çeşitli fiziksel yapılarda toplumsal entegrasyonları sağlanmaya çalışılmıştır. Bu kurumlarda temel amaç korunmaya muhtaç çocukların toplumsal uyumunun nasıl sağlanacağı ve toplumsal değerler sistemi içerisinde çocukların nasıl yetiştirileceğiyle ilgili en verimli sistemi kurma çabasıdır. Bu bağlamda çocukların yetiştirildikleri fiziksel mekânlar onların gelişimlerinde en önemli faktörlerden biridir. Bu nedenle son yıllarda çocuk hizmetlerine yönelik geliştirilen politikalar sayesinde çocukların eğitiminin, fiziksel ve ruhsal gelişimlerinin önündeki engellerin kaldırılması amacıyla, ekonomik gücü yetersiz ailelere yönelik ekonomik destekle çocuklar koruma altına alınmadan önce ayni ve nakdi yardımlarla aile yanında desteklenerek toplumsal hizmetlerden yararlandırılmaya çalışılmaktadır. Bunun yanı sıra yine son yıllarda çocukların yetiştikleri yurt ve yuvalar kapatılarak diğer bir deyişle koğuş sistemi terk edilerek ev tipi hizmet modelleri ya da aile yanında hizmet modelleri uygulamaya alınmıştır.

Ev tipi hizmet modeli, koğuş tipi yuva ve yurt modelinin, çocuğu geleceğe hazırlamada yetersiz kalması, daha az sayıda çocukla birebir ve daha yakın ilginin gerekliliği gibi iyileştirilmesi gereken sorunların doğmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu nedenle kurum bakımına alınan çocuklar büyük ve kalabalık koğuşlardan, sayıca daha az çocukla oda sisteminde yetişmeye başlamış ve kendi bireysel alanlarını oluşturma fırsatı bulmuşlardır. Ev tipi hizmet modelleri birçok açıdan çocukların psikolojik, fizyolojik ve sosyolojik gelişimlerini olumlu etkilemektedir. Çocukların toplumsal hayata kolayca adapte olmaları, komşuluk ilişkilerini öğrenmeleri, kurum bakımından sonrada kendilerine sağlıklı bir ev ortamı oluşturmaları bu projenin belli başlı olumlu sonuçları arasındadır.

Bu çalışmanın temel amacı ise ülkemizde son yıllarda 5395 ve 2828 sayılı kanunlarla koruma ve bakım altında yetişen çocukların geçmişte yetiştikleri koğuş sistemi denilen fiziki şartlarda fark edilen olumsuzluklar ve yeni bir yetiştirme ortamı olan ev tipi hizmet modellerinin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Korunmaya Muhtaç Çocuk, Koğuş Tipi, Ev Tipi.

DEĞİŞEN TOPLUMDA AİLE İÇİ İLİŞKİLERİN GÜNCEL VE KÜLTÜREL YAŞAMA ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Gül AKTAŞ

Pamukkale Üniversitesi, gaktas@pau.edu.tr

ÖZET

Günümüz toplumlarında ailenin ekonomik, kültürel ve sosyal alanda meydana gelen değişimlerden çok yönlü olarak etkilendiği bilinen bir gerçektir. Aile toplumun en küçük çekirdeğini oluşturması ve bireyin sosyal ve öznel kimliğini şekillendirmesi bağlamında düşündüğümüzde stratejik bir öneme sahiptir. Çünkü değerler eğitiminin verildiği, toplumsal kalkınma sürecine katkı sunacak bireylerin yetişmesinde önemli bir rol üstlendiği, sosyalleşmenin ilk olarak gerçekleştiği bir kurum olması açısından ailenin varlığı ve devamlılığı toplumların gelişmesi için çok önemlidir.

Ailenin gelişim ve değişim sürecine baktığımızda geleneksel yapılardan modern yapılara geçiş sürecinde oldukça farklı çıktılara sahip olduğunu görmekteyiz. Tarım toplumunda, insan ve kas gücü üretimde birincil öneme sahip olduğu için aile üyeleri başat roldeydi. Ailenin kendi geçimini sağlamak ve artı üretimle pazar koşullarında kâr elde edebilmek yetişmiş insan gücüyle mümkündü. Aynı zamanda geleneksel toplumlarda aile, bireylerin meslek sahibi olmaları ve onu pratik bir alanda icra etme kapasitelerini geliştirmesi açısından da önemli bir faaliyet alanıydı. Aile duygusal paylaşımların, birliktelik ruhunun, samimiyet ve merhamet duygularının gelişiminin yeşerdiği yer olması açısından da önemli bir kurumdur. Özellikle bu tür duyguların gelişimi hem bireyin hem de toplumun sağlığı açısından günümüzde çok önemli bir yer işgal etmektedir.

Modern toplumlara geldiğimizde göç, kentleşme, yoksulluk, mesleki uzmanlaşma, yeni iletişim teknolojileri ile birlikte mahremiyetin değişen boyutları ailenin yapısal özelliklerini de dönüştürmüştür. Aile artık bir çok sorumlulukları diğer kurumlara devretmiştir. Kreşler, sosyal hizmet merkezleri, yaşlılar için konuk evleri, işyerleri, alışveriş merkezleri ve bu merkezlerdeki bireye her tür imkânı sunan eğlence ve yaşam alanları ailenin geleneksel dokusunu değiştirdiği gibi ilişki boyutlarını da değiştirmiştir. Aile, artık daha geniş toplumsal ilişkiler ağıyla sarmalanan, akrabalık ve komşuluk ilişkilerinin yoğun yaşandığı dokudan uzaklaşarak sosyal medyanın farklı mecralarına taşınan, kimi zaman duygusal ve fiziksel mesafelerin ortaya çıkmasına da zemin hazırlayan bir noktaya gelmiştir. Aile üyeleri artık neredeyse zamanlarının büyük bir kısmını aile dışında geçirmektedir. Daha iyi bir eğitim, mesleki alanda uzmanlaşmak, evlilik, boşanma gibi sebeplerle aile üyeleri birbirlerinden giderek uzaklaşmaya başlamıştır. Bunun yanında sosyal medya ağlarının günümüz dünyasında çok daha fazla kullanılıyor olması da aile üyelerini kimi zaman aynı evin içinde birbirinden uzaklaştırmaktadır. Evlerin mimari yapısı da bu mesafelerin oluşmasına zemin hazırlamıştır.

Bu noktada çalışma, ailenin toplumsal yapıda meydana gelen değişimlerden nasıl etkilendiği, bunun kadın-erkek rollerinde nasıl bir değişime sebep olduğu, ebeveyn-çocuk ilişkileri açısından yaşanan değişimin boyutları, aile üyelerinin güncel ve kültürel yaşamda meydana gelen değişimlerle başatme yöntemleri sosyolojik açıdan analiz edilecektir. Bu açıdan çalışma betimsel bir analiz niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile, toplumsal değişim, kültür, güncel yaşam.

ALGILANAN İŞ ARKADAŞLARI DESTEĞİ VE YÖNETİCİ DESTEĞİNİN İŞTEN AYRILMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Enver AYDOĞAN

Gazi Üniversitesi, aydogan@gazi.edu.tr

Emre Burak EKMEKÇİOĞLU

Gazi Üniversitesi, emreburak.ekmekcioglu@gazi.edu.tr

ÖZET

Algılanan iş arkadaşları desteği ve yönetici destek algısı çalışanların tutum ve davranışlarını etkileyen önemli değişkenlerdir. Çalışanların, aynı örgüt düzeyinde olan diğer kişilerin ihtiyaç duyulduğunda işle ilgili problemlerde onlara yardım gösterebileceğine yönelik algılarıyla ve yöneticilerinin kendilerine destek verdiği ve onların iyi halleriyle ilgilendiği algısı, özellikle stresli bir iş ortamında çalışanların işten ayrılma niyetlerini azaltacağı düşünülmektedir. Buna göre bu çalışmanın amacı yönetici desteği ve algılanan iş arkadaşları desteğinin işten ayrılma niyeti üzerine etkisini incelemektir. Araştırmanın verileri Ankara'da çalışan toplam 124 hemşireden elde edilmiştir. Araştırmada Babin ve Boles (1996)'un beş sorudan oluşan yönetici desteği ölçeği, Mossholder vd. (2005)'nin altı sorudan oluşan iş arkadaşları desteği ölçeği ve Camman vd. (1979)'nin üç sorudan oluşan işten ayrılma niyeti ölçeği kullanılmış ve bu ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Korelasyon ve hiyerarşik regresyon analizleriyle değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre algılanan iş arkadaşları desteği ve yönetici destek algısı çalışanların işten ayrılma niyetini anlamlı ve negatif olarak etkilediği tespit edilmiştir. Araştırmada kullanılan değişkenler için nedensel çıkarımlar yapılabilmesi için boylamsal çalışmaların yapılmasına ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Algılanan iş arkadaşları desteği, yönetici desteği, işten ayrılma niyeti.

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MUHASEBE MESLEĞİ AÇISINDAN ÖN LİSANS MEZUNLARINDAN BEKLENTİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk DEMİRKOL
Harran Üniversitesi, ofdemirkol@harran.edu.tr

ÖZET

Muhasebe mesleği önemi, yetkileri ve sorumlulukları her geçen gün artan meslek dallarından biridir. Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir (SMMM) olabilmek için staja başlama giriş sınavında başarı olmak, 3 yıl staj şartını sağlamak ve staj bitiminde yeterlilik sınavından geçmek gerekmektedir. SMMM olmanın gün geçtikçe zorlaştığı muhasebe mesleğinde, meslek mensupları da yüklerini hafifletecek muhasebe personeline ihtiyaç duymaktadırlar.

Meslek Yüksek Okullarının muhasebe ile ilgili bölümleri gerek muhasebe meslek mensubu gerek muhasebe ofislerine ara elaman yetiştirmek açısından önemli bir misyon üstlenmişlerdir. Bu okullardan mezun olup yoluna muhasebe mesleği ile devam etmek isteyenler lisans tamamlama programlarına devam edip SMMM olmak, bir yandan muhasebe mesleğini yapıp bir yandan eğitimine devam etmek veya sadece muhasebe mesleği ile ilgili bir pozisyonda çalışmak gibi alternatiflerden birini seçmektedirler.

Gerek uzaktan gerek yüz yüze olarak muhasebe eğitimi alan öğrenciler muhasebe ile ilgili aldıkları teorik bilgileri muhasebe mesleğini icra etmeleri ile birlikte pratiğe dökmektedirler. Bu aşamada karşılaştıkları en önemli sorunlar teorik bilgi ile pratik bilgi arasında ki benzerlik ve farklılıklar ile muhasebe eğitimleri esnasında almış oldukları bilgileri algılama ve öğrenme düzeyleridir.

Çalışmamızın amacı muhasebe meslek mensuplarının birlikte çalışacakları muhasebe personelinden beklentilerini ortaya koyarak bu beklentilerinin gerçekleşmesi için gerekli olan çalışmalarının yapılarak çözüm önerileri sunabilmektedir. Bu amaçla Muhasebe Meslek Mensuplarına anket çalışması uygulanarak nitelikli bir muhasebe personelinden neler bekledikleri, nasıl bir eğitim ve staj sürecinden geçmeleri ile hangi derslere ağırlık vermeleri gibi sorular sorulacaktır. Çalışmanın sonucunda elde edilecek veriler analiz edilip yorumlanarak sonuçlarının paydaşlarla paylaşılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Meslek Mensupları, Meslek Yüksek Okulları

ÇALIŞMA HAYATINDA ENGELLİLERE YÖNELİK YASAL DÜZENLEMELER**Doç. Dr. İstar CENGİZ**

Kırıkkale Üniversitesi, istarcengiz@hotmail.com

ÖZET

Çalışma, gerek bireysel gerek toplumsal refahın sağlanmasında büyük önem taşımaktadır ve çağdaş anlayışın bir gereği olarak “çalışmak ve işsizlikten korunmak” aynı zamanda bir insan hakkı olarak değerlendirilmektedir. Anayasa'nın “Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler” başlıklı Üçüncü Bölümünde yer alan 48. maddenin kenar başlığı “Çalışma ve sözleşme hürriyeti”dir. Madde hükmüne göre; “Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir. Devlet, özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürütmesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır”.

Anayasa'nın “Çalışma hakkı ve ödevi” kenar başlıklı 49. maddesine göre ise; “Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. (Değişik: 3/10/2001-4709/19 md.) Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır. (Mülga: 3/10/2001-4709/19 md.)”.

Anayasa'nın 50. maddesi ise “Çalışma şartları ve dinlenme hakkı” kenar başlığını taşımaktadır. Madde hükmüne göre; “Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.”

Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.

Dinlenmek, çalışanların hakkıdır. Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir”

Anayasa'nın “Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler” başlığını taşıyan 61. maddesinin 2. fıkrası uyarınca “Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır.”. Engelli kişilerin başkalarına muhtaç olmadan yaşamlarını sürdürebilmeleri amacıyla ülkemizde kamu ve özel sektörde engelli istihdam etmek kanuni bir zorunluluk haline.

Bu zorunluluk 4857 sayılı İş Kanunun'da belirtilmiştir. 4857 sayılı İş Kanunu'nun “Engelli ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu” kenar başlıklı 30. maddesine göre; (Değişik: 15/5/2008-5763/2 md.) işverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli ve kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler (Resmi Gazete, 2008). Engelli çalıştırma zorunluluğunun doğabilmesi için işyerinde elli veya daha fazla işçi çalıştırılması gerekmektedir. Elliden az işçi çalıştıran işverenler için böyle bir zorunluluk söz konusu değildir. Ancak aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır (Resmi Gazete, 2003). Engelli kişilerin işe alınma ve çalıştırılma esasları Yurtiçinde İşe Yerleştirme Hizmetleri Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir (Resmi Gazete, 2009).

Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Buna karşılık alt işverenin işçileri, çıraklar, stajyerler, Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanuna göre çalışan güvenlik elemanları (Yurtiçinde İşe Yerleştirme Hizmetleri Hakkında Yönetmelik m.11/3) sayının belirlenmesine işçi sayısının hesabına dahil edilmez. 4857 sayılı İş Kanunu m.7/VI uyarınca meslek edinilmiş geçici iş ilişkisi kurulduğunda, geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçiler özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverenin işçi sayısına dahil edilmezler. Yine 4857 sayılı İş kanunu m.30/IV uyarınca yer altı ve su altı işlerinde engelli işçi çalıştırılmaz ve işyerlerindeki işçi sayısının hesaplanmasında bu işlerde çalışanlar hesaba katılmaz (4857 sayılı İş Kanunu m.30/VI).

Anahtar Kelimeler: Çalışma hayatında engelli, çalışma hürriyeti, çalıştırma zorunluluğu.

BUZULLAŞMA SONRASI HOLOSEN DÖNEMİ ALT DEVİRLERİNİN GENEL NİTELİĞİ VE SINIFLANDIRILMASI

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan AVŞIN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nurcanavsın@yahoo.com

ÖZET

Buzul çağları olarak bilinen dünyanın soğuma evreleri, son jeolojik devir olan Kuvaterner döneminin ilk yarısında gerçekleşmiştir. Buzullarla kaplı olan yer küre, bu sürecin sonunda yavaş yavaş ısınarak Holosen adını verdimiz sıcak bir döneme girmiştir. Holosen de, diğer jeolojik devirler gibi çeşitli alt devirlere sahiptir. Ancak Holosen'in önemli bir farkı vardır. Diğer devirler, zaman içerisinde değişen özelliklerine göre bazı alt dönemlere ayrılmışken, Holosen sistematik şekilde sınıflandırılmış, eşit zaman aralıklarına bölünmüştür. Doğadaki süreçler böyle bir sistematik gelişim göstermez. O nedenle Holosen alt devirlerinin gerçekçi bir sınıflama içinde olmadığı açıktır. Çalışmamızda literatür incelemesi yapılarak sınıflama kriterleri sorgulanmış, sonuç olarak insanoğlu için en önemli devir olan Holosen'in tekrar gözden geçirilme ihtiyacında olduğu kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuvaterner, Holosen, alt jeolojik devirler, sınıflandırma.

HAK KAVRAMININ DOĞUŞ FELSEFESİNDEN HAREKETLE İNSAN HAKLARI

Ceylan SÜLÜ AKGÜL

Kırıkkale Üniversitesi, Ceylan.sl@hotmail.com, ceylansulu@kku.edu.tr

ÖZET

Günümüzde sıklıkla tartışılan ve net bir tanıma kavuşamayan insan hakları kavramı literatürde çok farklı yansınmalarla kendine yer edinebilmiş durumdadır. İnsan hakları kavramını bu derece tartışılır yapan unsurların başında dinin, yetişilen coğrafyanın ve kültürün son derece büyük etkileri bulunmaktadır. Bireylerin hak kavramını tartışırken “temel çıkış noktaları ne olmalıdır?” sorusu çalışmanın bel kemiğini oluşturmaktadır. İnsanların yaratıldıkları andan itibaren çeşitli haklarla ve görevlerle kuşatılmış olduğu gerçeğinin ne denli farkında olduğu ve bu gerçekten hareketle de bir hak arayışına girmenin ne derece doğru olduğu gerçeği çalışmanın özünü oluşturmaktadır.

İnsan hakları hususunda yaşanan derin çatışmalar bireyleri sürekli bir hak arayışı içerisine girdirmektedir. Ancak özünde bizlerin kendimize, ailemize, tüm çevremize bilhassa da topluma karşı yerine getirmemiz gereken görevlerin neler olduğunu sorgulamamız gerekmektedir. İnsan hakları konusunda ki hak arayışlarımız sürekli dışa dönük olmakta ve sorgulamayı kendi iç mahiyetimizde yapmaktan kaçınır duruma gelmiş bulunmaktayız. Halbuki birincil esas bizim varoluşumuzun özüne inmek ve üzerimize düşen sorumlulukları bilmekten geçmektedir. Kendi içinde bu denli onurlu olan bir varlığın haklardan mahrum olması mümkün müdür? sorusu da sıklıkla çalışma kapsamında yer alacak ve özellikle sosyal hizmet mesleğinin uygulanması boyutunda insan hakları ve sosyal adalet kavramlarının önemine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hak, İnsan Hakları, Sosyal Adalet, Sosyal Hizmet.

MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA

Arş. Gör. Fatma HIZIR

Kırıkkale Üniversitesi, ftmhizr@hotmail.com

ÖZET

Türk Medeni Kanunu'nun 510 vd. maddelerinde miras bırakanın irade serbestisi genişletilerek mirasçılıktan çıkarılma (ıskat) müessesesi düzenlenmiştir. Mirasçılıktan çıkarma sebeplerinin varlığı halinde miras bırakan, saklı paylı mirasçısını mirasçılıktan çıkarabilmektedir. Miras bırakan bu sayede kanunda belirtilen sebeplere dayanarak ve yine kanunda belirtilen şartlara uygun olarak, hem saklı paylı mirasçılarının miras payları ve mirasçılık sıfatları üzerinde etkili olabilmekte hem de tasarruf özgürlüğünü genişletebilmektedir. Ancak bu serbesti bazı sınırlamalara tabi tutulmuştur. Zira miras bırakan dilediği zaman ve şartlarla mirastan çıkarma işlemi yapamaz. Mirasçılıktan çıkarma, mirasçıya herhangi bir kazandırma sağlamayan, aksine mirasçılığı engelleyen olumsuz nitelikte bir ölüme bağlı tasarruftur. Mirastan ıskat, miras bırakan açısından ancak saklı paylı mirasçılarını miras hakkından mahrum etmek anlamında değer taşımaktadır. Çünkü saklı paylı olmayan diğer yasal mirasçılarını miras payından uzaklaştırabilmek için mirasçılıktan çıkarma tasarrufuna gerek yoktur. Türk Medeni Kanunu'nda cezai (alelade) çıkarma (TMK.md.510 vd.) ve koruyucu (önleyici) çıkarma (TMK.md.513) olmak üzere iki çeşit mirasçılıktan çıkarma sebebi düzenlenmiştir. Bunlardan ilki MK.md. 510-512 arasında düzenlenen cezai çıkarmadır. Burada mirasçının miras bırakana karşı ağır bir suç işlemesi ya da aile hukukundan doğan yükümlülüklerine önemli ölçüde aykırı davranması gerekmektedir. Mirasçı murise karşı göstermiş olduğu davranış ve eylemler sonucunda muris ile arasındaki bağların kopmasına sebebiyet vermiş olmalıdır. İkinci mirastan çıkarma sebebi ise MK.md.513'de düzenlenen koruyucu (önleyici) mirasçılıktan çıkarmadır. Burada miras bırakan ıskat ettiği alt soyunun çocuklarını korumak amacıyla hareket etmektedir. Miras bırakan saklı paylı mirasçısı olan alt soyunun borçlarını ödemekten aciz halde olması nedeniyle, ona düşecek miras payının hemen alacaklıların eline geçerek mirasçının çocuklarının bu miras payından mahrum kalmasını engellemek için öngörülmüş olan bir korumadır. Burada cezai ıskattan farklı olarak saklı paylı mirasçı ile miras bırakan arasında aile bağlarının kopması değil, mirasçının borçlarını ödemekten aciz halinde olması şartı aranmaktadır. Görüldüğü üzere, muris bu ölüme bağlı tasarrufla saklı paylı mirasçısını miras hakkından mahrum edebilmektedir. Mirastan çıkarma tasarrufunun en önemli sonuçları mirastan çıkarılan mirasçı için doğmaktadır. Her şeyden önce mirastan çıkarılan mirasçı, artık mirasçı olma sıfatını kaybederek bu sıfatın kendisine sağladığı imkânlardan yararlanamayacağı gibi, tenkis davası da açamaz. Ancak aynı zamanda mirasçı sıfatının kendisine yüklediği sorumluluklardan da kurtulmuş olmaktadır.

Son olarak belirtmek gerekir ki, kanunumuz ıskat edilen mirasçının korunmaya yarar bir hakkının olma ihtimalini veya ıskatın haksız olması ihtimalini göz önüne alarak mirasçılıktan çıkarılan mirasçıya itiraz etme ve bu tasarrufunun iptalini isteme hakkı tanımıştır.

Anahtar Kelimeleri: Mirasçılıktan çıkarma, Mirasçılık sıfatının kaybı, Ölüme bağlı tasarruf.

LEİBNİZ'İN MANTIKSAL HESAPLAMASININ(CALCULI-ANALİZ) YORUMU

Arş. Gör. Zeynep ÇELİK

Ankara Üniversitesi, zeynep.duru.42@gmail.com

ÖZET

Leibniz'in mantıksal çalışmaları, matematiksel mantık kavramı üzerinde yoğunlaşmış, ancak, hem Leibniz'in matematiksel mantık yöntemi hakkında tam ve bütünlüyci bir kavrayışa sahip olmaması hem de Couturat gibi bu alanda çalışma yapan kişilerin eleştirileri sonucunda Leibniz istediği başarıyı sağlayamamıştır. Bu çalışmanın amacı, Leibniz mantığının yeniden incelenmesidir. Bu çalışmada Leibniz'in geliştirdiği belli başlı formel sistemlerin mantıksal hesap olarak nasıl kurgulandığı değerlendirilecektir. Yani bu sistemler Leibniz'in kendisinin seçtiği yorum veya yorumlar çerçevesinde incelenecektir. Bunun amacı Couturat'ın önyargılarının, Leibniz mantığının net anlaşılmasına ve değerlendirilmesine verdiği hasarların bir kısmını telafi etmektir. Leibniz açıkça matematik mantığa tarihsel bir meşruluk kazandırma açısından, matematik mantık düzenlemelerine temkinli ve dikkatli bir yaklaşım sergilemiştir. Ve bu durum Leibniz'in aklında ne olduğunu anlayabilmek için oldukça faydalıdır.

Anahtar Kelimeler: Leibniz, Couturat, matematiksel mantık, mantıksal hesaplama.

ÖRGÜT İKLİMİ VE İŞE YABANCILAŞMA İLİŞKİSİNE YÖNELİK GÖRGÜL BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Nuran AKŞİT AŞIK
Balıkesir Üniversitesi, nuranasik@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı; örgüt iklimi ile işe yabancılaşma arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırmanın evrenini, Ayvalık'ta faaliyet gösteren otellerin çalışanları oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak için, nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket, kişisel bilgi formu, örgüt iklimi ölçeği ve işe yabancılaşma ölçeği olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Çalışma amaçları doğrultusunda geliştirilen soru formu, 345 otel çalışanına uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizi SPSS 21.0 programında yapılmış ve yüzde, ortalama, standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca örgüt iklimi ile işe yabancılaşma arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla korelasyon analizi, örgüt ikliminin işe yabancılaşmayı yordayıp yordamadığını belirlemek amacıyla ise regresyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, örgüt iklimi puan ortalaması =3,42, işe yabancılaşma puan ortalaması ise =2,85 olarak bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular, işe yabancılaşmanın alt boyutlarında en yüksek ortalamanın toplumsal yabancılaşma, en düşük ortalamanın ise güçsüzlük boyutunda oluştuğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçları, örgüt iklimi ile işe yabancılaşma arasında negatif, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Elde edilen sonuçlar, örgüt ikliminin, işe yabancılaşmanın %8,3'ünü açıkladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Otel Çalışanları, Örgüt İklimi, İşe Yabancılaşma.

TÜRK VERGİ SİSTEMİNDE GİDER PUSULASI DÜZENLEMESİ

Dr. Işıl Fulya ORKUNOĞLU ŞAHİN
Gazi Üniversitesi, forkunoglu@gazi.edu.tr

ÖZET

Vergi hukukunda götürü yazılan gider, dönem sonu değerlemeleri vb. uygulamalar hariç belgesiz işlemler çoğunlukla defterlere kayıt edilememektedir. Ancak alım, satım, hizmet sağlama vb. ticari ve aynı zamanda vergisel sonuç doğuran işlemler belgelere dayanmak zorundadır. Ayrıca belgelerin kayıt edilebilirliği gerçekleştirilen ticari işlemlerle ilgili delil olma ve ispat niteliğine imkan tanımaktadır. Diğer yandan kayıtların geçerliliği ise belgelerle ispat edilebilirliğine bağlıdır. Nitekim Vergi Usul Kanunu'na göre fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, yazar kasa makbuzu vb. belgelerin düzenlenmesi ve bu belgelere dayanan defterlerin gerçek ve tüzel kişi tacirler tarafından tutulması, saklanması ve ibrazı zorunludur. Ancak ticari işlemlerde kimi zaman bir tarafın gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olmadığı durumda, gerçekleşen ticari işlemle ilgili belge verilemediğinde, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamındaki malların iade işlemlerinde gider pusulası gündeme gelebilmektedir. Bu bağlamda gider pusulası fatura yerine geçen belgelerden olup, ticari işletmelerde giderlerin belgelendirilmesinde kullanılan araçlardan biridir. Şöyle ki Vergi Usul Kanunu'nun 234. maddesi uyarınca; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa; yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia içinde tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Dolayısıyla çalışmada gider pusulasına, gider pusulası düzenlenmesi gereken hollere ve gider pusulası düzenlemek zorunda olanlara, gider pusulasının düzenlenmesine, gider pusulası düzenleme şartlarına uyulmamasının yaptırımına, gider pusulasında uygulanması gereken tevkifat oranlarına, gider pusulası uygulamaları hakkındaki çeşitli özelgelere değinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gider pusulası, Vergi Usul Kanunu, Vergiden Muaf Esnaf, Bazı Özelgeler.

DECONSTRUCTING THE TRUMP ADMINISTRATION'S POLICY ON THE IRAN NUCLEAR DEAL

Asst. Prof. Dr. Şebnem UDUM
Hacettepe University, usebnem@hacettepe.edu.tr

ABSTRACT

The Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) was the culmination of efforts of the international community to address the proliferation concerns on Iran's nuclear program. To ensure more transparency, the focus was the Additional Protocol, but with the involvement of the United States under George W. Bush, Iran was asked to halt its uranium enrichment program. It was not until the Obama administration in the United States and Rouhani Presidency in Iran that the deadlock could be opened. In the meantime, the focus has been to keep a non-nuclear- weapon state within the international nuclear nonproliferation regime. During the P5+1 talks with Iran, the Obama administration conducted diplomacy by taking the concerns and interests of Iran as a variable towards a solution. A security and political issue was addressed through technical measures. The main lesson of the JCPOA was that the strength of the regime and its norm was essential. The Trump administration, however, during the election campaign and the Presidency, wanted to revise or withdraw from the deal, arguing that it is not enough to stop Iran from having a nuclear weapon, and that Tehran has violated it with its ballistic missile program. President Trump is unwilling to certify the deal, and it causes rift between the United States and other powers which signed the JCPOA. Further, the IAEA verifies that Iran is compliance, and the attitude in Washington seems counterproductive. This paper will deconstruct the policy of the Trump administration on the Iran nuclear deal by analyzing official statements to find the main concerns and fears that constructs the deal as "the worst ever" from a deal which ended the nuclear talks successfully and kept Iran non-nuclear and within the regime. It will also show the missing points of the Trump foreign policy in their assessment of the JCPOA, what is prioritized, and what is constructed as a threat to the United States. It will end with recommendations to the international community to preserve the deal.

Keywords: Iran, nuclear nonproliferation, JCPOA.

VERGİ HUKUKUNDA CEZA EHLİYETİ

Prof. Dr. Hilmi ÜNSAL

Gazi Üniversitesi, unsal.hilmi@gmail.com

Arş. Gör. Ayşe HONDUR

Gazi Üniversitesi, aysehondur@gmail.com

ÖZET

Kişi, haklara ve borçlara sahip olabilen varlıktır. Hukukta genel olarak ehliyet haklara sahip olmayı ve borçları yüklenebilmeyi ifade eder. Türk Medeni Kanunu'na göre hak (haklardan yararlanma) ehliyeti ve fiil (hakları kullanma) ehliyeti olmak üzere iki tür ehliyet söz konusudur. Medeni hukukta yer alan ehliyet kurumuyla, vergi hukukunda yer alan ehliyet kurumu arasında sıkı bir ilişki bulunmasına rağmen farklılıkların da bulunduğu göz ardı edilmemelidir.

Vergi ehliyeti, vergi borcu ilişkisinin borçlu tarafını oluşturabilme ehliyetidir. Vergi hukuku bakımından bir kişinin muhatap alınabilmesi (vergi ödevlisi olabilmesi) için fiil ehliyetine sahip olması gerekmemektedir. Vergi mükellefi olabilmek için fiil ehliyeti şart değildir, sadece hak ehliyetinin varlığı yeterlidir. Vergiyi doğuran olayla ilişki kurmak vergi mükellefi olmak için gerekli ve yeterlidir.

Ceza ehliyeti ise kişinin işlediği fiillerin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayabilmesidir.

Vergi hukuku anlamında, vergi ehliyetinin var olması, ceza ehliyetinin de var olması anlamına gelmemektedir. Vergi ceza hukuku bakımından fail, vergi kanunlarında suç olarak tanımlanan fiilleri işleyen kişidir. Vergi ödevlisinin vergi kanunlarına aykırı sayılan fiilleri sebebiyle cezalandırılabilmesi ceza ehliyetinin bulunmasına bağlıdır. Ceza ehliyeti bir kişinin hukuka aykırı gerçekleştirdiği fiili neticesinde cezalandırılabilmesini ifade etmektedir. Vergi Usul Kanunu'nun 9'uncu maddesinde, mükellefiyetin ve vergi sorumluluğunun varlığı için fiil ehliyeti aranmadığı halde, vergi kabahatleri için yaptırım uygulanması bakımından muhatabın ehil olması, vergi suçlarına ilişkin cezaların uygulanabilmesi bakımından ise Türk Ceza Kanunu'nun 31'inci maddesine göre belirleme yapılması aranmaktadır.

Bu çalışmada ehliyet kavramının medeni hukuk ve ceza hukuku boyutu ele alınacak ve vergi hukuku bakımından ceza ehliyeti kavramının özellikli durumları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Hukuku, Ehliyet, Ceza Ehliyeti, Gerçek Kişi, Tüzel Kişi.

TÜRKİYE İLE ŞANGAY İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ÜYE ÜLKELERİNİN SAĞLIK GÖSTERGELERİ VE SAĞLIK HARCAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Doç. Dr. Oğuz IŞIK

Hacettepe Üniversitesi, oguzisik@hacettepe.edu.tr

Arş. Gör. Sevilay KARAMAN

Hacettepe Üniversitesi, sevilorak@gmail.com

ÖZET

Şangay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında tek küresel güç haline gelen Amerika Birleşik Devletleri'ne (ABD) alternatif oluşumların en önemlisi olarak nitelendirilmektedir. Türkiye 2011 yılında başvurduğu ŞİÖ'ye, 6 Nisan 2013 tarihinde imzalanan mutabakat zaptı ile resmen "diyalog ortağı" olmuştur. Ekonomik büyüklüğe ve üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmesine rağmen uzun bir süredir üyelik görüşmelerinin devam ettiği Avrupa Birliği'ne (AB) girememiş olan Türkiye için; üretim faktörlerinin ve finansal piyasaların batıdan doğuya yöneldiği bir süreçte ŞİÖ'ye tam üyeliği bir alternatif olarak görülmektedir.

Bu çalışmada Türkiye ile ŞİÖ'ye üye ülkeleri (Çin, Rusya, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan) sağlık göstergeleri ve harcamaları açısından karşılaştırmak amaçlanmaktadır. Sağlık harcamaları; kişi başına düşen milli gelir, kişi başına toplam sağlık harcaması, gayri safi yurtiçi hasıladan(GSYİH) sağlığa ayrılan pay ve sağlık harcamalarında kamu payı verileri ile değerlendirilmiştir. Sağlık göstergeleri açısından ise doğuştan beklenen yaşam süresi, bebek ölüm hızı, anne ölüm hızı ve kaba ölüm hızı göstergeleri incelenmiştir. Söz konusu veriler 2000- 2015 yıllarını kapsayacak şekilde, Dünya Bankası ve Dünya Sağlık Örgütü veri tabanlarından elde edilmiştir. Toplam GSYİH açısından Çin ilk sırada yer almasına ve onu sırasıyla Rusya ve Türkiye takip etmesine rağmen; kişi başına düşen milli gelir ve kişi başına düşen sağlık harcamaları açısından ilk üç sıranın Rusya, Türkiye ve Çin olduğu görülmekte, diğer ülkelerde de yıllar itibari ile bir artış görülmektedir. GSYİH'dan sağlığa ayrılan pay incelendiğinde ise; Rusya (%7,7), Tacikistan (6,88) ve Kırgızistan (6,48) ilk üç sırada yer almaktadır. Sağlık harcamalarında kamu payında ise Türkiye %77,45 ile ilk sırada yer almakta onu sırasıyla %56,13 ile Kırgızistan ve %55,79 ile Çin takip etmektedir. Sağlık göstergeleri açısından incelendiğinde; doğuştan beklenen yaşam süresinin Çin'de (76) Türkiye'de (75) diğer ülkelerde ise benzerlik göstererek (71) olduğu görülmektedir. ŞİÖ üyesi ülkelerden Rusya ve Çin ile Türkiye'de bebek ölüm hızları 1000 canlı doğumda 10'un altında iken; diğer ülkelerde 1000'de 15'in üzerindedir. Aynı şekilde anne ölüm hızı da 100000 canlı doğumda, Rusya, Çin ve Türkiye de 10'un altında iken, diğer ülkelerde 20'nin üzerindedir. Çok farklı sağlık sistemlerine, ekonomik ve nüfus yapılarına sahip olan ŞİÖ'ye üye ülkelerle Türkiye karşılaştırıldığında, sağlık harcamaları ve göstergeleri açısından Çin ve Rusya'nın gerisinde, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan'ın ise üzerinde olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şangay İşbirliği Örgütü, Sağlık Harcamaları, Sağlık Göstergeleri.

ENTEĞRE RAPORLAMA SÜRECİ

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk DEMİRKOL
Harran Üniversitesi, ofdemirkol@harran.edu.tr

ÖZET

Gün geçtikçe gelişen teknolojik ve ekonomik gelişmelerin de etkisiyle işletmelerin bir takım geleneksel uygulamalarının yerini yeni teknikler almaya başlamıştır. Entegre raporlama uygulaması da bunlardan biridir. İşletmeler, bilgi kullanıcılarına işletmenin durumu ile ilgili bilgi aktarımı yaparken genel olarak mali nitelikli işlemlerden ve finansal tablolardan yararlanmaktadırlar. İşletmeler tarafından sunulan bu bilgiler zaman zaman bilgi kullanıcıları tarafından yeterli görülmemekte, işletmenin sunduğu bilgiler ile bilgi kullanıcılarının ihtiyaç duyduğu bilgiler arasında farklılıklar oluşabilmektedir.

İşletmeler, özellikle iletişim sektöründeki hızlı gelişmelerden dolayı dünyanın her hangi bir yerindeki olumlu ya da olumsuz bir olaydan anında etkilenabilmektedirler. Bu ve benzeri durumlar işletme ile ilişkili kesimin beklentilerini ve kaygılarını arttırmaktadır. Günümüzde kar tek başına bir performans göstergesi olmaktan çıkmış, finansal tablolardaki veriler yaşanan krizleri önlemede yetersiz hale gelmeye başlamıştır. Bunun sonucunda işletmeler çevresel, sosyal ve yönetsel faktörler gibi finansal olmayan faktörlere ait açık, anlaşılır şeffaf ve güvenilir bilgileri de paylaşma ihtiyacı hissetmişlerdir. Entegre raporlama kavramı da bu ihtiyaçtan doğmuştur. Bir anlamda işletmeler güvenilirliklerini ve değerlerini arttırmak için işletme ile ilgili finansal bilgilerle yetinmeyip diğer bilgileri de sadece direkt olarak ilişkili olduğu kesime değil aynı zamanda paydaşları ile paylaşmaya başlamışlardır.

Çalışmamızda özellikle son yıllarda önemi artmaya başlayan ve işletmeler açısından en önemli unsurlar arasında yer alan güven ve değer kavramlarının artırılmasına yönelik entegre raporlama kavramının ortaya çıkış nedenleri incelenecek, entegre raporlamanın ilk olarak uygulanmaya başladığı yıllardan günümüze kadar olan süreçteki gelişimi üzerinde durulacaktır. Geleneksel raporlama ve entegre raporlamada kullanılan yöntemler ve entegre raporlama ile ulaşılmak istenen hedef kitlenin analizi yapılarak, entegre raporlamanın nasıl uygulanacağı, gerekli olan finansal ve finansal olmayan bilgilere ulaşma yolları ve entegre raporlamayı uygulayan işletmelerin uygulamayan işletmelere göre farklılıkları ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İşletme, Muhasebe, Entegre Raporlama.

SOSYAL MEDYADA GENÇLERİN EVLİLİK KONUSUNDAKİ PAYLAŞIMLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi Gül AKTAŞ
Pamukkale Üniversitesi, gaktas@pau.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte ortaya çıkan hızlı değişim süreci her alanda olduğu gibi aile ve evlilik kurumuna ilişkin bakış açısını, evlilik ile ilgili beklentileri, evlilik ritüellerini etkilemiştir. Bu değişim rüzgarları içinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin günümüz dünyasında çok daha etkin ve hızlı kullanılıyor olması da toplumsal kurumların işleyiş mekanizmasını belirlemektedir. Dolayısıyla sosyo-kültürel yapıda meydana gelen değişimler bireylerin aile kurumuna ilişkin iletişim ve yaşam biçimlerini, evlenme yaşını, evliliğe bakış açısını, boşanma kararlarını etkilemektedir.

Sosyal medya mecralarında facebook, instagram ve youtube kullanımı son yıllarda özellikle genç nüfus arasında oldukça fazladır. Bu üç alanın özellikle görsel paylaşım siteleri olması dolayısıyla daha fazla kişiye ulaşma ve kendi yaşantıları yada ilgi alanları ile ilgili bilgi paylaşımı yapmaları açısından önemlidir.

Bu noktadan yaklaştığımızda çalışma, özellikle facebook ve instagramda gençlerin evlilik öncesi ve sonrası paylaşımları görsel veriler üzerinden sosyolojik olarak analiz edilmiştir. Gençlerin aile ve yakın arkadaş gruplarına bu mecralardan göndermiş oldukları bilgi paylaşımları popüler kültür ürünlerinin tüketimine ilişkin de veri tabanı sunacaktır. Özellikle evlilik teklifi alma biçimleri, dış çekim için farklı mekânların seçimi, bekârlığa veda partileri için bastırdıkları davetiye kartları, balayını nerede yapacakları, ev kurma ve eşya yerleştirme süreçlerinin an an görüntülenmesi son yıllarda tüketimin farklı boyutlarının gençler arasında ne şekilde yayıldığına da izlerini bulmamız açısından önem arz etmektedir. Diğer taraftan evlilik haberinin akraba ve arkadaş çevresi arasında geleneksel yöntemlerin dışında farklı şekillerde nasıl iletildiği konusu da evliliğin gençler arasındaki aktarım biçimleriyle ilgili önemli ipuçları vermiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, sosyal medya, gençlik, popüler kültür.

TARIM ARAZİLERİNİN PARÇALILIĞININ İNCELENMESİ: SAMSUN, ATAKUM İLÇESİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Faik Ahmet SESLİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, fasesli@omu.edu.tr

Doç. Dr. Erol YAVUZ

Uşak Üniversitesi, erol.yavuz@usak.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Mahir Serhan TEMİZ

Uşak Üniversitesi, mahir.temiz@usak.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Fatih TAKTAK

Uşak Üniversitesi, erol.yavuz@usak.edu.tr

ÖZET

Tarım arazileri insanlığın zorunlu ihtiyaçlarından biri olan beslenme ihtiyacını karşılayabilmek için gerekli olan en önemli kaynaklardır. Tarım arazilerinde üretilen ürünler yaşamımızı idame ettirebilmemiz için gereklidir. Bu alanlar bu kadar önemli kaynaklar olmasına rağmen bizlerden gerekli önemi görememektedir. Yapılan bu çalışmada tarım arazilerinin alınmayan tedbirler, uygulanmayan hatta daha oluşturulmamış yasalar ve coğrafi koşullar gibi nedenlerle verimliliğini ne ölçüde yitirdiği ne kadar parçalandığı incelenmiştir. Uygulama bölgesi olarak yakın geçmişe kadar köy iken 2014 yılında mahalle olan ve kadastro çalışması en yeni olan mahallelerden 4 tanesi seçilmiştir. Tapu Kadastro Müdürlüğünden alınan veriler sayısal ortama aktarılarak, üzerinde tarım yapılan arazilerinin parçalılık durumu detaylı bir şekilde incelenmiştir. Orta Karadeniz Bölgesi'nde ve Samsun ilinde genellikle küçük işletmeler bulunmaktadır. Bu çalışmada Atakum'a bağlı; Aslandamı, Elmaçukuru, Şenyurt ve Güney mahallelerindeki arazi parçalılık durumu incelenmiştir. Bu mahallelerde toplam 6923.45 dekarlık (692.35 hektarlık) alanda 2488 parselin ortalama parsel büyüklüğünün 2.76 dekar (2760 m²) olması parçalanmanın ne boyutlarda olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Ayrıca toplam parsellerin %85'inin 5 dekardan küçük, sadece %3.4'ünün 10 dekardan büyük olması bölgede daha çok küçük parsellerin oluşturduğu işletmelerin mevcut olduğunu göstermektedir.

Parçalılık durumları incelendiğinde ise durumun ne kadar ciddi boyutlarda olduğu işletme başına düşen parsel sayıları az olan mahallelerde bile parsellerin boyutlarının ne kadar küçük olduğu görülmüştür. Bu küçük parseller dolayısıyla aslında çok daha fazla verim alınabilecek arazilerden gerektiği gibi yararlanılamadığı tespit edilmiş, hatta çoğu parselin, küçüklüğünden ve şekil bozukluğundan dolayı boş bırakıldığı gözlenmiştir. Ayrıca modern tarım tekniklerinden, araç ve gereçlerinden yararlanılamaması da verimliliği düşüren bir etken olarak saptanmıştır. Sonuç olarak tarım arazilerindeki parçalılık durumu tarımda verimliliği düşürdüğü gibi geçimini tarım yaparak sağlayan insanların yaşam şartlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Yaşam standartlarını yükseltmek isteyen çiftçilerin köyden kente göç etmesiyle çok daha çeşitli sorunların ortaya çıktığı da göz önüne alındığında parçalılığın aslında ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Bu duruma karşı gerekli tedbirlerin alınması, halihazırda parçalı olan araziler için ise arazi toplulaştırması yapılması büyük bir önem arz etmektedir. Ayrıca mutlak tarım arazilerinin korunması gerekli tabiat ve kültür varlığı alanlarında olduğu gibi tarım sit alanı olarak tescil edilmesi uygulaması başlatılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Tarım arazisi, arazi parçalanması, tarım işletmesi.

AN INVESTIGATION ON THE TURKISH EDUCATION SYSTEM THROUGH PUBLIC POLICY TRANSFER

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KESER

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, ahmet.keser@hku.edu.tr

ÖZET

In this study, Turkish education system has been examined since the first years of the Republic and the education concept of the 21st century is exemplified from different countries, and the policy transfers which have already occurred and the ones that must occur in the new world order have been investigated. Besides education and training are based on human capital, which is the most valuable capital of a country, it is a long-term labor-demanding process, and the values which are brought to the country by its literate people determines the development of that country, the level of civilization and its power among other countries. As educated individuals want to train their future generations like themselves, this process continues like a chain reaction throughout generations. In this study, after a brief description of education and policy transfer, “Anglo-Saxon” education concept and the causes of its success were explained by the example of Edmond Demolins and his school Ecole des Roches and examples of policy transfer in Turkish education system were also given. After that, the perspective of education in the first years of the Republic of Turkey and its education policies were examined through John Dewey’s report. When it comes to the world today, the right to education, especially girls right to education, is explained by the example of Pakistani Malala, in addition to this, PISA test results on which countries we compete with in the world of education have been examined. In the 21st century, the policies in the education systems of more successful and the most successful countries have been discussed and the issue of which of them can be transferred to the Turkish education system has been examined. As a result, while trying to answer the questions “which education?”, “where are more successful educational policies?” and “their transferability in our country’s education system”, various opinions and suggestions have been presented in the conclusion part of this study.

Keywords: Policy Transfer, Turkish Education System, Anglo-Saxon Education Concept, Transfer of the Education Policies.

SIYASAL SOSYALLEŞMEDE AİLENİN ETKİSİ

Prof. Dr. Kamil KAYA

Süleyman Demirel Üniversitesi, kamkaya@sdu.edu.tr

Gülşen ÇİMEN

Süleyman Demirel Üniversitesi, gulsencimen42@hotmail.com

ÖZET

Sosyalleşme, en genel anlamıyla bir ferden grup faaliyetlerine katılmasında kendinden beklenen uygun rol ve ilgili normlardan haberdar olması, toplum içerisinde uygun bilgi, inanç, tutum ve davranışları öğrenme sürecidir. Sosyalleşme süreci, toplumsal bir olgudur ve bireyin doğduğu andan itibaren başlar ve toplum üyeliğini kazanmasında geçirdiği tüm safhaları kapsar ve hayat boyu devam eder. İnsan sosyal bir varlıktır ama insan kimliğini, kişiliğini ya da şahsiyetini kazanmış olarak dünyaya gelmez.

İnsanı saran ilk sosyal çevre aile kurumudur. Bu nedenle sosyalleşme ilk olarak ailede başlar. Aile içinde fert bazı davranış şekillerini ve toplumla ilgili temel normları kazanır. Bireyin içinde yaşadığı aile içi ilişkiler, anne ya da babanın eğitim durumu, aile içindeki iktidar ilişkileri, ailenin dindar-muhafazakâr ya da seküler yapısı ve çocuğun aile içerisinde söz sahibi olma düzeyi gibi etmenler bireyin sosyalleşme süreci için önemli etkenlerdir.

Sosyalleşmenin siyasal boyutu ise, mevcut siyasal değerlerin doğrudan veya dolaylı yollardan bireylere kazandırılmasıdır. Siyasal sosyalleşme, sosyal ve siyasal çevre ile birey arasında yaşam boyu süren bir etkileşim sonucunda bireyin siyasal sistemle ilgili görüş ve değerlerin gelişmesi olarak tanımlanabilir. Siyasal sosyalleşme sayesinde siyasal değerler birey tarafından benimsenir. Böylece bir toplum için gerekli ve faydalı görülen bilgi, inanç, beceri, norm ve değerler bireylere öğretilmiş olur. Böylece siyasal kültür, sosyalleşme ile kuşaklar arasında varlığını sürdürür.

Bu bildirinin amacı, Konya ilinde Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ve Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) İl Başkanlıklarında üyelikleri bulunan bireylerin siyasal sosyalleşmelerinde ailenin etkisi, üyelerin birbirine benzeyen ve ayrılan yönlerinin neler olduğunun tespit edilmesidir. Her ne kadar, eğitim ve din gibi temel kurumlar ile kitle iletişim araçları, okul ve akran gruplarının oluşturduğu çevresel faktörler bireyin üzerinde önemli bir etkiye sahip olsa da, bireylerin siyasal sosyalleşmesinde ailenin etkili olduğu bu çalışmanın temel hipotezidir. “Bireylerin siyasal bir kimlik kazanmasında ailenin etkisi nedir?” sorusundan hareketle yapılan bu çalışmada; ailelerin çocuklarını bağlı olduğu ideolojik geleneğe göre siyasal yönelimlerini oluşturdukları; otoriter, demokratik ve serbest aile yapısına göre değişmekle birlikte aile büyüklerinin kendi siyasal tutumlarına göre bireyler yetiştirdikleri varsayımından hareket edilmiştir.

Bu bildiride, yukarıda kısaca özetlenen teorik çerçeve de göz önünde bulundurularak, halen devam eden “*Siyasal Sosyalleşmeyi Etkileyen Faktörler (Konya İli CHP-MHP- Ak Parti Üyeleri Örneği)*” başlıklı Yüksek Lisans Tezi verilerinden yararlanılmıştır. Söz konusu çalışmanın evreni, CHP, MHP ve Ak Parti İl Başkanlıklarında üyeliği bulunan yaklaşık 112.500 kişiden oluşmaktadır. Kota örnekleme tekniğiyle tespit edilen 600 parti üyesine toplam 76 sorudan oluşan bir Anket Formu uygulanmıştır. Anketler 2017 yılı Ekim-Kasım-Aralık aylarında bizzat araştırmacı (Gülşen Çimen) tarafından uygulanmıştır. Bildiride, elde edilen veriler ele alınacak ve analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyalleşme, Siyasal Sosyalleşme, Aile.

DÜZEY 1 GÖRE SINIFLANMIŞ BAZI BÖLGELERİN İŞSİZLİĞİ AZALTMA POTANSİYELİ AÇISINDAN ÇOK ÖLÇÜTLÜ KARAR VERME TEKNİĞİYLE SIRALANMASI

Doç. Dr. İnci PARLAKTUNA

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, incip@ogu.edu.tr

Prof. Dr. İnci SARIÇİÇEK

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, incid@ogu.edu.tr

ÖZET

İşsizlik gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik sorunu olduğu kadar sosyal bir sorun olarak da ortaya çıkmaktadır. Kriz, ticari serbestleşme, doğrudan yabancı sermaye yatırımları, işgücü piyasasındaki düzenlemeler ve ülkelerin politik tercihleri işsizliğin nedenleri arasında sayılabilir. İşsizliği nüfus artışı, sendikalaşma oranı, sermaye birikimi yetersizliği, enflasyon, ticaret açığı, işgücü hareketliliği, eğitim düzeyi, faiz oranı gibi makroekonomik faktörlere dayandırarak açıklayan birçok çalışma mevcuttur. İşgücü piyasasındaki yapısal sorunlar, yaşanan küresel krizin olumsuz etkileri Türkiye'deki işsizlik oranının yüksek ve kalıcı olarak seyretmesine yol açmıştır. Ne yazık ki işsizlik verileri incelendiğinde, bu alanda bugüne kadar geliştirilen politikaların yeterli düzeyde başarıya ulaşmadığı görülmektedir. Bugün işsizliğin yapısının, niteliğinin ve boyutunun değişmesi işsizliği azaltmaya yönelik politikaların daha farklı bir bakış açısı ile ele alınması gereğini ortaya çıkarmaktadır. Teknolojideki gelişmeler ve hızındaki artış ülkelerin ekonomik yapısını, üretim sistemlerini, işgücü piyasasının yapısını değiştirerek, bölgesel kutuplaşmalara ve bölgesel farklılaşmalara neden olabilmektedir. Bölgesel farklılıklar, üretim teknolojisine diğer bir ifade ile emek/sermaye yoğun üretim ilişkisine ve işgücü piyasasında dengesizliklere dayanılarak açıklanabilir. Bu gelişmeler ve değişimler, üretim faktörlerinin özellikle işgücünün uyumunu zorlaştırmakta ve nüfus artışına bağlı olarak artan işgücüne yeni istihdam alanları yaratmasını engellemektedir. Bu bağlamda, bölgelerin dinamik yapısını, işgücü piyasasının özelliklerini dikkate alan ve diğer politikalarla desteklenen daha gerçekçi iktisadi ve sosyal politikalara ve çözümlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada, bölgelerin net göç alma hızı, aktif nüfusun artış hızı, lise üstü eğitim düzeyi, imalat sanayide kurulan ve kapanan net işyeri sayısı, verileri dikkate alınmıştır. Türkiye'nin Düzey 1 göre sınıflanmış Akdeniz, Batı Anadolu, Batı Karadeniz, Kuzeydoğu Anadolu, Orta Anadolu, Ortadoğu Anadolu ve İstanbul bölgelerinde işsizlik oranını düşürme potansiyeline göre birçok ölçütlü karar verme tekniğiyle sıralanması amaçlanmıştır. İşsizlik oranını düşürmeye yönelik politikaların bölgeler temelinde geliştirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik, İstihdam Politikaları, Bölgesel Kalkınma, Çok Ölçütlü Karar Verme.

PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE UMUTSUZLUĞUN YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ: OTEL ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Nuran AKŞİT AŞIK

Balıkesir Üniversitesi, nuranasik@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, psikolojik dayanıklılık ve umutsuzluğun çalışanların yaşam doyumunu etkileyip etkilemediğini incelemektir. Bu doğrultuda, Alanya'da beş yıldızlı otellerde çalışan 408 kişiye anket uygulanmıştır. Araştırmada veri toplamak için, nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket dört bölümde tasarlanmış olup, birinci bölümde "Kişisel Bilgi Formu", ikinci bölümde "Yetişkinler İçin Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği", üçüncü bölümde "Umutsuzluk Ölçeği", dördüncü bölümde ise "Yaşam Doyumu Ölçeği" yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler, istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Çalışanların psikolojik dayanıklılık, umutsuzluk ve yaşam doyumunu düzeylerini belirlemek amacıyla aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Araştırma bulguları, otel çalışanlarının psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumunu düzeylerinin ortalamasının üzerinde, umutsuzluk düzeylerinin ise hafif derecede olduğunu göstermektedir. Değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde Pearson korelasyonu, psikolojik dayanıklılık ve umutsuzluğun yaşam doyumunu yordama düzeyini belirlemek amacıyla ise regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda psikolojik dayanıklılık ile yaşam doyumunu arasında orta düzeyde ve pozitif, umutsuzluk ile yaşam doyumunu arasında ise zayıf düzeyde ve negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, psikolojik dayanıklılık ve umutsuzluğun çalışanların yaşam doyumunu anlamlı derecede etkilediği, psikolojik dayanıklılık ve umutsuzluğun yaşam doyumunun %29,5'ini açıkladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Dayanıklılık, Umutsuzluk, Yaşam Doyumu, Otel Çalışanları.

FİZİKİ COĞRAFYADA OSL TARİHLENDİRME ANALİZİNİN KULLANIMI: AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan AVŞİN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nurcanavsin@yahoo.com

ÖZET

Her geçen gün gelişen ve yenilenen teknoloji, bilimsel hayatta da kendini göstermektedir. Geçmiş betimlemelere ve arazi gözlemlerine dayanan Fiziki Coğrafya disiplini de söz konusu güncel gelişmelerden etkilenecek, bugün analitik ve modern yöntemlerle araştırmalarını yapar hale gelmiştir. Bu yöntemlerden biri olan OSL tarihlendirme analizi, fiziki çevre unsurlarından özellikle akarsu ve kıyı süreçlerinde kullanılmakta olup, bu alanlarda biriken kum depoları üzerinde uygulanmakta, kum depolarının birikim zamanını, akarsuların depolama ve aşındırma aktivitelerinin kronolojisini, kıyısız alanlardaki coğrafi süreçleri ortaya koyabilmektedir. Ancak bu avantajlarının yanında OSL analizinin bazı zayıf yönleri de vardır. 400 bin yıldan daha eski depolara uygulanamayan yöntem, aynı zamanda heterojen sedimentlerde gerçekçi sonuçlar vermemekte, homojen kum birikintilerini gerektirmektedir. Bu sebeple analiz, çakıl içermeyen ve sınırlı geçmişe sahip depolar için uygundur. Bugüne kadar yabancı ve yerli literatürde bu yöntem ile çok önemli bulgular elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fiziki coğrafya, OSL analizi, tarihlendirme, kum numunesi.

KÜRESEL YOKSULLUĞU DÜŞÜNMEK: THOMAS POGGE'NİN VE KOZMOPOLİT ADALET KURAMI

Dr. Öğr. Üyesi Özlem DENLİ
Gelişim Üniversitesi, odenli@gelisim.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme kuramı bize mal, sermaye ve hizmetlerin, çok daha kısıtlı düzeyde de olsa insanların ulus sınırlarını aşan hareketlerinden, emek süreçlerinin küresel bir üretim bandında gerçekleştiğinden, ulus-üstü tüzel ve normatif süreçlerden söz ediyor. Ulus-aşırı ilişki ve etkileşimlerin olağanüstü yoğunlaşmasına dair bu tespitler, bir yandan da, sosyal konstrüktivizmden özselcilige uzanan geniş bir yelpazeye yayılmış kültüralizmin artan güç ve etkisiyle el ele gidiyor. Liberal siyaset kuramı, bir yandan kültüralist etkinin artan biçimde ağırlık kazandığı, diğer yandan ise bu eğilimin kozmopolit ve evrenselci bir perspektiften getirilen eleştirilerin ortaya atıldığı ayrıcalıklı alanlar arasında yer almakta.

Bu sunumdaki amacım çağdaş liberal kuramın önemli temsilcilerinden Thomas Pogge'nin, içinde yer aldığı geleneğin kültüralist yönelimleriyle hesaplaşarak ortaya koyduğu kozmopolit alternatifi ve analizle bağlantılı biçimde formüle ettiği reform projesini incelemektir. Yürüteceğim tartışmada Pogge'nin küresel yoksulluğun bir insan hakları meselesi olarak ele alınmasına yönelik önerisi ve bu bağlamda ortaya koyduğu kavramsallaştırmayı merkeze koyacak ve düşünürün üç temel tezini noktasını eleştirel biçimde ele alacağım. Kısaca özetlersek:

1. Küresel ölçekte bir temel yapının tanımlanması ve analizine, özel olarak da ahlaki evrenselciliğin küresel kurumlara uyarlanmasını öncelikli kuramsal hedef olarak tanımlanmalıdır.

2. Yoksulluk ve eşitsizlik söz konusu olduğunda küresel kurumlar ve etkileşimin negatif ödevler doğurmaktadır. Ortak ve zorunlu kurumların yerleşmesinde ve devamında rol oynamak, beraberinde bu kurumların ürettiği sonuçlardan sorumlu olmayı da getirir. Müreffeh ülkeler ve vatandaşları aşırı derecede adaletsiz bir küresel düzenin dayatılmasına katılmak ve bu düzenden yarar sağlamak suretiyle ciddi ve yaygın bir hak ihlalinden sorumlu olurlar.

3. Kozmopolit bir adalet kuramı hangi ulusa mensup olduğuna bakmaksızın bireyleri merkeze alarak, onların yaşamdaki şanslarını ve koşullarını etkileyen ulusal ya da küresel temel kurumlara yönelik normatif iddialar ortaya koymalıdır. Küresel temel yapının negatif ödevler dediğimiz öncelikli yükümlülükler yarattığı tezi, Pogge'nin liberal siyaset felsefesine önemli katkılarından birisidir. Bu ayırt edici kavramsallaştırmanın yerleşik insan hakları kuramı ile ilişkisinin incelenmesi de bildirinin amaçları arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küresel yoksulluk, liberal siyaset kuramı, kozmopolit adalet, insan hakları, Thomas Pogge.

TAM TÜMEVARIMIN BİLİMSEL TÜMEVARIMDAN FARKI NEDİR?**Arş. Gör. Zeynep ÇELİK**

Ankara Üniversitesi, zeynep.duru.42@gmail.com

ÖZET

Mantıklı düşünme kendisini akılyürütmede gösterir. Genellikle üç türlü akılyürütmeden bahsedilir: Dedüksiyon (talil, deduction), tümevarım (istikra, induction), analoji (temsil, analogie).

Tümevarım; tek tek gözlemlerden genel ilkelere, tikel veya özel olandan tümel veya genel olana varmak için kullanılan akıl yürütme yöntemidir. İki tür tümevarım örneği vardır; eğer genelleme içinde yer alan unsurların tümü, öncüllerde içeriliyorsa, buna tam tümevarım(perfect induction), eğer genelleme gözlem önermelerinin dışında kalan önermeleri de içeriyorsa buna da eksik tümevarım(imperfect induction) denmektedir. Çünkü ancak bu yolla bilineni tekrarlamamanın dışında yeni bir bilgi üretmek mümkündür. Eksik ya da bilimsel adı verilen tümevarımda hem özelden genele gidiş hem de öncüllerde olmayan bilgilerin sonuçta ifade edilmiş olmasından dolayı bir genişleme söz konusudur. Çalışmamızda tümevarımın bu iki türü karşılaştırılmalı olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akıl Yürütme, Tümevarım, Tümdengelim, Analoji.

SOĞUK SAVAŞ SONRASI GÜRCİSTAN – TÜRKİYE İLİŞKİLERİ**Lika CHERKEZİSHVİLİ**

Kırıkkale Üniversitesi, li.cherkezishvili@gmail.com

ÖZET

Kafkasya; Kuzey Kafkasya ile Transkafkasya olarak adlandırılan iki alt bölgeden oluşur. Bu alt bölgelerin sınırını, Kafkas Dağları belirlemektedir. Gürcistan: sahip olduğu jeostratejik önem nedeniyle, gerek Kafkasya bölgesi, gerekse Türkiye açısından hayati önemi haizdir. Özellikle, Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ulaşım ve ticaret yollarının merkezi konumundadır. Bu açıdan Hazar havzasının enerji kaynaklarının ulaşım yolları üzerinde bulunan Gürcistan; Bakü-Tiflis- Ceyhan boru hattı, Bakü-Tiflis- Kars Demiryolu , Bakü-Tiflis-Erzurum Doğalgaz Boru Hattı ile, bu özelliğini somut bir yapıya kavuşturmuştur. Gürcistan'ın 9 Nisan 1991'de bağımsızlığını kazandıktan sonra komşularıyla iyi ve dostane ilişkiler geliştirmeyi çalışmıştı. Gürcistan, dış politikasında ABD ve Batı yanlı bir yol izlemektedir. Rusya'nın, bağımsızlığı açısından büyük bir tehdit olmasının önüne geçebilmek için ise, NATO, KEİ, AB, BLACKSEAFOR gibi ekonomik ve askeri organizasyonlarla yakın ilişkiler kurmaktadır. Gürcistan; antlaşma ile tespit edilmiş tek sınırı bulunan Türkiye ile iyi ilişkiler içerisinde olmuş; Türkiye de Gürcistan'ın içişlerini ilgilendiren konularda Gürcistan'ın bütünlüğünü destekleyen bir politika izlemiştir. İki ülke arasındaki ilişkilerin değerlendirirken, Gürcistan Türkiye'nin Kafkasya'ya, Türkiye ise Gürcistan'ın Avrupa'ya açılan kapısı oldukları, bundan dolayı stratejik olarak her iki ülkenin de birbirleri açısından vazgeçilmez önem taşıdıkları ve bu bağlamda iki ülke arasındaki ilişki ve işbirliğinin artarak geliştiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Gürcistan, Kafkasya.

SAMAKOV MİSYONER OKULLARI VE BULGAR MİLLİ DÜŞÜNCESİNİN OLUŞUMU

Prof. Dr. Mehmet OKUR

Karadeniz Teknik Üniversitesi, okur25@yahoo.com

ÖZET

XIX. yüzyıl başlarından itibaren dünya ticaretinde boy göstermeye başlayan Amerika Birleşik Devletleri, Osmanlı coğrafyasına da ulaşmış, Kuzey Afrika'dan Karadeniz'e, Suriye-Filistin kıyılarından Balkanlara kadar geniş bir alanda çok yönlü teşkilatlanmalara gitmiştir. Bu teşkilatlanmalardan biri de American Board of Commissioners for Foreign Missions adlı kuruluştur. 1810'da Boston'da kurulan ve kısaca ABCFM ya da American BOARD olarak da adlandırılan bu kuruluş, 1819'da faaliyet sahasına Osmanlı coğrafyasını da dahil etmiş ilk misyon teşkilatını ise 1820'de İzmir'de kurmuştur. İlk on yılını bölgeyi, halkı, devleti, yerel dilleri, adetleri, değerleri tanıma ile geçiren ABCFM, zamanla Osmanlı sınırları içerisindeki faaliyetlerini yürütmek üzere dört misyon bölgesi oluşturmuştur. Batı Türkiye Misyonu, Doğu Türkiye Misyonu, Merkezî Türkiye Misyonu ve Avrupa Türkiye'si Misyonu olarak adlandırılan bu misyonlar özellikle eğitim alanında büyük ilerleme göstermiş, Amerikan misyoner faaliyetlerinin en başarılı yönünü oluşturmuşlardır.

Amerikan Board'un bu anlamda faaliyet gösteren kuruluşlarından birisi de Avrupa Türkiye'si Misyonu'na bağlı olarak faaliyet gösteren Samakov (Bulgaristan) İstasyonu'dur. Sofya'nın güneyinde, Makedonya sınırına yakın bir yerde bulunan Samakov, karmaşık demografik yapısıyla misyoner teşkilatlanması için uygun bir yapı arz ediyordu. Amerikan Board'un Samakov'da açtığı erkek ve kız liseleri, anaokulları ve halkın eğitime yönelik kurslar Protestan cemaatini bu ülkenin en yüksek okur-yazar düzeyine yükseltmiştir. Nitekim 1905'deki Bulgar istatistiklerine göre bu ülkede Müslümanların okur-yazar oranı % 3,7 ve Ortodoksların % 31,8 iken Protestanların okur-yazar oranı %66,4'dü.

29-31 Mart 2018 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenecek olan 6. Uluslararası Çin'den Adriyatik'e Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunmak istediğimiz bu bildiri Osmanlı Devleti'ndeki misyoner okullarına dair kısa bir bilgilendirmeden sonra Samakov'daki Amerikan misyoner okullarının Bulgar milli düşüncesinin oluşumuna etkisi üzerinde durulacak ve Bulgar elitlerinin yetişmesindeki rolüne dikkat çekilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Bulgar/Bulgaristan, American Board, Misyoner, Samakov.

ERKEN OKURYAZARLIK BECERİLERİNE İLİŞKİN YAPILAN BİLİMSEL MAKALELERİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Elçin YAZICI

Düzce Üniversitesi, yazici.elcin@gmail.com

Prof. Dr. Adalet KANDIR

Gazi Üniversitesi, akandir@gmail.com

ÖZET

Erken okuryazarlık iletişimin; okuma, yazma, konuşma, dinleme ve görüşme gibi çeşitli öğelerini içine alan bir beceridir. Bu beceri, çocukların örgün eğitimden önce sahip oldukları temel bilgi, beceri, tutum ve davranışları kapsar. Erken okuryazarlık becerileri, çocukların hem akademik başarıları ve hem de yeteneklerinin geliştirilmesi üzerinde etkilidir. Bu nedenle çocuklara erken dönemden itibaren okuryazarlık becerilerinin gelişimine yönelik deneyimler sunulmalıdır. Evde ve okulda zengin ve çeşitli deneyimlerle karşılaşan çocuklar yazılı formlara ilgi göstererek, öykü kitaplarıyla okuma davranışlarını taklit ederek, yazı ile etkileşime girerek, çeşitli şekillerde ifade edici dillerini kullanarak ve dile ilişkin etkinlikleri içeren oyunlar oynayarak erken okuryazarlık becerilerine yönelik farkındalık kazanır. Ayrıca çocukların bu süreçte çabaları desteklendiğinde; erken okuryazarlık becerilerinde yetkinlik kazandıkları, daha sonraki okuryazarlık becerilerinde başarılı oldukları ve başardıkça öğrenen bir birey olarak olumlu duygular geliştirdikleri bilinmektedir. Bu süreçte yetişkinlerin okuryazarlık becerilerinin tüm bileşenlerini destekleyici yönde doğal, yaratıcı, özendirici ve teşvik edici olmaları son derece önemlidir. Bu noktadan hareketle araştırma, erken okuryazarlık becerilerine ilişkin yapılan bilimsel makalelerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi yöntemiyle ilgili alan yazın değerlendirmesi yapılarak, erken okuryazarlık becerileri ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılan ve bilimsel nitelik taşıyan 2016 ve sonrası makaleler, doküman olarak kabul edilmiştir. Dokümanlara ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı, Dergi Park, ASOS İndeks, Türk Eğitim İndeksi, Gazi Search, Library Genesis: Scientific Articles veri tabanlarından konu başlığı ve araştırmanın amacıyla doğrudan ilişkisi düşünülerek belirlenen anahtar sözcüklerle arama yapılarak ulaşılmıştır. Dokümanların geçerlik ve güvenilirlik özellikleri dört ölçütte belirlenmiştir. Araştırma kapsamına alınan makaleler konu ve amaç dikkate alınarak incelendiğinde; “Erken Okuryazarlık Becerilerinin Gelişimi, Erken Okuryazarlık

Becerilerinin Bileşenleri ve Erken Okuryazarlık Becerilerini Etkileyen Faktörler” olmak üzere üç temel başlık altında toplanmıştır. Daha sonra içerik analizi yapılarak sonuçlar yorumlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Erken okuryazarlık, erken çocukluk, bilimsel makale

TRABZON'DA FAALİYET GÖSTEREN EĞİTİM SENDİKALARININ İŞLEYİŞLERİNE İLİŞKİN SORUNLAR VE EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLER

Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER

Karadeniz Teknik Üniversitesi, mgozubuyuk@hotmail.com

ÖZET

Sendikalar, işgörenlerin ve işverenlerin ekonomik, toplumsal ve kültürel çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla kurdukları tüzel kişiliği olan yapılanmalardır. Türkiye’de milli eğitim sisteminin kalitesinin yükselmesi, eğitim çalışanlarının yeterlik düzeylerinin yükselmesi ve iş koşullarının daha nitelikli hale gelmesi eğitim iş kolundaki sendikaların önemli bir rolü vardır. Ayrıca, sendikalar önemli sivil toplum aktörleri olarak demokrasinin tarihsel gelişiminde ve toplumun demokratikleşmesinde büyük roller oynamış sivil yapılanmalardır. Böyle bir yapılanma içinde eğitim çalışanlarının sendikalaşmasını kamu sendikacılığı içinde ön plana çıkarmaktadır. Kamu personel sistemi içerisinde sahip oldukları sayısal çoğunluk bu sendikaların önemi arttırmaktadır. Kamu istihdamının önemli bir bölümünü oluşturan, temel bir kamu hizmeti olduğu varsayılan eğitim-öğretim hizmetini yerine getiren ve ülkenin gelecekteki teminatı olan beşeri sermaye yatırımının ana faktörü olan eğitim çalışanları kamu sendikacılığının lokomotif görevini görmektedir. Sendikalar da üyelerinin haklarını koruma, amaçlı politikalar geliştirmeleri ve uygulamaları, bu amaçla kamu ya da özel sektör ile hak temelli mücadeleleri, gündem oluşturma ve baskı unsuru olabilme gibi işlevleriyle hem bu meslek grubuna hem de üyelerine önemli yarar sağlamaktadır. Öte yandan, Türkiye’de eğitim iş kolunda faaliyet gösteren sendikaların sayısı ve üzerine inşa edildiği zemin konusunda çeşitliliğin hâkim olduğu görülmektedir. Bu araştırma ile eğitim sendikalarını amaç, örgüt yapısı, işleyiş ve etkinlikleri doğrultusunda, eğitime ilişkin bakış açısını-eğitime ilişkin temel sorunlar/öncelikli alanları/önerilerini belirlemek, işleyiş ve faaliyetlerine ilişkin karşılaştıkları sorunları tespit etmek amaçlanmaktadır. Nitel araştırma yaklaşımı içinde yürütülen bu çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle toplanmış, sendika yöneticilerinin görüşleri nezdinde yukarıdaki sorulara cevap aranmıştır. Araştırmanın katılımcıları, eğitim iş kolunda faaliyet gösteren ve üye sayısı en fazla olan dört büyük sendikanın (Eğitim-Sen, Eğitim-İş, Eğitim Bir-Sen ve Türk Eğitim-Sen) Trabzon’daki yöneticilerinden seçilmiştir. Bu kapsamda araştırmaya bu sendikaların Trabzon ilindeki şubelerinde başkan, başkan yardımcısı ve/veya sekreter olarak görev yapan 8 sendika yöneticisi dâhil edilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde katılımcı görüşleri belirli temalar altında bir araya getirilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, eğitim sendikalarının çeşitliliği ve belli bir ideoloji ya da siyasal zemine yaslanarak faaliyet yürütmelerinin, sendikaların işlevselliğini olumsuz yönde etkilediği ve güçlerini zayıflattığı gözlenmiştir. Öte yandan, eğitim sendikalarının siyasi partilerle ilişkisi önemli bir sorun olarak görülmektedir. Üyelik sayısının düşüklüğüne yönelik yapılan açıklamaların temelinde ise eğitim iş kolunda çalışanların herhangi bir sendikaya üye olunması halinde etiketlenebileceği endişesini taşıdıkları yatmaktadır. Yine üyelerin sendikalara bireysel çıkarlar- tayin-atama-mevki vb.- amacıyla üye olmaları önemli sorunlar arasında sayılmaktadır. Sendikal faaliyetlerin gerek katılımların yetersiz oluşu gerek politika oluşturma konusunda belirleyici olamayışı gibi hususlar eleştirilen konular arasında öne çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Sendika, Eğitim Sendikası.

YAŞLIYA BAKIM VEREN KADIN AİLE ÜYELERİNİN YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER

Doç. Dr. Hande ŞAHİN

Kırıkkale Üniversitesi, hande_1979@yahoo.com

Öğr. Gör. Barış DEMİREL

Kırıkkale Üniversitesi Delice MYO, bdbarisdemirel@gmail.com

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, 65 yaş ve üstü bireylere bakım veren kadın aile üyelerinin bakım yükleri ile yaşadıkları güçlükleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Yöntem: Çalışmada, kadınlar tarafından bakım hususunun minnet duygusu yanında, vicdan meselesi olduğu sıkça dile getirilmiştir. Bu yönde, katılımcıların çoğu yaşlı bireye bakım verme işinin, gönüllülük esası ile yapılacağını belirtmişlerdir.

Bulgular: Çalışmada, kadınlar tarafından bakım hususunun minnet duygusu yanında, vicdan meselesi olduğu sıkça dile getirilmiştir. Bu yönde, katılımcıların çoğu yaşlı bireye bakım verme işinin, gönüllülük esası ile yapılacağını belirtmişlerdir.

Sonuç: Türk toplumunda yaşlılara yönelik değer yargıları, yaşlı ebeveynlere yaklaşımları önemli ölçüde belirlemektedir. Bakım yükü birey için zorlayıcı olabilir, bu nedenle yaşlı bireye bakım verme işlemi bir ailede paylaşılmalı, sadece bir kişiye yüklenmemelidir.

Özellikle ailedeki tek bir bireye bırakılan bakım verme işlemi bakım yükü ve stresi arttırmaktadır. Bu nedenle aile bireyleri arasında yapılacak sorumluluk paylaşımı ile sürekli bakım veren birey üzerindeki yük azalacak, bakımın kalitesi artacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bakım Verenler, Kadın, Yaşlı.

ÜNİVERSİTELERE YERLEŞTİRMEDE YGS-LYS'DEN YKS'YE GEÇİŞ SÜRECİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Arş. Gör. Tolga SEKİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, tlg.seki@gmail.com

Arş. Gör. Zeynep ŞİMŞİR

Necmettin Erbakan Üniversitesi, zey.simsir.93@gmail.com

Prof. Dr. Bülent DİLMAÇ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, bulentdilmac@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde 1974 ÖSYM'nin kurulması ile birlikte sınavlar tek merkezden gerçekleştirilmeye başlandı. Merkezi sınavlara geçişten bu güne büyük ya da küçük çaplı birtakım değişiklik meydana geldi. Bunlardan bazıları 1981 yılında ÖSS-ÖYS olarak iki basamaklı sistemin uygulanması, 1999'da ÖYS' nin kaldırılması 2006 yılında ÖSS'nin iki aşamalı hale getirilmesidir. Son olarak üniversitelere yerleştirmede 2010 yılından itibaren kullanılan YGS-LYS (Yükseköğretime Geçiş Sınavı-Lisans Yerleştirme Sınavları) sisteminden 2018 yılı itibariyle YKS'ye (Yükseköğretim Kurumları Sınavı) geçiş meydana gelmektedir. Meydana gelen değişikliklerden olumlu ya da olumsuz en çok etkilenenler hiç şüphesiz sınavlara hazırlanan öğrenciler olmaktadır. Yapılan araştırmanın amacı bu geçiş sürecinde öğrencilerin eski sistem ve yeni sistem hakkında görüşlerini incelemektir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun seçilmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden “ölçüt” örnekleme” ve “kolay ulaşılabilir” örnekleme tekniği uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Konya il merkezinde TEOG yerleştirme puanı açısından başarılı kabul edilebilecek farklı Anadolu Liselerinde öğrenim gören ve farklı alanlarda sınavlara hazırlanan 21 öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya 11 kız 10 erkek öğrenci katılmıştır. Çalışma grubu 8 sayısal, 10 eşit ağırlık ve 3 yabancı dil bölümü öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma 2018 yılı Şubat ayında gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler “betimsel analiz” tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırma temaları “YGS-LYS hakkında olumlu görüşler”, “YGS-LYS hakkında olumsuz görüşler”, “YKS hakkında olumlu görüşler”, “YKS hakkında olumsuz görüşler”, ve “YGS-LYS den YKS'ye geçişin gerekliliği” olarak belirlenmiş ve analiz edilmiştir. Araştırma bulguları incelediğinde sınav sisteminde meydana gelen değişikliklerin öğrencilerin bir kısmı tarafından olumlu olarak algılanırken aynı değişikliklerin diğerleri tarafından olumsuz olarak değerlendirilebildiği ayrıca okudukları alanlara göre de öğrencilerin değerlendirmelerinin farklılık gösterdiği görülmüştür. YKS'nin tek hafta sonunda yapılacak olması geniş bir zamana yayılan sınav stresinin azalacağı görüşü ile olumlu değerlendirilmekle birlikte ikinci aşama sınava yeterli çalışma süresinin kalmayacağı endişesi ile olumsuz olarak da değerlendirilebildiği görülmüştür. YKS'nin soru sayısının düşürülmesinin yapılamayan bir sorunun telafisinin daha güç olacağı düşüncesini ortaya çıkardığı görülmüştür. Öğrencilerin YKS içerisinde gerçekleştirilecek olan TYT (Temel Yeterlilik Testi) puanlarını bir sonraki yıl kullanabilecek olmalarını olumlu olarak değerlendirdikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Sınav Sistemi, Öğrenci Görüşleri.

HENRİ BERGSON'DA DİNAMİZM BAĞLAMINDA BİLİM VE METAFİZİK AYRIMI

Aylin AĞCA

Gazi Üniversitesi, agcaylin@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın konusunu; yirminci yüzyılın başlarında yalnızca pozitif bilimlerin itibar gördüğü bir dönemde, Henri Bergson'un bir başkaldırı niteliği taşıyan bilim eleştirisi oluşturmaktadır. Bergson uzun zamandır bir kenara bırakılmış olan metafiziği, pozitif bilimlerin karşısına koymak suretiyle yeniden canlandırmıştır. Bu sayede oluşun, yeniliğin ve ilerlemenin kısacası yaşamdaki tüm dinamizmin bilimle değil, metafizikle anlaşılabilceğine vurgu yapmıştır.

Çalışmanın amacı; “zekâ, sezgi, dinamizm” kavramları çerçevesinde Bergson'un bilim ve metafizik ayrımına dikkat çekmektir. Bunun için ilk olarak Bergson'un varlığın yapısına yönelik tahlillerine yer verilerek, bilimin varlığı ve hayatı anlamadaki yetersizliğine değinilecektir. Hayatta tekrarlanış, geriye dönüş, duraklama yoktur. Hayat geçmişten gelen ve geleceğe doğru durmadan akan sonsuz bir tevali, sürüp gitmedir. Bilimin temelini oluşturan zekâ ise, hayatı incelemeye başlayınca canlıyı da ister istemez cansız bir madde gibi inceler. Fizik olayları keşfetmeye çalışırken bu akışı gözden geçirir ve dolayısıyla hayata dair herhangi bir başarı elde edemez. Felsefenin konusu, hakikati görmektir; canlı karşısındaki durumu da bilimin durumu gibi olamaz. Bergson için bu yapıda ilerleyen bilim, yaşamdaki dinamizmi görmede ve hayatın anlamını kavramada daima bir adım geride kalmaya mahkûmdur.

İkinci olarak, bilimin eksik yanlarını gidermek adına metafiziğin imkânına vurgu yapılacaktır. Bilimin amacı, içinde bulunulan ortamda, maddeyi derinlemesine çözümleyebilmek daha sonra da ona egemen olarak maddi yaşamı daha iyiye yöneltmek olurken, metafiziğin amacı, gerçeği, herhangi bir yarar gözetmeden sadece olduğu gibi kavrayabilmek ve bu kavrayışla gerçekliği kullanmaktansa onu yaşayabilmektir. Bergson, bilimlerin “analiz” yöntemini kullandığını oysa konusu mutlak olan metafiziğin “sezgi” yöntemini esas aldığını kaydeder. Bilimlerin analiz yöntemi, bitmek bilmez bir tercüme etme çalışması ve semboller geliştirme faaliyetidir. Bu yüzden bütün bilimler izafi bilgiler ortaya koyar. Buna mukabil metafizik, realiteyi mutlak olarak bilmeye, onu analiz etmek yerine sezmeye yönelir. Bergson realiteyi sembollerle temsil etme dışında kavramanın tek yolunun metafizik olduğuna kanidir. Bu bakımdan da metafizik, sembollerden yakasını kurtarma iddiasında olan bilimdir.

Sonuç olarak varılan noktada, hayatın şekilden şekle geçişinin ne bilim, ne zekâ ne de mantıkla keşif ve tayin olunabileceği gözler önüne serilecektir. Metafizik, hayatı dışarıdan seyretmek yerine sezgi yoluyla bizzat hayatın içine girip yaşamayı esas alır. Bergson, entelektüalizmin akıl ve mantık sınırları içerisine hapsettiği hayatı, ataletten yani devinimsizlikten kurtararak ilerlemeye sevk etmiştir. O'nun tüm bu düşünceleri sayesinde ise yaşamdaki sonsuz akışı görmek ve her anın eşsiz olduğunun farkına vararak yaşamı anlamlı kılmak mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilim, Dinamizm, Metafizik, Sezgi, Zekâ.

VELİLERİN “MATEMATİK” KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Veli TOPTAŞ

Kırıkkale Üniversitesi, vtoptas@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Emine GÖZEL

Şırnak Üniversitesi İdil MYO, g.emine27@hotmail.com

ÖZET

Bireyin ilk deneyimleri, tutumları, inançları, algıları ailede oluşmaya başlar. Bu durum matematik kavramı için de geçerlidir. Matematik; öğrenciler ve öğretmenler için ne kadar önemliyse veliler için de o kadar önemlidir. Bu nedenle matematik hakkında velilerin ne düşündüğü, matematik kavramına yönelik zihinlerinde çağrışım yapan duygu ve düşünceleri göz ardı edilemez bir gerçektir. Çünkü çocuklar velilerin kaygılarından, tutumlarından, inançlarından çok fazla etkilenmektedir. Özellikle birinci kademedeki öğrencilerin velilerinin matematiği nasıl algıladıkları, matematiğe karşı nasıl bir bakış açısına sahip oldukları son derece önemlidir. Nitekim, öğrencilerin matematik dersinde başarılı olmasında öğretmenler kadar velilerin de etkisi büyüktür. Dolayısıyla velilerin matematiğe karşı olumlu algılara sahip olmaları çocuklarını da pozitif etkileyecektir.

Sosyal bilimlerde metaforlar aracılığıyla yapılan çalışmalar son zamanlarda oldukça fazladır. Bireylerin düşüncelerini farklı bir bakış açısıyla yorumlamada ve anlamlandırmada etkili olan metaforlar bir modelleme aracı olarak ifade edilebilir. Öğrencilerin, öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin “matematik” kavramına yönelik algıları metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarılırken, velilerle ilgili böyle bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, velilerin “matematik” kavramına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Bu sayede matematik kavramının velilerde nasıl bir yansıma yaptığı da ortaya çıkmış olacaktır. Bunun yanında metafor aracılığıyla velilerin matematik kavramına yönelik algılarının ortaya çıkarılması çalışmanın özgünlüğü açısından önemlidir. Bu nedenle bu çalışmanın önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Nitel araştırma paradigmasının izlendiği bu araştırma olgubilim (fenomenoloji) deseni ile tasarlanmıştır. Bu çalışma, 2017–2018 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde iç Anadolu bölgesinde bir ilde ilkokulda öğrencisi olan 74 velilerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan öğrenci velileri hepsi gönüllülük esasına göre çalışma grubuna dahil olmuştur. Verilerin toplanmasında katılımcılara “*Matematik.....gibidir; çünkü.....*” Cümlesi yöneltilmiştir. Elde edilen veriler ise içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda öğrenci velilerinin matematik kavramına yönelik zihninde çağrıştıran duygu ve düşüncelerine ilişkin algıları incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, metaforlar “matematik” kavramına ilişkin sahip oldukları özellikler bakımından “*hayat, oyun, hava-su, yol-köprü anahtar, roman yazma, işleyen demir, ağaç, evcil hayvan, zincir halkası, ip yumağı, ayrılık, everest, yarım kalan bir şarkı ve arı*” 14 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Elde edilen verilerin nitel analizinden velilerin “matematik” kavramına yönelik algıları arasında özellikle “hayat”, “oyun” ve “hava-su” algıları öne çıkmıştır. Dolayısıyla velilerin ürettikleri metaforların kategorilerdeki dağılım incelendiğinde veliler, matematiği günlük yaşamlarındaki problemlerin çözümünde çok önemli bir faktör olarak gördüğü sonuca ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Veli, matematik kavramı, metafor, algı.

II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ İLK VE ORTAOKULLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ali YAZIBAŞI
Kırıkkale Üniversitesi, muhammedaliyazibasi@hotmail.com

ÖZET

Değer eğitimi toplum hayatında oldukça çok önemli bir yere sahip olmuştur. Tarihin her aşamasında, bütün toplumlar bireylerin tutum ve davranışlarını belirlemede etkili olan değerlere ve bunların bireylere aktarılmasına önem vermiştir. Öyle dönemler olmuştur ki, devletler eğitim, ahlak, ekonomi, siyaset ve kültür alanlarda sıkıntıya düştüklerinde değerler eğitimine sarılmış, değerlerin vatandaşlara kazandırılmasına daha çok önem vermiştir. İdarecilerin amacı vatandaşlarını ortak değerler etrafında toplayarak dışarıdan ve içeriden gelebilecek tehditlere karşı devletini daha kuvvetli hale getirmek olmuştur.

II. Abdülhamit dönemi eğitim, ekonomi, kültür, basın ve ideolojisi bakımından paradoksal bir özelliğe sahip olmuştur. Sultan, devleti söz konusu karmaşadan kurtarmak, bekasını sağlamak, mutlak bir otorite sahibi olmak ve devleti geleneksel gücüne kavuşturmak için birçok alanda çalışmalar başlatmıştır. Eğitim, özellikle değerler eğitimi, II. Abdülhamit'in söz konusu hedeflerine ulaşmak için önem verdiği hususların başında gelmiştir. O idarede kaldığı dönem boyunca ülkenin her köşesinde okullar açtırmıştır. Sultan Abdülhamit, ülkenin dört bir tarafına okullar açtırarak bütün bireylere eğitim imkanı sunmuştur. O'nun amacı açılan bu okullardan Allah'ı, Hz. Peygamberi bilen, namaz kılan, oruç tutan, zekat veren kamil bir mü'min yani "güzel ahlaklı" bireyler yetiştirmek olmuştur. Bunun için de II. Abdülhamit okullarda okutulmakta olan din ve ahlak derslerinin sayısını önceki döneme göre artırmıştır. O, böylelikle her yönüyle sıkıntı içerisinde olan ülkesini ve halkını ortak değerler etrafında toplayarak birlik, beraberliği sağlama yoluna gitmiştir.

II. Abdülhamit döneminde cereyan eden sosyal olaylar, fikir çatışmaları ve din konusundaki tartışmalar günümüzdekilerle benzerlik gösterdiği için o dönemde özellikle örgün eğitim kurumlarında verilmekte olan değerler eğitiminin "nasıllığını" ortaya koymayı önemli hale getirmektedir. Bildirimizde, II. Abdülhamit'in ülkesini kurtarmak için örgün eğitim kurumlarında uygulamış olduğu değerler eğitiminin nasıl gerçekleştiği, bu hususta ne tür uygulamaların yapıldığına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Ortaokul, Değerler Eğitimi.

SADIK HİDAYET'İN KÖR BAYKUŞ ROMANINA FARKLI OKUMA BİÇİMLERİYLE YAKLAŞIM

Dr. Öğr. Üyesi Haluk ÖNER

Bartın Üniversitesi, honer@bartin.edu.tr

ÖZET

Köklü bir değişim yaşayan İran toplumunun gündelik yaşam ve kültürel hayatta ortaya çıkardığı yapının tecrübe edildiği bir ortamda yetişen, zaman zaman bu değişimin sancısını çeken, hayatının bir bölümünü İran ve Hindistan'da geçiren, Şark kültürünün etkilerini yabancılaşma kavramıyla yoğurup yaşadığı krizleri bu bileşik yapıda anlatan Sadık Hidayet'in deliliğe övgü ve başkaldırı niteliğindeki eseri olan Kör Baykuş romanı, Oğuz Demiralp'ın 'tam metin' olarak tanımladığı bir yapıya sahiptir. Her okunduğunda farklı bir perspektifle yeniden anlamlandırılan, farklı biçimlerle okunulabileceğinin keşfedildiği bir romandır.

Varoluş sancuları yaşayan varlıktan çok yoklukta yaşadığını hisseden ben anlatıcı, (Ravi), Ravi'nin bu ikilemini doğrudan etkileyen diğer karakterler romandaki yabancılaşma temasını belirginleştirmektedir. Bu nedenle kör Baykuş romanı, karakter analiz bağlamında değerlendirilebilmektedir. Sadık Hidayet'in aristokrat bir aileden gelmesi, ailesini sevmemesi, korumacı bir annenin denetiminde büyümesi, eğitimini farklı coğrafyalarda ve dillerde almış olması, vejetaryenliği, esrar ve içki kullanması, onun varoluşsal sorunlar üzerinde düşünmesine ve bölünmüşlük hissini metne aktarmasını kolaylaştırmakta ve metnin üslubundaki içtenliğini artırmaktadır. Yazarın yetiştiği çok kültürlü ortam biyografik okumayı da beraberinde getirir.

Ravi'nin gördüğü rüyalar, evlerin biçimleri Şark kültürüyle yetişmiş bir ressamın betimlemelerini andırır. Karakterlerin zaman ve mekândan kopuşu surrealist kompozisyonlarla dile getirilir. Gerçekle kurmaca arasında geçen, bazen anlatıcının bile emin olmadığı belirsiz hâl Kör Baykuş romanını bilinçaltıyla oynanan bir oyuna dönüştürür. Bu dönüşüm romanın surrealist bakış açısıyla okunabileceğine de işaret eder.

Öldürmenin, ana rahmine dönme isteğinin sıkça tekrar edildiği roman Psikanalitik okumaya elverişli bir metin haline de dönüşür. İkiz duyguların (korku ve ölüm) Romanda korku ve ölümün ikiz duygularla birlikte oluşu, Ravi'nin uyku hâli ve bunun bilinçaltına işaret etmesi, Narsizm ve bastırılmışlık kavramları romanı Psikanalitik açıdan yorumlamaya elverişli bir noktaya getirir. Anlatıcının çelişkileri ve bu çelişkiler arasındaki uçurum romanın üslubunu ve anlatım tekniklerini de etkiler. Çok karakter-tek karakter, ölme-öldürme, yaşam-ölüm, kadın-erkek gibi birlikteliği zor unsurlar tek anlatıda bir bütünlük halinde ele alınmıştır ki bu durum romanın karşıtlıklar bağlamında da okunabileceğini gösterir.

Romanda 'miskinlik ve yoksulluk' temaları birbirini besleyen iki farklı dinamik olarak belirmiştir. Romanda Ravi'nin yaşadıklarının özgün nedenlerinden biri olarak miskinlik gösterilirken, yoksulluk bu durumu kurumsallaştırmış, meşrulaştırmış bir güçle anlatılır. Yoksulluk yalnızca Ravi'nin değil mekân betimlemelerinin, diğer karakterlerin yaşayışının da her ayrıntısında görülür. Bu bağlamda Kör Baykuş romanı, miskinlik ve yoksulluk bağlamında da değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sadık Hidayet, Kör Baykuş, bakış açısı, anlatıcı.

ÇEVİRİDE KAYIPLAR SORUNU: NECİB MAHFÛZ'UN YEVME KUTİLE'Z-ZA'İM ADLI ESERİNİN İNGİLİZCE'DEN TÜRKÇE'YE ÇEVİRİSİ İLE ARAPÇA KAYNAK METNİNİN KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEMESİ

Arş. Gör. Gülfem KURT

Gazi Üniversitesi, gulfemkurt@gazi.edu.tr

ÖZET

En genel anlamıyla, bir dilden başka bir dile aktarım işlemi olarak tanımlanabilecek çeviri, barındırdığı birçok anlam ve yüklendiği işlevsellikle çok yönlü bir süreçtir. Yazın çevirisi, genel tanımdan farklı olarak yaratıcı ve sanatsal tüm kullanımları da içerdiği için tanımlaması daha güç olsa da kaynak metnin anlamını ve mesajını çeviri metinde yansıtması gereken bir konumu olan ve kaynak bir dildeki yazını, metnin anlamsal, sözdizimsel ve biçimsel özelliklerini belirli bir düzlemde korunarak erek yazına aktarma işlemi olan bir süreç şeklinde tanımlanabilir. Yazın çevirisi sürecinde, dillerin farklı dilsel özellikleri, yanlış anlamalar, anlam karşılığı bulamama veya çevirmen tercihleri gibi durumlardan kaynaklı birtakım kayıplar oluşabilmektedir. Bu kayıpların çokluğu halinde bilgi yitimi ve kaynak metnin mesajını erek metinde verememe gibi sorunlar oluşabilmektedir. Son yıllarda çeviri ile ilgili incelemelerin hemen hemen hepsinde var olan eşdeğerlik kavramı bu çalışmada da karşımıza çıkmaktadır. Kaynak metnin kendi okuru üzerindeki etkiyi, çeviri okuru üzerinde de gerçekleştirmeyi amaçlayan eşdeğerlik ilkesi çeviri sürecinde her zaman uygulanamaz. Bunun nedeni de erek dilin kaynak dildeki dil yapılarından farklı olması olabilir. Diller arasında var olan anlamsal, sözdizimsel, biçimsel ve kültürel farklılıklar başlı başına çeviri kaybına yol açan etmenlerden olmakla birlikte, ara dilden yapılan çeviriler etmeni de söz konusudur. Eğer bir metin, kaynak bir dilden bir ara dile çevrilip daha sonra bu ara dil kaynak dil varsayılab başka bir dile çevriliyorsa bu süreçte çeviri kaybı olması kaçınılmazdır. Bu gibi durumlarda çevirmene, çevirinin az kayıpla başarılması hususunda büyük bir görev düşmektedir. Çünkü günümüz gelişen ve değişen dünyasında çeviri kaçınılmaz bir olgudur ve uluslararası kültür ve bilgi aktarımında çok önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmada da Nobel ödüllü Mısırlı yazar Necîb Mahfûz'un Yevme Kutile'z-Za'îm adlı eserinin kaynak dil Arapça'dan ara dil İngilizce'ye ve erek dil Türkçe'ye çevirisi incelenecek, çeviri sürecinde ki sözdizimsel, anlamsal, kültürel birtakım çeviri kayıpları ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Necîb Mahfûz, Yevme Kutile'z-Za'îm.

SOSYAL HİZMET BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILIK VE YAŞLANMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Hande ŞAHİN

Kırıkkale Üniversitesi, hande_1979@yahoo.com

Öğr. Gör. Barış DEMİREL

Kırıkkale Üniversitesi Delice MYO, bdbarisdemirel@gmail.com

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, sosyal hizmet bölümünde öğrenim gören öğrencilerin yaşlılık ve yaşlanmaya ilişkin tutumlarının bireysel özelliklerine göre karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Çalışma grubundan veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan demografik sorulara ek olarak Otrar (2016) tarafından geliştirilen “Yaşlılık ve Yaşlanmaya İlişkin Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Ölçek 18 yaş üzeri bireylerin yaşlanmaya ve yaşlılığa yönelik gözlem ve izlenimlerini belirlemek amacıyla hazırlanmış 45 sorudan oluşan ve kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum maddelerini içeren 5’li likert tiptedir. Yaşlılığı kabullenme zorluğu, sosyal yıpranma algısı, yaşamla baş etme zorluğu ve olumsuz imge olmak üzere 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

Bulgular: Çalışma sonucunda öğrencilerin cinsiyet, yaş ve gelir düzeyi değişkenleri ile ölçek puanları arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuçlar: Yaşamda insanlarla kurulan dostlukların temelinde tutumlar yer almaktadır. Duyguların, düşünceleri, düşüncelerin de tutumları belirleyen temel etkenler olduğu düşünüldüğünde, olumlu duygu ve tutumlara sahip olmak son derece önemlidir. Bu sebeple, yaşlıya yönelik yapılacak planlamalarda gençlerin yaşlıya ilişkin tutumlarının araştırılması önemli bir gerekliliktir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Üniversite Öğrencileri, Yaşlanma.

XIX. YÜZYILDA AMERİCAN BOARD'UN SURİYE'DEKİ FAALİYETLERİ

Prof. Dr. Mehmet OKUR

Karadeniz Teknik Üniversitesi, okur25@yahoo.com

ÖZET

Suriye ve civarında misyonerliğin tarihçesi XVI. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Bu dönemde Suriye'de misyonerlik faaliyetleri Katolik Fransa'nın himayesinde Cizvit misyonerler tarafından yürütülmekteydi. Ancak onların faaliyetleri hem sadece Doğu Hıristiyanlarına yönelik olmuş hem de XIX. yüzyılın başlarında "İsa ve ticaret" adına bölgeye gönderilen Amerikan Protestan misyonerlerin faaliyetleri kadar başarılı olamamışlardır. 1820'lerden itibaren bütün Osmanlı topraklarında olduğu gibi Suriye ve Lübnan civarında da yeni bir misyonerlik projesi geliştiren Amerikan Protestan misyonerleri, genelde Osmanlı topraklarındaki özede ise Suriye ve Lübnan'daki eğitimle ilgili faaliyetlerini bütün bir toplumun yeniden inşası bağlamında bir laboratuvar alanı olarak değerlendirmişlerdir. Zira İncil'in standart kitap olduğu eğitim kurumları Suriye'nin yeniden doğuşuna aracılık edecek en önemli vasıta olarak görülmekte idi. Nitekim Arap milliyetçiliğini yöneten idareciler, temel politikası öğrencileri hürriyet fikirleri ile besleyerek milli şuurlarını uyandırmak şeklindeki misyon okullarından biri olan Suriye Protestan Koleji'nde eğitim görmüşlerdir.

American Board, bölgede eğitim faaliyetlerinin yanı sıra sağlık ve hayır hizmetleri olarak adlandırdığı kurumlar da tesis ederek çalışmalar yürütmüştür. 1819-1870 yılları arasında ABCFM, 1870-1901 American Presbyterian Church'ın öncülüğünde bölgede yürütülen faaliyetler Thomas Laure ve Henry Harris Jessup tarafından kronolojik olarak düzenlenip rapor haline getirilmiş ve 1901 yılında Beyrut'ta basımı gerçekleştirilmiştir. İlgili raporda American Board'un Suriye'de eğitim, sağlık, dini alanlar ile hayır kurumları olarak adlandırdığı kurumlar aracılığı ile yapmış olduğu çalışmalara dair önemli bilgiler yer almaktadır. İlgili misyon bölgesinde faaliyet gösteren misyonerlerin isimleri ve bölge halkına yönelik basın çalışmalarına dair veriler de aynı şekilde bu kronolojik rapor üzerinden incelenebilmektedir.

29-31 Mart 2018 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenecek olan 6. Uluslararası Çin'den Adriyatik'e Sosyal Bilimler Kongresi'ne sunmak istediğimiz bu bildiri American Board'un Osmanlı coğrafyasına girişine dair kısa bir bilgilendirmeden sonra adı geçen kuruluşun kendi raporları bağlamında Suriye'deki faaliyetleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Suriye, American Board, Misyoner, Eğitim.

MACHİAVELLİ'NİN SAVAŞ AHLAKI

Doç. Dr. Armağan ÖZTÜRK

Artvin Çoruh Üniversitesi, armagan.ozturk1980@gmail.com

ÖZET

Machiavelli düşüncesi Erken Rönesans-Rönesans konjonktüründe gittikçe olgunlaşarak dönemin belirleyici toplumsal ethosu haline gelen hümanizmacı burjuva kültürü içerisinde şekillenmiştir. Antik gelenekten beslenen cumhuriyetçi dil ve ulusal devletler şeklinde örgütlenmeyi amaç edinmiş mutlakiyetçi proje Machiavelli çağının birbiriyle çelişen iki siyasal amacını karakterize eder. Düşünür yükselen burjuva ahlakını kendi kuramı içerisinde yeniden formüle eder. Bu bağlamda siyaset ile ahlak arasındaki ilişki modern zamanların ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenir. Bahsi geçen düzenleme başarı ahlakını ön plana çıkan bir duyarlılığı ve Antik mirasa karşı statik olmayan bir erdem anlayışını içerisinde barındırır. Machiavelli ünlü aslan-tilki benzetmesiyle ahlakın zamanın koşullarına göre güncellenmesini önerir.

Machiavelli'nin siyasi dizgesi Roma'ya öykünen bir yeni cumhuriyet kurulması yönündedir. İtalya'yı birleşik bir ulus devlete dönüştürmeye odaklanmış bu tasarı karizmatik kurucu lider ya da *virtu* sahibi bir Prens'le kendi kurucu iktidar anlayışını somut bir kerteye taşır. Ayrıca düşünür yeni cumhuriyetin inşa sürecinde paralı askerlere karşı yurttaşlardan oluşan ulusal bir ordu kurulmasını ister.

Machiavelli düşüncesini savaşa ilişkilendiren birkaç husus vardır. Öncelikle düşünür *virtu-fortuna* diyalektiğinde *virtu*'yu savaştan ve mücadele eden bir irade olarak tasarlar. *Virtu* aynı zamanda erdem anlamına geldiğinden Machiavelli için gerçekte erdemli olan tek tutum hayatın zorlukları karşısında kendi yazgısına hükmetmeye çalışan bir tavrın gereklerini yerine getirmektir. Tabii kaynaklar kıt olduğu için herkesin *virtu*'nun gereklerini yerine getirmesi savaşı kaçınılmaz kılar. Hayat ve savaşın birbirine özdeş olduğu bir dünyada ayakta kalmak için en makul yol basiretli davranmaktır. Machiavelli basirettir siyasal acımasızlık kadar kötülüğü saklamayı da anlar. İyi amaçlar için kötülük işlenebileceğine dair tez Machiavelli düşüncesinin en ilgi çekici kısımlarından biridir. Bu anlatı bir yönüyle aşkınlığın reddi diğer yönüyle ise yeni bir ahlak önerisidir. Bildiri içerisinde ayrıntılı bir şekilde ele alacağımız üzere Machiavelli'nin savaş ahlakıyla devletin bekası ve hikmet-i hükümet kavramları arasında da yakın bağlar vardır.

Anahtar Kelimeler: Machiavelli, savaş, *virtu*, ahlak, devlet.

ANTİK KAYNAKLAR IŞIĞINDA BİR ADRIYATİK EFSANESİ GÜNEŞ TANRISININ OĞLU VE HAZİN SONU

Dr. Öğr. Üyesi Didem DEMİRALP
Gazi Üniversitesi, didemdemiralp@gmail.com

ÖZET

Antik Yunan'dan günümüze kalan sayısız efsaneden biri de güneş tanrısı Helios'un oğlu Phaethon'a dair olandır. Delikanlı, babasının her gün gök kubbede sürdüğü ışık saçan arabasını bir kez olsun kullanmak istemiş. Helios, oğlunun bu isteğini –gönülsüz de olsa- kabul etmiş. Dizginleri eline alan Phaethon, tanrısal arabayı sürmeye başlamış. Ne var ki öyle yükselmiş ki korkuya kapılarak, izlemesi gereken güzergâhtan ayrılmış ve yeryüzüne fazla yaklaşmış. Dağları, tepeleri ateş sarmış. Nehirler buhar olmuş. Zeus, olaya müdahale ederek, delikanlının üzerine bir yıldırım fırlatmış. Phaethon, Eridanos (Po) ırmağına düşmüş. Kız kardeşleri (Helios kızları) o kadar çok ağlamışlar ki birer kavak ağacına dönüşmüşler. Kavaklardan süzülen gözyaşları ise katılaşıp kehribar oluvermişler.

Anahtar Kelimeler: Phaethon, Adriyatik, Eridanos.

ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Öğr. Gör. Dicle ÖZCAN ELÇİ

Şırnak Üniversitesi İdil MYO, dicleozcan88@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Emine GÖZEL

Şırnak Üniversitesi İdil MYO, g.emine27@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışma Şırnak Üniversitesi'ne bağlı meslek yüksekokullarında bulunan Çocuk Gelişimi Programı öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını ölçmeye odaklanmaktadır. Çalışmanın amacı, okul öncesi dönemde cinsiyet kimliklerini kazanmaya başlayan çocuklara eğitim verecek olan Çocuk Gelişimi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet olgusuna nasıl yaklaştıkları, kadınlık ve erkeklik kavramlarına nasıl anlamlar yükledikleri ve cinsiyet rollerinden ne anladıklarını, bu bağlamda da toplumsal cinsiyet eşitliğine dair neler düşündüklerini anlaşılır kılmaktır. Bu bağlamda çalışmada cinsiyet kültürü, toplumsal cinsiyet, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet eşitliği, cinsiyet ayrımcılığı gibi kavramlar açıklanmaya çalışılmaktadır. Öte yandan, bu konuya yönelik literatürden de kısaca bahsedilecektir. Çalışmanın özgünlüğü, daha önce spesifik olarak çocuk gelişimi öğrencilerine dair böyle bir çalışmanın yapılmamış olmasıdır. Nitekim, Çocuk Gelişimi öğrencilerinin meslek hayatına atıldığında toplumsal cinsiyete yönelik algılarının yetiştirecekleri çocuklar üzerinde önemli etkiler bırakacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede bu araştırmanın problem cümlesi “Çocuk gelişimi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. Yine çalışmada şu alt problemlere yanıt aranmıştır; Çocuk Gelişimi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları cinsiyet, yaş, medeni durum, mezun olunan lise, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, annenin mesleği, babanın mesleği, kardeş sayısı, aile tipine göre farklılaşmakta mıdır? Araştırmanın örneklemini ise, 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde Şırnak Üniversitesi Şırnak, Cizre ve İdil Meslek yüksekokullarında öğrenim gören 1.ve 2. sınıf çocuk gelişimi ön lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Bu çalışmada veriler Zeyneloğlu (2008) tarafından geliştirilen “Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Bu çalışmaya katılan çocuk gelişimi öğrencilerine öncelikle araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra gönüllü olarak katılan öğrencilere anket uygulanmıştır. Öğrencilerden toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılacaktır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 16.0 paket programında değerlendirilecek, yüzde ve frekans dökümleri alınacaktır. Verilere alt problemler doğrultusunda bağımsız gruplar için t-testi ve varyans analizi yapılacaktır. Verilerin analizinde .05 anlamlılık düzeyi kabul edilecektir.

Bu araştırmanın sonunda, Çocuk Gelişimi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının nasıl olduğuna ve cinsiyet, yaş, medeni durum, mezun olunan lise, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, annenin mesleği, babanın mesleği, kardeş sayısı, aile tipine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılacaktır. Daha sonra araştırmanın alt problemlerine ilişkin olarak bulgulara yer verilecektir. Ardından çalışmada çıkan bulgular, literatürdeki benzer çalışmaların bulguları ile tartışılacaktır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda ise öğretmen yetiştiren kurumlara, öğretmenlere, araştırmacılara öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kavramlar: Çocuk Gelişimi öğrencileri, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ve tutumlar.

ERGENLERDE KENDINE ZARAR VERME DAVRANIŞI VE DUYGULARI DÜZENLEME

Doç. Dr. Vesile OKTAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi, vesile@ktu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PALANCI

Karadeniz Teknik Üniversitesi, mpalanCI@ktu.edu.tr

ÖZET

Kendine zarar verme davranışı (kzvd), intihar girişimi, sosyal olarak onaylanma amacı ve aşırı dozda alkol ve ilaç alımı olmaksızın kişinin kendi bedenine kasıtlı bir biçimde fiziksel zarar vermesi (yaralama, deriyi kesme, yara koparma v.b) olarak tanımlanmaktadır. Genellikle ergenlik döneminde başlayan kzvd, ergenlik ve genç yetişkinlikte, erişkin yaş grubuna göre daha fazla görülmektedir. Ergenlik döneminde birçok faktör kendine zarar verme davranışı ile ilişkili görünse de stresle başa çıkmanın ve duyguları düzenlemenin rolünün çok daha etkili olduğu görülmektedir. Bu bağlamda kzvd gösteren ve göstermeyen ergenlerin duyguları düzenleme becerileri arasında farklılık olup olmadığının test edilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Bu ilişkisel tarama modeli çalışmada, araştırma grubu Trabzon ili merkezinde bulunan tesadüfi olarak seçilen dört liseden 241 kız, 224 erkek olmak üzere toplam 465 öğrenciden oluşturulmuştur. Bu liselerde uygulama yapmak için izin alınmış ve tesadüfi olarak seçilen 9., 10. ve 11. sınıflarda ölçme araçlarını doldurmayı kabul eden öğrencilerden veriler toplanmıştır. Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin yaşlarının aritmetik ortalaması 16.12 (sd=1.52)'dir. Veri toplama araçları olarak, Kendine Zarar Verme Davranışı Değerlendirme Envanteri, Duyguları Düzenleme Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu araştırmacı tarafından öğrencilere gruplar halinde sınıf ortamında uygulanmıştır. Uygulamadan önce araştırmanın amacı ve ölçme araçlarının ne şekilde cevaplanacağı konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Araştırmada 465 öğrenciden 146'sı Kendine Zarar Verme Davranışı Envanteri'nin birinci bölümünde çeşitli kendine zarar verme davranışı türlerini gösterdiklerini belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin 89'u kız, 57'si erkektir. Kendine zarar verme davranışına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları yapılmış ve en fazla görülen kendine zarar verme davranışının "Yaranın iyileşmesine engel olma (kabuklarını koparma)" olduğu ortaya konulmuştur. Kendine zarar verme davranışı gösteren 146 öğrencinin 116'sının (%79,4) "Yaranın iyileşmesine engel olma (kabuklarını koparma)", 91'inin (%62,3) "Saç koparma" ve 72'sinin (%49,3) "Kendini sert bir yere çarpma veya kendine vurma" davranışı gösterdiği görülmüştür. Diğer yandan kendine zarar verme davranışı gösteren ve göstermeyen öğrencilerin duyguları düzenleme becerileri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kendine zarar verme davranışı, Duyguları düzenleme.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE İÇİ ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMU

Doç. Dr. Arzu ÖZYÜREK

Karabük Üniversitesi, a.ozyurek@karabuk.edu.tr

ÖZET

Giriş: Dünya’da ve Türkiye’de geçen yıllar içerisinde kişilerarası şiddet olaylarının giderek arttığı, bu durumun insanlara zarar verdiği görülmektedir. Aile, toplumda önemli bir rol üstlenmektedir ve aile içinde yaşanan sorunlar çözülemediğinde içinden çıkılmaz bir hal alabilmektedir. Aile içi şiddet olaylarının önlenmesi veya azaltılmasında, şiddet olgusunu oluşturan etmenlerin belirlenmesi önem taşımaktadır. Geleceğin aile kurmaya aday bireyleri olan gençlerin aile içi şiddete yönelik görüşlerinin belirlenmesi, bu konuda yapılacak çalışmalara ışık tutacaktır.

Amaç: Bu çalışmada, lisans eğitimine devam eden üniversite öğrencilerinin aile içi şiddete yönelik tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda “Öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, kardeş sayısı, aile yapısı ve öğrenim gördüğü alan ile aile içinde görülen şiddete ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?” sorularına cevap aranmıştır.

Yöntem: Çalışma, bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçladığı için betimsel tarama modelindedir. Çalışma grubunu 400 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Şahin ve Dişsiz (2009) tarafından geliştirilen Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİSTO) kullanılmıştır. Ölçek katılımcılara verilerek doldurmaları istenmiştir. Verilerin normallik dağılımı sonrası nonparametrik testlerin yapılmasının uygun olduğu görülmüştür. Buna göre verilerin analizinde ikili değişkenler için Mann-Whitney U-Testi, üç ve üzeri değişkenler için Kruskal Wallis H-Testinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Çalışma grubundaki öğrencilerin, aile içi şiddete yönelik tutumlarının yaşlarından, aile yapısından ve kardeş sayılarından etkilenmediği bulunmuştur. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre şiddeti daha fazla olağanlaştırdıkları, genelleştirdikleri, nedenselleştirdikleri, aile içi şiddete ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğu bulunmuştur. Fen bilimleri alanında öğrencilerin eğitim bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilere göre şiddeti daha fazla olağanlaştırdıkları, genelleştirdikleri, nedenselleştirdikleri, aile içi şiddete yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Üniversite öğrencilerinin aile içi şiddete yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada, cinsiyet ve öğrenim görülen bölümün aile içi şiddete yönelik tutum üzerinde anlamlı etkisi olduğu belirlenmiştir. Yaş, kardeş sayısı ve aile yapısı değişkenlerinin ise, öğrencilerin aile içi şiddete yönelik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir. Bireylerin ihmal/istismar durumlarına ilişkin bilgi edinebilecekleri en önemli zaman dilimi örgün eğitim alınan yıllardır. Konuyla ilgili farkındalık oluşturulmasının hem bireylerin şiddet uygulama hem de şiddet görmeye yönelik tutum ve davranışları üzerinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, aile içi şiddet, şiddete yönelik tutum.

BİR SUZENİ SANATÇISI: ZEYNELKHAN MUKHAMEDCANOĞLU

Doç. Dr. Banu Hatice GÜRCÜM
Gazi Üniversitesi, banugurcum@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Nursel BAYKASOĞLU
Gazi Üniversitesi, nbaykas@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Assel YERDENOVA
A. Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

ÖZET

İşlemecilik, Kazak el sanatlarında özel bir yere sahiptir. Arkeolojik kazılar ve yazıtlar, Kazak işleme sanatının uzun zaman önce günlük hayatta kullanıldığını kanıtlamaktadır. Yüzyıllarca Kazak toprağında yaşayan yetenekli zanaatkarların sanatsal hayal gücüne yansıyan entelektüel eserlerin birikimi olan işlemecilik sanatında yüzyıllar içerisinde pek çok görkemli desen geliştirilmiş ve bu desenler günümüze kadar gelmiştir. İşleme sanatı göz alıcı zarafeti ile Kazak toplumunun somut olan ve olmayan varlığına farklı bir renk katarak anlamlı ve kalıcı bir el sanatı mirası olarak korunmuştur. Bu bildiride Kazak süzeni nakışını bilinen teknik, desen, motif ve kompozisyonlarda icra eden el sanatçısı ustalardan farklı bir yaklaşımla icra eden Zeynelkhan Mukhamedzhanuly konu edilmektedir. Zeynelkhan Mukhamedzhanuly süzeni tekniğini gelenekselliğini bozmadan sanatsal bir teknik olarak kullanarak bu zanaatın en çağdaş, en nadide örneklerini ortaya koymaktadır. Sanatçı eserleriyle geleneksel Kazak süzeni işlemeciliğini günümüze taşımakta, geleneksel işlemecilik zanaatını bir sanata dönüştürmekte ve Kazakistan'ın somut olmayan kültürel mirasına önemli katkılarda bulunmaktadır. Bu ustanın zanaata yaklaşım biçimi, geleneksel el sanatına getirdiği yenilikler geleneksel alanda eserler verecek tekstil tasarımcılarına önemli bir örnek oluşturacak niteliktedir. Kazakistan rekorlar kitabında ve sanat tarihi kitabında yer verilmiş bu sanatçının hayatı, eserleri ve görüşleri bu bildiride açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zeynelkhan Mukhamedzhanuly, Kazakistan, işlemecilik sanatı, süzeni.

**KLASİK İSLAM EĞİTİMCİLERİNE GÖRE ROL-MODEL OLARAK
ÖĞRETMENLERDE BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER.****-Burhaneddin Zernuci, Hüseyin el-Amâsi ve İbn Cema-****Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ali YAZIBAŞI**

Kırıkkale Üniversitesi, muhammedaliyazibasi@hotmail.com

ÖZET

İnsan yaratılışı gereği eğitime, bir şeyler öğrenmeye müsait bir şekilde yaratılmıştır. Eğitim bireyin fıtratında var olan özellikleri ortaya çıkarma, onun hayatta karşılaşmış olduğu zorluklarla başa çıkma, ihtiyaçlarını karşılama ve içerisinde yaşamış olduğu topluma uyum sağlama gibi hususlarda bireye önemli katkı sağlamaktadır. Eğitim insanın gözlerini dünyaya açtığı ilk andan itibaren başlamaktadır. Sosyal öğrenme kuramına göre birey özellikle çocukluk döneminde etrafındakileri taklit ederek ve gözlemleyerek öğrenmeye başlar. Bu bağlamda bireyin eğitiminin ilk aşamasında anne, baba ve yakın çevre oldukça önem arz etmektedir.

Eğitim konusunda bireye aileden sonra en büyük katkı sağlayan kurum okullardır. Birey ailesinde, arkadaş ortamında ve sokakta elde edemediği bilgi ve becerileri okulda öğrenmektedir. O, bu kurumlar sayesinde akademi, kültür ve sosyal alanlarda donanımlı hale gelmektedir. Okullarda verilmekte olan eğitim-öğretimin önemli unsurların birisi de öğretmendir. Okulların eğitim programlarına, öğretim materyallerine, fiziki donanımına hayat veren öğretmenlerdir. Onlar öğrencilere yalnızca bilgi aktarımında bulunmaz. Aynı zamanda davranışları, kimlik ve kişilikleri, giyim-kuşamları, söz ve ifadeleri ile öğrencilere rol-model olmaktadır. Dolayısıyla öğretmenler, öğretmenlik mesleği, genel kültür ve alan bilgisi gibi hususlarda gerekli yeterliliğe sahip olduğu kadar ahlaklı olma, güvenilir olma, dürüst olma, merhametli olma, sabırlı olma gibi değerler konusunda da öğrencilerine örnek olabilecek kadar donanıma sahip olmalıdır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, öğretmenlerin söz konusu değerleri davranışa dönüştürmeleridir. Yani söyledikleri ile davranışlarının uyum içerisinde olmasıdır.

İslam dini öğrenmeye, bilgi sahibi olmaya ve insanlara bir şeyler öğretmeye önem vermiştir. Bunun içindir ki Kur'an'ın inen ilk ayeti "Oku" emriyle başlamaktadır. Kur'an'da ilim sahibi olanları, ilim ile uğraşanları öven çok sayıda ayete rastlamak mümkündür. Ayrıca, Hz. Peygamber "Alimler peygamberlerin varisleridir." sözüyle de öğretmenliğin önemine ve kutsiyetine vurgu yapmaktadır.

Bildirimizde Klasik İslam Eğitimcilerinden Burhaneddin Zernuci, Hüseyin el-Amasi ve İbn Cema'ya göre rol-model olarak öğretmenlerde öğretmenlik mesleği, değerler eğitimi gibi hususlarda bulunması gereken özelliklere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul, Eğitim, Öğretmen, Rol-Model.

ORTOPEDİ ALANINDA YAZILMIŞ TARİHİ BİR TIP METNİ: RİSÂLE-İ TİBB

Betül ÖZEN

Gazi Üniversitesi, betul_tde93@hotmail.com

ÖZET

Tıp, bilim tarihi boyunca en çok ilgi duyulan alanlardan birisidir. Bunun başlıca sebebi insan sağlığıyla doğrudan ilgili olmasıdır. İnsanlar hastalıkların tedavisi için çok eski çağlardan beri uğraşmışlardır. Hekimler, tıbbın farklı alanlarıyla alakalı eserler ortaya koymuşlardır. Bu eserler bazen ilaçlarla ilgili olmuş bazen de cerrahi alanda yazılmıştır. Yazılan eserler kendinden sonraki çağları aydınlatmış ve daha sonra yazılacak eserler için önemli birer kaynak olmuşlardır.

Osmanlı dönemine baktığımızda da tıp alanında önemli gelişmeler olduğunu görmekteyiz. 14. yüzyıldan başlayarak tıbbın farklı konularında birçok eser yazılmıştır. Özellikle 18. ve 19. yüzyıllarda ise çeviri eserlerin artmasıyla tıp bilimine önemli katkılar sağlanmıştır. Osmanlı döneminin son asırlarında yazıldığı düşünülen eserlerden biri de Risâle-i Tıbb adlı eserdir. Bu eserin yazarı ve yazılış tarihi bilinmemektedir. Ancak dil özellikleri incelendiğinde 18. yüzyılın sonunda yazıldığı tahmin edilmektedir. Eser, ortopedi alanında yazılmış olup 55 varaktır. Eserde, batıdan birçok kelime örnekleri verilmiştir. Tarihi tıp metinleri genellikle farmakoloji alanına ağırlık verilmişken bu eserin kırıklar ve çıkıklarla alakalı olması dikkat çekicidir.

Bu çalışmada, eserin tanıtımı yapılacaktır. Ses ve şekil özellikleri hakkında bilgi verilecektir. Dönemin diğer eserleriyle konu ve dil yapısı bakımından karşılaştırma yapılacaktır. Eser, Batı kökenli kelimelerin yoğun kullanılmasından dolayı önemli bir söz varlığına sahiptir. Eserdeki bu söz varlığının sözlükbilimine katkıları tartışılacaktır. Bu eserin, Türk tıp tarihi bakımından önemi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tıp tarihi, Ortopedi, Osmanlı Dönemi.

ANNE-BABA ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMLARI ve ÜÇ FARKLI ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI*

Doç. Dr. Arzu ÖZYÜREK

Karabük Üniversitesi, a.ozyurek@karabuk.edu.tr

ÖZET

Giriş: Anne ve babaların çocuklarına yönelik tutum ve davranışları, çocukların toplumun beklentilerine uygun ve çevresiyle uyumlu bireyler olarak yetişmesinde, gelecekte nasıl bir yetişkin olacağı üzerindeki etkisiyle önemli bir yere sahiptir. Alan yazın incelendiğinde, anne-babaların çocuk yetiştirme tutumlarının, genellikle bireylerin kendilerini değerlendirmelerine bağlı olarak incelendiği görülmektedir. Oysa aynı konuyla ilgili bireylerin görüşleri, tutumları ve bir başkasının gözlemine dayalı bilgiler birlikte değerlendirildiğinde daha anlamlı ve güvenilir veriler elde edilebilir.

Amaç: Bu çalışmada, anne-babaların çocuk yetiştirmeye ilişkin görüşleri ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla üç farklı ölçek geliştirme çalışmasına yer verilmiştir. Ölçeklerden birinde anne ve babaların çocuk yetiştirmeye ilişkin görüşleri, ikincisinde çocuk yetiştirmeye yönelik tutumları ve üçüncüsünde eşlerin birbirlerini gözlemine dayalı olarak çocuk yetiştirme tutumlarını değerlendirmeleri amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu: Çalışma grubu, her bir ölçek geliştirme çalışması için ortaokul dönemi çocuğa sahip üç farklı gruptan oluşmuştur. Gerekli etik izinler ve resmi izinler alındıktan sonra, kendilerine ulaşılabilen ve çalışmaya katılmaya gönüllü, anne ve babalar çalışma grubuna alınmıştır. Her bir ölçek farkı anne ve babalara gönderilmiştir. Anne ve babanın her ikisinin de doldurduğu formlar dikkate alınmış, böylece ilk çalışma grubu 112 anne ve 111 baba olmak üzere 223 ebeveyn, ikinci çalışma grubu 99 anne ve 100 baba olmak üzere 199 ebeveyn, üçüncü çalışma grubu 109 anne ve 105 baba olmak üzere 214 ebeveyninden oluşmuştur.

Yöntem: Geniş bir alan yazın taramasının ardından madde havuzu oluşturulmuştur. Maddeler, her bir ölçek için farklı ifadelerle hazırlanmıştır. Uzman görüşlerinin ardından ön bir uygulama yapıp gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra asıl formlar oluşturulmuştur. Çalışma gruplarından elde edilen veriler, bilgisayar ortamına girilerek SPSS programında analiz edilmiştir. Ölçeklerin faktör yapılarının belirlenmesinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Güvenirlik için Cronbach alfa katsayısı, test-tekrar test korelasyonu, alt ve üst %27'lik dilim güvenirliliğine bakılmıştır. Geçerlik çalışmasında ise görünüş geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Sonuç: Çalışma sonucunda Çocuk Yetiştirmeye İlişkin Görüşler Ölçeği'nin (ÇOYGÖ-C Formu) 39 madde ve iki alt boyuttan oluştuğu; Anne-Baba Tutum Ölçeği'nin (ABTÖ-C Formu) 35 madde ve üç alt boyuttan oluştuğu; Eşlerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği'nin (EŞTÖ-C Formu) 33 madde ve üç alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Ölçeklerin ortaokul dönemi çocuğa sahip anne ve babaların çocuk yetiştirmeye ilişkin görüşleri ve tutumlarının belirlenmesinde güvenilir veriler sunacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anne-baba tutumları, çocuk yetiştirme tutumu, eşler, ölçek geliştirme, ortaokul dönemi.

* Bu çalışma, Karabük Üniversitesi BAP tarafından KBÜ-BAP- 16/1-KP- 073 no'lu proje kapsamında desteklenmiştir.

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Doç. Dr. Mine Gözübüyük Tamer

Karadeniz Teknik Üniversitesi, mgozubuyuk@hotmail.com

ÖZET

Bugün sosyal bilim disiplinlerinin her birinde çok farklı konularda toplumsal cinsiyet tartışmaları yapılmaktadır. Batı'da geliştirilen ve feminist yaklaşımın en önemli analiz aracı olan "toplumsal cinsiyet" kavramı, sosyo-psikolojik ve kültürel olanı vurgulamak ve biyolojik olandan ayırmak üzere kullanılmakta; "sosyal yönden kadın ve erkeğe değişik kültürlerde verilen roller" olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, kadın ve erkeklerin farklılaşmaları biyolojik özelliklerinin olduğu kadar içinde yaşadıkları toplumun/sosyo-kültürel sistemin de bir sonucu olarak tezahür edebilmektedir. Cinsiyet rollerine ilişkin farklı görüşler olmakla birlikte, toplumsal cinsiyet eşitliğinin toplumun hemen her kesiminde sağlanmasına yönelik yapılan girişimler değişimlere yol açmaktadır. Bu değişimlerin seyri ise cinsiyet rollerinin nasıl algılandığı ve nereden beslendiğinin tespiti ile anlam kazanmaktadır. Çalışmanın amacı, Karadeniz Teknik Üniversitesinde (KTÜ) Öğrenim gören öğrencilerin uluslararası öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak açık ve kapalı uçlu soruların yer aldığı yapılandırılmış bir form kullanılmıştır. KTÜ'de öğrenim gören uluslararası 140 öğrenci ile yüz yüze bir görüşme yapılarak önceden hazırlanmış formda yer alan sorular yöneltilecek araştırma amacına yönelik bilgiler elde edilmiştir. Nicel yöntemde kullanılan teknik tarama (survey) tekniğidir. İlgili yazın taranması akabinde soru formunda yer alan sorular oluşturulmuştur. Hazırlanan soru formu, öğrencilere ilişkin bazı temel özellikleri verecek şekilde dizayn edilmiştir. Bu bağlamda ilk bölümde öğrencinin cinsiyeti, yaşı, yaşadığı bölge-hangi ülkeden geldiği, hangi bölümde okuduğu, şu an nerede ve kimlerle birlikte yaşadığı, anne-baba yaşı ve eğitim düzeyi gibi sorular yönelmiştir. İkinci grupta yer alan kapalı uçlu sorular ise ailede toplumsal cinsiyet rollerine, kadın-dişi görünmesine, erkeğin otorite olarak görülmesine, kadın-erkek bedeni ve cinselliği ve son olarak ekonomik yaşam ve çalışma olmak üzere toplam beş ana başlık altında 40 önermeye yer verilmiştir. Nitel soruların yer aldığı bölümde ise temelde altı soru yer almakla birlikte zaman zaman alınan cevaplar yönünde başlıklar genişletilmiş ya da birleştirilmiştir. Bu kısım da ise erkek ve kadın olmaya yüklenen anlam, kalıplaşmış kadın ve erkek rolleri, kadın ve erkek arasında farklı görülen noktalar, kadın ve erkek olmanın olumlu olumsuz yönleri mercek altına alınmıştır. Ön uygulama için, hazırlanan anket formu, araştırmaya katılmayan rastgele 20 öğrenciye uygulanmış ve uygulama sonucunda soru formuna en son hali verilmiştir. Araştırma kapsamında, KTÜ'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin (geleneksel ve eşitlikçi cinsiyet rolleriyle ilgili) algısı ortaya konmuştur. Toplumsal cinsiyet, eğitim, aile yaşantısı, sosyal yapı, günlük hayatta toplumsal rollerin belirlenmesi ve benimsenmesi, sosyo-kültürel ve manevi değerler ekseninde belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, feminizm, uluslararası öğrenci

ÜNİVERSİTELERE YERLEŞTİRMEDE YGS-LYS'DEN YKS'YE GEÇİŞ SÜRECİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Arş. Gör. Tolga SEKİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, tlg.seki@gmail.com

Arş. Gör. Zeynep ŞİMŞİR

Necmettin Erbakan Üniversitesi, zey.simsir.93@gmail.com

Prof. Dr. Bülent DİLMAÇ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, bulentdilmac@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde üniversiteler 1974 yılına kadar kendi öğrencilerini kendileri alıyordu. Karışıklıkların önlenmesi amacıyla ÖSYM'nin kurulması ile birlikte sınavlar tek merkezden gerçekleştirilmeye başlandı. İlk yıllarda sabah ve öğlen olmak üzere iki oturumda uygulanan merkezi sınav sonraki yıllarda aynı günde tek oturumda uygulanmaya başlandı. 1981 yılında ÖSS ve ÖYS nin uygulanmaya başlanması ile birlikte iki basamaklı sınav sistemi uygulamaya koyulmuştur. 1999 da ÖYS kaldırılmış 2006 yılında ÖSS iki aşamalı hale getirilmiştir. Son olarak üniversitelere yerleştirmede 2010 yılından itibaren kullanılan YGS-LYS (Yükseköğretime Geçiş Sınavı-Lisans Yerleştirme Sınavları) sisteminden 2018 yılı itibarıyla YKS'ye (Yükseköğretim Kurumları Sınavı) geçiş meydana gelmektedir. Meydana gelen değişimlerin öğrenciler üzerindeki oluşturduğu olumlu ya da olumsuz etkileri en iyi değerlendirebilecek kişiler öğrencilerimizi geleceğe hazırlayan öğretmenlerimizdir. Yapılan araştırmanın amacı bu geçiş sürecinde öğretmenlerin eski sistem ve yeni sistem hakkında görüşlerini incelemektir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun seçilmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden “kolay ulaşılabilir” örnekleme tekniği uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Konya il merkezinde farklı Anadolu Liselerinde çalışan 19 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmaya 3 rehberlik öğretmeni, 1 fizik öğretmeni, 1 kimya öğretmeni, 1 biyoloji öğretmeni, 3 matematik öğretmeni, 3 Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, 1 din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni, 2 felsefe grubu öğretmeni, 2 tarih öğretmeni, 1 coğrafya öğretmeni 1 İngilizce öğretmeni katılmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma 2018 yılı Şubat ayında gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler “betimsel analiz” tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırma temaları “YGS-LYS hakkında olumlu görüşler”, “YGS-LYS hakkında olumsuz görüşler”, “YKS hakkında olumlu görüşler”, “YKS hakkında olumsuz görüşler”, ve “YGS-LYS den YKS'ye geçişin gerekliliği” olarak belirlenmiş ve analiz edilmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde sınavların iki günde bitecek olması öğretmenler tarafından olumlu olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca sistemde meydana gelen değişikliğin son sınıf öğrencilerinde meydana gelen devamsızlık sorunu hakkında olumlu etki yaratacağı değerlendirilmiştir. YKS sistemi YGS-LYS ye göre daha anlaşılabilir ve basit bir sistem olması yönünden olumlu değerlendirilmiştir. Araştırmada YKS türlerinin azaltılması olumlu olarak değerlendirilirken, YKS içerisinde gerçekleştirilecek olan TYT'nin (Temel Yeterlilik Testi) tek bir puan türünde değerlendirilecek olması olumsuz olarak değerlendirilmektedir. Öğretmenlerin sınav sorularının azaltılmasının kapsam geçerliliğini düşürebileceğinden ve sosyal bilimler sorularının azaltılmasının derslere öğrencilerin verdiği önemi düşürebileceğinden endişelendiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Sınav Sistemi, Öğretmen Görüşleri.

ÇEHOV'DAN TOPLUMSAL ELEŞTİRİ BAĞLAMINDA BİR ÖYKÜ: 6 NUMARALI KOĞUŞ

Prof. Dr. Ayla KAŞOĞLU

Gazi Üniversitesi, aylakasoglu@gmail.com

ÖZET

Öykü türünün ustalarından Anton Pavloviç Çehov (1860-1904), Rus aristokrasinin çöküşüyle ortaya çıkan yeni koşullarda sıkışıp kalan aydın sınıfı eserlerinde konu edinmiş, söz konusu sınıfın bulunduğu ortama, topluma yabancılaşmasına ve manevi bağların yok olup gitmesine dair tepkilerini açıkça dillendirmiştir. 19. yüzyılın son çeyreğindeki Rus yaşamını, insanını ve doğasını gözler önüne seren Çehov, sanatsal çizgisini zamanla mizahtan/ironiden sert toplumsal eleştirilere yöneltmiş, olgunluk döneminde daha ziyade toplumsal ve bireysel sorunlara dikkat çekmek istemiştir. Bu bağlamda olgunluk dönemi eserleri arasında yer alan 6 Numaralı Koğuş (Палата №6, 1892) adlı öyküsünü yazmıştır. Bu eserini sefaleti, yoksulluğu ve kürek mahkûmlarının içler acısı durumunu bizzat yakından gözlemlediği Sahalin Adası dönüşünde kaleme almış ve oradan edindiği izlenimleriyle yeni hayat görüşünü ortaya koymuştur. 6 Numaralı Koğuş, Rusya'nın sorunlarına duyarsız ve eylemsiz kalan ve onları yalnızca uzaktan izlemeyi tercih eden elit Rus aydınının "deliliğinin" bir simgesidir. Tezat bir anlam yüklenen öyküde akıllı ve deli kavramları harmanlanmış ve içten içe delilik sorgulanmıştır. Gittikçe duyarsızlaşan ve günden güne çöken bir topluma ne hapishaneler ne de akıl hastaneleri yeterli olacaktır. Dönemin toplumsal düzeninin/düzensizliğinin ortaya konulduğu öyküde; yaşam kaygısı ve telaşından başka bir şeyle ilgilenmeyen Doktor Ragin, hayatı olduğu gibi kabul eder, akıl hastanesindeki insanlık dışı uygulamalara sesini çıkarmaz ve şiddet uygulayan hastabakıcıların, hastaların elinden paralarını alan hemşirelerin, halkı aşağılayan çalışanların kısacası her şeyin farkında olmasına rağmen tüm yaşananlara karşı duyarsızca davranır. Benzer bir şekilde hastanede olanlar ve yaşananlar herkesçe bilinmekte, ancak düzenin bir parçası olarak kabul görüp tepki gösterilmemektedir. Bir hastane koğuşunun kasvetli, acılarla dolu havasında bile tek "akıllı" hasta olan İvan Dmitriç Gromov ise aksine insanca yaşama olgusundan hareketle mücadele etmeye çalışır, insanlık dışı kanunlara, uygulamalara seyirci kalınmasını eleştirir. Bu noktada ikisi arasında yaşanan siyasi ve felsefi tartışmalar neticesinde Doktor Andrey Yefimîç Ragin'in hayatına yeni bir bakış açısı getirilir, ancak düşüncelerinin temelsizliğinin farkına vardığında Doktor Ragin için çok geçtir artık. Nitekim farkında olup değiştirmedeği, değiştirmek için bir şey yapmadığı şiddetin altında ezilip gidecektir. Ülkesindeki düzeni, adaletsizliği bir koğuş içine sıkıştırarak sembolize eden Çehov, çağdaşı Leskov'un sözleriyle de 6 numaralı koğuşta minyatür olarak Rusya'nın genel düzeni ve karakterlerini betimlemiştir.

Çalışmamızda söz konusu öyküde Rusya'daki toplumsal düzen ve bozuklukların akıllı ve deli kavramları üzerinden nasıl ortaya konulduğu gösterilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kayıtsızlık, eylemsizlik, Rusya, toplumsal düzen.

ERGENLERDE KENDINE ZARAR VERME DAVRANIŞININ BENLİK SAYGISI VE STRESLE BAŞAÇIKMA BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PALANCI

Karadeniz Teknik Üniversitesi, mpalanci@ktu.edu.tr

Doç. Dr. Vesile OKTAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi, vesile@ktu.edu.tr

ÖZET

Kendine zarar verme davranışı (kzvd), intihar girişimi, sosyal olarak onaylanma amacı ve aşırı dozda alkol ve ilaç alımı olmaksızın kişinin kendi bedenine kasıtlı bir biçimde fiziksel zarar vermesi (yaralama, deriyi kesme, yara koparma v.b) olarak tanımlanmaktadır. Genellikle ergenlik döneminde başlayan kzvd, görülme oranı giderek artan bir problem davranış olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle bu çalışma ergenlerde kzvd üzerine odaklanmıştır. Araştırmanın amacı, ergenlerde kendine zarar verme davranışının görülme oranlarını belirlemek, ayrıca kendine zarar veren ergenlerle kendine zarar vermeyen ergenlerin benlik saygısı ve stresle başaçıkma becerileri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ortaya koymaktır.

Bu ilişkisel tarama modellenli çalışmada, araştırma grubu Trabzon ili merkezinde bulunan tesadüfi olarak seçilen dört liseden 205'i kız 191'i erkek toplam 396 lise öğrencisi oluşturmuştur. Bu liselerde uygulama yapmak için izin alınmış ve tesadüfi olarak seçilen 9., 10. ve 11. sınıflarda ölçme araçlarını doldurmayı kabul eden öğrencilerden veriler toplanmıştır. Araştırma grubunu oluşturan ergenler 15 ile 17 arasındadır ve yaş aritmetik ortalaması 16.23 (sd=1.91)'dür. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Kendine Zarar Verme Davranışını Değerlendirme Envanteri, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Stresle Başaçıkma Tarzları Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu araştırmacı tarafından öğrencilere gruplar halinde sınıf ortamında uygulanmıştır. Uygulamadan önce araştırmanın amacı ve ölçme araçlarının ne şekilde cevaplanacağı konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Araştırmada 396 öğrenciden 137'i Kendine Zarar Verme Davranışı Envanteri'nin birinci bölümünde çeşitli kendine zarar verme davranış türlerini gösterdiklerini belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin 71'i kız, 66'sı erkektir. Araştırma sonuçlarına göre, ergenlerde en sık görülen kzvd sırasıyla; yaranın iyileşmesine engel olma, kendini sert bir yere çarpma veya kendine vurma ve saç koparmadır. Ayrıca kzvd gösteren ve göstermeyen ergenlerin benlik saygısı ve stresle başaçıkma tarzları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ortaya konmuştur. Araştırma sonuçları literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kendine zarar verme davranışı, Benlik Saygısı, Stresle başaçıkma tarzları.

İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MADDE BAĞIMLILIĞI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

Öğr. Gör. Kamil ATEŞ

İğdir Üniversitesi, kamil.ates@igdir.edu.tr

Öğr. Gör. Servet TÜRKAN

İğdir Üniversitesi, servet.turkan@igdir.edu.tr

ÖZET

Bağımlılık, son yıllarda özellikle 2010 yılından sonra ülkemizi tehdit eden önemli bir toplumsal sorun olmuştur. Bağımlılık bireysel bazda kalmayıp halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir. Hemen hemen her gün medyadan uyuşturucu madde bağımlılarının düştüğü acı durumu ve görüntülerini görmekteyiz. Özellikle gençler arasında, 15-29 yaş aralığında, yaygınlık gösterdiği yapılan araştırmalarca da sabittir. Hatta küçük yaşlara kadar düştüğü söylenmektedir. Bağımlılığın nedenleri ve sonuçları üzerine daha fazla araştırma yapıldığı ve yapılması gerektiği sıkça vurgulanmaktadır. Araştırmacı olarak bu konunun gündemimizde olması ve öğrencilerimizin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırma yapmayı gerekli kılmıştır.

Bu araştırmanın ana amacı; İğdir Üniversitesi öğrencilerinin madde bağımlılığı ile ilgili görüşlerini belirlemektir.

Betimleme modelinin kullanıldığı araştırmanın evrenini, 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılında, İğdir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2017-2018 eğitim öğretim yılında İğdir Üniversitesi Tuzluca Meslek Yüksekokulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri içinden tesadüfi yöntemle seçilmiş öğrenciler oluşturmaktadır. Yapılan araştırma tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Araştırmanın verileri gözlem altında anket uygulaması yöntemiyle toplanmıştır. Geçerliliği ve güvenilirliği hesaplanmıştır. Verilerin analizi için SPSS 21.0 paket programından yararlanılarak veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümlenmeler yapılmıştır.

Genel olarak öğrencilerin yaşı üniversite çağına uygun ve gençlik çağının en önemli yıllarını oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; öğrenciler, başlıca madde bağımlısı olma nedenlerinin öncelikle sosyal çevre ve arkadaşlardan, daha sonrada merak ve özentiden kaynaklandığını görmüştür. Ayrıca öğrencilerin bağımlılık yapan maddeleri bildikleri görmüştür. Özellikle sosyal medyadan öğrendikleri sentetik maddelerinde farkında oldukları, görmüştür. Öğrencilerin, maddenin fiziksel yönden zararlarına ilişkin farkındalıklarını yüksek çıkmıştır. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre madde bağımlılığına karşı farkındalıklarının daha yüksek olduğu görmüştür. Bağımlılığın önlenmesinde ailenin rolü daha etkin olduğu görmüştür. Ailesi ile kalan öğrencilerin uyuşturucu maddelerinin zararlarına ilişkin farkındalıklarının özel yurttan kalan öğrencilere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında madde bağımlılığı yaşının küçük yaşlara düştüğü görüşünü öğrencilerinde ifade ettiği görmüştür. Gençlik çağı ve öğrenciler açısından madde bağımlılığı nedenleri şöyle ortaya çıkmıştır: Kötü alışkanlıklara sahip arkadaş çevresi, merak, kendisini değersiz hissetme, haz ve eğlenceye yönelim, gibi nedenler ön plana çıkmıştır.

Sonuç olarak, İğdir Üniversitesi öğrencilerinin madde bağımlılığı konusunda bilgilerinin yeterli olmadığı anlaşılmıştır. Öğrenciler, madde bağımlılığının hastalık olduğu konusunda tam bilgileri olmadığı, ancak yine de tedavi edilmeleri gerektiği yönünde görüş bildirmişleridir. Madde kullanıcılarının ya da maddeyi kötüye kullananların toplum genelinde dışlandığı ve kabul görmediği görüşü hâkimdir.

Anahtar Kelimeler: Madde bağımlılığı, Maddeyi kötüye kullanım, Üniversite öğrencileri.

LİBERAL VE KÜLTÜREL FEMİNİST PERSPEKTİFTEN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISININ ANALİZİ

Doç. Dr. Assiye AKA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, akaasiye@comu.edu.tr

Mustafa Burak KELEŞ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, mustafaburak_35@hotmail.com

ÖZET

Toplumsal cinsiyet algısı toplumdan topluma; kültürden kültüre değişiklik gösterse bile kadın cinsiyetinin yüklendiği roller nedeniyle ortak bazı ayrımlara maruz kalması evrensel bir realiteyi yansıtır. Bu realite çeşitli özelliklerle birlikte süregelen ve ataerkil düşüncenin gömülü olduğu toplumsal yapılarda da uzun süre devam edecek gibi görünmektedir. Cinsiyet, kadın ve erkeğin sosyo-kültürel açıdan tanımlanmasını, toplumların kadın ve erkeği birbirinden ayırt etme biçimini ve onlara verdiği toplumsal rolleri ifade etmektedir. Toplumsal cinsiyet bir kültür meselesidir; erkek ve kadınların eril ve dişil olarak sosyal sınıflandırılmasına işaret eder. Bildirinin konusu Yüksek Öğretim Kurumlarında öğrenim gören gençlerin liberal, kültürel feminist perspektiften hareketle yedi bileşen (eğitim, kültür, evlilik, şiddet, siyasal katılım, çalışma hayatı, özgürlük) açısından toplumsal cinsiyet algısının ne olduğunu saptamaktır. Çalışmanın birbiriyle ilişkili iki amacı var. Birincisi; Yüksek Öğretim Kurumlarında öğrenim gören gençlerin yedi bileşen (eğitim, kültür, evlilik, şiddet, siyasal katılım, çalışma hayatı ve özgürlük) açısından toplumsal cinsiyet eğilimini saptamaktır. İkincisi ise bu vasıta ile yükseköğrenimin eril düşüncenin üretilmesinde/üretilmemesinde belirleyici bir rolünün olup olmadığını belirleyebilmektir.

Çalışmada nicel araştırma tekniği olarak anket (soru formu-survey) uygulanmıştır. Araştırma öncesi konu ile ilgili literatür çalışması yapılarak kuramsal ve kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Çalışma 2015 Yılı'nda Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde toplam on üç fakülteden 300 öğrenci (150 kız-150 erkek) ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucu elde edilen tüm veriler, istatistiksel teknikler kullanılarak değerlendirilmiştir. Veriler değerlendirilirken ilk aşamada frekans tabloları oluşturularak, örneklemin yüzde dağılımları elde edilmiş ve örneklemin genel özellikleri tek yönlü frekans tabloları ile gösterilmiştir. İkinci aşamada Bağımsız Gruplar T Testi, Tek Yönlü Varyans (Anova), Ki Kare (Crosstabs), Çoklu Regresyon ve Faktör Analizleri yapılmıştır. Çalışmanın belli başlı sonuçları şu şekildedir: Öğrencilerin büyük çoğunluğu kadınlarla erkeklerin eşit haklara sahip olmaları için erkeklerle aynı eğitimi almaları gerektiğini savunmuşlardır. Ayrıca eğitim yolu ile kadının erdem ve saygınlık kazanabileceğini ve ayrıca toplumda bir yer edineceklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilere göre kadının kültürel gelişmişlik düzeyi ile toplumun gelişmişlik düzeyi eş zamanlı ilerlemektedir. Öğrenciler parlamentoda kadın milletvekillerinin çok az olduğunu ve kadınların yöneticilik yapması gerektiğini düşünmektedirler. Onlara göre evlilik kadına erdem ve saygınlık kazandırmaktadır. Kadınların özgürlüğü (aile, iş hayatı, toplumsal yapı vs.) sorunsalında ise öğrencilerin büyük çoğunluğu çekimser kalmışlardır. Genç kızların ekonomik bağımsızlıklarını kazandıklarında ailelerinden ayrı yaşayabilmelidir sorusunda da öğrenciler çekimser bir tutum göstermişlerdir. Diğer bir ifadeyle kadınların kendi hayatlarıyla ilgili hayati kararlarda bireysel tercihlerde bulunması/bulunamaması konusunda öğrenciler çekimser kalmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğrenim, Toplumsal Cinsiyet, Feminizm, Liberal Feminizm, Kültürel Feminizm

NOBEL ÖDÜLLÜ MISIRLI YAZAR NECİB MAHFÛZ'UN TÜRKİYE'DE ÇEVİRİ YOLUYLA ALIMLANMASI

Arş. Gör. Gülfem KURT
Gazi Üniversitesi, gulfemkurt@gazi.edu.tr

ÖZET

Modern Arap Edebiyatının öncü isimlerinden Necib Mahfûz 1988 yılında Nobel edebiyat ödülünü kazanmış Mısırlı bir yazardır. Arap edebiyatının Batı'da tanınmasında önemli bir yeri olan Mahfûz, yazarlık hayatına tarihi roman yazarak başlamış daha sonra toplumcu gerçekçi bir yol izlemiş ve sembolik romanlarla zirveye çıkmıştır. Yazara 1988'de Nobel Edebiyat Ödülü verilmesinde bu sembolik romanların büyük etkisi olduğu söylenir.

Necip Mahfuz, romanlarında 1940'lı, 1950'li yılların Mısır'ını, özellikle fakir semtleri, sokakları anlatmayı tercih etmiştir. Kitaplarına bakarak o dönemim toplumsal yaşayışı hakkında fikir sahibi olmak mümkündür. 1911 doğumlu Necip Mahfuzun romanlarında işlediği, Mısır halkı ve bu halkın yaşadığı sıkıntılar ve sıkıntılarının kaynaklarıdır. Kimi zaman alegoriyle, kimi zaman sembollerle, meforlarla anlatır ülkesinin tarihini. Mahfûz, Nobel Edebiyat Ödülü'nü almak için bile ayrılmadığı şehrinde 30 Temmuz 2006'da ölmüştür. Doksan dört yıllık ömrüne otuz dört roman, on dokuz kısa öykü koleksiyonu, iki diyalog türü kitap, bir çeviri kitap olmak üzere toplam elli altı eser ve yüzlerce makale sığdırmıştır. Bu eserlerinin bir çoğu Türkçe'ye çevrilse de dilimize kazandırılan çeviriler, henüz istenilen sayıya ulaşmamıştır. Bu çeviriler genellikle ara dil olan İngilizce'den yapılmıştır. Türkiye'de Necib Mahfûz eserlerinin yaygınlaşması ve alımlanması üç aşamada gerçekleşmiştir. İlki Mahfûz eserlerinin çevirisi, ikincisi Mahfûz hakkında yabancı literatürün çevirisi, üçüncü aşama ise Türkçe telif yayınlar olmuştur. Mahfûz eserleri, 1977 yılından sonra ancak Türkçe'ye çevrilmeye başlamasıyla Türk Edebiyat dünyasına girmiştir. Ancak Mahfûz'un geniş okur kitlesiyle tanışması 90'lı yılların sonundan itibaren başlamıştır.

Bu çalışmada, Necib Mahfûz'un Türkçe'ye yapılmış çeviri eserleri yoluyla Türkiye'de alımlanmasını inceleyecektir. Bir yazarın erek kültürde alımlanmasını incelemek için onun oradaki varlığını ve yapıtlarına verilen tepkileri incelemek gerekir. Böyle bir araştırma için aynı şekilde önemli bir alan da yazarın yapıtlarının çevirileridir, çünkü bu metinler, kültürel aktarım sürecinde yaşananların en kritik ve en somut kanıtıdır. Bu çalışmada, söz konusu süreci açığa çıkarmak için, çeviri metinler de incelenecek ve Necib Mahfûz çevirilerinin Türk kültüründe nasıl bir yazar imgesi inşa ettiği ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Necib Mahfuz, Alımlama.

AYTMATOV'UN CENGİZ HAN'A KÜSEN BULUT ADLI ESERİNDE BİREYİN YERİ

Prof. Dr. Ayla KAŞOĞLU

Gazi Üniversitesi, aylakasoglu@gmail.com

ÖZET

Cengiz Han'a Küsen Bulut (1990), Aytmatov'un iç içe geçmiş iki hikâyeyi okuyucuyu ana temadan uzaklaştırmadan ustalıklı birleştirebilme becerisini gösterdiği eserdir. Eser, genel çerçeveden bakıldığında başlangıcı ve bitiş noktasıyla- yazarın ifadesiyle- sarmal bir biçimde okuyucuyu başladığı noktaya getirir. Aynı şekilde iç hikâyenin dış hikâyeye olan yansımaları, okuyucunun iki farklı ancak ortak noktaları olan konular arasında düşünsel olarak geçiş yapmasına imkân sağlar.

Roman, İkinci Dünya Savaşından sonra Stalin döneminde baskıcı rejimin insanlar üzerindeki uygulamalarından bir kesitle başlar ve sosyalist iktidarın din olgusuna olan bakış açısı ele alınır. Ardından Cengiz Han dönemine geçiş yapılır. Cengiz Han'ın iç dünyasına, geçmişinde yaşadıklarına değinilirken bunların dış dünyadaki etkileri de ortaya konulur. Cengiz Han'ın güçlü iktidarının yanı sıra kişiliği ile ilgili okuyucu aydınlatılır. İktidar hırslılığı, aşk ve sevgi temaları ile birlikte işlenirken Cengiz Han'ın Batı seferi konu edilir. Bütün dünyaya egemen olmak için Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi, gölgesi olarak koymuş olduğu katı kuralların çiğnenmesine, en küçük bir disiplinsizliğe ve ihmalkârlığa izin vermeyen Cengiz Han'ın iktidar hırslılığının yanı sıra insan hayatını nasıl da hiçe saydığı vermiş olduğu buyruklar ile gözler önüne serilir. Cengiz Han'ın bütün dünyaya egemen olmak için çıktığı Batı Seferinde meydana gelen olayda, yasak aşk nedeniyle Yüzbaşı Erdene ve sevdiği kadın Togulan çocukları olduğu için idam edilirler. Zira Cengiz Han sefer öncesinde orduyla beraber gelecek olan kadınların zafer kazanılincaya kadar çocuk doğurmalarını yasaklayan bir buyruk çıkarmıştı ve nitekim dünyanın hâkimi olma hırslısıyla hareket eden ve en büyük olma tutkusuyla yanan Cengiz Han'ın emrinin çiğnenmesinin cezası ölümdü. İlk hikâyenin kahramanı olan Abutalip Kuttubayev ise Cengiz Han'a Küsen Bulut'ta sistemin sadık bir sorgu yargıçısı olan Tansıkbayev tarafından Stalin iktidarına karşı bir suç unsuru olarak ortaya konmaya çalışılır. Çok sevdiği karısı ve çocuklarından ayrı, işkence görmesine rağmen ne ile suçlandığını dahi bilmeyen Abutalip'in sonu da Yüzbaşı Erdene gibi sevgisi uğruna ölüm olur ve iki hikâyeye benzer bir şekilde son bulur.

Çalışmamızda Aytmatov'un *Cengiz Han'a Küsen Bulut* eseri özelinde tarihsel bir kişilik olan Cengiz Han ve Sovyet Rusya'nın diktatörü Stalin dönemindeki mutlak gücün bireyler üzerindeki olumsuz etkileri ortak özellikler bağlamında ele alınıp irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Cengiz Han, sosyalizm, iktidar, otorite.

İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK BEKLENTİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Servet TÜRKAN

İğdir Üniversitesi, servet.turkan@igdir.edu.tr

Öğr. Gör. Kamil ATEŞ

İğdir Üniversitesi, kamil.ates@igdir.edu.tr

ÖZET

Bir toplumda gençlerin geleceğe ilişkin beklentileri o toplumun gelişim çizgisini ve dinamiğini belirleyen önemli etkenlerdendir. Ekonomik hayat için yarışmanın ve başarının ön planda olduğu endüstri toplumlarında gençler için “gelecek kaygısı” çocukluk yaşlarından başlamaktadır. Nitelikli insan olma çabası sonraki yıllarda da sürüp gitmektedir.

Bireyler yaşamları süresince sürekli çevresi ile etkileşim halindedirler. Bu bir anlamı ile kendilerini yaşadıkları ortamın tamamlayıcı bir parçası olarak görürler. Bunun bir sonucu olarak çevrelerini hem geliştirmeye ve hem de genişletmeye çalışırlar. Bu yolla, okul dönemi boyunca yoğun etkinliklerle geçen eğitim-öğretim süreçlerini, yaşamları boyunca, buldukları ortam içinde geliştirerek sürdürme çabası içine girerler. Bir yandan toplumun bir parçası olma görevini sürdürürlerken öte yandan da toplumun istediği nitelikli bir birey olmaya çalışırlar.

Gelecek beklentisi, öğrencilerin gelecekte gerçekleşmesini umdukları, bekledikleri durumlar olarak ele alınmaktadır. Gelecek beklentisi konusundaki birçok araştırma, olumlu gelecek beklentisinin psikolojik durumu iyileştirdiğine ilişkin önemli kanıtlar sunmaktadır. Gelecek beklentisine yönelik araştırmalarda genellikle başarıya ve kişilerarası ilişkilere ait planlar öne çıkmaktadır. Ergenlerdeki gelecek beklentisi çoğunlukla okulu bitirmek, bir işte başarılı olmak, unvan sahibi olmak, sevgili bulmak, evlenmek ve çocuk sahibi olmak gibi planları içermektedir.

Bu araştırmanın ana amacı; İğdir Üniversitesi öğrencilerinin gelecek beklentileri üzerine bir araştırma yaparak, öğrencilerin gelecek beklenti düzeylerini belirlemektir.

Betimsel tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın evrenini, 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılında, İğdir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2017-2018 eğitim öğretim yılında bahar döneminde İğdir Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri içinden tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilmiş olan 302 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırma için gerekli verilerin toplanmasında, “Öğrenci gelecek beklentisi ölçeği” kullanılacaktır. Verilerin işlenmesi ve çözümlenmesi IBM SPSS 23 Versiyon (Statistical Package for Social Sciences) bilgisayar yazılımından yararlanılarak; veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümlenmeler yapılmıştır.

Sonuç olarak, üniversite öğrencilerin gelecek beklentileri üzerinde etkili olan bireyin kişilik özelliklerinin gelecek beklentisi üzerindeki en önemli faktör olduğu kabul edilmektedir. Kişilik özelliklerinin üniversite yıllarında oturduğu ve birey olarak nasıl hareket etme konusunda olgunluğa erişme dönemi olduğu düşünülürse bulunan sonuçların oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Gelecek Beklentileri, Mesleki Eğitim, Üniversite öğrencileri, Ergenlik.

EL SANATININ SÜRDÜRÜLEBİLMESİNDE TASARIMCININ SORUMLULUĞU

Doç. Dr. Banu Hatice GÜRCÜM
Gazi Üniversitesi, banugurcum@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Nursel BAYKASOĞLU
Gazi Üniversitesi, nbaykas@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Assel YERDENOVA
A. Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

ÖZET

Dünya nüfusunun hızlı bir şekilde artması her geçen gün yaşadığımız çevre açısından şartların değişmesine neden olduğundan çevresel sorunları dikkate alan yaklaşımlara uygun yeni teknolojiler geliştirilmekte ve bu durum her sektörde kendini göstermektedir. Dünyanın en eski imalat sektörlerinden biri olan el sanatları imalatının da bu değişim ve gelişmelerden etkilenmesi kaçınılmazdır. Günümüzde tasarım, hem stratejik bir araç hem de halkın refahı ve doğanın selameti için de önemli bir unsur olarak kabul edilir. Sürdürülebilir tasarım ise, ekonomik, sosyal ve ekolojik sürekliliğe uymak için fiziksel nesnelerin, yapılı çevrenin ve hizmetlerin tasarlanma kavramıdır. Sürdürülebilir tasarımın amacı, becerikli ve hassas tasarım aracılığıyla negatif çevresel etkiyi azaltmaktır. Bu çalışma sürdürülebilir tasarımın sınırlarını, el sanatları alanına taşımakta ve el sanatları alanında etkinlik gösteren tasarımcının kültürel sürdürülebilirlik anlayışıyla sorumluluğu konusuna dikkati çekmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Kültür, tasarımcının sorumluluğu, el sanatı.

LATİFE TEKİN'İN ROMANLARINDA KİŞİ KADROSU

Dr. Öğr. Üyesi Haluk ÖNER

Bartın Üniversitesi, honer@bartin.edu.tr

ÖZET

Latife Tekin romanlarında kişi kadrosunu, inançlar, sınıf toplum yapısı, -bu yapının ortaya çıkardığı kültür- mekân insan ilişkisinin yarattığı karakteristik hususiyetler gibi temellere dayandırarak oluşturur. Kişi kadrosunun çoklu nedenselliklere bağlı biçimde oluşturulması, romanların çözümlenmesinde kişi kadrosunun temadan mekâna; bakış açısından kurguya kadar hemen bütün roman unsurlarıyla bağlı olan bir metodu da kendiliğinden oluşturur. Latife Tekin'in romanlarında kişi kadrosu romanın bütün unsurlarıyla bağıntılı bir bütünlüğün önemli parçası halindedir. Yazarın romanlarında kişi kadrosunun sınıflandırmayı zorlaştıracak düzeyde dağınık olmasının sebeplerinden biri de kişilerle romanın diğer unsurları arasındaki bağlıdır.

Sevgili Arsız Ölüm romanında yoksul kesimi konu alan Latife Tekin, bu süreçte onları bireyliğini kazanamamış, kolektif, psikolojik derinliği olmayan, anonim niteliklere sahip ve cemaat olgusu içinde varlık gösterebilen kişiler olarak kurgular. Romanda şamanların yetilerini ve sırma erme motifini sıklıkla kullanarak büyülü gerçekçi bir anlatım tarzını yakaladığından söz edilebilir. Şamanist niteliklerin taşıyıcısı Atiye ve Dirmit'tir. Tekin'in yerli büyülü gerçekçiliğini besleyen ana damarlardan biri olan Orta Asya Türk inanışları romanın modernist dokusu içinde karşılık bulur. Dirmit, romanın en önemli kişisi olarak görülse de *Sevgili Arsız Ölüm*'de her olayın içinde bir şekilde bulunan, ailesine yön veren ve tüm bireylerle iletişim içinde olan Atiye'nin romanın öne çıkan karakteri olduğunu söylemek mümkündür. Roman boyunca tek bir kişiymiş gibi anlatılan köylüler, kolektif yaşam biçiminin dahası kolektif düşünme biçiminin pratiklerini göstermeleri bakımından önem kazanırlar. Kişi kadrosunu belirgin bir düşünme ve yaşama biçiminin bazen de kendiliğinden oluşan sınıfsal yapıların temsili olarak kurgularına yerleştiren Latife Tekin, bu temsili olağanüstü varlıklar oluşturarak bazen de kişileştirme yaparak zenginleştirir. Bu çoğalma, yalnızca yazarın kişi kadrosunu genişletmesi sonucunu doğuran bir husus olarak değerlendirilmemelidir. Kolektif yaşam biçiminin temsili ile tek bir zihniyet ve yaşam alanının temsili üstlenen köylülerin, kişileştirilmiş varlıkların romanda yer alışı romanın dil unsurunun ön plana çıkmasını, sınıf toplum yapısının işaret edilmesiyle toplumsal gerçekliklere ve doğa hassasiyetine vurgu yapılmasını da kolaylaştırır.

Bu bildiriye Latife Tekin'in *Sevgili Arsız Ölüm* adlı romanında kişi kadrosu incelenecektir. Kişi kadrosu incelenirken kişilerin romanın temasından diline; kurgusal yapısından toplumsal meselelere değinme biçimine kadar pek çok unsuru ile bağıntıları üzerinde durulacaktır. Bir romanı oluşturan bütün unsurların birbirleriyle ilişkisinin incelenmesi romanda metin gerçekliği ile dış gerçeklik arasında kurulan dengeyi de gözler önüne serecektir.

Anahtar Kelimeler: Latife Tekin, roman, kişi kadrosu, *Sevgili Arsız Ölüm*.

ÇOCUĞUN YARATICILIĞI VE MIŞ GİBİ OYUN

Öğr. Gör. Gülden ÖZTÜRK SERTER
Hitit Üniversitesi, ozturkgulden@gmail.com

Prof Dr. Seher BALCI ÇELİK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, seherbalci@omu.edu.tr

ÖZET

Yaratıcılık ile ilgili en çok bilinen tanımlar tartışmalıdır (Saracho, 2002). Guilford yaratıcılığı süreç olarak ele almaktadır ve yaratıcılığı akıcılık, esneklik ve özgünlük içeren bir süreç olarak tanımlamaktadır (Artut, 2004). Russ (2004), yaratıcı sürecin bilişsel, duygusal ve kişilik süreçlerini içerdiğini ileri sürmektedir (Dillon, 2009). Torrance da yaratıcılık konusunda süreci vurgulamaktadır. Ona göre yaratıcılık; boşlukları, rahatsız edici ya da eksik öğeleri önceden sezip, bunlar hakkında düşünmek ya da varsayımlar kurmak; daha sonra bunları sınamak; sonuçları birbirleriyle karşılaştırmak ve olasılıkla bu varsayımları değiştirerek tekrar sınamak ve sonucu iletmek sürecidir (Aslan, Aktan ve Kamaraj, 1997; Özben ve Argun, 2000). Yaratıcı ürün ise bireyin ortaya koyduğu ve sergilediği yaratıcılık miktarına göre değerlendirilebilen çıktıdır (Pearson, 2008). Guilford yaratıcılık kavramını yakınsak ve iraksak düşünce kavramları ile açıklamaktadır. Yakınsak düşünce sahibi olan kişi, geleneksel alışagelmış yolları izler. Hazır bilgilere dayalı doğru cevapları vermeyi bilir. Onun için tek doğru ve o doğruya giden bir iki yol vardır. Iraksak düşünce ise, belli önermelerden, belli temellerden hareketle ve alışılmış yollardan geçerek varmaz sonuca. Herkesin geçtiği yolların dışında sapa yollar arar. Değişiklik peşindedir, aradığı tek bir doğru çözüm değildir, sorunun birkaç karşılığını ortaya koymak ister (Yıldız ve Şener, 2007). Guilford'a (1970) göre iraksak düşünme yaratıcılıktır; yaratıcılık esneklik, orijinallik ve akıcılık gerektirmektedir (Bulduk, 1999). Yaratıcılık, akılcı düşünme gibi performansları; yüksek seviyede duygusal gelişimi, yüksek seviyede yetenek, zihinsel ve fiziksel gelişimi işaret etmektedir. Yaratıcılık, imgelem, hayal gücü gibi süreçlerin, bilinç öncesi ve bilinçdışı buluşun ortaya çıkmasıyla sonuçlanmaktadır (Saracho, 2002). Teorisyen ve araştırmacılar yaratıcılığı tanımlamaya çalışmaktadır ve yaratıcılığın öğrenilebileceğini, öğretilebileceğini ve geliştirilebileceğini ileri sürmektedirler. Bu noktada eğitimciler çocuklarda yaratıcı düşünce kapasitesinin gelişmesini onların yaratıcılığını olumlu anlamda geliştirecek ortamlar sağlayarak destekleyebilirler. Mış gibi oyun çocukların gelişiminde ve yaratıcılıkların desteklenmesinde önemli bir role sahiptir. Tüm bunlardan hareketle bu çalışmanın amacı okul öncesi eğitim sürecinde mış gibi oyun ve yaratıcılığın rolünün incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: Mış Gibi Oyun, Yaratıcılık, Gelişim.

ÖLÜM, UYKU, UYANIŞ/DİRİLİŞ İLİŞKİSİNDE HAYATIN ANLAMINI KEŞFETMEK

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Naci Kula

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, nkula@yahoo.com

ÖZET

İnsan yaşamının vazgeçilmez özelliklerinden olan ölüm ve uyku kendi içinde var olan bazı yönleri ile birbirine benzerlik gösterir. Ölüm canlılığın son bulması, uyku ise bilinçli ve aktif olan durumun en az düzeye inmesi, ölüm dirilişe hazırlık, uyku da uyanışa hazırlık, ölüm, dirilişe tekrar hayatın muhasebe edilmesi, uyku ise Rem dönemindeki rüya ile günlük hayatın yeniden gözden geçirilişinin yaşanması gibi hususiyetleri ile ortak yönleri olan iki insani olgudur.

İnsan, “ben kimim, niçin var oldum, hayatımın amacı nedir?” gibi sorulara cevap araması ile de hayatının anlamını bulmaya çalışan bir varlıktır. Hayatın anlamını bulmada din, ideoloji, felsefe gibi farklı referanslara başvurarak birtakım anlamlar oluşturma çabası yanında, her insanın mutlaka yaşadığı ölüm ve uyku gibi vazgeçilmez özelliklerinin ortak yönleri de hayatın anlamını bulmaya yardımcı olabileceği gibi ölüm ve uykunun varlık sebebinin anlamaya da katkı sağlayabilecektir. Bu nedenle tebliğde, uyku ve ölüm ile uyanış ve dirilişin var olan yönlerinin hayatın anlamını bulmada bize sağladığı katkının nasıl olduğuna yönelik psikolojinin verileri ve Kur'an'daki konuyla ilgili ayetler ışığında cevaplar bulmaya çalışacağız.

Ölümün dünya hayatının mutlak olarak ebedi olmadığı noktasından ve uykuda ise bilinçli ve aktif günlük yaşamın en az seviyeye indiği özelliğinden hareketle kaliteli bir hayat tarzı oluşturma, verilecek cevaplardan bir tanesidir.

Ölüm sonrası diriliş ve muhasebenin olması ve uykudaki rüya ve uyanma ile de yaşananların bize sadece yaşanmışlık olarak kalmayıp bir şeyler öğretmesi gerektiği ve buna bağlı olarak farkındalık düzeyi yüksek, bilinçli, gelişmeyi hedefleyen davranışlar gerçekleştirme odaklı bir hayat tarzı oluşturma da cevaplardan bir diğeridir. Böylece bu hususlarla ölüm ve uyku ile uyanış ve dirilişin bize hayatı anlamlandıran bir bakış açısı kazandırabileceğini söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Ölüm, uyku, Uyanış, Diriliş, Hayatın anlamı.

ULUS, SINIR, NAMUS: GEÇİRGENLİKLER/KESİŞİMLER

Dr. Öğr. Üyesi Sıtkı KARADENİZ

Mardin Artuklu Üniversitesi, stkkaradeniz@gmail.com

ÖZET

Sınır çalışmaları, ilginç bir biçimde özellikle küreselleşme tartışmalarının yoğunlaştığı, tam da küreselleşmenin “sınırları” anlamsızlaştırdığı vurgusunun yapıldığı bir zaman diliminde artmıştır. Sınırlar, yalnızca devlet düzeyinde değil, gündelik hayatın çeşitli düzlemlerinde yeniden üretilerek, farklı mekânsal ve sosyokültürel ölçeklerde varlık kazanmıştır. Sınır kavramı, tarihte hiç olmadığı kadar modern zamanlarda boyut değişimine ve anlam dönüşümüne uğramıştır. Zira modern ulus-devlet sisteminin ortaya çıkmasına kadar sınırların genellikle belirsiz bir biçimde tanımlanmış olduğunu, oysa ulus-devletin mutlakıyetçi devletin yerini almasıyla, sınırın anlam ve işlev değişikliğine uğradığını görüyoruz. Böylece hudut ya da sınır, bir mülkü çevreleyen, geçirgen ve belirsiz bir görünümünden, sınırlayan, keskin, katı ve askeri bir görünüme geçiş yapmıştır. Bunun modernliğin doğasıyla ilişkili olduğu söylenebilir. Hatta modernlik, bizatihi bir “sınır çizme/belirleme ameliyesi” olarak da okunabilir; modernlik ontolojik, epistemolojik ve metodolojik alanın sınırlarını belirleme kudret ve yetkisini kendi uhdesinde görür.

Bu anlamda sınır kavramını, Foucault’un “beden ve disiplin” etrafında ördüğü kuramından bağımsız düşünmemek gerekir. Foucault, özellikle tıp ve cinsellikle ilgili çalışmalarında “beden”in “disiplin”in nesnesi olarak nasıl da bir iktidar alanına dönüştüğünü anlatır. Bedenin otonom bir varlık olarak kurularak beden üzerinde söz sahibi iddiasındaki dinsel/metafiziksel otoritelerden arınması ve bu bedenin “beden terbiyesi” ve “tıp” aracılığıyla nasıl “inşa” edildiğini gösterir. Beden üzerindeki disiplin, “kendi bedeni”ne hükmetmeye; bedenin sağlığı açısından neyin yenilip neyin yenilmeyeceğini (geçişine izin verilip verilmeyeceğini) belirlemeye kendini muktedir görmeyi gerektirir. Zira kimin sınırı geçip geçmeyeceğine karar vermek, bir “egemenlik” sembolüdür. Sınırlar ise ulus devletın egemenlik alanıdır. Ulus devletın sınırları, devletın “beden”i, daha doğrusu “ten”i hükmündedir. Çünkü “ulus” bizatihi “beden”in kendisidir. Bu nedenle, sınır/“hudut namustur” ve onun izinsiz aşılması (kaçak/çıl/lık), ona tecavüz olarak algılanır. Bu ise namusun kirlenmesidir ve böyle bir suçun yaptırımını çoğunlukla “ölüm”dür. Ayrıca, Deleuze’un “organsız bedenler” ve Zizek’in “bedensiz organlar” metaforunun da, “ulus” ile “beden” arasında kurulan analoginin anlaşılmasında işlevsel olduğu düşünülmektedir. Nitekim ulus, yerli-yurtlu bir beden-oluş arzusuna yaslanırken, ulusun bileşenleri sayılan ve dışarıda kalanlar ise, etrafa dağılmış ve yersiz-yurtsuzlaşmış birer organ olarak okunabilirler. Bu metnin temel problematiği, ulus, sınır ve namus arasındaki geçişkenlikler/kesişimlerin, modern “beden”in pratikleri ile aynı “mantıksal tertibat” dahilinde işlediğini göstermektir.

Anahtar Kavramlar: Ulus, sınır, namus, organsız beden, biyosiyaset.

NEOLİBERALİZMİ HAYEK VE BOURDIEU ÜZERİNDEN OKUMAK: EKONOMİ/POLİTİK VE KÜLTÜREL BİÇİMLER

Doç. Dr. Assiye AKA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, akaasiye@comu.edu.tr

ÖZET

Bu bildirinin konusunu neoliberal ekonomi/politiğin düşünsel arka planını oluşturan Friedrich von Hayek ve Pierre Bourdieu'nun temel argümanları oluşturmaktadır. Joseph Stiglitz Temmuz 2008'de neoliberalizmi, "piyasaların kendi hatalarını düzelttiği, kaynakları etkin şekilde dağıttıkları ve genel çıkara hizmet ettikleri şeklindeki köktenci nosyona dayalı her türlü fikri kapsayan bir kap" olarak tarif eder. Genel olarak neoliberalizmi Chicago Okulu'nun iktisadi doktrinine dayanan ve en uzak kökeni Adam Smith'in "görünmez el" inancı olan bir ideoloji olarak kabul eder. Bu şekilde ele alındığında neoliberalizmin, iki özelliği olduğu söylenebilir: Piyasa özgürlüğü, kaynakların optimal paylaşımını güvence altına alır; kamusal müdahale, öngörülerini düzensizleştirerek piyasaların otomatik dengelenmesine zarar verir. Oldukça tartışmalı olan bu konu kimine göre yeni bir akılsallık ve yeni bir ideoloji; kimine göre yeni olmayan ve var olan düzeneklerin yeniden sunulmasından ibaret olan neoliberal ekonomi/politiğin 1980'ler ve sonrasında yaşamın her alanında kendini hissettirmesi; bu ekonomi/politiğin pek çok düşün insanı tarafından sorunsallaştırmasına neden olmuştur. Neoliberalizm, anlatıldığı gibi, "piyasanın serbest bırakılması" anlamına gelmez; tam tersine neoliberalizm piyasayı, çoklu aktör ve stratejilerle inşa edilmesi ve sınırsızca genişlemesi gereken bir alan olarak görür. Neoliberalizmde yeni (neo) olan, tam da budur. Neoliberal akıl, bir yandan yeni piyasalar oluştururken, bir yandan da management gibi teknikler sayesinde piyasa mantığını, devlete olduğu kadar kişilerin kendilikleriyle kurdukları ilişkiye de sirayet edecek biçimde genişletir. Neoliberalizm devletin bir şirket gibi yönetilmesinin altını çizerken aynı biçimde girişimci özneler olarak benliklerimizin/kendiliklerimizin de bir şirket gibi yönetmeye itilmemizden de söz eder. Bir rasyonalite olarak neoliberalizmin rekabet normları kendisini ekonomi/politikten, eğitim ile sağlık alanlarından sosyo/kültürel ve hatta psikolojik alanlara kadar sirayet ederek kendisini evrensel bir ideoloji olarak sunmaktadır. Serbest piyasa kapitalizminin fikri kökenlerini Nobel ödüllü ekonomi filozofu Friedrich von Hayek'le izlenebilen modern toplumun organizasyonunda görmek olasıdır. İkinci Dünya Savaşı ile yakından ilgili olan tezinde Hayek devlet planlamasının ezici iddialarını ve piyasanın etkili ve adaleti için bir tartışma ileri sürmüştür. O dönemde kapitalizme alternatif bir yol olarak sosyalizm kurulmuş, Keynezyencici ekonomi filozofları işsizlik karları, sosyal güvenlik ve diğer refah politikalarıyla serbest piyasa rasyonelliğini hafifletmiş ve uluslararası alandaki gelişmeler, işbirlikleri, bankacılığın gelişmesi, kredilerin sübvansede edilmesi ve diğer ekonomik organizasyonların sosyalleşme biçimleri yaygın biçimde teşvik edilmişti. Hatta ekonomideki planlama en gelişmiş kapitalist dünya köşelerinde baskın bir pratik olmuştu. Bourdieu Ayrım (Distinction) adlı kitabında ise kültürel farklılıkların nasıl oluştuğunu, yerleştiğini ve toplumsal tabakalaşmayla ilişkisini açıklamaya çalışmıştır. Bildiride neoliberalizmin kökenlerini ve ekonomik pratiklerin güncel neoliberal hegemonyanın etkilerini Friedrich von Hayek'ten ve maddi ve sembolik alanların her ikisini de yaratılan değerle, sosyo-mekansal organizasyon ve davranış yapısında rakip değerler rejimiyle kültürel süreçlere çerçeve oluşturmak için Bourdieu'nun görüşlerinden faydalanılarak neoliberalizmin düşünsel temelleri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Neoliberalizm, Ekonomi/Politik, Kültür.

TARİHSEL SOSYOLOJİ LİTERATÜRÜNDE SAVAŞIN VE ŞİDDETİN ROLÜ ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Doç. Dr. Armağan ÖZTÜRK

Artvin Çoruh Üniversitesi, armagan.ozturk1980@gmail.com

ÖZET

Tarihsel sosyoloji tarihin belli bir anından başka bir anına doğru gerçekleşmekte olan bir süreci, dönüşümü veya hareketi anlatır. Patika bağımlı bakış açısının yardımıyla ve uzun bir konjonktür içerisinde özne-yapı ilişkisinin analizi tarihsel sosyolojinin temelini oluşturur. Bu bildiri Moore, Skocpol, Tilly, Mann, Polanyi ve Wallerstein gibi düşünürlerin eserleri özelinde savaş ve şiddetin toplumsal tarih inşasındaki rolü analiz edilmeye çalışılacaktır. Moore demokratik, faşist ve komünist modernleşme biçimlerinin tarım toplumlarının şiddet yoluyla tasfiye sürecinde ön plana çıkan farklı tarihsel izleklere karşılık geldiğini düşünür. Özellikle İngiltere örneği bakımından ortaya konan ayrıntılar kapitalizmin inşasıyla tarımın dönüştürülmesi arasındaki ilişkinin şiddet dolayımıyla kurulduğunu gösterir.

Skocpol ise şiddeti devrim kavramı üzerinden tartışmaya açar. Fransız, Rus ve Çin devrimleri arasındaki farklılıkları karşılaştırmalı bir biçimde sorunsallaştırır. Vardığı sonuç devrimlerin anlaşılmasında devlet merkezli bakış açısının ne denli önemli olduğu üzerinedir. Başarılı devrimlerin tamamı ulusal ve uluslararası düzeyler bağlamında devlet krizleriyle birlikte söz konusu olmuştur. Tilly savaşı devlet oluşum süreçlerinin temel dinamiği olarak kodlar. Devlet ile şehirler arasında farklı tarihsel rotalarda olgunlaşan diyalektik bir ilişki söz konusudur. Şehirler devletin ihtiyacı olan sermayeyi, devlet ise şehirlerin gereksimin duyduğu güvenliği üretir. Avrupa tarihi özelinde zor ile sermaye arasındaki ilişkiler ise üç farklı izlekte olgunlaşır: Bu izlekler sırasıyla zor yoğun, sermaye yoğun ve sermayeleşmiş zor patikalarıdır. Özellikle zor yoğun ve sermayeleşmiş zorun olduğu coğrafyalarda şiddetin tarih yapımına katkısının belirleyici konumuna dikkat çeker Tilly. Mann'a göre ise iktidar şiddetten bağımsız düşünemez. Savaş hem savaşı açan hem de savaşa maruz kalan toplumun yapısını keskin bir şekilde dönüştürür.

Polanyi tıpkı Wallerstein gibi şiddetle kapitalizm arasında tarihsel sosyolojik düzeyde bir bağlantının olduğuna inanır. Ona göre piyasa ile piyasa ekonomisi arasında fark vardır. Piyasa ekonomisiyle birlikte ekonomik ilişkiler sosyal hayatın dışına çıkarılır. Bu süreç burjuvazi sınıfı adına devletin baskısıyla gerçekleşmiştir. Wallerstein ise dünya ekonomik sistemi ile devletler arasındaki ilişkiyi tartışmaya açar. Şiddet kullanımı ve savaş merkez, çevre ve yarı çevre ülkeler arasında eşitsiz ilişkinin sonuçlarından biridir.

Tarihsel yönelimi ağır basan bu toplumsal analizlerin ortak yönü ise şiddet olgusunu paranteze alarak önceki olayların sonraki olaylar üzerindeki etkisini sorgulayan sosyolojik tahayyülü canlı tutan bir analiz düzeyinde somutlaşır. Toplumsal yapının tarihsel analizine başvurmaksızın şiddet ve savaşın kavramlaştırılması olanaksızdır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Savaş, Şiddet, Sosyoloji, Kapitalizm.

ENDÜSTRİ 4.0 : AKILLI FABRİKA**Doç. Dr. Nevin AYDIN**Artvin Çoruh Üniversitesi, nevin.aydin@gmail.com**ÖZET**

Dördüncü Sanayi Devrimi hayatımızın bir parçası olmaya hazırlanırken, akıllı sistemler, bilgi tabanlı servisler, siber-fiziksel sistemler, nesnelerin interneti gibi kavramlar Endüstri 4.0 ile hayatın her alanında değişim yaratmaya devam ediyor. Bu değişim sanayi içinde de etkili olmaktadır. Tüketiciler kendilerine özel ürünler üretilmesini istemektedirler. Çağımızda kişilere uygun üretilmiş ürünler onları mutlu etmeye başlamıştır. Dördüncü Sanayi Devrimi yani Endüstri 4.0 ile bu tür üretim gerçekleştirilebileceğinden tüketicilerin istekleri karşılanabiliyor olacaktır. Endüstri 4.0 ile fiziksel parça ve makineler birbirleriyle internet üzerinden iletişime geçerek üretimde kaynakların verimli kullanılması, enerji tasarrufu, stok azalması, hız, esneklik gibi fonksiyonları ön plana çıkmaktadır. Endüstri 4.0 ile binlerce sensör ve iletişim sistemiyle donatılarak Akıllı fabrikalar; sanal gerçeklik, simülasyon ve sanal prototiplerin oluşturulmasıyla ürün piyasaya çıkmadan ürünün hakkında karar vermemizi sağlayacaktır. Akıllı Fabrikalar Endüstri 4.0 ile, üretimin geleceği için yeni iş modelleri ortaya çıkaracaktır.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Akıllı üretim, Akıllı Fabrika.

AMBALAJ TASARIMLARINDA TÜKETİCİNİN SATIN ALMA KARARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER ve ÖNERİLER

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Gökhan CEYLAN
Sinop Üniversitesi Gerze MYO, gokhanceylan@sinop.edu.tr

Öğr. Gör. Hatice BAHATTİN CEYLAN
Sinop Üniversitesi Gerze MYO, hbahattin@sinop.edu.tr

ÖZET

Ambalaj grafiği, ezeli rekabet ortamında, kendini fark ettirmek amacı ile tasarlanmaktadır. Günümüz koşullarında sıradan bir marketin raflarına göz gezdirdiğimizde, aynı ürünün farklı firmalarca piyasaya sürülmüş bir çok örneği olduğunu görmekteyiz. Bu ürünlerden, bazıları yayın reklamları aracılığıyla rekabete girerken, bazıları ise mücadelesini ambalaj tasarımları ile gerçekleştirmektedir. Bu aşamada tüketicinin satın alma karar sürecinin ne kadar hızlı olduğunu düşünecek olursak, ambalajlar arasındaki bu mücadelede kısıtlı zaman faktörü hem avantaj hem de dezavantaj olacaktır. İyi tasarlanmış ve mesajı doğrudan ileten ambalajlar avantaj sağlarken, hedef kitlenin dikkatini çekmeyen ambalajlar ise dezavantajlı duruma düşmektedir. Bu nedenle satın alma kararlarını etkileyecek ambalaj tasarımları kreatif olmalı, üzerinde kullanılacak olan renkler, renk psikolojisi açısından değerlendirilerek seçilmiş olmalı ve bazı ürünler için ise inovatif özelliklerden yararlanmalıdır. Aksi takdirde ürün ve hatta marka rakiplerinin arasında zamanla yok olup gidecektir. Bu nedenle ambalaj tasarımı aşamasında, grafik tasarımcıların yanı sıra, satış konusunda uzman kişiler ve endüstriyel tasarımcılar birbirleriyle fikir alışverişi yapmalı ve ürünün piyasaya sunum aşamasında tüm riskler, hedef kitlenin satın alma davranışları ve ürünün özelliklerinin beraberinde getirdiği avantajlar da dikkate alınmalıdır. Çünkü yaratıcı çalışmalar, tüketiciye tadını bilmedikleri bir ürünün lezzetli olduğunu, kokusunu duymadıkları bir ürünün diğer tüm markalardan daha güzel koktuğunu düşündürür. Dolayısıyla bu araştırmada, renk psikolojisi açısından doğru işlenmiş, kreatif, tipografisi ve illüstrasyonu doğru seçilmiş tasarımlar incelenerek, doğru ambalaj tasarımının sınırları belirlenecek ve tasarımcılara çeşitli öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ambalaj Tasarımı, Grafik Tasarım, Hedef Kitle, Tüketici Davranışı, Satın Alma Kararı.

ÇİN'İN AFRİKA'YA YÖNELİK YATIRIM POLİTİKALARI

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Nur GERMİR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, nur.aydin@cbu.edu.tr

ÖZET

M.Ö. 206-M.S.220 yılları arasında hüküm süren Han Hanedanı dönemine kadar derinliği olan Çin-Afrika ilişkilerinin, milattan önce başladığını ancak günümüz küresel ikliminin de etkisi altında şekil aldığını söylemek mümkündür. Avrupa'nın sömürgeci, yağmacı, köle ticareti esaslı, savaş ve yıkım odaklı politikasından tamamen farklı bir perspektifte Afrika kıtasına yönelik stratejisini geliştiren Çin, her iki tarafın da kazanç sağlaması üzerine odaklı daha yumuşak olarak nitelendirilebilecek politikalar ile çalışmalarını tesis etmektedir. 14 Aralık 1963 - 4 Şubat 1964 tarihleri arasında Başbakan Zhou Enlai tarafından bir dizi siyasi ziyaret gerçekleştirilerek Afrika ülkelerinin yanlarında olduklarını ve emperyal güçlere karşı olan bağımsızlık mücadelelerinin de kendilerine para ve silah yardımında bulunacaklarına ilişkin mesajlar verilen ilk resmi ziyaretler yapılmıştır. Bu süreç Çin'in birinci dünya ülkelerine "güç gösterisi" yapmaya başladığı ve "üçüncü dünya" ülkelerinin liderliğine girdiği, Pekin hükümetinin Çin ve Afrika'nın uygarlığın beşiği olduğu teması ile ortak düşmanlara sahip olan iki bölgenin aynı stratejik hedefler doğrultusunda birleşmeleri gerektiğini ileri sürdüğü bir dönemdir. Çin 1970'li yıllardan itibaren mühendis, doktor, öğretmen gibi nitelikli personelini emperyal güçlerden kendisi gibi sıkıntı yaşamış, bağımsızlığını yeni kazanan ülkelere göndererek ideolojisini ortaya koymuştur. Tanzanya-Zambiya demiryolu, 1967-1975 yılları arasında 15.000 Çinli işçinin yardımı ile 600 milyon doların üzerinde bir maliyetle tamamlanarak, işbirliğinde önemli bir sembol niteliği kazanmıştır. Günümüz dünya konjonktüründe en büyük ticaret ülkesi ünvanına sahip olan Çin, satın alma gücü bakımından birinci sırada, ekonomik büyüklük açısından da dünyanın ikinci en büyük ekonomisi konumundadır. 2015 yılında Çin'in yurtdışına yaptığı yatırımlar, Çin'e yapılan yabancı yatırımların üzerinde bir seyir izlemektedir. Çin Afrika'nın gelişmesi ideali üzerine vurgu yaparak bu kıta üzerinde hegemonyasını kurmaya çalışmaktadır. Büyük inşaat projeleri, medikal yardım ve Afrikalı öğrencilere Çin'de eğitim/öğretim olanağı sunma şeklinde üç başlık etrafında yoğunlaşan Çin'in Afrika'daki yardımları, UNCTAD'ın 2010 Dünya Yatırım Raporu'na göre büyük artış kaydetmiştir. Sudan, Nijerya ve Güney Afrika Çin'in en fazla yatırım yaptığı ilk üç ülke olarak sıralanmaktadır. Çin-Sahra Altı Afrika İşbirliği Formu, 2000 yılından itibaren Çin'in Afrika'da 60 bin km asfalt yol ile 3.5 milyon kw elektrik üreten santraller inşa ettiğini bildirmektedir. Çin'li işadamlarının Afrika kıtasına yönelik yatırımları bölge, ülke ve sektörler göre farklılık arz etmekle birlikte; BM'de 53 ülke ile temsil edilen Afrika kıtasının 48 ülkesinde imalat, kaynak geliştirme, tarım ve tarımsal ürünlerin işlenmesi, ulaştırma ve ticaret sektörleri başta olmak üzere faaliyette buldukları, batıda Nijerya, doğuda Kenya, kuzeyde Fas ve güneyde Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Çin'in en önemli yatırım merkezleri olduğu dikkat çekmektedir. Ruanda, Uganda, Gana, Mozambik, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Zambiya ve Tanzanya yatırımların giderek artış gösterdiği ülkeler olarak kaydedilebilir. Afrika'da enerji yani petrol bazlı olarak Çin en çok Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Angola ile ilgilenmektedir. Çin'in 2005-2015 yılları arasında yoğun olarak petrol ve gaz sektöründe 15.495,27 milyon dolarlık anlaşma yaptığı bu sektörleri madencilik, finans, ulaştırma, kamu hizmetleri, enerji ve inşaat olmak üzere diğer sektörlerin izlediği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yatırım, Enerji, Ticaret, Ulaştırma, Üçüncü Dünya Ülkeleri, Emperyal Güç.

TANZİMAT'DAN II. MEŞRUTİYET'E OSMANLI'DA BASIN**Okt. Koray ERGİN**

Akdeniz Üniversitesi, korayergin@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Osmanlı Devleti'ne matbaa, Avrupa'ya göre daha geç bir dönemde gelmiş, bu durum basın hayatındaki çalışmalarını geciktirmişti. Osmanlı'da ilk matbaa, Gutenberg'in 1455 yılında İncil'i ilk kitap olarak basmasından 40 yıl sonra kurulmuştu. İspanya'dan kaçıp Osmanlı'ya sığınan yahudiler kendi matbaalarını yanlarında getirmiş ve 1494 yılında İstanbul'da ilk dinle ilgili kitaplarını basmışlardı. Osmanlı Devleti, matbaayı Avrupa'ya göre daha geç bir tarihte kullanmaya başlamış, ilk Türk matbaasının kurulması, Yirmisekiz Çelebi Mehmet'in Fransa'ya elçi olmasının sonucunda gerçekleşmişti. Osmanlı ilk Türkçe karakterli matbaayla bu dönemde tanışmıştı. 1721 yılında Paris'e elçi olarak atanan Yirmisekiz Çelebi Mehmet yanında oğlu Said Efendi'yi de götürmüş, oğlu Said Efendi Fransa'da kaldığı süre içinde matbaacılığa karşı büyük bir ilgi duymuştu. İstanbul'a döndüğünde ise, matbaanın bir an önce kurulması için hazırlıklara başlamıştı. 1727 yılında ise , Said Efendi'nin çabalarıyla ilk Türk matbaası, İbrahim Müteferrika tarafından İstanbul'da açılmıştı. Müteferrika, her zaman Türkiye'de matbaayı açan ilk kişi olarak ele alınmıştır. 1729 yılında ilk kitap basılmış, 1742 yılında matbaanın kapatılmasına kadar toplamda ancak 17 kitap basılabiliyordu. Daha sonra bu matbaa, bazı sebeplerden dolayı yasaklanmıştı. Osmanlı Devletinde basın hayatındaki ilk önemli gelişmeler 2. Mahmut zamanında başlamış, basın hayatındaki en ciddi gelişmeler ise, Tanzimat Dönemi'nde yaşanmıştı. II. Mahmut döneminde yayın hayatına başlayan Takvim-i Vekayi, ilk resmi gazete olmakla birlikte, bu gazete devletin yaptığı reformların halka duyurulmasında önemli bir propaganda aracı olarak etkili faaliyetler yürütmüştü. Bu gazete resmi bir yayın olduğu için halka çok hitap etmemişti. Tanzimat Dönemi'nde çıkan ilk özel gazete olan Tercüman-ı Ahval, basın tarihimizin gazetecilik anlamında ilk ciddi yayını olmuş, aynı zamanda kültür ve edebiyat tarihimiz açısından önemli bir dönüm noktası olmuştu. Tanzimat Dönemi'nden itibaren yayın hayatına başlayan gazeteler aracılığıyla toplum hayatında önemli bir aydın sınıf ortaya çıkmış, bu aydınlar düşüncelerini halka gazeteler aracılığıyla benimsetmişlerdi. Bu aydınlar yazdıkları yazılardan dolayı bazı zamanlarda sansüre uğramış, bir kısmı sürgüne gönderilmişti. Kimileri ise, Avrupa'ya kaçmak zorunda kalmıştı. Basın hayatındaki gelişmelere paralel olarak yasal düzenlemeler yapılmış, bu yasal düzenlemelerle basın hayatı denetim altına alınmaya çalışılmıştı. II. Abdülhamit Dönemi'nden itibaren ise basın hayatı dönemin siyasi koşulları sebebiyle daha çok sansüre uğramış, gazetelerin birçoğu kapatılmıştı. Ancak bu yasaklamalara rağmen, Osmanlı basını önemli bir gelişme göstererek, demokratik ve çağdaş bir toplum oluşmasında önemli bir rol oynamıştı.

Anahtar Kelimeler: Basın, Gazete, Sansür, Osmanlı, Nizamname.

DUYGUSAL EMEĞİN İŞ TATMİNİ VE ÇALIŞAN YARATICILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE İLİŞKİN BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Doç. Dr. Burcu ERŞAHAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, bezbebek28@gmail.com

Prof. Dr. İsmail BAKAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ibakan63@hotmail.com

Doç. Dr. Tuba BÜYÜKBEŞE

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, tuba.buyukbese@hku.edu.tr

Abdullah ÖZDEMİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, hakimabdullahozdemir@gmail.com

ÖZET

Rekabetin yoğun yaşandığı üretim ve tüketim ilişkileri ağında çalışanın duyguları, piyasanın sağlıklı işleminin birer aracıdır. Müşterilerle birebir ilişkide bulunan çalışanların, fikri emeklerinin yanı sıra, duygularını da emek sürecine dahil etmeleri şart sayılmaktadır (Güngör, 2009: 182). Duygusal emeğin iki boyutundan (yüzeysel davranış, derinlemesine davranış) derinlemesine davranışla işe duygular katılarak olumlu çalışma sonuçları gündeme gelmektedir.

Yüksek kişi-iş uyumu, iş yaşamında daha pozitif duygulara sahip olmayı ve yüksek düzeyde iş tatminini beraberinde getirmektedir (Biçkes ve diğerleri, 2014: 102). Çalışanın yaşadığı deneyimler sonucu ortaya çıkan iş tatminine bakıldığında kişinin ruhsal durumu iyi ise işten tatmin olmakta, olumsuz ise bu durumun gerçekleşmediği vurgulanmaktadır (Oğuz ve Özkul, 2016:137).

Duygusal emek ile iş tatmini ilişkisini irdeleyen alan yazın incelendiğinde birbiri ile çelişen sonuçlara varıldığı görülmüştür. Duygusal emeğin iş tatminini arttırdığına yönelik sonuçlar var olduğu gibi, duygusal emeğin iş tatminini olumsuz olarak etkilediğini gösteren çalışmalara da rastlanmaktadır.

Yenilik odaklı rekabetçi iş ortamında firmalar rekabet edebilir konuma gelmek için yenilik yapmak durumundadırlar. Bunun için firmalar yalnızca üretkenlik hedeflerine odaklanmamalı, aynı zamanda yeni iş fikirleri üretmek için de çalışan yaratıcılığına ihtiyaç duymalıdır (Dul ve Ceylan, 2011: 14).

Çalışan yaratıcılığı duygusal emekle bağlantılı olmaktadır. Çalışan yaratıcılığına sahip bireyler, müşteri sorunlarına yaratıcı çözümler bulmak için daha hevesli davranmaktadır. Özellikle, duygusal emek boyutlarından derinlemesine davranış sergileyenler işyerinde müşterilerine karşı daha olumlu duygular yaşamaktadırlar. Derinlemesine davranışta sergilenen olumlu duygular, kendi iç duygularıyla tutarlı olmaktadır. Yüzeysel davranışta ise çalışan, duygusal davranış kurallarının gerektirdiği davranışı göstererek müşteriyi memnun eder ancak asıl kendi duygularını yansıtmayarak şartlara uyum sağlar (Köse ve diğerleri, 2011: 169).

Örgüt yaşamında çalışan yaratıcılığına ilişkin literatür incelendiğinde, iş tatmini ve yaratıcılık arasında anlamlı ve pozitif ilişki bulunmuş, uygun çalışma ortamı sağlanarak yaratıcılık gösteren çalışanların işlerinden daha tatmin oldukları görülmüştür.

Ayrıca duygusal emek ile çalışan yaratıcılığı arasında ilişki görülmüş ve duygusal emeğin iki boyutundan (yüzeysel davranış, derinlemesine davranış) yüzeysel davranış ile çalışan yaratıcılığı arasında negatif, derinlemesine davranışla çalışan davranışı arasında ise pozitif ilişki tespit edilmiştir.

Bu çalışmada ise çalışanların duygusal emek davranışlarının iş tatmini ve çalışan yaratıcılığı üzerinde etkisi olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmada nicel yöntem tercih edilmiş olup anket aracılığıyla toplanan verilerle SPSS programı kullanılarak betimsel istatistikler, güvenilirlik analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Emek, İş Tatmini, Çalışan Yaratıcılığı.

SAVUNMA HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TÜRKİYE EKONOMİSİNDEN KANITLAR (1960-2016)

Dr. Öğr. Üyesi Şekip YAZGAN

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, sekiyazgan@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Ömer YALÇINKAYA

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, omeryalcinkaya84@hotmail.com

ÖZET

Kamu harcamaların bir türü olan savunma harcamaları, ülkelerin iç ve dış güvenliklerini sağlamak amacıyla yürüttükleri kamusal hizmetlere yaptıkları harcamalardan oluşmaktadır. Savunma harcamaları ülkelerin toplam kamusal harcamaları ile ulusal gelirleri içerisinde önemli bir tuttuğundan, savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkileri gerek teorik gerekse ampirik düzeyde inceleme konusu yapılmaktadır. Bununla birlikte, savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkilerinin yönü ve büyüklüğü konusunda teorik ve ampirik yazında birbiriyle çelişen görüşler bulunmaktadır. Nitekim Keynesyen yaklaşımda savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki pozitif yönlü etkileri arz yanlı faktörlerle açıklanırken, Neo-Klasik yaklaşımda savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki negatif yönlü etkileri talep yanlı faktörlerle açıklanmaktadır. Bu durum, savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini konu edinen ampirik çalışmalara da yansımakta ve ampirik çalışmalarda ulaşılan farklı sonuçlar konunun iktisatçılar arasında tartışmalı olarak kalmasına neden olmaktadır. Bu noktadan hareketle çalışmada, bulunduğu jeopolitik konumundan dolayı savunma harcamalarına bütçesinden ve ulusal gelirlerinden önemli bir kaynak ayırma durumunda olan Türkiye ekonomisinde savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada, Türkiye ekonomisinde savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini 1960-2016 dönemi için incelemek üzere kurulan model zaman serisi analizi kapsamında tahmin edilmektedir. Bu yönüyle çalışmada, savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkileri konusunda teorik-ampirik düzeyde geçerli olan Keynesyen ve Neo-Klasik yaklaşımların geçerliliğinin Türkiye ekonomisi üzerinden değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma sonucunda, Türkiye ekonomisinde savunma harcamaların ekonomik büyüme üzerindeki etkilerin inceleme dönemi itibariyle negatif yönlü ve istatistiki açıdan anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, Türkiye ekonomisinde savunma harcamaların ekonomik büyüme üzerindeki etkileri konusunda Neo-Klasik teorinin talep yönlü yaklaşımlarının ampirik açıdan geçerli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Savunma Harcamaları, Ekonomik Büyüme, Türkiye Ekonomisi, Zaman Serisi Analizi.

REKLAM TASARIMLARINDAKİ MARKA SAVAŞLARI**Öğr. Gör. Hatice BAHATTİN CEYLAN**

Sinop Üniversitesi Gerze MYO, hbahattin@sinop.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Gökhan CEYLAN

Sinop Üniversitesi Gerze MYO, gokhanceylan@sinop.edu.tr

ÖZET

Firmaların ürünleri için düzenledikleri reklam kampanyalarını afişler, broşürler, billboard tasarımları, tv reklamları, sosyal medya reklamları ve hatta viral reklamlarda dahi birçok tasarım materyali üzerinde görev almak mümkündür. Böylesi geniş mecralarda, büyük kitlelerin dikkatini çekmek amacıyla hazırlanan reklam kampanyalarının hayata geçirilme aşamasında tam bir ekip çalışması gerekmektedir. Bu ekip, tasarımcının yanı sıra, pazarlama uzmanı ve pek tabii derin bir fizibilite çalışması sonrası çıkan rapor bilgileri ışığında fikir yürütebilecek alanda deneyimli kişilerden oluşmaktadır. Ancak reklam kampanyalarının en önemli kısmı, bu ekibin hangi temel fikir üzerinde buluşup, harekete geçeceğine karar vermesidir. Çalışma süreci bu aşamadan sonra izleyicinin dikkatini çekmeye yönelik ilerlerken, amaç gerek markanın pazardaki konumunu korumak, gerek satış oranlarını artırmak, gerek ise piyasada sağlam bir yer edinebilmek kaygısı olmaktadır. Bu çalışmada ise, zaten pazarda sağlam yeri olan ünlü markaların yayınladıkları yazılı ve görsel reklam kampanyaları esnasında hafif alaycı ama altında etkili mesajların olduğu reklam tasarımları incelenmiş olup ayrıca, aynı kulvarda yarış halinde olan markaların, pastanın büyük diliminin kendilerine ait olduğunu iddia ettikleri prestij reklamlarda iletmek istedikleri mesaj ve ironi de konu alınmıştır. Alışılmışın dışında gerçekleştirilen bu reklam kampanyalarındaki amaç, hedef kitlede tebensümle birlikte bir duygu değişimini sağlamaktır. Böylesi reklamların, mesajları daha etkili bir şekilde vererek tüketicide satın alma davranışları geliştirdiği bilinen bir gerçektir. Bu çalışma esnasında bazı firmaların birbirleri ile girdikleri tatlı rekabet esnasında, rakiplerinin kendi markalarına göre zayıf yönlerini esprili bir şekilde ele aldıkları reklam tasarımları incelenerek, reklamların markayı farkedilir kılmadaki gücünün gösterilmesi ve tasarımcılar için farkındalık oluşturulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Grafik Tasarım, Marka, Prestij Reklam, Reklam Kampanyaları, Tüketici.

BİLGİ-BİLİM İLİŞKİSİNE YÖNELİK EKONOMİ POLİTİK BAĞLAMDA TEKNIĞE İLİŞKİN SORUŞTURMA

Arş. Gör. Dr. Esra DOĞAN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, edogan82@hotmail.com

ÖZET

Bilgi ve bilim ilişkisi esas itibariyle tamamlayıcı görünmekle ve kabul edilmekle birlikte gerek açığa çıkma şekilleri gerekse tarihsel süreçte ortaya çıkan olgusal gerçekliklerin de gösterdiği gibi neredeyse birbirlerinin rakibi halindedirler. Aralarındaki rekabet ilişkisine rağmen kabul edilen tamamlayıcılık yanılması ise bilgi ve bilimin kendinde şey olma halleri ile sınırlı kalınmayarak toplum ve özellikle de ekonomi bağlamında açığa çıkarılma gereksinimleri ile açıklanabilir. Bu durumun tarihsel süreç dikkate alındığında, Joseph Needham'ın Doğunun Bilgisi Batının Bilimi adlı 1983 yılında yayınlanan eserinde açıkça ortaya konulduğu görülmektedir. Bu bağlamda Doğu ile Batı arasındaki farklılık, bilgi ile bilim arasındaki farklılığı açığa çıkardığı gibi, bilgi ile bilim arasındaki farklılık da doğu ve batı ekonomileri arasındaki farklılıkların anlaşılmasına yönelik temel bir zemin sunmaktadır.

Diğer taraftan Needham tarafından ortaya konulan durum, özellikle sanayileşme sonrasında ortaya çıkan teknik gelişmeler bağlamında dikkate alındığında daha da aşikar hale gelmektedir. Ancak burada önemli olan husus, tekniğin kendisinin geldiği noktada bilim ve bilgi ilişkisinde ortaya çıkardığı farklılıktır. Bilgi ve bilim arasında olması beklenen tamamlayıcılık ilişkisinin yaşadığı dönüşüm sonucunda ortaya çıkan bu farklılık ise Needham tarafından ortaya konulan bağlamın Martin Heidegger'in Ge-stell (çatı) kavramsallaştırmasıyla ifade ettiği çağcıl teknik yaklaşımıyla ele alındığında anlaşılabilir hale gelmektedir. Buna göre esas itibariyle tekniğin yaşadığı dönüşüm ise, sadece bilgi ve bilim arasındaki ilişkiyi rekabete dönüştürmesiyle değil, içinde bulunduğumuz neo-liberal ekonomi politikalarının meydana getirdiği çatışmalı ilişkisellik dolayısıyla ortaya çıkan yanılma hallerinin de açığa çıktığı noktadır. Bu çalışma kapsamında da söz konusu yanılma halinin ortaya konulması amacıyla “ve”, “veya”, “ise” bağlaçları kullanılarak oluşturulan temel mantık önermelerinden hareketle Heidegger'in Ge-stell kavramsallaştırması çerçevesinde bilgi ve bilim ilişkisine yönelik bir sorgulama yapılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, Bilim, Teknik.

SAĞLIK TURİZMİ KAVRAMI VE ÖNEMİ

Doç. Dr. Sinem SOMUNOĞLU İKİNCİ

Uludağ Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, ssomunoglu@yahoo.com

ÖZET

Alternatif bir turizm türü olarak nitelendirilen sağlık turizminin, son yıllarda tüm dünyada gelişme gösteren ve dikkat çeken konulardan biri olduğuna işaret edilmektedir. Sağlık turizminin gelişiminde tıptaki gelişmelerin büyük bir payı olduğu ve özellikle cerrahi veya özel uzmanlık gerektiren tıbbi uygulamalarda bu turizm türünün gündeme geldiği görülmektedir. Sağlık turizmi genel anlamda; gerek sağlığın korunması ve geliştirilmesi gerekse hastalıkların tedavisi için bireylerin ikamet ettikleri yerden bir başka yere seyahat etmelerini ve gidilen yerde de en az 24 saat kalmaları sureti ile sağlık ve turizm hizmetlerinden yararlanmalarını ifade etmektedir. Bireyler, bedensel ve zihinsel sağlıklarının bakımı ve iyileştirilmesi sürecinde konaklama, sağlıklı beslenme, kür uygulaması, gevşeme ve zihinsel eğitim gibi çeşitli hizmetlerden yararlanmaktadır. Bu sayede bireylerin günlük rutinden uzaklaşarak farklı bir ortamda tedavi görmeleri ve sağlığı destekleyici hizmetlerden yararlanmaları mümkün olmakta, ruhsal, duygusal ve bedensel açıdan bir yenilenme süreci yaşanmaktadır. Görüldüğü gibi sağlık turizminin hedef kitlesi, sağlığı bozulmuş olan bireyler ile sağlığını koruma konusunda duyarlı olan bireylerden oluşmaktadır. Sağlık sorunlarının çözümünde bireylerin sadece kendi ülkelerinin sağlık hizmetlerini ve fiyatlarını yeterli görmeyip, en iyi çözüm ve en iyi fiyat alternatiflerini araştırma yönündeki artan eğilimleri sağlık turizminin gelişimini hızlandıran başlıca nedenler arasında yer almaktadır. Bunun dışında; küreselleşmenin hızlanması, havayolu ulaşımındaki gelişmeler, estetik diş ve göz ameliyatlarına olan talebin artışı, sigorta kapsamlarının kısıtlılığı, ülkelerin sahip olduğu sağlık hizmetlerinin kapsamının ve uzman personel sayılarının yetersizliği, sağlık hizmetlerinin pahalı olması, hasta bekleme listelerinin uzunluğu ve nüfusun yaşlanması gibi birtakım nedenlere bağlı olarak da sağlık turizminin tercih edilir bir turizm türü olduğu ortaya çıkmaktadır.

Sağlık turizmi, medikal turizm, termal turizm, yaşlı turizmi ve engelli turizmi şeklinde sınıflandırılmaktadır. **Medikal turizm**, yüksek gelirli ülkelere düşük ve orta gelirli ülkelere daha ucuz sağlık hizmeti almak amacı ile yapılan seyahatlerdir. **Termal turizm**, kaplıca sularının fizik tedavi ve egzersiz amacı ile kullanımını ifade etmektedir. **Yaşlı turizmi**, bakıma muhtaç olan ve genellikle 65 yaş ve üstü yaşlıların tedavi için farklı ülkelere seyahat etmelerini kapsamaktadır. **Engelli turizmi** ise, engelli insanları hedef alan ve onlara göre kurulan tesislerde sunulan tedavi, barınma ve eğlenme gibi hizmetlerden oluşmaktadır.

Bu bilgiler çerçevesinde hazırlanan çalışmada; sağlık turizmi kavramının tanımlanması, sağlık turizminin gelişimine etki eden faktörlerin ve sağlık turizmi türlerinin açıklanması, sağlık turizminin taşıdığı önemin tartışılması ve Türkiye'nin sağlık turizmi potansiyeline ilişkin birtakım bilgilerin sunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, sağlık, sağlık turizmi.

İZMİR ve MANİSA İLLERİ BAZINDA BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ KATILIMCILARININ KARŞILAŞTIRILMASI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Nur GERMİR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, nur.aydin@cbu.edu.tr

ÖZET

İstihdamı destekleyerek kayıtdışılığın azaltılmasına, iş yaşamının çağdaş bir platformda oluşmasına, yoksullukla mücadele ederek bireylerin daha sağlıklı ve güven duyacakları bir geleceğe taşınmasına gayret gösteren ve sosyal güvenlik sisteminin de tamamlayıcı bir unsuru olan Bireysel Emeklilik Sistemi (BES), bireylere tasarruf bilinci aşılayarak ekonomik gelişmenin sürdürülebilirliğinin anahtarı olan uzun vadeli birikimlerin de oluşmasına imkan sağlamaktadır. SPSS 13.0 for Windows istatistik yöntemi kullanılarak yapılan çalışmada, İzmir ve Manisa illerinde yaşayan BES katılımcıları sosyo-ekonomik göstergeleri itibari ile incelenerek, iller düzeyinde karşılaştırmada bulunulmuş ve elde edilen sonuçlar BES sisteminin bütünü itibariyle değerlendirilmeye çalışılmıştır. Hastalık, yaşlılık, iş kazası, vefat gibi bireylerin karşılaşılabileceği çeşitli risklere karşı fizyolojik ve sosyal manada korunup bir güven içinde olmayı yaşamın değişmez kuralı kabul eden insanoğlu, aktif çalışma hayatı boyunca ve nihayetinde emeklilik döneminde kendisini huzur ve güven içerisinde hissedebileceği bir ortamı arzulamakta ve bu yönde gayret göstermektedir. 20 Mayıs 2006 tarihinde yürürlüğe giren 5502 sayılı yasa ile Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK), Bağ-Kur ve Emekli Sandığı Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) adı altında tek bir çatı altında birleştirilmiştir. Türkiye’de sosyal güvenlik sisteminde mevcut kronik hale gelmiş sorunları giderebilmek için çok önemli adımlar atılmış ve hala da atılıyor olsa dahi ortalama emeklilik yaşı dünya ülkelerinde 65 iken, Türkiye’de 44 olması emekli aylığı alan ve pasif olarak değerlendirilen kişi sayısının aktif sigortalı sayısına oranla çok yüksek olmasını da beraberinde getirmekte; Aktif Pasif Oranının 1.87-1.88 düzeyinde gerçekleşmesine dolayısı ile bireyin sisteme olan katkısından daha fazla sistemden finansal fayda temin etmesine yol açmaktadır. Sigortalı çalışanlarından elde ettiği prim SGK’nın en önemli gelir kalemi olup, emekli aylığı ve sağlık harcamaları ise en önemli gider kalemini oluşturmaktadır. Kayıtdışı ile Mücadele Eylem Planları bağlamında kayıtdışı istihdam 2005 yılında yüzde 48.16 iken Şubat 2014’de 33.8’e gerilemiş ancak işyeri çalışma standartlarına uyulmaması, asgari ücret hakkı, yaş haddi, fazla mesai ücreti gibi işyeri ve işle ilgili konularda mevzuata uyulmaması, sosyal sigorta priminin noksan yada tamamen ödenmeyişi şeklinde sistemin zarara uğratılması anlamını taşıyan kayıtdışı istihdam henüz tam olarak sonlandırılmamıştır. BES’e 2003 yılında 11 emeklilik şirketinde 15 bin 245 katılımcı ve 5 milyon 692 bin 556 TL yatırıma yönlendirilen tutar ile başlanılmış, 23/02/2018 tarihinde 18 emeklilik şirketinde 6 milyon 939 bin 611 katılımcı ile yatırıma yönlendirilen tutar 52 milyar 906 milyon TL’ye ulaşmıştır. 1 Ocak 2013 tarihinden beri devletin yüzde 25 düzeyinde katkısının olması da BES sistemine güven tazelemiş ve sisteme girişe ivme kazandırmıştır. BES’in benimsenip benimsenmediğinin tespiti ile katılımcıların sosyo-ekonomik görüntülerine ışık tutulabilmesi,

BES'in kabul gördüğü kitlelerin saptanabilmesi adına araştırma kapsamındaki İzmir ve Manisa illerinde gerçekleştirilen çalışmada katılımcılar meslekleri, öğrenim durumları, kazanç düzeyleri, medeni halleri, katkı payı tutarları ile pazarlama kanalları, ödeme dönemleri yanısıra sosyal güvenceleri bakımından incelemeye tabi tutulmuştur. 75 kişi İzmir'den 25 kişi Manisa'dan olmak üzere toplam 100 kişi üzerinde yapılan araştırma sonuçları genelde her iki ilde katılımcıların benzer özellikler göstermekle birlikte, sosyal yaşam standardı ile ekonomik gelişmişlik düzeyi bakımından temel farkları da gözler önüne sermektedir. Emeklilik Gözetim Merkezi'nin (EGM) hazırlamış olduğu 23 Şubat 2018 tarihli göstergelerde İstanbul ve Ankara'dan sonra 3ncü sırada yer alan İzmir'de en fazla katılımcının olması sigortalılık bilincinin de sosyo-ekonomik gösterge olarak Manisa iline nazaran geliştiğini ortaya koymaktadır. Düşük gelir grubunda yer alan SSK kapsamındaki bireyler, orta ve yüksek gelir grubundakilere nazaran gelecek kaygısını daha yoğun hissetmekte ve her iki il bakımından BES'e yoğun ilgileri ile ön sırada yer almaktadırlar. Araştırma sonuçları her iki ilde üniversite mezunlarının, evli bireylerin, ekonomik bakımdan daha özgür olduklarından erkek bireylerin daha fazla katılım gösterdiğini, BES pazarlama ve dağıtımının banka kanalı ile gerçekleştiğini ve genellikle de aylık periyotlarda ödemelerin olduğunu ortaya koymakta elde edilen sonuçlar BES sisteminin Türkiye genelindeki bütünü ile aynı doğrultuda sonuçlar olduğunu göstermektedir. Dünya Ekonomik Forumunun hazırladığı 2013-2014 dönemi Küresel Rekabet Raporu verilerine göre; Türkiye'de 2010 yılında yüzde 12 olan tasarruf eğilimi 2014 döneminde yüzde 14.7 düzeylerinde realize edilebilmiştir. BES'den emekli olunabilmesi için sisteme 10 yıl boyunca katkı payı ödenmesi ve 56 yaş sınırı yer almaktadır. Haliyle bu kriterler, ülke refah düzeyinin artırılabilmesi adına kitlelerin tasarrufa yönlendirilmesi ve uzun vadeli fon birikiminde de önemli rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Emeklilik Sistemi, Sosyal Güvenlik Sistemi, Katılımcı, Refah Düzeyi, Sigortalılık Bilinci.

LOJİSTİK ENDÜSTRİSİNİN GELECEĞİ

Doç. Dr. Nevin AYDIN

Artvin Çoruh Üniversitesi, nevin.aydin@gmail.com

ÖZET

Endüstri 4.0, Üretim lojistiğini ve Lojistik organizasyonlarını yeniden düzenleyerek talepleri artırır. Endüstri 4.0 sanayi devrimi, teknolojiyi en etkin bir şekilde kullanarak üretkenliği artırmaktadır. Daha önceki sanayi devrimlerine göre büyük fark yaratmaktadır. İnsan hatalarının ortadan kaldırılması, otonom yazılımlar, robotlar, insansız araçlar, sürdürülebilirlik, 7/24 aktif sistemler, dolayısıyla dijitalleşme ile, lojistik faaliyetlerinde maliyetlerin düşmesi, hızın artması, müşterinin isteğine uygun ortamın sağlanması gibi pek çok vasıf bir arada toplanarak taşımacılıktaki faaliyetler süper gücü dönüşmektedir. Avrupa'da Almanya ilk sırada olmak üzere, ABD ve diğer gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan dördüncü sanayi devrimi tüm dünyanın gündemindedir. Endüstri 4.0, Lojistik Endüstrisindeki süreçleri değiştirerek, yeni iş modellerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla, küresel piyasada firmaların güçlerini artırmaktadır. Bu çalışmada Endüstri 4.0 devriminin Lojistik endüstrisindeki değişimi ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Lojistik 4.0, Lojistik 4.0 faydaları.

ORGANİZASYONLARDA GÖRÜLEN DEĞİŞİME DİRENÇ, YABANCILAŞMA VE DEĞERSİZLİK HİSSİ: BİR KAMU HASTANESİNDE ARAŞTIRMA**Öğr. Gör. Dr. Suzan URGAN**Dumlupınar Üniversitesi, suzanurgan@hotmail.com**Prof. Dr. Şerafettin SEVİM**Dumlupınar Üniversitesi, serafettin.sevim@dpu.edu.tr**Dr. Bünyamin ÖZGÜLEŞ**Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi, bunyas32@yahoo.com**ÖZET**

Araştırmada amaç değişimlerin sürekli olduğu örgütsel alanda, sağlık çalışanlarında görülen değişime direnç ile aynı çalışanların hissetmiş oldukları değersizlik ve yabancılaşma ile ilgili ilişkiyi incelemektir. Bu nedenle bir kamu hastanesinin sağlık ve idari çalışanlarından oluşan 101 kişi ile anket tekniği kullanılarak toplanan veriler değerlendirilmiştir. Araştırmada “Değişime Direnç Ölçeği”, “Yabancılaşma Ölçeği” ve “Depresyon, Anksiyete, Stres Skalası” ile veriler toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS analizi ile değerlendirilerek yapılan korelasyon analizi sonucunda sağlık çalışanlarında görülen değişime direnç ile sağlık çalışanlarında yabancılaşma ve değersizlik hissi arasında anlamlı ve pozitif ilişkiler ortaya çıkarılmıştır. Korelasyon tablosundaki veriler alt boyutları ile ele alındığında, değişime direnç ve sağlık çalışanlarının kuruma yabancılaşma alt boyutlarından güvensizlik, anlamsızlık ve yalıtılmışlık alt boyutları arasında, her biri ile anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır.

Araştırmanın Amacı: Organizasyonlar içsel ya da dışsal nedenlerle değişime giderek yeni çalışma yöntemleri uygulamak zorunda kalmaktadırlar. Bu değişimlere çalışanların uyumu her zaman kolay olmamaktadır. Çalışanların gösterdikleri davranışlardan birisi de değişime direnmektir. Özellikle sağlık alanında sürekli bir değişim söz konusu iken sağlık çalışanlarının değişime direnci ile birlikte yabancılaşma ve kendilerini değersiz hissedip hissetmedikleri çalışmanın amacı olmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi: Araştırmada veri toplama araçları olarak Lovibond ve Lovibond (1995)' un geliştirdiği depresyon-anksiyete- stres ölçeği, Cevat Elma (1993) tarafından geliştirilmiş örgütsel yabancılaşma ölçeği ve Eileen Franzese Schiffer (2011) tarafından geliştirilen değişimlere direnç ölçeği kullanılmıştır.

Sonuç: Elde edilen bulgulara göre sağlık çalışanlarında görülen değişime direnç ile değersizlik hissi ve örgüte yabancılaşma arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır ($r(101)=.52, p<001$) ve ($r(101)=.72, p<001$). Alt boyutlardaki korelasyon açısından veriler ele alındığında değişime direnç ve sağlık çalışanlarının kuruma yabancılaşması alt boyutlarından güvensizlik, anlamsızlık ve yalıtılmışlık arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır ($r(101)=.67, <001$), ($r(101)=.69, p<001$), ($r(101)=.62<001$).

Anahtar Kelimeler: Değişim, Değişime Direnç, Yabancılaşma, Değersizlik Hissi, Sağlık Çalışanları.

GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Erol TEKİN

Kastamonu Üniversitesi, etekin@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde ileri teknoloji üreten firmaların yükselişindeki ana etkenlerden bir tanesi girişimcilerin yenilikçi yaklaşımla ve risk alarak inovasyon yoluyla yeni teknolojileri üretmeye çalışmalarıdır. Bu nedenle günümüz bilgi çağında bir ülkenin gelişmesindeki en önemli unsurlar girişimcilik ve inovatif faaliyetleridir. Çünkü küreselleşme nedeniyle uluslararası pazarlara açılmanın önemli olduğu günümüzde birçok girişimci uluslararası pazarlarda faaliyet gerçekleştirmektedir. Gerçekleştirilen bu faaliyetler hem firmaların hem de buna bağlı olarak ülkelerin yenilikçiliği artırarak rekabet gücünü artırmayı sağlamaktadır. Bununla birlikte girişimcilik temelde yaratıcılığı, yeniliği ve risk almayı kapsamaktadır. İnovasyon ise yeni ürün, hizmet ya da üretim yöntemi geliştirerek ticari bir gelir elde etmeyi sağlayan bir süreçtir. Bu kasamda girişimciliğin inovasyonu olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir.

Bu çalışmanın amacı girişimcilik faaliyetlerinin inovasyon üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Literatür incelendiğinde inovasyonla ilgili çalışmaların Ar-Ge ve patent sayıları üzerinden yürütüldüğü görülmektedir. Fakat son yıllarda inovasyonla ilgili hesaplanan endekslerinde çalışmalarda dikkate alınmasının yararlı olabileceği düşünülmektedir. Yazın incelendiğinde inovasyon ve girişimcilik ilişkisi üzerine çok sayıda çalışmaya rastlanılmamaktadır. Ayrıca yapılan çok az sayıda çalışmada da inovasyon Ar-Ge harcamaları üzerinden ele alınmaktadır. Bu durumda inovasyonu etkileyen diğer değişkenler (eğitim, insan kaynağı gibi) göz ardı edilmektedir. Bu çerçevede endekslerler birçok değişkenleri ele alarak hesaplandığından dolayı inovasyonla ilgili çalışmalarda önem arz etmektedir. Bu çalışma ise hem girişimciliği hem de inovasyonu endeks değerleri üzerinden ele aldığından dolayı literatüre katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Ayrıca çalışmanın inovayonla girişimcilik arasındaki ilişkiye vurgu yaparak firmalara dolaylı olarak da ülkemize yol göstermesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda çalışmada arasında 2017 yılı sonu itibariyle Küresel İnovasyon Endeksi'nde ilk 50 içerisinde yer alan 34 ülkenin 2011-2017 yılları verileri incelenmiştir. Analizin 34 ülke ile sınırlı tutulmasının sebebi ilgili dönemde girişimcilik ve inovasyon verilerinin tamamına ulaşılabilen ülkelerin analize dâhil edilmesidir. Ayrıca ilgili dönemin tercih edilmesindeki neden ise 2011 yılından önce Küresel İnovasyon Endeks değerinin hesaplanmasının farklılıklar içermesidir. İnovasyona ilişkin veriler Küresel İnovasyon Endeks (GII), girişimciliğe ilişkin veriler ise Küresel Girişimcilik Raporu'ndan elde edilmiştir. Çalışmada regresyon analizi yöntemi kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda girişimcilik faaliyetlerinin inovasyonu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, İnovasyon, Küresel İnovasyon Endeksi, Girişimcilik Raporu.

İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE KİŞİSELLEŞTİRMENİN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARILARINA ETKİSİ

Okt. Pelin DOĞAN

Gazi Üniversitesi, pelinkucukk@gmail.com

Doç. Dr. Özlem ÇAKIR

Ankara Üniversitesi, ocakir@ankara.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, İngilizce öğretiminde kişiselleştirilmiş öğretim kullanımının lisans öğrencilerinin başarılarına etkisi amaçlanmıştır. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Araştırmadaki bağımsız değişken öğretim olup; kişiselleştirilmiş öğretim ve kişiselleştirilmemiş öğretim olarak iki alt gruba ayrılmaktadır. Öğrenci başarısı, araştırmanın tek bağımlı değişkenidir. Başarının farklılaşmasının incelenmesinde nicel; görüşler için ise nitel yöntemlere başvurulmuştur. Örneklem grubuna, üç farklı haftada, İngilizce ders kitaplarında yer alan üç dilbilgisi konusuna dair kişiselleştirilmiş sunumlar hazırlanarak ders anlatımında bu sunumlar kullanılmış ve ardından öğrencilere kişiselleştirilmiş alıştırma vermiştir. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde, kişiselleştirilmiş öğretim gören ve kişiselleştirilmemiş öğretim gören öğrencilerin öntest-sontest puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. nitel verilerin sonucunda, öğrencilerin kişiselleştirilmiş uygulamaya yönelik görüşlerinin olumlu olduğu, uygulamayı motive edici buldukları, sınıf içi iletişimi güçlendirme ve birbirlerini tanıma açısından faydalı buldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kişiselleştirilmiş Öğretim, Kişiselleştirilmiş İngilizce Öğretimi.

CARİ İŞLEMLER AÇIĞININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (1992Q1-2017Q4)

Dr. Öğr. Üyesi Ömer YALÇINKAYA

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, omeryalcinkaya84@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Şekip YAZGAN

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, sekiptyazgan@hotmail.com

ÖZET

Bilindiği üzere, cari işlemler açığının azaltılması ve sürdürülebilir düzeylere çekilmesi, makroekonomik göstergelerdeki dengelerin tutturulabilmesinde ve ekonomik büyüme evrelerinin dışsal koşullara bağlılığının azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Ödemeler bilançosunun cari işlemler kalemi ticaret bilançosu (mal ve hizmet ithalatı ile ihracatı arasındaki fark), net faktör gelirleri (faiz ve kâr payı gibi) ve net transfer ödemeleri (dış yardımlar gibi) toplamından oluşmaktadır. Cari işlemlere dönemler arası tüketim düzgünleştirmesi yaklaşımına göre sermaye akımları, ekonomik değişkenlere (çıktı, yatırım ve kamu harcamaları) dönemsel şokların varlığı durumunda toplam tüketimi düzgünleştirmek için tampon görevi görmektedir. Bu bağlamda Türkiye'nin cari işlemler dengesinin optimal patikasında olup olmadığı dönemler arası yaklaşım kullanılarak test edilmektedir. Bu bağlamda çalışmada, Türkiye ekonomisinde cari işlemler açığının sürdürülebilir olup olmadığı, Hakkio ve Rush (1991) ve Husted (1992) tarafından geliştirilen dönemler arası bütçe kısıtı modeli kapsamında ampirik olarak incelenmektedir. Çalışmada, Türkiye ekonomisinde cari işlemler açığının sürdürülebilirliği ihracat gelirleri ve ithalat giderleri serileri arasındaki uzun dönemli ilişkiler üzerinden ve 1992Q1-2017Q4 dönemi için yapısal kırılmaları dikkate alan zaman serisi analizi metodolojisi kapsamında araştırılmaktadır.

Çalışma sonucunda, Türkiye ekonomisinde ihracat gelirleri ve ithalat giderleri serilerinin durağan bir süreç izledikleri ve uzun dönemde birlikte hareket ettikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte çalışmada, Türkiye ekonomisinde cari işlemler açığının inceleme dönemi itibarıyla sürdürülemez veya zayıf formda sürdürülebilir bir yapıda olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Türkiye ekonomisinde politika yapıcıları tarafından ihracat gelirleri ile ithalat giderleri arasındaki farklılıkların giderilmesine ve cari işlemler açığının azaltılmasına yönelik para ve maliye politikası tedbirlerinin geliştirilip uygulanmasının gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cari İşlemler Açığının Sürdürülebilirliği, Dönemler arası Bütçe Kısıtı, Türkiye Ekonomisi, Zaman Serisi Analizi.

SAĞLIK SEKTÖRÜNDE GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI

Doç. Dr. Sinem SOMUNOĞLU İKİNCİ

Uludağ Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, ssomunoglu@yahoo.com

ÖZET

Girişimcilik kavramı, araştırmacıların son dönemlerde ilgisini çeken güncel konulardan birisidir. Fırsatları fark edip, yenilikçi bir şekilde değerlendirerek onlardan fayda sağlama süreci olarak nitelendirilen girişimcilik, insan yaşamını iyileştirmeyi, kalitesini yükseltmeyi, yaratıcı düşünmeyi ve yenilikleri ortaya çıkartmayı amaçlayan dinamik bir öge olarak kabul edilmektedir. Girişimcilik, sosyal bilimlerin tüm alanlarında gerek kalkınma gerekse gelişmeyi gerçekleştiren itici bir güç olarak ele alınmakta, bu durum girişimciliğe ilişkin farklı tanımların yapılmasını da beraberinde getirmektedir. Bu çerçevede girişimcilik, kimi zaman çevredeki fırsatları sezerek düşler üretme, bu düşleri gerçekleştirme ve insan yaşamını kolaylaştırma olarak tanımlanırken, kimi zaman da risk alma, fırsatları kovalama ve hayata geçirerek yenilik yaratma şeklinde ele alınmaktadır. Girişimciliğin sahip olduğu bu özelliklerin sonucunda hem birçok yeni istihdam imkânı ortaya çıkmakta, mal ve hizmet çeşitliliği olmakta ve gelir düzeyi yükselmekte, hem de bireylerin ve toplumların refah düzeyinde ve ulusal zenginlikte iyileşmeler yaşanmakta, rekabet artmakta ve ekonomik kalkınma gerçekleşmektedir.

Gerçekleştirilen bir girişimcilik hareketinin başarıya ulaşması sürecinde 3 ila 10 yıl gibi bir zaman dilimine ihtiyaç duyulduğu öngörülmekte ve yaratıcılığın ve yenilikçiliğin sürdürülebilir olmasında girişimcilik ruhunun beslenmesinin önemli olduğuna işaret edilmektedir. Bu nedenle girişimcilik potansiyeli olan genç girişimci adaylarının bu yöndeki eğilimlerinin tespit edilmesi ve doğru bir şekilde yönlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Sağlık sektöründe toplumun giderek artan ve değişen orandaki beklentileri, belirlenen bu beklentiler doğrultusunda etkili sağlık hizmetinin sunulmak istenmesi ve yeni yatırımların gerçekleştirilmesi, toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi, mesleki gelişimde sürekliliğin sağlanması ve yenilikçi sağlık programlarının ve projelerinin üretilmesi gibi konularda önem kazanan amaçlar, girişimciliğin sağlık hizmetlerinde de kullanılmasını gündeme getirmiş ve bu alandaki çalışmaları hızlandırmıştır. Hastalara daha iyi sağlık hizmeti sunabilmek, toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek, hastalıkları ve sakatlıkları önlemek, yeni fikir, hizmet ve ürünler geliştirmek, mevcut yöntemleri iyileştirmek veya yeni yöntemler kullanmak amacı ile yürütülen faaliyetler, sağlık alanında benimsenen girişimcilik uygulamalarının temelini oluşturmaktadır. İşitme engelliler için metin uyarlayan gözlükler, engelli çocuklar için hazırlanan süper kahraman temalı biyonik eller, akıllı diş fırçaları, cihazları kapatan duruş düzeltici gözlükler, doğal ilaçlar ve vitaminler, evde sağlık hizmetleri ve mobil sağlık hizmetleri sağlık sektöründe benimsenen girişimcilik uygulamaları arasında yer almaktadır.

Bu düşünceler ışığında hazırlanan çalışmada, girişimci ve girişimcilik kavramları açıklanacak, girişimciliğin temel fonksiyonlarına yer verilecek, sağlık sektöründe girişimcilik kavramına değinilerek bazı girişimcilik modellerinden örnekler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, girişimcilik, sağlık sektöründe girişimcilik.

YAYGIN VE YOĞUN TİCARET: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR ANALİZ

Mehmet AYDINER

ÖZET

Günümüzde özellikle gelişmekte olan ülkeler için ihracat gelirlerindeki dalgalanmaların en aza indirilmesi, dış ticaret performansının artırılması büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda ülkelerin dış ticarete belirli pazarlara yoğunlaşması ve özelleşmesi, belirli ürünlere bağımlı olması büyük risk taşımaktadır. Bu tehlike ve risklerin giderilmesi için ülkeler dış ticaretlerinin analizini yaparak uygun politika ve stratejiler geliştirmek durumundadır.

Ülkelerin ihracat performanslarını ölçmenin değişik yolları bulunmaktadır. Bunlardan biri yaygın ve yoğun ticaret analizidir. Temel anlamı ile yaygın ticaret bir ülkenin mevcut ihracat ürün sepetindeki ürün sayısını ürün geliştirilmesi, tasarlanması vb. yollar artırması veya mevcut ihracat pazarı/ ülke sayısını artırması, yeni pazarlara açılması olarak tanımlanırken; yoğun ticaret halihazırda ihraç edilen ürünlerin miktarında üretim ve ihracatın artırılması veya halihazırdaki ihraç pazarlarına ihracatın artırılması olarak tanımlanmaktadır.

Bu çalışmada 2005-2017 yılları dönemi için Türkiye'nin ihracatının yaygın ve yoğun ticaretini incelenmektedir. Çalışmada Türkiye'nin söz konusu dönem için Harmonize Sistem ikili bazda analizi yapılmıştır. Sonuçlar bu dönemde Türkiye'nin genel ihracatında ürün sayısının ve ihraç pazarı sayısının arttığını göstermesine karşın belirli ürünlerde ve belirli pazarlarda yoğunlaşmanın olduğunu göstermektedir. Fasıllar bazında bakıldığında özellikle bazı fasıllarda hem yaygın ticaretin arttığı hem yoğun ticaretin arttığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yoğun Ticaret, Yaygın Ticaret, İhracat, İthalat.

ALGILANAN ÖRGÜTSEL GÜVEN VE İŞ TATMİNİ: KASTAMONU İLİ ÖZEL VE KAMU BANKALARINDA BİR UYGULAMA

İlyas Ertuğrul İNAN

Kastamonu Üniversitesi, ilyasertugrulinan@hotmail.com

Erdoğan ÇELİK

Kastamonu Üniversitesi, erdogan.celik.42@hotmail.com

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte her alanda ortaya çıkan rekabetin yoğunluğu işletmeleri doğrudan etkilemektedir. İşletmeler bu yoğun rekabet ortamında devamlılıklarını sürdürme bilmek için örgütsel yapılarını anlamak ve çalışanlarının memnuniyetlerini arttırmak zorunda kalmışlardır. Personele yönelik olarak yapılan bu çalışmalar beraberinde birçok kuramında ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu kuramlar örgütün ve örgüt içerisinde yer alan personelin içsel ve dışsal dinamiklerini inceleyerek onların iş hazzını artırma yönünde gelişmişlerdir. İşletmeler çalışanlarının işten aldıkları hazzı üst seviyede tuttukları sürece kendilerine karlılığı sağlayan müşterilerin tatminini de arttırabilmektedirler. Artan müşteri tatmini ise işletmeye doğrudan karlılık sağlayarak rekabet avantajının oluşmasını sağlamaktadır. Çalışanların işletmelerine karşı beslemiş oldukları sempati genel olarak örgütsel güven olarak karşımıza çıkmaktadır. Bütün sosyal ilişkilerin temeli için güven ön koşuldur. Verilen sözlerin ya da vaatlerin yerine getirilmesi, yönetimdeki şeffaflık, adalet ve eşitlik dengesi, özdeşleşme, örgüt kültürü, örgüte olan bağlılık, örgütsel vatandaşlık davranışı örgüte duyulan güveni arttırmaktadır. Çalışanların örgütsel güvenlerinin artması işletmenin vizyon ve misyonuna ulaşmasında temel öge olan personel imkan ve kabiliyetini arttırmanın yanı sıra onların işten algıladıkları haz anlamında kullanılan iş tatminlerini de arttırmaktadır. İş tatmini bireylerin mevcut işte kalma ya da farklı bir işletmede iş imkânı aramasını etkilemektedir. İşletmeler için personellerinin devamlı olarak değişmesi örgütsel güvenin oluşmasının önündeki en büyük engellerden biri olarak görülmektedir. Personel sirkülasyonu yeni personelin adaptasyonu, iş veriminin değerlendirilmesi, kabiliyetlerinin analiz edilmesi, iş verimliliğinin artırılması gibi hususlar düşünüldüğünde örgütün var oluşunu doğrudan olumsuz olarak etkilemektedir. Karlılığı arttıran müşterilerle doğrudan temasta olan çalışanlar tutum ve faaliyetleri ile işletmeleri doğrudan temsil ettiklerinden personelde ki olası örgüte kaşı güvensizlik ve iş tatminsizliği işletmeyi olumsuz yönde etkileyecektir. İşletmeler istikrarlı bir büyüme ve rekabet avantajı oluşturmak için çalışanlarının örgütsel güven ve iş tatminlerini tespit ederek bunları arttırmalıdır. Bu doğrultuda yürütülen çalışmada örgütsel güven ve iş tatmini incelenmiş olup örgütsel güvenin iş tatminine olan etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk bölümünde örgütsel güven kavramı açıklanarak örgütsel güvene etki eden faktörler belirtilmiştir. İkinci kısımda iş tatmini kavramı üzerinde durulmuş olup çalışmanın son kısmında ise katılımcılardan elde edilen veriler ışığında ortaya konan hipotezler test edilmiştir. Bu doğrultuda çalışmanın temel amacı Kastamonu ili ve çevre ilçelerinde yer alan kamu ve özel bankalarındaki çalışanların algıladıkları örgütsel güven ve iş tatminini öğrenmektir. Araştırmanın evrenini Kastamonu ili ve ilçelerinde yer alan kamu ve özel bankalar oluşturmaktadır.

Algılanan örgütsel güven ve iş tatmininin belirlenmesi amacıyla 16.11.2017-10.01.2018 tarihleri arasında yüz yüze anket yapılmıştır. Elde edilen verilerin işletmelerin örgütsel güven ve çalışanlarının iş tatminlerini artırma kapsamında oluşturulacak stratejilerin hazırlanmasında fayda sağlayacağı gibi hizmet alanlarında memnuniyetini arttırarak daha kaliteli hizmetler sunulmasında gerekli olan analitik bilgilerin tespit edilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel güven, İş tatmini, Örgütsel bağlılık

BİR DİYALOG İMKÂNI İÇİN GENEL BİR ÇERÇEVE: EKOLOJİK DÜŞÜNCE VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Seçil Mine Türk

Gazi Üniversitesi, smine@gazi.edu.tr

ÖZET

Uluslararası ilişkiler bir disiplin olarak gelişim süreci içinde aktörleri ve olayları tarihsel bir düzlemde konumlandırmak için temel olarak idealizm ve realizm arasındaki gerilimin farklı çeşitlemeleri üzerine inşa edilmiş bir dizi kavramsal çerçeveyi dolaşıma sokmuştur. Hiç şüphesiz ki bu kavramsal çerçeve esas olarak ve öz itibarıyla sosyal bilimlerin temel yaklaşımlarından hareketle oluşturulmuştur. Bu temel karakteristiğinin bir uzantısı olarak uluslararası ilişkiler hem temel yaklaşımları hem de başvurduğu kimi kavramsal araçlar özelinde siyaset bilimi, iktisat ya da sosyoloji gibi alanlardan da beslenmiştir. Söylemeye bile gerek yok ki, bu türden bir etkileşim söz konusu alanların içinde somutlaşan kavramsal tercihlerin kullanım alanları ile genel yöntemsel yaklaşımların sınırlarını da genişletmiştir. Sosyal bilimlerin tarihsel evrimine dayanan serüvende siyaset bilimi gibi uluslararası ilişkiler de bir yandan kendi disiplinlerinin karakteristiklerinden, bir yandan sosyal bilimlere yön veren felsefi kabullerden, bir yandan da kaçınılmaz bir biçimde yerel ve küresel siyaset alanındaki değişimlerden ve dönüşümlerden hareketle kendisi sınırlarını yeniden düşünmüş, yorumlamış ve kurmuştur.

Bu genel çerçeve temelinde uluslararası ilişkilerin temel epistemolojik araçlarının niteliğinin bu açıdan sosyal bilimlerin doğasına dair yürütülen tartışmalardan bağımsız olmadığını iddia etmek mümkündür. Söz konusu iddiadan hareketle bu tebliğin amacı; yirminci yüzyılın özellikle ikinci yarısından itibaren hem sosyal teoride hem de aktüel siyaset sahasında önemi giderek artan bir düşünce ve pratik alanı olarak ekolojinin uluslararası ilişkileri düşünmek için araçsallaştırılan kavramsal çerçeveye nasıl bir katkı sağlayabileceğini genel hatlarıyla tartışmaktır. Bunu yaparken tebliğ iki ana hat üzerinden ilerlemeye çalışacaktır. İlk olarak, uluslararası ilişkilerde temel yaklaşımların doğasına dair kapsamlı bir analizi dışarda tutarak, realizm-idealizm arasında kurulan dualist dinamiğin yapısı ve dinamikleri üzerinde kısaca durulacaktır. Bunu takip eden kısımda ise çok genel hatlarıyla ekoloji düşüncesine dair tasvir edici bir tartışma yürütülecek ve bu tartışmanın ışığında ekolojik tahayyülün uluslararası ilişkilerin klasik yaklaşımları özelinde nasıl konumlandırılabilirliği mercek altına alınacaktır. Bu bağlamda tebliğin ana argümanı; ekolojik tahayyülün, uluslararası ilişkilerin klasik yaklaşımları üzerinden çizilen sınırları zenginleştirici bir diyalog imkanı sunduğudur.

Anahtar Kelimeler: Ekoloji, sosyal bilimler, realizm, idealizm, uluslararası ilişkiler.

LİDER-ÜYE ETKİLEŞİMİNİN ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Erol TEKİN

Kastamonu Üniversitesi, etekin@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Liderlik konusunu etkileşimsel olarak ele alan lider-üye etkileşimi liderlerin çalışanları ile güçlü iletişim içerisinde olmasını ve çalışan ile lider arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlamaktadır. Bu noktada teori liderleri tek başına değil çalışanlarla birlikte ele almaktadır. Yani lider-üye etkileşimi yalnızca liderlere odaklanmak yerine lider ile çalışanı birlikte ele alarak aralarındaki etkileşime dikkat çekmektedir. Böyle bir durum liderin bazı üyelerle daha yüksek etkileşimde bulunmasına ve bunun da örgüt içerisinde çalışan bireylerin davranışlarını etkilediği ifade edilmektedir. Çünkü çalışan üyeler liderlerinin kendileriyle etkileşimine değer atfetmekte ve örgütün yararına yüksek düzeyde çaba sarf etme eğilimine girmektedirler. Bu nedenle çalışanların örgüt için hareket etmesi ve kendine verilen rollerin dışına çıkarak örgüt yararına hareket etmeleri beklenen bir durum haline gelmektedir. Bu açıklamalar ışığında lider-üye etkileşiminin kalitesinin artmasının örgütte çalışanların yardımlaşma, dayanışma ve gönüllü davranışlarını ifade eden örgütsel vatandaşlık davranışını artırması beklenmektedir.

İnsanın daha önemli olduğu günümüz çağında çalışanın sergileyeceği gönüllü davranışlar işletmeleri rakiplerinden ayıran ve taklit edilmesi zor olan bir unsur olarak görülmektedir. Bu noktada liderler ile çalışanları arasında kurulacak samimi ve kaliteli ilişkiler çalışanların kendisini örgütle özdeşleştirmesine yardımcı olabilecektir. Başka bir ifadeyle, liderin astlarına duyduğu yüksek güven, verdiği destek, katılım ve ödüller karşılığında çalışan zamanının daha fazlasını örgüt için harcayabilecektir. Böyle bir durum çalışanların resmi rollerinin ve sorumluluklarının ötesine geçerek yüksek seviyede çaba harcamasını yani örgütsel vatandaşlık davranışı sergilemesine neden olacaktır.

Bu kapsamda çalışmanın amacı lider-üye etkileşiminin örgütsel vatandaşlık davranışı üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde çalışmanın örneklemini özel ve kamu bankalarında çalışan 150 banka çalışanı oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket çalışması kullanılmıştır. Çalışmada lider-üye etkileşimi soruları için Graen vd., (1982) tarafından geliştirilen ve Akkoç (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçekten yararlanılmıştır. Örgütsel vatandaşlık davranışına ilişkin sorular hazırlanırken ise Vey ve Campbell (2004) ile Williams ve Shiaw (1999) tarafından geliştirilerek Basım ve Şeşen (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçek kullanılmıştır. Elde edilen veriler ise korelasyon ve regresyon analizleri ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda lider-üye etkileşim kalitesinin artmasının örgütsel vatandaşlık davranışını olumlu bir şekilde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Lider-Üye Etkileşimi, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı, Banka Çalışanları.

SAVURGANLIK VE DOĞAYA YANSIMASI

Doç. Dr. Şafak KAYPAK

Mustafa Kemal Üniversitesi, skaypak@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, savurganlık olgusuna odaklanmakta ve bunun doğaya yansıma şekline incelemektedir. Son yıllarda dünyamız, doğal yaşamın hızla zarar gördüğü bir dönemi yaşamaktadır. Neden diye sorduğumuzda, neden olarak karşımıza insanoğlu çıkmaktadır. Doğa içinde yaşanan bir ortamdan ziyade sınırsızca kullanılacak bir kaynak olarak görülmüştür. İnsanlar topluluklar halinde yaşarlar. İnsanoğlu düşünme, inanma ve sevmeye yetenekleriyle donatılmıştır. Yaşamın kurallarını, sevmeyi, saymayı, görgüyü, birlikte iş yapmayı toplumdan öğreniriz. İnsan ile doğa arasındaki ilişkinin uyum içinde olmasında, insanın doğayı bilmesinin yanı sıra sürekli çalışmasının da büyük rolü vardır. İnsan, yaşamını en uygun şekilde devam ettirebilmek için diğer canlıların yaptıklarını yapar, yani doğadan yararlanır. Gereksinimlerini karşılamak için doğanın kaynaklarını kullanarak ekonomik faaliyetlerde bulunur. Doğa insana aslında işlenmemiş olanaklarla donatılmış bir çevre vermektedir. Bu genel ortamda insan kendisine özgü çevreler oluşturmuştur. Yapay çevre adı verilebilecek olan bu çevre, insanın kendisinin eseri ve başarılarının bir sonucu olarak görülür.

Savurganlık, israf etme ve tutumsuz davranma karşılığına gelmektedir. Tutumlu olmanın tam karşılığıdır. Savurganlığın diğer adı da israftır. İsrاف, gereksiz yere tüketim demektir. İsrاف edene müsrif denmektedir. Savurganlık cömertlik değildir. Savurganlık, saçıp savurmak ama bunu gelişigüzel yapmaktır. Değerini bilmemek, sakınmamaktır. İnsanın doğaya yönelik savurganlığı, doğaya sahip olduğunu düşünmekten kaynaklanmaktadır. İnsanların gereksinimleri gittikçe artmış ve çeşitlenmiştir. Hem gereksinim artışı, hem de teknolojik gelişmeler doğal kaynakların çok fazla kullanılmasını beraberinde getirmiştir. İnsanın faaliyetleri, doğanın kendini yenileyemediği kullanılması yol açmıştır. Doğa bol bulunan, emeksiz kazanılan ve savrulmuş hırsızca kullanılan bir varlık olmuş, manevi değeri bilinmemiştir. Doğadan yararlanma ve doğa ile ilişkiler açısından baktığımızda insan bir müsrif olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğa bizim hizmetkarımız değildir. İnsan doğanın sınırlı olduğunu, bir gün bitebileceği veya bozulabileceğini bundan kendisinin de zarar görebileceği hiç düşünülmemiştir. Her savurganca kullanılan şey gibi doğanın kaynaklarının da sonuna gelinmiştir. Doğanın da yaşama hakkı olduğu ve sürdürülebilir bir anlayışla doğaya bakılması gerektiği geç olsa da anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Savurganlık, Doğa, İnsan, İnsan Doğası, Çevre.

FİNANSAL SEKTÖR VE REEL SEKTÖR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Müge SAĞLAM

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, mugesaglam@kmu.edu.tr

Arş. Gör. Emine KARAÇAYIR

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, eminekalayci@kmu.edu.tr

ÖZET

Finansal istikrar Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin ekonomik gelişmişliğine katkı sağlaması açısından, reel sektördeki gelişmeler ise ekonomik kalkınmanın temelini oluşturduğu için son derece önemlidir. Bu nedenle hem finansal piyasada işlem yapan hem de reel sektörde faaliyet gösteren piyasa katılımcılarının her iki sektör arasındaki ilişkinin yönünü bilerek buna göre hareket etmeleri ve öngöründe bulunabilmeleri için söz konusu iki sektör arasındaki ilişkinin analiz edilmesi önemlidir. Finansal sektör ve reel sektör arasındaki etkileşim gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülke ekonomisi için genel kabul görmektedir. Türkiye'de de bu iki sektör arasında etkileşim olduğu bilinmekte ancak ilişkinin yönünün ne olduğu sorusunun cevabı çok az verilmektedir. Bu amaçla, çalışmada Türkiye finansal sektör ve reel sektör arasındaki ilişkinin varlığının yanı sıra ilişkinin yönünün ne olduğu sorusuna zaman serisi analizleri aracılığıyla cevap aranmıştır. 2007-2017 yılları arasında çeyrek dönem verileriyle incelemenin yapıldığı çalışmada finansal sektörün temsil edilmesinde öncü göstergelerden olan BİST100 kapanış endeksi, bankacılık sisteminin Türkiye finansal piyasalarındaki önemli yeri nedeniyle de yurtiçi özel sektör kredi hacmi değişkenleri kullanılmıştır. Reel sektörün temsilinde ise kapasite kullanım oranı, GSYİH, sanayi üretim endeksi, ithalat ve ihracat değişkenleri ele alınmıştır. Değişkenler arasındaki ilişki incelenmeden önce sahte regresyon problemiyle karşılaşılması için durağanlık sınaması yapılmıştır. Yapılan sınama sonucunda serilerin aynı seviyede durağanlaştıkları görülmüştür. Aynı seviyede durağan dışı serilere uygulanan eşbütünleşme testinden önce ise uygun gecikme uzunluğu LogL, LR, FPE, AIC, SC ve HQ bilgi kriterleri aracılığıyla belirlenmiştir. Daha sonra çalışmada uzun dönemli ilişkinin incelenmesi için Johansen Eş Bütünleşme Analizinden yararlanılmıştır. Çalışma sonucuna göre değişkenler arasında en az 6 defa eş tümleşik ilişki vardır. Bu sonuca göre her iki sektör arasında anlamlı bir ilişki olduğuna dair hipotez kabul edilebilir. Araştırmada uygulanan başka bir analiz de ilişkinin yönü hakkında bilgi veren Granger Nedensellik Analizidir. Analiz sonucuna göre BİST100 değişkenine doğru ithalat ve ihracat serisinden nedensellik ilişkisi varken, kapasite kullanım oranına ve sanayi üretim endeksine ise BİST100 değişkeninden doğru nedensellik bulunmaktadır. Ayrıca kredi hacminin GSYİH değişkeni üzerinde pozitif etkisi olduğu çalışmanın başka bir sonucudur. Başka bir ifadeyle bu sonuç yurtiçi özel sektör kredi hacmindeki artışın üretim düzeyinin artışına ve dolayısıyla ekonomik büyümeye pozitif etki yapacağı şeklinde yorumlanabilir. Tüm bu sonuçlardan hareketle finansal sektördeki gelişmelerin ekonomik büyümede önemli bir etkisi olduğu genel olarak söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Sektör, Reel Sektör, Johansen Eşbütünleşme Analizi, Granger Nedensellik Analizi.

ARTVIN BORÇKA CAMİLİ VE DÜZENLİ KÖYLERİNDE GELENEKSEL İKİ AHŞAP KÖPRÜ

Yrd. Doc. Dr. Mehmet Sami BAYRAKTAR
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, ms.bayraktar@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, Artvin - Borçka İlçesi Camili ve Düzenli Köylerinde bulunan iki ahşap köprü tanıtılıp Sanat Tarihi disiplini çerçevesinde değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Camili Köyü'nde Malakmiyeti Mahallesi'ndeki köprü, bulunduğu akarsu yatağının iki yakasındaki kayalık kesimdeki moloz taş ayaklar arasında uzatılan ahşap kirişler üzerinde kurulmuştur. 15.50 x 3.20 m. ölçülerindeki yapı, yöredeki rivayetlere göre imece usulüyle köylüler tarafından 1995 yılı civarında yeniden yapılmıştır. Şimdiki köprünün yerinde bulunan ve tahrip olması sebebiyle yeniden inşasına gerek duyulan eski köprünün ne zaman inşa edildiği bilinmemektedir.

Küçük bazı farklar haricinde tabliye ve çatıda tam simetrik bir düzen görülür. Tabliyede yer alan direk ve çapraz payandaların üzerinde çatıya destek veren gergiler, kirişler, dikme, aşık ve merteklerin yer aldığı, galvaniz sac kaplı, beşik çatı yükselir.

Düzenli Köyü, Baltacılar Mahallesi'nde patika yol hattında Baltacılar Deresi üzerinde kurulan ve "Baltacılar Köprüsü" adıyla anılan, 8 x 2.35 m. ölçülerindeki yapı, yöredeki rivayetlere göre imece usulüyle köylüler tarafından 1975 yılı civarında yeniden yapılmıştır. Yapı, Malakmiyeti Köprüsü'nün küçük bir benzeridir.

Yöre sakinlerine göre mevcut yapılar, eski köprülerle aynı özelliklere sahip olup aynı ölçülerde ve eskileriyle aynı yerde kurulmuştur. Büyük ölçüde çürümesi sebebiyle yeniden inşasına gerek duyulan eski köprülerin ilk inşaları, Osmanlı dönemine, 20. yy. başlarına – belki daha da eskiye- uzanmaktadır. Yapıların asli halini büyük ölçüde tekrarlayan yeni inşa özellikleri, ilk inşa için belirttiğimiz tarihe uygun, geleneksel bir çerçeve çizmektedir. Köprülerin sergilediği malzeme, teknik, strüktür özellikleri ve mimari elemanların biçim ve düzeni, yerlerine yapıldıkları eski yapıları tekrarladıkları şeklindeki yerel anlatımları desteklemektedir.

İnsan ve hayvan geçişi için tasarlanan bezemesiz yapıların tasarımında işlevsellik öne çıkmaktadır. Köprülerde kullanılan kestane, yörenin bol yağışlı iklimiyle uyumlu, oldukça sağlam ve uzun ömürlü olup, köprüler için yaygın olarak kullanılan uygun bir malzemedir. Köprülerde görülen birleştirme teknikleri, Osmanlı dönemine tarihlendirilen köprülerde karşılaşılan geleneksel uygulamalardır. Malakmiyeti Köprüsü'nde görülen vidalı kenetli demir bağlantılar, geleneksel geçmelerden farklı yeni tekniklerdir.

Karadeniz bölgesi geleneksel kırsal yapı özellikleri gösteren köprüler yerel ve kırsal malzeme ve inşa teknikleriyle gerçekleştirilmiştir. Köprülerin inşası kırsal mimarinin tabiatında var olan "babadan oğula usta-çırak ilişkisi içerisinde, kuşaktan kuşağa aktarılan bilgi, beceri ve deneyime" dayamaktadır.

Artvin ve Doğu Karadeniz'de geleneksel ahşap köprü inşasının yakın zamanlara kadar devam ettiğini gösteren köprüler, geleneksel ahşap köprü mimarisinin Cumhuriyet devrinde izlediği yol hakkında bilgiler vermektedir. Geleneksel kırsal mimarimizin bir yansıması olarak okunabilecek köprülerin, başta Karadeniz Bölgesi olmak üzere yurdumuzda ve dünyada çeşitli benzerleri bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Artvin, Borçka, ahşap köprü, kırsal mimari.

PSYCHOLOGICAL DISTRUCTION IN THE BLINDFOLD BY SIRI HUSTVEDT

Assoc. Prof. Dr. Bülent C. TANRITANIR
Van Yüzüncü Yıl University, bctanritanir@yyu.edu.tr

Research Assist. Ömer Aytaç AYKAÇ
Van Yüzüncü Yıl University, aytaco@yyu.edu.tr

ÖZET

Hustvedt who started writing poetry in writing published a book of poetry in 1982, but continued his writing life with novels and film scripts. Some critics point out that Hustvedt, who has been married to Paul Auster since 1982, particularly expressed his parallel views with his wife in his work of searching for identity. Siri Hustvedt, wife of the famous American author Paul Auster, received great praise from the critics for his work in the United States. Hustvedt uses repeated themes or symbols in her works. She approaches her mental state of contemporary urban woman with a broad imagination, expressing her sexuality, but not provocative, cleverly, but uncomplicated; an interesting section of such a woman's life; offers a fluent, animated narrative. An interesting and captivating novel, Behind the Eyeball, with its lively and striking characters, mysterious, tense. It is a study that reveals the naked truth of the city life that the forces that form the city women go deep into the world and it is not as if the world sometimes appears. It is direct, striking, cool and analytical. The author is considered the apperant representative of ardent feminism. In The Blinfold, she expresses the feel of pathos to American women who cannot express and gain their rights and desires because of her weak rank of society. She psychologically tries to increase the feeling of the self-confidence as the solution and getting their rights. She suffered from mental torment for years after she was split up with different men in order to have impact on their negative attitudes to her psychology. She thinks that she will feel happier and freer if she changes her gender. Iris can get her dreams and desires when she bravely dresses up like a man. Her adventure has breathed new life into the society The absolute destruction is heavily felt by the excellent texture of the novel. This paper aims at clarifying the psychological distruction of women through manly reasons and societal suppression.

Keywords: The Blindfold, Destructiveness, Male-dominated, Society, Psychology.

ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN VERGİ ALGISI VE BİLİNCİNİN ÖLÇÜMÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ZİLE MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Esra UYGUN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile MYO, esra.uygun@gop.edu.tr

ÖZET

Vergi, toplumun ihtiyaçlarının karşılanması için kişi ve kurumlardan ödeme güçleri ile orantılı olarak alınan zorunlu ve parasal ödemelerdir. Devletin hizmetlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirebilmesi için toplumun vergiye karşı tutumu büyük önem arz etmektedir. Ancak günümüzde vergi kayıp ve kaçak oranının yüksek olması nedeniyle toplumda yeterli vergi algısı ve vergi bilinci oluşmadığı görülmektedir.

Bu çalışmada bir anket ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile Meslek Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin vergiye ilişkin algıları ve vergi bilinçleri ölçülmeye çalışılmıştır. Ön lisans öğrencilerine sunulan ankette demografik ve kişisel özelliklerin yanı sıra vergi ile ilgili genel sorular ve vergi algısı ve vergi bilinci ile ilgili düşünceleri ölçmeye yönelik toplam 29 adet soru yer almıştır. Sorular 5'li Likert ölçeğine göre hazırlanmış ve rastgele seçilen ön lisans öğrencilerine uygulanmıştır. Yapılan anket neticesinde; verilen cevaplar numaralandırılarak elde edilen veriler SPSS 22.0 programına girilerek frekans, ki-kare ve korelasyon analizleri yapılmıştır. Ki-kare bağımsızlık ve korelasyon testlerine tâbi tutulan sorular arasındaki ilişki ve anlamlılık düzeyi incelenmiş ve anlamlı bulunan ilişkiler çapraz tablo analizi ile değerlendirmeye alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vergi, Vergi Algısı, Vergi Bilinci. SPSS.

ETİK LİDERLİĞİN ÇALIŞANLARIN İŞ TATMİNİNE ETKİSİ

Arş. Gör. Erkan NUR

Harran Üniversitesi, erkan.nur@harran.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Baran ARSLAN

Harran Üniversitesi, barslan@harran.edu.tr

ÖZET

Gerek küreselleşmenin yoğun bir biçimde yaşandığı gerekse de Endüstri 4.0'ın kapımızı çaldığı bu günlerde, işletmeler uzun vadede varlıklarını devam ettirebilmek ve rekabet avantajı elde edebilmek için bir çok konuda vizyon ve misyon değişikliklerine giderek yeni stratejik kararlar almaya başlamışlardır. Bu kararlardan en önemlisi gücünü resmi otoriteden alan yöneticilik kavramı değer kaybetmeye başlamış, gücünü karizmasından ve ileri görüşlülüğünden alan liderlik kavramı bir adım öne çıkmıştır. Fakat 2000'li yılların başlarında özellikle Amerika'da yaşanan şirket skandalları ve yolsuzlukları sonrası birçok devasa bütçeli şirketin iflas etmesi, dünyada liderliğin manevi olarak noksan parçası olan etik kavramı ve bu kavramın liderlik ile ilişkisi gündeme taşınmıştır. Bu sayede sosyal bilimlerde yeni bir alan olan etik liderlik kavramı literatürde yer almıştır. Yazın dünyası incelendiğinde etik liderlik ile ilgili yapılan çalışma sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Ancak günümüzde etik liderlik, gerek kamu gerekse özel sektör olmak üzere üzerinde yoğun mesai harcanan bir kavram haline gelmiştir. Çalışanlar, rol model olarak belirledikleri liderin çalışanlar arasında sergilemiş olduğu davranışların etiksel boyutundan eşit derecede yararlanmayı beklemekte olup, bu eşitliğin hem çalışanların tatmin olmasına hem de kurumun imajına gözle görülebilir bir fayda sağlayacağı varsayılmaktadır. Özellikle konunun, insan hayatının olduğu sağlık kuruluşlarını kapsadığını düşündüğümüzde, öneminin bir adım daha arttığı düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada sağlık kurumlarında, etik liderliğin çalışanların iş tatminine etkisinin olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada kullanılan birincil veriler anket metodu ile elde edilmiştir. Anketler 20.01.2018 ile 05.02.2018 tarihleri arasında Şanlıurfa ilinde faaliyet gösteren özel hastanelerde çalışan 220 sağlık personeline gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Hazırlanan anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Brown Trevino ve Harrison (2005) tarafından geliştirilen 10 maddelik ölçek yer almaktadır. İkinci bölümde, Camman, Fichman, Jenkins ve Klesh (1983) tarafından geliştirilen 3 maddelik genel iş tatmini ölçeği yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise, çalışanların cinsiyeti, medeni durumu, yaşı, eğitim seviyesi, aylık gelir ve ait olduğu kurumda çalıştığı toplam süreyi kapsayan 6 demografik faktör yer almaktadır. Araştırma hipotezine yönelik olarak regresyon analizi testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda etik liderliğin iş tatmini düzeyi üzerinde pozitif ve güçlü bir etkisi olduğu sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etik liderlik, iş tatmini, sağlık çalışanları.

LEGITIMATE DOCUMENTS OF THE HORRORS OF SLAVE WOMEN: HARRIET JACOBS' AUTOBIOGRAPHY, INCIDENTS IN THE LIFE OF A SLAVE GIRL

Assoc. Prof. Dr. Bülent C. TANRITANIR

Van Yüzüncü Yıl University, bctanritanir@yyu.edu.tr

Research Assist. Ömer Aytaç AYKAÇ

Van Yüzüncü Yıl University, aytaco@yyu.edu.tr

ABSTRACT

In the 1850s, when Jacobs wrote his book, slavery was rapidly explosive in the rapidly expanding United States. Americans debate whether or not the slavery should be allowed in new areas such as California, Kansas, and Nebraska. The Reconciliation in 1850 tried to keep the Union by designating California as a free state, but at the same time it enacted the Fugitive Slave Law, which facilitated the recapturing of fugitive slaves. The solution was only temporary and the divisions that led to the Civil War continued to deepen. In 1854, the Kansas-Nebraska Act led bloody conflicts among anti-slavery residents in these regions. In response to these conflicts, Underground Railways became more active, and cursing, propagation of propaganda efforts that slave narratives played an important role, such as events. The slave stories were the dominant literary module of early African-American literature. During the years between 1820 and the Civil War, several legitimate and some fictional creations of white enslavers were published, with thousands of accounts. These were political and literary documents that were used to raise the cause of slavery and to respond slavery to the slaves alleging that the slaves were happy and well behaved. Most slave narratives include graphical descriptions of violent murmurs attempting to appeal to the feelings and consciences of white readers and violence deprivation on slaves. Some of the most famous stories, such as the Frederick Douglass Narrative of Frederick Douglass's Life Story, also describe the inspiring story of the self-identification and self-perception journey of ruthless slaves. Like other slave stories, Slave Girl's Life tells about slave abuse, the slave's self-identification and self-respect struggle, and the annoying details of a dangerous escape. However, the story of Jacobs emphasizes the specific problems faced by women slaves, such as the swearing of swearing and the mothers of slaves who are separated from their children. Because of his unique perspective and talented novelist narrative of Jacobs' story, the book has become one of the most famous slave stories of all time. The present article deals with the horrific conditions and incidents of slavery in the New World in general and on African American slave women in particular in Harriet Jacobs' autobiography *Incidents in the Life of a Slave Girl* (1861). The paper sheds light on how African American enslaved women are predestined to ruthless and dilemmatic conditions represented by Jacobs herself- a condition into which they have to make a choice between slavery and freedom, purity and sexual abuse, and motherhood and independence in American society during the 19 th century; in whatsoever case, however, their obligatory choice leads to a horrible destination. The study ends with a conclusion and works cited.

Key Words: Harriet Jacobs, *Incidents in the Life of a Slave Girl*, Slavery, Women, African Americans.

İNSAN KİRLİLİĞİ VE KENTSEL ÇEVRE

Doç. Dr. Şafak KAYPAK

Mustafa Kemal Üniversitesi, skaypak@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, insan olmaya ait değerlerde kirlenmeye odaklanmakta ve bunu kentsel çevrede izlemektedir. Yerkabuğu üzerinde yaşayan canlılardan bir tanesi olarak insan, kendini en değerli varlık olarak değerlendirmiş, bunu da düşünebilmesi ve konuşabilmesine bağlamıştır. Aslında, insanı sosyal bir varlık yapan, onu diğer varlıklardan ayıran niteliği ilişki kurması değildir. Elbette, bunlar gereklidir ama insanın uygarlık kurabilmesi için yeterli değildir. İnsan, düşündüklerini yaşama geçirebilen ve teknik geliştirerek kültür oluşturabilen bir canlıdır. Bizler diğer canlıların yapamadıklarını yapıp doğanın içinde yaşam ortamları oluşturabilmekteyiz. 21. yüzyılda bireyin, küreselliğin ve yerelliğin bir arada, çeşitlilik içerisinde değerlendirildiğini görmekteyiz. İnsan olarak bireyin ön plana çıkmaya başlaması, giderek daha fazla kentleşen, modernleşen ve sanallaşan bir dünyada birey-kentsel çevre ilişkilerinin öneminin artmasına neden olmaktadır. Bu gelişim süreci içinde, toplum yapıları değiştikçe, insan da farklılaşmakta, zamanın ve değişimin hızlı akışına uygun olarak hızla başkalaşmaktadır. Farklılaşırken büyük bir hızla da birbirimize benzeyip standartlaşıyoruz. Bu başkalaşma insanoğlunun temel özelliklerinde kirlenmeye neden olabilmektedir.

Türk insanı da değişmektedir. Bu uygarlaşmaya doğru olumlu bir değişimdir. Ama ön plana çıkan olumsuz değişim görüntüleri olmaktadır. İnternet destekli yüzeysel ilişkilerle çevrili etrafımız. Sevgiler azalmakta, ilişkiler güdükleşmektedir. Hiç bir şey derinliğine kalmıyor; içi boş konuşma ve eğlence edebiyatı sarıyor her yeri, dostluklar yok oluyor, arkadaşlıklar azalıyor. Her kavram birbirinin içine giriyor. Başkalarına güvenemiyoruz. Kentsel alanlarda bu durum daha net görünmektedir. İnsanımızın gittikçe daha fazla duyarsız hale geldiğini izliyoruz. Çevremizdeki olaylara, haksızlıklara seyirci kalıyor, yapılanları seyrediyor, yanlış olarak gördüğümüz şeylere sesimizi çıkaramıyoruz. Bu bir yaşam kültürü olarak varolma adına üstümüze çökmektedir. İnsanlığın ortak değerlerine zarar verilmemesi önemlidir. Demokrasinin en temel işlevi, seyirci olmak değil, oyuncu olmak, katılan olmaktır. Bu bağlamda, insanın fiziksel ve ruhsal kirlenmesinin önüne geçilmesi için toplumsal değerler sistemine yönelik bütünü kapsayan çözümler üretilmeli ve yaşama geçirilmelidir. Ancak, kısa vadede bizlere de basit görevler düşmektedir. Bakış açısını değiştirmek ile işe başlayabiliriz. İstersek mutluluğu seçerek yaşamı daha kaliteli halde yaşarız. İstersek de, baktığımız her şeyde umutsuzluğu ve mutsuzluğu görebiliriz. Başkalarına madde veya nesne olarak bakmamamız gerekir. Çevremizdeki herkese, her değere, her varlığa insanca hoşgörülü, açık, anlayışlı davranarak, birbirimizi yeniden insan olmaya özendiririz.

Anahtar Kelimeler: İnsan, Kirlilik, İnsan Kirliliği, Kültür, Kentsel Çevre.

GIYİM SEKTÖRÜNDE KİŞİYE ÖZEL ÖLÇÜLENDİRME TEKNOLOJİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Prof. Dr. Fatma ÖZTÜRK

Gazi Üniversitesi, fozturk@gazi.edu.tr

Uzm. Seda ÇOTUK

Gazi Üniversitesi, seda.cotuk@gmail.com

ÖZET

Giyim sektöründe kişiselleştirme öncelikle giysilerin müşterilerin vücut tiplerine uygun şekillendirilmesiyle başlamaktadır. Moda ve giyim sektöründe kitlesel kişiselleştirme ile üretilmiş giysilere olan eğilimin en büyük sebeplerinden biri beden ölçü standartlarının topluma uyumu ile ilgili sorunlardır. Bu nedenle müşterilerin kişisel isteklerine uygun tasarımda giysileri standart ölçülerde değil, öncelikle kendi vücut ölçülerinde üretilmesi beklenir. Kitlesel kişiselleştirme ile üretilcek giysilerde kalıpların modern yöntemlerle müşteri ölçülerine uygun üretilmesi “kişiyeye özel ölçülendirme” olarak adlandırılmaktadır. Giysilerin kişiyeye özel ölçülendirilmesinde kullanılan yöntemler araştırmacıların üzerinde durduğu konulardan biridir. Kişiyeye özel ölçülendirme modüllü giysi kalıp tasarım yazılımları, kişiselleştirilmiş giysilerin kitlesel üretiminde önemli bir rol oynamaktadır. Giyim sektöründe kişiyeye özel ölçülendirme teknolojileri kişiyeye özel kitlesel üretimin bir parçası olarak gündeme gelmiştir, çünkü bu teknolojiler modellenmiş giysilerin seri üretim zincirinde kişiyeye özel tekrarlarına imkan sağlamaktadır.

Bu araştırmada piyasada mevcut kişiyeye özel ölçülendirme modüllü on adet giysi kalıp tasarım yazılımı incelenmiş ve kişiyeye özel ölçülendirme yöntemleri bakımından karşılaştırılmıştır. Araştırma sonuçları giysi kalıplarında kişiyeye özel ölçülendirme için parametrik tasarım yöntemlerinin kullanıldığını göstermektedir. Parametrik tasarımın varyant programlama yaklaşımı ile tasarlanmış yazılımlarda sınırlı sayıda model uygulandığı, parametrik tasarımın kısıtlılık yaklaşımına uygun geliştirilmiş daha profesyonel yazılımlarda ise iyi bir matematik bilgisi ve giysi kalıp uzmanlığı gerektiği görülmüştür. Elde edilen sonuçlar neticesinde kişiyeye özel ölçülendirilmiş giysi kalıbı üretiminde model esnekliği daha fazla olan ve daha kolay kullanımlı yazılımlar için yeni araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kitlesel kişiselleştirme, kişiyeye özel ölçülendirme, bilgisayar destekli giysi kalıp tasarımı, kişiyeye özel giysi kalıbı.

KÂTİP ÇELEBİ'DE KARŞILAŞTIRMALI TARİH

Dr. Öğr. Üyesi Kayhan ATİK
Kırıkkale Üniversitesi, kayhanatik@hotmail.com

ÖZET

Karşılaştırmalı Tarih'in ne olduğunu, ne işe yaradığını ve tarih ilmi için ne kadar faydalı olduğunu daha önceki çalışmalarımızda konu edinmiştik. Bu çalışmamızda Katip Çelebi'de karşılaştırmalı tarihi ortaya koymaya çalışacağız. Bu çalışmamızda başta yazarın “Yunan Roma ve Hristiyan Tarihi Hakkında Risalesi” ve diğer eserleri üzerinde olacaktır. Katip Çelebi “ İrşadü'l- Hayâra ilâ Târîhi'l-Yunân ve'r-Rûm ve'n- Nasârâ” adlı bu eserinde Osmanlılara batı Dünyasını tanıtmak için Osmanlı Türkçesiyle kaleme almıştır. Yazar bu eserini bizzat Batılı eserlerden faydalanarak yazdığını belirttiği için o dönemdeki Batı ve Osmanlı anlayışını aksettirmesi bakımında önemli bir eserdir. Ayrıca laiklik, bizdeki sülfiğe karşılık geldiği söylenen ve yönetime karışmayan ruhban sınıfı gibi çok önemli konularda, Osmanlı toplumunun aşağı yukarı 19. yüzyıla kadar çok fazla bilgisinin olmadığı konulardır. Kâtip Çelebi'ye göre olması gereken düşmandan yüz çevirmekten ziyade onu tanımanın çok daha önemli olduğunu belirtiyor. Bu bakımdan Hristiyan âlemini Müslümanlara tanıtmak amacıyla bu eserini yazmıştır. Yazarın bu tavrına karşılaştırmalı tarih açısından bakıldığı zaman çok önemli mesajlar ortaya çıkıyor. Çünkü Kâtip Çelebi, Müslümanların Hristiyanlar hakkında yanlış bilgilerini, yazdığı eserlerle düzelterek iki toplumun düşman olmasını engellemeye çalışıyor. İşte burada karşılaştırmalı tarih çok büyük bir fayda sağlıyor. Yukarıda belirttiğimiz gibi, karşılaştırmalı tarih sadece iki toplumu karşılaştırmakla kalmaz, aynı zamanda iki toplumun birbirleriyle ilgili yalan yanlış bilgilerinin aslını da ortaya koyarak iki toplumun beklide boş yere düşman olmalarını engelleyebilir.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı Tarih, Kâtip Çelebi, Osmanlılar, Hristiyanlar.

VERGİ KABAHATLERİ, VERGİ SUÇLARI VE CEZALARININ ANAYASAL İLKELER YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr. Gör. Esra UYGUN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile MYO, esra.uygun@gop.edu.tr

ÖZET

Suç ve kabahat, kamu düzenini bozan ve cezai yaptırıma tabi olan hukuk kurallarına aykırı fiillerdir. Suç; kabahate göre daha ağır yaptırıma tabi olan fiillerdir. Buna karşılık kabahat ise, suça kıyasla daha hafif yaptırıma bağlanmış fiillerdir. Bu nedenle vergi suçları, vergi kabahatlerine göre daha ağır sonuçlar doğurur. Buna karşılık vergi kabahatleri ise, vergi hukuku kurallarının hafif ihlalleridir. Bir fiilin suç olduğunun tespiti ve yaptırıma bağlanması Türk Ceza Kanunu'na, kabahat olduğunun tespiti ve yaptırıma bağlanması ise Kabahatler Kanunu'na göre yapılır. Vergi Usul Kanunu suç ve kabahat ayırımına yer vermemiştir. Ancak Genel Ceza Hukukundaki suç ve kabahat ayırımına göre, Vergi Usul Kanunu'nda, hapis cezası yaptırımına bağlanmış olan kaçakçılık, vergi mahremiyetinin ihlali, mükellefin özel işlerini yapmak, fiileri vergi suçları kategorisine girer. Vergi suçuna ceza mahkemesi tarafından hükmedilir. Suç ve kabahat ayırımına göre, VUK' ta yer alan ve idari para cezası yaptırımına bağlanmış olan usulsüzlükler, özel usulsüzlükler ile vergi ziyaı fiileri vergi kabahatleri kategorisine girer. Bir fiilin vergi kabahati oluşturduğuna ilişkin kararı vergi idaresi verir. Vergi kabahati veya vergi suçu işleyenlere karşı uygulanan yaptırıma ise vergi cezası denir.

Vergi suç ve kabahatleri ile anayasal ilkelerin bağlantısı kanunilik ilkesi yönünde ortaya çıkmaktadır. Suç ve cezanın kanuniliği ilkesi Anayasa'da "Kimse, işlediği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suç işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.", "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur"(AY m. 38/1, 3). Bu ilke ile, Türk Ceza Kanunu'nda "Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz. İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz..." (TCK m. 2/1, 2) şeklinde daha da somutlaşmaktadır. Bununla birlikte, Anayasa'daki "...kanunun suç saymadığı bir fiil..." şeklindeki ifadeden, idarenin düzenleyici işlemiyle suç ve ceza koyamayacağı anlaşılmaktadır. Yargılama sırasında kanunilik ilkesini tamamlayan kıyas yasağı ve geçmişe yürüme yasağı ilkeleri de dikkate alınmakta ve böylece kişilerin hukukî güvenlikleri sağlanmaktadır.

İdarî yaptırımlar ise cezanın kanuniliği kapsamında değerlendirilmemektedir. Öncelikle "İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz" şeklindeki ilkeye dayanarak (AY m. 38, TCK m. 2/2), idarenin suç ve ceza koyamayacak ve bunları uygulayamayacaktır. Ayrıca, bu ilkenin kabahatleri ve idarî yaptırımları kapsamadığı sadece suçları ve cezaları kapsadığı görülmektedir. Ancak istisnai olarak Kabahatler Kanunu'nun atıfta bulunduğu durumlarda idare hukuku ile ceza hukukunun ortak alanını girerek ceza hukuku kuralları kabahatlere de uygulanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergi kabahatleri, suç ve ceza, anayasa.

ONLINE ÇEVİRİ ARAÇLARININ FRANSIZCA-TÜRKÇE YÖNÜNDE KARŞILAŞTIRILMASI

Arş. Gör. Ayhan GÜNEŞ

Kırıkkale Üniversitesi, gunes425@hotmail.com

ÖZET

Çeviri çalışmaları günümüzde teknolojinin hızlı gelişimiyle birlikte farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Çeviribilim alt alanlarından biri olan Çeviri ve Teknoloji alanında karşılaştığımız online çeviri araçları bu hızlı gelişimin en çarpıcı örneklerinden biridir. Bu çeviri araçları pratik ve ücretsiz olmaları nedeniyle çeviriye ihtiyaç duyan kullanıcılar tarafından rağbet görmektedirler. Bu çeviri araçlarından bazıları 100'ün üzerinde dilde çeviri imkanı sağlarken bazıları daha az sayıda dilde çeviri yapma imkanı sağlamaktadır. Çok fazla sayıdaki online çeviri araçlarından *Google Translate* (Google Çeviri) popülerliği ve son yıllardaki gelişimiyle kullanıcı sayısını arttırmaktadır. *Google Translate*'in yanısıra *Bing Microsoft Translator* da çeviri yapılabilen diller açısından online çeviri araçlarına dikkat çeken bir örnek teşkil etmektedir. Halihazırda insan unsurunun önemli bir parçasını teşkil ettiği çeviri süreci online çeviri araçlarının sağladığı makina ya da otomatik çeviri olgusuyla birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Günümüz çeviri çalışmaları bu bakımdan bir dönüm noktasındadır. İnsan çevirisinde karşılaşılan çeviri hataları otomatik çeviride de farklı şekillerde görülmektedir. Bu doğrultuda, günlük hayatta çok sayıda kişi tarafından kullanılan online çeviri araçlarının kullanıcıya doğru çeviriyi sağlayıp sağlamadığına yönelik olumlu ya da olumsuz görüşler ortaya çıkabilmektedir. Bu bağlamda mevcut çalışmamızın amacı online çeviri araçlarını Fransızca-Türkçe dil çifti yönünde mukayese ederek online çeviri araçları bağlamında ortaya çıkan çeviri sorunlarını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Online Çeviri Araçları, *Google Translate*, *Bing Microsoft Translator* Fransızca-Türkçe Çeviri.

ÇEVİRİ MESLEĞİNİN TÜRKİYE'DEKİ ÇEVİRİ İŞ İLANLARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Arş. Gör. Ayhan GÜNEŞ

Kırıkkale Üniversitesi, gunes425@hotmail.com

ÖZET

Çeviri mesleği günümüz Çeviribilim çalışmalarının alt alanlarından birini oluşturmaktadır. Bu alanda yapılan çalışmalar çeviri mesleğinin kurumsallaşması açısından çok önemlidir. Çeviribilim ve Mütercim-tercümanlık bölümlerinin son yıllarda artmasıyla birlikte bu alandan mezun olanların sayısı da artmaktadır. Çeviribilim ve Mütercim-tercümanlık bölümleri üniversitelerde henüz yeni diyebileceğimiz bölümler oldukları için akademik düzeyde çeviri mesleği de yeni bir inceleme alanıdır. Küreselleşme ve teknoloji olgularının gelişimi ile birlikte çeviri mesleği giderek önem kazanmaktadır. Bu alanda Türkiye'deki üniversitelerde İngilizce, Fransızca, Arapça, Almanca vs. dillerinin yer aldığı bölümler açılmaktadır. Çeviri alanından mezun olanların sayısı arttıkça bu alanla ilgili iş ilanları da hızla artmaktadır. Bu bakımdan çeviri mesleğinin bir çok kapsamda incelenmesi mesleğin kazanımları açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda mevcut çalışmamızın amacı çeviri mesleğini, Türkiye'deki önde gelen online kariyer sitelerinde yayınlanan çeviri iş ilanları bağlamında incelemektir. Böylelikle çevirmenlik ya da mütercim-tercümanlık ile ilgili iş ilanlarının çeşitli açılardan ele alınmasının Türkiye'deki çeviri mesleğinin kurumsallaşması çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Çeviri Mesleği, Çeviri İş İlanları, Mütercim-Tercümanlık.

DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA İŞ AHLAKI DÜZEYİNDEKİ FARKLILIKLAR

Dr. Öğr. Üyesi Baran ARSLAN
Harran Üniversitesi, barslan@harran.edu.tr

Arş. Gör. Erkan NUR
Harran Üniversitesi, erkan.nur@harran.edu.tr

ÖZET

Genel ahlakın iş hayatına uyarlanması olan iş ahlakı kavramı, iş hayatındaki mal ve hizmet üretim ve tüketim sürecindeki doğrular ve yanlışlar olarak ifade edilmektedir. 1920'li yıllar itibari ile dünyada etkisi giderek artan iş ahlakı ile Türkiye 1980'lerin başında tanışmıştır. Ancak iş ahlakının ülkemizde 40 yıla yakın bir geçmişi olmasına rağmen bu alanda yapılan çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Bankacılık sektörü, paranın kaynağı olarak bilinmesinden dolayı, bu sektörde ahlaki olarak kayıpların oldukça fazla olacağı varsayılmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, banka çalışanlarının iş ahlakı düzeylerinin demografik faktörler açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Araştırma için gerekli olan birincil veriler, anket metodu uygulanarak toplanmıştır. Verilerin toplanmasında tesadüfi örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Anketler 15.01.2018 ile 30.01.2018 tarihleri arasında Şanlıurfa ilindeki bankalarda çalışan bireylere uygulanmıştır. Hazırlanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Özgün (2016) tarafından geliştirilen 12 maddelik iş ahlakı ölçeği yer almaktadır. İkinci bölümde ise, cinsiyet, medeni durum, yaş, aylık ortalama gelir düzeyi, eğitim düzeyi ve çalıştığı banka gibi 6 demografik faktör yer almaktadır. Araştırma amacı doğrultusunda hazırlanan anket Şanlıurfa il merkezinde bulunan bankalarda çalışan 384 bireye gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Araştırmada verilerin analizi için SPSS paket programı kullanılmıştır. Öncelikle güvenilirlik analizi, ardından iş ahlakı ölçeğine faktör yapı geçerliliğini test etmek için "faktör Analizi" yapılmıştır. Araştırma amacı doğrultusunda belirlenen hipotezleri test etmek için t-testi ve anova testi analizi yapılmıştır. Demografik faktörlere yönelik frekans analizleri yapıldı. Yapılan cronbach's alpha analizi sonucunda ölçeğin güvenilirliği ,841 çıkmış olup, yüksek bir güvenilirliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların iş ahlakı düzeylerinde cinsiyetleri ve medeni durumları açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek için t-testi analizi yapıldı. Yapılan analiz sonucunda kadın katılımcıların erkeklere kıyasla ve evlilerin bekarlara nazaran iş ahlakı düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. Katılımcıların iş ahlakı düzeylerinde yaş, eğitim düzeyleri ve aylık ortalama gelir açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek için anova testi analizi yapıldı. Yapılan analiz sonucunda katılımcıların yaşları, eğitim düzeyleri ve aylık gelirleri arttıkça iş ahlakı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: iş ahlakı, banka çalışanları, demografik faktörler.

TÜRKİYE'DE SEÇİM SİSTEMİ ARAYIŞLARI

Dr. Öğr. Üyesi Cengiz ARIKAN
Kırıkkale Üniversitesi, carikan_58@hotmail.com

ÖZET

Temsili demokrasilerin vazgeçilmez hukuki ve siyasi aracı olan seçimler, vatandaşlar açısından belirli bir süre için siyasal iktidara muvafakat vermek, verilen muvafakati yenilemek veya büsbütün geri alma fırsatı vermeleri nedeniyle vazgeçilmez bir fonksiyon icra ederler. Bir seçimde kullanılan geçerli oyların yönetilenler adına karar almaya yetkili organların belirlenmesinde kullanılan teknik usuller ise seçim sistemleri olarak adlandırılır.

Seçim sistemleri temel olarak çoğunluk sistemleri ve nispi temsil sistemleri olarak ikiye ayrılır. Çoğunluk seçim sistemlerinde geçerli oyların çoğunluğunu alan parti veya aday o seçim çevresinde seçimi kazanmış olur. Mantığı ve uygulaması kolay olan bu sistem, “önde bitiren yarışı kazanır” deyişiyle ifade edilir. Çoğunluk seçim sistemleri Cumhurbaşkanlığı, Belediye Başkanlığı ve Muhtarlık gibi tek bir kişinin belirlendiği seçimlerde uygulanabildiği gibi, parlamento seçimlerinde de uygulanabilir. Çoğunluk seçim sistemleri tur sayısına göre tek turlu ve iki turlu olarak yapılabildiği gibi, parlamento seçimlerinde tek isimli (dar bölge) ve listeli biçimde de yapılabilir.

Nispi temsil seçim sistemleri ise, siyasi partilerin almış oldukları oy oranında temsiline imkân sağlayan seçim sistemlerinin ortak adıdır. Nispi temsil seçim sistemleri özelliği gereği ancak listeli seçme yöntemi ile uygulanabilir. Nispi temsil seçim sistemi, iki veya daha fazla temsilcinin seçildiği seçim çevrelerinde uygulanabildiği gibi, uygulama örneği az da olsa, bütün ülkenin tek bir seçim çevresi olarak değerlendirildiği ulusal düzeyde de uygulanabilir.

Bir ülkenin herhangi bir seçim sistemini kabul etmesinde şüphesiz o ülkenin ekonomik, kültürel ve siyasal yapısı başta olmak üzere birçok etken rol oynar. Günümüze kadar uygulanmış seçim sistemlerinden hangisi daha idealdir? Sorusuna verilecek net bir cevap yoktur. Çünkü bu sorunun cevabı daima siyasi tercihlerle ilgilidir.

Seçim sistemi tercihlerinin beklide en belirleyici yönü, tercih edilecek sistemin ortaya çıkaracağı sonuçtur. Seçim sistemleri ortaya çıkaracakları sonuç olarak “temsilde adalet” ve “yönetimde istikrar” ilkelerinden birine ağırlık verirler. Çoğunluk seçim sistemleri yönetimde istikrarı öncelerken, nispi temsil seçim sistemleri temsilde adaleti gerçekleştirmeyi önceler. Bekli de ideal bir seçim sisteminden bu iki ilkeyi gerçekleştirmesi beklenebilir. Ancak bu iki ilkenin uzlaştırılması pek mümkün değildir. Birbirleriyle zıtlık içeren bu iki ilkenin aynı anda gerçekleştirilebildiği bir seçim sisteminin oluşturulması mümkün değildir. Temsilde adalete yaklaştıkça yönetimde istikrardan, yönetimde istikrara yaklaştıkça temsilde adaletten uzaklaşılır.

Türk siyasal tarihinde çok farklı seçim sistemleri uygulanmış olmakla beraber uygulanan seçim sistemleri üzerinde tam bir anlaşma sağlanamamıştır. Buna paralel olarak hemen her seçim döneminde seçim sistemi tartışmaları yeniden hararetlenmektedir.

Türkiye'deki seçim sistemine ilişkin tartışmalar, özellikle son dönemlerde, milletvekili genel seçimleri için dile getirilen “dar bölge çoğunluk sistemi” ve “daraltılmış bölge nispi temsil seçim sistemi” ekseninde şekillenmektedir. Her iki seçim sisteminin ortaya çıkaracağı muhtemel sonuçlar ve iktidar yapısına etkileri bildiri konumuzun ana hatlarını oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Seçim Sistemleri, Temsilde Adalet, Yönetimde İstikrar, Dar Bölge Çoğunluk Seçim Sistemi, Daraltılmış Bölge Nispi Temsil Seçim Sistemi.

YÖNETİM DANIŞMANLIĞI VE FİRMALARIN YÖNETİM DANIŞMANLIĞINA KARŞI TUTUMLARININ İNCELENMESİ: BARTIN İLİ ÖRNEĞİ[†]

Doç. Dr. Şaban ESEN

Bartın Üniversitesi, sabanesen@bartin.edu.tr

Bahar IŞIK

Bartın Üniversitesi, Bahar.isk@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Bartın ilinde faaliyet gösteren işletmelerin (ticaret, sanayi ve hizmet işletmeleri) yönetim danışmanlığı olgusuna bakış açılarını incelemektir. Çalışmanın evreni Bartın ilinde faaliyet gösteren Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı işletmeler ile Esnaf ve Sanatkarlar Odasına kayıtlı işletmelerdir.

Çalışmada veri elde etmede anket yönteminden yararlanılmıştır. 500'ün üzerinde şirkete anket ulaştırılmış ancak 425 anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Bulgular; Ankete katılan kişilerden %35,3 kadın, %64,7 baylardan oluşmaktadır, katılanların yaş dağılımına bakıldığında, 25-35 yaş aralığındakiler çoğunluktadırlar (%44,5), daha sonra 36-45 yaş grubundaki katılımcılar gelmektedir. Ankete katılanların eğitim seviyesine bakıldığında ise, %42,6'sı lise mezunu olarak görülmektedir. Daha sonra %23,3 ön lisans ve %19,3 meslek lisesi gelmektedir. Ankete katılan işletmeler, ticaret işletmeleri (207), inşaat işletmeleri (102), hizmet işletmeleri (70) ve sanayi işletmeleri (46) şeklinde sıralanmaktadır. Faaliyet süreleri açısından bakıldığında %38,6 ile 6-10 arası öne çıkmaktadır, %25,6 ile 2-5 yıl ve %16,7 ile 21 yıl ve üstü yer almaktadır. Şirketlerin hukuki yapılarına bakıldığında şahıs şirketlerinin %69,8 oranıyla çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bunu %26,6 ile limited şirketler takip etmektedir. Anonim ve diğer şirketlerin oranı ise %02'dir. Çalışan personel sayıları açısından bakıldığında %74,4'ü, 10 kişiden az personel istihdam eden işyerlerinden oluşmaktadır. 11-49 Kişi istihdam eden işyeri oranı %18,4, 50-249 kişi istihdam eden işyeri oranı %06,8 ve 250'den fazla kişi istihdam eden işletme oranı ise %0,5'dir. İşletmelerin %92,7'si, Bir milyon Türk lirasından daha düşük bir ciroya sahiptirler. İşletmelere iş sağlığı ve güvenliği dışında başka bir danışmanlık hizmeti alıp almadığı sorulduğunda ise, işletmelerin sadece %8,5'inin (36 işletmenin) ilave danışmanlık hizmeti aldığı belirlenmiştir. Danışmanlık hizmeti alanların hangi konuda danışmanlık hizmeti aldığına bakıldığında; kalite belgelendirme, pazarlama ve satış, genel yönetim, çevre yönetimi gibi konulara ağırlık verdikleri görülmektedir.

İşletmelerin %37,1'i yılda bir kez, yine %37,1'i yılda iki ile beş kez danışmanlık hizmeti aldığını ifade etmiştir. Danışmanlık hizmeti alan işletmelerin verimlilik artışı, kalitede iyileşme, iş güvenliğinde artış ve karlılık artışı başta olmak üzere tüm işbirliği yaptıkları alanlarda artış olduğu ifade edilmiştir. Danışmanlık hizmeti almama nedenlerine bakıldığında ise, %80,7'si danışmanlık bilgisine hiç gerek duymadığını, %7,3'ü ise danışmanlık firmalarının yeterli olmadığını beyan etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Danışmanlığı, Yönetim Danışmanlık Firmaları, Bartın Ticaret ve Sanayi Odası Üyeleri, Bartın Esnaf ve Sanatkarlar Odası Üyeleri

[†] Bu çalışma, Bartın Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Koordinatörlüğü tarafından finansal olarak desteklenmiştir.

YENİDEN KİRALAMA YASAĞINA AYKIRILIK NEDENİYLE TAZMİNAT VE HUKUKİ NİTELİĞİ

Dr. İbrahim GÜL

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, ibrahim.gul@hku.edu.tr

ÖZET

Konut ve çatılı işyerine ilişkin kira sözleşmesi, kiraya verenin veya akrabalarının kiralanana gereksinim duyması halinde fesih edilebilir. Ancak kiraya veren, eşi, altsoyu, üstsoyu ve bakmakla yükümlü olduğu yakınlarının dışındaki yakınlarının gereksinimi için tahliye isteminde bulunamaz. Ayrıca kiraya verenin gereksiniminin gerçek ve samimi olması gereklidir. Kiralananı sonradan edinen kişi de kendisinin veya eşinin, altsoyunun, üstsoyunun ve bakmakla yükümlü olduğu akrabalarının kiralanana gereksinim duyması halinde edinme tarihinden başlayarak bir ay içinde durumu kiracıya yazılı olarak bildirmek koşuluyla, kira sözleşmesini altı ay sonra açacağı bir davayla sona erdirebilir. Bunların dışında kiraya veren, kiralananın yeniden inşası veya imarı amacıyla esaslı onarıma ihtiyacının olması halinde kira sözleşmesini sona erdirebilir. Yeniden inşada, önce kiralananın yıktırılması, sonra da yeni bir yapının inşa edilmesi gerekir. İmar amacıyla esaslı onarımda ise kiralanana bir kat veya oda ya da garaj eklenmesi, iki odanın birleştirilmesi, çatının veya bazı duvarların yeniden yaptırılması yeterlidir. Yeniden inşası veya imarı amacıyla esaslı onarıma ihtiyacının olması nedenine dayalı olarak tahliyesi sağlanan taşınmaz, eski hâli ile haklı sebep olmaksızın üç yıl geçmedikçe başkasına kiralanamaz. Eski kiracının, yeniden inşa ve imarı gerçekleştirilen taşınmazı yeni durumu ve yeni kira bedeli ile kiralama konusunda öncelik hakkı vardır. Bu hakkın, kiraya verenin yapacağı yazılı bildirim izleyen bir ay içinde kullanılması gerekir. Bu öncelik hakkı sona erdirilmedikçe, taşınmaz üç yıl geçmeden başkasına kiralanamaz. Aynı şekilde kanun koyucu, kiraya verenin ve akrabalarının gereksinimi amacıyla kiralananın boşaltılmasını sağladıktan sonra haklı sebep olmaksızın, kiralananı üç yıl geçmedikçe eski kiracısından başkasına kiraya verme yasağını kabul etmiştir. Bu üç tahliye nedeniyle üç yıllık süreyle kiralananın başkasına kiraya verilememesi, yeniden kiralama yasağı olarak adlandırılmaktadır. Yeniden kiralama yasağına aykırı olarak kiraya veren haklı sebep olmaksızın taşınmazı başkasına kiraya verirse, eski kiracısına son kira yılında ödemiş olduğu bir yıllık kira bedelinden az olmamak üzere eski kiracısına tazminat ödemekle yükümlüdür. Yapılan bu tazminatı düzenlemesi ile yeniden kiralama yasağına aykırı davranan kiraya verenlere, 6570 sayılı Kanununun 16'ncı maddesinde öngörülen cezaî yaptırımların uygulanması sisteminden vazgeçilmiş, bunun yerine, eski kiracıya, fıkra da belirtilen tazminatın kendisine ödenmesini isteme hakkı tanınmıştır. Yeniden kiralama yasağına aykırılık halinde ödenmesi öngörülen bu tazminatın hukuki niteliğinin belirlenmesi gereklidir. Gerçekten bu tazminatın telafi işlevi görmesi halinde eski kiracının zararının bulunmaması halinde tazminat ödenmemesi gerektiği gibi elde ettiği faydalar varsa bunların tazminattan indirilmesi gereklidir. İşbu tebliğ ile bu bir yıllık tazminatın, eski kiracının zararının telafi işlevimi yoksa kiralayanı samimi ve gerçek olmayan bir amaçla kira sözleşmesinin feshinden caydırma işlevi mi gördüğü tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kira sözleşmesi, kiralanana gereksinim, yeniden imar ve inşa, yeniden kiralama yasağı, tazminat.

KİTLESEL AKINLARDA DEVLETLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ: ULUSLARARASI HUKUK VE TÜRKİYE

Öğr. Gör. Sadık KOCABAŞ

Bartın Üniversitesi, skocabas@bartin.edu.tr

ÖZET

Aynı ülkeden veya coğrafi bölgeden çok sayıda insanın hızlı bir şekilde uluslararası bir sınıra ulaşması ve gelinen ülkenin söz konusu kalabalığı karşılamadaki yetersizliğine kitlesel akın (kitlesel göç, kitlesel sığınma veya toplu akın) denmektedir. Resmi belgelerde yapılan kitlesel akın tanımlarında kesin bir insan sayısından bahsedilmemiştir. Burada önemli olan nokta, gelen insan sayısından ziyade varılan ülkedeki yetersizliklerdir. Eğer varılan ülkenin kapasitesi gelen sığınmacıları karşılamada yetersiz kalıyorsa bu akına kitlesel akın denmektedir.

Kitlesel akınlarda devletlerin sığınmacıları geri göndermeyip, onların temel asgari ihtiyaçlarını karşıladıkları koruma biçimine geçici koruma denmektedir. Genellikle açık kapı politikası ile birlikte uygulanan, olağanüstü ve istisnai bir koruma olan geçici korumanın temel görevi, kitlesel akınlarda silahlı çatışma, yaygın şiddet, insan hakları ihlalleri ve doğal afet gibi sebeplerle ülkesini terk eden kişilerin güvenli bir yere ulaşmasını sağlamak ve bu kişileri geldikleri ülkeye geri gönderilmekten muhafaza etmektir.

Kitlesel akınlarda devletler için bağlayıcı yükümlülükler, uluslararası teamül haline gelen kurallar ve bağlayıcı sözleşmelerden kaynaklı yükümlülüklerdir ki çalışmada bunlardan uluslararası hukuktan kaynaklı yükümlülükler olarak değinilecektir. Ayrıca Avrupa Birliği'nde üye devletler için bağlayıcı kurallar içeren Geçici Koruma Yönergesi'nin yüklediği yükümlülüklerden bahsedilecektir. Kitlesel akın konusundaki Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) kararları bağlayıcı olmayan, tavsiye niteliğindeki kararlardır. Her ne kadar bağlayıcı olmasa bile kitlesel akın konusunda BMMYK kararlarının önem arz etmesinden dolayı bunlar da çalışma kapsamında değerlendirilecektir.

Geçmişte kitlesel akın konusunda tecrübesi olan Türkiye, 2011'in ilk yarısında Suriye'de çıkan olaylar sebebiyle çok büyük bir kitlesel göçle karşı karşıya kalmıştır. Şubat 2018 verilerine göre Türkiye'de geçici koruma altındaki Suriyeli sayısı üç buçuk milyonu geçmiştir. Türkiye'de geçici koruma bugün 2013 tarih ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun (YUKK) 91. maddesi ve 2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Söz konusu yönetmeliğin birçok hükmü devlete yapıp yapmama konusunda takdir yetkisinin verildiği yani bağlayıcılık arz etmeyen hükümlerdir.

Kitlesel akın sonrası oluşturulan geçici koruma statüsü konusunda mevzuat incelendiğinde uluslararası anlaşmalarda ve temel metinlerde bağlayıcı kurallar bulunmadığı görülmektedir. Bölgesel anlamda bağlayıcı tek yasal düzenleme olan Avrupa Birliği Geçici Koruma Yönergesi ise kabul edildiği yıl olan 2001'den beri hiç uygulanmamıştır. Dolayısıyla bu konuda yeknesaklığı sağlayacak bağlayıcı kurallara ihtiyaç vardır ve bunun Birleşmiş Milletler bünyesinde kabul edilmesi yerinde olacaktır.

Kitlesel akınlar sadece bu akına maruz kalan ülkeleri değil diğer ülkeleri de etkileyen önemli nüfus hareketleridir. Bu akınlar sonrası milyonların hayatına tesir eden geçici koruma statülerinin devletlere ne gibi yükümlülükler getirdiği günümüzde önemli konulardan biridir ve incelenmesi faydalı olacaktır. Bu çalışmada da bu yükümlülüklerin uluslararası hukuk, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Türkiye'de neler olduğunun tespiti ve varsa eksikliklerin ne şekilde giderilebileceği işlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kitlesel Akın, Geçici Koruma, Avrupa Birliği Geçici Koruma Yönergesi, Geçici Koruma Yönetmeliği.

LİDERLİK YAKLAŞIMLARI KAPSAMINDA DOUGLAS MCGREGOR'UN X VE Y TEORİSİ: BARTIN ÜNİVERSİTESİ İDARİ PERSONEL ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA[‡]

Doç. Dr. Şaban ESEN

Bartın Üniversitesi, sabanesen@bartin.edu.tr

Tuğba SARAMAN

Bartın Üniversitesi, tsaraman@bartin.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Bartın Üniversitesi'nde çalışan idari personellerin Douglas McGregor'un geliştirdiği X ve Y Teorisine ilişkin görüşlerinin tespit edilmesidir. İfade edilen bu amaç doğrultusunda, idari personellerin X ve Y Teorisi algılaması ortaya konacak ve bu algılamanın cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim düzeyi, unvan, hizmet süresi ve gelir düzeyi değişkenleri bağlamında farklılık oluşturup oluşturmadığı ortaya koymaktır.

Yöntem; Çalışmada, verilerin elde edilmesi noktasında anket yöntemine başvurulmuştur. Anketlerin uygulanmasında ise, yüz yüze anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anketlerin cevaplanması esnasında çalışanların isim ve soyadı bilgileri talep edilmemiş, böylece gizlilik esnasından hareketle ankette yer alan sorulara objektif yanıtlar verilmesi desteklenmiştir. Gönüllülük esasına göre cevaplandırılan anketler, dağıtıldıktan yaklaşık bir hafta sonra toplanmış ve böylece veri toplama aşaması tamamlanmıştır. Toplam 25 sorudan oluşan Douglas McGregor'un geliştirdiği X ve Y Teorisi formunda iki bölüm yer almaktadır. Birinci bölümünde toplam 7 sorudan oluşan demografik bilgiler ile ikinci bölümde Douglas McGregor'un geliştirdiği X ve Y Teorisine yönelik ölçek formundan yararlanılmıştır.

Bulgular; Kurulan hipotezler sonucunda; yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve cinsiyetin X ve Y teorisine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunların yanında sorulan diğer demografik sorular unvan, hizmet süresi, gelir düzeyi arasında ise X ve Y teorilerine ilişkin anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın geneline bakıldığında ise, Bartın Üniversitesi idari personeli üzerinde yapılan bu çalışma sonucunda çalışanların çalıştıkları birimler göz önüne alınarak X teorisine daha yakın oldukları görülmüştür. Çalışanların kendilerini daha fazla işlerine verebilmeleri için, işlerini severek daha ılımlı çalışabilmeleri için, öncelikle yöneticilerin ve kendilerinin Y teorisindeki teorileri benimsemeleri gerekmektedir. Sonuç verilerine bakıldığında, çalışma ortamının daha da iyileştirilmesi ve bu konuda daha verimli çalışılacağı düşünülmese rağmen anket sonuçlarından bu oranın çok düşük olduğu net bir şekilde görülmektedir. Yöneticilerin çalışanlara baskı kurmaması ve bunun için eğitimler düzenlenmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Douglas McGregor, X yaklaşımı, Y Yaklaşımı, Liderlik teorileri

[‡] Bu çalışma, Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme ABD'da hazırlanan Yüksek Lisans çalışmasından üretilmiştir.

TANZİMAT DÖNEMİ İLE OLUŞTURULAN İSTİŞARİ KURULLARIN GÜNÜMÜZE YANSIMALARI

Öğr. Gör. Sadık KOCABAŞ

Bartın Üniversitesi, skocabas@bartin.edu.tr

ÖZET

Devletlerin idari yapıları, geçmiş idari yapılardan, coğrafi şartlardan, sosyo-kültürel ve ekonomik yapıdan etkilenmektedir. Günümüz Türkiye'sinde de bu etkileşimi görmekteyiz. Özellikle, idari yapıda köklü reformların yapıldığı Tanzimat döneminin günümüze kadar etkileri sürmüştür. O etkilerden biri geleneksel devletlerde ve Osmanlı'da geçmişten beri süre gelen meşveret usulünün Tanzimat döneminde kurumsallaşması ve uzmanlaşmış istişari kurulların yeniden yapılandırılan idari yapıda yaygınlaşmasıdır. Bugün idari yapıda gördüğümüz danışma organlarının tohumları, Tanzimat döneminde atılmıştır.

İstişare, meşveret veya danışma, birden fazla kişinin belirli bir konuyla ilgili fikir teatisinde bulunması, birinin başka birinden görüş almasıdır. Yönetim alanında istişare ise idarecilerin, hassaten devlet başkanlarının yapılacak işler veya alınacak kararlar üzerine, ilgili kişilere danışması ve onları eğilimini göz önünde bulundurması faaliyetidir. Bu faaliyete, yöneten-yönetilen ayrımının ilk ortaya çıkmasından itibaren neredeyse bütün toplumlarda rastlanır.

Osmanlı idari yapısı Sasani, Roma ve Bizans İmparatorluklarından etkilenmiştir. Aynı zamanda Abbasi, Emevi gibi İslam devletlerinin izlerini görmek de mümkündür. Yine Selçukluların ve eski Türk devletlerinin yönetim yapılarından da etkileşim olmuştur. Osmanlı'da meşveret kurumu bu etkileşimlerle olgunlaşmıştır.

Tanzimat Fermanının ilanından önce 2. Mahmud döneminde Osmanlı'da merkezileşmeye yönelik politikalar uygulanmaya başlandı. Bu dönemde Batı tarzı nezaretler kuruldu. Tanzimat döneminde de merkezi idare, bu temellere sadık kalınarak geliştirildi. Her nazırlıkta yani bakanlıkta icracı olan yani yürütme gücünü elinde bulduran bakan ve danışma anlamında görevleri olan meclisler vardı. Nezaret meclisleri idarenin yeniden yapılandırılmasında önemli rol üstlenmişti. Buralarda istişare edilen ve alınan kararlar, nazır tarafından onaylanıp sadaret makamına gönderilir, sadaret makamı tarafından da Meclis-i Vâlâ'ya (sonradan Meclis-i Tanzimat'a) gönderilirdi. Bu mecliste ele alınan konu hakkındaki karar tekrar sadarete sunulurdu. Konu önemli ise bir kez de Meclis-i Vukelâ'da görüşülüp nihayet Padişaha arz edilirdi. Görüldüğü gibi bir karar alınmadan evvel birkaç defa üzerinde istişare edilip Padişahın huzuruna gönderilirdi. Bu da Osmanlı'daki meşveret usulünün Tanzimat döneminde de kurumsallaşarak devam ettiğinin bir alametidir.

Osmanlı Devleti sadece merkezde değil taşra yönetiminde de meşveret usulünden faydalanmıştı. Taşrada istişari kurulların süreklilik sağlaması ve tüzel kişilik kazanmaları yine Tanzimat dönemiyle birlikte oldu.

Günümüzde Türk kamu yönetimi teşkilatında gerek merkezi idarenin başkent ve taşra teşkilatında gerekse mahalli idarelerde, Tanzimat dönemi ile kurulan ve kurumsallaşan istişari kurulların uzantılarını görmek mümkündür. Günümüzdeki idari yapıyı daha iyi kavrayabilmek ve gelecekte nasıl daha iyi olacağını tespit edebilmek için idarenin tarihsel arka planını incelemek elzemdir. Türk idari yapısında bir mihenk taşı olan Tanzimat döneminin bu konu özelinde incelenmesi, söz konusu kurulların günümüze yansımaların nasıl olduğunun tespiti yerinde ve faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İstişari Kurullar, Osmanlı Devleti'nde Meşveret Usulü, Tanzimat Dönemi.

ÇİFTÇİNİN TARIMA BAKIŞI: TOKAT İLİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Bilge GÖZENER

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, bilge.gozener@gop.edu.tr

Melek YÜKSEL

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, melek.yuksel@outlook.com

ÖZET

Bu araştırmada, çiftçilerin tarım sektörüne bakış açısı, tarıma ve kendi arazilerine verdikleri değer, üretim faaliyetinde buldukları ve geçim sağladıkları tarım sektörü hakkındaki bilgi ve bilinç düzeyleri, tarımın sürdürülebilirliğine verdikleri önem incelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca çiftçilerin üretim faaliyetleri, hibe kullanımları, kooperatif veya birliklere üyelik durumları da incelenmiştir. Araştırma kapsamında Tokat ili merkez ilçe köylerinden 71 üretici ile görüşülerek gerçekleştirilen anketler bu çalışmanın ana materyalini oluşturmuştur. Elde edilen anket verileri incelenip frekans ve yüzde içeren tablolar hazırlanmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tarımın vazgeçilemez oluşuna ve arazi bütünlüğüne önem veren çiftçilerin oranı ağırlıktadır. Bunun yanı sıra, tarım sektörünün önemi ve mevcut tarım arazisi varlığı göz önüne alındığında, arazilerinin tarım dışı kullanımında bir sakınca görmeyen ve olası bir durumda topraklarından vazgeçeceklerini belirten çiftçiler ise azımsanmayacak bir orana sahiptir.

Anahtar Kelimeler: tarım sektörü, tarımın önemi, çiftçi için tarım.

ALGILANAN ÖRGÜTSEL PRESTİJİN İŞE ADANMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Engin KANBUR

Kastamonu Üniversitesi Sivil Havacılık YO, ekanbur@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Örgütler, küreselleşen iş dünyasında rakipleri ile mücadele edebilmek, teknolojik gelişmelere hızlı uyum sağlayabilmek ve en nihayetinde örgütsel amaçlara ulaşabilmek için rekabet güçlerini artırmak ve bunun sürekliliğini sağlamak durumundadırlar. Örgütlerin bunu başarabilmesi çalışanları ile bütünleşmesine, olumlu prestije sahip olmasına ve çalışanların da örgüt için özveride bulunmasına büyük ölçüde bağlıdır. Bu bağlamda, bu araştırma için kurgulanan algılanan örgütsel prestij ve işe adanma davranışı örgütlerin rekabet gücünü artıracak kavramlara olarak dikkat çekmektedir. Algılanan örgütsel prestij, çalışanların örgütlerinin diğer bireyler tarafından nasıl algılandığına ilişkin duyguları, düşünceleri ve algıları olarak tanımlanmaktadır. Algılanan örgütsel prestij, çalışanın kendisinin ve diğer bireylerin örgütü nasıl gördüğüne ilişkin düşünceler, çalışanın üyesi olduğu örgütü diğer örgütlerle karşılaştırarak yaptığı değerlendirmeler olarak da ifade edilmektedir. Örgütsel prestij çalışanlar tarafından olumlu algılandığında, örgütleri ile bütünleşecek ve işe adanma davranışı gösterebilecektir. Aksi durumda çalışanlar; tükenmişlik, işten ayrılma niyeti ve stres gibi olumsuz örgütsel davranışlar sergileyebileceklerdir. İşe adanma davranışı, çalışanın yaptığı işe ilişkin tutumu, çalışanın iş ile bütünleşmesi veya bağlantılı olması durumudur. İşe adanma davranışı, çalışanların iş rolleri ile bütünleşmesi ve bunu yaparken fiziksel, duygusal ve bilişsel enerjilerini işe aktarmaları olarak ifade edilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, çalışanların örgütsel prestij algıladıklarının işe adanma davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Araştırmanın verileri, Kastamonu İl merkezinde faaliyetlerini sürdüren bir tekstil işletmesinde görev yapan ve kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 239 çalışandan anket tekniği ile toplanmıştır. Örneklem miktarı araştırma evrenini temsil edecek niteliktedir. Araştırmada, çalışanların örgütsel prestij algılarını belirlemek amacıyla “Algılanan Örgütsel Prestij Ölçeği” ve işe adanma davranış düzeylerini belirlemek için ise “İşe Adanmışlık Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeklerin yapı geçerliliği doğrulayıcı faktör analizi ile gerçekleştirilmiş olup, yeterli uyum derecesi sağlanmıştır. Ölçeklerin güvenilirlik değeri ise Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ile ölçülmüş olup, %70'in üzerindedir. Araştırma verilerin test edilmesinde, korelasyon ve regresyon analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; çalışanların örgütsel prestij algılarının işe adanma davranışları ve alt boyutları (duygusal adanma, fiziksel adanma ve bilişsel adanma) üzerinde pozitif ve anlamlı ilişkisinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algılanan Örgütsel Prestij, İşe Adanma Davranışı, Duygusal Adanma, Fiziksel Adanma, Bilişsel Adanma.

DAMAT FERİT HÜKÜMETİNİN ANADOLU'DA ETKİN OLMA SİYASETİNİN BİR UNSURU OLARAK ANADOLU NASİHAT HEYETİ

Dr. İsmail EFE

Kırıkkale Üniversitesi, efe5772@gmail.com

ÖZET

I. Dünya Savaşı'nı kaybeden Osmanlı Devleti'nin 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi'ni imzalaması, Osmanlı tebaası Rum ve Ermeni gibi azınlık unsurların uzun zamandır planladıkları hedeflerine ulaşmak üzere harekete geçmelerine fırsat verdi. Azınlık unsurlar İtilaf Devletleri'nden aldıkları güçle, bir taraftan siyasi hak talebinde bulunurken, bir taraftan da savunmasız durumda bulunan Türkleri imha etmeye giriştiler. Türklere karşı yapılan katliamları tersinden alan İtilaf Devletleri, gayrimüslimlerin Türkler tarafından imha edildiğini iddia ederek, Anadolu'nun işgali için gerekçeler hazırlamaya başladı. İtilâf güçleri ve azınlıkların tehlikeli faaliyetleri karşısında ne yapacağını bilmez bir halde hareket eden Damat Ferit Hükümeti, içeride İttihat ve Terakki dönemi karşıtı politikalar izlerken, dışarıda ise İtilâf Devletleri'ne ve özellikle İngiltere'ye ters düşmemeye hatta onlara yaranmaya çalışan politikalar takip ediyordu. 29 Mart 1919'da Sultan Vahdettin ile uzun bir görüşme yapan Damat Ferit Paşa, 30 Mart'ta İngiliz Yüksek Komiseri Calthorpe'a, İngiliz himayesi isteyen bir proje sundu. Hükümet içeride azınlıklara karşı müsamahakâr bir politika izlemesine rağmen, Rum çetelerinin Türklere karşı saldırılarının artarak devam etmesi üzerine 1919 yılı Nisan ayı başında daha etkin önlemler almak için harekete geçti.

Hükümet, kuracağı "Heyet-i Nasıha" adı verilen heyetlerin faaliyetleri sayesinde Müslim-gayrimüslim, Türk, Rum, Ermeni gibi farklı unsurların birbiriyle kaynaşabileceğini ve bu şekilde sorunu çözebileceğini düşünüyordu. Anadolu Nasihat Heyeti yola çıkana kadar heyetin başında hangi şehzadenin bulunacağı, heyet üyelerinin kimler olacağı kesinlik kazanmamıştır. Ancak, 16 Nisan 1919'da Şehzade Abdürrahim Efendi başkanlığındaki Anadolu Nasihat Heyeti Alemdar Vapuru ile Bursa'ya gitmek üzere İstanbul'dan hareket etmiştir. İstanbul'dan ayrılmadan heyete, ziyaret etikleri yerlerde halka okunmak üzere bir Padişah beyannamesi verilmiştir. Heyetin ziyaret edeceği güzergâh ise Bursa, Kermasti, Balıkesir, İzmir, Aydın, Antalya, Konya, Ereğli, Kayseri, Ankara olarak tespit edilmiştir. Ancak heyetin duruma göre yolda ziyaret programını tadil edilebileceği de ifade edilmiştir.

Ziyaretlerine Bursa'dan başlayan Nasihat Heyeti, 29 Nisan'da Aydın'a ulaştı. Burada ikiye ayrılan heyetin Şehzadenin riyasetindeki kısmı, Nazilli, Saray Köy, Sultanhisar, Denizli kasabalarını ziyaret ederek Antalya yönünde hareket etti. 8 Mayıs'ta Antalya'nın Korkuteli Kazasına uğrayan Şehzade Abdürrahim Efendi riyasetindeki nasihat heyeti, Isparta, Eğridir, Yalvaç, Akşehir güzergâhını kullanarak 12 Mayıs'ta Konya'ya ulaştı. 15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgal edildiği sırada Konya'da bulunan Şehzade Abdürrahim Efendi ve heyeti, Damat Ferit Paşa'nın talimatıyla, hazır bekleyen özel trenle Konya'dan ayrıldı ve 18 Mayıs'ta İstanbul'a döndü. Şehzade Abdürrahim Efendi riyasetindeki Anadolu Nasihat Heyeti, birkaç istisna dışında gittikleri yerlerde coşkulu bir şekilde karşılanmıştır. Ancak, ziyaretler sırasında Türk halkına, işgalci kuvvetlere karşı koymayı hükümete karşı isyan sayacaklarını ifade etmeleri, halkın Milli Mücadeleye katılmasını olumsuz yönde etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Damat Ferit Hükümeti, Şehzade Abdürrahim Efendi, Anadolu Nasihat Heyeti, Türkler, Gayrimüslim Azınlıklar, İngilizler.

RADYOLOJİ DEPARTMANI ÇALIŞANLARININ RADYASYONDAN KORUNMA DÜZEYLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR İNCELEME

Halise ÇEVİK

Hacettepe Üniversitesi, halisecevik@hotmail.com

Arş. Gör. Gülnur İLGÜN

Hacettepe Üniversitesi, gulnurharmanci@hacettepe.edu.tr

Prof. Dr. Bayram ŞAHİN

Hacettepe Üniversitesi, baysahin@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda sağlık teknolojileri alanında yaşanan gelişmeler bekleme, teşhis ve tedavi sürelerinin kısalması, iş yükünün azalması, sunulan hizmetin kalitesinin artması, teşhis sürecinde karşılaşılan hataların azalması gibi çok sayıda avantajı da beraberinde getirmiştir. Ancak sağlık teknolojilerinin söz konusu avantajlarının yanı sıra birtakım dezavantajları da bulunmaktadır. Önemli dezavantajlarından biri de işle ilgili risk faktörlerini artırmasıdır. Özellikle hastanelerin radyoloji departmanında kullanılan tıbbi cihazlar kullanım esnasında çevreye belli miktarda radyasyon yayarak hem hastalara hem de sağlık çalışanlarına zarar vermektedir. Bu nedenle hastane içerisindeki riskli bölümler için hem hastane yönetimi tarafından hem de bireyler tarafından birtakım önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu çalışmada da radyoloji departmanında çalışan personelin bireysel olarak radyasyondan korunmak için almış oldukları önlemlerin düzeyini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma evrenini Ankara'da hizmet sunan bir üniversite hastanesinin radyoloji departmanında çalışan 299 sağlık personeli oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında örneklem büyüklüğü hesaplanmayıp tüm çalışanlara anket formu dağıtılmıştır. Buradan hareketle araştırmada hastanede çalışan 151 radyoloji teknisyeninden 71'ine (%47), 25 hemşireden 15'ine (%60), 62 hekimden 33'üne (%53) ve 61 diğer personelden (sağlık memuru, hizmetli ve posta) 36'sına (%59) ulaşılmış ve anketlerin geri dönüş oranı %52 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada katılımcılara araştırmacılar tarafında geliştirilmiş olan ve altısı demografik, dokuzu radyasyondan korunma yöntemlerine ilişkin olmak üzere toplam 15 soru yönetilmiştir. Çalışanların radyasyondan korunma düzeyine ilişkin vermiş oldukları cevaplar ise frekans ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistiklerle incelenmiştir. Çalışanların radyasyondan korunma düzeylerini etkileyen değişkenlerin belirlenmesi amacıyla da çok değişkenli regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizinde yaş, cinsiyet, medeni durum, meslek, meslekte çalışma süresi ve radyasyondan korunma konusunda eğitimi alma durumu bağımsız değişkenler olarak kullanılırken, genel radyasyondan korunma düzeyi ise bağımlı değişken olarak kullanılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda cinsiyet, meslek ve radyasyondan korunma konusunda eğitim almış olma değişkenlerinin çalışanların radyasyondan korunmak için almış oldukları önlemler üzerinde anlamlı etkisinin olduğu görülmektedir ($p \leq 0,05$). Buna göre erkeklerin, radyoloji teknisyeni, sağlık memuru, hizmetli ve posta olarak görev yapanların ve radyasyondan korunma eğitimi alanların bireysel önlem alma düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak modelde yer alan yaş, medeni durum ve meslekte çalışma süresi değişkenlerinin ise alınan önlemler üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Standardize edilmiş beta katsayılarından hareketle çalışanların radyasyondan korunmak için eğitim almış olmalarının ($\beta = 0,443$) bireysel olarak alınan önlemler üzerindeki etkisinin modeldeki diğer değişkenlerden çok daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Sağlık çalışanlarının bireysel önlem alma düzeylerini etkileyen değişkenlerin ortaya konduğu bu çalışmanın hastane yöneticilerinin çalışan güvenliği ile ilgili planlamalar yapmasında önemli ipuçları sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Radyasyondan korunma, radyoloji departmanı, sağlık personeli, çalışan güvenliği, hastaneler.

BİREY-ÖRGÜT UYUMUNUN İŞE YABANCILAŞMA ÜZERİNE ETKİSİNİ İNCELEMeye YÖNELİK AMPİRİK BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Engin KANBUR

Kastamonu Üniversitesi Sivil Havacılık YO, ekanbur@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Örgütler, belirli amaçlara ulaşmak ve bunu sürdürülebilir kılmak için faaliyette bulunurlar. Her geçen gün daha da zorlaşan rekabet şartlarında örgütlerin bunu başarabilmesi çalışanları ile yakaladığı ve geliştirdiği uyum ile mümkün olabilmektedir. Birey-örgüt uyumunu sağlayan örgütlerin amaçlarına ulaşma noktasında başarılı olduğu, aksi takdirde örgütsel verimin düştüğü, çalışanların bağlılıklarının ve performanslarının azaldığı, tükenmişlik yaşadığı ve işe yabancılaştığı söylenebilir. Birey-örgüt uyumu, bireyin örgütü ile paylaştığı değerlerde, amaçlarda, beklentilerde, istek ve ihtiyaçlarda sağlanan uyum, bireyin değer yargıları ile örgütün değer yargıları arasındaki ahenk, bütünleşme ve uyum olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda birey-örgüt uyumu, örgütün kültürel özellikleri ile bireyin değerleri ve kişilik özellikleri arasındaki örtüşme, uygunluk ve uyum derecesi olarak da ifade edilmektedir. İşe yabancılaşma, bireyin yaptığı işin kendisine yüklediği roller ile sahip olduğu öz doğası arasındaki uyumsuzluğun ve çatışmanın ortaya çıkardığı bir sonuç olarak belirtilmektedir. Diğer bir ifadeyle işe yabancılaşma, bireyin yaptığı işe karşı enerjisini, coşkusunu ve aidiyetini kaybettiğini gösteren bir tutum şeklinde tanımlanmaktadır. İşe yabancılaşma, bireyin yaptığı işin kendisinin ihtiyaç ve beklentilerini karşılayamadığı algısından kaynaklanan psikolojik bilişsel bir durumdur ve bireyin işini daha az önemsemesi, daha az enerji ile çalışması ve daha az performans göstermesine neden olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, birey-örgüt uyumunun çalışanların işe yabancılaşma düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Araştırmanı verileri, bir tekstil işletmesinde görev yapan ve kolayda örnekleme yöntemi belirlenen 264 çalışandan anket tekniği ile toplanmıştır. Örneklem miktarı araştırma evrenini temsil edecek niteliktedir. Araştırmada, katılımcıların birey-örgüt uyumunu belirlemek amacıyla “Birey-Örgüt Uyumu Ölçeği” ve işe yabancılaşma düzeylerini belirlemek için ise “İşe Yabancılaşma Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeklerin yapı geçerliliği doğrulayıcı faktör analizi ile gerçekleştirilmiş olup, yeterli uyum derecesi sağlanmıştır. Ölçeklerin güvenilirlik değeri ise Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ile ölçülmüş olup, %70'in üzerindedir. Araştırma verilerin test edilmesinde, korelasyon ve regresyon analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; çalışanların birey-örgüt uyumu ile işe yabancılaşma ve alt boyutları (anlamsızlaşma ve güçsüzlük) üzerinde negatif ve anlamlı ilişkisi gözlenirken, kendine yabancılaşma alt boyutu ile herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Birey-Örgüt Uyumu, Yabancılaşma, İşe Yabancılaşma.

ÇİZGİ FİMLERDE ŞİDDET GÖSTERİMİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Elif ŞEŞEN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, elifsesen@gmail.com

Prof. Dr. K. Özkan ERTÜRK

Düzce Üniversitesi, ozkanerturk@mynet.com

ÖZET

Çocukluğun ilk yılları öğrenmenin en çok ve en verimli olduğu yıllardır. Çocukların bu öğrendikleri her şey tüm hayatları boyunca onlara eşlik eder. Günün büyük kısmını televizyon karşısında geçiren çocuklar renkli hayali kahramanlar ve çok seçenekli çizgi filmlerle karşılaşmaktadırlar. Günümüzde önemli bir sorun olan şiddet de çizgi filmlerle çocuklara kolaylıkla aktarılmaktadır. Çizgi filmlerde gördükleri ve hafızalarına kaydettikleri şiddet içerikli söz ve görüntüler çocukların tüm hayatını etkileyebilmektedir. Bu çalışmanın amacı televizyonda yayınlanan çizgi filmlerdeki sembolik ve fiziksel şiddet gösteriminin çocuklar üzerindeki etkilerini anlamaktır. Çalışmada katılımsız gözlem ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bir anaokulda çocuklara çizgi film izletilmiştir ve çocuklar çizgi filmi izlerken, sonrasında gözlemlenerek hareketlerinde ne gibi değişimler olduğu saptanmaya çalışılmıştır. Çizgi film bittikten sonra çocuklara birkaç soruyla ne düşündükleri sorulmuştur ve bulgular çalışmaya aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çizgi Film, Şiddet, Çocuk.

RENKLERİN PSİKOLOJİK BOYUTU: KIRMIZI ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Ferhunde KÜÇÜKŞEN ÖNER
Bartın Üniversitesi, foner@bartin.edu.tr

ÖZET

Renklerin fizyolojik, toplumsal boyutları kadar psikolojik boyutu da bulunmaktadır. Renklere verilen önem ya da yüklenen kavramlar toplumdan topluma değişme gösterdiği gibi bireyden bireye hatta yaş gruplarına göre de değişiklikler gösterebilmektedir. Renkler, insanların duygu ve duyguları, günlük ruh halleriyle doğrudan ilişkilidir. Yapılan araştırmalar, çocukluktan itibaren gerek kılık kıyafetlerde kullanılan renklerin, gerekse buldukları mekânların renklerinin insanların ruh durumlarını, çalışma enerjilerini doğrudan etkilediğini göstermiştir.

Renklerin insanlar üzerinde yarattığı psikolojik etki sebebiyle, iş dünyasında örneğin, firmaların logo renklerinin, pazarlamada ürün ambalajlarının seçiminde, mekanların iç ve dış dekorasyonunda, insanlar arası iletişimde ve daha bir çok alanda etkili olduğu bilinmektedir. Ayrıca, insanların kişilik yapısının da renk seçimini etkilediği ifade edilmektedir. Neşeli insanlar turuncuyu tercih ederken, atletik yapıdakiler kırmızıyı, entelektüeller maviyi, egoistler sarıyı seçmektedir. Yaş durumu göz önünde bulundurulursa, bebekler parlak renkleri (daha çok kırmızı ve sarı), daha büyük yaşta çocuklar ise kırmızı ve mavi renkleri tercih etmektedirler. Olgunluk dönemiyle birlikte mavi ve yeşile yönelim olmaktadır.

Renkler, içerdikleri düşük ya da yüksek titreşimli enerjileri ile insan psikolojisi üzerinde etkili olmaktadır. İnsanın duygusal, zihinsel ve fiziksel dünyasını derinden etkileme gücüne sahiptirler. Renk psiko-sosyal gereksinimlerin sağlanmasında da etkili olmaktadır. Bu nedenle renkleri yapısal olarak incelemek kadar psikoloji açısından da incelemek gerekmektedir. Bazı renkler, iç daraltıcı, sıkıcı bulunduğu gibi, bazı renkler insan üzerinde bir ferahlık, genişlik duygusu yaratmaktadır. Bu özellikleri ile renkler, uyarıcı oldukları kadar, bunaltıcı, yapıcı oldukları kadar da yıkıcı, itici ya da çekici olabilmektedirler. Buna göre mekânların dekorasyonunda kullanılan kırmızı rengi, ortama enerji verir, yaratıcı etkinlikleri teşvik eder, sıcaklık verir. Fakat heyecan verici etkisi sebebiyle, uykusuzluk da yaratabilir. Uzun süre kalınması veya aktif işgücünün kullanılması tercih edilen mekânlar için uygundur, fakat yatak odaları için kullanılmaması gereken bir renktir. Çünkü kırmızının kullanıldığı mekânlarda insanlar zaman kavramını yitirir. Bunun için bar ve disko tarzı eğlence mekânlarında kırmızı en çok kullanılan renktir.

Kırmızının uzun süre izlendiğinde insanda gerginlik ve heyecan yaratması, kısa sürede dikkat çekici olması ve bakışı üzerinde toplaması gibi etkileri de vardır. Sıcak renk grubundan ve dalga boyu en yüksek renk olduğu için dikkat çekicidir. Kırmızı renkli nesnelere daha büyük ve dikkat çekici görünürler.

Bu bildiride renklerin insan psikolojisi üzerine etkileri ve insan psikolojisinin renklere yüklediği anlamlar üzerinde durulacak; bu anlamlar psikolojik açıdan çok boyutlu pratikleri olan kırmızı rengi ile somutlaştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Renkler, Psikoloji, Kırmızı.

AZERBAJCANDA MİLLİ KİMLİĞİN VE MİLLİ BİLİNCİN OLUŞUMUNDA AYDINLARIN VE BASININ ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Zhala BABASHOVA KASTRATİ
Kastamonu Üniversitesi, zbabashova@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Türkler, 20. yüzyıl boyunca, maşrıktan mağrıbe uzanan geniş vatan coğrafyasında, dünyada adı bilinen hemen hemen bütün milletlere karşı istikbal mücadelesi vermek zorunda kaldılar. Diğer milletlerin tarih boyunca şahit olmadıkları rejimleri, maruz kalmadıkları katliamları, bu yüzyılda bizzat yaşadılar. Yendiler, yenildiler; bir ölüp, bin dirildiler. Top yekun imha edilerek unutturulmak istendikleri sırada, tarih sahnesine her zamankinden daha kalabalık bir kadro halinde yeniden çıktılar.

Tarihin en eski dönemlerinden beri çeşitli milletlerin egemenliği altında yaşamak durumunda kalan Azerbaycan Türkleri 1800'lü yıllardan itibaren bağımsızlık mücadelesi vermeye başlamışlardır. 1872 yılından itibaren Rusya'nın Azerbaycan'da petrol kuyularının yabancı yatırımlara da açması ve bu süreçle birlikte ülkede güçlü yatırımların ve yabancı sermayenin sayısında da önemli bir artış yaşanmıştır. Bu durum Bakü ve çevresinde bulunan zengin petrol kaynaklarının bulunmasına ve bu arazilerin yabancı sermayeciler tarafından uzun süreli kiralanması sayesinde arsalarında petrol kaynakları olan halkın da zenginleşmesine sebep oldu. Şemsi Esedullayev ve Hacı Zeynalabdin Tağıyev gibi hayırsever işadamları bu dönemlerde servet sahibi olmuş ve servetlerini Azerbaycan halkının aydınlatılması, eğitilmesi yolunda gereken faaliyetleri finanse etmişler. Böylelikle de Azerbaycan halkı aydınlatılmaya ve milli bilinç oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu işadamları tarafından hem okul açılmış hem de gazeteler yayımlanarak milli mücadeleye destek verilmiştir.

Dönemin en önemli tipik özelliklerinden bir tanesi de Azerbaycanlı aydınların donanımlı olması ve üzerlerinde birçok meziyeti bulundurmasıdır. Gerek devlet adamlığı, gerek gazeteci kimliği, gerek sanatçı kimliği ile hayatın her alanında yer alan Azerbaycan aydınları Azerbaycan halkını bilinçlendirmeye ve milli mücadele yolunda örgütlemeye çalışmışlardır. Bu durum hiçbir zaman kolay olmamış, bin bir zorluklarla açılan gazeteler Rusya tarafından kapatılmış, gazetecilere ağır cezalar verilmiştir. 1905 yılına kadar çok sayıda gazete çıkartılmış ve bu gazeteler uzun ömürlü olamamışlardır. 1905'ten sonra mecmua sayısı artmıştır. Bununla birlikte gazetelerin içeriğinde de milli mücadele yolunda siyasi bir zenginleşme meydana gelmiştir. Tüm bu şartlar altında uzun yıllar verilen mücadele 1918'de uzun ömürlü olmayacak Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla sonuçlanmıştır.

Bu yazıda, Azerbaycan Türklerinin 20. yüzyılda milli kimliğinin oluşumunda etkili olan siyasi, edebi olaylar ve basın hayatı ana hatlarıyla ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Milli Kimlik, Azerbaycan, Cumhuriyet, Aydınlar, Gazete, Dergi.

TÜRKÇEDE EYLEM+{-A} EYLEM+{-A} ŞEKLİNDE KURULAN İKİLEMELERİN İSTEM YAPILARI

Dr. Işıl AYDIN ÖZKAN

Sinop Üniversitesi, isilaydin86@gmail.com

ÖZET

İstem, basit bir tanımla, bir sözcüğün etrafında açtığı mantıksal, anlamsal ve sözdizimsel boşluktur. Bu boşluk, bahsi geçen sözcüğün isteği veya gereksinimine uygun olarak, öbek yapıda yer alan ve katılan adı verilen belirli unsurlarla tamamlanır. Bu tamamlanma birincil olarak anlamsal bir süreçtir. Ancak bu tamamlanmanın göz ardı edilemez, sistematik biçimsözdizimsel etkileri de vardır.

Bir istem ilişkisi temelde iki farklı tipte unsurdan meydana gelir: Bunlardan ilki tamamlanmamış ya da doymamış bir ögedir: eylem, ad vb. Diğeri ise tamamlanmış ve doymamış ögeyi doyurmak için uygun olan unsurlardır: ad, önad vb.

Diğeri bir deyişle bir sözcüğün istemi, o sözcüğün diğeri sözcüklerle hem anlamsal hem de sözdizimsel olarak birleşebilmek için sahip olduğu potansiyel olarak tanımlanabilir. Hemen her dilde istem potansiyeline sahip en geniş sözcük sınıfı eylemlerdir. Bunun yanı sıra istem potansiyeline sahip olan adlar, önadlar, ilgeçler ve bazı sözdizimsel yapılar da bulunmaktadır.

İkilemeler genellikle aynı sözcükler, yakın anlamlı sözcükler, sesleri birbirine yakın sözcükler ya da karşıt anlamlı sözcüklerin tümcede anlamı pekiştirmek veya vurgulamak amacıyla yinelenmesiyle oluşurlar. Türkçede ikilemelerin çeşitli kuruluş şekilleri vardır. Bunlardan biri de ulaç biçimbirimi {-A}'nın eylem kök ya da gövdelerine eklenmesiyle oluşturulan ikilemelerdir: döne döne, sora sora, güle ağlaya vb. Bu tür ikilemeler istem açısından incelendiğinde, kimi tümcelerde bu yapıların istem potansiyellerini korudukları, kimi tümcelerde ise koruyamadıkları gözlenmiştir. Bu çalışmada bu tip yapıların istemleri mantıksal, anlamsal ve sözdizimsel düzeyde incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Eylem+{-A} Eylem+{-A} Şeklinde Kurulan İkilemelerde İstem, Türkçede İstem, İkilemelerde İstem.

TURİZME YÖNELİK TUTUMU ETKİLEYEN UNSURLARIN BELİRLENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Halime GÖKTAŞ KULUALP
Karabük Üniversitesi, halimegoktas@karabuk.edu.tr

Ömer SARI
Karabük Üniversitesi, omersarii0680@gmail.com

ÖZET

Çalışma, turizme yönelik tutumu etkileyen unsurların belirlenmesinde kırsal turizmin yarattığı etkiyi ölçmek amacıyla yapılmıştır. Tutum; fikir, duygu ve eğilim olarak kişilerin davranışlarında gözlemlenebilen olumlu ya da olumsuz tepkilerdir. Bireylerin davranışları tutumları sayesinde şekillenmektedir. Bu nedenle, herhangi bir konuyla ilgili eğilimi görebilmek için tutumların ölçülmesi son derece önemlidir. Kırsal turizmin Türkiye için yarattığı gelişimsel etkiler yöre halkları tarafından katılımcı yaklaşım sergilenerek benimsenmektedir. Kırsal turizm konusunda halkın katılımcı yaklaşımda bulunması, turizm hakkındaki tutumuna bağlıdır. Bu bağlamda, çalışmada halkın katılımcı yaklaşım gösterme tutumu değerlendirilmiştir. Kırsal turizmin bulunduğu yöre ve yerleşikler açısından olumlu ve olumsuz etkileri bulunmaktadır. Ancak yöre halkları kırsal turizmin yarattığı olumsuz etkileri tolerans göstererek turizm gelişimi konusunda katılımcı yaklaşım sergilemektedir.

Bu doğrultuda, kırsal bölgede yer alan turistik bir destinasyon yöresinin halkının turizme ilişkin bakış açıları incelenmiştir. Araştırma kapsamında bilimsel araştırma yöntemlerinden anket yöntemi tercih edilmiştir. Katılımcılardan kırsal turizmin bölgelerinde ne gibi değişiklikler yaptığını belirlemek ve altında yatan nedenleri incelemek amacıyla bilgiler alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda yöre halkının kırsal turizme bakış açısının olumlu olduğu ve daha fazla gelişim göstermesi için katılım gösterdiği görülmüştür. Gelecekte bu alanda yapılacak çalışmalarda turizme yönelik tutumların incelenmesinde hangi durumlarda sosyo-kültürel ve çevresel etkilerin yöre halkları tarafından tercih edilme gerekçelerinin belirlenmesi faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Kırsal Turizm, Katılımcı Yaklaşım.

AKILLI TEDARİK ZİNCİRİ (Tedarik Zinciri 4.0)

Dr. Öğr. Üyesi Zümrüt Hatice ŞEKKELİ
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, zhkiper@yahoo.com

Prof. Dr. İsmail BAKAN
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ibakan63@hotmail.com

ÖZET

Devam eden belirsizlik ve aksamaların olduğu günümüz dinamik çalışma ortamında zaman, kalite ve maliyet işletme başarılarının en baskın özelliklerinden birkaçı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu şartlarda hayatta kalabilmek ve/veya sürdürülebilir olmak için işletmelerin, kişiselleştirilmiş ürünleri esnek ve otomatik süreçlerde üretmesi kaçınılmaz olmuştur. İşletmeler başarılı olmak için yeni arayışlara yönelmek durumunda kalmışlardır. Yine son dönemde fiziksel sistemler ile siber alanların birbiriyle etkileşim halinde olması ile teknoloji alanında büyük gelişmeler yaşanmış ve yeni dijital sistemler ortaya çıkmıştır (Bagheri vd., 1622). Tüm bu yönetsel ve yönetsel ihtiyaçların ve ürün ile yaşanan teknolojik gelişmelerin birbiriyle bütünleştirilmesi sonucunda endüstri 4.0 doğmuştur (Göpfelt, 2016:249; Schmidt vd.,2015).

Endüstri 4.0 ile daha fazla katma değerli ürün ve hizmet üretmek; esnek üretim sistemleri oluşturabilmek, değer zinciri boyunca etkin olan bir ağ oluşturmak, bu sayede hem veriyi gerçek zamanlı analiz edebilmek hem de olası hataları tespit ederek anında düzeltebilmek mümkün hale gelmektedir (Derrouiche vd., 2018; Timm ve Lorig; 2015). Endüstri 4.0'ın temel bileşenleri nesnelerin interneti, hizmetlerin interneti ve siber fiziksel sistemlerdir. Akıllı fabrikalar ancak bu üç sacayağının bir araya gelmesi ile oluşabilmektedir. Akıllı fabrika kavramını destekleyen diğer bileşenler ise bulut bilişim sistemleri, artırılmış gerçeklik, simülasyon, yapay zekâ, 3D yazıcılar, özerk robot sistemleri, büyük veri vs. kavramlardır (www.i-scoop.eu/).

Endüstri 4.0'ın neden olduğu yenilikler ve gereksinimler de tedarik zinciri ve lojistik alanında önemli bir dönüşüme yol açmıştır (Timm ve Lorig; 2015). Endüstri 4.0'ın etkisi ile akıllı tedarik zincirinde (Tedarik zinciri 4.0) tüm lojistik işlemlerin otomatik yapıldığı dijital bir gelişim ve radikal bir değişim söz konusudur (Göpfelt, 2016:250). Artık geleneksel tedarik zincirleri, geçmişten bugüne kadar hiçbir zaman şimdikinden daha üstün olmamış olan akıllı tedarik zinciri 4.0'a evrilmeye başlamış ve izole, yerel ve tek şirket uygulamalarından geniş, sistematik, akıllı tedarik zincir uygulamalarına uzanan; büyük oranda özelleştirilmiş akıllı ürün ve hizmetler sağlayarak, paydaşları da içine alan ve nihai müşteriye kadar ulaşan bir değer zinciri oluşturacak bir biçimde genişlemiştir. Bunun sonucunda da firmalar müşteri temelli ürün ve hizmet üretebilmek için büyük veri analizi yapmak ve siber fiziksel sistemleri nesnelerin interneti, hizmetlerin interneti gibi uygulamalarını kullanmak zorunda kalmaya başlamışlardır (Derrouiche vd., 2018; Charlton, 2016).

Tedarik zincirindeki bu dönüşümün temel amacı, satışın ve karın yükseltilmesi yoluyla verimliliğin artmasını sağlamaktır. Bu durum tüm süreçlerin mümkün olduğunca optimize olmasını ve müşterinin sipariş vermesi ile ürünün teslimi arasında geçen sürenin

minimizasyonunu sağlamaktadır. Sürecin etkinliği, daha önceleri siparişlerin toplanmasına; sınıflandırılmasına ve zamanında sevkiyat yapılmasına şimdi daha çok lojistik süreçlerin otomatik sistemler tarafından gerçekleştirilmesine bağlıdır (www.unleashedsoftware.com).

Akıllı tedarik zincirleri genellikle altı farklı özelliğe sahiptir. Bunlar:

1. Enstrümantaldır (Araçsal): Bilgi büyük oranda sensör, nesnelerin interneti, RFID etiketleme teknolojisi vs. makine temellidir.

2. Birbirine bağlıdır: Tüm tedarik zincirinde, işletme varlıkları, bilişim sistemleri, ürünler ve diğer akıllı nesnelere birbiri ile bağlantılıdır.

3. Akıllıdır: Tedarik zincirinde araçlar performansı optimize etmek için büyük ölçekli karar alabilmektedirler.

4. Otomatikleşmiştir: Makineler kullanılarak birçok sürecin akışı otomatikleştirilmiştir.

5. Bütünleşmiştir: Tedarik zinciri boyunca; ortak karar verme, ortak sistemler ve bilgi paylaşımı gibi iş birliği içeren süreçler bütünleşmiştir.

6. Yenilikçidir: Yeni gereksinimleri ve beklenmedik ihtiyaçları karşılayarak; beklenen ihtiyaçlar için de daha iyi yollar bularak yeni değer geliştirebilmek mümkün hale gelmiştir (Charlton, 2016).

Tedarik zinciri yönetimi, otomasyonun arttığı ve robot teknolojisini kullanımı ile yeni bir yöne doğru ilerlemektedir. Bu ilerleme her şeyin çevrim içi ve bilgisayar uyumlu olmasını sağlayan yazılım sistemleri sayesinde olmaktadır. Devrim niteliği taşıyan Endüstri 4.0 ve tedarik zinciri 4.0 yapısı ve etkileri yeni yeni araştırılmaya ve tartışılmaya başlanmıştır. Bu çalışmada Almanya'da doğan ve dünyaya yayılan endüstriyel devrimin lojistik ve tedarik zinciri yönetimini nasıl etkileyeceğini ve neler içerdiğinin açıklanması amaçlanmaktadır. Bu nedenle alanda daha önce yapılmış olan birçok ulusal ve uluslararası yayımlar incelenerek sentezlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tedarik zinciri 4.0, Akıllı Tedarik Zinciri, Endüstri 4.0.

TÜRKİYE'DEKİ Y KUŞAĞI KADIN AKADEMİSYENLERDE CAM TAVAN SENDROMU: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Prof. Dr. Esin CAN

Yıldız Teknik Üniversitesi, eesincan@gmail.com

Arş. Gör. Ayşe Merve URFA

Yıldız Teknik Üniversitesi, aysemerveurfa@gmail.com

ÖZET

Dünyada ve Türkiye’de, kadınların işgücüne katılım oranı ve istihdamı son 10 yılda hızla artış göstermiştir. ILOSTAT’tan elde edilen verilere göre; bilgilerine ulaşılabilen 79 ülke içinde Türkiye; 2007-2015 yılları arasında kadınların işgücüne katılım oranının en fazla arttığı yedinci ülke olmuştur. Hal böyle iken, Türkiye ‘‘Küresel Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı Endeksi’nde’’ halen alt sıralarda yer almaktadır. Ülkemizde kadınların en çok var oldukları alanlardan biri üniversitelerimizdir. Sevindirici olan, akademik personeldeki kadın oranı pek çok Avrupa ülkesindeki kadın akademisyen oranından yüksek olmasıdır. Öte yandan bu yüksek oran kadınların akademik hiyerarşi içinde yer almalarına beklenen ölçüde tesir etmemekte, özellikle üst düzey kademelerdeki yerleri konusunda ciddi farklar görülmektedir. İstatistiklere göre; akademik hayatın ilk aşaması olan, araştırma görevliliğinde yarı yarıya gibi olan kadın erkek oranı; profesörlükte veya yönetsel kadrolar söz konusu olunca, kadınlar aleyhine keskin bir düşüş yapmaktadır. Özellikle rektörlük kademesine bakıldığında ülkemizdeki 185 üniversitenin 15’inde kadın rektör ile bu oran yüzde 8’e inmektedir.

Kadınların hangi sektörde olursa olsun, üst düzey pozisyonlara gelmesine sebep olan birçok engel bulunmaktadır. Bu engeller literatürde, ‘‘kadınlara yönelik cam tavan sendromu’’ başlığı altında incelenmektedir. Cam tavan sendromu sadece Türkiye’de değil tüm dünyada büyük bir problem olarak tanınmakta ve ülkeler kadınların üst düzeyde temsilini her sektörde arttırmak için politikalar geliştirerek, stratejik adımlar atmaya çalışmaktadırlar.

Türkiye’de cam tavan konusunu çeşitli sektörlerde ve çeşitli yönlerden inceleyen çalışmalar bulunmaktadır. Elde edilen bulgular; Türkiye’de cam tavanın yoğun bir şekilde yaşandığını doğrular niteliktedir. Bu çalışma; nitel araştırma yöntemi kullanılarak tasarlanmış olup, Türkiye’deki üniversitelerde hale hazırda profesörlük ve yönetsel kadrolara hazırlanan Y Kuşağı kadın akademisyenleri kapsamaktadır. Böylelikle yakın zamanda bu kadrolara talip olması beklenen kadınların akademideki varlıkları ile cam tavan sendromu arasında ilişki bir boyut olup olmadığını analiz edilmesini hedeflemektedir. Bu bağlamda Çalışma; 1981 ve sonrasında doğan Y kuşağı kadın akademisyenlerden yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak, elde edilen birincil verilerin analiz edilmesi ile elde edilen verilere dayanmaktadır. Çalışmada analiz yöntemi olarak içerik ve betimsel analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırma iki devlet üniversitesi ve bir vakıf üniversitesinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın bulguları; bugüne kadar davranışları, karakteristik özellikleri ve iş hayatından beklentileri ile ilgili çeşitli bilimsel ve sektörel analizlere konu olan Y kuşağının, kadın akademisyenler ve cam tavan sendromu gibi bir konu ile ilişkilendirilmesi açısından literatüre katkı sağlayıcı niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Cam tavan, kariyer engelleri, kadın yöneticiler, Y kuşağı.

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNİN ÇOCUK GÖZ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN HASTA YAKINLARININ TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

Şeyda ÖZUSTA

Hacettepe Üniversitesi Göz Polikliniği, seydaozusta77@gmail.com

Arş. Gör. Gülnur İLGÜN

Hacettepe Üniversitesi, gulnurharmanci@hacettepe.edu.tr

Prof. Dr. Bayram ŞAHİN

Hacettepe Üniversitesi, baysahin@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda ülkelerin sağlık harcamalarında ciddi artışlar olmasına karşın sağlık hizmetlerinin kalitesi ile ilgili önemli sorunlar yaşandığı göze çarpmaktadır. Sağlık hizmetleri kalitesinden emin olmak için yapılması gerekenlerden biri de hizmet kullanıcılarının ya da yakınlarının alınan hizmet ile ilgili değerlendirmelerini ve hizmet alım sürecinde yaşadıkları problemleri belirlemektir. Bu çalışmada bir üniversite hastanesinin çocuk göz polikliniğine başvuran hasta yakınlarının hastane tercih nedenleri ile hizmet alım sürecinde karşılaştıkları sorunları ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırmada 205 hasta yakınına anket uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların sosyo- demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 9, ikinci bölümde tercih nedenlerinin belirlemeye yönelik 5 ve üçüncü bölümde ise hizmet alım sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin 9 ifade yer almaktadır. Katılımcıların sosyo- demografik özelliklere ve tercih nedenlerine yönelik vermiş oldukları cevaplar frekans ve yüzde, yaşanan sorunlara ilişkin vermiş oldukları cevaplar ise ortalama, standart sapma ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistiklerle incelenmiştir.

Buna göre katılımcıların %52'sinin yaşının 36 ve üzeri, %67,5'inin kadın, %93,7'sinin evli, yaklaşık yarısının eğitim düzeyinin (%45,4) ilkökul, %37,9'unun gelirin 1001 ile 2000 arasında, %67,7'sinin 1 ya da 2 çocuk sahibi olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak hasta yakınlarının %60'ının herhangi bir işte çalışmadığı, %85,7'sinin tedavi alan çocuğun annesi olduğu, %55,9'unun aynı hastalık için başka bir hastaneye de başvuru yaptığı bulunmuştur. Araştırmada ayrıca hasta yakınlarının hastaneyi tercih etme nedenleri incelendiğinde; %26,18'inin "hastanenin hizmetine güven duyduğum için", %25,94'ünün "hastane olanakları geniş olduğu için", %23,82'sinin "bu hastaneden daha önce almış olduğum hizmetlerden memnun kaldığım için", %12,74'ünün "arkadaşım / akrabam tavsiye ettiği için" ve %11,32'sinin "daha önce hizmet almış olduğum hastanelerden memnun kalmadığım için" dediği bulunmuştur. Hasta yakınlarının hizmet alım sırasında karşılaştıkları sorunları belirlemek için yönlendirilmiş olan sorulara katılım düzeyleri incelendiğinde; %34'ünün "muayene olmak için bekleme süresinin uzun olması" ifadesine, %31,5'inin "randevu almanın zor olması" ifadesine ve %25,3'ünün "hasta kabul, kayıt vb. işlemlerin uzun olması" ifadesine diğer ifadelerle göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Hasta yakınlarının hastane tercih nedenleri ile hizmet alım sürecinde karşılaştıkları sorunların birlikte incelendiği bu çalışmanın sonuçlarının hastane yöneticilerinin sunulan hizmetlerin kalitesini yükseltmek amacıyla alacağı kararlara yol göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta yakınları, hastane, tercihler, sorunlar, göz polikliniği, kalite.

RENKLERİN TOPLUMSAL BOYUTU: KIRMIZI ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Ferhunde KÜÇÜKŞEN ÖNER
Bartın Üniversitesi, foner@bartin.edu.tr

ÖZET

Tarihi dönem ve toplumların özelliklerine göre farklılık göstermesi, renklerin iki ayrı özelliğinin olduğunu gözler önüne sermektedir. Birinci özellik, tarihsel süreçte farklı adlandırmalar ve yaklaşımlarla karşılanan renklerin neredeyse kurgusal bir yapı içinde değerlendirilecek kadar komplike “öykü”lerinin olduğudur. İkincisi ise toplumların inançlarına, yaşam tarzlarına göre ön plana çıkmalarına veya geri plana itilmelerine bağlı olarak renklerin aynı zamanda “kültür”leri ifade etme alanı olarak kullanıldıklarıdır. Bu kullanımlar renklerin toplumsallık boyutu olduğunun da bir göstergesidir.

Renklerin algılanışı, adlandırılışı geçmişten günümüze kadar değerlendirildiğinde, “gerçek renk”, “algılanan renk” ve “adlandırılan renk” arasında her dönemde, her toplumda, her bireyde ciddi farklılıklar olduğu görülür. Örneğin mavi, bugün Avrupa'nın hemen her yerinde sevilen, çok sık kullanılan bir renkken Roma dönemi için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Romalılar için mavi o dönemde koyu ve barbar bir renktir, ayrıca kırmızının gördüğü değeri, üstünlüğü göremez. Bu örnekten yola çıkılarak renklerin süreç içerisinde değerler ve değişimlere bağlı olarak farklı toplumsal boyutlar kazandığı söylenebilir. Bu boyutları görünür biçimde yansıtan renklerden biri de kırmızıdır.

Doğu toplumlarında renklerin ifade ettiği anlamlar bir taraftan ortak yaşam alanlarında görülen simgesel nitelikler taşıırken diğer taraftan gerek sanatta gerekse gündelik yaşamda pek çok kavramsal çağrışımı temsil etmiştir. Doğu toplumlarında renklerin kullanımı özellikle ilk çağlarda belirli kodlamalar ve adlandırmalarla gündelik hayatın seyri içinde farklı anlamlar kazanmıştır. Renklerin bu şekilde kullanımı bir taraftan gündelik hayatı kolaylaştırırken diğer taraftan renklerin toplumların hayatındaki yerini de daha önemli hale getirmiştir. Doğu dünyasında toplum hayatındaki yerini belirgin şekilde ortaya koyan renklerin başında kırmızı gelmektedir.

Kırmızı, Batı toplumları için, dinsel simgeler değerler içerdiğinden geçmişten günümüze kadar önemli bir renk olma özelliğini korumuştur. Kırmızının ifade ettiği dinsel anlamlar, İsa tarafından ve onun için dökülen kanı, İsa'nın ıstıraplarını, şehitliği, kurbanlığı ve tanrı aşkını çağrıştıran anlamlardır. Bunun için havarilere ve şehitlere adanmış yortularda, Kutsal Haç Yortusu'nda ve Pentekostes Yortusu'nda yoğunlukla kullanılan bir renktir. Katolik dininin, ilk dönemlerinden günümüze kadar, en önemli üç rengi kırmızı, beyaz ve siyah olmuştur. Kırmızı, özellikle Ortaçağ ve Rönesans sanat dünyasında, ikonografik ve ikonolojik anlamlı resimlerde sık kullanılan bir renktir.

Bu bildiride renklerin toplumsal bağlamda önemi ve yeri üzerinde durulacak; sonrasında kırmızı rengi örneğinde bu boyutun görünür olması sağlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Renkler, toplumsallık, kırmızı.

SAĞLIKTA YALIN YÖNETİM YAKLAŞIMI: BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZ**Arş. Gör. Yasin ÇILHOROZ**Aksaray Üniversitesi, yasincilhoroz@gmail.com**İlknur ARSLAN**Düzce Üniversitesi, ilknur.arslann@gmail.com**ÖZET**

II. Dünya Savaşından sonra ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelebilmek amacıyla ilk olarak kendisini Japon otomotiv sektöründe gösteren yalın üretim kavramı uluslararası düzeyde rekabet edebilmek için ortaya atılmıştır. Ardından bu kavramın ilke ve esaslarının sadece üretim sektörüne değil diğer sektörler de uygulanabildiği anlaşıldığından dolayı yalın üretim kavramının yalın yönetim yaklaşımı olarak ifade edilmesinin daha doğru olduğu kabul edilmiştir. Bu sayede tüm dünyada kabul gören bir yönetim yaklaşımı olmuştur. Yalın Yönetim, temelinde işletmelerde gerçekleştirilen süreçlerdeki israfın (muda) ortadan kaldırılmasını ve tüm süreçlerin kullanıcılar için iyileştirilmesini barındırmaktadır. Neredeyse tüm sağlık sistemleri, sürekli artan maliyetleri kontrol altında tutarken, hasta bakımının kalitesini arttırmak, hizmet verilen hasta sayısını artırmak ve bekleme sürelerini azaltmak gibi aynı zorluklarla karşı karşıyadır. Birçoğu için daha verimli çalışmak ve daha fazlasını yapmak için yeni fırsatlar bulmak zordur. Bu açıdan israfın azaltılması ve verimliliğin artırılması için organizasyon süreçlerini yeniden yapılandırmayı ve sürekli iyileştirme kültürü oluşturmayı amaçlayan yalın yönetim yaklaşımı, hastanelerde, acil bakım servislerini, yoğun bakım ünitelerini ve ameliyat ünitelerini iyileştirmek ve bekleme sürelerini azaltmak için kullanılmaktadır. Ayrıca, akış, hızlı iyileştirme çabaları, süreç ve değer akışı haritalama, standartlaştırma ve hastanelerde kök neden analizini içeren çeşitli yaklaşımlar ve araçlar yalın yönetim yaklaşımının uygulanmasına katkı sağlamaktadır. Zamanla hemen hemen tüm sektörlerde uygulama alanı bulan bu yaklaşım sağlık sektöründe de yoğun bir şekilde uygulanmaya başlanmış ve hem hastaneler hem çalışanlar hem de hastalar için olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Sağlıkta yalın yönetim yaklaşımı ile ilgili yayınlanmış makalelerin belirli parametreler kullanılarak incelenmesini amaçlayan bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu sayede literatürün makroskopik olarak incelenmesi sağlanmakta ve belirli bir araştırma alanı içerisindeki bilimsel çıktıların özellikleri ve gelişim süreci takip edilebilmektedir. Ayrıca, bu analiz tekniği sayesinde en etkili yazarlar ve yayınlar ve belirli bir konuda öne çıkan dergi, ülke ve kurumlar belirlenebilmektedir. Gerçekleştirilen analiz sonucunda, sağlıkta yalın yönetim yaklaşımının ele alındığı en fazla makalenin 2017 yılında ve İngiltere'de yayınlandığına ulaşılmıştır. Ayrıca, bu alanda en çok yayın kabul eden derginin de Journal of Health Organization and Management olduğu da bulunmuştur. Her ne kadar son yıllarda sağlıkta yalın yönetim yaklaşımı ile ilgili yayınlanan makale sayısı artsa da bu yaklaşımın daha çok kabul görebilmesi için sağlık kurumlarına, çalışanlarına ve hastalara olan faydalarının ortaya konulduğu çok daha fazla çalışmanın yapılması önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yalın yönetim, Sağlık sektörü, Bibliyometri.

OSMANLI DEVLETİ'NİN I. DÜNYA SAVAŞI'NA GİRİŞ SERÜVENİ

Dr. İsmail EFE

Kırıkkale Üniversitesi, efe5772@gmail.com

ÖZET

Balkan Savaşları'nda tam bir facia yaşayan Osmanlı Devleti, yabancı uzmanlardan faydalanarak ordu da köklü bir ıslahat yapmaya karar verdi. 27 Ekim 1913 tarihinde Alman General Liman von Sanders Paşa'nın beş yıl süreyle ıslahat heyeti başkanı sıfatıyla Osmanlı ordusunda görevlendirilmesi hususunda anlaşıldı. 14 Aralık 1913'de 42 kişiden oluşan Alman ıslah heyeti İstanbul'a gelerek göreve başladı. 7-8 Ocak 1914'de aldığı kararlar ile ordu da tek karar verici haline gelen Enver Paşa'nın idaresinde ve ıslah heyetinin de tavsiyeleri doğrultusunda yeniden teşkilatlandırma çalışmalarına girişildi. Osmanlı Devleti'nin tamamen ordunun ıslahına yoğunlaştığı sırada, İtilaf ve İttifak blokları arasında ortamın iyiden iyiye sertleştiğini gören Osmanlı Genelkurmayı, kendisi açısından olası riskleri de dikkate alarak, bazı tedbirler alma yoluna gitti.

28 Haziran 1914'de Avusturya-Macaristan Veliahdı Ferdinand'ın Saraybosna'da bir Sırp tarafından öldürülmesi I. Dünya Savaşı'nın fitilini ateşlemiş oldu. İtilaf ve İttifak gurubunda yer alan devletlerin de müttefiklerinin yanında yer alması ile kriz, Avrupa'yı hatta dünyayı etkileyecek bir boyuta ulaştı. Osmanlı idarecileri her ne kadar savaşın dışında kalma düşüncesinde olsalar da, böyle bir ortamda tarafsız kalmanın tamamen kendi ellerinde olmadığını görüyorlardı. Gelişmelerden endişeye kapılan Osmanlı idarecileri önce İtilaf Devletleri nezdinde girişimde bulundular, ancak bu girişimlerden olumu bir netice alamayınca, İttifak Devletleri gurubunun lideri olan Almanya'ya yöneldiler. Almanya ile 26 Temmuz'da başlayan ittifak görüşmeleri, 2 Ağustos 1914'de 8 maddelik bir anlaşmanın imzalanmasıyla neticelendi. İttifak antlaşmasının imzalandığı gün Enver Paşa tarafından seferberlik emri verildi.

İttifak anlaşması yapmış olmasına rağmen Osmanlı'nın savaşın dışında kalma düşüncesinin farkında olan Almanlar, Osmanlı'yı savaşa sokabilmek için çok çeşitli yollara başvurmaya başladılar. Almanların Çanakkale Boğazı'na hareket emri verdikleri iki savaş gemisi Goben ve Breslau, 10 Ağustos 1914'te Enver Paşa'nın emriyle boğazlardan geçmesi ile Osmanlı'yı savaşa sokma planı, uygulamaya konulmuş oldu. Tarafsızlığını devam ettirmek isteyen Osmanlı, Türk Bayrağı çektiği gemilerin Almanya'dan satın alındığını, adlarının Yavuz ve Midilli olarak değiştirildiğini açıkladı. İki geminin komutanı olan Amiral Souchon, Osmanlı Donanması'nın 1. Kumandanlığına atandı. 29 Ekim 1914'de, görünürde keşif yapmak amacıyla Karadeniz'e açılan Osmanlı donanması, Amiral Şuson'un emri ile 29-30 Ekim tarihlerinde Sivastapol, Odesa ve Novrosiski gibi Rus limanlarını bombardıman ederek Osmanlı'yı savaşa sürükledi. Bu gelişme üzerine, 2 Kasım 1914'de Rusya, 4 Kasım'da İngiltere ve 5 Kasım'da da Fransa Osmanlı Devleti'ne, Osmanlı Devleti de 12 Kasım 1914'te ilgili devletlere resmen savaş ilan etti.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Ordunun Islahı, I. Dünya Savaşı, Osmanlı-Alman İttifak Anlaşması, Almanya, İtilaf Devletleri.

FELSEFİ DÜŞÜNCENİN SEYRİ ÜZERİNE ÜÇ ARGÜMAN

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Erdoğan

Dumlupınar Üniversitesi, omerfaruk.erdogan@dpu.edu.tr

ÖZET

İslam düşüncesinin yayılış süreci, bu düşüncenin içerisinde fikir üretkenlerin çatışması ya da uzlaşması üzerinden var olmuş ve var olmaya devam etmektedir. Malum olduğu üzere İslam düşüncesi, kapsamı en geniş felsefe olmak üzere bütün bir ilmî süreci içinde barındırmaktadır. Bu kapsam, özellikle din-felsefe uzlaşısı ya da uzlaşmazlığı tartışmalarını ziyadesiyle öne çıkartmış, felsefi düşüncenin geleceği bir bakıma bu uzlaşının sonucuna bağlanmıştır. Bu konudaki en önemli aktör Ebû Hamîd el-Gazzâlî (ö. 1111)'dir. Bir dönüm noktası olarak kabul edilen Gazzâlî'nin, cedelî yöntemle gerçekleştirdiği, içinde polemik barındıran Mekâsîdu'l-Felâsife, Tehâfütü'l-Felâsife ve el-Munkîz mine'd-Dalâl merkezli filozof eleştirisi, bazen bir kısım Gazzâlî taraftarlarınca felsefenin sonu olarak algılanmış, bazen de Gazzâlî'nin yaptığı işin yanlışlığı üzerinden hemfikir düşüncelerin doğmasına sebebiyet vermiştir.

Gazzâlî'nin felsefi düşünceye karşı yaptığı hamle kanaatimizce üç temel argümanın tartışılmasını mümkün kılmaktadır. Öz olarak bu çalışma, bu argümanların geçerlilik ve işlevsellik bakımından tarihsel ve düşünsel sürecini tartışacaktır. Bunlardan ilk ikisi, çok bilinen ve birbirine zıt gibi görünen İslam'da felsefi düşüncenin, iki farklı gelişim sürecinin kaynaklığını yaptığını iddia eder. Üçüncüsü ise bir yönüyle az bilinen, diğer yönüyle daha kucaklayıcı ve daha mantıksal zeminde karşılık bulan bir argümandır.

Bu argümanlardan ilki; Gazzâlî'nin filozoflarla mücadeleye girişmesinin ardından felsefi düşüncenin sona erdiği iddialarının geçerliliğini tartışmaktadır. İslam düşüncesi içerisinde din-felsefe uzlaşısı üzerinden hareketle gelişen İslam felsefesi Gazzâlî'nin cedel mantığı ile yazılmış eserlerinde ve düşünce sisteminin genel paradigmatlarıyla filozofları tenkit etmesi neticesinde felsefi düşüncenin inkıtaya uğraması ya da son bulması iddiası bu argümanın temel dayanağıdır.

Bir kısım oryantalistler tarafından da şiddetle kabul edilen ve özellikle İslâm'ın felsefi düşünceyi hazmedemediği gibi bir yanlış sürüklemek gafletini uyandıran bu argüman, aslen Ebû'l-Velîd Muhammed İbn Rüşd (ö. 1198)'ün Tehâfüt et-Tehâfüt ve Faslu'l-Makâl eserlerinde bilhassa tartışılmış ve nihai zeminini bulmuştur. Burada Gazzâlî'yi ve yeri geldikçe de filozofları eleştiren İbn Rüşd, felsefe ile din arasındaki uzlaşmayı felsefeyi ortadan kaldırarak değil, dinin hâkimiyetini ve idrakini sağlamada felsefeyi kullanarak gerçekleştirmiştir.

İkincisi; Gazzâlî'nin filozof eleştirisinin, felsefeyi bitirmekten ziyade kelâma yaklaştırdığını, artık kelâmın varlık sahasının felsefenin kuşatımına girdiğini iddia etmektedir. Elbette bu argüman, felsefenin kelâmın ilgi alanına girdiği şekilde de yorumlanabilmektedir. Aslen Gazzâlî, tenkitleriyle muayyen bir manadaki felsefeyi yani Aristo felsefesini hedeflemiş, bu felsefenin İslâmî görüşe uygun olamayacağını göstererek yeni bir felsefe

aramaya gidecek yolu açmıştır. Gazzâlî'nin açtığı kelâm-felsefe tartışmalarına sebebiyet veren bu çığır İslâm'da felsefî düşüncüyü tam olarak sona erdirmemiş, bilakis Meşşâî felsefenin öncülüğünü yaptığı din-felsefe uzlaşısı temelli İslâm felsefesini Platoncu, Aristocu ve Yeni Eflatuncu kökenlerden uzaklaştırarak İslam kelâmının içinde temsil edilmesine sebebiyet vermiştir. Bu durum Gazzâlî'den sonra Fahreddîn er-Râzi (ö. 1210) ile bir ivme kazanmış, Osmanlı döneminde ise felsefeleşmiş kelam başlığı ile tasavvufu da içine alarak bütün bir imparatorluğun düşünce sistemini şekillendirmiştir.

Sonuncusu ise; felsefe-kelâm işbirliğinin karşısında felsefe-tasavvuf birlikteliğini daha çok önemseyen, kökeninde İbn Sînâ'cı düşünce sistemi olan ve geniş coğrafyalarda hâkim unsura dönüşen bir düşünce hareketidir. İbn Sînâ'nın değerinin anlaşılması ile sonuçlandığına dair kanaat getirdiğimiz bu argümanın iddiası; çeşitli coğrafi kanallar ve farklı disiplinlerin katkısıyla İbn Sînâ felsefesinin Şihâbüddîn Yahya es-Sühreverdî el-Maktûl (ö. 1191), İbnü'l-Arabî, Ebû Ca'fer Nasîrüddîn el-Hasen et-Tûsî (ö. 1274) ve Ebü'l-Meâlî Sadreddin b. Yusuf Konevî (ö. 1274) gibi tasavvufî yönü güçlü kişilerce özellikle Anadolu'da olmak üzere birçok bölgede yaşamasına ve yaygınlaşmasına katkıda bulunduğunu ortaya koymaktır. Özetle kastımız şudur: Gazzâlî'nin filozofları tenkit ile başlattığı eleştiri süreci, aslında onun felsefî düşüncüyü bitirdiği ya da onu tabiatı bakımından değiştirip kelâmın içerisine hapsederek sona erdirdiği iddiası tam olarak doğru kabul edilemez. Aksine Gazzâlî'nin bu tenkidi İbn Sînâ'nın düşünce sisteminin daha çok yayılmasına, onun takipçilerinin birçok coğrafyada din ve hikmet ilişkisi üzerinden fikir neşretmesine zemin hazırlamıştır. Bu bağlamda Gazzâlî eleştirisi, eleştirinin merkezini büyütmüş, benzetmeden isabetle felsefe ağacının budanması ağacın verimini arttırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Felsefî Düşünce, Kelâm, Meşşâî Felsefe, Gazzâlî, İbn Sînâ.

ÇALIŞMA HAYATINDA TÜKENMİŞLİK SENDROMU ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Dr. Öğr. Üyesi Halime GÖKTAŞ KULUALP
Karabük Üniversitesi, halimegoktas@karabuk.edu.tr

Ömer SARI
Karabük Üniversitesi, omersarii0680@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, iş hayatında yaşanan önemli sorunlardan biri olan tükenmişlik konusuna odaklanmaktadır. Tükenmişlik, bireyin belirli sebeplerden dolayı iş ortamında sıkıntılı psikolojik durumlar ve duygusal bitkinlik hissetmesi halidir. Tükenmişlik kişide ileri düzeye ulaştığında ise bir sendrom şeklinde kronik strese bağlı olarak kişiyle işi arasındaki olumsuz duygu durum süreci şeklinde ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, iş ortamından olumsuz olarak etkilenen bireylerin yaşadığı tükenmişlik sendromunun araştırılmasının gerek literatür gerekse çalışma hayatında uygulanması açısından çok önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu amaçla, tükenmişlik kavramının çalışanlar tarafından algılanmasına yönelik mülakat çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, çalışanların görüşlerine göre, tükenmişliğin ruh ve beden sağlığını etkileyen ciddi bir sorun olduğu, çalışanın iş ortamından beklenti düzeyinin tükenmişlik durumunu etkileyeceği, etik dışı davranışların kişiyi tükenmişliğe götüreceği gibi sonuçlara ulaşılarak, tükenmişliği etkileyen durumlar ortak sınıflar altında toplanmıştır. Kamu ve özel sektörde karşılaştırmalı olarak yapılacak tükenmişlik araştırmaları, çalışma hayatını olumsuz etkileyen tükenmişlik durumuna çözüm bulunması açısından faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, Duygusal Tükenme, Tükenmişlik Sendromu.

AKILLI DEPOLAMA SİSTEMLERİ

Prof. Dr. İsmail BAKAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ibakan63@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Zümrüt Hatice ŞEKKELİ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, zhkipер@yahoo.com

ÖZET

Günümüzde geleneksel depolama süreçlerinin yönetimi, kurumsal kaynak planlaması (ERP), depolama yönetim sistemleri (WMS), taşımacılık yönetim sistemleri (TMS), geliştirilmiş malzeme tedarik planlaması ve çizelgeleme (APS) gibi yazılımlar aracılığıyla yapılmaktadır (Ready vd, 2015: 29). Ancak gerek işletmelerde yaşanan gelişmeler gerek müşterilerin sürekli ürün çeşitliliğini talep etmeleri gerekse de tedarik zincir paydaşlarının beklentilerinin artması nedeniyle artık geleneksel depo yönetim modeli esneklik, çeviklik, çözüm odaklılık gibi ihtiyaçları karşılayamamakta; bu da iş yükünün ağır ve verimliliğin düşük olmasına neden olmaktadır. Bu nedenle “nesnelerin interneti” temelli yeni akıllı depolama sistemleri kullanılmaya başlanmıştır. Bu sistemin geleneksel sisteme kıyasla çok büyük avantajları bulunmakta ve gün geçtikçe daha da yaygınlaşacağı öngörülmektedir (Catarinucci vd., 2015). Nesnelerin İnterneti, veriyi internet aracılığıyla hem insanlardan hem de nesnelere alarak değerlendirdiği ve diğer insanlar ve nesnelere ilettiği bir yöntemdir (Erturan ve Engin,2017:13).

Son birkaç yıldır, tatmin edici adımlarla gelişen nesnelerin interneti; üretim ve lojistik alanlarında alışılmamış ve büyüleyici çözümler sunmaya başlamıştır. Bu sayede yapılan depolama faaliyetleri çok daha hızlı, eş zamanlı, daha kontrollü, daha düşük maliyetli, daha etkin ve daha rekabetçi olmaya başlamıştır (Ding, 2013;203). Bu sistem akıllı depolama sistemleri bilgi toplama modülü ve yönetim modülünden oluşmaktadır. Geleneksel sistemde RFID sensörleri ürün üzerinde yer alan barkod ya da karekod etiketlerini okumakta; kablosuz sensörler süreç bilgisini toplamakta ve süreç bu şekilde yönetilmektedir. Bilgi toplama sürecinde ise ürünler, depolarda ihtiyaçlarına göre (sıcaklık, hava, basınç vs.) sınıflandırılıp stoklanmaktadır. Akıllı depolama sisteminde ise depo ve çevresinde, çeşitli fonksiyonlara sahip sensörler, nesnelere, teçhizatlar ve web üzerinden kontrol mekanizması yer almakta; web tabanlı olay karar sistemleri de eş zamanlı bir biçimde sensörleri, nesnelere, vs. kontrol etmektedir (Jabbar vd.,2016). Ayrıca akıllı depolarda bağımsız lazer tarayıcılar, kızıl ötesi sensörler, RFID çipleri ile çevrelerini hissedebilen ve hedef noktalarına kendi başlarına gidebilen çok sayıda robot ve otonom araçlardan oluşan hücreli aktarım sistemleri de bulunmaktadır (<https://intra-logistics.tips>).

Akıllı depoların 5 temel özelliği bulunmaktadır. Bunlar;

- Otomatikleme (manuel çalışanların bertaraf edilip, iş gücü ihtiyacının ve maliyetlerin düşmesi ve yükleme doğruluğu ve hızının artması),
- Atiklik (ihtiyaca hızlı cevap verilebilmesi),
- Ölçülebilirlik (kriterlere uygunluk),

- Gerçek zamanlı çalışmak (bilgiye eş zamanlı ulaşılması)
- Web merkezli müşteri odaklılığıdır (müşteri odaklılık aşamasında web merkezli yaklaşımın büyük kolaylık sağlaması) (<http://www.supplychain247.com>).

Akıllı depolama sistemine keşif süresi, tepki süresi, iletim hatası gibi konularda çeşitli testler uygulanmış ve hızlı etkileşim ile yüksek doğruluk sağlayarak depo performansını artırdığı bulgularına ulaşılmıştır (Jabbar vd.,2016). Çünkü oldukça büyük miktardaki bilginin yönetilmesi manuel yöntemlerle oldukça zordur ve zaman almaktadır. Ayrıca muhtemel bir hatada aşırı derecede kayıplara neden olmaktadır. Tüm bu nedenler uyarınca akıllı depo yönetim sistem araçları mevcut işlerde acil bir ihtiyaçtır (Ding, 2013; 203).

Bu çalışmada akıllı depo sistemleri yönetiminin yapısı, bileşenleri, prensipleri hakkında bilgi sunmak amaçlanmaktadır. Bu amaçla ulusal ve uluslararası birçok kaynakta tarama yapılmış ve Endüstri 4.0'ın tetiklediği teknolojik gelişmelerin lojistik faaliyetlerinin önemli bir kalemi olan depolama üzerindeki etki ve sonuçları teorik açıdan açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Depolama Sistemleri, Endüstri 4.0, Nesnelerin interneti.

SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Arş. Gör. Yasin ÇİLHORUZ

Aksaray Üniversitesi, yasincilhoroz@gmail.com

İlknur ARSLAN

Düzce Üniversitesi, ilknur.arslann@gmail.com

ÖZET

Dünya genelinde ülkeler 1980'lerden itibaren ekonomik krizle mücadele etmek zorunda kaldılar. Gayri safi milli hasılanın düşmesi, işsizliğin artması, vergi ve prim toplamada zorluklar, sağlık sistemlerini olumsuz yönde etkilemiştir. Bunun sonucunda IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların desteğiyle sağlık politikalarında da reform ve iyileştirme faaliyetleri kendini göstermiştir. Türkiye de bu politikalara uzak kalmamış ve özellikle 1990'lı yılların başlarında politika geliştirme çabası içine girmiştir. 1980'lerden sonra Türkiye'de sağlık alanında yaşanan gelişmeler, devletin sağlık hizmetlerini aşamalı olarak özel kesime aktararak bu alandan çekilmeye başlaması ve hizmet üretenlerle hizmetten yararlananlar arasında tarafsız bir konum kazanması biçiminden çok, devletin bizzat özel kesimin desteklenmesinde aktif rol alması biçiminde olmuştur. Yani, sağlık hizmetlerinde neoliberal politikalar baskın hale gelmiştir. Bu konuda en iyi hazırlanmış belge olan 1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun çıkarılmasıyla kamu hastanelerinin merkezîyetçi yapısının ortadan kaldırılması, sağlık hizmetlerinin finansmanının iyileştirilmesi ve 1. basamak sağlık hizmetlerinin daha aktif çalışmasına yönelik birtakım öneriler ortaya atılmıştır (Soyer, 2009). Belirtilen öneriler sonucunda 2004 tarihli ve 5227 sayılı bir Temel Kanun Tasarısı ile kamu yönetiminde sürekli gelişim, katılımcılık, saydamlık, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik, etkinlik, adalet, hizmetlerde yerellik ve bilgi teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanmak gibi temel ilkeler gündem oluşturmuştur. Bu ilkelerin sağlık sektörüne yansımaları da 2003 yılında uygulamaya konulan Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP) ile olmuştur. SDP, sağlık hizmetlerinin örgütlenmesi ve sunulmasında önemli değişiklikler önermektedir. Program sağlıkla ilgili bugüne kadar oluşan ülke birikimini dikkate alarak hazırlanmıştır. Bunun kanıtı olarak da Sağlık Bakanlığı'nın "Özlenen değişimi gerçekleştirmek için, mevcut yapıyı tahrir etmeden planlanan hedefe doğru dönüştürmek gerekir. Bu yüzden kamunun reform adı altında ümitsizliğe dönüşmüş olan arzularını yeniden alevlendirmek ve geniş katılımı tüm tarafların sahiplenebileceği ve aktif rol alacağı bir eylem dizisini kararlılıkla başlatıyor ve bunu "Dönüşüm Programı" olarak adlandırıyoruz." ifadesi gösterilmektedir. Dönüşüm programı, ülkenin sağlık konusundaki birikimi ve tecrübeleri dikkate alınarak hazırlanmış, hedefler konulmuş ve bu doğrultuda adımlar atılmıştır. SDP, sağlık hizmetlerinin sunumunun yanı sıra sağlık personelinin istihdamını da içermektedir. SDP ile birlikte liberalleşmenin de etkisiyle sözleşmeli sağlık personellerinin işe alınması oldukça artmıştır. Sağlık Yönetimi anabilim dalında akademisyen olan katılımcıların SDP hakkında nasıl bir değerlendirmede bulduklarının öğrenilmesini amaç edinen bu çalışmada, SDP'nin 8 ana bileşeni ele alınmış olup, katılımcıların Türkiye'de uygulanan sağlık politikaları özelinde SDP'ye bakış açıları nitel görüşme yoluyla incelenmiştir. Araştırmada yer alan 8 katılımcının en çok üzerinde durduğu ve önemli olarak değerlendirdiği konular; SDP kapsamında sağlık hizmetleri sunumu, sağlık yöneticilerinin ihtiyaçları ve beklentileri olmuştur. Bu durum SDP'nin hala bir takım eksiklerinin olduğu ve kapsamındaki bileşenlerin amaçlanan şekilde yerine getirilmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık politikası, Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP), İstihdam.

KATOLİK KİLİSESİNE GÖRE RUHBANLIK ANLAYIŞININ KÖKENİ VE KADINLARIN RUHBANLIĞI KONUSUNA BAKIŞ

Arş. Gör. Nadide ŞAHİN

Erzincan Üniversitesi, nadideshn@gmail.com

ÖZET

Dünyevi yaşam ile dini yaşam arasında aracılık işlevi gören ruhanlık kurumu birçok dinde yer alan bir olgudur. Ancak bu kurum Hristiyanlık için ayrı bir öneme sahiptir. Çünkü bu dine göre ruhanlar, İsa Mesih'in yeryüzündeki temsilcileridir.

Hristiyanlık'ta ruhanlığın kökeni Hristiyan tebliğinin İsa tarafından havarilere devredilmesi geleneğine kadar dayandırılmaktadır. Yeni Ahit'e göre İsa henüz tebliğ faaliyetinin başında – kutsal hiyerarşinin temeli olarak- kendisine inananlardan on iki kişi seçerek havari adını vermiş ve onları çeşitli misyon faaliyetlerine yönlendirmiştir. Hristiyan inancına göre çarmıha gerildikten sonra dirilen İsa, havarilerine görünerek onları kendisinden sonra da misyonu sürdürmekle görevlendirmiştir (Yuhanna 20/21-23). Havariler kendilerine verilen bu görevle İsa adına iş yapma yetkisine sahip olmuştur. Havarilerin, bu yetkiyi sonraki nesillere devretmesi ile Kilise içerisinde günümüze kadar devam eden ruhan teşkilatı oluşmuştur. Bu çerçevede İsa Mesih'ten ilahi görevi yerine getirecek vasıtaları almış olan Kilisenin, yeryüzünde Mesih'in görevini sürdürdüğü, dolayısıyla ilahi otoriteyi temsil ettiği kabul edilmektedir.

İncil'e göre Kiliseyi tek ve evrensel kurtuluş yolu olarak sunan İsa, kendilerine görev ve yetki verdiği din adamlarına kurtuluştaki sorumlulukları yüklemektedir. Bu nedenle ruhan sınıfının dini yaşamın icra ve ifasında önemli görevleri bulunmaktadır. Bununla birlikte Katolik kilisesine göre İsa'nın bu görevi sadece erkeklere tevdi ettiği, bu nedenle kilisede kadınların ruhanlığa atanmasının müzakere dahi edilemeyeceği belirtilmektedir. Onlara göre ruhanlık görevi herhangi birinin sosyolojik bir kriter gözüyle bakabileceği bir olgu değil, İsa'nın vasiyetine itaat ile ilgili bir olgudur. Bu çerçevede öğretilerini takibe kadınları da çağırılmış ve her zaman onlarla işbirliğine istekli olmasına rağmen İsa, kadınları ruhanlık görevini emanet ettiği grup içerisinde yer almaya çağırmamıştır. Kiliseye göre izlenmesi gereken buyruklar olarak yorumlanan Hristiyan geleneğindeki kayda değer olaylar yanında İsa'nın bir bütün olarak tüm davranışları onun bu vasiyeti doğrultusunda olmuştur. Nitekim İncil'in, İsa'nın vaaz misyonu için asla bir kadını görevlendirmedeğini bildirdiğini söylemektedirler. Netice itibarıyla Katolik Kilisesi, kökenini İsa'nın oluşturduğu bir kurum olduğundan kendini kadınları ruhanlığa atamada yetkili görmemekte ve aynı gerekçelerle günümüzde de bu uygulamasını devam ettirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hristiyanlık, Ruhbanlık, Ruhban Sınıfı, Kadınların Ruhbanlığı.

OTEL İŞLETMELERİ İŞGÖRENLERİNİN KURUMA GÜVEN DÜZEYLERİ: AFYONKARAHİSAR'DAKİ BEŞ YILDIZLI OTEL İŞLETMLERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Elbeyi PELİT

Afyon Kocatepe Üniversitesi, elbeyipelit@aku.edu.tr

Merve GÜLEN

Afyon Kocatepe Üniversitesi, merve_bolu_@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, otel işletmeleri işgörenlerin kuruma güven düzeylerinin belirlenmesidir. Çalışmada veri toplama aracı olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın evrenini Afyonkarahisar ilinde faaliyet gösteren beş yıldızlı otel işletmelerinde çalışmakta olan işgörenler oluşturmaktadır. Bu kapsamda toplam 515 adet işgörene anket uygulanmış ve elde edilen verilerin çözümlenmesinde, yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve güvenilirlik analizlerinden faydalanılmıştır. Araştırmada, işgörelere uygulanan kuruma güven ölçeğinin mali güce sahip alt boyutunda yer alan “çalışanlar için iyi bir referanstır” ile dürüst ve hakkaniyetli işleyişe sahip alt boyutunda yer alan “yasalara uygun hareket eder” ifadeleri katılımcıların en fazla düzeyde olumlu görüş bildirdikleri ifadeler olmuştur. Buna ilave olarak, Afyonkarahisar ilinde bulunan beş yıldızlı otel işletmelerinde çalışmakta olan işgörenlerin kuruma güven ölçeğinin geneline ilişkin verdikleri cevaplar incelendiğinde; genel itibari ile tüm ifadelere olumlu görüş bildirdikleri anlaşılmaktadır. Söz konusu bu bulgular araştırmanın yapıldığı otel işletmelerinde çalışmakta olan işgörenlerin kurumlarına güvenlerinin yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda ilgili taraflara öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Otel işletmeleri işgörenleri, kuruma güven, Afyonkarahisar.

HULKİ AKTUNÇ'UN BİR ÇAĞ YANGINI'NDA DÜŞ VE GERÇEĞİN BULUŞMA MEKÂNI: EV

Dr. Öğr. Üyesi Macit BALIK

Bartın Üniversitesi, macitbalik@gmail.com

ÖZET

Edebiyat dünyasına 1969'da öyküyle giren Hulki Aktunç (1949-2011), şiir, roman, deneme türlerinde de eserler vererek Türk edebiyatının son döneminde öne çıkan yazarlarından biri olmuştur. Eserlerinde tekniğe ve yapıya özel bir önem veren yazar, kendi kuşağını çevreleyen toplumsal sorunları konu edinirken simgelerle yüklü anlatımı, ayrıntıları ustaca kullanması ve biçim özellikleriyle farklılığını belirginleştirerek özgün bir üslup oluşturmuştur. Duygusallığın ağır bastığı şiirlerinde özellikle kelime seçimiyle dikkat çeken Aktunç öykü ve romanlarında kişilerin farklı zaman kesitlerindeki yaşamlarını işlemiş, olayları parçalı, çok katmanlı kesitler halinde, konuyu gizleyerek dolaylı biçimde veren bir dil ve üslup tercih etmiştir. Kafka, Joyce, Faulkner, Woolf gibi yazarları ilk gençliğinden beri ilgiyle okumuş olan Hulki Aktunç'un, öykü ve romanlarında kurmacayı kronolojik zamana göre oluşturmadığı, bilinçaltının zaman ötesi/parçalanmış zaman algılamalarını esas alan ve bilinç akımı tekniğine yakın duran bir tarzı önelediği net olarak görülür. Bu bakımdan Hulki Aktunç'un, biçim ve biçimde yenilik arayışları içinde olan modernist edebiyata eklenildiğini; yeniliğin, çağdaşlığın ve modernizmin özgün/deneysel çizgilerini taşıdığını belirtmek gerekir.

İlk romanı Bir Çağ Yangını'nda (1981) okurdan, yaratıcı bir anlamlandırma çabasıyla mozaik bütünsel algısına ulaşmasını bekleyen yazar, kurgudaki katmanlı ve parçalı yapının yanı sıra çoğunlukla düş ve gerçeği aynı düzlemde barındıran bir teknik geliştirmiştir. Büyüdüğü ev, Bir Çağ Yangını romanının mekânını kurar, ama yazar bu romanını otobiyografik bir roman olarak nitelendirilmez. Anlatıcısının bir 'eşik cini' olduğu romanda dile ve kelime seçimine özen gösteren bir yazarın olağan ve olağandışı durumları bir arada ve aynı kurgusal gerçeklik içinde yer vererek oluşturduğu atmosfer dikkat çekmektedir. Zira Bir Çağ Yangını'nda gerçeklerle düşler; yaşayanlarla ölümler bir aradadır. Birkaç kuşağın yaşayıp geçtiği, anılarını ve izlerini bıraktığı eski, sessiz ev, romanda gerçekleşen olaylara tanıklık eden bir mekândır. Söz konusu ahşap ev canlı ve karakter sahibi bir mekândır. Yanı sıra evin; kapı, eşik, sarnıç, mutfak, odalar, sofalar, merdivenler, kör pencere gibi detayları da romanda önemli işlevler üstlenen, adeta kişilik kazanan yerlerdir. Evin bir mekân düşle gerçeğin karmaşasını, roman kişilerinin toplumdan soyutlanmış yaşamını barındırmasıyla dikkat çeker. Evin canlı bir mekân olarak kişilerin yaşamına eşlik etmesi, okuru yarı fantastik bir atmosfere sürükler.

Bu bildiride Hulki Aktunç'un ilk romanı olan Bir Çağ Yangını'nda düş ve gerçeği buluşturan evin işlevi farklı disiplinlerin imkânları da kullanılarak analitik bir şekilde değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hulki Aktunç, Bir Çağ Yangını, roman, düş, gerçek, ev.

TARİHİ BİR VAKA OLARAK MÜBADELENİN SÜREYYA BERFE ŞİİRİNE YANSIMALARI

Yrd. Doç.Dr. Macit BALIK

Bartın Üniversitesi, macitbalik@gmail.com

ÖZET

Türk edebiyatında 1960'tan sonra yayımlanan şiirleriyle dikkat çeken Süreyya Berfe, (d.1943) bir yandan İkinci Yeni etkilerinin sürdüğü öte yandan toplumcu gerçekçi şiir anlayışının hâkim olmaya başladığı bir dönemde ilk eserlerini yayımlamıştır. Şiirlerinde bireyin trajik yalnızlığı, kent yaşamından kaynaklanan bunalımlar, kaçış ve sığınma, aşk ve hüznün gibi temaların öne çıktığı ilk dönemden sonra, toplumcu gerçekçi şiir çizgisine yönelmiştir. Şiir serüveninin ikinci döneminde ise toplumsal ve politik meselelerin ideoloji çerçevesinde yansımalarını bulduğu şiirler kaleme almıştır. 1980 sonrasında ideolojik-politik söylemden vazgeçerek tabiata yönelmiş, bireysel temaları şiirin merkezine almışsa da sosyo-politik sorunlardan da bütünüyle uzak kalmamıştır. Berfe'nin yaşamı ile örtüşen şiir serüveninin olgunluk döneminde şiirin hareket noktası olarak aldığı tarihsel gerçeklikler de önemli bir yer tutmaktadır. Bu vakialardan biri de 2010 yılında yayımlanan Seferis ile Üvez başlığı altında yazdığı şiirlerde ortaya çıkan “mübadele” meselesidir. Baba tarafından Atatürk ile kan bağı olan Berfe'nin mübadil bir aileden gelmesi, İzmir'den göç etmiş mübadillerle ruh akrabalığı kurma gayreti olarak Seferis ile Üvez'in yazılmasına sebep olmuştur. Nitekim İzmir-Urla'da doğan ünlü Yunan şairi Yorgo Seferis'in (asıl adı Giorgios Stylianos Seferiades'tir [1900-1971]) Birinci Dünya Savaşı'nın ilk yılında, 1914'te Yunanistan'a göçmek zorunda kalması, Süreyya Berfe'nin duygudaşlık üzerinden bu şiirleri kapı aralamıştır.

Süreyya Berfe, 2005 yılından itibaren yaşamaya başladığı Urla'da, göç etmek zorunda kalan Seferis ile kendi mübadil geçmişi arasında içsel poetik bir dayanışmaya girer. Bu yakınlık ve dayanışmaya istinaden bir tür bellek yolculuğuna çıkan Berfe kitabının ilk bölümü olan “Yorgo Seferis'e İskele Işıkları”nda Yunan şairle bağ kurarken politik ve ideolojik söylemi devre dışı bırakır. Kitabının başında yer alan ifadelerde Seferis ve benzer kaderi yaşamış mübadil insanlar için şiir yazmanın bir borç olduğunu dile getirmiştir. Şairin otobiyografik gerçekliğini de barındıran otuz yedi bölümlük bu uzun şiirde; ayrılık, yersiz yurtsuzluk ve zorunlu göçün Ege'nin iki yakasında yaşayan insanları aynı duygu etrafında buluşturan sosyo-politik ve tarihsel gerçeklik olarak odağa alınmıştır. Mübadelenin yersiz yurtsuz bıraktığı insanların yaşantılarından geri kalan detaylara, Berfe şiirinin değişmez özelliklerinden biri olarak tabiata ait ayrıntılar da eşlik eder. Mübadelenin sebep olduğu trajedi, Yorgo Seferis ve Berfe'nin kendi mübadil geçmişi gibi özel bir durumdan hareket ederek sorunu evrensel boyutta algılanmasına imkân tanır.

Bu bildiride Süreyya Berfe'nin tarihsel ve sosyolojik arka planı güçlü olan bir olgu olarak mübadelenin şiirlerine yansımaları analitik bir şekilde değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Süreyya Berfe, Yorgo Seferis, mübadele, şiir.

THE CONCEPT OF «MOLSHER» (MEASURE) THROUGH THE PARAPHRASE IN POETIC LANGUAGE

Yermukhamet MARALBEK

Al-Farabi Kazakh National University and A.Baitursynov Institute of the Linguistics,
elahau@mail.ru

ABSTRACT

This article is devoted to peculiarities of using of concept of «molsher» (measure) in poetic texts. There are some differences of using concept of «molsher» (measure) in poetic language and simple speech. In order to research these differences it is taken zhyrau's poetry of XV-XVIII centuries. This article deals with the defining concept of «molsher» (measure) through the paraphrase in poetic language. Also There are many examples of that in this article. Meaning classification of paraphrase measures is defined, linguistic structures, grammatical units are mentioned. The similarities and differences of these are defined by certain linguistic analyses. It is proved that paraphrase is a qualitative method in defining concept of «molsher» (measure) in poetic language. It is concluded that literary quality of the concept of «molsher» (measure) is more used and it enriches language stylistic functions, gives special literary measures forms.

Key words: category of «molsher» (measure), the paraphrase measures, poetic language, zhyrau's poetry.

KIRAAT-KELÂM İLİŞKİSİNE DAİR BİR DENEME**Dr. Öğr. Üyesi Murat AKKUŞ**Aksaray Üniversitesi, muratakkus114@hotmail.com**Dr. Öğr. Üyesi Süleyman KOYUNCU**Aksaray Üniversitesi, koyuncusuleyman@hotmail.com**ÖZET**

Kıraat, Kur'ân kelimelerin yapılarında ve eda keyfiyetlerinde meydana gelen farklılıklardır. Bu farklılıkları râvilerine nispet ederek bildiren ilme de kıraat ilmi denilmektedir. Kıraat İslami ilimlerin tefsir, hadis, fıkıh gibi pek çok disipliniyle ilişkisi içindedir. İlişkili olduğu disiplinlerden biri de kelimedir. Kelam ise İslam dininin temel ilkelerini konu edinen ilimdir. Kıraatle kelam ilişkisinin üç konu başlığında değerlendirilebileceği iddia edilmektedir: Farklı kıraatlerin varlığı vahyin korunmuşluğuna hâle getirip getirmeyeceği; kelam ilminin inanç konularının sistemleştirilmesinde ve felsefe ve mantığının oluşturulmasında kıraatlerin etkili olup olmadığı; kıraatlerin tevatürünü inkar eden kişi hakkında ne hüküm verileceğidir. Verilen maddelerin üçü de ayrı bir çalışma konusudur. İlgili sorular ve cevaplarla ilgili çalışmalar varsa da yeterli değildir. Bizim çalışmamızda ise kelamla ilgili olduğu düşünülen bazı ayetlerde kıraat farklılıklarının kelami anlayışı etkileyip etkilemediği ya da kıraat farklılıklarının kelami bir meselede delil olarak kullanılıp kullanılmadığı ele alınacaktır. Allah'ın (c.c.) kelam, ityan gibi bazı sıfatları ve ahirette görülüp görülmeceği, Hz. Peygamber'den (s.a.v.) sonra nebînin gelip gelmeyeceği, Hz. İsnân'ın ahirete yakın bir zamanda inip inmeyeceği, Hârût ve Mârût'un kim olduğu gibi örnekler bağlamında kıraatlerin kelama etkisi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kıraat, Kelâm, Tefsir, Rû'yetullah, Kıraat İlmi, Kelâm İlmi.

20. YÜZYIL AZERBAJYAN FELSEFESİ TARİHİ ARAŞTIRMA KONUSU OLARAK

Doç. Dr. Gemer C. MÜRŞÜDLÜ

Bakü Devlet Üniversitesi, g.murshudlu@gmail.com

ÖZET

Felsefi fikirler kendi içerik ve anlamlarına göre tarih ötesi yapıya sahip olsalar da, nedensiz oluşmamışlar ve şekillendikleri belirli bir dönemin sosyal-politik ve kültürel koşullarıyla bağlantılıdır. Bu anlamda çağdaş felsefe de, son yüzyılın ve yeni binyılın ilk yıllarının koşullarından etkilenir ve modern toplumun istek ve sorunlarını yansıtmak zorundadır. Bu bağlamda yaklaşıncı, Azerbaycan'ın 20. yüzyıldaki sosyal-kültürel gelişim özelliğinin de felsefi bakış açısının birbirinden keskin şekilde farklı olan yönlerini belirlediği tarihi gerçekliktir.

Araştırmada Azerbaycan'ın 20. yüzyıldaki sosyal felsefi düşüncesinin gelişimi niteliksel açıdan üç farklı aşamada ele alınmıştır: 1. yüzyılın başından 20'li yıllara kadar olan dönem; 2. 1920-1991 yılları (Sovyet dönemi); 3. 1991'den günümüze kadar olan (veya Sovyetler sonrası dönem) dönem. Bu bölünme, geçen yüzyılda Azerbaycan'ın sosyal-politik, ekonomik ve kültürel durumunun özgünlüğü ile koşullanmıştır. Konuya ilişkin literatüre bakıldığında, ilk, yani 1920 yılına kadar olan dönem ile ilgili çalışmalara rastlanılsa da, sonraki dönemler, özellikle de Sovyet dönemi yeni metodoloji ilkelere dayanan bilimsel araştırma konusu olmamıştır.

Bu nedenle de, araştırmada geçtiğimiz yüzyıl Azerbaycan sosyal-felsefi fikrinin tarihi gelişim aşamalarını analiz etmek ve onların çağdaş felsefi düşüncenin gelişimini etkileme imkanlarını incelemek problem olarak ele alınmıştır. Araştırmanın amacı 20. yüzyıl sosyal-felsefi fikrinin ana yönlerine tarihsellik prensibi ile ve objektif yaklaşımı sağlamaktır. Özellikle de Sovyet dönemi felsefesine tek taraflı negatif tutum değiştirilmeli, felsefenin siyasallaşması ve Marksizm-Leninizm kalıbına getirilmesi eleştirilmekle birlikte, o dönemde faaliyette bulunmuş felsefe araştırmacılarının çalışmaları, onların felsefi düşünce tarihimizin öğrenilmesi alanındaki katkıları doğru değerlendirilmelidir. Bunu dikkate alırsak ki, Azerbaycan felsefesi tarihinin sistematik incelenmesi ve bir bilim olarak oluşumu işte Sovyet dönemine rastlıyor, konunun önemi bir daha onaylanır.

Araştırmada tarihsellik, hermeneutik ve karşılaştırmalı analiz yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmada 20. yüzyılın, Azerbaycan'ın toplumsal-felsefi fikrinin gelişiminde önemli etkiye sahip olan ünlü ulusal ideologlarımızın ve felsefe araştırmacılarımızın faaliyette bulunduğu bir dönem olduğu ve bu dönemdeki Azerbaycan felsefesi tarihinin daha sistemli bir şekilde araştırılmasının mühim olduğu sonucuna varılıyor.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Felsefe, 20. Yüzyıl, Sovyet Dönemi.

ORTAOKUL 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ DEYİMLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Semra GÜVEN

Gazi Üniversitesi, sguven@gazi.edu.tr

Eda Ceren EREL

Gazi Üniversitesi, edacerenel@gmail.com

ÖZET

Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre hazırlanan Türkçe Ders Kitapları okullarda öğretim materyali olarak önemli bir yere sahiptir. Tüm derslerde olduğu gibi Türkçe dersinin de temel kaynağı Türkçe Ders Kitaplarıdır. Türkçe Ders Kitaplarında yer alan deyimler, dil zevkinin oluşmasında, kültürel dilin yerleşmesinde, mecaz anlamın öğrenilmesinde ve soyut zekânın gelişmesinde önemli bir yer tutar. Türk kültürünün ayrılmaz bir parçası olan deyimler, içerdiği mecaz anlam, çok anlamlılık ve kültürel ifade özellikleri ile soyut düşünmeyi geliştirmekte ve kültürel dilin oluşmasında önemli faydalar sağlamaktadır. Anadil öğretiminde de deyim öğretimi oldukça önemlidir. Bu nedenle bu çalışmada 2017 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programına göre hazırlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaokul 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabının deyimler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ders kitabında yer alan deyimlerin öğrenci seviyesine uygunluğu, görsellerle desteklenme durumu, deyimlerin değerlendirme etkinliklerinde yer alma durumu, deyimlerin dersin öğretim programının amaçlarına ve kazanımlarına uygunluğu alt amaçlar olarak incelenmiştir. Araştırmada deyimler açısından incelenen ders kitabı, nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kapsamında içerik analiziyle incelenmiştir. Araştırmada doküman olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2017 yılında geliştirilen Türkçe dersi öğretim programına uygun olarak hazırlanan 2017 yılı basımlı 5. Sınıf Türkçe ders kitabı kullanılmıştır. Çalışmada araştırmacılar tarafından 5. Sınıf Türkçe dersi kitabındaki temalara ilişkin metinler birlikte incelenerek hangi metinde hangi deyim ya da deyimlerin olduğu listelenmiştir. Sonra araştırmacılar tarafından her bir deyim alt amaçlar açısından incelenmiştir. Ardından bu konuda iki ayrı 5. Sınıf Türkçe öğretmenlerinden görüş alınmıştır. Öğretmenlerden aynı kitabı inceleyerek kitapta hangi metinde hangi değerlerin olduğunu yazmaları ve her bir deyim için alt amaçlara göre incelemeleri istenmiştir. Araştırmacıların ve öğretmenlerin görüşleri arasındaki tutarlılık Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü ($\text{Güvenirlilik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}} \times 100$) ile hesaplanmış ve uyum yüzdesi % 94,17 olarak bulunmuştur. Bu uyum yüzdesine dayalı olarak tutarlılığın yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle araştırmacıların bu konudaki görüşleri esas alınarak değerlendirme yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak, 5. Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan sekiz temadan sadece dört temada deyimlere yer verildiği, genel olarak deyimlerin öğrenci seviyesine uygun olduğu, deyimlerin görsellerle desteklenmesinin az olduğu, deyimlerin değerlendirme etkinlikleri kısmında daha çok çoktan seçmeli ve eşleştirme soru tiplerinde kullanıldığı, kullanılan deyimlerin öğretim programının amaçlarına uygun olduğu ve dersin kazanımlarının gerçekleştirilmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Ders Kitabı, Deyimler, Türkçe Dersi Öğretim Programı

TÜRK ROMANINDA HUKUK KARŞISINDA KADIN**Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Bakır ŞENGÜL**

Bitlis Eren Üniversitesi, mehmentsengul13@hotmail.com

ÖZET

Roman, hayatla örtüştüğü oranda başarılı olma imkânı yakalar. Roman kişileri de çok yönlü bir bakış açısıyla işlendiğinde okuru ikna kabiliyetine haiz olur. Her ne kadar romanda ve roman kişilerinde gerçeklik aranmasa da gerçeğe benzerlik önem arz eder.

Romanın asli unsurlarından biri de kişilerdir. Kişi unsurunun olmadığı romanlar neredeyse yoktur. Olanlar da yine insanı çağrıştıracak ya da insanla ilişkilendirilecek olaylara yaslanmak durumundadır. Bu bağlamda hayatta olduğu gibi romanda da insanın yarısı konumunda olan kadın, romanın olmazsa olmaz kişi unsurunun tamamlayıcısıdır. Hatta yüklendiği toplumsal rollerdeki çeşitlilikten dolayı da bir adım öne geçtiği söylenebilir.

Kadının toplumdaki 'öteki' pozisyonu, kurmaca metinlerde de söz konusu edilir. Kadının bu öteki pozisyonu, ister demokratik bir toplum olsun ister olmasın her toplumda, ama az ama çok, tekrar eden bir durumdur. Toplumların gelenek, görenek ve ekonomik durumlarına paralel olarak kadınların pozisyonu belli farklılıklarla ama her defasında ikincil olmak kaydıyla bir sorun olarak var olmuştur. Kadının bu ikincil pozisyonu çoğu zaman doğumuyla beraber başlar ve hayatın her anında güncellenerek devam eder. Umut verici kimi gelişmelere rağmen her an dünyanın herhangi bir yerinde herhangi bir kadın cinsiyetinden dolayı bir mağduriyetle karşı karşıyadır.

Kurmaca metinler de kadının yukarıda değinilen pozisyonlarından hareketle bir toplumsal örüntü kurgular. Bu durumun tam tersi olan bir metin, ancak postmodern bir karaktere sahip olabilir. Postmodern yapı da kendine özgü enstrümanlarla kadının dünyasını yansıtmaktadır.

Hukuk da kadının mağduriyet alanlarından birisini oluşturur. Toplumun her kademesinde olduğu gibi hukukta da eril bir düzenden söz edilebilir. Öteki olan kadın, yaşadıklarından dolayı zaten bir mağduriyet yaşamak zorunda kalır. Ayrıca hukuksal anlamda bir hak arayışına giriştiğinde ya da bir şekilde mahkemelere yolu düştüğünde bu mağduriyeti farklı bir düzlemde ama eril bir bakışla yeniden değerlendirilir. Bunun temel sebebi karar vericilerin ve karar uygulayıcıların egemen erkek ideolojiye mensup olmalarıdır. Kadının talihsizliği, evde ya da dışarıda, mağdur olmasıyla sınırlı kalmaz. Kimi zaman da kanunun eril yapısına da öteki olarak hesap vermek zorundadır. Son dönemlerde hukuksal anlamda kadının ikincil pozisyonunun eşit bir noktaya taşınmasına dönük gerekli düzenlemeler yapılmışsa da hukuk uygulayıcılarının eril kimliği hala diri bir şekilde engelleyici bir misyona sahiptir. Kadına dönük ötekileştirici yaklaşımlar, çoğunlukla yine kadın yazarlar tarafından eleştiri konusu edilir.

Bu bildiride Türk romanının farklı dönemlerinde kaleme alınmış bir kısım romanda kadının hukuksal olarak uğradığı mağduriyetler, romanların yazıldığı dönemin hukuksal gerçeklikleri çerçevesinde, analitik bir yaklaşımla değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Romanı, Hukuk, Kadın.

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN SINIF İÇİ LİDER ÖĞRETMENLİK BECERİLERİ ALGILARIYLA SINIF İÇİ ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİ ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Bahadır GÜLBAHAR

Ahi Evran Üniversitesi, bahadiregulbahar@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Sadık Yüksel SIVACI

Ahi Evran Üniversitesi, sysivaci@ahievran.edu.tr

ÖZET

Öğretmen liderliği ya da lider öğretmenlik, öğretimsel vizyon geliştirerek ve paylaşarak sınıf etkinliklerini etkin olarak düzenleyebilme ve okul etkinliklerinde de işlevsel düzeyde roller üstlenebilme ve geliştirebilme yeterlidir. Bir başka tanımda öğretmen liderliği, sınıfta etkili eğitim öğretim liderliği gerçekleştirme, sınıf dışında da liderlik rolleri sergileyebilme, eğitim, öğretim ve okul gelişim süreçlerinde öğrencilerine ve meslektaşlarına örnek olma, iş birlikçi davranışlar oluşturabilme, onlar üzerinde etki yaratabilme ve çağın getirdiği değişimler karşısında okulu geliştirecek amaçlar çerçevesinde okul toplumunun dönüşmesine katkı sağlayabilme olarak açıklanmaktadır. Öğretmenlerde liderlik rolünün varlığı, liderlik becerilerinin varlığına bağlıdır. Liderlik becerilerini sergileyen öğretmenlerin eğitimin kalitesini yükseltebilecek, eğitimde yaşanan sorunları çözebilecek en önemli faktör olduğu düşünülmektedir. Lider öğretmenlik becerilerini, sınıf içi ve sınıf dışı beceriler olarak ayırmak mümkündür. Sınıf içi lider öğretmenlik becerileri, özellikle öğretimi geliştirmeye yöneliktir ve öğrenciler üzerinde etkilidir. Nitelikli öğretimin gerçekleşmesinde en önemli faktörün sınıf içi lider öğretmenlik becerilerinde yeterli olan öğretmen olduğu söylenebilir. Lider öğretmenlerin iletişimde de başarılı oldukları ifade edilebilir. Bir öğretmenin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri düzeyinin yüksek olması, öğrencileriyle daha iyi iletişim kurmasını sağlayabilir, dolayısıyla sınıf içi etkili iletişim becerilerinin düzeyini yükseltebilir. Sınıf içinde etkili iletişim becerilerini yüksek düzeyde sergileyen öğretmenlerin ise sınıfta olumlu bir atmosferin zeminini hazırlayacakları, sınıf içi ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunacakları, öğretimin kalitesini yükseltecekleri, öğrencilerin yüksek düzeyde öğrenme yaşamlarını sağlayacakları, bu nedenle öğretmenlerin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri algı düzeyleri ile sınıf içi etkili iletişim becerileri algı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesinin önem arz ettiği düşünülmektedir. Ulaşılabilen alanyazında, öğretmenlerde lider öğretmenlik ve iletişim becerilerini ayrı ayrı inceleyen araştırmalar olduğu belirlenmesine rağmen sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile sınıf içi etkili iletişim becerileri arasındaki ilişkinin ele alınmış olduğu bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın temel amacı, ortaokul öğretmenlerin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile sınıf içi etkili iletişim becerileri algıları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Nicel olan bu araştırmada, durumun genel olarak betimlenmesi amacıyla genel tarama ve ilişkisel tarama modelleri kullanılacaktır.

Araştırmanın evrenini Kırşehir ili (Türkiye’de bir şehir) merkez ilçede görev yapan toplam 879 ortaokul öğretmeni, örneklemini ise anılan evren içinden basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 405 ortaokul öğretmeni oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri algılarını ölçmek için “*Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri Algı Ölçeği*” ve sınıf içi etkili iletişim becerileri algılarını ölçmek için de “*Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri Algı Ölçeği*” kullanılacaktır.

Araştırmadan, ortaokul öğretmenlerinin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri algılarıyla sınıf içi etkili iletişim becerileri algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı, pozitif yönlü yüksek düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf içi lider öğretmenlik, sınıf içi etkili iletişim, ortaokul öğretmenleri.

TÜRK HİKÂYESİNDE SAVAŞ MAĞDURLARI

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Bakır ŞENGÜL

Bitlis Eren Üniversitesi, mehmentsengul13@hotmail.com

ÖZET

Savaş, kutsal inanışlara göre insanlığın atası olan Hz. Âdem'in çocukları Habil ve Kabil arasındaki anlaşmazlıklarla başlar ve günümüze kadar aralıksız devam eden bir süreci ifade eder. Çoğunlukla çıkar çatışmasının sonucu olan savaşlar, bazen de kutsal ideallerden de kaynaklanabilmektedir. Bazen de bir milletin ya da toplumun kendisini güvende hissetmek için başvurduğu bir önlemin sonucu olabilmektedir.

Her ne sebeple olursa olsun, savaşlar mağduriyet, felaket ve ölüm getirmektedir. Savaşın doğurduğu felaketlerin birinci derece mağdurları çoğunlukla doğrudan doğruya savaşta yer almayan yaşlılar, kadınlar ve çocuklar olmaktadır. Her durumda kadın, daha fazla mağdur olur. Savaş anında cephede olan erkekten dolayı kadın, erkeğin yüklendiği rolleri de yüklenmek zorundadır. Kısıtlı tüketimi esas alan savaş zamanlarında kadın evin tüm yükünü yüklenir. Erkeklerden boşalan üretim alanlarında sorumluluk alır. Yaşlılardan veya çocuklardan kaynaklı sıkıntılarla da doğrudan doğruya muhatap olanlar yine kadındır.

Belki de savaş mağduriyetinin kadınlar üzerindeki en trajik görünümü, kadınların cinsel bir nesneye dönüşmesidir. Cephede görülen savaş, yaşam alanlarında kadınların cinsel anlamda istismar edilmesi üzerinden psikolojik bir alana taşınır. Cephekilerin direncinin kırılmasında bir araç işlevi görür. Savaş kararlarının alınmasında hiçbir dahli olmayan kadın, taciz ve tecavüz vakalarıyla derin bir travma yaşamak zorundadır.

Savaş mağdurları, kurmaca metinlerde kendilerine yer bulmuştur. Türk hikâyesinde savaş konusunu ele alan eserlerde yaşanan mağduriyetlere geniş bir şekilde yer verilir. Savaşın en derin izleri bu metinlerdeki mağduriyetlerden anlaşılabilir.

Yüzyıllık bir geçmişi olan Kurtuluş Savaşı, Türk hikâyesinde geniş bir şekilde işlenmiştir. Cephe gerisinde yaşanan hadiseler, savaşların ne denli kirli bir yüzü olduğunu açığa çıkarır. Her durumda mağdur olan kadın; kendisini, ailesini korurken aynı zamanda ait olduğu milletin onurunu da korumakla yükümlü olduğunun bilincindedir. Bu bilincin bir yansıması olarak Kurtuluş Savaşı döneminde en az erkekler kadar kahramanlıklarıyla ön plana çıkan kadınlar da vardır. Bu bildiride Ömer Seyfettin'in (1884-1920) *Primo Türk Çocuğu*, Yakup Kadri'nin (1889-1874) *On Dört Yaşında Bir Adam* ve Müfide Ferit Tek'in (1892-1971) *Edirne'den Bursa'ya* adlı hikâyelerinde savaşlardan dolayı yaşanan mağduriyetler analitik bir yaklaşımla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Hikâyesi, Savaş, *Primo Türk Çocuğu*, *On Dört Yaşında Bir Adam*, *Edirne'den Bursa'ya*.

NECATİBEY EĞİTİM FAKÜLTESİ SON SINIFLARINDA OKUYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK GÜDÜLENME VE AKADEMİK ÖZYETERLİK İLİŞKİSİ

Doç. Dr. Ali Rıza Terzi

Balıkesir Üniversitesi, terzioglu53@hotmail.com

Arş. Gör. Hande Çelik

Balıkesir Üniversitesi, handecelik@balikesir.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Necatibey Eğitim Fakültesi son sınıflarında okuyan öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik özyeterlik ilişkisi araştırılmıştır. Kavram olarak güdülenme organizmayı harekete geçiren ve hareketi devam ettiren güç olarak tanımlanmaktadır. Akademik güdülenme, öğrenme-öğretme etkinliklerindeki hedef ve davranışların gerçekleşmesi için önemli bir değişken olarak akademik faaliyetlerin devamını sağlayan gücün üretimi olarak ifade edilebilir. Akademik özyeterlik ise bireyin akademik işlerini yerine getirebilmesi ile ilgili kendine dönük algısıdır. Araştırmada iki değişken arası ilişkinin belirlenmesi amaçlandığından ilişki tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi'nin son sınıflarında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Son sınıflarda 465 kız, 265 erkek toplam 730 öğretmen adayı öğrenim görmektedir. Araştırmaya liselere öğretmen yetiştiren programlar ve Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri Bölümü ile Eğitim Bilimleri bölümü dahil edilmemiştir. Diğer bölümlerin tamamına araştırmacılar tarafından araştırma ölçekleri uygulanmış 333 öğretmen adayından veri toplanabilmiştir. Çalışma grubunun evrene oranı %45,6'dır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak "Akademik Güdülenme Ölçeği" ve "Akademik Özyeterlik Ölçeği" birlikte kullanılmıştır. Akademik Güdülenme Ölçeği, Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilmiştir. 20 maddeden oluşan ölçek, "kesinlikle uygun değil", "uygun değil", "kararsızım", "uygun" ve "kesinlikle uygun" şeklinde sıralanan 5'li Likert tipindedir.

Araştırmada Jerusalem ve Schwarzer tarafından geliştirilen Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan Akademik Özyeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 4'lü Likert tipi bir ölçektir.

Araştırma sonucunda Necatibey Eğitim Fakültesi son sınıflarında okuyan öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik toplam puanları yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının akademik güdülenmelerinin, akademik özyeterlik puanları gibi yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak çalışmada öğretmen adaylarının güdülenmenin alt boyutlarından bilgiyi kullanma konusunda kararsız kaldıkları tespit edilmiştir. Bu durum öğretmen adaylarının henüz bilgiyi kullanacak biçimde sahada olmayışlarından kaynaklanabilir.

Araştırmada Necatibey Eğitim Fakültesi son sınıflarında okuyan öğretmen adaylarının akademik güdülenme davranışları kız öğretmen adayları lehine farklılaşmaktadır. Kız öğretmen adayları erkek öğretmen adaylarına nazaran daha fazla akademik güdülenme içerisindedir.

Araştırma sonuçlarına göre akademik güdülenme ve akademik özyeterlik arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Bunun anlamı akademik özyeterlik ile akademik güdülenmenin birlikte artış gösterdiğidir. Başka bir ifade ile akademik özyeterlik arttıkça akademik güdülenme de artmaktadır.

Daha geniş örneklemlerde ve her öğretim kademesinde yapılacak araştırmalarla birlikte eğitim sisteminin akademik güdülenme ve akademik yeterlik açısından bir profile çıkartılabilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik özyeterlik, Akademik güdülenme, Öğretmen adayları.

BİR ADANMIŞLIĞIN ANLATISI: BİYİK SÖYLENCESİ**Dr. Banu ANTAKYALI**

Milli Eğitim Bakanlığı, cloudofsorrow16@hotmail.com

ÖZET

İlk öyküsünü 1950 yılında “Yeni Hikâyeler”de yayımlayarak yazın hayatına başlayan Tahsin Yücel, öykü, roman, deneme, eleştiri, masal, inceleme, derleme ve çeviri eserleriyle çağdaş Türk edebiyatının önemli figürlerinden biridir. Yazar, eserlerinin ana eksenine yerleştiği birey ve toplumun aşırıya varan tutkularını, çok katmanlı anlam örgüsü içinde, ince bir alay ve keskin bir ironi ile eleştirir.

Yücel’in 1995 yılında yayımladığı Bıyık Söylencesi romanı, tutku ve adanmışlığın bireyin yaşamında yarattığı yıkıcı etkinin boyutlarını irdelemesi bakımından dikkat çekicidir. Bir taşra kasabasında geçen ve ‘bıyık’ üzerinden insan – nesne ilişkisini ironik bir üslûpla irdeleyen roman, “bıyığın adamı olmak uğruna” erkekliğinden, ailesinden, hayatından vazgeçen Cumali’nin trajik öyküsünü anlatır.

Bu çalışma, Tahsin Yücel’in Bıyık Söylencesi eserinde, sıra dışı bir tutku ve adanmışlık duygusuyla hareket eden ve onun körleştirici etkisine maruz kalan insanın kendiyile ve toplumla kurduğu ilişkiyi sorgulayan ve sorunsallaştıran tutumunu incelemeyi amaçlar.

Anahtar Kelimeler: Tahsin Yücel, Adanmışlık, Tutku.

PSİKANALİTİK EDEBİYAT KURAMI YOLUYLA BİR İNCELEME ÖRNEĞİ: 'İNTİBAH' VE 'ANAHTAR' ROMANLARININ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMASI

Başak ÖNER

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, basakoner@windowslive.com

ÖZET

Giriş- Amaç: Türk edebiyat tarihinin önemli ismi Namık Kemal'in 'İntibah' adlı eseri ve Japon edebiyatının ilk akla gelen isimlerinden Cuniçiro Tanizaki'nin 'Anahtar' adlı eseri psikanalitik bir yöntemle incelenmiş ve karşılaştırmalı bir çalışma yapılmıştır. Psikanalitik verilerden yola çıkarak, okuyucuya hem farklı edebiyatları bir arada okuma örneği verilmek istenmiş hem de farklı kültürlerden de olsa, bireylerin birtakım yenilgilerinin ortak olduğu gösterilerek evrensel bir algı sunulması amaçlanmıştır.

Gereç – Yöntem: İlk sanatçı merkezli bir bakış olarak görülen psikanaliz yöntemi, Freud'un öncülüğünü ettiği psikanaliz çalışmaları ile filizlenip, yöntemi kullanan araştırmacıları, Freud'u ya bir doktor kabul edip, eser kahramanlarının ruhsal durumunu anlamaya yöneltmiş ya da yöntemi kullanan araştırmacıların, Freud'u aynı zamanda bir yazar kabul edip edebiyatı ve psikanalizi birbirine yardımcı iki alan olarak görmelerini sağlamıştır. Edebiyat ve psikanalizi birbirine yaklaştıran bu yöntem, yeni anlama biçimlerinin kapılarını aralamıştır.

Bulgular: Çalışmada psikanalitik yöntemle inceleme yapıp karşılaştırılan eserler, Namık Kemal'in 1876'da yayımlanan 'İntibah' ile Cuniçiro Tanizaki'nin 1956'da yayımlanan 'Anahtar' adlı romanlarıdır. 'İntibah', varlıklı ve iyi eğitim görmüş bir ailenin çocuğunun âşık olduğu kadın dolayısıyla yaşadığı felaketler zincirini konu edinir. 'Anahtar' ise birbirleriyle iletişimini günlükler vasıtasıyla kuran bir çiftin, arzularının esiri olduğu olaylara, sonlarını göremeyecek kadar kapılmasını anlatır. İyi eğitim görmüş ve geleneksel aile bağları olan 'İntibah' romanındaki Ali Bey karakteri ile 'Anahtar' romanındaki koca karakteri, yaşamlarını tehlikeli bir uzama çekecek birtakım olaylar silsilesinin baş özneleri olurlar. Bu iki karakterin ılımlı, kabul görür, dengeli taraftan; bencil, sadece kendi isteklerine odaklı, kararlarında gerçeklik doğrultusunda ölçüm yapamayan bir tarafa geçmeleri, Freud'un yapısal kişilik kuramı öğelerinden id ile açıklanabilir. Haz ilkesi olarak bilinen id, kişinin sadece arzusuna odaklı bir şekilde, mantıklı karar verememesine sebep olan bencil ve olayları görme engelli bir unsurdur. Bir taraftan 'Anahtar' romanında koca karakterinin ileri yaşına rağmen cinselliğini uç noktalarda yaşamak istemesi ve bunun için ahlaki değerleri çiğnemesi; diğer yandan 'İntibah' romanında örnek bir birey olan Ali Bey'in değmez bir sevda uğruna, her şeye kulak tıkayarak, sadece arzusu yönünde hareket edip felaketler zincirine sebep olması, her iki karakterin idlerinin boyunduruğunda oluşunun göstergesidir. Bastırılmış duyguları ile gelenek-görenek hapsi altındaki tutkularının esiri olmaları, karakterleri, bir müddet sonra olayların sağlıklı okumasını gerçekleştiremeyen, arzuları peşinde sürüklenen ve sonunda pişmanlık yaşayan bireyler haline getirmiştir.

Sonuç: Psikanalitik bir yöntemle inceleme yapılan bu iki edebi eserde, farklı toplumlara ve zamanlara ait olmasına rağmen, olaylarının eklemelişi bazında birtakım benzerliklerin olduğu görülmüştür. Kısaca haz ilkesi olarak bilinen, yapısal kişilik öğelerinden idiyle hareket eden karakterlerin, onları bekleyen hazin sonu görme kabiliyetlerinin ne kadar yetersiz olduğu anlaşılmıştır. İncelenen her iki eser, psikanaliz bir yardımıyla, okuyucuya önemli olanın istekler karşısında süratle karar almanın değil, onları ölçüp tartarak, gerçek verilerden bir kılavuz oluşturarak ya da onları gerçekliğin kabul edeceği bir ölçüde yaşamının gerekliliği bilgisini verir.

Anahtar Kelimeler: İd, İntibah, Tanizaki, psikanalitik edebiyat kuramı

WILFRED CANTWELL SMITH'E GÖRE İMAN VE İNANCIN MAHİYETİ

Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mehmet.demirtas@gop.edu.tr

ÖZET

21 Temmuz 1916 yılında Toronto'da dünyaya gelen Wilfred Cantwell Smith, çalışmalarını daha çok karşılaştırmalı dinler tarihi ve İslamiyet üzerine yapmış bir teologdur. Özellikle İslamiyet üzerine yapmış olduğu çalışmalar hem batıda hem de İslam dünyasında ses getirmiştir. Onun dinî çoğulculuk ve dinler arasında bir diyalogun olması gerektiği ile ilgili görüşleri ve bunu gerçekleştirmek için yapmış olduğu çabalar akademik ve dini kesimlerce bilinmektedir. Bu bağlamda o, böyle bir çabayı gerçekleştirmek için kendi teolojisini de eleştirmekten uzak durmamıştır.

Bu çalışmamızda biz daha çok Smith'in din anlayışından yola çıkarak onun, iman ve inanç kavramını nasıl ele aldığını mukayeseli bir şekilde ortaya koymaya çalışacağız. Zira ona göre bütün dinler kendi sahip oldukları hakikat ve sembolleriyile vardır. Bu sembollerin yani, imanın esasını oluşturan ana unsurların daha iyi anlaşılabilmesi için felsefi olarak dini kavramların doğru bir şekilde anlaşılması Smith'in hedeflediği amaçlarından biridir. Onun iman ve inanç üzerine yapmış olduğu çalışmalar kendi felsefi düşüncelerinin temelini oluşturur. Smith, özellikle her bir dinî geleneğin iman anlayışını ortaya koyarak üzerinde durduğu bilimsel çalışmalarla farklı dinî görüşteki insanların dikkatlerini çekmeyi başarmıştır. Bilhassa kilise Smith'in savunmuş olduğu görüşleri benimsememiş ve onu teolojilerine zarar veren biri olarak görmüştür. Çünkü Smith'in amaçladığı hedeflerden birisi de inançlarda farklı olursa da imanda bütün insanların bir olduğu düşüncesidir.

Öyle ki Smith, iman ve inanç konusunda zihinlerin daha açık hale gelmesi için öncelikle bu iki kavramın tanımının doğru yapılması gerektiğine inanır. Zira ona göre birçok kimse bu iki kavramı birbirine karıştırır. Smith'e göre "inanç", (belief) kavramı, "iman" (faith) kavramından farklıdır ve birçok kimse iman ve inancı sıkı bir şekilde birbiriyle aynı anlamda görmekle hata eder. Bu bağlamda Smith, iman ve inanç kavramlarının aynı olduğu fikrine yani iman sahibi olmanın inanç sahibi olmak anlamına geleceği görüşüne karşı çıkar. Ona göre her ne kadar bu ikisi aynı görünse de aslında farklıdır. Smith'in iddiasına göre, İslamiyet'teki ve Hristiyanlıktaki dindar insanların temel olarak aldıkları şey "inanç" (belief) değil; bilakis (faith) "iman" kavramıdır. Bu çalışma boyunca bu iki kavramı Smith'in neden birbirinden farklı olarak tanımladığını ve onun bu ayrımının epistemolojik açıdan ne anlam ifade ettiğini ele almaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Smith, İman, İnanç.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ HEDEF KİTLEYE YÖNELİK MASAL YAZMA BECERİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Bilge BAĞCI AYRANCI
Bozok Üniversitesi, bilge.ayranci@bozok.edu.tr

Doç.Dr. Filiz METE
Hacettepe Üniversitesi, filizmetehoca@gmail.com

ÖZET

Öğrencinin okul öncesi dönemde dil becerilerinin gelişmesi bakımından masallar çok önemlidir. Masallar öğrencilerin ilk karşılaştıkları önemli eğitim materyalleri arasındadır. Okul öncesi öğretmen adayı masalları birer eğitim materyali olarak seçebilmeli ve kullanabilmelidir. Eğitimin temel ilkelerinden biri bilinenden bilinmeyene ilkesidir. Genel anlamda çocuklar masalları okul dönemlerinden çok daha önce çevrelerinden duyarlar. Bu nedenle çocuğa kazandırılacak davranışların masallar yoluyla verilmesi çocuklar üzerinde etkili olacaktır. Çocuğun davranış değişimi üzerinde masal kahramanlarının davranışlarının etkili olduğunu unutmamak gerekir. Okul öncesi dönemde çocuklar, dinlediği masallardaki kahramanların başlarından geçen olaylara karşısındaki davranışlarını kendilerine örnek alırlar. Öğrencide yapılmak istenen davranış değişikliğinin öncelikle bir masal kahramanı üzerinden kendisine sunulması bu bakımdan büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda öğrenci yapması muhtemel hataların sonuçlarını da masallar üzerinden görebilir. Bu anlamda masallar özellikle okul öncesi dönem gibi hayal gücünün üst sınırdaki kullanıldığı bir evrede yaparak yaşayarak öğrenme ilkesine de hizmet etmektedir. Eğitimde kazandırılmak istenen davranış değişikliğinin masallar yolu ile verilmesi özellikle somut işlemler döneminde olan okul öncesi dönem çocukları için önemlidir. Bu nedenle öğretmen adaylarının masal yazma becerilerinin değerlendirilmesi ve durum tespiti yapılması önemlidir. Bu araştırmada betimsel yöntem kullanılmış ve eğitim fakültesi okul öncesi eğitimi bölümü öğrencilerinden gönüllü 17 öğrenciye diledikleri bir kazanıma dair masal yazmaları istenmiştir. Yazılan masallar Ayrancı ve Karahan'ın (2017) Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. Ayrıca masalarda bulunan kelime sayıları, yaş grubunun özelliği gibi konularda genel alan yazın ölçütleri de göz önünde bulundurularak veriler tabloleştirilmiştir. Araştırma, okul öncesi dönem öğretmen adaylarının kazanımlara göre ve hedef kitleye göre eğitim öğretim materyali hazırlayabilme becerisini ortaya koymasından önemlidir. Araştırma neticesinde ortaya çıkan materyaller de eğitim materyali örneği olarak alana katkı sağlayacaktır. Bu konudaki eksikliklerin tespiti ve üzerinde durulması gereken hususlara ışık tutması bakımından çalışma önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Masal, Masal yazmak, Okul öncesi, Etkinlik.

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ TÜRKÇE METİNLERİN OKUMA ANLAMAYA ETKİSİ

Doç. Dr. Filiz METE

Hacettepe Üniversitesi, filizmetehoca@gmail.com

Doç. Dr. Ozlem ÇAKIR

Ankara Üniversitesi, ocakir@ankara.edu.tr

Dr. Züleyha KANTOS

Milli Eğitim Bakanlığı, zulisertan@gmail.com

ÖZET

Türkçe öğretiminin temel amacı bireylerde anlama ve anlatma becerilerinin geliştirmesidir. Anlama, dinleme ve okumayı; anlatma ise konuşma ve yazma becerilerini kapsamaktadır. Bireyin henüz anne karnındayken dinleme becerisinin gelişmeye başladığı ve doğumundan bir süre sonra çocukluk döneminde de konuşma becerisinin kendiliğinden gelişmeye başladığı bilinmektedir. Bu bağlamda özel olarak eğitime gerek olmaksızın söz konusu becerileri kullanan birey eğitim hayatına başladığında ise okuma ve yazma becerilerini okullarda edinmektedir. Doğru şekilde ifade edilen bir metnin birey tarafından doğru anlaşılması önemlidir. Böylece birey yazılı belgelerdeki anlamı yakalayabilecek ve ifadeler amacına ulaşacaktır. Bu bağlamda okuma anlama becerisi bireyin tüm eğitim sürecini doğrudan etkileme gücüne sahiptir. Bu çalışma ilköğretim öğrencilerinin okuma anlama gelişimleri için uygulanabilecek düzenlemelere odaklanmıştır. Bu bağlamda okuma metninin kişiselleştirilerek kullanılmasının etkisi araştırılmıştır. “Kişiselleştirilmiş öğretim” öğretimin, öğrencinin öğrenme karakteristikleri yanında geçmişinde ya da günlük yaşamındaki kişisel özelliklerine uyarlanması yolu ile gerçekleştirilen öğretimdir. Kişileştirme ise öğretim içeriğinin öğrencilerin geçmişi ve ilgi alanlarına göre biçimlendirilmesidir. Öğrencilerin adı, arkadaşları, tanıdıkları mekanlar tuttukları takım gibi değişkenlerin eğitim sürecine dahil edilip kullanılması bir tür kişiselleştirmedir. Bu çalışmada da deney grubu için kullanılan metin kişiselleştirilerek kişiselleştirilmeyen metinle arasındaki etki farkı belirlenmiştir. Araştırmada deneysel desen kullanılmıştır. İlköğretim 2, 3 ve 4. Sınıf öğrencileri deney ve kontrol olarak 2 gruba ayrılmıştır. Deney grubuna sınıf seviyesine uygun olacak şekilde Türkçe bir metin verilerek metin altı okuma anlama sorularını cevaplamaları istenmiştir. Kontrol grubuna ise metinler öğrenci özelliklerine göre değiştirilerek verilmiş ve aynı şekilde metin altı okuma anlama sorularını cevaplamaları istenmiştir. Soru cevaplarının yazıldığı kağıtlar toplanıp cevapların doğruluk oranları incelenmiş ve karşılaştırılmıştır. Başarı ortalamaları karşılaştırıldığında kişiselleştirilmemiş metinle ilgili soruların doğru cevap oranına göre kişiselleştirilmiş metinlerle ilgili soruların daha doğru cevaplandığı belirlenmiştir. Bu sonuca dayanarak kişiselleştirilmiş metin kullanımının öğrencilerin bir metni okuma anlama başarılarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: kişiselleştirme, kişiselleştirilmiş metin, Türkçe öğretimi, okuma anlama.

A. ŞAİK TALIBZADE'NİN ESERLERİNDE MİLLİ KÜLTÜR KAYNAKLARI**Prof. Dr. Ali EROL**

Ege Üniversitesi, erolali99@gmail.com

ÖZET

Çağdaş Azerbaycan Edebiyatı'nın kurucuları arasında yer alan Abdulla Şaik Talıbzade, sanatçı kişiliği yanında fikir ve pedagojik faaliyetleri ile de Türk kültür dünyası ve değerleri adına önemli bir yer tutar.

Azerbaycan'da skolastik eğitim sisteminin kaldırılması, “Usûl-ı Cedid” olarak adlandırdığımız çağdaş ve dinamik müfredat programlarının hazırlanmasında aktif rol oynayan Şaik, ayrıca kültür kaynaklarımızı gün yüzüne çıkarmayı hedeflediği edebi çalışmaları ile de şuurlu bir nesil yetiştirme amacı içerisinde olmuştur. Söz konusu çalışmaları ile Azerbaycan kültür ve fikir dünyasına Memmed Arif, Mehdî Hüseyin, Fuad Efendiyev, Tağı Şahbazî, Adil Efendiyev, Efrasiyab Bedelbeyli gibi pek çok sanat ve kültür adamı kazandıran Abdulla Şaik Talıbzade'nin eserleri bugün de güncelliğini korumaktadır.

Bu çalışmada Abdulla Şaik'in çalışmalarında dikkatimizi çeken “milli tavır”, eser-şahsiyet bağlamında incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Abdulla Şaik, Azerbaycan edebiyatı, milli kültür.

TÜRKÇE EĞİTİMİNDE DİL BECERİSİ OYUNLARININ EĞİTİM MATERYALİ OLARAK KULLANIMI

Dr. Öğr. Üyesi Bilge BAĞCI AYRANCI
Bozok Üniversitesi, bilge.ayranci@bozok.edu.tr

ÖZET

Türkçe Eğitimi; okuma, konuşma, yazma, dinleme ve dilbilgisi becerilerinin tamamını kapsayan bir ifade ve beceri dersidir. Bu özelliği ile Türkçe dersi birbirinden ayrılmaz becerileri yapısında taşır. Türkçe eğitimi öğrenciye metin bilgisi, drama, dilbilgisi gibi ayrı başlıklar altında verilemez çünkü Türkçe Eğitimi kazanımları bakımından öğrencinin bütün hayatı boyunca kullanmak durumunda kalacağı bilgi ve beceri dersidir.

Öğrenciler yaparak yaşayarak öğrendiklerini ve eğlenerek öğrendiklerini unutmazlar. Eğitimin eğlenerek öğrenme ve öğrenme süreçlerinin içerisinde bulunma tarafı Türkçe eğitimi için de göz ardı edilmemesi gereken bir alanıdır. Türkçe eğitimi içerisinde bulunan dil becerilerinin birbirinin içerisinde öğretilmesi gerekliliğinden yola çıkılarak bu becerilerin öğretiminde oyunlara yer verilmesi dersi eğlenceli hale getirecek bu sayede de öğrencinin ders kazanımlarını unutması engellenmiş olacaktır. Oyunlar sayesinde öğrencinin birden fazla duyuşsal algısı öğrenmeye iştirak edeceğinden öğrenme daha kalıcı hale gelecektir. Türkçe Eğitimi dil eğitimi olması bakımından teorikten çok uygulamaya dayalı olduğundan da oyunlar alana büyük katkı sağlayacaktır. Öğrencilerin baskın zeka türüne göre de şekillendirilebilir olan oyunlar sayesinde öğrenciler dil becerilerinin, kurallarının, kullanımlarının farklı durumlarına da şahitlik edeceklerdir.

Türkçe Eğitimi ile ilgili ders materyali olarak kullanılabilir olan oyunları sınıf düzeyi, kazanımlar vb. bakımlardan sıraya koyarak alana zengin bir kaynak oluşturmayı hedefleyen bu çalışma öğrenciyi eğitimde merkeze alması bakımından da çağdaş eğitim anlayışına uygundur. Türkçe manileri, bilmeceleri, türküleri vb. pek çok bakımdan materyal olarak oyunu dilin bir uzvu olarak hâlihazırda zaten sunmaktadır. Alanda bir eksiklik olarak düşünülen oyunların sistematik olarak eğitime uyarlanmış halini ortaya koyan bu çalışma yeni fikirlere öncülük edecektir.

Bu araştırma kapsamında Türkçe eğitime dair dil becerisi oyunları önerileri sunulacaktır. Bu etkinlik önerileri alana katkı sağlayacak yeni araştırmalara da fikir teşkil edecektir. Bu bakımdan çalışma önem arz etmektedir. Dil becerisi oyunlarının eğitim materyali olarak kullanımında dil becerilerini kapsamasına dikkat edilecek, bütüncül bir yaklaşımla konu ele alınacaktır. Öğrencinin aktif olduğu bir sürecin dil eğitiminde kullanılması dili sevdirmeye yolunda da önemli bir adım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Etkinlik, Türkçe Eğitimi, Dil becerisi.

RESMÎ ÜNİVERSİTELERE BAĞLI TÜRKÇE ÖĞRETİM MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETİM ELEMANLARININ OLUMLU SINIF İKLİMİ SAĞLAMA YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Bahadır GÜLBAHAR

Ahi Evran Üniversitesi, bahadiregulbahar@hotmail.com

Engin EKICI

Ahi Evran Üniversitesi, enginekici81@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, resmî üniversitelere bağlı Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan öğretim elemanlarının olumlu sınıf iklimi sağlama yeterliklerine ilişkin algıları ile anılan kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin öğretim elemanlarının olumlu sınıf iklimi sağlama yeterliklerine ilişkin algılarını tespit etmektir. Tez, öğretim elemanlarının performanslarının öğrenciler tarafından değerlendirildiği bir çalışma olarak nitelenebilir zira çalışmada, öğrencilerin öğretim elemanlarının olumlu sınıf iklimi sağlama yeterliklerine ilişkin algıları tespit edilmiştir. Tarama modeli nicel bir araştırma olan bu tezde, öğretim elemanlarının olumlu sınıf iklimi sağlama yeterliklerini gerçekleştirme sıklığına ilişkin algılarının düzeyinin çok yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin de öğretim elemanlarının olumlu sınıf iklimi sağlama yeterliklerini gerçekleştirme sıklığına ilişkin algılarının düzeyinin çok yüksek olduğu görülmüştür. Öğretim elemanlarının algılarının düzeyi ile öğrencilerin algılarının düzeyi arasında, öğretim elemanlarının algılarının düzeyinin öğrencilerin algılarının düzeyinden daha yüksek olmasından kaynaklanan anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin öğretim elemanlarının olumlu sınıf iklimi sağlama yeterliklerini gerçekleştirme sıklığına ilişkin algılarında “cinsiyet” ve “yaş” değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının olumlu sınıf iklimi sağlama yeterliklerini gerçekleştirme sıklığına ilişkin algılarında ise “mesleki kıdem” değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim elemanı yeterlikleri, sınıf yönetimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi.

HURÛF-İ MUKATTAA'LARDAKİ KIRAAT FARKLILIKLARI

Dr. Öğr. Üyesi Murat AKKUŞ

Aksaray Üniversitesi, muratakkus114@hotmail.com

ÖZET

Kur'an-ı Kerim'in bazı surelerinin başında yer alan, bir veya birkaç harfin birleşmesinden meydana gelen harflere genel olarak hurûf-i mukattaa (kesik hece harfleri) adı verilmektedir. 29 surenin (Bakara, Al-i İmran, A'raf, Yunus, Hud, Yusuf, Ra'd, İbrahim, Hicr, Meryem, Tâhâ, Şuarâ Neml, Kasas, Ankebut, Rum, Lokman, Secde, Yâsîn, Sâd, Mü'min, Fussilet, Şûra, Zuhuf, Duhan, Casiye, Ahkaf, Kâf, Nûn-Kalem) başında bulunan ve 14 harfin kullanımıyla (ا، ح، ر، س، ط، ع، ق، ك، ل، م، ن، ه، ي) ve 14 farklı terkipte (ص، ق، ن، ي، ه، ن، م، ل، ك، ق، ع، ط، ص، س، ر، ح، ا) karşımıza çıkan bu harfler ilk dönemden itibaren Kur'an üzerinde araştırma yapanların dikkatini çekmiş ve harflerin hakkında iki farklı görüş gündeme gelmiştir. İlk görüşte ilgili harflerin te'vilinin yalnızca Allah'ın bildiği, müteşabih ayetlerden olduğu ve üzerinde yorum yapılamayacağıdır. İkinci görüş ise bahsi geçen harflerin manalarının araştırılması gerektiği yönündedir. Bu yönüyle de hurûf-i mukattaa'ya Kur'an'ın kendisini meydana getiren harfler olarak Kur'an'ın isimleri, iki sureyi birbirinden ayıran sure başlangıçları, sure isimleri dendiği gibi Kur'an'ın icâzını belirten ve Kur'an'a dikkatleri yöneltmek için okunan harflerdir de denmiştir. Verilen yorumlara ilaveten pek çok yorum da geliştirilmiştir. Ancak araştırmamızda yukarıda bahsedilenlerin dışında hurûf-i mukattaa'ların farklı bir yönü incelenecektir. Okumak/tilavet etmek manasında sözlük anlamı olan kıraate Kur'an kelimelerin yapılarında ve telaffuzlarında meydana gelen okunuş farklılıkları denilmektedir. Kur'an kelimelerini farklı okuyan kıraat alimleri de mevcuttur. Nâfi (ö.169/785), İbn Kesir (ö.120/738), Ebû Amr (ö.154/771), İbn Âmir (ö.118/736), Asım (ö.127/744), Hamza (ö.156/773), Kisâi (ö.189/805), Ebû Ca'fer (ö.132/749), Yakûb (ö.205/820) ve Halef (ö.229/843) onlardandır. Çalışmamızda kıraat farklılıkları açısından hurûf-i mukattaa'ların okunuşları ve farklı okunuşların hangi kıraat alimleri tarafından sergilendiği ele alınacaktır. Kıraat farklılıkları yönünden ele alınacak hurûf-i mukattaa'ların anlam yönü (Kur'an tefsirine etki etmesi) ise konumuz dışında olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hurûf-i Mukattaa, Kur'an, Kıraat, Farklılıklar, Kıraat Alimleri/İmamları.

YESEVİ'DE TÜRK KİMLİĞİ

Prof. Dr. Mustafa ÜNAL

Erciyes Üniversitesi, munal@erciyes.edu.tr

ÖZET

Başlangıcı bilinmeyen zamanlardan beri, milli karakteri ile düşünce dünyasını şekillendiren Türkler, kendine ait Gök Tanrı Dinini oluşturmuşlar; bu özelliklerini daha sonraki yüz yıllarda kabul ettikleri Budizm, Yahudilik, Maniheizm ve Hıristiyanlık dinlerinde oldukça fark edilecek oranda yansıtmışlardır. 10. Yüzyılın sonlarında kabul etmeye başladıkları İslam'da da binlerce yıllık devam eden Türk kimliği etkisini göstermişlerdir. Kabul ettikleri bütün dinlerde Türk Milli Kimliğini görebilmemizin en önemli nedeni, Türklerin dinleri hakikat derecelerinin yüksekliği kaygısından ziyade, tabiatında bulunan Cihan Hakimiyeti Mefkuresi'ni gerçekleştirmek amacıyla siyaseten kabul edip kendi kimliğini belirgenleştirme arzusudur.

Bu bağlamda Türkler Budizm'i kabul ederken Türk evrenselliğine göre şekillendirilen ve toplumsal kurtuluşu va'zeden Mahayana Budizmini, Hıristiyanlıkta Yunan ve Roma kültür çevresine göre şekillenen monofizit Ortodoks Hıristiyanlığı değil de Orta Doğu monoteizmine yakın olarak biçimlenmiş diyofizit Nasturiliğini, Maniciliğin Türk düşüncesine göre şekillenmiş olan Dineveriyeye mezhebini, Yahudilikte, Yahudi milletinin kültür ve tarihini reddederek sadece Musa şeriatını temel alan Karailiği kabul etmişlerdir. İslam'da da Gök Tanrı dininin en belirgin özelliklerinden olan Tanrının yarattığı evrende koyduğu kanun ve kurallar doğrultusunda karşılaşacağı olayları kendi öz aklı ile halletme öğretisine ağırlık veren Hanefilik mezhebini kendi kültürel kimliği ile şekillendirmiştir.

Bu tebliğde, Türk kimliği çizgisinde şekillenen Hanefi-Maturidi fıkhi, kelami mezhep öğretisini temel alan Hoca Ahmet Yesevi'nin şiirlerindeki inanç ve uygulama öğelerini tasvir edip ihtiyaç görüldüğü yerlerde kısa fenomenolojik değerlendirmeler yapılacaktır. Yöntem olarak dinler tarihi ve fenomenoloji yöntemleri kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkler, Ahmet Yesevi, İslam, Tasavvuf.

THE MAIN APPROACHES TO THE ANALYSIS OF MULTICULTURALISM AS A POLITICAL AND CULTURAL CONCEPT

Ph.D. Ariz GOZALOV AVAZ OGLU

International Affairs Russian Philosophical Society of the Russian Academy of
Sciences, arizkam@mail.ru

ABSTRACT

The article notes that multiculturalism is not only the concept of cultural studies, and even political ideology and therefore multiculturalism should be seen in a political context. Azerbaijan is the official policy of multiculturalism. At the same time, multiculturalism – a way of life in Azerbaijan. It is noted that in the XXI century, no alternative to multiculturalism. It is shown that the problems associated with multiculturalism, of course, should be openly discussed. Experience in Azerbaijan in this direction – positive and may become a model for other countries.

Keywords: philosophy, culture, societies, multiculturalism, politics, ethno- culture, pluralism.

EXAMINING ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF LECTURERS WORKING AT LIBYAN UNIVERSITIES IN TERMS OF THEIR DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS

Hassan R. H. ELKHDR

Kastamonu University, bofa200850@yahoo.com

Assc. Prof. Aysun KANBUR

Kastamonu University, akanbur@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

In organizational behavior field, being as a central theme, the concept of organizational commitment takes attention in researches at all times. Organizational commitment describes the attachment level of an individual to his organization. Organizational commitment can be viewed as a three-dimensional concept. These dimensions are accepted in the literature as affective commitment, continuance commitment and normative commitment. Previous studies have highlighted that there is a relationship between demographic characteristics and organizational commitment. It is also necessary for Libyan higher education sector to determine whether there is a similar relationship or not. Libyan higher education sector is still in the developing phase. Therefore, such studies required to understand the priorities and problems in the sector. Moreover, Libyan higher education is focusing on higher education standards, which are not quite possible without lecturers' commitment towards their universities, and so, this study was conducted to gain understanding for this critical topic.

This study proposes to examine organizational commitment of lecturers working at Libyan universities in terms of their demographic characteristics. Data of the research was collected through questionnaire technique. In the data gathering process, the aim of the research was explained to the lecturers and data was collected who voluntarily accepted to attend the research. At the end of the data gathering process 140 lecturers who are working at Libyan universities attended the research. In the questionnaire used in the research, there are demographic questions in the first part and there are questions about organizational commitment level of employees in the second part. For measuring demographic characteristics of lecturers, age, marital status, gender, education level and seniority were selected as demographic characteristics. For measuring organizational commitment levels of lecturers, Organizational Commitment Scale of Meyer, Allen and Smith (1993) was used. Organizational Commitment Questionnaire-OCQ was firstly developed by Allen and Meyer (1990) as a 24 item scale and then, revised by Meyer, Allen and Smith (1993) as a shortened 18 item scale. Also, the scale consists of three dimensions as affective commitment, continuance commitment and normative commitment. The reliability of the scale was analyzed by Cronbach Alpha and its validity was analyzed by confirmatory factor analysis. According to the findings reliability and validity of the scale was proven once again. In this study, by using the variance and t-test analyses, how the organizational commitment level of lecturers vary in terms of their demographic characteristics have examined.

Keywords: Organizational Commitment, Affective Commitment, Continuance Commitment, Normative Commitment, Demographic Characteristics.

İSLAM DÜŞÜNÇESİNDE NEFİSLERİN BİREYSELLEŞMESİ PROBLEMİ

Ömer Ali YILDIRIM

Selçuk Üniversitesi, yildirimomerale@gmail.com

ÖZET

Nefis, İslam dünyasında Aristo'dan gelen teori üzerinden anlaşılma ile birlikte bu teori Aristoteles'teki halinden oldukça farklı boyutlara taşınarak geliştirildi. Aristoteles'te nefis doğrudan fizik ilminin bir konusu olarak ele alınıp işlenirken İslam dünyasında da aynı yerde yani fizik ilmi içerisinde bu ilmin son konusu olarak ele alınma ile birlikte bu teori ciddi anlamda bir metafiziksel boyut kazandı. İslam dünyasında nefis sadece varlığı hareketle geçiren bir ilke olarak değil aynı zamanda ilahi bir cevher olarak kabul edilerek kişi ve Tanrı arasında kurulan hem sözel hem de manevi ilişkinin merkezine yerleştirildi. Hatta bu teori Tanrı'yı, sıfatlarını ve duyu ötesi dünyayı tanımaya giden yolda insanın içindeki ilahi bir örnek olarak da görüldü. Yine bu teori bireyin kimlik ve karakter boyutunu şekillendiren esas unsur olarak kabul edildi ve bireyin ölümden sonra yeniden diriltilmesi bu teori üzerinden açıklandı. Bu noktada teori yine Aristoteles'teki halinden çok ileri bir boyuta taşınarak nefsin bedenden ayrıldıktan sonra da varlığına devam edeceği yani ölümsüz olduğu kabul edildi.

Nefis, temelde varolanlara canlılık ve hareket veren bir unsur olarak kabul edilmekle birlikte bu unsur hayvanlarda iradi hareketin, insanlarda da iradi hareketin yanında bilme eyleminin faili olarak kabul edildi. İnsan bilgisi bu teori üzerinden izah edilmekle birlikte İslam dünyasında ortaya çıkan nübüvvet teorileri de yine nefsin bilme eylemini gerçekleştirme tarzı üzerinden temellendirildi.

Nefsin tanımı konusunda ise İslam dünyasında da Aristoteles'ten gelen meşhur tanım olan “âlet sahibi tabi cismin ilk yetkinliği” şeklindeki tanım geniş bir kabul buldu. Felsefe, kelam ve tasavvuf gibi farklı çevrelerde bu tanım yaygın bir tarzda kullanılmakla birlikte bazı filozoflar tarafından bu tanıma eklentiler yapıldığı da görülmektedir.

Nefis konusuyla ilgili olarak tartışılan meselelerden biri nefsin bireysel mahiyetini nasıl kazandığıdır. Bu konudaki tartışmalar nefislerin ne zaman yaratıldığı, bedenlere gelmeden önce bireysel ya da tümel olarak bir varlığa sahip olup olmadıkları, bedene gelen nefsin türsel bir nefis mi yoksa bireysel bir mahiyete sahip bir nefis mi olduğu, nefislerin bireysel varlıklarını nasıl kazandıkları ve bu bireyselleşme sürecine etki eden faktörlerin neler olduğu şeklindeki sorunlar etrafında meydana gelir. Burada biz önce nefislerin beden gelmeden önce bireysel bir mahiyete sahip olup olmadıklarını ve bu konuyla ilgili olarak filozofların argümanlarını inceleyeceğiz. Daha sonra da nefislerin yaratılmaları konusundaki meşhur olan görüşü alıp yaratılma zamanında bu nefsin türsel bir mahiyete mi yoksa bireysel bir mahiyete mi sahip olduğu konusundaki filozoflar arasındaki tartışmayı onların argümanları üzerinden inceleyeceğiz. Son olarak da nefislerin bireysel mahiyetlerini kazanmalarına etki eden faktörlerin neler olduğunu farklı filozofların görüşleri üzerinden ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: Nefis tanımı, nefislerin bireyselleşmesi, İslam.

OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞLARINDA KULLANILAN AKANTUS YAPRAĞI

Dr. Emine GÜZEL

Milli Eğitim Bakanlığı, emineguzel2352@gmail.com

ÖZET

Yurdumuzun farklı bölgelerinde zengin örnekleriyle gördüğümüz mezar taşları dönemlere göre farklılıklar gösterirler. Bunlar toplumun tarih, edebiyat, sanat ve yaşam şekilleriyle ilgili önemli belge niteliğindedir. Türk mezar geleneği içerisinde mezar taşları mimari yapısıyla giderek gelişmiş ve özellikle Osmanlılar zamanında çeşitli sanatların sergilendiği eserler olarak karşımıza çıkmıştır. Her biri arşiv niteliğindeki bu mezar taşları sayesinde müesseseler, coğrafi isimler, sanat anlayışı, kişilerin sahip oldukları inanç, duygu, düşünce ve kültür gibi çok sayıda bilgiyi elde etmek mümkündür. Bu nedenle mezar taşları Türk sanatı tarihinde her zaman önemli bir yere sahip olmuştur. Her devirde önemini koruyan bu mezar taşlarını Hun, Göktürk, Uygur, Karahanlı, Gazneli, Selçuklu ve nihayet Osmanlı Devleti gibi Türk devletlerinin hepsinde görmek mümkündür. Ölümün bir son olmadığına ve tekrar dirilişe olan inanç, ölümlere duyulan saygı ve ölen kişinin kim olduğunun belirtilmesi gibi nedenlerle insanlar için mezar yapmak asırlar boyu devam eden bir uygulama olmuştur. İlk zamanlar sadece ölen kişiye ait mezarın yerini göstermek için sade ve yüksekçe taşlar kullanılmıştır. Fakat zamanla bu taşlara figüratif unsurlar da eklenmiştir. Bu uygulama Hunlarda ve Göktürklerde kurgan ve balbal, Selçuklularda mezar kitabesi, Osmanlılarda ise farklı formlardaki başlıklar şeklinde devam etmiştir.

Mezar taşı üzerine işlenen zengin bitkisel süslemeler de mezar taşları kadar önemlidir. Mezar taşı üzerinde yer alan bitkisel süslemelerin yanı sıra önemli olan bir diğer unsur da mezar taşı başlıklarıdır. Bu başlıklar çoğunlukla erkeklere ait mezar taşlarına işlenmiştir. Kadınlara ait mezar taşlarında ise başlık yerine çoğunlukla bitkisel motifler kullanılmıştır. Bu mezar taşlarında bitkisel motiflerin yanı sıra kadına has giyim kuşamla ilgili çeşitli süsleme unsurları da kullanılmıştır. Mezar taşı başlıkları ölen kişinin toplumsal statüsü ve mesleği hakkında bazı bilgiler sunar. Çünkü yaşarken kullanılan başlık öldükten sonra mezar taşına işlenmiştir. Mezar taşı üzerine işlenen süsleme motifleriyle de ölen kişinin cinsiyeti ile ilgili bir fikir sahibi olmak mümkündür.

Bu çalışmada, Osmanlı dönemi mezar taşlarından üzerine çeşitli bitkisel motiflerin işlendiği kadınlara ait mezar taşlarına yer verilmiştir. Zengin bitkisel süsleme motiflerinin kullanıldığı çok sayıdaki mezar taşının hepsine yer verilmesi daha kapsamlı bir çalışmayı gerektirecektir. Bu nedenle bu çalışmada Osmanlı dönemi kadın mezar taşlarından akantus yaprağı motifi olanlarına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mezar taşı, kitabe, başlık, Osmanlı, bitkisel, süsleme, motif.

EXPLORING PROSOCIAL ORGANIZATIONAL BEHAVIOR: A LITERATURE REVIEW

Hassan R. H. ELKHDR

Kastamonu University, bofa200850@yahoo.com

Assc. Prof. Aysun KANBUR

Kastamonu University, akanbur@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

In human relations helping behaviors of people have been trying to understand. People also take the stage in organizations with their relations with others. Prosocial attitude is a multifaceted concept for organizations as in human life. Today, prosocial behavior is the topic of researches for psychologists, sociologists, managerial and organizational behavior scientists and professionals of human resources as well. It is generally believed that prosocial organizational behavior means “voluntary” acts that an employee does in the organization. It means voluntary behavior, which employees of an organization exhibit during their services to an organization and behaving in this manner shows that they are good members (or citizens) of their organizations. However less is known about this kind of behavior, and therefore scientists have been trying to understand prosocial organizational behavior and even now, they have interest in knowing the still-unknown faces of this important subject. Large numbers of researches have been conducted so far for explaining benefits and outcomes of practicing prosocial organizational behaviors. Prosocial organizational behaviors observed in organizations are highly commendable and helpful. Moreover, different aspects of prosocial organizational behaviors and its relevant components needed to be analyzed. Being as voluntary or selfless behaviors, it is also a fact that no manager, investor, client or business owner can force its employees to exhibit prosocial attitude as it depends on many factors. Thus, factors and motives behind prosocial attitude should be described. Many researches made significant contributions to the literature of prosocial organizational behavior in this respect. It is also important to understand the types of prosocial organizational behavior.

In this vein, the aim of this study is to explore prosocial organizational behavior and its aspects by understanding the concept with a literature review. In this context, types of prosocial organizational behaviors exhibited in organizations, different factors and reasons which trigger prosocial organizational behaviors, outcomes and benefits of prosocial organizational behaviors are explained in this study. Ultimately, it can be emphasized that prosocial organizational behaviors need to be encouraged due to their remarkable value for organizations.

Keywords: Prosocial Organizational Behavior, Types of Prosocial Organizational Behavior, Antecedents and Outcomes of Prosocial Organizational Behavior, Benefits of Prosocial Organizational Behavior.

İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU İLE ÖĞRENİLMİŞ GÜÇLÜLÜK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yurdagül DOĞUŞ

Şehit Oğuzhan Yaşar İmam Hatip Ortaokulu, yurdaguldogus@gmail.com

Prof. Dr. Necati CEMALOĞLU

Gazi Üniversitesi, necaticemaloglu@hotmail.com

ÖZET

Öğretmen ekonomik bir kazanç elde etmek amacıyla sahip olduğu bilgi, beceri ve yeterlikleri hedef kitleye kazandırma işini yapan bireydir ve öğretmenlik bir uzmanlık mesleğidir. Okulda öğretme sürecinde belirleyici rolü oynayan değişkenler; okul, program ve öğretmenlerdir. Bu öğelerden herhangi birinin etkisiz ya da yetersiz olması eğitimden beklenen faydanın ortaya çıkmasını olumsuz yönde etkileyecektir (Cemaloğlu, 2011: 230- 231). Eğitim sisteminin en önemli insan kaynağı olan öğretmenlerin (Şişman ve Taşdemir, 2008: 110) göstereceği performans okulun amaçlarının gerçekleştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Öğretmenlerin başarılı, mutlu ve üretken olabilmeleri, sahip oldukları akademik ve kişisel yeterlilikleri okulun amaçları doğrultusunda kullanmalarında önemli rol oynayan unsurlardan biri de yaşadıkları iş doyumudur (Günbayı ve Tokel, 2012; Kundak vd. 2015). İş doyumunu, işin bireye kişisel gelişim ve başarı için sağladığı olanaklar gibi içsel doyum unsurları ile ücretten duyulan memnuniyet, kurumun politikaları, yönetici ve çalışma arkadaşlarıyla olan ilişkiler, terfi imkanları gibi dışsal doyum unsurlarının birleşiminden oluşan bir kavramdır (Weiss vd, 1976).

Birçok eğitim bilimci ve araştırmacıya göre eğitimin niteliği ile öğretmen niteliği arasında doğru yönlü güçlü bir ilişki bulunmakta ve başarılı bireyleri başarılı öğretmenler yetiştirmektedir (Cemaloğlu, 2011: 230; Şişman ve Taşdemir, 2008: 14; Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005; Günbayı ve Tokel, 2012). Etkili öğretmenler uzmanlık yetkinliklerinin yanı sıra bazı olumlu kişilik özelliklerine de sahiptirler. Bunlar arasında; sabırlı, dayanıklı, uzlaştırıcı, güler yüzlü, çözüm bulucu, güvenilir, hoşgörülü, dürüst, sevecen, anlayışlı olmak sayılabilir. Bu özelliklere öğrenilmiş güçlülük düzeylerinin yüksek olması da eklenebilir. Öğrenilmiş güçlülük bireylerin erken çocukluklarından itibaren öğrenmeye başladıkları ve yaşamları boyunca geliştirdikleri, zorlayıcı durumların üstesinden gelebilmelerine yardımcı bir baş etme becerisidir (Keleş, 2014). Öğrenilmiş güçlülük öğretmenlerin mesleklerini icra ederken görevin gereklerini en iyi biçimde yerine getirme ve öğrencilere rol model olmaları bakımından önemli bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. İş doyumunun bireyin genel olarak işinden memnun olma durumu olduğu ve öğrenilmiş güçlülük ile arasında yakın bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle araştırmanın gerçekleştirilmesi önemli bulunmuştur.

Araştırmanın amacı, ilkokullarda görev yapan öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri ile öğrenilmiş güçlülük düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamaktır. Araştırmaya 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Ankara İli Yenimahalle İlçesindeki ilkokullarda çalışan 310 öğretmen katılmıştır. Araştırmada veriler Dawis vd. (1967) tarafından geliştirilen “Minnesota İş Tatmini Ölçeği Kısa Formu” ve Rosenbaum (1980) tarafından geliştirilen “Rosenbaum Öğrenilmiş Güçlülük Ölçeği” ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve Çoklu Regresyon, Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testi analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları, iş doyumunu ile öğrenilmiş güçlülük arasında pozitif yönlü orta düzeyde ilişki olduğunu ve iş doyumunun öğrenilmiş güçlülüğün anlamlı bir yordayıcısı olduğunu göstermektedir. Ayrıca araştırma sonucunda kadın öğretmenlerin iş doyumunu ve öğrenilmiş güçlülük düzeylerinin erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenilmiş güçlülük, İş doyumunu, ilkokul öğretmeni.

ÇOCUKLUĞA BAKIŞ: ANTİK ÇAĞ

Dr. Öğr. Üyesi Hatice KARAKUŞ ÖZTÜRK
Artvin Çoruh Üniversitesi, hatice_karakusx@hotmail.com

ÖZET

Çocukluğu verilen anlamlar tarihin farklı zaman dilimlerinde farklı doğrulara göre şekillenmiştir. İnsanlığın geçirdiği evrelere göre şekillenen çocukluk, bu durumun en açık göstergelerinden birisidir. Antikçağın çocukluk anlayışında ilk dikkati çeken Roma imparatorluğudur. Roma eğitim anlayışında babaya gerektiğinde çocuğu öldürmek yetkisi tanınıyordu. Çocuk için acımasız uygulamaların bulunduğu bu toplumlarda yoksul sınıflarda bir aile için doğan her yeni çocuk aile için yeni bir yük demektir. Çocuk için bu durumdan kurtulmanın tek yolu en azından yiyecek ve giyecek bulabileceği barınabileceği bir manastıra girmektir. Antik dönem Roma'sında aile önemlidir. Bu nedenle okuldan önce ailede verilen eğitim çok daha öncelikliydi. Romalılar örf ve adetlerini çocuklara aktarmayı önemsiyorlardı. Bu bağlamda çocuklara 12 Levha Kanunu öğretilirdi. Roma ailesinde çocuk sahibi olmak genişleme ve güçlenmenin bir sembolü idi. Romulus ve Remus adındaki ikiz erkek çocukların Roma'nın kuruluş efsanesinde vurgulanması ve şehrin doğuşunun bir nesille irtibatlandırılması bahsi geçen bakış açısının en iyi göstergesidir. Çoğalmanın bir sembolü olan çocuk ailenin gücünü ve itibarını artırmaktaydı. Julia Yasasına göre en az 3 çocuğu olan yurttaşlar idari görevlere getirilmeden avantajlar elde ediyordu ve memuriyete girişte bunlara tercih hakkı tanınıyordu.

Antik dönemde çocuğu kıymetli yapan bir diğer anlayış ise çocuğun iyi bir vatandaş yaratma sürecinin parçası olmasıdır. Atina'nın önde gelen ailelerinin erkek çocukları öncelikle iyi bir yurttaş olabilmenin özelliklerini taşımak zorundaydı. Bunun için çocuğun kültürlü olması, sportif faaliyetlere katılması, politikadan anlaması, bir enstrüman çalmayı bilmesi gibi vasıflara sahip olması beklenirdi.

Antik çağda yazılı tarihin başlangıcı olarak kabul edilen Sümer uygarlığında ise çocuk değerliydi. Öyle ki Gılgamış Enkidu ve Ölüler Dünyası başlıklı Sümer öyküsüne göre, insanın ne kadar çok çocuğu olursa öbür dünyada o kadar iyi yaşardı. Bu anlamda çocukların, ölümden sonraki hayatta ebeveynlerin yaşamlarını güvenceye almak gibi bir işlevi vardı. Bu durumu çocukların yatırım aracı olarak kıymetli oldukları şeklinde okumak da mümkündür. Girit uygarlığında ise çocuk soyun devamını sağlamak açısından önemlidir. Hatta çocuk bolluk ve bereketin sağlanmasında bir tür aracı insan olarak görülmekteydi.

Hikayesi Babillere giden bir diğer uygulamada ise çocukların politik tutsak ya da borçların karşılığında bir güvence aracı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu dönem için çocuğun bir antlaşmanın garantisi olarak tutsak verilmesi, çocukların satılması olağan uygulamalar arasında yer almaktaydı. Yine antikçağda eski Mısır uygarlığında devletlerarası mücadelelerde çocukların rehine alınıp şantaj aracı olarak kullanılması, kaçırılıp işkence edilmesi ya da öldürülmesi gibi örnekler de mevcuttur. Bu uygarlıkta çocukların evliliği bazen hükümdar ailesi içinde akrabalığın doğması bazen de devletlerarasında dostluk ilişkilerinin oluşmasına zemin hazırlama gerekçesi ile özellikle teşvik edilmekteydi.

Çocukluğa yönelik bakış açısı eğitim anlayışında da etkilerini göstermektedir. Şöyle ki Antikçağ çağda erkek çocukları eğitim konusunda öncelikli idi. Baba, çocuk eğitiminde söz sahibiydi. Varlıklı bir aile ile fakir bir ailenin çocuğunun alacağı eğitimde farklılıklar vardı Eski Çocukların yetişkin erkeklerin yaşam mekanlarına sokulmadığı Antik çağda örgün eğitim kurumlarına özgür ailelerin erkek çocukları gidebilirdi. Roma İmparatorluğunda ise erkek ve kızlar katı disiplinin uygulandığı okullara giderlerdi Çocuk eğitimde istisnai uygulamalara sahip olan Spartalılarda, kız çocukları erkekler gibi sportif faaliyetlerde bulunurdu ve kız çocuklarının eğitimine en az erkek çocuklar kadar özen gösterilirdi. Savaşçı özellikleri ile bilinen Sparta'da kız çocuklarının da bedenen güçlü olması için çalışılırdı.

Anahtar Kelimeler: Antik çağ, çocukluk, Roma eğitim anlayışı.

OĞUZ KAĞAN DESTANI'NDA VARLIK VE MEKÂN ALGISI

Dr. Öğr. Üyesi Cafer GARİPER

Süleyman Demirel Üniversitesi, cafergariper@sdu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin BAYRAKTAR

Süleyman Demirel Üniversitesi, yaseminbayraktar@sdu.edu.tr

ÖZET

Mitoslar, destanlar, efsaneler, masallar ve benzeri erken dönem anlatıları, insanlığın kolektif bilincini yansıtmaya özelliği taşır. Bu tür ürünler, önemli bir tarafla insanın kendisini ve evreni tanıma ve anlamlandırma çabasının ürünüdür. Nitekim mitos, destan, efsane ve masallarda yazgısıyla ve evrenle karşı karşıya kalan insanın açmazlarının, başarılarının ve yenilgilerinin öyküsü anlatılır. Olağanüstülüklerle yüklü bu anlatılar, bir yanı sıra insanlığın ortak yazgısını, varlığı algılayışını yansıtırken diğer yanı sıra içinden çıktığı toplumun kolektif bilinçdışını yansıtmaya gücüne sahiptir. Bu bildiride Türk destanları içerisinde önemli bir yeri olan *Oğuz Kağan Destanı* varlık katmanının, nesnelere ve mekânın alımlanışı yönünde çözümlenmeye çalışılacaktır.

Oğuz Kağan Destanı, Türklerin İslâm inanç sistemine ve medeniyetine giriş sürecinden önce teşekkül etmeye başlayan destanlar arasındadır. Sözlü geleneğin taşıyıp getirdiği destan, Türklerin İslâm medeniyeti dairesine geçişini takip eden süreçte yazıya geçirilmiştir. Destanın Reşideddin'in Camiü't-Tevarih'inde bir parçasına ve 13. yüzyılda Uygur harfleriyle yazıya geçirilmiş eksik bir nüshasına rastlanmaktadır. Ayrıca destanın başka kaynaklarda yer alan parçaları da bulunmaktadır. Destana, İslâm medeniyetine geçiş sürecinde yazıya geçirilmiş olması sebebiyle, İslâmî döneme ait kimi motifler eklenmiştir. Destanın yazıya geç geçirilmesi, bazı yeni motiflerin eklenmesi özde önemli bir değişikliğe yol açmamış görünmektedir. Olağanüstü öğelerle yüklü olan destan, Oğuz Kağan'ın kişiliğinde Türklerin savaşçılığını, fetih ve hâkimiyet ülküsünü, varlık ve mekân algısını, kısacası kolektif bilinç dışını yansıtmaya özellikler taşır.

Destanda ışık, renkler, hayvanlar, insanlar ve diğer tabiat varlıkları, olaylar ve olgular çeşitli görünüş şekilleriyle mitik bilinç içerisinde yerini alır. Nesnelere ve olayların ifadesinde anlatım, yer yer Oğuz Kağan'ın olayları ve nesnelere alımlanışına odaklanılarak gerçekleştirilir. Bu alımlamada nesnelere birlikte tabiat varlıklarının ve mekânın algılanışı da dikkatlere sunulur. Oğuz Kağan'ın kişiliğinde Türklerin fetihçi ve buna bağlı olarak da savaşçı karakteri belirginlik kazanır. Bir yerde durmama, sürekli hareket hâlinde olma, kapalı mekânları açma duygusuyla hareket eden Oğuz Kağan, bütün yeryüzünü kaplayarak yurt/vatan yapma ülküsüne sahiptir. Bu da onun savaşçı kişiliği ve devlet adamlığı kimliğiyle uygunluk gösterir.

Anahtar kelimeler: Oğuz Kağan Destanı, varlık, nesne, mekân, kolektif bilinç dışı, alımlama, fetih ve kaplama.

ÇOCUKLUĞA BAKIŞ: ORTA ÇAĞ

Dr. Öğr. Üyesi Hatice KARAKUŞ ÖZTÜRK
Artvin Çoruh Üniversitesi, hatice_karakusx@hotmail.com

ÖZET

Orta çağın çocukluk anlayışını büyük ölçüde dini algılamalar ve ritüeller üzerinden okumak mümkündür. Dönemin karanlık ve kasvetli ideolojisinden çocukluk da payına düşeni almıştır. Şöyle ki Orta çağda çocuk kötü davranılan, mal ve kölelik ideolojisinin sonucu mülk parçası olarak görülmekteydi. Çocuklar hem üremeye katkıda bulunmayan hem de ekonomik işlevi yerine getirmeyen bir gurubu oluşturuyordu.

Orta çağda çocuklar beş ila yedi yaşlarında yetişkin dünyasına girerdi. Çocuklar yetişkinler ile aynı oyunları oynar, aynı öyküleri, oyuncakları, şarkıları ve giyim tarzını paylaşırdı. Hatta bu paralellik o kadar ileri derecedir ki yetişkinler gibi çocukların da kumar oynama, içki içme, şaka yapma gibi davranışlar sergiledikleri belirtilmektedir. Yine aile yapısı bugünkü gibi mahrem bir niteliğe sahip değildi. Bebekler ve çocuklar zaman zaman cinsel açıdan kötüye bile kullanılabilirlerdi. Çocukların yetişkinlerin cinsel eylemlerini izlemeleri ve bunlara katılmalarına dahi izin verildiği bilinmektedir.

Dönemin çocuk algısında karşımıza çıkan bu ilk günah anlayışı kilisenin yaygınlaştırdığı olumsuz çocuk imgesinin bir sonucudur. Kilise olumsuz çocuk imgesini ilk günah temelinde meşrulaştırmış ve günahkâr olarak görülen çocuk hor görülmüştür. Ve bu günahkârlıktan kurtulmanın temel yolu ise çocukların vaftiz edilmesidir. Hıristiyan bakış açısına göre çocuklar kötü huylu olarak doğarlar. Kendilerini kötülüklerden koruyamadıkları için tanrıya teslim olmaları, kötü huylu olarak doğdukları için de cezalandırılmaları gerekmektedir.

Mevcut koşullar içinde toplumda çocuklar çaresiz olan bir grubu oluşturuyordu. Lombardini infans (bebek), puer (erkek çocuk), ve parvulus (çocuk) sözcüklerinin orta çağda hem tıbbi yazında hem de ahlaki pedagojik literatürde eşanlamlı olarak kullanıldığına işaret etmektedir. Bu terimler insandan çok hayvana yakın görülen çocukların çaresizliğini göstermekteydi. Üstelik Saint Augustine yeni doğanların konuşma yeteneğinden yoksun olması üzerinde durmuş ve çocukların fiziksel ve mental yetersizliklerine vurgu yapmıştır. Bu yetersizlikleri ise ilk günaha bağlamakta, ilk günah işlenmemiş olsaydı muhtemelen çocukların doğar doğmaz konuşmaya başlayabileceklerini savunmaktaydı.

Orta çağın çocukluk anlayışı konusunda en dikkate değer görüşlere sahip isimlerden birisi Philip Aries'tir. Aries'i çağdaşlarından ayıran özelliği ise orta çağda bir çocukluk fikrinin olmadığı düşüncesini ilk ortaya atan isim olmasıdır. Çocukluk duygusu, okul yaşamı ve ailedeki değişimlere göre yazar çocukların giysilerini, oyunlarını ve oyuncaklarını çocukları betimleyen tabloları, edebiyat metinlerini ve dili, çocuk yetiştirme ve disiplin yöntemlerini, çocuk nüfusundaki değişimleri orta çağ çocukluk analizinde çözümlene birimi olarak kullanmıştır

Orta çağda çocukluk fikrinin olmadığı görüşüne yakın isimlerden bir diğeri ise Neil Postman'dır. Yazar ilgili çalışmasında okuryazarlığın seyrekliği, eğitim düşüncesi ve ayıp fikrinin olmaması tezlerinden yola çıkarak orta çağdaki çocukluk düşüncesini sorgulamaktadır. Matbaanın icadı Postman'ın tezindeki en dikkate değer vurgulardan birisini oluşturmaktadır. Şöyle ki 16.yüzyılın büyük buluşu olan matbaa okuma yeterliliğine dayanan yeni bir yetişkinlik tanımlaması ve buna bağlı olarak okuma yetersizliğine dayalı yeni bir çocukluk anlayışının fitilini ateşlemiştir.

Bu dönemin aristokrat ailelerinde çocuklar anneleri tarafından değil doğdukları andan itibaren hizmetçiler tarafından büyütülmüştür. Aristokrat bir kadına çocuk bakımının yakışmayacağı düşünüldüğü için, babalar ve özellikle anneler ilk gelişim yıllarında çocukları ile ilgilenmezdi. Çocuklar bu anlamda ilk bağılıklarını aile dışındaki insanlar ile kurmuşlardır. Bu durumu ortaya çıkmasında çocukların bir sevgi nesnesi olarak görülmemesi düşüncesi etkili olmuştur. Çocuklar sevgi nesnesi olarak görülmediği gibi şiddete de çok rahatlıkla maruz kalabiliyorlardı. Aristokrat aileler çocuktaki özerklik izlerini silmek ve onları otoriteye itaat ettirmek için çocuklarını rahatlıkla kırbaçlıyorlardı ve bu durum aileler için sıradan bir olaydı.

Anahtar Kelimeler: Orta çağ, çocukluk, çocukluk duygusu.

NİGAR REFİBEYLİ'NİN ESERLERİNDE BİREYSEL VE TOPLUMSAL KİMLİĞİ İLE KADIN

Prof. Dr. Ali EROL
Ege Üniversitesi, erolali99@gmail.com

ÖZET

Kadın, tıpkı Klasik dönem şiirimizde olduğu gibi, Azerbaycan edebiyatında da 19.yy'ın ikinci yarısına kadar ancak aşığına ilham veren bir sevgili olarak yer alabilmiştir. Sanatın toplumcu bir çizgiye yönelmeye, realist bakış açısının hakim olmaya başladığı yıllarda ise kadın, sevinç ve üzüntüleri, duygu ve düşünceleri ile yaşayan nefes alan bir varlık olarak ele alınıp işlenmeye başlanmıştır. “Molla Nesreddin'in Qıza Cavabı (Celil Memmedkuluzâde)”, “Kişilerimiz (Ali Nazmi)”, “Şerq Qadını! (Hüseyn Cavid)”, “Nişanlı Qız (Abdulla Şaik)” gibi bu yeni dönem eserlerde yıllarca ihmal edilmiş, cehaletin kurbanı olarak ezilmiş, örselenmiş, ötelenmiş olan kadın bu kez çözüm bekleyen sorunları ile gündem oluşturmuştur ki bu konuyu Azerbaycan sahasında eserlerine en fazla taşımış olan isimlerden birisi Nigar Refibeyli'dir

Bu bildiride Nigar Refibeyli'nin eserlerinde kadın kavramı, kadının toplumsal ve bireysel kimliğinin eserdeki yansımaları örnekleri ile incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Nigar Refibeyli, Azerbaycan edebiyatı, şiir tahlili.

UYGUR YAZAR MEMTİMİN HOŞUR'UN “BIYIK MACERASI” ADLI HİKÂYESİNDE SOSYAL SORUNLAR

Dr. Öğr. Üyesi Reyila KAŞGARLI

Istanbul Üniversitesi, reyila.kasgarli@istanbul.edu.tr

ÖZET

Memtimin Hoşur (1944- Gulca, Doğu Türkistan), Çağdaş Uygur edebiyatının nesir türünde eserler veren önemli yazarlarından birisidir. Anne ve babasını çok erken yaşta kaybettiğinden dönemin eğitim beşiği sayılan İli Okulunda öğrenci yurdunda kalarak eğitimini sürdürmüştür. 1962-1967 yılları arasında Ürümqi şehrinde bulunan Şincan Üniversitesinin Dil ve Edebiyat Fakültesinde tahsil görmüştür. Mezun olduğu dönem, Kültür Devriminin (1966-1976) gerçekleştiği yıllara denk geldiği için edebiyat dışı mesleklerde çalışmıştır. 1965 yılında Şincang Gazetesinde yayımlanan “Elma” adlı hikâyesiyle edebiyat sahasına adım atan yazar, diğer pek çok şair ve yazar gibi Kültür Devrimi süresince eser verememiş, Kültür Devrimi sona erdikten sonra edebî hayatına dönmüştür. 1979 yılında İli Kazak Özerk Oblastı Edebiyat ve Sanatçılar Derneği tarafından çıkartılan İli Deryasi dergisinde editörlük ve baş editörlük gibi görevlerde bulunmuş ve 1994 yılına kadar bu gazetede çalışmaya devam etmiştir. 1995 yılında Uygur Özerk Bölgesi Yazarlar Cemiyetinin 5. Kurultayı ve 2000 yılında 6. Kurultayında bu Cemiyetin başkanlığına; 1996 yılında Uygur Özerk Bölgesi Edebiyatçılar ve Sanatçılar Derneğinin 5. Kurultayında ve 2002 yılı 6. Kurultayında Derneğin başkan yardımcılığına getirilmiştir.

Hoşur, edebî sahadaki yetkinliğini 1980'den sonra yazdığı eserlerinde ortaya koyar. Edebî dergi olan “Tarim Jornili”nin 1991 yılındaki ilk sayısında yayımlanan “Bıyık Macerası” adlı hikâyesi, yazarın konu seçimindeki cesaretinin, kendine özgü anlatım tarzının bir göstergesi olmakla beraber çağdaş Uygur hikâyeciliğine yeni bir soluk getirir.

“Bıyık Macerası” adlı hikâye iç içe yerleştirilmiş iki hikâyeden oluşur. Bir kişinin, editör olan başkahramana editörün adıyla yayımlamasını istediği eserini getirmesiyle hikâye başlar. Başkahramanın müsveddede bulunan hikâyeyi okumasıyla da ikinci hikâyeye, esas hikâyeye, geçilir. Bu hikâyede; mezbanenin elektrikli egesi bozulduğu için kasapların bıçaklarını bilemek üzere çarşıya çıkan bıyıklı işçinin hırsızlarla yaşadığı sorundan ötürü, kasabadaki bütün bıyıklı erkeklerin zan altında bırakılması, bıyıklı insanların yaşadığı tedirginlik, suçlu sayılmamak için bıyıkları kestirmesi, baskıya maruz kalması, ruh sağlığının bozulması, insanların günlük yaşam düzenlerinin değişmesi anlatılır. Kahraman bakış açısıyla kaleme alınan hikâyede, trajikomik ayrıntılar dikkat çekerken Uygurların yaşantısındaki bazı sosyal sorunların açığa vurulduğu görülür.

“Bıyık Macerası”; yıllardan beri adeta kapalı kutu haline getirilen ve dünyadan tecrit edilen Doğu Türkistan'da, Kültür Devriminde uygulanan ülke genelinde tek tip giysi giyilmesi, Uygur kadınların yazma takmalarının yasaklanması ve uzun örgülerinin omuzların üzerinde bitecek şekilde kestirilmesi; günümüzde ise kasapların bıçaklarının zincirlenerek sabitlenmesi, kadınların uzun elbiselerinin dizini geçmemesi için görevliler tarafından kesilmesi, yurtdışında akrabası olanların birer suçlu sayılması gibi pek çok sosyal sorunun tipik örneklerini içermektedir. Çalışmamız hikâyede dile getirilen bu tür örnekleri, metne dayalı inceleme yöntemiyle sosyolojik açıdan irdeleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Memtimin Hoşur, bıyık macerası, Uygur hikâyesi, sosyal sorunlar.

PSİKOLOJİNİN ŞİİRE YANSIMASI: EBU'L-KÂSİM EŞ-ŞÂBBÎ'NİN ŞİİRLERİNDE HASTALIK İSİMLERİNİN TEŞBİH VE TEŞHİSDE KULLANILMASI

Dr. Öğr. Üyesi Abdussamed YEŞİLDAĞ
Kırıkkale Üniversitesi, abdussamed@kku.edu.tr

ÖZET

Şairin psikolojik yapısı, kisiliği, edebi anlayışı, dünya görüşü vb. özellikler şiiri, şiirin dil ve üslûbunu şekillendirmektedir. Şiirin dil ve üslûbunda şairin psikolojisinin izlerini görmek mümkündür. Şair, bilerek veya bilmeyerek psikolojik sıkıntıları yansıtan sözcükleri farklı oranda ve farklı anlamlarda kullanır. Hastalık, ölüm, sevgi, aşk, gam, keder, korku, suçluluk vb. duygular gizli veya açık bir şekilde şiirlerde kendilerini okuyucuya gösterirler.

Tunus'un milli şairi, 25 yaşında kalp rahatsızlığından dünyaya gözlerini yuman Ebu'l-Kâsım eş-Şâbbî, şiirlerinde rahatsızlığını, sıkıntılarını, endişelerini, heyecanlarını vb. duygularını pek çok beytinde dile getirmiştir.

Bu çalışmada, Ebu'l-Kâsım eş-Şâbbî'nin şiirlerinde sıkıntılarını betimlerken hastalık ve hastalık anlamları taşıyan kelimeleri teşhis/kişileştirme sanatıyla mecaz anlamda kullanması incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tunus, Ebu'l-Kâsım eş-Şâbbî, Teşbih, Teşhis, Psikanalitik.

DOĞA DENEYİMİNE DAYALI ÇEVRE EĞİTİMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK BİLİŞSEL VE DUYUŞSAL ALANLARINA ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, mustafa.ozgenel@izu.edu.tr

Gülşen Rabia ÇATAK BAY

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, gulsenrabiabay@gmail.com

ÖZET

Doğal kaynakları sorumsuzca kullanıp çevreyi kirleterek, dönüşü olmayan çok zor felaketlere yol açacağını yeni yeni farkına varan insanoglu, bu durumu değiştirmek için çevre eğitiminin gerekliliğini geçte olsa fark etmiştir. Çevre eğitimi dünya da ve ülkemizde eğitim programlarına girmiş, okullarda ders olarak okutulmaktadır. Ulusal ve uluslararası pek çok sivil toplum örgütü çevre eğitimleri vererek doğal kaynakları hızla tükenen, kirletilen gezegenimizde çevrenin bir parçası ve maalesef tüm olanların sorumlusu olan insanın farkındalığını artırmaya çalışmaktadır. Bu çalışmada, doğa deneyimine dayalı çevre eğitiminin ilkokul öğrencilerinin çevreye yönelik bilişsel ve duyuşsal alanlarına etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul-Kadıköy ilçesinde bir devlet ilkokulunda dördüncü sınıfta öğrenim gören 11'i kız 11'i erkek toplam 22 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tek gruplu ön-son test deneysel desen tercih edilmiştir. Deney grubuna doğa deneyimine dayalı 3 haftalık 15 saat çevre eğitimi verilmiştir. Eğitim programı çerçevesinde öğrencilere, yapılacak olan eğitim gezisinde alacakları eğitimi konu edinen doğa, çevre ve geri dönüşüm animasyon filmleri izletilmiştir. Eğitim programı çerçevesinde katı atık merkezinde atıkların ayrıştırılması ve depolanması incelenmiş, botanik parkta bulunan bitkiler tanıtılmış ve endemik bitkilerin incelendiği doğa yürüyüşü yapılmış, botanik parkın bir bölümü olan ve çevre felaketlerinin bitkiler ve toprak üzerindeki etkilerini gösteren tuz bahçesinde incelemelerde bulunulmuş, okul bahçesinde bulunan ağaçlar tanıtılarak, öğrencilerle birlikte isimlendirilmişlerdir. Okul bahçesinde, araştırmacılar tarafından yazılan "Ağaçları Keşfediyorum" adlı oyun oynatılmış, isimlendirdikleri ağaçların özellikleriyle tanımaları yönünde çalışma yapılmıştır. Botanik parktaki, organik atıkların geri dönüşümü için hazırlanmış olan kompost dönüşüm birimi gezilmiş ve limonluk serasında nesli tükenmekte olan bitkilerle, tropik bitkiler incelenmiştir. Çalışma sırasında ayrıca, İSKİ yetkilerince "Suyun Geri Dönüşüm Serüveni" adlı eğitim, Çekül tarafından "Suyun Öyküsü" ve "Tohum ve Tohumun Yolculuğu", Yaratıcı Çocuklar Derneği tarafından da "Sürdürülebilir Çevre" konulu atölye çalışmalarlarıyla öğrencilerin eğitime aktif katılımları sağlanmıştır. Eğitime başlarken öğrencilere not defterleri dağıtılmış ve aldıkları her eğitimin sonunda, öğrendikleri farklı üç kelimeyi not etmeleri istenmiş ve her günün sonunda defterler toplanarak, yazdıkları kontrol edilmiştir. Araştırmanın başında ve sonunda deney grubuna Avan, Aydın, Bakar ve Alboğa (2011) tarafından geliştirilen "çevre duyuş ölçeği" ile "çevre bilgi ölçeği" ön-son testler uygulanmıştır. Verilerin analizinde ilişkili örneklem için t testi analizi yapılmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuca göre doğa deneyimine dayalı çevre eğitimi ilkokul öğrencilerinin çevreye yönelik bilişsel ve duyuşsal alanlarını olumlu yönde etkilemiş ve geliştirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğa Deneyimi, Çevre Eğitimi, Bilişsel ve Duyuşsal Alan.

ÖZEL HASTANELERE YÖNELİK E-ŞİKÂyetLERİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ŞANTAŞ

Bozok Üniversitesi, fatih.santas@bozok.edu.tr

Arş. Gör. Gülcan ŞANTAŞ

Hacettepe Üniversitesi, gulcansantas@gmail.com

Doç. Dr. Gülsün ERİGÜÇ

Hacettepe Üniversitesi, geriguc@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda, internet üzerinden sağlık kurumları ile ilgili deneyim paylaşımlarının arttığı gözlenmektedir. Bireyler, İnternet tabanlı platformlar üzerinden daha önce sağlık hizmeti almış olduğu kuruma ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerini paylaşmaktadır. Olumlu paylaşımlar o hastaneye ve hizmet sunucuya talebi artırma potansiyelini tetiklerken, olumsuz deneyimler bireyleri daha fazla etkileyebilmekte ve hastane açısından potansiyel ve mevcut hastaların kaybedilmesiyle sonuçlanabilmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de faaliyet sürdüren özel hastanelere yönelik internette paylaşılan olumsuz yorum ve şikâyetlerin betimlenmesidir. Araştırma sonucunda hastaların özel hastanelerden şikâyetleri ortaya konularak hastanelerin kendilerini geliştirmeleri gereken alanların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada kullanılan veriler, sikayetvar.com sitesinden elde edilmiştir. Site 2001 yılında kurulmuştur ve temel olarak bir ürün veya hizmet satın alan kişilerin memnuniyetsizliklerini dile getirmek ve bunlara çözüm aramak üzerine kurulu bir sistemdir. Sitenin 26.02.2018 tarihi itibarıyla 3 milyon bireysel üyesi bulunmakta ve site son 30 günde 6 milyon kez ziyaret edilmiştir. Siteye şu ana kadar 5.6 milyon şikâyet yazılmıştır. Bu araştırmanın verileri sikayetvar.com sitesine “özel hastane” anahtar sözcüğünün girilmesi yoluyla elde edilmiştir. Araştırma 01 Ocak 2017-31 Aralık 2017 dönemini kapsamaktadır.

Bulgular: Araştırma kapsamında özel hastanelere yönelik 417 adet şikâyet başlığı açıldığı belirlenmiştir. Aynı şikâyet başlığı içinde birden fazla şikâyet dile getirildiğinden, bu çalışmada şikâyet sayısı 537 olarak bulunmuş ve bu şikâyetler 22 başlık altında toplanmıştır. Özel hastanelerden şikâyetinde ilk sırayı 86 şikâyet ile hekim ilgisizliği (%16) oluşturmaktadır. Daha sonra sırasıyla, hekim dışı personelin ilgisizliği (%15), sağlık hizmet kalitesinden memnuniyetsizlik (%10,6), randevu saatine uymama (%9,1) ve hizmet sunumunun yavaşlığı (%6,8) şikâyetleri yapıldığı tespit edilmiştir.

Özel hastanelerden şikâyetlerin dağılımı Tablo 1’de verilmektedir:

Tablo 1. Özel Hastanelerden Şikâyetlerin Dağılımı

Değişken	Sayı	Yüzde
Hekim İlgisizliği	86	16,01
Hekim dışı personelin ilgisizliği	81	15,08
Sağlık hizmet kalitesinden memnuniyetsizlik	57	10,61
Randevu saatine uymama	50	9,31
Hizmet sunumunun yavaşlığı	37	6,89
Fiyat yüksekliği	33	6,14
Yanlış teşhis ve tedavi	25	4,65
Fazla ücret alma	23	4,28
Doktorla görüşememe	17	3,16
Hizmet alamama	17	3,16

Randevu sistemi	14	2,60
Hastane Temizliği	14	2,60
Gereksiz hizmet sunumu	14	2,60
Acil hizmet yetersizliği	13	2,42
Otopark sorunu (ücret)	12	2,23
Hastanenin fiziki durumu	11	2,04
Personel yetersizliği	10	1,86
Acil hizmetten ücret almak	9	1,67
Telefonda fiyat ve sonuç bilgisi alamama	9	1,67
Dini alan yetersizliği	2	0,37
Mahremiyetin sağlanmaması	2	0,37
Güvenlik açığı (hırsızlık)	1	0,18
Toplam	537	100

Sonuç: Bu çalışma sonucunda özel hastanelerden şikâyet edilen konuların 22 başlık altında toplandığı ve en çok şikâyet edilen konuların hekim ve hekim dışı personelin ilgisizliği olduğu belirlenmiştir. Türkiye’de giderek artan özel hastane sayısı ve sağlık sektöründe rekabetin teşvik edilmesi nedeniyle faaliyetlerini sürdürmek için hastalarca tercih edilmek zorunluluğu bulunan özel hastanelerin yöneticilerinin bu çalışma kapsamında belirlenen sorun alanlarına dikkat etmeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Şikâyet, Özel Hastane, Hasta, “sikayetvar.com”.

ÖĞRETİM ELEMANLARI-ÖĞRENCİ ETKİLEŞİMİNİN ÖĞRETİM ELEMANLARI PERSPEKTİFİNDEN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: BİR DEVLET ÜNİVERSİTESİ ARAŞTIRMASI

Doç. Dr. Cemil ÖRGEV

Sakarya Üniversitesi, corgev@sakarya.edu.tr

ÖZET

Liderlik, bir grup insanı belli amaçlar etrafında toplayabilme ve bu amaçları gerçekleştirebilmek için onları harekete geçirme bilgi ve yetenekleri toplamıdır. Lider-üye etkileşimi de karşılıklı güvene, saygıya ve görev bilincine dayanan bir teori olup liderliği, lider ile üyeleri arasındaki ikili ilişkiler bağlamında açıklayan, liderlerin iş kaynaklı farklılıklara paralel olarak astlarına karşı farklı tutum sergilediğini ileri süren bir teoridir.

Çalışmada, Liden, R.C., & Maslyn, J.M. (1998) tarafından geliştirilen “Lider-Üye Etkileşim Ölçeği” kullanılarak bir devlet üniversitesinde görevli öğretim elemanlarının “Öğretim Elemanı-Öğrenci Etkileşimi” Öğretim Elemanı perspektifinden araştırılmıştır.

Bu kapsamda, araştırma evrenini Türkiye’de bir devlet üniversitesinde bulunan altı fakültenin (Sağlık Bilimleri Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Hukuk Fakültesi ve İşletme Fakültesi) 872 Öğretim elemanı oluşturmaktadır. Ancak, örneklem olarak 115 öğretim elemanına anket formları dağıtılmış ve eksik ve yetersiz bilgi nedeni ile 108 anket formu değerlendirilmeye uygun bulunmuştur. Elde edilen veriler SPSS 23.0 programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Lider- Üye Etkileşimi, Akademik Personel, Öğrenci, Devlet Üniversitesi.

PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ PROGRAMININ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

Doç. Dr. Şaban ÇETİN

Gazi Üniversitesi, cetin09@gmail.com

Öğr. Gör. Dr. Filiz ÇETİN

Gazi Üniversitesi, ficetinsc@gmail.com

ÖZET

Gelişimin ve değişimin hız kesmeksizin, baş döndürücü bir şekilde yaşandığı günümüzde bu değişim hızına uyum sağlayacak bireylerin yetiştirilmesi görevi eğitim sisteminde güçlü bir paradigma değişikliğini gündeme getirmiştir. Bu değişimde en önemli görev ise eğitim sisteminde anahtar konumundaki ögesi olan öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenlik bilgi, beceri gerektiren bir meslek olmasının yanı sıra duyuşsal yeterlikleri de doğasında barındıran bir meslektir. Duyuşsal yeterlikler en az diğer yeterlikler kadar önem taşımaktadır. Çünkü birçok araştırmanın sonuçlarının da göstermiş olduğu gibi, kişilerin meslekleri üzerine olumlu tutumları onların iş doyumları üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Tutum, “bireyi belli insanlar, nesnelere ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilim olarak tanımlanmaktadır. Tutumun, kendisinin bir davranış olmayıp davranışı oluşturduğu, etkilediği, şekillenmesinde önemli rol aldığı ifade edilmektedir. Yani tutum bireye atfedilen bir eğilimdir. Benzer başka bir tanımlamaya göre tutum, bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli biçimde oluşturan bir eğilimdir ve ancak doğrudan gözlemlenmemektedir. Bu, tutum kapsamında yani davranışlarımızı etkileme boyutunda sevilen şeyler ve kişiler, sevilmeyen ve nefret edilen objeler, politik eğilimler, dinsel duygular, üye olunan veya baskı gruplarının görüşleri, ekonomik ve sosyal yapı öğeleri, mesleği, ailesi, işi, iş ortamı, iş arkadaşları, tutumu oluşturan, dolayısıyla davranışları yönlendiren öğeler olarak sıralanabilir. Bir değer ve inanç sistemine bağlı olarak oluşan tutumların olumlu ya da olumsuz olması mesleki performans açısından oldukça önemli görülmektedir. Öğretmen adaylarının duyuşsal hazır bulunuşluklarının gelişmesinde şüphesiz adaylık döneminde aldıkları eğitimin önemi büyüktür. Öğretmen adaylarına adaylık döneminde verilen eğitimin onların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında ne gibi bir değişikliğe sebep olduğunun bilinmesi, öğretmen adaylarına verilecek formasyon eğitiminin niteliğiyle ilgili olarak karar ve koordinasyon mekanizmalarına yol gösterecek, öğretmen adaylarının mesleğe daha olumlu algılar geliştirmesi yönündeki çalışmalara değerli katkılar sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı, uzun dönemdir devam eden, farklı zamanlarda farklı süreler verilerek Eğitim Fakültesi çıkışlı olmayan üniversite mezunlarına öğretmenlik formasyonu kazandırmak amacıyla yürütülen pedagojik formasyon programının, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına etkisini belirlemektir. Araştırmanın çalışma evrenini Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 2016-2017 eğitim öğretim döneminde açılan pedagojik formasyon programına katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmada verilerin toplanacağı grubun oldukça geniş olması nedeniyle çalışma evrenini temsil edebilecek ölçüde örneklem alma yoluna gidilmiştir. Bu doğrultuda random olarak belirlenmiş iki farklı formasyon grubunda öğrenim gören toplam 160 öğrenci araştırma kapsamında yer almıştır. Bu araştırmada deneme öncesi desenlerden tek gruplu ön-test- son- test modeli kullanılmıştır. Tek grup ön-test- son-test modelinde, gelişigüzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır. Hem deney öncesi (ön-test) hem de deney sonrası (son-test) ölçümler uygulanır. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen öğretmenlik mesleği tutum ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın raporlaştırma çalışması devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pedagojik formasyon, Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum.

MODERN ÇAĞDA DESTANSI BİR ANLATI: AHMET ÜMİT'İN NİNATTA'NIN BİLEZİĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Cafer GARİPER

Süleyman Demirel Üniversitesi, cafergariper@sdu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin BAYRAKTAR

Süleyman Demirel Üniversitesi, yaseminbayraktar@sdu.edu.tr

ÖZET

Sanat ürünü ortaya koyan bir sanatkâr, gelenekle çeşitli yollarla bağ kurabilir. Bu bağ, esinlenme, alıntıda bulunma ve etkilenme olabileceği gibi konusunu tarihten alma şeklinde de ortaya çıkabilir. Gelenekle ve tarihle kurulacak her türlü ilişkiler ağı edebî esere zenginlik katar. Sanat eserinin daha önce yazılmış ve söylenmiş söz varlığı ile temas kurmasını sağlayarak anlam ögesinin genişlemesine ve belirlilik kazanmasına zemin hazırlar. Tarihî bir dönemleri konu olarak alma o dönemi yeniden alımlama ve yorumlama anlamına gelir. Böyle bir durum, eser ortaya koyan yazarın çağının anlamını ve kendi anlamını da edebî esere yüklemesini gerekli kılar. Bu anlam, yaşadığı çağa ve içinde bulunduğu şartlara bağlı bir anlamdır. Türk edebiyatında gelenekle bağ kurma, tarihî dönemleri konu alma son yıllarda gittikçe dikkat çeken bir artış göstermektedir. İşte bunlardan biri de mitoslardan, destanlardan yararlanma, onları kimi dönüştürmelerle çağdaş yoruma kavuşturma çabasıdır.

Polisiye romanlarıyla tanınan Ahmet Ümit'in *Ninatta'nın Bileziği*, Kadeş Savaşı'na giden bir erkekle onu bekleyen bir kadının aşk öyküsü etrafında kurgulanır. Konusunu Hititlerden alan *Ninatta'nın Bileziği*, içinde hırsı, iktidar arayışını ve entrikaları barındırmasıyla, kuvvetli bir aşk duygusunun karşısında engelin yer almasıyla, bekleyiş ve arayış izlekleriyle merak ögesinin beslediği zengin bir anlatıma kavuşur. *Ninatta'nın Bileziği*'yle Ahmet Ümit, modern edebiyatın kaynaklarından biri olan tarihi, destan ve mitosları yeniden yorumlar, ona yeni bir form kazandırır.

Ahmet Ümit, *Ninatta'nın Bileziği*'nde Anadolu tarihinin uzak geçmişinden bir öyküyü işlemekle kalmaz. Eski dönemlerin destan formundaki anlatımını da ödünçler. Cümlelerin alt alta dizilişiyle, kimi zaman yüklem başa, öznenin sona alınışıyla metin, şiirsel bir söyleme kavuşturulur. Yazar, geliştirdiği dil içerisinden eski çağların dünya algısını, hayat anlayışını ve insan ilişkilerini etkili bir şekilde ifade etmesini bilir. *Ninatta'nın Bileziği*, her ne kadar konusunu eski çağlardan almış olsa da içinde barındırdığı insanî ihtiraslar, duyarlılıklar ve açmazlarıyla insanlığın öyküsünü anlatma, çağdaş insana seslenme gücüne sahiptir. *Ninatta'nın Bileziği*, tarihten ve mitik anlatılardan yararlanarak edebiyat eserlerinin sınırlarını genişletmesi, farklı dönemleri ve hayat sahnelerini destansı bir anlatımla okuyuculara sunmasıyla da dikkat çeker.

Anahtar Kelimeler: yenidenyazma, metinlersılık, destan, Ahmet Ümit, *Ninatta'nın Bileziği*.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETİMSEL STRATEJİLERE YÖNELİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Murat AYDIN

Amasya Üniversitesi, murataydin45@gmail.com

Prof. Dr. Fatma AÇIK

Gazi Üniversitesi, fatmaacik1@yahoo.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı dil olarak Türkçeyi öğretirken öğretimsel stratejilere yönelik pedagojik alan bilgilerini tespit etmektir. Ayrıca sahip oldukları bu bilgilerin cinsiyet, akademik başarı ve lise mezuniyet türü açısından farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmaktır. Araştırmacılar tarafından yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi konusu tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar ele alınmış ve bu alanın önemi daha çok anlaşılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yöntem, deneyimli eğitmen, materyal, öğretim programı gibi ihtiyaçlar ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçları karşılamak adına Türkçe öğretim merkezleri kurulmuş, ders kitapları ve öğretim materyalleri hazırlanmış, değişik yöntem ve tekniklerin ele alındığı çalışmalar yapılmış, yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programları açılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi noktasında ele alınması gereken en önemli konulardan biri de nitelikli öğretmen yetiştirilmesidir. Birçok öğretmen, “Öğrencilerime temel kavramların nasıl daha iyi anlatırım? , Hangi materyalleri kullanmalıyım? Onları en iyi nasıl değerlendirebilirim? Öğrencilerim öğrenme sürecinde ne gibi zorluklarla karşı karşıya gelecekler?” gibi sorulara cevap aramaya çalışmışlardır (Magnusson, Krajcik ve Borko, 1999). Bu sorulara cevap bulma adına öğretmenin mesleki bilgi gelişimi üzerine geliştirilen modellerden biri de Shulman (1986) tarafından ortaya konulan “Pedagojik Alan Bilgisi” kavramıdır. Bu çalışmamızda pedagojik alan bilgisi bileşenlerinden öğretimsel stratejiler yönünden öğretmen adaylarının pedagojik alan bilgileri incelenmiş ve sahip oldukları bilgileri, yöntem, teknik ve stratejileri ne kadar uygulayabildikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden tarama modelindeki bu araştırmanın örneklemini, Amasya Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği son sınıf öğrencisi 47 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretimsel Stratejiler Bilgi Testi” kullanılmıştır. Bilişsel süreç basamaklarından kavrama ve uygulama basamağına dönük açık uçlu altı sorudan oluşan bilgi testi altı uzman tarafından incelenmiş ve testin yapılması uygun görülmüştür. Araştırmanın verileri pedagojik alan bilgisini değerlendirmeye yönelik geliştirilen veri çözümleme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının öğretim yöntem, teknikleri ve öğrenci hatalarını belirleme ile ilgili sorularda çok fazla zorlanmadıkları bununla birlikte öğrenci hatalarını gidermeye yönelik uygulamalarda ise zorlandıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretimsel stratejiler, Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, Öğretmen adayları, Pedagojik alan bilgisi.

YENİ İPEK YOLU PROJESİ KAPSAMINDA TÜRK DÜNYASI İÇİN YENİ BİR DESTİNASYON: KIRGIZİSTAN

Doç. Dr. Taşkın DENİZ

Karabük Üniversitesi, taskindeniz@karabuk.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Fahri DAĞI

Karabük Üniversitesi, fahridagi@karabuk.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin AYAZ

Karabük Üniversitesi, nurettinayaz@karabuk.edu.tr

ÖZET

İnsanlık ve ekonomi tarihinin en eski yapılarından biri ve belki de en önemlisi, Çin'den başlayarak Anadolu ve Akdeniz aracılığıyla Avrupa'ya ve Kızıldeniz üzerinden de Afrika'ya kadar uzanan ilk kıtalararası ticaret yolu olan İpek Yolu'dur. İpek Yolu, başlangıçta ekonomik temelli ortaya çıkmış ancak zaman içerisinde ekonomik ilişkiler beraberinde diğer sosyo-kültürel ilişkilerin kendiliğinden kurulmasına ve gelişmesine yol açmıştır. İpek Yolu üzerinde yer alan yerleşim yerleri zaman içinde giderek önem kazanmış, yeni yerleşim alanları ortaya çıkmış ve bu yolların üzerinde han, hamam, çeşme, kervansaray, köprü ve liman gibi tarihi yapılar ve mekânlar inşa edilmiştir. Bu yerleşmelerin başında coğrafi konumu sebebi ile İpek Yolu'nun uluslararası ekonomiye açılan kapısı durumundaki Kırgızistan gelmektedir.

Kırgızistan; Tanrı Dağları, doğal güzellikleri, farklı iklim türleri, İpek Yolu'nun ana kervan yollarının kesiştiği noktada bulunması nedeniyle birçok tarihi ve kültürel değerlere sahiptir. Küçük yüz ölçüme karşın aynı anda kayak, dağcılık, trekking, rafting ve termal turizm gibi birçok turizm çeşidinin yapılabilmesi imkan sağlayabilecek potansiyel bir turizm bölgesi konumundadır.

Bu çalışmada Yeni İpek Yolu Projesi kapsamında Kırgızistan'ın sahip olduğu ve markalaşmasında önemli gelişmeler sağlayabileceği düşünülen Bişkek-Oş, Bişkek-Narın, Bişkek-Karakol hattındaki doğal ve kültürel turizm varlıkları ele alınmakta ve turizme kazandırılmasına yönelik öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Yeni İpek Yolu Projesi, Turizm, Kırgızistan.

GÜNAY TÜMER'DE DİN KAVRAMI

Dr. Şevket ÖZCAN

Kırıkkale Üniversitesi, ozcan.sevket06@gmail.com

ÖZET

Prof. Dr. Günay Tümer (1938-1995), Türkiye’de Hikmet Tanyu’dan sonra Dinler Tarihi alanında doktora yapan ikinci bilim adamıdır. Akademik yaşamı Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde başlayan ve Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde iken elim bir trafik kazası nedeniyle sonlanan Tümer, akademik disiplin ve çalışkanlıkla nezaketi ve samimiyeti birleştiren nadir bilim insanlarından. Alanıyla ilgili hem Batı hem de Doğu literatürüne hâkim olan Tümer, ortaya koyduğu akademik çalışmalarla Türkiye’de Dinler Tarihi’nin bir disiplin olarak gelişmesine ve konumunu sağlamlaştırmasına önemli katkılar yapmıştır. Nitekim onun, doktora ve doçentlik sürecinde özellikle karşılaştırma metodunu kullanarak kaleme aldığı “Biruni’ye Göre Dinler ve İslam Dini” ve “Hıristiyanlıkta ve İslam’da Hz. Meryem” adlı çalışmaları, Türkiye’de Dinler Tarihi başta olmak üzere İlahiyat disiplinlerine katkı sağlamış ve Karşılaştırmalı Dinler Tarihi çalışmaları için öncü olmuştur.

Dinler Tarihi Metodolojisine giriş kapsamında çeşitli çalışmalara imza atan Tümer, bu bağlamda “Din nedir?” sorusunun cevabını aramıştır. Bu amaçla din ile ilgili çeşitli makaleler kaleme almış ve Batı literatüründen konuyla ilgili yaptığı tercümelemler Türkiye’de Dinler Tarihi alanında ilk tercümelemler ve malzemeler olarak nitelendirilmiştir. Tümer, döneminde dini bütün yönleriyle ele alan kaynakların yetersiz olduğu düşüncesinden hareketle dini, Batı ve Doğu kaynaklarına derinlemesine müracaat ederek ve gündemdeki tartışmaları konuya yansıtarak ele almıştır. Bu doğrultuda o, dinin tanımı üzerine bilimsel bir ittifakın mevcut olmadığını ancak dinleri anlamak için öncelikle bütün dinleri kapsayacak bir din tanımı ortaya koymanın gerekli olduğunu belirtmiştir. Batılı din tanımlarının az veya çok birbirinden farklı olmakla beraber bu tanımlarda genel olarak ferdi tecrübe, zihni, hissi, ibadetle ilgili ve sosyal unsurlardan birinin öne çıkarıldığını ancak dinin bu beş unsurdan daha fazlasını ifade ettiğini dile getirmiştir. Ona göre, dinin doğru bir tanımı, yani bütün dinleri içine alabilecek bir tanımı, ancak din kavramının sınırları kesin bir şekilde belirlendikten sonra yapılabilir. Bu konuda tarih ve felsefeden faydalanılabileceği gibi, Dinler Tarihinin sağlayacağı dini malzemenin büyük önemi bulunmaktadır. Dinin mahiyetini anlayabilmek Dinler Tarihinin sağlayacağı dini malzemenin, fenomenolojik metotla değerlendirilmesiyle mümkün olabilir. Sonuçta amaçlandığı şekliyle bir din tanımına ulaşmak için öncelikle, şahsi tecrübe yoluyla elde edilen dindarlık kavramını daha düşünce yoluyla teşekkül etmeden önce tahlil etmek ve elde edilen sonucu, mevcut dini malzemeyle karşılaştırmak gerekir. Dolayısıyla Tümer’in, özellikle fenomenolojik açıdan “dine” yaklaşarak arzu edilen seviyede bir din tanımına ulaşılabilmesi iddiasına sahip olduğunu ve bu doğrultuda hareket ettiğini söylemek mümkün görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Günay Tümer, Din, Dinler, Tanım, Fenomenoloji.

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ ÇALIŞANLARININ ÖRGÜT KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ

Arş. Gör. Gülcan ŞANTAŞ

Hacettepe Üniversitesi, gulcansantas@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Özlem ÖZER

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, oozer@mehmetakif.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ŞANTAŞ

Bozok Üniversitesi, fatih.santas@bozok.edu.tr

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, bir kamu hastanesi çalışanlarının örgüt kültürüne ilişkin algılarının incelenmesidir.

Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini Antalya ilinde bir kamu hastanesinde çalışan 1000 çalışan oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçilmemiş, çalışmaya katılmayı kabul eden 316 çalışana anket uygulanmıştır.

Yöntem: Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formu toplam 22 sorunun yer aldığı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışanların kişisel ve demografik bilgilerini ölçmeye yönelik 6 soru ve ikinci bölümde 16 sorudan oluşan “Örgüt Kültürü Ölçeği” yer almaktadır. Bu çalışmada kullanılan örgüt kültürü ölçeği, Erdem ve Şatır (2001) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek beş boyuttan oluşmaktadır. Örgütsel yapı boyutu, örgütün yapı ve işleyişi; ilişkiler boyutu, örgüt çalışanları arasındaki ilişkiler; aidiyet boyutu, çalışanların kendilerini örgütün ait hissetmeleri; güç mesafesi boyutu, yöneticiler ile çalışanlar arasındaki mesafe ve hikâyeler boyutu, örgütün geçmişi ile ilgili hikâyelerin çalışanlara aktarılması ile ilgilidir. Ölçek 5’li Likert tipidir (1=Hiçbir zaman; 5= Her zaman). Araştırmada kullanılan veri toplama aracı, 20 Ocak-20 Şubat 2018 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından çalışanlara dağıtılmış ve toplam 316 adet geçerli ve güvenilir anketin geri dönüşü sağlanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, IBM SPSS 20.0 paket programından yararlanılarak, güvenilirlik analizi, iki bağımsız grupta t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve tanımlayıcı istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %51,3’ünün 37 yaş ve üzerinde, %71,8’inin kadın, %36,4’ünün lisans ve üzeri eğitim düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların %50,6’sı 12 yıl ve daha fazladır sağlık sektöründe ve %50,6’sı ise 8 yıldır buldukları hastanede görev yapmaktadır. Araştırmaya katılan 316 çalışanın örgüt kültürü alt boyutlarına verdikleri cevapların puan ortalamalarına göre en yüksek puan güç mesafesi (3,30) ve en düşük puan ise hikâyeler (2,96) boyutuna verilmiştir. Araştırmaya katılan çalışanların örgüt kültürü algıları 5’li Likert Ölçeği ile değerlendirildiğinden, ortalama skorlar “5” değerine yaklaştıkça ilgili boyutun düzeyi en yüksek, “1” değerine yaklaştıkça ise en düşüğü göstermektedir. Buradan hareketle bu çalışmaya katılan çalışanların örgüt kültürüne ilişkin algı düzeylerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir. Bu çalışma, çalışanların örgüt kültürü algılarının yaş, cinsiyet, eğitim, görev, sağlık sektöründe ve mevcut birimde çalışma sürelerine göre istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Çalışanların daha yüksek performans vermesi ve bunun sonucunda hastanenin amaçlarını yerine getirmesinde örgütün kültürünün önemli yeri bulunmaktadır. Bu nedenle çalışanların örgüt kültüründe olumsuz olarak ifade edilen faktörlerin iyileştirilmesine yönelik önlemler alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Örgüt Kültürü, Hastane Çalışanları, Sağlık Sektörü.

DİNLERİ ANLAMADA FENOMENOLOJİK YÖNTEM SORUNU: EMİR KUŞCU ÖRNEĞİ

Dr. Şevket ÖZCAN

Kırıkkale Üniversitesi, ozcan.sevket06@gmail.com

ÖZET

Din Fenomenolojisi, din bilimcisinin/fenomenoloğunun, ön yargılarını paranteze alarak ve inananın bakış açısına odaklanarak veya empati yöntemini kullanarak inananın dini pratik ve tecrübesini anlamayı amaçladığı ve bu doğrultuda hareket ettiği bir disiplini ifade eder. Din Fenomenolojisinin ilk mimarları olarak Hollandalı din bilimcileri Cornelius Petrus Tiele (1830-1902) ve Chantepie de la Saussaye (1848-1920) kabul edilmekle beraber hem onların öğrencilerinin hem de farklı coğrafyalardaki din bilimcilerinin katkısıyla günümüzde bu disiplin dünya ölçeğinde tanınan, kurumsallaşan ve önemsenen bir yapıya sahiptir. Türkiye’de Hikmet Tanyu’nun çeşitli çalışmalarında kullandığı fenomenolojik metodun, öğrencilerinin ve Tanyu ekolünü benimseyen dinler tarihçilerinin önemli çalışmalarına aksettiğini görmek mümkündür. Batı kaynaklı bir disiplin olan Din Fenomenolojisi, Türkiye’de özellikle son dönemlerde sayısı giderek çoğalan akademik çalışmalar sayesinde arzu edilen seviyeye doğru emin adımlarla ilerlemektedir. Nitekim günümüzde Din Fenomenolojisi, dini araştırmalarda yer alması gereken bir metot veya yaklaşım olmaktan ziyade tarihçesi, yöntemi ve problemleri ile tartışılması ve tam anlamıyla anlaşılması ve anlatılması gereken bir disiplin olarak irdelenmektedir. Bu çerçevede son dönemde, Mustafa Ünal, Mustafa Alıcı, Fuat Aydın, Ramazan Adıbelli ve merhum Emir Kuşcu gibi dinler tarihçileri yaptıkları akademik çalışmalarla ön plana çıkmaktadır.

Emir Kuşcu (1978-2014), Dinler Tarihi alanında, “Dinleri Anlamada Fenomenolojik Yöntem Sorunu: W. Cantwell Smith Örneği” adıyla yaptığı doktora tezini Din Fenomenolojisinin temel sorunlarına hasrederek Kanadalı din bilimcisi İslam uzmanı Wilfred Cantwell Smith’i örnek olarak seçmiştir. Din Fenomenolojisinin temel sorunları ve Türkiye’deki konumuyla ilgili çeşitli akademik çalışmalar kaleme alan Kuşcu, Din

Fenomenolojisi’nde, “içeriden anlama“, “dışarıdan anlama” ve “nötralite” olmak üzere üç pozisyonun bulunduğunu ve mevcut problemlerin bu pozisyonlar ekseninde şekillendiğini belirtmiştir. Nitekim literatürde bu durum, “içerden ve dışardan anlama” problemi olarak nitelendirilmiştir. Bu bağlamda o, Rudolf Otto, Joachim Wach ve Mircea Eliade’in içeriden anlama taraftarı olduklarını, bir ölçüde teolojik bakış açısına kayma pahasına dini fenomenleri inanan insanların perspektifinden anlamaya çalıştıklarını; Robert Segal gibi dışarıdan anlama taraftarlarının, dini fenomenleri sosyolojik ve psikolojik açıdan açıklamaya çalıştıklarını ifade etmiştir. Bu noktada iki yaklaşım arasında üçüncü bir pozisyon olarak nötral yaklaşıma dikkat çekerek, bu bağlamda Ninian Smart ve Donald Wiebe gibi din bilimcilerini örnek olarak ele almıştır. Sonuç olarak içeriden ve dışardan anlama yaklaşımlarını birbiriyle bütünleştirecek bir anlayışın geliştirilmesine olan ihtiyacı vurgulayarak, Wilfred Cantwell Smith’in görüşlerini bu bağlamda değerlendirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Emir Kuşcu, Dinler, Fenomenoloji, İçerden Anlama, Dışardan Anlama.

ÖĞRETİM ELEMANLARININ HİZMETKAR LİDERLİK DÜZEYLERİNİN ÖĞRENCİLERİN PERSPEKTİFİNDEN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: BİR KAMU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Cemil ÖRGEV

Sakarya Üniversitesi, corgev@sakarya.edu.tr

Prof. Dr. Bayram TOPAL

Sakarya Üniversitesi, btopal@sakarya.edu.tr

Mustafa ERDOĞAN

Sakarya Üniversitesi, mtkerdogan1907@gmail.com

ÖZET

Takipçilerine yol gösteren, onlarla birlikte hareket eden ve hizmet etmeyi bir yaşam biçimi haline getiren “Hizmetkar Liderlik Anlayışı” akademik hayatta ve özellikle öğretim elemanı-öğrenci ilişkilerinde ideal bir liderlik tarzı olma özelliğine sahiptir.

Çalışmada, Robert Steven Dennis (2004) tarafından geliştirilen “Hizmetkar Liderlik Ölçeği” kullanılarak, bir devlet üniversitesinde görevli öğretim elemanlarının “Hizmetkar Liderlik” özelliklerine ne ölçüde sahip oldukları ders verdikleri öğrencilerin perspektifinden araştırılmıştır. Bu kapsamda, araştırma evrenini Türkiye’de bir devlet üniversitesinde bulunan beş fakülte ve bir enstitünün 9770 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem olarak 467 son sınıf öğrencisine anket formları dağıtılmış ve elde edilen veriler SPSS 23.0 programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Hizmetkar Liderliğin sosyal ve ahlaki sevgi, alçakgönüllülük, fedakarlık, vizyon, güven, güçlendirme ve hizmet olmak üzere yedi alt boyutu ile Öğretim elemanlarının Hizmetkar liderlik davranışları araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Hizmetkar Liderlik, Öğretim Elemanı, Öğrenci, Devlet Üniversitesi.

ORTAOKUL 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDAKİ OKUMA METİNLERİNİN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Semra GÜVEN

Gazi Üniversitesi, semraguven1@gmail.com

Nilay YILDIRIM

Gazi Üniversitesi, nilayyildirim06@gmail.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı 2018 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda programın amaçlarından biri "Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak" olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda öğretim programında "kök değerler" kapsamında; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik değerlerine yer verilmiştir. Öğretim programında belirtilen değerlerin öğretim sürecinde bireylere planlı bir şekilde kazandırılmasında, programa göre hazırlanan ders kitapları oldukça önemli bir ders materyalidir. Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Yönetmeliği'nde ders kitabı "Her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılacak olan, konuları öğretim programları doğrultusunda hazırlanmış, öğrenim amacı ile kullanılan basılı eser" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu araştırmada, 2017 yılında basılan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaokul 5. Sınıf Türkçe ders kitabının okuma metinlerindeki değerlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Ortaokul 5. Sınıf Türkçe ders kitabındaki 24 okuma metni incelenerek bu metinlerde dersin öğretim programındaki değerlerin yer alıp almadığı, incelenen metinlerde hangi değerlere yer verildiği ve her metinde ne kadar değere yer verildiği incelenmiştir. Bu çalışmada değerler açısından incelenen ders kitabı, nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kapsamında içerik analiziyle incelenmiştir. Çalışmada araştırmacılar her bir metni değerler kapsamında tek tek analiz etmişlerdir. Ayrıca bu amaç doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev yapan iki 5. sınıf öğretmenlerinden de bu konuda görüş alınmıştır. Öğretmenlerden Türkçe ders kitabının okuma metinlerini okumaları ve her metinde yer alan değerleri incelemeleri ve belirlemeleri istenmiştir. Araştırmadan elde edilen bazı bulgulara göre, incelenen 24 metin içerisinde en çok sevgi değerinin yer aldığı (Oyuncak, Çocukluk, Anlamak, Güneşin Uyuduğu Yer, Küçük Ağa, Karagöz Hacivat-İncelik, Yunus Emre'den seçmeler, Anadolu Sevgisi, Forsa, Okuma Kitaplarım, Reçete adlı metinlerde), bunu yardımseverlik (Güneşin Uyuduğu Yer, Bilmeyen Var mı? Mustafa Kemal'in Kağnısı, Güvercin, Püf Noktası, Uzayda Bir Gün, Ben Bir Çınar Ağacıyım adlı metinlerde) ve sorumluluk (Güneşin Uyuduğu Yer, Bilmeyen Var mı?, 15 Temmuz, Uzayda Bir Gün, Sağlıklı Yaşıyorum, Hasta adlı metinlerde) değerlerinin izlediği, metinlerde en az yer alan değerlerin dürüstlük olduğu ve bazı metinlerde değerlere yer verilmediği, en çok değer bulunan metnin "Küçük Ağa" adlı metin olduğu ve bu metinde dürüstlük, öz denetim, sabır, sevgi ve vatanseverlik değerlerinin bulunduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Türkçe ders kitabı, okuma metinleri, değerler.

中国与“一带一路”沿线国家 伊斯兰银行合作研究

ZHI Huang

Minzu University of China, zhihuanqu@gmail.com

摘要

“一带一路”战略是我国当前阶段大国外交的重要战略，这个战略的成功实施与西亚、东南亚以及南亚等地区的国家紧密相关。目前，在这些国家中伊斯兰银行有着良好的发展基础，并继续向外扩张，呈现出全球化发展的态势。本文研究的意义是：第一，了解伊斯兰银行，抓住与之合作的契机，解决“一带一路”建设中的资金缺口问题；第二，研究中国与沿线国家合作发展伊斯兰银行的相关问题，为中国与“一带一路”沿线国家进行更深层次的金融合作——开展伊斯兰银行业务进行理论探索。首先，本文梳理了国内外学者对伊斯兰银行的相关研究，发现国外学者从发展历程、盈利能力、稳定性等不同的角度对伊斯兰银行进行了大量的研究。国内学者主要介绍了伊斯兰银行的发展、特点及业务等方面的内容，理论研究相当缺乏，还不能为“一带一路”金融合作提供足够的理论依据。其次，本文在介绍伊斯兰银行的基础上，分析了“一带一路”主要地区及典型国家的伊斯兰银行业发展概况，并总结了其特点：第一，伊斯兰银行机构以直接设立完全的伊斯兰银行，或者在传统银行开设伊斯兰业务窗口，或者由传统银行设立伊斯兰分支行的方式扩张。第二，伊斯兰银行业主要集中在西亚、东南亚和南亚地区，并迅速向全球化扩张。第三，“一带一路”国家中，伊斯兰银行已经具有一定的规模，而且未来还有很大的扩展空间和强劲的增长趋势。再次，本文选择平均资产回报率、平均净资产回报率和成本收入比三个指标代表银行盈利能力，损失储备率、贷款损失准备金率和不良贷款率三个指标表示银行资产质量，运用独立样本 t 检验法和面板回归模型比较了两类银行的盈利能力和资产质量。实证结果表明传统银行的盈利能力高于伊斯兰银行，而伊斯兰银行的资产质量优于传统银行。然后，本文对中国与“一带一路”沿线国家合作发展伊斯兰银行的基础和路径进行了探讨。最后，总结前文内容，并提出了相应的对策建议。

关键词：一带一路；伊斯兰银行；盈利能力；资产质量；面板回归模型

ÖĞRETMEN ADAYLARININ “MİLLİ DEĞER” KAVRAMINA YÖNELİK GELİŞTİRİLMİŞ OLDUKLARI METAFORİK İMGELERİN ANALİZİ

Öğr. Gör. Dr. Filiz ÇETİN

Gazi Üniversitesi, ficetinsc@gmail.com

Doç. Dr. Şaban ÇETİN

Gazi Üniversitesi, cetin09@gmail.com

ÖZET

Değerler toplum tarafından kabul görmüş normlardır. Değerler insanların davranışlarını, ahlaki bakış açılarını kazandıran kavramlardır. “Değerler, davranışların, insanların ve olayların seçilmesini ya da değişimini yönlendiren standartlar olarak işlev görürler”. Değerler bireyleri ve toplumları tanımamızı sağlar. Değer, bir sosyal grubun veya toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen; onların ortak duygu, düşünce, amaç ve menfaatini yansıtan genelleştirilmiş temel ahlaki ilke veya inançlara denir. Her toplumda onun sahip veya bağlı olduğu kültürü meydana getiren inançlar, fikirler ve normlar sistemi vardır. Bunlardan her biri bir değerdir: Teknik, sanat, bilgi, ahlak, din, hukuk, dil, iktisat değerleri gibi. Bazen toplumdaki fertlerin büyük çoğunluğu belli bir değer profili ile tanınır. Değerler, evrensel niteliklerinin yanında, toplumlar tarafından algılanma durumlarına göre ulusal değerler olarak da adlandırılmaktadır. Bu değerler mesafelere, ülkenin doğusuna batısına bakmaksızın aynı heyecana neden olan, o ulusa özgü, adı geçtiğinde o ulusu çağrıştıran “milli” değerlerdir. Son dönemlerde üzerinde değer eğitimi kapsamında yoğunlaşılacak değerlerin, Milli değer boyutuyla ele alınarak, kavrama yönelik algıların belirlenmesi, bu kavrama yüklenilen anlamların ve çağrışım kodlarının ortaya konulması ve bununda değer eğitiminin önemli bir parçası olan geleceğin öğretmenleri olacak öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları metaforlar aracılığıyla yapılmasının daha anlamlı olacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarının “Milli Değer” kavramına ilişkin oluşturmuş oldukları algıları metaforlar yoluyla ortaya koymaktır. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini 2016-2017 eğitim öğretim yılı Bahar döneminde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Okulöncesi öğretmenliğinde öğrenim gören 126 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış açık uçlu soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Üzerinde çalışılan öğrenci grubundan öncelikle “Milli değer” kavramı ile ilgili sahip oldukları metaforları belirlemek amacıyla milli değerler hakkındaki düşüncelerini yazmaları daha sonra da “Milli Değer . . . gibidir, çünkü . . .”yada “Milli Değer . . . benzer, çünkü . . .” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilerin “Milli değer” kavramı ile ilgili üretmiş oldukları metaforlar ilgili kavrama yönelik verileri oluşturmuştur. Bu doğrultuda elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Üretilen metaforlar incelenerek ortak yönleri tespit edilmiş ve bunlara uygun temalar oluşturulmuştur. Elde edilen bulgulara ışığında öğretmen adaylarının “Milli değer” kavramına yönelik farklı metaforlar ürettikleri gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Milli Değer, Değer Eğitimi, Zihinsel İmgeler, Metaforik Düşünce.

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA TÜRK DESTANLARINDA KURT ATA KÜLTÜNÜN ANADOLU YANSIMASI: SAFRANBOLU ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Fahri DAĞI

Karabük Üniversitesi, fahridagi@karabuk.edu.tr

Doç. Dr. Taşkın DENİZ

Karabük Üniversitesi, taskindeniz@karabuk.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin AYAZ

Karabük Üniversitesi, nurettinayaz@karabuk.edu.tr

ÖZET

Kültür turizminde somut kültürel miras öğeleri yanı sıra somut olmayan kültürel miras kaynaklarına (destanlar, masallar, efsaneler vb.) büyük bir ilgi artışı yaşanmakta ve birçok kültür turizmi destinasyonu somut olmayan kültürel miras öğelerini turizme kazandırmaya çalışmaktadır.

Somut olmayan kültürel miras kapsamında her milletin kendine ait kültür kodları vardır. Bu kodlar ait oldukları milletle diğer milletler arasında farklılıkları öne çıkarır. Türkler, gelenek göreneklerini, kültürlerini ve inançlarını bu yeni coğrafyalara götürmüş, çok küçük değişikliklerle eski inançlarını muhafaza etmeyi başarmış topluluklardandır.

Türkleri diğer milletlerden ayıran kültür kodların başında atalar kültü ve kurt (bozkurt) kültü gelir. Atalar kültü ve kurt (bozkurt) kültü Türk inanç sisteminde çok önemli bir yere sahiptir. Bazen de atalar kültüyle kurt (bozkurt) kültü karışmış, aynı kökte birleşmiştir. İslamiyet'ten önceki Oğuz Kağan, Türeyiş, Ergenekon, Bozkurt gibi Türk destanlarında kahramanından sonra en önemli motif "bozkurt"tur. Atalar kültüyle aynı kökten gelen kurt kültü günümüz Anadolu coğrafyasında canlı bir şekilde yaşamaktadır.

Bu araştırmada UNESCO tarafından tanınmış bir dünya miras şehri ve kültürü deneyimleme bağlamında ziyaretçiler için önemli bir varış noktası olan Safranbolu'da kökenini kurt ve atalar kültüne dayanan "Kurt Dede Türbesi" incelenmekte ve kültür turizmi bağlamında kurt ve atalar kültü incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kurt Dede Türbesi, Kurt Kültü, Atlar Kültü, Kültür Turizmi, Safranbolu.

ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ VE BİREYSEL DEĞERLER İLE ÖRGÜTSEL İKİYÜZLÜLÜK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Emine DOĞAN

Gazi Üniversitesi, dgnemn@gmail.com

Prof. Dr. Necati CEMALOĞLU

Gazi Üniversitesi, necem@gazi.edu.tr

ÖZET

Örgüt içinde belirsizlik, farklı ve açık olmayan örgütsel hedefleri, örgütün sorumsuzluğunu, baştan savmacı çalışmayı ve görevlerden yapılara kadar örgütte kopukluğun göstergesidir (Ingersoll, 1993). Örgütün içi ve dışı paydaşları ile topluma yansıttıkları kimliğin fiili/gerçek kimlikleri birbiriyle örtüşmüyorsa; bu örgütün performansları, hedeflerinden uzaklaşma ve taahhütlerini yerine getirmede konularında bir başıbozukluk algılamasıyla karşı karşıya kalmış demektir (Fassin ve Buelens, 2011). Örgütte belirsizlik ve karmaşanın artması işgörenlerin iş doyumunu ve motivasyonlarını azaltırken aynı zamanda fırsatçı davranışlara yol açarak örgüte olan güveni sarsmakta ve motivasyonlarını azaltmaktadır. (Toker, 2007). Yapılan çalışmalarda iş doyumunu (Demirkıran, 2004; Feather ve Rauter, 2004; Tuncer, 1995) ve motivasyonu azalan işgörenin örgüte bağlılığı da azalır (Valentine, Godkin ve Lucero, 2002) ve örgütte ikiyüzlülük davranışları görülmeye başlanabilir (Brusson, 1989; Cha ve Edmondson, 2006; Jansen ve Von Gilnow, 1985; Philippe ve Koehler, 2004). Bu da olumsuz bir iş ve çalışma ortamını da beraberinde getirmektedir (Cemaloğlu, 2007). İki Yüzlülük davranışları okullarda gerçek uygulamalar ile ideolojilerin ve yönetim yapılarının yüzeysel uyumları arasındaki tezatlıklar veya çelişkiler olarak görülmektedir (Brunsson, 1989; Krasner, 1999). Weick (1976) çalışmasında eğitim örgütlerinde belirlenmiş kurallarla gerçek uygulamalar arasında kopuk bağlantı (decoupled) ya da gevşek yapı (loosely coupled) olduğunu ifade etmektedir. Örgütte ikiyüzlülüğe neden olan başka bir neden ise; örgütsel çevrenin talepleri ile örgütün iç yapısı ve kültürünün çatışmasıdır. Örgüt artan baskılara karşı kendi iç yapısı ve kültürünü dengelemek için yasal yapıları ve uygulamaları arasında uçurumlar veya farklılıklar yaratabilir (Han ve Ko, 2010; Meyer ve Rowan, 1977).

Örgütte işgörenlerin iş doyumunu ve mutluluğu; aitlik duygusunun gelişmesine, ortak değer ve inançların benimsenmesine, kolektif normlar dâhilinde davranılmasına, çalışanların birbirlerine güven duymasına, kısacası örgüt kültürüne dayanmaktadır (Durğun, 2006). Başarılı bir örgüt ortamı için herşeyden önce iş birliğini ön planda tutan, işgörenin kimlik kazanmasında önemli bir etkiye sahip (Vural, 2005), güçlü bir kültürün oluşturulması gerekir (Balcı, 2002; Ölçüm-Çetin, 2004). Bireylerin davranışlarının kaynağı ve kişiliğinin temel belirleyicileri içinde yaşadıkları toplumun ve kültürün değerleridir (Başaran, 2008). Değerler de kültür içinde önem verilen, tercih edilen, ulaşılmak ve gerçekleştirilmek istenenleri ifade eder (Turan, Durceylan ve Şişman, 2005). Bireyler benimsedikleri bu değerleri muhakeme, yargılama, nitelendirme, değerlendirme ve seçimlerinde birer ölçüt olarak kullanarak daha iyi, daha doğru, daha uygun, daha güzel, daha önemli ve daha adil gibi genel yargılara ulaşma

olanağı bulurlar (Başaran, 2008; Durmuş, 1996; Özgüven, 1999; Yapıcı & Kayıklık, 2005). Diğer bir deyişle bireylerin değerlerini bilmek sadece o kişi hakkında bilgi vermez, aynı zamanda üyesi olduğu toplumun kültürü hakkında da bilgi edinmeye yardımcı olur (Turan, Durceylan ve Şişman, 2005).

Bu araştırmanın amacı öğretmen algılarına göre örgüt kültürü ve bireysel değerler ile örgütsel ikiyüzlülük arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırma random tekniği ile seçilen ortaöğretim okullarında görev yapan 317 öğretmene uygulanmıştır. Araştırmada Terzi (2005) tarafından geliştirilen “Örgüt Kültürü Ölçeği”, Güner Demir (2015) tarafından geliştirilen “Bireysel Değerler Ölçeği” ve Kılıçoğlu, Yılmaz Kılıçoğlu ve Karadağ (2017) tarafından geliştirilen “Örgütsel İkiyüzlülük Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı (r) ve Çoklu regresyon analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda okullarda en çok görev kültürünün hakim olduğu, öğretmenlerin bireysel değerlere verdikleri önemin oldukça yüksek olduğu; yöneticilerin verdikleri sözleri genel olarak tuttukları; okulun iç ve dış yapısının birbiriyle uyumlu olduğu; örgüt kültürü, bireysel değerler örgütsel ikiyüzlülüğün alt boyutları arasında genel olarak pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu; destek kültürü ile sözlerin tutulması arasında pozitif ve yüksek bir ilişkinin olduğu; bireysel değerler ile görev kültürü arasında yüksek ve pozitif bir ilişkinin olduğu, bireysel değerler ile uygulamadaki tutarsızlıklar alt boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu; destek ve görev kültürünün egemen olduğu okullarda yöneticilerin verdikleri sözleri daha çok tuttukları, destek ve görev kültürünün hakim olduğu okullarda okulun iç ve dış çevre uyumunun daha çok arttığı, bireysel değerler, başarı kültürü ve bürokratik kültürünün uygulamadaki tutarsızlıklar üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Örgüt Kültürü, bireysel değerler, örgütsel ikiyüzlülük.

**THE CONCEPT OF «MOLSHER» (MEASURE) THROUGH THE METAPHOR IN
POETIC LANGUAGE****Yermukhamet MARALBEK**Al-Farabi Kazakh National University and A.Baitursynov Institute of the Linguistics,
elahau@mail.ru**ABSTRACT**

This article is devoted to peculiarities of using of concept of «molsher» (measure) in poetic texts. There are some differences of using concept of «molsher» (measure) in poetic language and simple speech. In order to research these differences it is taken zhyrau's poetry of XV-XVIII centuries. So that an investigating of its linguistic nature in the sphere of linguistic categories – one of the necessary research. It means that this article deals with one of the literary methods metaphor. There are many examples of that in this article. Meaning classification of metaphorical measures is defined, linguistic structures, grammatical units are mentioned. Also similarities and differences of these are defined.

Key words: category of «molsher» (measure), metaphorical measures, poetic language, zhyrau's poetry.

KUR'AN'A GÖRE ŞEYTANIN İNSAN FİİLLERİNE ETKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Sema ÇELEM

Ankara Üniversitesi, celems@ankara.edu.tr

ÖZET

İnsanın şeytanla tanışması yaratılışın başlangıcına dayanmaktadır. Kur'an'ın bildirdiğine göre varlık sahnesine çıkan insan kendisinden önce yaratılanlarla, Allah tarafından tanıştırılmış görünmektedir. Allah ilk insan Âdem'e bütün varlıkların isimlerini öğrettikten sonra (Bakara 2/31) melekleri bir araya toplamış ve Âdem'i onlara takdim etmiştir. Melekler Âdem'in bilgisi karşısında saygıyla eğilmişler, ancak şeytan bundan yüz çevirmiştir (Bakara 2/34). Âdem'in şahsında başlayan insan-şeytan ilişkisi temelde kıskançlıktan kaynaklanan bir kibir duygusu üzerine kurulmuş görünmektedir: "Bunun üzerine meleklerin hepsi secde ettiler. Yalnız İblis hariç; o, kibir duygusuna kapılıp kâfirlerden oldu." (Sad 38/73-74). Şeytan bu tutumunu kendi mantık çerçevesinde "Âdem'in topraktan, kendisinin ateşten yaratılmasını" kıyaslayarak açıklamaya çalışmış, ateşin üstünlüğünü savunmuştur (A'raf 6/12). Onun Âdem'e yaptığı bu saygısızlık Allah'a karşı saygısızlık sayıldığı için cennetten uzaklaştırılmıştır (Hicr 15/34). Bundan sonraki süreç şeytanın insandan intikam almak üzere onu yoldan çıkarmasıyla devam etmiş ve dünya durdukça yanacak bir ateşin fitili böylece tutuşturulmuştur. O tercihini "Rabbim! Beni azdırmana karşılık, andolsun ki yeryüzünde kötülükleri onlara güzel göstereceğim, içlerinde ihlâsa erdirilmiş kulların hariç, onların hepsini azdıracam" (Hicr 15/39-40) sözleriyle dile getirmiş, Allah da ona kıyamete kadar süre vermiştir.

Kur'an-ı Kerim'de şeytanın insana neler yapabileceği "ayağını kaydırmak"(Bakara 2/36); "korkutmak" (Bakara 2/268); "arkadaş olmak" (Nisa 4/38); "aldatmak" (Nisa 4/120); "fısıldamak" (Araf 7/20) gibi kelimelerle ifade edilmektedir. Bu fiiller üzerinden şeytanın insana doğrudan bir müdahalesinden söz etmek mümkün görünmemektedir. Zaten şeytan da hesap gününde kendini "Aslında benim sizi zorlayacak gücüm yoktu; benim yaptığım size çağrıda bulunmaktan ibaretti siz de benim çağrıma uydunuz." sözleriyle savunacaktır (İbrahim 14/22). Ancak Kur'an'da şeytanın fiilleri arasında geçen ensâ "unutturmak" (Mücadele 58/19; Yusuf 12/42; En'am 6/68; Sa'd 38/41; Kehf 18/63) kelimesi farklı bir çağrışımla davetten öte bir müdahaleyi düşündürmektedir.

Tebliğ bu bilgilerden yola çıkarak şeytan-insan ilişkisinde şeytanın gücünü ayetler üzerinden tartışmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda bazı sorulara cevap aranacaktır:

- İnsanın kulluk imtihanında şeytanın rolü nedir?
- Şeytanın insan üzerindeki gücünün sınırı var mıdır?
- Şeytanın insana yaptığı "tavsiyeden, fısıldamadan" öte bir durum mudur?
- Şeytan insana doğrudan müdahalede bulunabilir mi?
- Ayetlerde "şeytanın unutturması" olarak tercüme edilen ifade tefsirlerde nasıl açıklanmıştır?

Tebliğde bu soruların cevaplarına ulaşmak için sözü edilen fiiller hakkında klasik ve modern dönem tefsirlerindeki yorumlar incelenerek, değerlendirmeler yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şeytan, İnsan, Ayet, Tefsir.

TEMEL İNSANİ DEĞERLERE İLİŞKİN PEDAGOJİK FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN ALGILARININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Recep ÖZKAN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, recepozkan33@hotmail.com

Doç. Elvan YALÇINKAYA

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, elvanykaya@gmail.com

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mtalas44@gmail.com

Dr. Bayram POLAT

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, bpolat51@hotmail.com

ÖZET

Temel insani değerler, tutum ve davranışlarımıza, dolayısıyla da yaşamımıza yöne verir ve değer katar. Bu araştırmanın amacı, pedagojik formasyon öğrencilerinin temel insani değerlere ilişkin değer algılarının incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 öğretim yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Sertifika Programında öğrenim gören toplam 295 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 196'sı kız, 99'u erkek öğrencidir. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi Yıldırım ve Şimşek (2013)'e göre araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır. Araştırmaya katılan pedagojik formasyon öğrencilerinin temel insani değerlere ilişkin algılarını tespit etmek amacıyla Schwartz (2006) tarafından geliştirilen The Portrait Values Questionnaire-Temel İnsani Değerler Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte bulunan 40 maddenin Cronbach's Alpha (İç Tutarlılık) katsayısı ,87 değerinde bulunmuştur. Bu da ölçeğin belirlenen örneklem grubu için yüksek güvenilirlik düzeyine sahip olduğunu göstermektedir. Pedagojik formasyon öğrencilerinin temel insani değerler ölçeğinden almış oldukları puanlardaki en yüksek ortalamalar “evrensellik” ve “güven” boyutları iken; en düşük ortalama ise “güç” boyutu olmuştur. Ölçekteki “güç” ve “güven” boyutlarında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Anlamlı farklılık güç boyutunda erkekler; güven boyutunda ise kızlar lehinedir. Diğer boyutlarda ve toplamda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Değer, Temel İnsani Değerler, Pedagojik Formasyon, Değer Algısı

BİR TÜKETİM NESNESİ OLARAK KADIN BEDENİ VE GÜZELLİK İMGESİ

Doç. Dr. Kasım KARAMAN
Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, kasimkaraman@hotmail.com

ÖZET

Beden imgesinin oluşmasında biyolojik ve psikolojik faktörler kadar toplumsal faktörler de önemlidir. Bedenin bir kimlik kaynağı olarak önem kazanması, özellikle 1980'lerden itibaren, bedeni kültürel çalışmalar içinde sürekli gelişen bir alan olarak öne çıkarmıştır. Duygular, düşünceler yerine dış görünüşün daha değerli hale gelmesiyle zayıflık, şişmanlık, estetik, yeme-içme gibi konular birçok disiplin açısından ilgi odağı haline gelmiştir.

Sosyolojik açıdan insan, sosyo-kültürel çevresiyle ilintili olarak, sosyal bir bedene sahip olmaktadır. Modern toplumlarda beden tüketim kültürünün bir nesnesi haline gelmiştir. Özellikle de kadın bedenigençlik, zarafet, diyet, sağlık gibi kavramlarla kuşatılmıştır. "İdeal beden" olarak dayatılan ve güzellikle ilişkilendirilen beden görünümüleri, bu özelliklere sahip olamayan birçok kadın için mutsuzluk kaynağı olabilmektedir. İdeal şartlara sahip olamadığını düşünen kadınlar bedenlerinden dolayısıyla da kendilerinden daha az memnun görünmektedir.

Nitel yöntemin tercih edildiği bu çalışmada literatüre bağlı olarak güzellik kavramı çerçevesinde kadın ve kadın bedeni konu edinilmektedir. Çalışma tüketim kültürüyle ilişkili olarak kadın bedeninin nasıl idealleştirilerek bir tüketim nesnesi durumuna sürüklendiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Çalışma bulgularına göre farklı kültürlerde farklı özellikler belirleyici olmakla birlikte bütün kültürlerde dış görünüş ile bireyin toplum içindeki statüsü arasında bir ilişki söz konusudur. Modern toplumlarda kadın bedeni kültür endüstrisinin ürünleriyle idealize edilmekte ve güzellik bir kalıp olarak dayatılmaktadır. Bu durum belirtilen ölçülere sahip olamayan birçok kadının kendini değersizleştirilmesiyle sonuçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Güzellik, beden, kadın, tüketim kültürü

A CULTURAL OVERVIEW OF THE CHILDREN'S GAMES AMONG AFGHANISTAN ETHNIC GROUPS

Firuz FAVZI

Lecturer, Kabil State University, firuz6262@gmail.com

ABSTRACT

Afghanistan, with its ethnic groups has a rich culture and social structure. Each ethnic group has its own cultural games, especially children's games. These communities in Afghanistan for years kept their culture, customs and traditions. In this study we will give more information about Afghan children's games, especially Uzbek and Turkmen the ancient people of this region's children's games. Long time of civil war and instability in Afghanistan, unfortunately, has also negative effects on the Turkmen and Uzbek children. We see that in this country children can not live in his childhood good due to confined space. Open spaces like cities central places are under threat for the kids to play easily. Childrens in rural areas move a little more comfortable and we can see they have kept their local games. in recent years parallel with the use of technology, among Uzbek and Turkmen children cultural games despite the difficulties are felt to be vulnerable to some threats. In this study Afghanistan geographic, ethnic, historical and cultural context characterized by an emphasis on children's games, children's games will indicate what percentage of the external effects of that deficit. In addition, we will compare between Uzbek and Turkmen games and Western games that originated in the East game.

Keywords: Afghanistan, kid's plays, ethnics, Ozbeks, Turkmen

TÜRK SOYLU HALKLARIN MASALLARINDA KADIN GÜZELLİĞİNİ TASVİR EDEN FORMÜLLER

Gülnur Husainova
Filoloji ilimleri adayı
Rusya Bilimler Akademisi Ufa Bilim Merkezi
bashfolk@yandex.ru

ÖZET

Makale, Türk soylu halkların masallarında kadın güzelliğini formül şeklinde sanatsal tasvir etmeyi inceleme üstündedir. Güzellik formüllerinde iki tabaka gösterilmiştir: daha eski niteleyici güzellik formülleri ve daha sonraki şartlı-tasvirî güzellik formülleri. Malzemeleri analize etmek güzellik formüllerini birkaç gruba ayırmayı mümkün kılmıştır. 1) kızın görünüşü gök cisimleri ile karşılaştırılmaktadır; 2) kız ışık saçmakta veya parlamaktadır; 3) kız şeffaf vücuda sahiptir; 4) efsanevî dilberin jestleri veya hareketlerinin neticesi; 5) güzellik yargısı içeren adlar 6) vücudun bir kısmı altından ibarettir. Her grup mümkün olduğu kadar Başkurt, Tatar, Kazak, Uygur, Hakas, Altay, Türk, Tıva, Türkmen ve başka Türk soylu halkların masallarından alınan örneklerle tasdik edilmektedir. Malzemeler Türk soylu halklardaki formüllerin aynı kökten geldiğini göstermektedir. Başkurt, Kazak ve Türkmenlerin formülleri birbirine daha çok benzemekte ve hatta aynıdır.

Anahtar Kelimeler: Türk soylu halklar, masal, güzellik formülleri, güneş, ay, altın, güzel kadın

BAHTİYAR VAHABZADE AZERBAYCAN-TÜRKİYE EDEBİ İLİŞKİLER KONTEKSTİNDE

Doç. Dr. Eşqanə BABAYEVA
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi

ÖZET

Bahtiyar Vahabzade Azerbaycan edebiyatının ünlü şahsiyetlerinden biridir. 1990 yılları Azerbaycan Edebiyatında özellikle de Türk Azerbaycan edebi ilişkilerin gelişmesinde önemli rolü olmuştur. O, hem bir bilim adamı olarak pek çok hizmetlerde bulunmuştur. Onun şiirlerinde Azerbaycan-Türkiye dostluğunu yansıtan eserler yazmıştır. Makalede, B.Vahabzade'nin bu konu üzerine yazdığı eserler araştırılacak, edebi ilişkilerdeki konumu belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan-Türkiye, edebi ilişkiler, şiir, B.Vahabzade.

JAPONYA'DA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ÜZERİNE NOTLAR

Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, eyalcinkaya@ohu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, köklü ve başarılı bir eğitim sistemine sahip olan Japonya'daki sosyal bilgiler eğitimi ele alınacaktır. İkinci Dünya Savaşından hemen sonra mevcut Japon eğitim sistemi, büyük ölçüde Amerika eğitim sistemi model alınarak oluşturulmuştur. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology-Eğitim, Kültür, Spor, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (MEXT) verilerine göre, Japonya'da okulöncesi eğitim zorunlu olmayıp ilkokul ve ortaokula devam zorunludur ve 9 yıldır. İlkokul 6-12 yaş arasındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Zihinsel ve bedensel gelişimini tamamlayan 6 yaşındaki çocukların ilkokula başlaması zorunludur. Ortaokullar ise 12-15 yaş arasındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Ortaöğretim kurumları zorunlu değildir, fakat devam oranı %97'nin üzerindedir. 1947 yılında kabul edilen Japonya Temel Eğitim Kanununda eğitimin temel ilkeleri şu şekilde açıklanmaktadır (MEXT, 2004): "Tüm insanlar yasaların öngördüğü yeteneklerine uygun eşit bir eğitim alma hakkına sahiptirler. Tüm kız ve erkek çocukların yasanın öngördüğü temel eğitimi alma zorunluluğu vardır. Zorunlu eğitim ücretsizdir". 6 yıllık ilkokulda "sosyal bilgiler" dersi 3, 4, 5 ve 6. sınıflarda okutulmaktadır. Bunun yanında 1.sınıftan itibaren 6 yıl boyunca "ahlak eğitimi" dersi verilmektedir. Ortaokullarda tüm sınıf düzeylerinde sosyal bilgiler ile ahlak eğitimi dersi okutulmaktadır. Ortaöğretimde ise "tarih ve coğrafya" ile "vatandaşlık" grubu dersleri bulunmaktadır. Bu dönemde Dünya Tarihi, Japon Tarihi, Coğrafya, Çağdaş Toplum, Etik, Politika ve Ekonomi dersleri okutulmaktadır.

Japonya'da sosyal bilgiler dersi, İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden bu yana bir ders olarak okutulmaktadır. Savaştan sonra tarih ve coğrafya konuları birleştirilerek sosyal bilgiler dersine entegre edilmiştir. Bununla birlikte sadece tarih ve coğrafya konularıyla sınırlandırılmamış, sosyal bilimler ve vatandaşlık eğitimi ile ilgili konulara yer verilmiştir. Japon sosyal bilgiler dersinin temel amacı, demokratik, insan haklarına saygılı, etkin ve üretken vatandaş yetiştirmektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Vatandaşlık Eğitimi, Japon Eğitim Sistemi.